

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

B-L 5727

UNIVERSITEIT

Digitized by Google

CASPARIS BARLÆI

Antverpiani

POEMATIA.

EDITIO V.

Altera plus parte auctior.

PARS I.

HEROICORVM

AMSTELÆDAMI.

Apud IOANNEM BLAEV.

MDCIV.

THE

UNIVERSITY

OF

CHICAGO

LIBRARY

NOBILISSIMO VIRO,
 CONSTANTINO
 HUGENIO,

EQVITI, ZVLECHEMI &
 ZEELEHEMI Domino, CEL-
 SISSIMO ARAVSIONEN-
 SIVM PRINCIPI à consi-
 liis & secretis.

*Q*Uoties me hoc scri-
 bendi genere lacessivi-
 sti, Nobilissime HUGENI, & carminis
 tui desiderio erexisti,
 jam, quæ mea vel ultio est vel grati
 animi significatio, Carminibus vicis-
 sim meis, vel ad nauseam, satiare, &
 pro Momentis tuis desultoriis, lon-
 gos Sermones refer. Etenim valde
 studiis differimus. Tu impetræ omnia
 & saltim agis, uti solent illi, qui non
 suo, sed aliorum & quidem Principum
 arbitrio, vivunt. Ego, quia minus

anxie

E P I S T O L A

*anxiè temporis tributo attineor , traho
 carmen & avium more parturio lon-
 giore incubitu. Viscosi sum & lenti
 ingenii , ideoque cogor extendere &
 ductare pœmatum , uti fila sua
 plumbea trahit vitriarius , & aurifa-
 ber in immensam bracteam tundit au-
 ri atomum. Tu, friabilis magis inge-
 nii , acuta brevitate absolvis cœpta.
 Vti in Mathesi puncta differunt à li-
 neis, in Physicis τὸν χρόνον à tempore , in
 Arithmeticis unitas à numero , nos
 meditatione discrepamus. Tu in car-
 mine acumina & cuspides amas , hoc
 est , puncta & momenta. ego lineas,
 tempora & numeros. tu saltus breves
 & succinctos iteras , ego testudineo
 gradu emetior mea spatia. Vtrumque
 vœtat Pegasus. sed tuus tolutim in-
 cedit , meus succussor est. Credunt
 philosophi spiritus imperceptibili tem-
 pore moveri , corpora morâ. accidit
 idem variis , quorum alii pneumatici
 magis sunt , alii ὑδατικοί. Vehimur
 ambo*

DEDICATORIA.

ambo curribus. Sed ego equorum opera, tu velorum. qualis iste Principis tui est, in littore. Inter Poëtas Curtii sunt & Longini, uti inter capillatos. Mercantium alii verbo vendunt totam Orientis messem, quos tu refers; alii fastidiosè & ad indignationem usque onerant emtorem licitando, ut ego. Quod pugni est & palmæ discrimen, ascaridum & anguillæ, pedis & decempedæ, idem & nostrorum carminum. Quare cum mea leges, cave sine viatico accedas, nam diuerticulis opus & respiratione. Cum tua lego, ubique domi sum, & in limine positus tango posticam. Ne tamen oneri Tibi sit prolixitas mea, constrinxi in non magnam libri molem hoc Heroicorum opus, ut Nobilitati Tuae illud tradam, & in Famae Tuae theatro, populo ostentem. Claudio similis sum, cui scipione opus: Pauperi, qui in publicum proditurus, aliorum honoratiore pallio indui cupit: Infanti,

EPISTOLA

qui, ne pronus labet, fasciis librari eget. Ludiones puerulos humeris attollunt, ut spectatorem speciosa ostentatione alliciant. Eodem instituto Heroica hæc tibi nuncupo, ut Heroum aulis, unde argumentum habent, ubi vivis quotidie & loqueris, me ingeras, & sublatus humo, & gratia tua amictum, tibi que innixum, sis aliquando Iovi & Superis, ne à scarabeis & vespis pungar. Et audeo profecto hoc à te petere, ob validam amicitiam, qua tibi alligor, litteris, colloquiis, versibus, seriis, jocosis, etiam cum res sinunt, Cerere & erectiore Liberi patris succo. quem Pegasi ungulam vocare soleo, qua percussi, non montes, fabulosum hoc, sed poetarum vertices ac frontes insaniunt doctius, & manant uberius. Meminimus probe, quanta suavitate, quam annuentibus Apolline & Musis, ego loquentem te, tu me non semel audiveris. Nec erat sermo noster alienus

nus

DEDICATORIA.

nus à studiis & hoc litterarum genere. rarus admodum de Ottomannica porta, aut Septentrionalium litibus. de Tapuiis ac Nigritis rarissimus. Sæpe fabulam fecit, benè aut malè nobis natum carmen. sæpius secundarum nuptiarum (hoc enim ad nos pertinet) anceps alea, & exercitati mulierum vultus & frontes Sophistica. Quàm volupe fuit, subinde mentiri rivalitatem, ne deesset argumentum scenæ. Quantis motibus tu mihi aliquando exprobrasti ὑπερφροσύνην, ego tibi Neptuni & maris Deorum contemptum. Quàm non malis artibus, me cum maximo Senatore commisisti, cum de capellarum tuarum precio lis esset & comparatio. E castris reduci gratulatus fui incolumi & vegeto, licet in Principum tentoriis consiliarios periclitari, negent sapientiores. Cum in turri Argentoratensi annexam fastigio fasciam, plus quàm poëtica audacia, attigisses, habui quod epigram-

E P I S T O L A

mate reprehenderem. Nec poteras excusari, nisi Parnassi illic te apices reperturum putavisti. Est ubi præficam tecum ago ad aliorum tumulos; ubi ægrotanti medelam quero ab ipso Phœbo & carmine; ubi novercæ vapulant, inter pictos liberorum tuorum vultus. Reperies alibi, ubi publica Aularum & Templorum incendia tota Aganippe restrinximus. Quoties ædificas, domi forisque, adsum testis. Vbi cum præstantissima Virgine Vltrajeclina loqueris, interloquor. Cum Sponsus thalamum scandis, præfero facem. Cum viduus à secundis thalamis tibi caves, metu trium L. L. L. librorum, liberorum & libertatis, annuo prudenti. Cum dies tuos operasque exigis ad normam viri boni & sapientis, volo aulam tuam subire, quotquot pii esse volent. Cum organizas, concino. Cum vir factus es & duumvir, & triumvir, & plus, prædico facilitatem tuam, & utiles Univerſo,
non

DEDICATORIA.

non culinae, titulos. Cum sero potiris
 filiola, voto adsum, Ne foror aut fiat
 Castoris aut Hecuba. Alicubi in
 viduarum laudibus moror, quas tecum
 sacro horrore veneror, nondum depe-
 reo. Ita scribere volentibus nunquam
 deest argumentum, quod pari avidita-
 re videmur captare, qua culices hiru-
 do. Utique patet nobis ad carmen om-
 nis mundi machina, & quaecunque
 illa complexu suo tenet. Quin & co-
 gnatione quadam & occulto nexu cœ-
 los attingimus, unde ea suggeruntur,
 quæ nunquam venire in mentem. Un-
 de araneis suppetant tot tele, vix di-
 xerim. nec hoc, unde poëtis sua com-
 menta. Ea efferunt, quæ nunquam
 audita aut lecta fuere, sive illa Ant-
 ma mundi dicter, sive intelligentia
 & mens illa assistens Averrois, sive
 sublimior Deus. Dum meditamur,
 trahit versus versus, uti in fodinis
 vena venam, aut magnes coherentes
 cuspside acus. Excidunt meditatio-
 nes

E P I S T O L A

nes, velut contuberniis & manipulis,
 uti imbres guttis succedant labun-
 tur, aves turmatim volant, annuli
 catenatim necluntur, aut pontem
 transire volenti pecori pecus longa se-
 rie instat. Nec tantus est pangendi
 carminis labor, cum absque impedi-
 mentis & organis edolari possit. Ar-
 chitectus sine coementarius non ædi-
 ficat. opus illi serra, amussi, malleo.
 Nec textor texere quiverit sine ra-
 dio. militi vallis, gladiis, balista,
 ligonibus opus, ut oppida expugnet.
 nautæ ventis, velis, anchora, ut
 naviget. pictori penicillo, tabula,
 coloribus, ut pingat. Poëta ædifi-
 cat, pingit, textit, absque utensili-
 bus, & instrumentis. Officina ope-
 rum mens est. faber mens est. famula
 mens. auditor & spectator mens. ma-
 teries operis in mente est, ubi ideæ
 & universi species stabulantur. ope-
 re precium sibi eadem mens est, quæ
 nato feliciter carmine, non minus
gaudet,

DEDICATORIA.

gaudet , quam edito partu puerpera :
 infelicitè nato , sibi dolet. Non opus
 obstetrice , sola parit. nec nutrice ,
 cum fetus sibi sufficiat , & eodem vul-
 tu perseveret. Si susceprix esse ve-
 lit fama , excitatur studium. si no-
 lit , susque deque contemptum habet
 autor. Si arrodant Zoilus , emenda-
 tius exigit & promittit. Et quia
 solius mentis hæ sunt partes , vaga-
 mur , uti illa vaga est , nec uni gle-
 bæ affixa. Nunc in Occidente car-
 men faciunt Barbari & barbarorum
 dux Nassovius. modo in Occidentem
 delatus Moluccas & Iavas loquor.
 Ad Septentrionem cum ursis luctor.
 Ad Austrum Mauri & Nigritæ
 versum implent. Cum domi sum , ex-
 pugnavis maximis urbibus , Vesalia,
 Sylva-Ducis , Trajecto ad Mosam
 & Breda , murali corona cingo Au-
 riacum. Navalibus præliis adsum
 vates , & Isabellam ratibus exno ad
 Tolam , Philippum classe , sub Bri-
 tanniæ

EPISTOLA

*caninae littoribus. In Germaniam rap-
 tus, Gustavi tumultum lachrymis
 rigo: Saxoniae Duci Bernardo vi-
 ctam Brisacum, & injectos Rheno
 compedes gratulor, Caesari non ar-
 mis sed Scazonibus adversus. At,
 ne videar cruentus semper & ferox,
 nuptias frequento Regum, Princi-
 pum, amicorum, & bella narro nun-
 quam matribus detestata piis. Mox
 ut à geniali voluptate ad severita-
 tem meam redeam, neniae & lesos
 singultio totusque funestus & atra-
 tus sum. Ita quocunque mens agit
 vatem, sequor, modo amicorum jussi-
 bus, modo modestae petitioni, modo
 animo meo obsecutus. Haec causa est,
 quod dum ubique sum & grandem
 mundi arcem pererro, in tantum cu-
 mulum excreverint Epicorum libri,
 ut brevitatis studioso lectori graves
 sint. Eos nomini tuo inscribo, Vir
 Maxime, quia paginas in hoc opere
 imples plurimas. deinde, quia Heroi-
 cum*

DEDICATORIA.

cum metrum & cothurnum amas.
 præterquam, quod partem maximam
 Auriacus sibi vendicet, cujus he-
 roicis gestis, bellis ac triumphis liber
 secundus decurrit. Auriacus inquam,
 qui dum te illustrem facit merito
 tuo, me honeste habet beneficio suo
 & tuo. Vterque Principem tangi-
 mus propius. Tu consiliis & chartis
 publicis, ego poematiis; tu quotidia-
 nis officiis, ego rarioribus; tu oculis,
 ego sola è longinquo veneratione. Non
 poteram inscribere Superis, Marti,
 Libitinæ, Veneri, quia tabellariis ca-
 reo, qui deferant, & quia vivunt
 nullibi. Nolui Inferis consecrare,
 Plutoni, Proserpinæ, Megæræ,
 quia metuo chartis meis à Cocyti
 flammis. Et cum hominum pauci
 Philomusi sint, plures ἀπύργοι, ad
 hos ire timui, ne pro munere grunni-
 tu exciperer & morsu. Quare mu-
 nus conveniens offero, ac si Iovi aquila-
 lam, Mavortii gladium, Veneri pe-
 ctinem,

EPISTOLA

*Etinem, Apollini citharam darem. Vti
hi hæc ipsa neglectius non habent, nec
mea hæc, quæ vates vati consecro, ha-
be, nec me. Vale vir Nobilissime. & in
castris inter tubas &*

**Tympana, Tranquillæ relegæ
commenta Minervæ.**

Amstelod. xvi Septemb.

C I O I O C X L V.

Nobil. tuæ

*Observantissimus
cultor*

C. B A R L Æ V S.

P E R I.

P E R I O C H E

L I B. I.

HEROICORUM.

H	Ymnus in Christum.	pag. 3
	Britannia triu r phans, ad Re-	
	gem Carolum.	29
	Tumulus Gustavi Regis.	45
	Venus Cimbrica.	75
	Manes Bavari.	91
	Adlocutio ad Remp. Venetam.	97
	Carmen Eucharisticum ad Penbrociæ Co-	
	mitem.	102
	Panegyris dicta Bernardo Saxonix Ducẽ	
		107
	Panegyris de laudibus Cardinalis Richelii.	
		119
	Gratulatio in adventum Mariæ Britannix	
	& Hibernix Reginae.	155
	Gallia plorans, sive in obitum Richelii.	159
	In effigiem ejusdem.	173
	In insignia ejusdem.	174
	Ad Principem Elizabetam, Regis Bohem.	
	Filiam.	ibi.
	In effigiem ejusdem.	178

L I B.

I N D E X.

L I B. II.

oni AURIACVS inscribitur.

M Anes Auriaci.	181
Panegyricus dictus Frederico Arau- siorum Principi.	192
Argo Batava.	202
Velalia capta.	213
Sylva-Ducis capta.	218
Olinda capta.	247
Trophæum Arausionense victa classe ad Tholam.	252
Triumphus Feder. Belgii capta Trajecto ad Molam.	260
Rhenio-Berca capta.	278
In Ducatum Limburgicum victum.	284
Venus Britannica, sive in nuptias celsissimi Principis Guilielmi, &c.	290
Auriacus Triumphans victa Hispanorum classe in freto Britannico.	307
In Nuptias Ill. Principis Ennonis Frisiæ Orientalis Comititis.	311
Gratulatio ad Principem Guilielmum cæso Cantelmo.	323
Laurus Flandrica in expugnationem Ca- taractæ (vulgò Saffæ) Gandavensis.	328
Mauritius è Brasilia redux.	335
In Grollam victam.	342
Epistola Ameliæ ad Principem maritum.	344
	In

I N D E X.

In recuperatam Schenckii arcem.	349
In receptam Bredam.	<i>ibid.</i>
In infantem Principem Auriaco natum.	350
In victam Gennapii arcem.	
In Spectacula exhibita Amstelodami ad adventum Mariæ de Medicis, &c.	352
In Spectacula exhibita ibidem in adventum Regiæ Britanniarum.	357

L I B. I I I.

E Pithalamium Domini de Mathenes, &c.	363
Equus Haestrechtii.	371
In obitum Rutgersii.	376
In Nuptias Constantii Hugonii.	385
Propempticon ad Fratres Cigan.	392
Ad C. Hugonium febricitantem.	
Carmen votivum pro restituta ipsi valitudine.	399
Laudatio Hortuli.	403
In Rectoratum Academicum Petri Cunæi.	410
Operum Vossii Panegyris.	414
In obitum Snellii.	420
Ad Overbeeckium Hamburgi morantem.	424
In Nuptias Adr. Blyenburgii.	427
Venus <i>αἰαδὸς</i> , in nuptias Realii.	434
Ad Ill. Dominicum Molinum.	441
Pro-	

Propempticon ad Foppium ab Aissema.	442
In Mosen Nomoclasten Honerdi.	445
Ad Annam Mariam à Schuurmans.	449
Ad obitum Volmarium Artium Magi-	451
Ad Gerardum Thibautium , de Gladii usu.	457
Querela Lucretiæ.	459
Oratio Scævola.	461
Oratio Veturiæ.	463
Oratio Catilinæ.	466
In Nuptias Petri Hoofdii.	469
Propempticon ad Ioannem Scoterbos.	471
Ad Winandum Rutgersium.	476
In obitum Mariæ de Jonge, uxoris L. Kin- schotii.	479
Ad Cardinalem Richelium.	482
In Nuptias Theodori Gravii.	484
In Nuptias secundas L. Kinschotii.	487
In inaugurationem illustris Gymnasii Am- stelodamensium.	491
Lachrymæ in obitum Iacobi vander Stra- ten.	501
Schaga , sive in Nuptias Domini de Scha- gen.	504
Amor Sapiens , sive in Nuptias Cornelii Gravii.	510
In libros Poëmatum Iacobi Catsii.	515
In Nuptias secundas Frederici Alewini.	520
Ad D. Adrianum Pauw Eq. Soc.	524
In	

I N D E X.

In Nuptias Illust. viri Ioannis Polyandri, &c.	526
Propempricum ad D. Iacobum vander Burch.	532
Manes Pallasii.	
Venus transmarina, sive in Nuptias Danielis Schonckii.	541
Epicedium in obitum Simonis Episcopi, &c.	545
In Nuptias Ioannis vander Meyde; &c.	549
Visurgis lachrymans, sive in obitum Ni- col. à Rheden, &c.	553
Ill. Dominum, Comitem de Chavi- gni, &c.	557

L I B. I V.

P aradisus, sive Nuptiæ primorum rentum.	561
Faces Sacræ, sive Hymnus Salomonis.	585
Pharmaceutria, sive Nuptiæ Cyri & Aspa- siæ.	610
Damon. sive lib. secundus Nupt. Cyri & Aspasie.	628
Cynismus, sive Nuptiæ Cratis & Hippar- chia.	646
Rhadamanthus mollior.	662
Cheirromantis.	677
Virgo	

I N D E X.

Virgo ἀνδροφύκος, five, Nuptiæ Eginardi & Emmæ.	696
Amphitruo Tholosanus, five. Pseudomar- tini Guerra historia.	715
Comitem Vlricum Frisia Orienta- lis.	734
Cardinalis Richelii.	736

C. BARLÆI
OEMATVM
HEROICORVM
LIBER I.

potentissimo, Potentissimoque Regi
LEODVICO XIII, IVSTO,

**Henrici Magni filio, Galliarum & Na-
varræ Regi Christianissimo.**

Regia Borbonii soboles, qua sospite dudum
Belga sibi factum credidit esse Deum;
Sceptraferis iustis avis, illustrior armis,
Et rati non Astra judice nomen habens;
Quam celebrat Bellona ducem, Pax laudat inermem
Et cui tot terræ, tot famulantur aquæ:
Non tibi Barbaricum potantia Vellera succum,
Aut mea Sidonias pagina donat opes.
Non, Indus quod mittit, ebur, quod Dalmata marmor,
Quæque gravem placet mascula thura Iovem.
Non bellatrices aquilas, optivaque bello
Oppida, non victo caesa raptâ mari.
Christum, *Leodovic*, damus, Regemque Ducemque,
Nomina nominibus non aliena tuis
Maxima dum cupio tibi mittere, maxime Regum,
Quo nequeo majus mittere, mitto Deum.

H Y M N V S I N C H R I S T V M.

CHRISTE, patris magnæ filius;
quem nulla creavit
Dextra Deum, potuitque Deus ge-
nuisse, sed æqua
Majestate parem; tunc, cum flam-
mantia nondum

Lumina latentem veherent mortalibus annum,
Et Chaos, innumeros avidum confundere vultus,
oblivuit deforme sibi, tenebrisque profundum
erruit, & spissa latuit caligine Nereus:
Erige me, dum siderei spatia intra mundi,
Lucentemque globum Luna, suspensa que celsis
Atria fornicibus, nulli calcanda profanis
Templa supergradior pedibus. Tu prime salutis
Inventor, patrique Deus monstrator Olympi,
Adsis, ô Rex magne, favens. sequar optime ductor
Quo vatem tua fata trahant: siue æthere in alto
Imperii consors habitas; & grande Creator
Naturæ moderaris opus: seu iussa Parentis
Exequieris veneranda tuis, nostraque Redemptor
Vallè sedes, miserisque paras vadamonia terris:
Seu totum Phlegethonta domas, ipsosque furentis
Irruis in Diis thalamos, & Tartara magno
Ostentas captiva Patri: seu digna laborum
Præmia, & antiqui repetens fastigia regni,
Aëreos supra tractus, & nùbila, vastum
Consiliis lacè fultis sapientibus orbem.

Magne Deities, tu cuncta unus primordia rerum
Ante venis; tu secla, dies, ac tempora nescis,
Sectorum venerande parens, non terminus ævi,
Principiumque tui est. tu magno à lumine lumen
Descendis, de patre Deus. nec honoribus illi,

Nec regni splendore minor, tibi nulla coruscum
 Obscurat caligo decus: nec fracta fatiscit
 Factorum natura minis. tibi foeta bonorum,
 Parturit hac eadem, bonitas: animumque perennem
 Visum mensa subit. tibi rerum præstia mentis
 Illigata, pens ipsa iubar, diffusa per omnes
 Temporis articulos, & quæ longinqua trahentur
 Aetatum spatia, & variantium facta nepotum
 Tu numen coeleste, potens, venerabile, sanctum,
 Virtutis mensura tua, divortia mundo
 Magna facis, coelumque colis, dignosque penates
 Terrarum rectore tenes; ubi clara potestas
 Emicat, & geminos princeps dimissus in axes
 Tot passim delubra vides, sacratæque sanctis
 Atria nominibus, tantis sed sedibus olim
 Ipse prior, vasto fueras Deus unus in axi,
 Nondum operi discrete tuo, tibi sola beato
 Sufficiens tunc vita fuit, non indiga nostri,
 Non opis externæ cupiens. tu solus ubique,
 Spem aderas, immense, tibi, Deus undique, & unus,
 Sed nondum tunc rector, eras. Iam cuncta salutis
 Voluebas momenta mea, mundique labores:
 Quò ruerem peccator homo, quo græcia staret
 Fixa gradu, quanta raperent primaeva periclis
 Federa, quæ tantam repararent funera cladem,
 Placret quæ cura Deum, tunc victima terris,
 Tunc vindex decretus eras, & debita fato
 Progenies, culpaque mea præcognitus obses.
 Iam tum supplicium sceleri, ultoresque parabat
 Flagitii mens ista dies. iam cultor honesti
 Prævia divini capit argumenta favoris,
 Et placuit donanda Fides; crimenque piumdum
 Et ventura salus à te suspenditur uno.
 Tunc poteras fecisse aliquid, quod velle voluntas
 Noluit, imperioque stetit frenata potestas,
 Arbitriique modus; donec se fudit in actus

Libertas

*Libertas spatiosa Dei, grandemque per orbem
Explicuit varios rerum Sapientia vultus,
Letaque praeclaris Bonitas eluxit in aësis.*

*Principio terras, suspensaque moenia mundi,
Æterno cum Patre, creas. tu conditor aëthæ,
Et jam nascenti das incunabula coelo,
Immensi consors operis. sublimia surgunt
Atria, cœlicolũque lares, & regia primum
Autorem capit ista suum. diducta per omnes
Majestas angusta locos venerabilis illa
Sede habitat, totumque suo fulgore coruscat
Numen, & illustri distat nova jura theatro.
Ise chorus Cherubinarum, Seraphinaque late
Agmina, adorandi circum subsellia Regis,
Expectant, quò jussa vocent, dominoque ministrans
Obsequio se quisque probat. pars psallere docta
Æterni Genitoris opus, rerumque celebrat
Grande rudimentum: pars, quæ facienda supersunt,
Arcano sermone ferunt: pars cardine in isto,
Pars alio mandata refert. stupet omnis, & horret
Turba Creatorem, pavidosque à lumine vultus
Abdit prona suos. tantis tu testibus atras
Diffindis luci tenebras, caligine flammæ.
Eximis, & laxo suspendis in aëre terram,
Impavidus quò vergat onus. Tibi fundit ab ortu,
Sed nondum Sol fessus equos, medioque sub axe
Insuetus tantorum operum, cursusque viaque
Occasum præcepit metuit. non viderat illum
Tartessus, Gadesque suæ, non laverat undis
Oceanus, gremioque exceperat Amphitrite.
Cynthia nocturnos ducit per signa jugales,
At fratri debere dolet. sua cornua nondum
Senferat, innumerasque vices. nec tramite certo
Phœbeos illi tellus inviderat ignes,
Aut umbris cessere faces. non lumine pleno
Æquorei tumuere sinus, Tethysque remisso*

Detumuit, littusque procul post terga reliquit.
 Tunc quoque distinctam stellis radiantibus aethram,
 Errantesque Deos, & tot tibi numina subdis,
 Sed nondum tunc astra Deos. stant sidera castris
 Quaque suis, nusquam gelido propiora Boota
 Vlla meant, nec Spica humilem deflexit ad Aus-
 trum. Non regit Argolicas Helice conspecta carinas,
 Non Tyrias Cynosura rates. non vespere claro
 Hesperus aurata Veneris praesederat aula,
 Aut thalamis genialis erat. mox pontus & aquor
 Incubuit terra gremio; dominumque tridentis
 Oceanumque patrem, tempestatemque sonoras
 Pertinuisse aliquis poterat, ni rector aquarum
 Objectis pelagi rabiem frenasset arenis,
 Et sibi praescripto Triton adsuesceret alveo.
 Ante oculos tunc phoca tuos immania stravit
 Corpora, & in mediis vituli lusere maxini
 Fluctibus; & quaquaversum sua flecteret ora,
 Audacem nusquam pistrinx innoxia Tiphyn
 Vidit, & intrepidam dentes defixit in Argo.
 Tunc magni patuere sinus. ubi Persa superbas
 Vectat opes, ubi Erythraas scrutatur arenas
 Dives Arabs, rapidusque ingentia flumina Ganges
 Evomit; aut multo sitiens se proluit auro
 Indus, & ardentes Carteia separat Afros.
 Et Calpen Abyla divellit montibus unda.
 Ionii latrant fluctus. adversa Charybdi
 Scylla fremit, tumidis Aquilonibus Adria surgens
 Verberat Ausonii latus implacabile dorsi.
 Concrescit Scythicus glaciali sidere pontus,
 Caspia stagna jacent, Aegaeo mure Thracum
 Regna sonant, Helle Euxinum sese abdit in aquor
 Bosphorus in Tanain. vastas longinqua paludes
 Maotis bibit, & Boreales Balthica fines
 Littora, conclusumque alibi Scythosinni potat
 Oceanum, & longis damnatus Lappo tenebris.

Irrigat

Irrigat Assyrios Euphrates fertilis agros,
 Armeniam Tigris, Cyproque adversus Orontes
 A Libano deducit aquas. Memphitica tellus
 Accipit undanti turgentem gurgite Nilum,
 Et septemgeminis crocodilum faucibus edit,
 Venturum populo numen. Tu fontibus Istrum
 Excis, Christe, tuis, & per spaciola vagantem
 Pannonii rapis arva soli. nec iussa morantur
 Vistula, Volga, Nicer, Rhemus placidusque Visurgis,
 Sequana, piscosusque Liger, rapidusque Garumna,
 Nec tunc Romulidum Mavortia moenia scindens.
 Albula; nec pontem tunc indignatus Araxes,
 Ausoniosque Duces, nec adhuc Phaëtona misertus
 Eridanus, nec Pellao tunc cognitus Indus.
 Ipsa Arethusa novas subterlabentia terras
 Flumina Sicaniis aperit, propriisque reflexis
 Occurrit Meander aquis. O quanta laboris
 Cernere das monumenta tui, fastigia coelo
 Æmula, nubiferas Alpes, & Pelion altum,
 Rhiphaosque apices, & qui suffulciat Atlas
 Sidera, Pyrenesque jugum, & frondentis Olympi
 Culmina, & aërii nemorosa cacumina Pindi,
 Et nondum Enceladi fumantem afflatibus Ætnam.
 Federa cum Superis tellus facit. athera Vesta
 Conciliat robusta manus. nova bella perenni
 Corpora pace gerunt. coeunt aterna caducis,
 Inque vices mors, vita fluunt: genuisse, perisse est;
 Et rursus, periisse, salus. Quæ gratia primi
 Veris erat, quali lucis fulsere sereno,
 Cum primum arboribus venit vigor, umbra cupres-
 Decidit, oculis nemorum patuere recessus, (so
 Hercynii saltus, cum frondifer Apenninus
 Extulit excelsum caput, & sese abdidi: astris.
 Tu terra letas segetes, glandesque caducas
 Elicis, & tenera magnum das cernere in herba
 Numen. odoratis Hyblæm & fragrantis Hymettum

Iugera conspergis violis. jam prata Sabæis,
 Et Cilicium redolent messes, Panchæaque rura,
 Taygetusque virens. Tibi solo concita nutu
 Donat equos, nullo tellus percussa tridente,
 Donat apros, vastisque pares elephantibus hydros,
 Et Pelusiaco nondum quæ mugit Isim
 Littore. te mandante sui securus aratri
 Taurus adest, trepidaque futurus portitor Helles,
 Primaque Marmaricis tigris stat mitior agris.
 Nec minus insolitis concentibus aëra complet
 Aligerum genus, & variis garritis almos
 Personat Aurora thalamos, dominumque salutant
 Vocibus attonitæ volucres, quas stagna Padusæ,
 Quas Athesis, quas Arnus alit, quas unda Caystri,
 Eridanique foveant ripæ, vel Mincius amne
 Excipit. at nusquam viduatus compare turtur
 Ingemit ad sociæ tumulum, non Daulias ales
 Plorat Itym, necdum Ledaos vatibus artus
 Dissimulans dictavit olor. per nubila vecti
 Ostendat se quisque tibi, laudesque creantis
 Ingeminant, primosque probant te iudice cantus.
 Tandem, ubi sexta dies nitido processit ab ortu,
 Qui terras, pelagusque regat, rerumque capeßat
 Imperia, & docto flectat moderamine mundum.
 Aspexit natura virum. dat gleba decorum
 Majestate caput. totus qui militet aether,
 Adspicit sua regna pater, lateque patentis
 Freni soli, fascesque capit. Tu, Christe, stupendam
 Magne opifex moliris opus, tu numinis umbram
 Humana sub carne tegis, summiq; resurgens
 Exemplar cupis esse Dei. stat, clarus in orbe
 Terrarum moderator, Homo. quem spiritus unius
 Intus alit, cunctosque potens diffusa per artus
 Mens agitat, varioque latens se munere pandit.
 Non spectata oculis, factorum erepta periculis,
 Interitusque ignara mali; rationis, & aqua,

Virtu-

HEROICOR. LIB. I.

Virtutemque augusta parens; venerabile coeli
 Depositum, cui coelestes sapientia curas,
 Alternasque vices rerum, verique reclusit
 Arcanos doctrina sinus. nondum ira rebellis
 Spreverat imperium, nondum vesana libido
 Traxerat averfam studia in contraria mentem,
 Aut suavit prae dulce nefas. non causa fefellit
 Ingenium, non verba fidem; non luxus honestum
 Dispulit, aut fastu studuit calcare minorem
 Ambitio. toto pietas proscripserat orbe
 Infames scelera vultus. non horruit insons
 Terra Deum. nondum poenis celebrata Lyncurgi
 Laus erat, aut spreta tenebroso carcere leges
 Damnavere reum. nondum perjuria Minos
 Oderat, aut rigidi clamabant iura Solones.
 Ipsa suis constans praeerat Prudentia factis,
 Et recti connatus amor. non regula vitæ,
 Non probitas discenda fuit, non ulla pudoris
 Arguerat fontem facies, nocituraque mundo
 Probra fuisse palam. tales sperare nepotes
 Nec disforme genus poterat, sobolemque parenti
 Degenerem. Tu praeclaris nova fœdera patris,
 Magne creator, inis: hominemque affaris anticum,
 Municipemque poli. tu vasta palatia cœli,
 Nec visas promittis opes. tu mortis, & omne
 Parcarum proscribis opus, sine finibus annos,
 Perpetuosque dies, æternaque secula donas.

At postquam Superiorum odiis incanduit atrox
 Dux Erebi, suavitque scelus; librata voluntas
 Fasque nefasque inter, vetitos defleat in actus,
 Et tanti, carpsisse, putat. corrumpitur orbis
 Ad placitum fœrale gaudium. subvertit honores
 Luxuriosa fames, & tanta exorsa fatiscunt
 Conjugis imperio. spernit sua fata ruentis
 Fortuna fabricator homo, probitasque, fidesque
 Exitur, Stygiaque placent perjuria lingua,

Et pomi male sanus amor. sua funera versat
 Inconsulta manus, manditque sub arbore lethum,
 Fatales sub fructu epulas, sub dente sepulchrum.
 Quò ruis? & de te nascendum germen eadem
 Involvis quoque sorte, pater? cur noxia non est
 Dexterâ sola tibi? cur nobis querit iniquos
 Libertas nocitura cibos? & culpa parentum
 Culpa mea est? cur me sociato crimine raptas
 In commune nefas? & raptò federe mundi
 Arcessis Phlegethonta tuis, mortisque labores:
 Et pacem, & positas audax dissolvere leges?
 Non tibi jam solito subrident sidera vultu,
 Nec tibi felices audes promittere Soles,
 Corruptis sacros vesana licentia mores,
 Et mala confertim subeunt. metus instat eunti,
 Crescit amor, scelerumque labor. discordiâ, luctus,
 Cura, fames, livorque sui vexator & ultor
 Ponè premunt miserum. fauces laxantur Averni
 Tartareaque domus, caligantesque tenebræ
 Expectant mortale caput. jamque invida terris
 Astra nocent, terret statu nimbosus Orion,
 Littora transcendit pelagus, sua munera tellus
 Asperat, & lolium sterileque extrudit avenas.
 Ipse inimica suo fundit de corpore serpens
 Toxicâ, & immâni noxas intendit hiatu.
 Ante oculos stant fata tuos, & stamina rumpens
 Atropos ingentes spumis furialibus iras
 Colligit. aterna spes indubitata salutis,
 Cœlestumque favor justo cessere furori.
 Heu nimis ignava mentes, & prodiga tanti
 Religio primæva boni, nec docta secundis
 Temporibus servare modum, quàm nescit eodem
 Stare diu fortuna loco, quàm quicquid in alto est
 Labitur, ingentemque trahit sors magna ruinam,
 Gaudiaque invitant celeres contempta dolores.
 Sic dum jussa prior violas, & pacta resolvīs,

Solvunt

Solvunt cuncta fidem : tibi nec debere putavit
 Se quicquam natura parens, quem negligit aether,
 Et fastiditi refugit clementia coeli.

Hos inter casus, primique incommoda sedi
 Rursus, Christe, faves, & lato rupta Redemptor
 Federa promisso reparas, & grande malorum
 Fulcis sponsor onus ; nec quam sperare salutem
 Fas fuerat, sperare jubes ; causamque clientis
 Induis ipse tui, & pariter cum vindice, jam tunc
 Incipis esse reus. coeli peccator & orbis
 Erigis exanimis, & magno languida luctu
 Corda levas, lapsisque cupis succurrere rebus.
 Tu soboles, tu semen eras, tu debita terris
 Progenies, quam castra ciet pallentia contra
 Lurida Tisiphone, quae post sua funera victrix
 Surget, & exuvias diis spoliabit Averni,
 Umbrarum, lethique potens. Te praescia Christus
 Expectant tot vota Patrum, spectantque priorum
 Natales cupida ora tuos. fit parvulus Isaac
 Exemplum fennale tui. quae ligna puellus
 Bajulat, hac tua sunt, hac sunt morientis imago
 Terrarum Domini. magno tua nota fuere.
 Sceptra seni, regemque sibi despondet Iudas.
 Adspicit effusas, typici sed sanguinis, undas
 Memphis, & innumeras inter solatia mortes
 De te certa capit. toties quae cadibus ara,
 Et centumgeminis fumant altaria tauris,
 Supplicii sunt scena tui. cur, magne sacerdos,
 Sacra facis ? mediique subis penetralia templi ?
 Cur tibi secretos dirimit cortina recessus ?
 Cur hac sede latet Seraphim ? cur balsama stillant
 Vestibus, & rutila gemmarum luce coruscat
 Pectus ? & illimi toties adaspergeris unda ?
 Hic vir, hic est, quem tota gravi sub lege vetustas
 Abdidit, & caeca involvit caligine Moses,
 Ille Palaestinis oracula vatibus olim

Prodidit, arcanoque afflavit pectora motu :
 Seque, suosque obitus, & dira præmia mortis,
 Et genus, & patriam, & tanti miracula partus.
 Immensusque reclusit opus. stupet edita coelo
 Isacidum responsa domus. promittitur orbi
 Oceani terræque pater, rabidumque Sibyllæ
 Pectus & Euboicæ fundunt præsagia Cumæ.

Nec puduit cæli sobolem, mundique parentem
 Mortali mox carne tegi. fert pondera mater,
 Autorem complexa suum. gestatur in alvo
 Materni faber ipse sinus. pars ætior orbis
 Numen habet ; capiturque loco, qui laxior omni ,
 Cuncta capit. Deus, ecce Deus, lux maxima mundi
 Obscura regione latet, scribitque penates
 Mens immensa sibi, & spatioso major. Olympo
 Iam fit matre minor. cunctis antiquior annis
 Nascitur, atque sui primordia supputat ævi.
 Immortale coit fragili, cœleste caduco,
 Et Deus in membris habitat, visusque creator
 Ambulat , & vilis partem augustissima gleba
 Consociat natura sibi. spectatur in uno
 Rerum summa viro : vastique extrema theatri,
 Hinc cœli, hinc terra dominum complectitur infans.
 Magne puer, tua cœlesti cunabula latè
 Per populos præcone tument. te prævius anteit
 Isacidum de gente nepos, cui rustica præbent
 Mella cibos, & cruda parant alimenta locustæ.
 Horridaque agrestes circumdant tergora pelles.
 Talis mane diem & roseos Hyperionis ignes
 Aurea prægreditur roseis Aurora capillis,
 Venturumque Deum terris, plenaque remisso
 Testatur splendore faces. sic regia iussi
 Numina præcedunt famuli, nec fulgida sceptri
 Majestas sine teste venit. præludia lætæ
 Sponsus amat, tædisque præit gavisæ juventus.
 Te nascente, feriant, supremi ante ora parentis

Angelicos luisse choros, & carne latentem
 Prasensisse Deum. stellataque machina mundi
 Proscripsit ferale jubar. micuere secundo
 Omine siderea facies; dum pignora cælum
 Tanta sibi promissa putat. sua frigora fulgens
 Ægoceros media voluit mitescere bruma,
 Et tepuit glacialis hyems. decessit Olympo
 Arctophylax, fugit sociæ cum conjuge Cephæus,
 Et Chiron, Perseusque ferox, & Pleias, & ipse
 Amphitryoniades; nec toto fabula cœlo
 Vlla fuit, vatumque labor. sub Principe tali
 Non ultra stricto fulsit nimbosus Orion
 Ense ferox, pacisque Duci sua subdidit arma.
 Hoc nascente, sui jam tunc præsagus honoris
 Intumuit Iordanis aquis. Galilæa futuros
 Præcepit mansueta sonos. Bethlemia risit,
 Hæu luctus ignara sui. melioribus undis
 Asphalti fluxere lacus, præscique doloris
 Immemores læta latices fudere paludes,
 Et fœdos, puer alme, tibi pressere vapores.
 At Solyma montes, & magno sacra Tonanti
 Templæ, laresque pii, & multo liventia tabo
 Limina, Iessæ clarum penetræle tiorâ,
 Adventu tremuere tuo. perculsa verendis
 Aula puerperiis, & sceptris æmula fasces
 Extimuit vesana tuos. Tibi corniger Ammon
 Conticuit, fallaxque sua mendacia lingua
 Dedicic. pressere leves oracula Delphi,
 Nec Lyciæ sortes, insanaque jussa Deorum,
 Non Carmenta sagax, non Manto, & Pythia vates,
 Deiphobe vivax, Dodoniadesque columba
 Invenere fidem. proscriptis fraudibus orbis
 Hoc veri doctore sapit. Sed Tartara major
 Terror habet, subitque atros formido penates,
 Et Phlegethontæus domino adventante tyrannus
 Horruit, & rimidis languens expalluit umbra

Turbati manus Erebi, gentesque profunda
 Hoc altum siluere die, flagrisque remissis
 Eumenides, magno compressa pectora luctu,
 Irarum stimulis formidatoque furori
 Imposuere modum, laxata licentia poenæ est
 Sontibus, & nulla miseros strinxere catena.
 Sancte Puer, non te facili latata marito
 Conjugii vis blanda dedit. te parturit ather;
 Coelestiumque labor, totoque electa Sione
 Virgo decens. tumuere sinus, jam numine pleni,
 Felicis Mariæ. sic prisca labe carentem,
 Nec jam servantem sceleris vestigia nostri,
 Fata dedere piis. toti pax redacta mundo
 Adspexit, qui grata sua feret otia genti,
 Æterna pacis dominum. sub Casare natus
 Imperium regale capis, bellisque repressis
 Bella paras; Stygioque moves nova prælia regi,
 Dum Latio Bellona silet, dum Martius horror,
 Iraque, insidiæque, & vis scelerata nocendi
 Ferratis frendent portis, & vincula mordent.

Sed Vatem jam, Christe, vocas, qua pauperis
 Hospitio contempte jaces. regnator Olympi, (aula
 Natura pater, & spatiosi gloria mundi
 Sperneris, & tuguri congestum cespite culmen
 Depositum tam grande fovet. penè exulat orbe
 Orbis honos, tenuesque lares & limina servat
 Majestas speciosa poli. turgentia fastu,
 Et picturatis videas aulaa columnis
 Surgere, qua Pelopi Lydus, vel Persia Xerxi,
 Mausolo regina struit, regalia cingunt
 Pignora Sidonia chlamydes, & lucida gemmis
 Surgunt sceptriferis angusta cubilia natis.
 Sola ruinosos soboles divina penates,
 Paupertasque colunt. Tyrio non murice palla,
 Fulgentique croco redolent, nec vellera Serum
 Involvunt teneros artus. sua munera nescit

Cunctarum donator opum. caret aetheris auctor,
 Qua fecit, tribuitque, bonis : & jussa parentis
 Dum facit, obsequio regum postponit honores,
 Dissimulatque Deum. sed enim cinabula longe
 Chaldaei videre senes. Te sensit ab Ortu
 Assyrius, Persaeque Magi. dant munera Reges,
 Et praecunte sagax Babylonius horruit astro.
 Vberibus sanctis Maria, charoque redemptor
 Crescis adoratus gremio. Te sustulit ulnis
 Mater, & haud vero porrexit ad oscula patri.
 Quin tua caelestes celebrant natalia turba,
 Et votis adsunt Superi. ventura potestas
 Clauit à pueris, & dum contemptior exis,
 Imperii tot signa micant. sit parvula Bethlem,
 Sit despecta parens, vili involvaris amictu,
 Crederis has inter sordes augustior infans.
 Ecce manus juvenum interea, pecorumque magistri
 Approperant, quibus insolito splendore comarum
 Innocuus collucet apex, & lata futurum
 Promulgant oracula Ducem. Tot testibus heros
 Nasceris, inque tuis coeunt praemia cunis.
 Dictat vota senex : mediis tibi carmina templis
 Anna fremit : positaque truci sub lege sacerdos
 Vulnerat, & sacris operans agnoscit apellam.
 Indyta progenies, magnum Patris incrementum,
 Quò patria tellure fugis ? tibi destinat idem
 Exilium, vitamque dies. num praevia sorti
 Preludunt hac fata tua ? cur sceptrum gerentem
 Sceptrum premunt ? regumque furor, vagitibus instat,
 Armorumque nomina ? per tot discrimina rerum
 Proveheris, magnique patris mandata capeffis,
 Nec sine lege fugis. quantas Bethlemis clades
 Spectasti, miserae tuae tot funera gentis,
 Infantesque animas, quaesitaque corpora letho,
 Infertosque truces jugulis puerilibus enses !
 At tu, nate Deo, medios elapse per hostes

Niliacos penetrare sinitus, atque intima ritus
Regna Phari poteras; longisque erroribus actus,
Thariada veterumque premis vestigia Patrum.

Non miseri si latues Siloe, si porrigat Hebron
Pocula, si cunctis destillent collibus unda,
Et vatem Dan ipse riget, tua dicere facta
Sustineam, casusque tuos. En pondere rerum
Obruor, immensa que absorbent carmina laudes.
Vix tibi bisseis atas defluxerat annis,

Argueret cum cura virum, subsellia mystam,
Attonitasque seniam praecox facundia mentes
Duceret, & sacris puerum Iudaea superet
Porticibus, moresque tuo decerperet ævo.
Tunc poterat novisse Deum. nec vivida cœli
Vis sufferre moras valuit. responsa daturus
Supplicibus divina venis, populumque labantem
Erigis, & latis recreas affatibus urbes.

Tutaris sermonem reos: clementia verbis
Inferitur mansueta tuis: non displicet hostis,
Diligiturque notens: in nos peccantibus ultro
Ignovisse doces. semper placabilis adstas
Sontibus: invisa damnatur subdola lingua
Gratia, & in segnes proclivia tempora luxus.
Ultoris rabies, & personam notatur.

Religio: plus illa placet, quam candor & insens
Iustitia commendat amor: secunda bonorum
Exigitur, non pigra fides. jam templa repurgas
Quæstibus, & patulis inbiantem faucibus auro
Pellis avaritiam: perfusa superbia fuco,
Et levis ambitio, regnique insana libido,
Imperii que furor sancto proscribitur ore.

Ingenium, seu mihi, probas: solatia lugens
A te magna capit, nec tali iudice cœlo
Paupertas invisa fuit. felicibus inde
Auspiciis duras constans patientia leges
Accipit, & precio gaudet contenta futuro.

Quicquid amat, poscitque levis vesania mundi,
 Officii sprevisse tui est: si gaudeat ille,
 Vis plorare pios: quod si suspiria ducas
 Tristior, hos gaudere mones: quod credis honestum,
 Turpe putas; quod turpe, bonum. tibi charior esse
 Qui cupiet, suus esse caret: tunc vita paratur,
 Cum præsens neglecta fuit: sapientia, luctus,
 Gaudia, divitiæ, regnum, pax, bella, triumphi
 Iudiciis distant geminis. discrimina recti
 Cum Superis natura facit. Te teste beati,
 Cum miseris licet esse, sumus; despectaque viles
 Colla levant anima, atque inopes aeterna coronant
 Præmia, nec longo marcescens laurea seculo.
 Has cœli largiris opes, promissaque patris
 Afferis intrepidus. paucis hæredibus æther
 Scribitur: & quamvis duro certamine constant,
 Vis gratis hæc dona dari. Furit inde ruitque
 In sacrum gens dira caput, dominumque salutis
 Despicit inconsulta sua. responsa docentis
 Contemnant cum plebe patres, contraque Tonantem
 Conjurant tot sacra acies. quæ sita nocendi
 Materies; gravibusque odiis alimenta ministrat.
 Quod vincit virtute pudet. Tu nescia veri
 Corda doces, charaque doles deliria gentis,
 Ostentasque Deum terris. tua dividit agris
 Et miseris benefacta palam, grandesque per actus
 Vis divina mex, numenque agnoscitur illis.
 Credite jam Solymæ, veterumque oracula vaturn
 Pandite Pontifices, promissaque tempora vestri
 Explore Ducis. Syrias spectate per urbes,
 Quæ nova portendant Superi, quo robore legas
 Dediscat natura suas. Num reddita terris
 Corpora? num manes ima tellure sepultos
 Cernitis exciri, & trepidum spirare cadaver?
 Hic sua per solitos circumfert lumina tractus,
 Luminis orba diu. nectunt talaria plantis

Loripedes, & jam multum veracis Iesu
 A pedibus documenta petunt. hic auribus adstat
 Arrectis. discitque sonos. hic vincula lingua
 Laxat, & insuetas audire & reddere voces
 Miratur se posse suis. nova jussa coercunt
 Infamis rectorem Erebi, Strygiaque phalanges
 Hoc mandante pavent, afflictaque corpora jussa
 Destituunt, mutantque alio sua regna profundo.
 Subsident maria, & turbata per aquora Cauri
 Detumescere truces. nec enim rex Æolus undis
 Imperat. hic Deus est, tempestateque coercens
 Ventorum, pelagique pater. Quid Roma stupescis
 Sanguine mutatos latices? meliore Lyao
 Inspida mutantur aqua, mensisque resurgunt
 Gaudia. quin fractis redeunt vitalia membris
 Robora, diffugiunt morbi, luctusque, dolorque.
 Datque malis veniam bonitas, miserisque salutem
 Officiosa Salus. plenis alimenta canistris
 Expediunt inopina viri, & succrescere pastis
 Ferda stupent cuncti populis, totoque relictum
 Plus superesse sibi. sensit miracula coelum,
 Vnda, solum, & magno famulatur machina Christo.

At jam majorum subeunt molimina rerum,
 Immensumque aperitur opus. quid in arma furentem
 Impulerit Solymam, sacrasque accenderit iras;
 Quid clarum pietate virum tot adire labores
 Suaserit, ipse Deo quare succensuit ether,
 Quae miseris ventura salus, qualique litandum
 Supplicio, priscumque nefas; cervice piandum.
 Distractos sileat Musarum pagina currus
 Hippolyti, miserique truces Ixionis orbes,
 Et fixam scopulo Andromedam, poenasque Prome-
 Aut Tityi feralis jecur. Iam nostra reposcunt thei,
 Innocuum peccata caput, venerandaque fines
 Evolvunt decreta suos. En proditur orbi
 Progenies aeterna Patris, preciumque nefanda

Prodi-

Proditionis habet tanti conviva magistri.
 Fit scelerum merx ipse Deus. pars inclyta mundi
 Venditur, & toto pignus venerabile coelo,
 Totque operum vilescit honor. mercabile Numen
 Prostat, & hac audet servus de sorte pacisci.
 Cessit avaritia pietas, sacroque furori
 Religio. nec jam blandi documenta favoris
 Oscula sunt. etiam speciem mentitur amantis
 Vultus, & infidis candor complexibus heret,
 Simplicitasque dolam patitur. quid stringis Idume
 Infantes à labe manus? quid corpora ductas
 Sacrilega captiva manu? cur crimina testis
 Congeris? atque emptæ fundis mendacia lingua.
 Et fingis peccasse Deum, summoque Tonanti
 Accinus infames templis suadentibus ausus?
 Heu, captivus abit, quo solum vindice terris
 Libertas ac vita datur; tenebraeque datorem
 Æterna jam lucis habent. latet abditus atro
 Carcere, & ingrati queritur tot crimina mundi;
 Dumque reos toto passim circumspicit orbe,
 Se cunctis cupit esse vadem, spondetque redemptor.

Ille Palestini metuenda palatia regis,
 Sacratosque lares. & prisco dissona ritu
 Tecta subit, rigidique audit suffragia iuris,
 Et culpa momenta sua; pavidumque tribunal
 Dum videt, & trepido damnari iudice causam,
 Ceu victus, ratione silet; lenique modestus
 Quilibet ingenio subigit, spernitque ferendo.
 Nec satis est magnis a iura rectoribus ipsum
 Displicuisse Deum. salibus vesania ludit,
 Lascivitque jocos populus, milesque profanus
 Ludicra sceptrâ parat, despectaque purpura Regem
 Arguit, & viles commendant regna corona.
 Intere à indigno crudelis dextra flagello
 In miseros artus, damnataque tergora sevit.
 Verberat improbitas, petulansque ferocia nud:

Lancinat ; & ne quid sceleris restaret inactum,
 Aut ignominia, aut poena pars ulla vacaret,
 Ora manus violat, pulchrosque amentia vultus
 Conspuit, & secum scelerata insania certat,
 Et nescit vis tanta modum, cumulosque malorum
 Congerit, atque suo applaudit Iudæa furori.
 Scilicet illa sui magnus Servator amoris
 Communes vult esse notas, ut venditus ipse
 Nos redimat, victusque exolvat corpora vindia,
 Absolvatque reos insons : ut proditus orbem
 Fraudibus expediat : ludibria passus, honorum
 Feneret ac fame titulos, æternaque ludum
 Nomina : captivosque, etiam captivus, Olympo
 Vindicet : ut nostras regalis adorea frontes
 Cingat ovans : regesque sibi, dominosque triumphans
 Associet : donet parida solatia menti
 Sollicitus : lachrymasque meis abstergat ocellis,
 Cui lachryma fluxere prius : gemitusque piorum,
 Qua gemuit quoque voce, levet : flagrisque repellat
 Flagra suis : damnet malesani opprobria mundi
 Majestas exposita joci, tantique doloris
 Scena per infandos decurrat latior actus.

Cernite pendentem fatali ex arbore Christum,
 Isacida. spectate trabem, qua nobile pendet
 Hebraei columen generis, gentisque vetusta
 Unica spes. spectate virum, quem templa, sacerdos,
 Victimæque, & veteris referunt præludia sedi.
 En, quali moritur mundi consorte Redemptor,
 Latrones inter medius. sublimior illis
 Tollitur, ut possit credi sceleratior illis.
 Stat geminos inter pietas spectata Phorinos,
 Iustitiæque pater focus immixtus inerrat
 Criminibus, damnatque locus, pænæque theatrum,
 Quem cælum peccasse negat. perfossa trabali
 Membra rigent clavo, distentaque brachia signum
 Amplexantis habent. peccantem invitat Apellam
 Dexterâ,

Dexterâ, sed nondum recutitum blandius ad se
 Læva vocat populum. facilis clementia cunctos
 Allicit, & gessit peritura parcere turba.
 Quàm capitis subsidit onus, cervixque remissa
 Annuit; & prono nobis fert oscula vultu,
 Ceu propior laturus opem: quàm vulnere fœdant
 Paciferos truculenta pedes: quàm vertice celso
 Sertâ verecundam circumdant spineæ frontem,
 Ludibrium, Iudæ, tuum: quàm mortua numen
 Lumina dissimulant, humilique in imagine servi
 Mens divina latet: quàm se sinit esse ministrum,
 Iamque minor vult esse Deo, quæm maximus æther,
 Nec fulgens cum Patre parem fastidiet aula!
 His decuit fatis, per tot discrimina rerum,
 Ad Superos aperire tuum. Proh, quisquis Olympi
 Summa petis, sectare Ducem, cui pallida mortis
 Deturpat faciem facies, horretque cadaver
 Supplicio, nudumque latus transverberat hasta.
 Quis stillat per membra cruor, quo sanguine tristis
 Ara rubet, primi facinus fatale parentis
 Expiat, & pellit, quos intulit ille, dolores.
 Hic precium, pro thure, datur, placataque reddit
 Numina, & ad versa solvit formidine mortis
 Pallentes animas. hoc flumine defluit agris
 Æternum mansura salus, Erebiq; fugatur
 Horror, & æthereus signat nova fœdera rector.
 Attica centenis fument altaria tauris,
 Aut Agamemnonia ferrum crudele puella
 Serviat in jugulos; humano sanguine gaudens.
 Taurica barbaritas deposcat. Cythra cades;
 Absint Tantalida fratres, & Iasonis uxor,
 Quæque sibi sinxit miserorum fata venustas:
 Tu fides Crux summa mea es, tu sola labantis
 Præsidium, tu certa meis solatia fatis
 Sufficis, una mea requies placidissima mentis.
 Tu, veteris medicina mali, tot crimina sospes

Abhinc

*Abluis, & rigida damnas suffragia legis,
 Et formidatas inferni principis iras,
 Cocytumque, Erebumque domas. O funus amicorum,
 O lethum vitale piis, ô grata dolorum
 Commoda, sperataque neces, ô apta medela
 Vulnera, quique ferent magni nova gaudia luctus,
 Exhilarer qui corda dolor, miserosque relaxet
 Poena reos. in qua Superum clementia victrix,
 Iustitiaque rigor coit, & sapientia summi
 Regis adorandos. aperit consultata recessus.*

*Atque ea diversa Solymæ dum parte geruntur,
 Autoremque Deum, regnatoremque profundi
 Præsensit Natura pati, perterrita vultus
 Abdidit, & totum tenebris involvit Olympum,
 Absolvitque reum. mediæ Sol luce coruscans
 Occidit, & subitis mœrens expalluit umbris,
 Et Christo moriente suos abscondit honores.
 Ipsa etiam vastis tellus tremefacta cavernis
 Horruit, & sceleri se dissentire nefando
 Esse palam voluit. cernas delubra moveri
 Supplicio perculsa Dei, suspensaque celsis
 Fornicibus cortina novo discessit hiatu.*

*Maxime fatorum domitor, semperque vigentis
 Imperii, vitæque pater, magne arbiter ævi,
 Christe, jaces; vitæque & grati luminis expers,
 Hac quoque suprema pateris dispendia sortis,
 Informesque plagas. jam te mortale sepulchrum,
 Et lethi funesta domus, secretaque mundo
 Antra tenent, gelidoque rigent tua corpora saxo.
 Hic misero concessa quies, hac meta laborum
 Parte stetit, poenæq; modus. Tu, squallida quisquis
 Testa times, tacitosque lares, umbrasque silentium.
 Hoc tumultu mirare Deum, tantique cadaver
 Principis; & tali pudeat disferre magistro.*

*Exstruite aratos obices, advolvite rupes
 Improba gens, cingat captos custodia manes,*

Sollici-

Sollicitusque pavor. circumstet fulgidus ære
 Miles, & armato jaceat custode sepultus.
 Non patitur murum pietas. cui cuncta creandi
 Vis primæva fuit, nec delassata potestas
 Edomuit deforme Chaos, vultusque latentes
 Eruit, exuti pandit sacraria Divis,
 Perque Domos Erebi, per ineluctabile fatum,
 Tartareosque lacus, loca nocte silentia late
 Sternit iter. non humana molimina dextra,
 Non obices tenuere Ducem. laxata patefcunt
 Atria, neglectisque patet custodibus æther.
 Sic illum perisse juvat. sic profuit orbi
 Tot pœnas sensisse vadem, stetit obside in isto
 Religio, terrisque redux dum redditur, unus
 Pallentes Stygis animas emancipat umbris.
 Nec jam vana fides rediuvivi vulnera Christi
 Adspicit, aut tali dubitat se credere vati:
 Qui post tot casus, post tot dispendia, cades,
 Flagra, neces, diræque crucis crudele theatrum
 Exolvit se morte sua, rursusque resurgens
 Publica jam parta dedit argumenta salutis.
 Succubuit mors victa Deo, dammataque lethi
 Causa fuit; cessit titulo Lex dira minaci,
 Et didicit peccata pati; morituraque tandem
 Corpora tam grandi sperant sub vindice vitam.
 Quam felix fuit illa dies, quam latior astris,
 Et circumfusa liber caligine late
 Emicuit populis Titan, dominoque potenti
 Assurrexis ovans. decuit cum Sole renasci
 Iustitiæ jubar, & magno de lumine lumen
 Fas fuit hos ipsos luci donasse triumphos.
 Hæc regnabat prima fuit. nec proxima solam
 Adventu nituere Dei; sed totus abactis
 Nubibus excutitur Libanus, Iudæa remidet,
 Insolitosque Sion radios Davidica vibrat.
 Nec tumulas res tanta latet. turbata cientur

Tartara, & imperium non dedignata sepultos.
 Terra dedit, priscaque objecit corpora luci,
 Et Solem desueta pati rediere sub auras.
 Vos testes estote nurus, paribusque sorores
 Vocibus, & quotquot portatum balsama matres
 Venistis, myrrhamque piis aspergere membris.
 Vos fractos tetigisse obices, semotaque saxa,
 Et vacuum stupuisse locum, sine corpore sedem,
 Credimus, & tanti famam vexisse laboris.
 Per vos exanimi rursum data gaudia mundo,
 Et solamen habent populi. Vos coelica prima
 Nuncia, & aethereo reparatam vindice cladem
 Didicis in terras. vestri dispendia sexus
 Sensimus, & peccans fatalia tempora mater
 Prima tulit, tetricosque dies. nunc munere vestro
 In melius gaudent iterum se vertere fata,
 Feminaque ut mortis, sic altera nuncia vite est.
 Transmittunt sedis vatum commenta futuris
 Femineæ virtutis opus, quod præsicia fati,
 Suaserit imperium Tanaquil, trajecerit undas
 Clælia, tot cupidos uxor castissima sola
 Traxerit arte procos, Latius Cornelia portis
 Vexerit illustres armis spoliisque superbos
 Scipiadas: vobis debet praeconibus ætas
 Postera, vos sacros inter faciendia cœtus
 Tolle, & æternis donabunt carmina fastis.

At nunc humanos humili de pectore sensus
 Excute mens, terræque satior, Christique malorum,
 Sidera, & ætheriis habitatas mentibus arces
 Concipe. quid cessas vili secedere mundo?
 Te sequor, asserta gentis decus, & tua fixis
 Pone premo, quæ summa patent, vestigia plantis.
 Fastiditur humus, magnisque illustrior asher
 Annuit auguriis, & dum tibi sceptrâ parantur,
 Christe, & adorandus toti decerneris orbi,
 Eveheris, terræque super, sublimior astris

Tolle

Tolleris, & dudum promissum ordiris honorem.
 Regna tibi, sed prisca, patent; regisque capeffis,
 Æterno sed jure, decus. spectate triumphum
 Christigenæ, qualisque redux conscendat Olympum
 Victor, & exuii spoliis Acherontis onustus,
 Occupet augustam titulis regalibus æthram.
 Officii partes dirimunt tellusque polusque.
 Obsequii locus illa prior, sed dignior ille
 Imperii decorisque fuit. quem spreverat illa,
 Ille capit. nec jam lachrymis perfusa madescunt
 Lumina, non lachrymis gemitus, non luctus inerrat
 Vocibus, aut nostra præstat vadimonii culpa.
 At clarum novus ambit honos, & fulgida cæli
 Gloriam, & Angelicis speciosum coetibus agmen
 Irradiat splendore virum, fremuere leones
 Romulidis, sociisque Ducem traxere lupatis:
 Hunc simplex natura vehit, nubesque ministrat
 Tot rerum officiosa parens. sedet ille, ruitque,
 Qua surgit Tarpeia domus; sed sidera tranat
 Æther, & inferius positos sibi subjicit axes,
 Et quicquid mortale fuit. captiva per urbem
 Agmina barbarico videas infrendere vultu,
 Totque catenatos lentè procedere Reges.
 Hic Regem, dominumque Erebi, & Phlegetontis avæ
 Criminaque, & sævo minitantiæ fata flagello, (iñ.
 Quæque obitus Superumque truces lex nunciat iras,
 Post sua terga trahit. cingunt vittricis lauri
 Tempora, vel querni ludunt in frontibus orbes,
 Quæque triumphatis nectuntur gramina rostris.
 Huic orbis pro sorte datur, sunt præmia cæli,
 Terrarumque plæge; tituli Regumque Ducumque.
 Laus laudis cognata patris. dat munera rector
 Ausonius, numeratque suis sestertia castris.
 At nos æternæ solantur munera vitæ,
 Et merces datur ipse Deus. pax, regna, voluptas.
 Gloria, libertas domino donantur in illo.

Agnoscisne tuos, Princeps venerande, penates?
 Hi sunt, quos toties odiis vexatus acerbis
 Patre tuo monstrante petis. penetralibus istis
 Sors nobis promissa latet, tot vota tuorum
 Excipis, & quamvis celsa regione locatus,
 Afflictus tamen usque cupis miserescere gentis.
 Hic tua difficilem vitis clementia patrem
 Lenit, & ingentes orando mitigat iras.
 Hic Regem te, Christe, geris, præsæcta tyrannis
 Colla domas, sceptroque potens ultore coërces.
 Hic sapiens fluctus, tempestateque futuras,
 Et populi tot fata tui moderaris, & inter
 Classica, bellorumque minas, regumque furores
 Conficis electa tranquilla silentia turba,
 Alcionumque dies. illinc percussa tuorum
 Pectora, & ingenti fractas formidine mentes
 Afflati propiore Deo. nova reddita ab alto
 Vis animis, sacraque piis prae cordiæ flammæ
 Incaluerè vis. fundit facundia voces,
 Muta prius, discitque loqui. timor exultat omnis,
 Sequæ paludatis infert fiduciæ tectis,
 Præsidium secura sui. bis senæ per orbem
 Corpora sub gemino lætè dum Sole vagantur,
 Innocuum virtutis iter, calique recludunt
 Delitias, tenebrisque insuetam affundere lucem
 Occipiunt, cunctisque ferunt tua nomina templis.
 Tot circum delubra silent, nec credulus error
 Tercentum tonat ore Deos, Hecatenque, Iovemque,
 Stultaque te gemina veneratur saxa Diana.
 Displicet improbitas, gaudet celestibus ausis
 Pro te quisque mori. pudor est plus pendere vitam,
 Quam fidei decreta tua: laus unica sperni est,
 Nec placuisse sibi: laus altera, spernere, quicquid
 Desipiens exposcit amor, vel turgida fasti
 Ambitio, vel quod rimatur fraudibus aurum
 Diva fames. sic tota tuis natura renasci

Imperius studiisque potest, & numine plena
Imbibit athereas mortali in corpore curas.

Salve siderei proles aqueva parentis,
Et tandem, rediture, redi. da cernere vultus
Posse tuos, nubesque inter libratius & axes
Extremum hunc, Rex magne, tuis concede laborem.
Ultima de repito dicta suffragia mundo,
Et scelerum formas, vitasque, & crimina disce.
Tot Iudex discerne reos. clementia partes
Et peragat mens iusta suas. sapientia totum
Flectat opus. vasti cieat spatia undique mundi
Dextra potens. reddat pelagus, quos abdedit undis;
Funereasque domos & ceca habitacula pandat
Terra parens. coeant clivum paupere fascis,
Cum fullone toga. subsidant arma potentum,
Tot pateant fraudum porta. tua vulnere spectent,
Qui fecere, rei. timeant oracula, quotquot
Hic sperare prius. sit tanti scena theatri
In partes abeat geminas, vitaeque necisque
Arbiter aeternis claudas hos finibus actus.

Interea decreta tibi dum tempora differs,
Respice, qua mediis tua jam jactatur in undis,
Christe, rasis. compesce Notos, infestaque transis
Æquora. tu nobis tanta caligine rerum
Pro Polluce micis, nobis pro Castore fulge;
Ut per nocti vagos errant tua cymbala tractus,
Scyllaeos inter scopulos, interque Charybdin,
Rectum servet iter. divulgata aplustria puppis
Collige, distractosque duces concordibus uni
Ingeniis. pacem donare totis orbis,
Et quos nox thalami, placent tua vulnere, Iesu,
Et mortis sors dura tua. sociata perennent.
Lilix mixta Rosis, aeternaque federa jungant
Terrarumque marisque Deos. Tu flectere Reges,
Tu solus lenire potes, tu mitibus iras
Consiliis diis que domas. Hæc vota Redemptor,

*Has audet, Deus alma, preces; magnique tiaris
Borbonii, Regisque tuo de nomine dicti,
Prospera compositis decurrant secula bellis.*

---

*Serenissima, Potentissimo, Invictissi-
moque Principi,*

C A R O L O I,

D E I G R A T I A

Magna Britannia, Francia & Hibernia
Regi, Fidei Defensori, &c.

Quam paci servant Superi; Mars commo-
dat armis,

Et belli studiis vult Soror esse pium:

Quem regni præcepta Parens, exempla Vetu-
stas,

Edocet, ac cælo destinat alma Fides;

Accipe regales, *Princeps Auguste*, triumphos,

Et facilis Musas sublevet aura meas.

Cum legis effusos in publica vota Britannos,

Hæc eadem Belgas dicere crede tuos.

In Batavis pudor est; Regem Dominumque
creari.

Aras in Batavis sceptrâ Deosque cani.

BRITANNIA TRIUMPHANS,

Sive in Inaugurationem Serenissimi ac Invictissimi Principis CAROLI I, Dei Gratia Magnæ Britanniae, Franciæ & Hiberniæ Regis, Fidei Defensoris, &c.

Anglia, quæ triplici distinctum matrice Regem,
 Nec simplex veneraris ebur; cui milis Ierna
 Exiit agrestes animos, & regia Nerei
 Arctois famulatur aquis, medioque natantes
 Orcades Oceano, & gelidi confinia mundi:
 Si qua tuis unquam respondit purpura votis,
 Aut meruit diadema coli, placataque terris
 Expandit faciles Divum clementia vultus,
 Hunc sacrum tibi crede diem, quem fundit ab Ortu
 Latior & lentis Pyrois producit habenis,
 Nec cupiat mersisse mari, tristisque serenum
 Tempestate tegi; quem cum subduceret astris,
 Destinât augustis rerum Natura triumphis.
 Non Regum jam busta queror, Tamesisque dolores
 Suggestit, aut nigros perculsa palatia peplos,
 Mœstaque ferales deposcunt limina taxos.
 Sat faciles fulsere faces, nec lava Britannis
 Astra meant. damnat patrios Saturniis ignes,
 Et solis fatale jubar. Tibi pronus Etrichtheus
 Annuit, & sociâ fulgens cum conjuge Cepheus,
 Atque Ariadneæ radiant ad sceptrâ corona.
 Num chela posuere minas? num serpens Orion
 Porrigit audacem coeptis ingentibus ensen,
 Et munis regale latus? num Menalis iursa
 Antiquo custode caret? Regique recenti
 Militat Arctophylax, & tardi cura Boota?
 In plausus coiere poli: quaque adspicit Austrum
 Albion, aut Scythicos Thule timet idima fluctus.
 Horridaque arcanis se Scotia salibus abdit,

*Ingeminant sua vota Dii: diuulsaque cælo
Sic licet, & medium Tellus determinet axem,
Cum superis gaudere cupit: nec solæ Deorum
Gaudia tanta putat. potius sibi debita credit,
Quæ Caroli sibi Numen habet; tantoq; triumphans
Esse studet potior; quanto est vicinior ostro.*

*Quis mihi magnorum penetrabilia pandere vatum
Audeat, & sacra perculsum Menade pectus
In fœrias Thymbræus aget? quis torrida dudum
Labra Caballinis dabit immersisse fluentis,
Et solitas promittet aquas? dum personat auras
Irrequieta chelys, fidibusque aptata Latinis
Barbita trans vastos fundunt sua mœmura flu-
Et concors sociis arridens Belgica terris (ctus;
Præsumit me vate loqui, regemque creati
Virtutum sine teste vetat. Non abnuuit amnes
Calliope, cum docta canunt commenta Serenam,
Et Pelusiaca turgent Stilicone Camœna,
Et Latii cantatur apex, aut templa futuro
Assurgunt Tiberina Duci: seu Mallius annum
Consul inquit, Geticisque insignis Honorius armis
Grandiloquo præcone tumet; vel latior æther
Adspicit Arcadium, vel magni fata Proboni,
Et decantati trabeas miratur Olybri.*

*Isthmia Thebanos meruerunt gaudia cantus,
Et palma laus tanta datur. dum classibus Aulis
Fervet, & imperium geminis concedit Atridis,
Meonidem furor iste rapit. Spectacula Poëtas,
Cæsareæque cient epulæ, strepitusque theatri,
Et plausus Cavea, & liuentes cede saburra.*

*At Tu, qui Borei flectis moderamina ponti,
Quem Dominum supplex Rutupinum littus adorat,
Quem Scotus Pictusque colunt, & mixta feroci
Saxone gens; cæpto adspira Rex magne labori,
Et Musis da vela meis. sine numine Numen
Cantari cortina vetat, laudesque Deorum*

Incipit favor ipse Deum. Tibi stemmate longo
 Descendit regalis honos, atque ordine sati
 Regna meant : semper dignus cum fascibus haeres
 Nasctur, & simili lassantur prole curules.
 Tot Reges veneraris avos ; nec sola paternos
 Condecorat fortuna lares. tibi sexus uterque
 Continuat tam grande decus, Tyrioque superbit
 Murice magna parens, Gothico qua splenduit ostro,
 Et bellatori debet primordia Cimbro.
 Inter sceptrâ puer graderis, dominosque Trionum
 Adspectas, quocumque vides : amplexibus haeres
 Oceani terraque Ducum. tibi basia fixit
 Parrhasii regina poli, te sustulit ulnis
 Regum prima soror, regum gratissima terris
 Filia, & augusti genitrix, nulli amula, Regis.
 At Pater aeternâ ramis insignis olivæ
 Emicat, & triplici frontem superinduit auro,
 Et nato nova fata parat. glacialis Ierna
 Additur imperiis ; nec jam Solvæius ultra
 Terminus Albionis, fortique exstructa Severo
 Moenia divisi spectant rectoris habenas.
 Illum pacis honos, & non violenta potestas,
 Et populi secura quies, laudataque regni
 Otia & innocui secernunt regibus anni.
 Sic placuit defensa salus ; nec jura tueri
 Armata volvere manus ; tunc, commoda juvit
 Publica, cum ferrum siluit ; dum classica nescit,
 Tranquilla se mente videt : coelestia lastrat,
 Cui tellus sua visa satis : diffundere verum.
 Non fasces, pia cura fuit : venerabilis unâ
 Evicit virtute metum : nil debuit hosti,
 Nec placuit post bella fides, tutusque cruore
 Libertatis amor ; quæ duro milite posset
 Extorquere ferox, potius tentavit inermis.
 Tu fasces ordiis ovans, & posthuma mundo
 Sceptrâ probas, tantoque carens jam Rege Britannus.

*Vix sentit mutata sua moderamina gentis.
 Sic ubi librato fessus subduxit Olympo
 Brachia, & effoetis tremuit cervicibus Atlas,
 Maximus Alcides humeris nutantia fulsit
 Pondera, nec cœli securius alta pependit
 Machina, nec tremulos expavit Iuppiter axes.
 Aut veluti patriis ales Titani bustis
 Nascitur, & veteris fugientia secla senecta,
 Membraque vernanti reparat longæva juventâ;
 Iam capitis plus fulget apex, jam latior auri
 Pingit colla color, selectaque thura Sabais,
 Et Cilicum redolet messes. stupet obuius omnis,
 Et volucrem miratur Arabs. illa ocyus Ortum
 Respicit, ac Solis thalamos, rursusque renascens
 Inchoat auspiciis primos melioribus annos.
 Talis in augusti priscos genitoris honores
 Mitteris, & proavum foecunda morte favillis
 Clarior exurgis Princeps. exultat Elisa,
 Pulsaque majestas Nemetum, magnique propago
 Borbonii sociis adglutinat oscula sceptris.
 Scilicet in regis pariter blandasque mariti
 Conspirat fortuna vices, ut regibus orta
 Augeat hos iterum soboles, æternaque crescant
 Imperia, & simili decurrat sanguine sanguis.
 Illa Tibi patriis reges virtutibus auctos,
 Henricosque dabit, quos Martius excitet ardor,
 Hesperisq; ferox odiis accendet Enyo,
 Hi gladios, Rex magne, tuos, atque obsita longo
 Arma situ, residesque acuent in prælia gentes.
 Hi ditis vexilla Tagi, Boetique superbum,
 Casareasque aquilas, spoliisque induta suorum
 Agmina, Vangionum petulantem fascibus Istrum,
 Pannoniosque ad bella cient. cognata rependet
 Damna nepos, nascensque pius ex ossibus ultor
 Victa Palatina repetet Capitolia terra.*

Post titulos, gentisq; decus, stirpemque Deorum,
Omini-

Ominibus favère Dii. tibi Parca futuros
 Promisit præsaga thoros, natamque Capeti
 Despondit cunis Lachesis. tunc fœdus Iberi,
 Et regum simulatus Hymen, fœtaque Tonanti
 Displicuere faces. risit connubia Clotho
 Batice, & Austriacos fatis expunxit amores.
 Omnis in angusto depinxit Gratia vultu
 Regales veneranda notas, blandumque tueri
 Iussit, & innocuo perfudit verba severo.
 Adstitit, & teneras socians Concordia dextras
 Vnanimis vocat populos. excepit alumnum
 Audaci Bellona sinu, suspensaque patri
 Arma ferens, strictos placidis pro falcibus enses
 Ostendit puero. Cattorum è littore missa
 Libertas Batavum, Hesperii erepta triumphis.
 Accendit Martis rabiem. pro pignore tanto
 Explicuit cunctos belli Sapientia casus,
 Et lituis præcepta dedit. tunc sanguine junctis
 Promisit faciles ventura in prælia dextras
 Cimber, & in primis acuit vagitibus iras.
 Quam tunc lata tuis facies, quæ signa futura
 Sortis, & inspectis præsagia legit in extis
 Augur, & Excelsa cecinit documenta juventa!
 Iam magni præcepta patris, jam jussa modestus
 Exequeris, dignumque putas rectoribus orbis
 A pueris voluisse regi. mandata daturus,
 Ipse capis, quantumque aliis præcellis honore,
 Præferri virtute cupis. cui munera vita
 Et debet natura diem, submittere sese
 Gaudet amor, morumque libens concedit habenas.
 Non molles fluxere dies, aut marcida luxu
 Otia, vel lentos protraxit inertia Soles.
 Non te degeneri Menas stipata caterva
 Accivit comitem, nec vectus lyncibus Evan
 Vicit adorandum populo caput. improba nunquam
 Vbera porrexit Circe, nec fœda Calypso

Possedit teneros viliis regalibus annos.
 Ipse per umbrosos saltus & tesqua ferarum
 Deduxit juvenem genitor, cum roscida multum
 Purpureis Aurora genis praverteret Ortum :
 Aut celerem raperent invisa crepuscula Phœbum,
 Fessaque Hamadryadism gelidis se conderet antris,
 Faunorumque cohors. quoties tibi Delia dextram
 Instruxit jaculis, frondosaque Menala linquens,
 Et juga Taygeti, pharetram suspendit & arcus
 Ex humeris. quoties docto venabula nisis
 Fixit in aversi fugientia tergora cervi.

Mox spumantis equi fodiens calcaribus armos
 Antevolas per prata Notos : nunc sistis euntem
 Ocyus, & duris inflectis colla lupatis,

Aut gyro properare doces. generosus habenis
 Assurgit sonipes, dominique superbus honori
 Infremit, atque animos regali à pondere sumit.

Promittit tibi sceptrum labor, securaque belli
 Tempora venturi quondam præludia Martis,
 Et pugna simulacra docent. ut torqueat hastam
 Consilio liberata manus, qua lege macharam
 Stringat, & auratum subnectat pendulus ense
 Balteus, aut clausos defendat athenæa vultus
 Cassis, & invictis majestas militet armis.

Sic prope Barbarica Rhodopeia flumina Thraces
 Odrysius desudat ovans, & prima capeffit
 Bella puer, formatque suum praeceptor Achillem
 Thessalus, & peltis nascens adsuescit Amazon,
 Spartaque primævos gladiis exasperat annos.

Nec minus Aonia tanta se condere gaudent
 Mente Deæ, tacitosque aperit doctrina recessus,
 Et soliis sua fata legit : quam blanda vacillet
 Excelsa fortuna loco : quibus occidat ausis
 Imperii surgatque decus : quæ tempora paci
 Commoda, quæ pascant lituos : quos negligat hostes,
 Quos metuat mens cauta Ducû, quæ fœdera solvat,

Quæ

Qua credat temerasse nefas; qua causa rebelles
 Armet, & audaces frangat Prudentia motus.
 Tota per antiquos solers industria fastos
 Ambulat, & clavis iudex praeconia factis
 Commodat, at vitium regali vindicat irâ.
 Suspicitur mentita virum regina, furorque
 Imperii, & magna metuenda Semiramis urbi.
 Diligitur Cyri probitas, gravibusque decorum
 Moribus ingenium. terret sors ultima Lydi
 Infaustus arsura rogis, & foemina nato
 Inferias irata parens, utresque cruenti,
 Tergoraque injustas circum luentia sellas.
 Persicus ut Danaum duclor subverterit urbes,
 Et fugiens sua fata gemat, miraris, & acres
 Thermopylas, Grajūmq; duces non emptor Olynthi.
 Non Pella placuit stomachus, spretorque Deorum
 Laomedon. damnas Priami responsa potentis,
 Æneamque probas, suppositaque corpora patri,
 Et lata pietatis onus. Tibi raptâ Sabinus
 Pignora conqueritur, violatque jura theatris
 Persuadet promissa fides. quam vilis regnis
 Semina monstravit Tanaquil; qua roborâ sceptris
 Conferat, ac Divûm firmet reverentia fasces,
 Egeria secreta docent. civilia mœrens
 Bellâ legis, patrioque undantem sanguine Syllam
 Despicis, & lesos parvi Rubiconis ad annum
 Romulidum Latiusque Deos. plus causa Catonis
 Arrisit, bellansque gener; Pharsalia quamvis
 Vexerit immeritis soceri vexilla triumphis.
 Iam Gracchos, Mariosque, & fastidire Cethegos
 Incipis, & querula subnixos plebe tribunos:
 Sed præclara tenent animos exempla, Camilli,
 Scipiadæ, Deciique duo, totque inclyta bello
 Nomina, cunctantes Fabii, punitus Iarbas,
 Æmilii, Paulique, duces: patiensque laborum
 Hannibal, & veteris splendor Germanicus avi.

Inde per annales, atque ultima secula raptus,
 Per gentis monumenta tua, proavumque labores,
 Romanas aquilas, & formidata Britannis
 Arma stupes, magno domitas sub Casare gentes,
 Et totum signis stratum victricibus aquor.

Adspicis iratam Morinûm de littore Tethyn
 Ausonios transferre Deos, Tiberinaque longe
 Rostra triumphatis Latium confundere terris.

Adspicis, ut Tuscos peregrino gramine pascat
 Cornipedes Italûm ductor, tua scindat aratro
 Arva Ligur; victorque tuis det jura Quirinus
 Damnoniis: pandat Siculis navalia portus
 Iccius, & Latias doleat Sabrina secures.

Quid procul externo bellantem exciverit Albi
 Saxona; qua quondam vicinis gentibus ira;
 Quid Scotus Pictique fremant; cur improbus ensis
 Tinxerit hostiles civili sanguine dextras,
 Indigenasque tuos fallax exegerit hospes:
 Vt patria vires magni fregere penates:

Vt serò coïere Rosa, fatalia belli
 Symbola & indomitum placarint oscula Martem.
 Prisca Caledonios aperit tibi fama recessus,
 Et bellatores populos, inimica Garumna
 Flumina, vicinis erepta palatia Gallis;
 Normannique trucus furias, & subruta Cambris
 Imperia, & veterum repetentes jura Siluras.
 Iam fera Massagetum soboles, & Concanus atrox
 Devictos tibi dictat agros, nec bella furentis
 Desmonii facinusque probat. tibi reddit Ibernos
 Arthurius, dominoque Senus fastidit Iberos.

Hos ubi per populos aternaque nomina factis
 Ire libet, stimulos illinc tibi subdit Ierne
 Bellipotens; illinc pugna monumenta ministrat
 Albion; hinc rigidum Borea porrectus in axem
 Grampius, audaci qua sit fiducia Scoto.
 Edocet. Omne tuis aliquid virtutibus addit

Exem-

Exemplum, formatque Ducem praelecta vetustas.

*Quod si prisca suos nesciret pagina reges,
 Tu regnis praecepta dares ; tu prima regendis
 Norma fores populis : tu digni Principis artes
 Expedias, firmesque novis subsellia jussis.
 Despicit aequales regum tua purpura voces,
 At caelo parere cupit ; queis flectis habenis
 Imperium, subdis Superis, unoque Tonante
 Dum minor es, uni titulos submittis Olympo.
 Huic regnas, quem regna timent : cui cruda tyrannus
 Concedit, parvidique abscondunt ora Nerones. (nis
 Nec parere Deo pudor est, cum terra polusque
 Parendi sine lege ruant, & tuta perennet
 Regia, quam fulcit pietas, & conscius horror
 Numinis, ac sacro supplex reverentia cultu.
 Sic caelo terraeque places : & sidera Princeps
 Blanda refers, precibusque tuis se accommodat ether,
 Et faciles in vota Dii. Tua moribus etas
 Mentitur senium, & pleno spectata theatro
 Vita fluxit, vulgique legit suffragia virtus.
 Praecipit ancipites rerum Prudentia casus,
 Fortunam ratione domans, & provida sorti
 Nil debere cupit. dictat consulta magister
 Usus, & antiqui repetens moderamina seclis
 Consiliis ordiris opus. Clarissima lux est
 Virtutum sub rege novo ; nec publica recti
 Cura latet. multum teneris sibi spondet ab annis
 Vox populi, & primo prae sagia sumit ab ostro.
 Nec tibi jussa placent, mandataque dura regentum,
 Quae reges fecisse piget. dum legibus orbis
 Exigis obsequium, factis constantibus anteis,
 Quoque vocas, rex ipse praeis : nec cuncta licere,
 Quae possent libuisse, putas : veniamque nefando
 Pratexis sceleri, aut peccans impune tribunal.
 Ius populi commune tibi est : de vincit honestas
 Vna Ducem ciuesque tuos : discrimina solum*

Majestas sceptrumque facit. sic jussa capeſſunt,
 Quos gaudes feciſſe bonos; dominumque verentur.
 Sed recti ſibi lege parem. Qua regibus itur,
 Ire times: faſque eſſe putas, ea poſſe potentes,
 Qua voluiſſe nefas. ſocium te deſtinat aſtris
 Diva Themis; cunctaſque ferens velata per urbes
 Lumina, ſævi expers odii, blandique favoris,
 Vltiores ſclerum diſtri ictos porrigit enſes,
 Librantesque manus. metuit regale vacillans
 Cauſſa forum; preciumque reſert, & mitia preſſus
 Sentit roſtra cliens. Tuque ô manſueta Deorum
 Progenies, rigida damnans ſuffragia legis,
 Qua deforme chaos, permixtaque ſœdera prudens
 Diſtincti, & placido donavi ſidera vultu,
 Alternasque neces & mutua pralia rerum
 Digeris, ô vaſti rectrix clariſſima mundi,
 Æternique Iovis ſoboles, Clementia, juſto
 Qua diſtare cupis, violentaque jura moraris,
 Hoc miſeris ſub Rege faves, tranquillaque mœſtis
 Acceleras reſponſa reis. non ille rigori
 Aſſentit Torquate tuo; lumenque ſevero
 Expoſcat periſſe patri. ſat longa furori
 Dat ſpatia, ingentesque moras, ne regna miniſtret
 Impetus, aut calidis vileſcat regia juiſſis.
 Non avidum pœna, aut diri vindicta cruoris
 Accendit præceps animum; non vilibus acer
 Succenſet vitiiſ; aut magnis frena relaxat
 Gratiâ criminibus. formidat Principis iram,
 Quiſquis amat, materque metus. reverentia ſceptri
 Nec ſimulatus amor. debellat dextra ſuperbos, (eſt,
 Subjectis facilis. Sic cum ſua murmura produnt,
 Et parvas terrent irata tonitrua gentes,
 Obſtantes feriunt ſcopulos, Cyclopea nutant
 Saxa, ruunt dura celiſ de montibus orni,
 Parcitur arbuſtis, pronoque papa vera collo
 a latent, magnique exorant arma Tonantis.

Stat jurata fides, sua nec promissa refringit;
 Nec differre cupit: totâ dolus exulat aulâ,
 Fictaque simplicitas, & quæ scelerata futuris
 Imperiis inhiat rabies, nec jura moratur,
 Dum regnum sibi fraude paret. quæ spretor Olympi
 Dux Libya, sacras toties perjurus ad aras,
 Suppeditat consulti, fugit, nec signa triumphans
 Inferat in patrios tecum Romane penates,
 Intentetque truces jugulis civilibus enses
 Perfidus, angustoque Deos postponat honori.
 Non animo dispar vultus, non dissona fronti
 Pectora: blanda gravi residet sermone venustas:
 Nec personatis inseruit mobile scenis

Ingenium. graditur gressu veneranda modesto
 Celsa potestatis species, & splendida fulget
Stipantes inter Proceres. velut aethere in alto
Nocturnos rutilans præcedit Lucifer ignes,
Astrorumque choros: hunc circumfusa sequuntur
Sidera, & à tanto lumen sibi lumine spondent.
Auget cura vigil census, at mascula foedam
Castrat avaritiam: non metem effœminat aurum,
Quæ dat jura viris. O quantum iudice tali
Doctrina succrescet honos: ô quanta Camanis
Otia, quæ steriles iterum revirescere lauros,
Parnasso plaudente, dabunt. En clausa sororum
Antra patent lentumq; invitant premia Phœbum,
Et pigra se tollit humo mens enthea vaturn.
Non fera præclaris paupertas incubat ultra
Ingenius, foedoque jacet sub pondere virtus
Obruta. Tu Batavum, Princeps auguste, poetam
In laudes facis ire tuas, stimulumque furori
Subdis, & externo indulges tua nomina Belga.

Nec regni spatia ampla tui, nec semina belli
 Prima canam. cœpti decurrat carminis ordo
 Imperii momenta tui, liberataque magnis
 Consiliis præcepta ducum. Nam maxima quamvis

Expendas arcana prior, tamen aqua monenti
 Auscultas, fidiq̃ue probas consulta Senatus.
 Ille gravis senio, & sceptrorum fata revolvens,
 Regni librat onus, regisq̃ue negotia secum
 Dividit: ille leves cœca Rhamnusidis iras
 Negligit, ingentes superat: jam classica paci,
 Iam pacem præfert lituis. sic flectis habenas,
 Sic fati modus in sceptro est. Si numina spernat
 Impietas, & sacra Deum, tu vindice poenâ
 Exigis officium: si credulus occupet error
 Incautum, meliora doces. non succubat armis
 Aut rigidis mens recta minis, sed vera monenti
 Submittit sua sensa fides. Ignobile si te
 Vulgus amet, crescis modicè popularibus auris;
 Si queritur, sprevisse tuum est. Si bella coactus
 Aggredieris, magis illa times; tutissima res est
 Bellorum metuisse vices. si debita miles
 Æra petat, leni recreas araria censu,
 Nec sordes erectus amas. non pagina fisci
 Injustas sibi scribit opes, aut sanguine gaudet,
 Suppliciiq̃ue frui, miseri vel funeris optat
 Exuvias servare sibi. generosa putantur,
 Quæ dat lucra favor, nec rex vectigal amabis,
 Quod plebs mœsta dabit. tecum communia Princeps
 Gaudia, communes gemitus & commoda sentit.
 Quæ capitis fortuna, sua est; surgitque caditque
 Cum rectore suo, atque unâ se sorte tuetur.
 Nulla tibi irata rabiem Lucretia dextra
 Imputat, aut casta dissolvit vincula zona
 Virgo dolens; nunquam sceleri vis præbuit ansam,
 Acrisiusque tuo Danaën semovit ab auro,
 Regalesque preces timuit. te vindice servat
 Iura thorus, thalamusque fidem. nonaria nun-
 Incluta fallaci subiit palatia gressu, (quam
 Aut solium sinus abscondit: non purpura fuco.
 Non Veneri innupta fascēs, non mitra puellis,

Aut

Aut emptis grandes trabeæ cessere capillis.

*Salve magna Patris soboles, venerabile sceptris
Exemplar, Tyrio numen sub murice fulgens,
Illustris pietatis apex, cui pectore in uno
Omnia nascentis regalia dona tiaræ,
Virtutumque choros cœlestium cura recondit.
Scande triumphales, Rex augustissime, currus,
Purpureamque apta chlamidem, præceptaq; fratri
Fato sceptrâ cape, & sacra sublime corona
Cinge caput; celsam gemmis abscondat Hydaspes
Casariem; rutilent virides in fronte smaragdi,
Et diis spolia Oceani, baccaque nilentes
Intextum radiis vincant fulgentibus aurum.
Undique concurrunt populi, fervensque viator
Ad Tamesin molitur iter, fremituque secundo
Colligit ipsa suas animosa Britannia voces,
Iamque timet privata loqui. conspersa videres
Strata viis, pulchras alto de culmine passim
Despectare nurus, intentaque matribus ora,
Membraque Erythraeos inter speciosa lapillos.
Colligit æquævos aliquis sibi Principis annos,
Et confert juvenile decus, pudibundaque virgo,
Quem veneratur, amat; spernunt exacta loquaces
Sæcla senes, facilesque colos & pensa sororum
Hunc gaudent nevisse diem, quo prisca Stuaris
Progenies magno decernit frena nepoti,
Tergeminamque uno claudit sub numine gentem.
Exeat hic mundi populis illustrior annus,
Quem regum celebrant thalami, sacraque tiaræ
Et regni commendat honos. Vix lilia clavis
Miscuerat Cytherea rosis, flammisque Tuada,
Et peregre Paphiis exarsit Sequana tadis:
Succedunt Veneri trabeæ, discussaque fasces
Flammea nobilitant, dominaeque augusta secures
Arripit, & patrio majestas commodat orbi.
Plausibus accedunt Superi, radiantque corusco*

Lumine.

Lumine, Phœbeo jam cum splendore nitorem
 Confundit diadema suum. lux clavior astris
 Emicat, & totum nebulis absolvit Olympum
 Hoc saltem Natura die : dum sceptrâ parantur,
 Cuncta nitent, mœstisque crens jam nubibus aër
 Adversos monstrat Rutupino è littore Flandros.
 Æoliî ponunt fremitus & murmura fratres,
 Nec Boreas pro more furit : pacata quiescunt
 Æquora, nec parvas Aquilonia flabra flagellant
 Hebridâs, aut timide latius implicabile Thules.
 At Thethys toto passim circumflua regno
 Ceruleum Tritonâ vocat ; vocat ille natantes
 Naiadas, & meâis grandævum Nereâ poscens
 Orcadibus, tremulis mulcet vada cerula caudis,
 Rectori gratata suo. Plus sidera spondent,
 Et cunctis, Auguste, tibi jam mensibus ather
 Annuet, & quamvis obliquo tramite currat,
 Dextra tamen facilis promittit Signifer astra.
 Inchoat athereos Aries fulgentior ignes,
 Imperii fax prima tui, Phryxæaque purgans
 Vellera, dum paribus motum discriminat horis,
 Vult omnes parere tibi. cum surgit ab Ortu,
 Te Tauri frons lata videt, dorsoque micantes
 Pleiades arentes humectant nubibus agros,
 Et mœstis dant podâ satis. Cum Castore Pollux
 Augurio meliore favent, & gaudia juncti
 Adgeminant ventura tibi. ferventia Cancer
 Brachia, Phœbeâ expandens cum lampade, regni
 Expandit decora ampla tui ; Solemque moratus,
 Successus urgere tuos velocius ardet.
 Leniet ipse suas Nemea Leo torridus iras,
 At bellis fomenta dabit, nec sevus anhelô
 Eludet Cererem latrator Sirius astu.
 Mitius ingenium Themidi est, quæ sedula custos
 Iustitiæ validis firmabit legibus urbes,
 Et credet fraudasse nefas. hac lancibus aquis

Librabit cum jure diem, noctemque diebus
 Exaquans, solo vitium distinguet honesto.
 Scorpium innocua lictus vitabit Ierna,
 Nullus viperea nocuit cui sitilis aurâ ;
 Non homines diris lœdunt afflatibus hydri ;
 Letaque tardigradus perreptat gramina bufo :
 Aut mala sublimi suspendit aranea tecto
 Dadaleum subtilis opus. Tibi spicula Chiron
 Et pharetras arcusque parat, quibus occidat Astur,
 Victaque Cantabrice submittant arma phalanges,
 Et domitus mansuescat Iber. que stella Decembres
 Asperat, & reduci minitatur sidere, tali
 Mitescet sub rege Caper ; nec Aquarius undas,
 Aut in te gelidos armabunt frigora pisces.

Sic parent Convexa tibi, Superumque favori
 Consociat se terrâ parens. submittit habenas
 Scotus ovans, gens clara armis ; duramque subactâ
 Pauperiem virtute domans, tua milite duro
 Et nunquam timidis munit tentoria castris
 Bellatrix: geminas alto de vertice gentes,
 Quas Boreæ pars una truces, pars altera mites
 Adspicit, ad tanta poscit spectacula pompa
 Grampius, & patrii gaudens primordia regni
 Commendat, priscumq; decus: quique innatat undis
 Æbudum populus, totum tibi mancipat aquor,
 Pugnaesque manus; & quamvis se va Trionum
 Littora perpe'uis damnet natura pruinis,
 Dissolvunt tibi triste gelu, laxatque recessus
 Vesta suos. veteres Pictus tibi devovet urbes,
 Et famulas fert Tina rates, nec Cimbrica rursum
 Sceptra petat. sparsos generosa Britannia fasces
 Colligit, atque uni gestit submittere regi.
 Hic tibi lanigeras videas mixtare bidenes
 Vellera, & excelsas protendere brachia fagos.
 Hic stannum tibi vena vomit, pallensque metallum
 Eruit, & terra scrutatur viscera fessor.

Nec fallit, te rege, labor. Tibi Cambria messes
 Fœcunda tellure dabit, nec Saxonis ausa
 Ore loqui, damnat peregrina verba loquelæ,
 Inque tuos prisco plaudat sermone triumphos.
 Turgida sed Tamesis vicinis ostrea ripis
 Exspuit, & magna velox allabitur urbi.
 Scilicet hi pariter te, Constantine, penates,
 Et Carolum genuere, Deos: hæc regia mundo
 Intulit Augustos, æquatque nomina cœlo.
 Vos quoque, quævis Scythicæ præbent cunabula gentes,
 Massagetæque truces, animos victisque ferarum
 Exuiis, Dominique favens adsuescit Ierna
 Miibus imperiis. illi donaria cer vos
 Mittis, & ærii cœlestia munera mellis,
 In fontis documenta cibi; tu reptile virus
 Exuis, & toto prescribis toxica regno,
 Ne nocuisse queas. admittit frena tuorum
 Occasus, fessusque tuis, Rex magne, sub undis
 Occultat Sol pronus equos, qua Virginis ora
 Excipit indigenas sub te rectore Britannos.
 Te Supplex Aurora colit, ditesque Molucca,
 Quo classes abiere tua. sic clara per orbem
 Fama volat, geminoque occurrit gloria Phœbo.
 Gallia regali conjungens sceptrâ cubili
 In tua concordēs aptat præconia voces.
 Consentit Tamesi Ligeris, Sabrina Garumna,
 Invitatque Ararim, Pictæ Gaudente, Tuada.
 Accedit Rhodanus, Dominaque superbus honore
 Latitæ dat signa suæ, nec Sequana ripis
 Contentus rapidis Londinum advolvitur undis.
 Te consanguineo venerantur Baltica nexu
 Æquora, magnanimusq; Getes. tibi Cimbrica Te-
 Vota facit, repetensque tua connubia matris, (thys
 Cognatasque faces, tecum communia tentat
 Prælia, & ad placidum disponit castra Visurgim.
 Casareaque accidit opes. Iam Rhenus & Albis
 Exaliunt:

Exiliunt : nondum victi plausere Batavi,
Nassovique duces, infractaque pectora, Belgæ.

At genitor, tali qui successore, Deorum
Alloquio, & Superum fruitur felicior aula,
Quam letus sua regna videt, quam Celtica gaudet
Fœdera firmari thalamis, spretosque hymenæos
Displicuisse Iovi ! Fortunatissime Regum,
Terrarum sublime caput, sublimior illis,
Immensi pater Oceani, Tithonia vive
Secula ; nulla tuas violet fortuna tiaras,
Sera thorum Lachesis : succrescat regia mundo
Pignora ; sceptriferos fundant palatia natos ;
Borboniosque duces, bellatoresque Stuartos
Parruriat Regina tibi : solatia Belgis
Suffice : magnanima reddas erepta sorori
Imperia : Austriacis finem decerne triumphis :
Atq; iterum extremas feriant tua fulmina Gades.

T V M V L V S

Serenissimi , Potentissimi , Invictissimique
Regis , GUSTAVI ADOLPHI , D. G.
Suecorum , Gothorum , & Vandalorum
Regis , Magni Principis Finnoniæ , Ducis
Esthoniæ & Careliæ , nec non Ingridiæ,
Livoniæque, &c. Domini.

Di , quibus imperium est , tuque impavidissi-
me Mavors,

Terra Palatinis per quem Tartessia sceptris
Excidit, & languent aquilis ultricibus iræ,
Nec constant jam Fata sibi ; verum ordine nullo
Alternat dubias regum Fortuna coronas :
Deservi, Gradive, parum ; & furiatibus armis
Da spatium tenuemq; moram ; dum grande cadaver
Tollimus. & tumultum ingenti decernimus umbræ

Cum titulis lacryma, cum majestate querela,
 Et medias inter surgunt lamenta tiaras.
 Pallet ebur, maculisque riget liventibus ostrum,
 Dum formidatos bellatrix purpura vultus
 Exiit, & nescit se regnatoris imago.
 Cui modo terribiles angusto in vertice crista,
 Et galea fulgebat apex, cui dextera crudis
 Cadibus irrubuit, densosque effusa per hostes
 Obvia fulmineo diffregit cornua telo;
 Occidit, & sese jam nunc miratur inermem.
 Arcetum diadema jacet, gemmaque coruscum
 Abscondunt, cum Sole, caput. sua damnat Hydri spes
 Munera, laurigerisque micans sub crinibus aurum
 Marcet, & exanimi squallent sub murice lana.
 Sic ubi Phœbeas fœda caligine texit
 Immitis Dictynna faces, fratrique minatur
 Torva suo; totus, radiis languentibus, orbis
 Horret & attonito decedunt gaudia mundo.
 Cum fera magnanimum merisset femina Cyrum,
 Laxaretque suos Thomyris vesana furores,
 Et Scythici fluerent rivis crudelibus utres,
 Plorabas tum, Persa, domi. cum Parthici Crassum
 Agmina, cum magnum raperet Germania Drusum,
 Moerebas, pia Roma, procul. quin conscia cladis
 Lurida fatales stebant Capitolia casus.
 Qua Latio facies! cum te, Germanice, longè
 Audiit extinctum Tiberis; cum nobile bustum
 Vestaret patrias flens Agrippina per undas,
 Istaque funestam quaterent spectacula Romam.
 Quam Macetum tremuere foci, quam regia Pella
 Atria & Æmathios feralis fama penates
 Perculit, & tacitas Grajùm concussit Amyclas,
 Pella moriente foris. tunc Thessala Tempe,
 Tunc omnis Rhodope pallensque cohorruiit Hamus,
 Et deplorata sortem planxere Mycena.
 Hoc luctus in Rege suspent, causasque dolendi.

Orbis

Orbis habet. queriturque uno natura sepulchro
 Tot populos gentesque tegi. suspiria Finno
 Eliaunt Saxonum gemitus; & Lappio flere
 Nescius, & passis incusat fata capillis
 Vandalus & tali felix rectore Borussus.
 Ipse, suo quamvis concretus frigore, Moschus
 Ora pharetrato jungit lachrymantia Daco,
 Hostiles oblita minas; Gothicosque dolores
 Vistula Sarmaticos longè diffundit in agros,
 Et, Viadro trepidante, pavet. simul ingemit Albis,
 Scuta Ducum frameasque, & fortia corpora versans.
 Currunt Teutonici lentè vastissima Rheni
 Fluxina, de vietasque sibi plus terreat urbes
 Moenus & afflictis Nicri submurmurat undis
 Tristior, & socio partitur damna Visurgi.
 Parte alia sevens rediuiuis viribus Ister
 Surgit ovans tantisque capit solatia solus
 Manibus & Latias jactat securus habenas.
 At Gallum implexo post frontem crine ferocem
 Luctus habet, Batarusque sui discrimina belli
 Aucta putat. pulsa Tamesis formidat Elise
 Austriaca nova lucra domus, & nescia flecti
 Pectora semideum. vicinis amula sceptris
 Vrbs Venetum, quam sit plus tuta potentia fractis
 Hostibus & modico dominari Casare, solers
 Percipit & magno vacuum se vindice sentit.
 Tunc populi fortuna labat, cum vita debiscit
 Principis. hic animus toto se corpore miscet.
 Hoc perstat rectore salus. lux ista Quirites
 Irradiat. cunctos peragit mens publica motus,
 Atque agitat molem imperii. cervicibus istis
 Machina librat mundum. qui regnat, habena
 Se pariter ciuesque ligat. cum solvitur illa,
 Fertur & indomitum laxat respublica corpus,
 Nec patitur se turba regi. ceu remige pulso
 Fluctuat, & tumidis jactatur cymba procellis

*Antennaque gemunt. etiam, Gustave, potentes
 Percellit tua causa Deos, terrenaque juxta
 Cœlestes tangunt hominum dispendia mentes.
 Quem tibi porrexit Perseus fulgentior ensen,
 Involvit totum nebulis. qui frena ruentis
 Bellerophon male rexit equi, pugnare recusat
 Vltcrius Martemque fugit. qui proximus Vrsa
 Assidet Arctophylax, spirantia vulnera lambens,
 Custodita diu contemnit plaustra Bootes,
 Sanguineisque notans glacialia sidera guttis,
 Tingit Hyperboreos regali cade Triones.
 Engonasis ferale rubet, domitorque ferarum
 Plus, reges domuisse, putat. sed frendet Erichius
 Arduus & pandis singultit rictibus Arctos
 Vtraque. quæ mundi circum tardissima fines
 Volvitur, objecto se veller in equore mergi,
 Rhipaisque suos abscondi montibus ignes.*

*Nec tamen hic Varum canimus vel capta Cheru-
 Signa manu, profugoq; infames consule Cammas, (scæ
 Non raptas Partis aquilas, Persenque triumpho
 Incolimem, Romane, tuo. non clare Lugurtham
 Captivum tibi, Caesar, habes. non victor Adolphum
 Post currus pronaque trahis ceruice quadrigas,
 Ferdinande potens. Decum spectate renasci,
 Thebanumque Ducem salvis occumbere castris,
 Teutones. immoritur partis Victoria larvis,
 Et densas acies inter stragemque cadentum
 Sternens ense viam, fame sibi vendicat ampla
 Materiam, & madidas hostili sanguine cristas
 Devovet, & media suspendit morte trophæum.*

*Æterni cineres, non vestro cinnama busto
 Aspergam, tenerisque struam de floribus aram,
 Pallentesque feram violas, mollesque hyacinthos.
 Aut quæ Panchæicis desudant balsama ramis.
 Hic Paridi debetur honos. his mœsta parentet
 Leandro Cithæra suo. nunc alter Achilles*

Conditur.

Conditur, Hæcoreisque illæstrior ossibus urnæ
 Poscitur. exequias Pyrrho, fortique paræmus
 Scipiada. Tumulum circa litæque tubæque
 Funestum Paana sonent. thoraces aheni,
 Vmbonum crates rutilæ, frameæque minaces
 Concrepitent. sævam quatiens Phorcynida Pallas
 Distric-tos tremulis gladios permisceat hastis.
 Forment scuta ro-gum, compactos baltheus enses
 Subliget. hic phæretas, miles; pro thure sarissas,
 Ipsæque disruptis adole tentoria velis.
 Quæ vivo placuere Duci spectacula, manes
 Afficient hæc ipsa pios. fas condier armis,
 Omne cui armatus abiit sub messibus ævum.
 Adstent terribiles turma, & cervicibus altis
 Ad pugnam phaleratus equus. qui regia vexit
 Corpora, depositis iras insignibus Æthon
 Colligat, & domino cupiat parere jacenti.
 Incedat solita majestas bellica pompâ,
 Et socias acies non dedignata potestas
 Confundat numero procerum. stringantur in ar-
 Agmina, nec leges pudeat servare severas. (Etumæ
 Dalmata, da marmor cineri. da Botnia taxum;
 Funereasque rotent ad splendida busta cupressos.
 Hercyniis passim sudantia brachia silvis.
 Ducant æra manus, patrioque augusta metallo
 Ora micent, vultusque gerant, queis belliger hostem
 Terruit, & pavidis Dumam palle-scere ripis
 Vidit, & indomitum tandem mitescere Volgam.
 At vos Prutenis plorantia succina cives
 Quarite littoribus. toties asserta verendam
 Accedant electra pyram, similique cruentos
 Pingite corallo stillisque rubentibus artus.
 Ipse ego, dum cuncta cœunt ad publica gentes.
 Funera, dum trepidam sese devolvit in Arcton
 Caucasus, & mundi distincto cardine partes
 Miscant unanimæ ad verso sidere planctus.

Te, rex magne, canam. vasto licet aequore vatem
 Dissociant non regna toram, Terhysque procellis
 Obstrepat, & querulis addaerent fluctibus unda,
 Eminus assurgam sceptris, interque potentum
 Heroumque graves gemitus, regumque ducumque
 In Batavis pia verba loquar, gelidoque sub axe
 Audiet Aonios regnatricis Suecia cantus.
 Tuque adeo, seu jam grandis solatulus tuus
 Expendis, Regina parens, unque Totanti
 Indulges regale caput: seu lurida tristem
 Verris humanum, & fluida scandis pallata pallia,
 Vt lachrymis secreta vocas: seu maxima belli
 Pondera & immensi pariter moderamina regni
 Feminea plus sorte subis, thalamique dolores
 Celsa premis mulier, casusque abscondis acerbos:
 Sive, quod extremum credo fore munus amanti,
 Casta maritali desigis basta vultu,
 Et cunctis numeras vinctrici vulnera membris,
 Vindicta fomenta tunc: clarescunt vati
 Diva faue, quam vis Sueonum novus advena por-
 tui Ingrediar, nec sim tantis par conditor actis, (tas
 Aut mea victuras ostendent tempora lxxros;
 Gustavus mihi carmen erit, qui regibus ortus
 Tot reges veneratur avos, semperque renata
 Majestate viret, quem primam gignere solers
 Cum cuperet natura, rudi sub pulvere partem
 Miscuit indomiti Martis, mentemque Minerva
 Induit, & solido fibras adamante ligavit;
 Vt Regem genuisse putes, & vivida cæli
 Semina sceptriferis jam tunc habuisse latebris.
 Quid mihi Divorum sobolem grandæva vetustas
 Objicis Alciden? quid darum Thesea ballo,
 Memnona, Trojanosque duces arcessis ab alto?
 Hunc decuit formasse Iovem, plura ille meretur
 Esse Deum pronepos, quam qui Telamone creatus
 Occubuit propriis damnatus viribus Ajax.

Horribiles populis Gotthi, dominique Trionum
 Continuant seriem gentis, quam prisca celebrant
 Secula, quæ victo rapuit diadema mundo,
 Ex ista Ausoniam titulis & parere terra
 Iui: in imperium magnum, per regna cucurrit
 Baetica, per Druidum saltus, per inhospita Mauri
 Littora & Arctoïs Abylam parere coëgit,
 Iussibus edomuitque suis Atlantæ sarissis.
 Venturo gens apta Duci. cunabula Teihys
 Fluctibus aspergit, primosque exasperat annos
 Oceanus, natale solum. sic inter & arma
 Sarmaticasque nives & frigora sava, futura
 Virtutis documenta capit, discitque severo
 Terrarum pelagique Deos sub sidere nasci.
 Creta Panomphaum gaudet fovisse Tonantem,
 Odrysium Thrace. nascentis gloria Bacchi
 Erigit ingentes Thebas hac prole superbit
 Parrhasis, & gelidus civem sibi vindicat axis:
 Tunc sua fatidicis reclusit vocibus ora
 Augur & inspecto vates prasagus Olympo
 Horrui, & tacitos rabido de pectore sensus
 Lappionum docta procul excussere Sibylla.
 Chaldaei silvere senes, & corniger Ammon,
 Et Dodona loquax & pulso numine Delphi,
 Et raptis olim sapiens Hetruscus in exilis.
 Pro cunctis Scritofinnus erat, Boreæque peritus
 Institor, & scopulis hærens piscator in udis.
 Cui canescentes fundunt presagia barba,
 Et faciunt arcana fidem, pernixque volatus
 Cervus & Æoliæ dictant oracula rupes.
 Fama fuit Siculis jam tunc fornacibus ara
 Cycloperum properasse manus, fumasse caminis
 Ænæiam, & diras capulis aptasse setures,
 Et mox torquendas in Cimbrica colla macharæ.
 Tunc Livonas tremuisse ferunt, quæq; uvida Fran-
 Regna colit, Bojosque suis in finibus arcto

(cas.

Obriguiffe metu, Rugoque habitata feroci
 Æquora, & audaces ſpem præſenſiſſe Cheruſcos.
 Adſtitit ad cunas Carolus, magnamque rotari
 Dum videt heredem, nec pondus amabile lata
 Faſtidit tractare manu, veſtigia ſignat
 Inſolis, & gemino circumvallata profundo
 Imperia adſpectans, natiſque in imagine gaudens,
 Nſcere, ait, ſoboles. non hæc mea liſſora votis
 Sufficiunt anguſta tuis. ſed turbine belli
 Mox tua vicinas implebunt claffica gentes,
 Qua tellus pelagusque patent. procul audiet arma
 Boſphorus, & Pharia potator ſervidus unda,
 Et vagus Euphrates, toſtusque caloribus Aſer,
 Et diſ Aurora ſolium. nec deinde relinques
 Par decus armorum cuiquam ſperare nepotum.
 Ipſe coruſcantem puero pater alligat enſem,
 Et rerum ignaros ferrata caſſide vultus
 Abdiſt, & aratis ſtringit thoraca catenis.
 Pro thyrſo gravis haſta fuit, pro deſide myrto
 Balitheus & phætreæ & quondam nocitura bipen-
 Talis inexpertum Peleus formavit Achillem, (nis.
 Hecſora Phillyrides, tales videre Mycena
 Atridas miſera fatiſ præcludere Troje.
 Sic & Biſtoniam torſit Mars parvulus hæſtam,
 Duravitque ſuas glaciæ in Strymone plantas,
 Brachiaque & digitos primos intendit in arcus.
 Iam ſumantis equi fodiens calcaribus armos,
 Anticipat curſu Boream, curruſque volantis
 Oenomai. gaudet præruptos ſcandere montes.
 Anniſque jugis, gelidos torrentibus artus
 Abluere, & nimboſ inter Coroſque Notoſque
 Spernere cælorum rabiem. quos Sparta labores.
 Sufſtinuit patiens, ſubiit generoſa iuventus
 Principiſ, & canis facies illa ſa pruinis
 Pertulit adverſe mordacia frigora bruma.
 Nec minus & ſtudiis animum florientibus implet.

Ac sceptris facienda legit. jam Graja vetustas
 Excuitur, nunc Roma suos edisserit ausus,
 Totque virum, prisci quos suspexere Quirites,
 Ante oculos exempla locat. mutabile regnis
 Ingenium sortemque notat: nutare tribunal:
 Fulgida suspendi tenui diadema filo;
 Inque vices apicem iratos nunc demere nobis,
 Nunc aliò transferre Deos. ut summa potestas
 Impatiens consortis eat, nec fidere fas sit
 Regnantem oculis, claris monitoribus haurit.
 Ut populi valeat duos inflectere sensus
 Officiis, vitæque modum pro lege ministret,
 Prædiscit. tunc jussa pati tractabile vulgus,
 Cum facit illa jubens: cum se plus sentit amari,
 Quàm metui. solo florere palatia recto,
 Et validas niti placidis virtutibus urbes.
 Quin cladem sceleri titulos, & fraudibus orbem
 Exitium debere suum: Pallefcere fœdis
 Criminibus regale caput: conspectius omne
 Esse decus, quoties stabili splendet honesto.
 Nec trabeis aliena putat; præponere semper
 Publica privatis: afflictis parcere: civi
 Consulere, & tumidos animi compefcere motus:
 Et pacem donare suis, regnoque quietem.
 Iamque paludatis mundi rectoribus audet
 Divinum præferre Numam. damnare Quirini
 Grassantes quacunque manus. compendia belli
 Improbatur in Tullo, & paucis pugnantibus Alba
 Suspendi imperium. Mavortia laudat in Anco
 Nomina, magnificasque domos, Tiberimq; decorum
 Pontibus. Ausoniis Gracas qui miscuit artes,
 Miratur vafra subnixum conjuge Priscum.
 Nec servi fortuna placet. nec cæpta ferocis
 Tarquinii & tremula decussa pavaverat virga.
 Libertas asserta placet, Brutusque Superbi
 Vltor, & illustis Gallorum cade Camillus.

Et Thasco oppositus Cocles, pauperque sub armis
 Fabricius, puerque Curius, ridensque favillas
 Scævola & ex ipso raptus Dictator aratro.
 Excellens quodcumque probat, mentemque per omnes
 Dum versat veterum fastos, imitanda reponit,
 Et quondam fugienda sibi. ceu navita primum,
 Quem nondum irata gnarum fecere procellæ.
 Perlustrat maria ampla domi, Syrtesq; vadumque,
 Et scopulos ac saxa legit: magnetica quantum
 Hic illic deflectat acus, quo concita vento
 Cymbia precipitet fluctus, ubi fixa Trionum
 Sidera, & erecti rigeant Aquilonibus axes.
 Sed mox cum solidum spirarent pectora Martem;
 Særiæque erigerent pugnacem classica dextram,
 Is patri, Gustave, comes; bellique labores
 Et regni vis esse tuos; unusque parenti
 Imperioque vacas. & jam matura recentem
 Accendit Bellona Ducem, lætisque ruentem
 Implicuit furibunda tubis. concurrere turmis
 Cominus, & nudis inter fulgentia telis
 Agmina, quæ globus ille virum densissimus urget,
 Ferro aperire viam, lituis impellere segnes,
 Hic sparsas glomerare acies, hic pandere iunctas,
 Lunata nunc ire manu, nunc stare rotunda,
 Nunc revocare suos, nunc tuis fidere vallis,
 Spes omnis votumque fuit. Tibi sæpe parata
 Sordebant epulæ, somnumque abruptit Enyo,
 Aut vigilem clypeo recubantem vidit, & acres
 E galea potare nives, aut fonte remotum
 Illumi fœdas avidè sorbere paludes.
 Quantus erat ducibus fervor, quæ cura sequendi
 Omnibus, immensos quoties veherere per agros,
 Et circumpositis exercitus undique castris,
 Fulmineoque seges staret Mavortia vultu,
 Te, Patremque stupens. veluti cum Lucifer ardens
 Flammifero cum sole micat, iunctusque Tonanti

• Mars

Mars radiat, sociantque suos tot numina gressus.
 S. pius ille tibi stimulos & semina laudum
 Virtutisque alimenta dabat; cum facta parentum,
 Et grandes memoraret avos, ac prisca revolvens
 Sed. r., per Ostrogothos iret, totique tremendos
 Europæ Libyæque duces, quæ flammæ Valentem
 Vsserit: ut raptis Latias penetraverit urbes
 Alpibus, & fuso præstans Alaricus Alano,
 Fregerit inuictæ bellacæ mœnix Romæ.
 Qualis in hunc acer Stilico surrexerit hostem,
 Cesserit Arcadius, Gallæque adnexus Ataulphus
 Conjugis obsequio longas placaverit iras.
 Inde Thorismundos, sacrosque extollit Ericos,
 Et Tejas, Vitigesque & formidabile nomen
 Audacis Totila, debellatumque Timarum,
 Ticini Tyberisque Deos, Athesinque Padumque.
 Cum propius libet in magnis hasisse Canutis,
 Manant ex illo Stenones. ferrique Suanto
 Intrepidus, Ianusque pater. sed dura recensens
 Fata Sigismundi, queritur sanctissima sperni
 Consilia, & vasis subverti sceptræ magistris,
 Invadi insontes hostili milite terras,
 Vim, noctem, scelus, arma, dolos & funera passas,
 Calcari patriæ leges, edicta priorum,
 Nec monitis superesse locum. se sanguinis ortu,
 Se Procerum iussis, se libertatis amore
 Tutarique fidem, & regni defendere partes.
 Sic laudes genitor longè transgressus avitas
 Te dedit heredem populis, ac redditus astris
 Molem immensam humeris & vix tractabile poni
 Imposuit, voluitque tuis cervicibus Arcton (dus
 Inniti & tanto se successore tueri.
 Tu vigilas versans per tot discrimina sensus,
 Omnia perpendis solers, hinc ardua belli,
 Hinc momenta togæ. quantis se Sueciæ causis
 Vindicet & pulso nolit concedere Regi.

Exeat ingentes lux hac sublimior, in qua
 Arma simul trabeasque capis, famaue futura
 Fundamenta locas. cœunt cum fascibus enses,
 Cum castris civile forum, cum milite lictor,
 Irradiantque togas phalera, phalerasque secures.
 Te regnante ferunt summo delubra Tonanti
 Ingeminasse pias voces; & prospera sacris
 Tempora speravisse suis. revirescere lauros
 Vidimus, innumerosque tibi spondere triumphos.
 Te legum cûstode sibi solennia scripsit
 Omina Libertas; validisque innexa catenis
 Frenavit, & servile jugum furiosa Tyrannis
 Transtulit in Moschi latebras, Hunnumq; ferocem,
 Assuetumque Scytham duris. Astra a severos
 Leniit aqua patres, & formidata nocentem
 Correxerunt terrore reum. Prudentia factis
 Emicuit grandæva tuis; intacta refulsit
 Nec temerata Fides. vertit vigilantia quavis
 Lumina parte Labor. sublime Modestia culmen
 Inflexit; poterasque minor jam rege videri,
 Iam titulis regumque omni conspectior ostro.
 Non tibi vesanos ignava licentia luxus
 Suasit, & incumbens augustis postibus effrons
 Improbitas, peccansque exemplis grandibus error.
 Proscribis scelerum matres, adversaque recto
 Crimina, Tartareis quæ dudum extrusit ab oris
 Tisiphone, studiisque tuum Constantia pulchris
 Fulcit ebur, nec te patitur mutabile quicquid
 Despectumque sequi. lentas Patientia vires
 Roborat & totum moderatur mascula regem
 Simplicitas, summique decens reverentia cœli.
 De te iudicium non indignaris haberi,
 Ut jam convenient paribus suffragia plebis
 Vocibus, & crescat concordie teste potestas.
 Tale micæ fides populis, exemplar honesti,
 Virtutum manifesta Pharos, venerabile pignus

Indige.

Indigenis, Borei numen praelustre profundi,
 Spes & cura poli. quem cum Sapientia rebus
 Praesceret, cum tibi rupere silentia vates
 Certatim & Clavia cortina remugit aula.
 Rectorem te formæ facit, speciesque tiaris
 Conveniens, dignique isto moderamine vultus,
 Membrorumque vigor. celsi nitor arduus oris
 Incessusque Ducem monstrat. non aspera vox est,
 Non frons triste rigens, tetricusque in moribus hor-
 Sed facili excellens gravitas permixta sereno, (ror ;
 Eloquiique lepos & præstans gratia sandi.
 Nescio quid primum mirer ; quod turbida regni
 Æquora, & indomitos fluctus, tumidæsq; tumultus
 Straveris, & placidis cursum direxeris Euris,
 Nunc hac nunc illæ proram obliquante carinæ.
 Quod nihil in tanta rerum formidine sceptris
 Feceris indignum. quod nunquam publica cessit
 Causa tuæ. curis agilem te objeceris unum
 Pluribus ; inveniens vel quod facundiæ promat,
 Vel poscat patranda manus. quod commoda missis
 Undique legatis fueris responsa locutus,
 Totque tibi cautis sociaris federa pactis,
 Externo imperium gaudens offerre favori.
 Iam Latium Romamque sonas, jam Gallia voces
 Audit lata suas, celereque imitantia lapsus
 Verba probat. jam prisca graves Alemannia coram
 Excipit ore sonos. faris vernacula Russo,
 Impavidoque Getæ. loquitur tibi Finnius & ipse
 Lappio. consocias Batavis orantibus ora,
 Et quod verba facis linguis, tot gentibus ortus
 Crederis & patrias audire ac reddere voces.
 Ipse tibi præiens dictas consulta Senator,
 Quæ peragas miles. scribis facienda cohorti,
 Et pelago mandas classes, terræque phalanges ;
 Callidus evitare dolos ; discernere, quicquid
 Armata poscunt acies, atque indiga rerum

Militia numerosa domus. quin finibus exis,
 Et vicinorum motus & robora gestis
 Complecti, atque oculis etiam longinqua tueri:
 Quid moveat Ganges, quid savam terreat Hellen;
 Quæ fortuna Tago, quid ripa binominis optet
 Danubii, rectorque Savi, quem surgat in hostem
 Pannonius, Cimberque ferox, ubi Sarmata bellæ
 Sacramenta petat, quo noster BELGA triumphet
 Principe. cur cupiat procul arridere Britannus.
 Scis qua norma Italus, qua velox militet arte
 Sauromata, ut pavidis Batavorum vinea mæris
 Adrepat, triplicesque obeant munimina fossæ.
 Omnia quæ proprios prudens convertis in usus.

Hæc cum cuncta domi, Princeps, documenta de-
 Tecum crevit amor, dominoq; tenacius hæsit (disses,
 Omne solum. flagrans animis concordia vulgi
 Pura mente favet. dubium, num flectat habenas
 Rex melior, meliorne pater. confunditur aulæ
 Privatis laribus, spretoque palatii fastu
 Vulgares sumunt habitus. cum cive laboras
 Afflicto, paterisque miser: gaudesque beatus,
 Cum tranquillus agit. redeunt artesque Scholæque.
 Et studiis nova templa patent. non præmia Musas
 Destituunt, sed colla levant contempta Carcena,
 Seque inter scopulos, atque invia saxa, lacusque,
 Et Dryadum saltus spectat doctrina renasci.
 Ipse jubes urbes alias & mœnia condi,
 Et Gothicas fulcis mansuris legibus arces.
 Tu vallos operi, tu propugnacula signas,
 Et tutos aperis portus, pulchrisque colonos
 Pollicitis placidisque levas commercia jussis.

Sed vatem me bella vocant, patulæque repositæ
 Te galea; clypeosque truces attollit in altum
 Pugnatura phalanx, & formidabile murmur
 Inchoat. Insonuere tubæ lituique, feroxque
 Parma micat, tolluntque meos furialia cantus

Classica.

Classica. sanguineis altè subnixæ cothurnis
 Melpomene, tragico perfundit castra boatu,
 Atque atrox meditatæ opus. Vos pandite cuncta
 Aonides, vos tantarum fastigia rerum
 Stringite, & hybernæ regem deducite mundi
 Partibus, & medio victorem sistite Rheno.

Vixdum florentes conscendit viribus annos
 Iam patiens armorum ætas, virtusque juventa
 Incaluit, Rex magne, tibi. interrupta parentis
 Arma remoliris ductor, proavumque labores
 Excipis, & primo respersus pulvere campis
 Bellipotens tua signa locas, hostemque repellis
 Finibus, & propriis arcens incendia terris,
 Cimbrorum popularis opes. arserè favillis
 Oppida. flagrantès flammis ultricibus agros,
 Suppliciumque suum flens Elzenburga tuetur.
 Vindicta pars nulla vacat, laxataque ferri
 Grassatur latè rabies, clademque rependit
 Cladibus & paribus dispendia diluit ausis.
 Nam cum Teutonicis horrerent littora castris,
 Codanumque suas in te transfunderet iras
 Æquor, & opposita vomerent nova prælia ripæ,
 Cum vicina suas armaret Scandia dextras,
 Densaque Calmariis hærent agmina portis:
 Tu solamen eras miseris, subitaque levabas
 Naufragium commune manu. tu tecta, penates
 Et surrepta suo reddebas rura magistro.
 Illic Oceani stagnis excita læcessis
 Carbasæ, belligeræque rates, & Balthica mergis
 Transtra, triumphator pelagi. cogisque tributis
 Et vectigalis rigidum mitescere patrem.
 Tu quoque non parvum partis fera Russia latus
 Adjungis cumulum. postquam tot barbarus ille
 Terribilis spoliis, & tot numerator honorum
 Impulerat grandes odiis immanibus urbes
 Ferre jugum, dominumque pati. non segnior hosti

Obuius, invita figis tentoria bruma,
 Atque hyemes bellare doces, dum seivus Orion
 Horret, & immiti radiantia cingula cœlo
 Dissolvit, Gustave, tibi. trepidantia sensit
 Signa Chronus, positisque minis languere Turantus.
 Et qui se longis terrarum flexibus abdit
 Volga, cruentatas porrexit ad oscula dextras.
 Qui modo captivum vinculis abduxerat agmen,
 Et famulas alta gradiens cervice petebat,
 Obside dediticit socios vexare Britanno,
 Assuetosque lares & lignea tecta revisit.
 Scilicet ille suas jam fastidire maritas
 Cœperat, & raptis Livonum gaudere puellis.

Vt Moscho concessa quies, civilia rursus
 Bella tonant, aliosque quatit discordia reges,
 Cognatosque Duces. liti memorabile nomen
 Majestas amissa facit. trux undique Iapyx
 Adstitit, & patriam turmis hostilibus implet,
 Nunc hic nunc illic variè certamina miscens.
 Cucurrant adversæ acies. hæc asserit aras,
 Hæc premit. illa focus audax insontibus instat,
 Hæc pia defendit. leges pars altera spernit,
 Altera juratas urget. sic utraque pugnat,
 Nec fato, nec jure pari. dumque agmina densant,
 Et spissi cœunt Sueones, arctantque cohortes,
 Inclinat ruitura cohors, animisque remissis,
 Donat terga fuga, collisæque quadrupedantum
 Corpora, per laxos sternunt sua pondera campos.
 Ipse manu metuendus ades, stimulasque tuorum
 Cornua, succendisque viros, primusque sub ipsis
 Ordinibus, cupidis ostentans tela manipulis,
 Exemplo pugnare mones. fiducia causæ
 Erigit intrepidum & gliscit successibus ardor.
 Tum Venedi timuere sinus, & littore toto
 Urbibus exiit, rigido sub sidere, Duina.
 Non magnam servant neptunia moenia Rigam,

Non

Non arces, Dunamunda, tuas. sublime Felinum
 Et versis omnis se dedit Æstius armis.
 Imperio nova forma redit, glomeratque triumphos
 Precipiti sorę prona gradu. suspensa trophæis
 Ordine regna ruunt, fœdisque erepta tenebris
 Alma salus alios victis promittit honores,
 Et veluti rediuviva, oculos in morte jacentes
 Latior attollit, portasque effusa per omnes
 Turba serenatis dominum complectitur ulnis.
 Quisquis in antiquis desigis lumina fastis,
 Et veterum annales, priscosque recolligis actus,
 Hic majora stupe. ne tanti Colchida victam,
 Aut Macetum fractas, Paulo pugnante, sarissas
 Esse puta, aut celeri compressum Casare Gallum.
 Cesserit Illyricum, clavisque subacta Metellis
 Gracia, & excidio permiscens æra Corinthos.
 Succumbant Mario Numida, Fabioque minores
 Allobroges, Latias aquilas admittat Iberus,
 Celtiberique graves. & nunc audite nepotes
 Gustavo favisse Deos. sua sceptrâ Borussia
 Subdere, mercatores Elbingam pandere portus,
 Et Meva Mariaque simul castella teneri.
 Quam tunc pulchra suis fluxerunt succina ramis
 Equoreo concreta gelu; quam larga totondit
 Vellera & exuvias facili donavit Adolpho
 Dis ovium pecorisque solum. sed Vistula, fortes
 Inter Hamaxobios & dura gentis Alanos,
 Distentis vectans Cerealia munera transtris,
 Indoluit sisti jussis regalibus amnem,
 Et, Gedano indignante, premi; sua classibus angæ
 Ostia, & armatis lacerari puppibus alnos,
 Nec custoditas stipendia solvere merces.
 Quid trahor ulterius! tardis succurritur alis,
 Et frustra Austriacis se defensoribus addit,
 Serica cui ludunt molles per ephippia venti,
 Dacorum phalerata manus. ruit acris ab Arcto

Tempestas, aliisque furor committere gessit,
 Et totos miscere globos. Proh, funera quantâ,
 Quam multo adspexit rorantes sanguine terras,
 Alior Alcides; quam sparsa hastilia sylvis,
 Atque intertexto radiantia tegmina bysso,
 Vidistis pavida Dryades; dum Prussia casus
 Supputat & solitiis erepta cadavera bustis.
 Ille diu miles populus, cui fabula quondam
 Facta fuit, spoliūque & lusus & alea mundus,
 Bellaces orditur avos. quem semper in armis
 Horribilem, vincique gravem sensere priores:
 Majorum decus, & veteres exuscitat ignes,
 Nec dispar sibi sternit iter. post secula virtus,
 Quantumvis sopita, redit, nec semina clara
 Dissimulant generisque sui primordia gentes.

At non una tuas, Regum fortissime, laudes
 Terra capit. quamvis spatius te immanibus æquor
 Ambiat, & Sythico durati frigore fluctus,
 Et tibi laxa satis distentat plaustrea Bootes;
 Quamvis Vandalicis volitent insignia campis,
 Teque simul Dacus, Cimberq; & Moschus adorent:
 Plus debent convexa tibi. plus numina spondent;
 Plus superest, quod miles agas. praconia, Vates,
 Colligite, & magnis secundum impendite pectus
 Vocibus. hic ille est Boreæ defensor & Austri,
 Pacator Viadri, Rheni calcator & Istri.
 Quò, Bellona, ruis? quo me, Germania, fessum,
 Quò rapis Arctoum nova per discrimina Regem,
 Et mediis angusta locas tentoria Francis?
 Dic, Nicer, hos motus; dic, Marcomanne, labores.
 Et mecum ingentis causas expendite belli.

Postquam Casareos summa ad fastigia fallax
 Extulerat Fortuna Duces, celsaque locat
 Austriacos statione Deos; post flebile fatum,
 Et cedes, Bojane, tuas; post reddita Praga
 Sceptra, Palatino depulsam culmine regum

Progre.

Progeniem tantasque vices ; cum publica possent
 Subsidiſſe odia, atque moris languere parvis,
 Aut aliud ſuaſiſſe dies : in Caſare creſcens
 Vis animi, rebusque modum ſervare ſecundis
 Neſcia, prætumidos irarum ventilat æſtus,
 Luſque ſuum infamat vitio ; mitramque recentem
 Inquinat ambitio, & quaſita licentia regno.
 Atteritur decus imperii ; Comitumque Ducumque
 Fama ſimul tituliſque ruunt, deductaque priſcis
 Nomina nominibus, patrumque ab origine faſces,
 Stemmataque & trabea, mutato principe, lugent.
 Damnatos repetunt Romana palatia cenſus,
 Et ſua ſacrati cupiunt araria patres
 Creſcere, pauperieſque ipſi tranſcribitur aula.
 Vaſtat agros pernox miles, miſerisque tyrannus
 Incubat, & cunctis graſſatur finibus exlex.
 Proſcripti fugiunt cives, Sullaſque leguntur
 Pluribus atroces tabula. fert exulis omnis
 Effigiem regio. reſonant ploratibus urbes,
 Tempſa, foci. ſolitas ignorant numina ſedes,
 Dum Superi, dum ſacra luunt, dum pellitur aris
 Edicto munita Fides. non extera quicquam
 Vota preceſque valent. potuiſti orare, Britanne,
 Exorare nihil. Sueonum vexilla laceſſit
 Improbitas, hoſtemque facit. cum Saxone ſordet
 Juſtitiæ fideique rigor, donataque nuper
 Auxilia & crebris pugnans legionibus Albis.
 Crimina multiplicat faſtus, faſtumque ſuperba
 Sors ſpecioſa domus, & nixum ſanguine robur,
 Et conſanguineis debens Hiſpania ſceptris.

Quæ dū mœſta videt, Gothicum Germania limen
 Pulſat, & ut cordam ſupplex ſtetit : accipe queſtus,
 Et lachrymas, Anguſte, meas, ait. adſpice fœdum
 Vulneribus taboque caput, diſcripta gementis
 Membra Deæ, laceros odiis civilibus artus,
 Et pene extinctum præſenti in funere corpus.

Post domitas Arctos, vel mites federe gentes,
 Sis Fabius, Brutusque mihi. tu jura decusque
 Redde precor, signisque aquilas victricibus urge.
 Omnia mox victoris erunt. te vindice nobis
 Imbelles gliscent animi, rursumque jacebunt
 Hostibus. huc equitum turmas peditumq; catervas,
 Huc totum transfer Martem. communia tecum
 Fata vicesque sequar. paribus superabimus armis,
 Aut paribus res nostra cadet. servire recusat,
 Cui non triste, mori. nunquam se vindicat uno
 Libertas oppressa modo. peregrina tueri
 In rectore pium. miseris succurrere, prima
 Religio est. vim justa satus vindicta repellit,
 Propugnat generosa focos; altaria, Divum
 Et cœli non segnis amor. succurre vocanti.
 Hoc abavum poscunt manes. hoc jussa parentis,
 Hoc thalamo cognata domus. vix dixerat, & jam
 Rex Borea molitur iter. cui prospera Gallus
 Vota facit, socio procul annuit Adria Scoto,
 Belgarumque patres. totum consternitur aquor
 Puppibus, & pandæ transvectant castra carina,
 Et pelago tot regna natant. Ducis impetus undas
 Trajecit celeres, alio stant littore classes,
 Armatumque suâ peditem vetus excipit ora
 Rugius, & latius sonipes lascivit in agris.
 Undique conveniunt populi, diversæque cultu
 Armorum properat pubes. stupet ille ferarum
 Exuvii tectum & velatum pellibus ora
 Sauromatam. hic parvo metuendum corpore Fin-
 Ac picturata Livones in veste decoros (num,
 Designat, Russumque nigrum, facieque cruenta
 Samogetam. proprio cataphractum pectora ferro
 Hic Gotthum jam Dacus amat, Cimbrosq; nitentes
 Ostentat phaleras. pulchri incessere Britanni,
 Et quos dura suis misit Caledonia lucis.
 Nos inter ductor graditur tot millibus iunus,

Et variam stabili compefcuit ordine turbam
 Vnius ceu membra domus. nil turpe libido
 Ausa fuit, placidis parebant legibus enses,
 Intaëtoque ferox gaudebat turba colono.
 Tunc erecta suum mediis Alemannia flammis
 Extulit os, coepitque sua plus fidere caufe.
 Sed pugnare timens. tu magnis, maxime Regum,
 Aggrederis bellum auspiciis. nec praliam lento
 Aut trepido Marvorte trahis, sed fulminis instar
 Cuncta tenes. numeros praeceps Victoria nescit
 Confunditque suos, nec te tam vincere posse,
 Quam vicisse, videt, surgitque molestiæ fastis.
 Omne quod Oceanum Grajasque interjacet Alpes,
 Vnius incurfu tremuit. sine cade subacta
 Prima tuis ultrò occurrit Stralsunda triumphis,
 Et faciles aperit portus. Viadrumque minacem
 Urbibus infractis adedò mansuescere cogis,
 Ut tua Custrinum, nunc Francosurtia poscat
 Federa, nec dubitet locuples parere Stetinum,
 Non Lansberga potens. nec quæ Colberga profundo
 Imminet, & tumidis obstat Grippsvaalda procellis.
 Iam sua Cassubius, jam jugera lata Suëvus
 Despondent, & ne qua tuis intacta trophæis
 Pars foret, æquoreis latè dominaris arenis.

Caesar, ut adversas videt increbrescere turmas,
 Et toto se Marte peti, nutare potentes,
 Irasci jam posse Salam; te fervidus hostem
 Provocat, & calidis orditur praliam signis.
 Stant Sueones, animatque Duces Aquilonia virtus,
 Perque virum conferta & densa hastilibus arma
 Invenit ense viam. belli furor impulit omnes.
 Surrexere juba, galeis horrescere flammæ
 Incipiunt, consilque rigent; irata metalli
 Ora tonant, cieunt acres certamina dextra,
 Et faciunt alterna manus. jamque undique tela
 Missa volant, paribusque crepant concursibus hastæ.

Calcant, & calcantur equi. nunc ordine certo,
 Nunc nullo pugnatur. agit violentia quemque.
 Et lechi trux scena patet. mors ipsa cadentum
 Audaces iuvat, & rutili fiducia ferri.
 Erigit imparvidum pulchris hortatibus agmen
 Parrhasius ductor. nunc cornua flectit in hostem,
 Nunc revocat. qua parte labant, succurritur, &
 Restituit non fessa phalanx. ipse inter & enses (vim
 Et cuneos pugnantum & rancia tonitrua, scistis
 Dum stillat cruor, & sanies generosa, fatigat
 Numina; nec, quantum possit fortuna, moratur,
 Aut caeca vis seua Dea; sed, certus Olympi,
 Sollicitat, poscitque Deum, vocesque disertas
 Intendit caelo supplex; Superosque rogare
 Et pugnare docens, pariter cum rege sacerdos
 Militat. & tanta sociant sua munia partes.
 Tu Iuli contemne Deos, praepone secures
 Et trabeas Divum studiis. calcate Nerones
 Pontificum consulta mali. nil caelica Poenus
 Lassa putet. laxet crudis scelus omne tyrannis
 Impietas. hic hic, Reges, exemplis parantur
 Optima, regnantemque Iouem bellator adorat.
 Hic pietas vexilla levat, clypeisque resulget
 Religio, gladiosque regit. procul exulat omnis
 Barbaries, moresque pios Rex sanctior urget.
 Tillius, ut di, pergi acies & robora frangi
 Adspicit, atque suis manantia vulnera membris;
 Signa trahit fugiens, & Martis inania discit,
 Et Nemefin torfisse rotam; tot prospera belli
 Una clade tegi: contemtis astra laceffi
 Hostibus, & caso se ferre piacula Bemo.
 Sternitur Austriacus fufis exercitus alis,
 Et toto victrix grassatur Suecia campo.
 Hic Italarum acies, hic Teuto Martius, illic
 Pracumbit Burgundus eques, Carnusque, feroxque
 Istrus, & audaces Mysi, junctusque Triballo

Dalmata.

Dalmata. victorum passim nova premia miles
 Colligit infames aquilas, quas accolat Dravi,
 Illyricusque pedes, Bojaque tulere cohortes.
 Tunc omnis patuit tellus, patuere recessus
 Hercynii, & faciles castra accipere Thuringi,
 Submisitque suas sceptris Erphordia turres.
 Magna cadit tripolis, capiturque à Saxone celsus
 Romana diuisionis apex. quo vindice dudum
 Res steterant, nunc hoste labant, mutat aq; tandem
 Mens preclara Ducis iusta sibi consulit ira.
 Sic postquam angustis clausum penetrabilibus aquor
 Hæsit & euripis frænantur grandibus amnes;
 Si laxent obices fluctus, dimissaque claustris
 Vndarum moles nulla se effundat habena:
 Vna agrique laresque ruunt, atque impete facto
 Omnia præsentis involuit vis ista ruina.
 Non aliter sese diffudit in intima regni
 Viscera Hyperborea felix fortuna corona.
 Et tu, Parthenope, stares, nil lava fuissent
 Fata tibi, & sanis patuissent vocibus aures.
 Nunc inhonora jaces, tumulusque & triste cadaver,
 Et lethi domus & diri Busiridis ara,
 Aula Thyestiadum, crudele Lycæonis antrum,
 Et deploratis pulsata orchestra tragædis.
 Quid, Tilli vesane, furis? cur effera quassat
 Corda furor! num Getulo te patre leana
 Edidit, horrendæque admorunt ora Medusa?
 Nullum, sæue, nefas perdis. contempta Deorum
 Majestas flammis teritur. reverentia lecti
 Et sexus pudor omnis abest. non flecteris annis,
 Non matrum precibus. pueri innuptæque puella
 Ante patrum vultus ferro periere vel undis.
 Iam tibi collatus Phalaris mansuetior audit,
 Iam Sulla Mariique pii. jam mitior ipse
 Scyron & Getici infandum præsepe tyranni.
 Inde per attonitos virtus Mavortia Francos,

Et

Et fortunatas annona divite terras
 Ivit ovans. trepidans Regi patefecit amicas
 Herbipolis portas, docuitque ad regia iussa
 Romulidum sacros submittere colla nepotes.
 Idem etiam Mœno surgit labor. illa Visurgis
 Sors fuit, & domiti facies gratissima Rheni.
 Ite Moguntini, profugo jam præsule, cives,
 Et festas adolete faces. conjungite dextras
 Vangiones. alius Nicro jam partus Achilles.
 Quem vobis, pavido cœli sidus amabile Tiphys,
 Submisere Dii; qui vestra certa salutis
 Turris erit clypeusque; tibi qui penè ruenti
 Optatam tandem reddet, Germaniæ, pacem.
 Ultorem ante oculos languens astare tuetur
 Catthus, & hoc audet moliri præside bellum.
 Iurat Spira fidem, rerumque secunda sequuntur
 Vindelici, & tutis tellus se Norica pactis
 Servat, & Alsatica juxta cessere Taberna.
 Nec minus attritis torvus contunditur Ister
 Cornibus, & captas Augusto mancipat arces.
 Ille Lycum Vindamque premit, caditque Nariscos,
 Et Bavarum penetrat sedes. stupet Isara gressus
 Atque habitus, Scritofinne, tuos, & celsa Monaci
 Mœnia posse capi; Lavaroque in flumine pasci
 Arcturi glacialis equos. tunc perculit Alpes,
 Et juga Rhætorum clangens tuba. dicitur ipse
 Et Padus atque aliquid Tyberis metuisse sinistri.
 Sic cum Grajugenum extremos traxisset in Indos
 Agmina bis genitus Liber, vel dives Hydaspes
 Coram Thessalicas, Pelleo principe, parmas
 Cerneret, obstupuit pallentis regia Pori,
 Et sua postremi timuerunt funera Sina.
 Quo me cunque rapit terrarum maximus ordo,
 Totque potestatum series, concurrere lauros
 Adspicio. Parent Lygii, Chaucique Mosella
 Hospes & effrenes veniunt ad signa Cherusci,

Trevericaque urbes. Vbios mansueta loquentes
Audimus, fleſtique minis Borealiſus orbem.

Tandem iterum te Saxo vocat, Guſtave, novifq;
Oppida preſſa malis, quæ Marius alluit Albis.
Hic alias cades, alias diſcordia belli,
Parcarumque latens animus, vel gloria pugnas
Inchoat: ut tardis coeperunt paſſibus ala
Adventare, prior loqueris: Mea robora, Finni,
Lappiones, Sueonosque mei, nunc illa refulſit
Exoptata dies, qua terras fama per omnes
Vos pariter regemque vehet, nec ſera ſilebit
Poſteritas noſtrum facinus. diſtringite dexteras
Ocyus, obiectos, focii, perrumpite vallos.
Pugnandum eſt, dum fata vocant & claiſſica per vos
Moſchorum rubuere nives, rubuitque cruentus
Cimber, & audaces compreſſit Sarmata voces.
Qua mihi tot latè populos, tot regna ſubegit,
Virtus veſtra fuit. vos per glacialia mecum
Flumina & hibernos ſpreta formidine menſes
Iſtis iter durum. non vobis linea Cancrī
Torrida & aſtiviſus currens regionibus Æthon
Obſtitit, aut longi fregerunt corpora Soles.
State viri, & ſi priſca manet reverentia noſtri,
Hoc perſtate loco. celebrata ferocia ſegnes
Proſcribat pellatque metus, & pabula laudum
Subdat gentis honos. non fas à Caſtre vinci,
Natum Marte Getarum. vobis pater ille, meique
Arbiter imperii eſt. iſtis deſluximus oris,
Quas ferri commendat amor, queis priſtina vita
Regula, militia eſt. aſtris animamur & undis,
Acrius, & ſimiles animos afflataque corda
Sideribus gerimus. gladiis arcete pudorem,
Invictum ſe quiſque probeſ. nos eſſe pericli
Et pugna comites volumus: properabimus una
Ad laudem mortemque via. non prada, ſed ipſe
Materies belli Deus eſt. defendere ſacra:

Qui

Qui renuit, moriatur iners. afflicta bonorum
 Tutores nos causa facit. ne Suecia clamet
 Degeneres, Teuto timidos. quem sæpius ipsi
 Vicistis, toties campis fudistis apertis.
 Credite, non uno fugietis teste, vel uno
 Iudice victores eritis. tot gentibus omnes
 Iudiciisque damur. pariter spectamur amicis,
 Hostibus & neutris. vasto res nostra theatro;
 Censores, quos orbis, habet. decidite liem,
 Ancipitesque manu voces. nos inter & hostem
 Vindex ensis eat. superet fiducia, si quid
 Deficimus numero. Fas est advertere, quales,
 Non quot bella gerant. una tot praelia luce
 Conficite, & ne sit toties pugnare necesse;
 Debellate semel. Regi, patrique Deoque
 Vivere praelarium est, illos servasse decorum.
 Dixit, & extemplo postquam coire manipuli,
 Castreum inclinat cornu. simul adstruēbat
 Prima acies, non parca fuga. Rex impiger urget,
 Oblitusque sui, veluti se indagine cinctum
 Dum videt, & circum stipari tela manusque,
 (Ceuleo, qui telis ingentibus undique prasens
 Assilit in ferrum) medios agit acer in hostes
 Cornipedem, & tanto septus discrimine pugnat
 Cominus, & primo percussus vulnere sævit.
 Acrius; haud magnum censens, ostendere mundo,
 Regem posse mori. nec tunc Augustus in altum,
 Quod superest de luce, sinit. ictuque secundo
 Saucius, adruentem animam corpusque fatigat
 Idlibus, & iusta non sufficientibus ira.
 Iamque labans languensq; suo dum more coruscet,
 Et formidatum nequicquam assurgit in ensē,
 Corruit, atque iterum telis cœuētib; Heros
 Bellatricem animum patrio largitur Olympo,
 Et sese invitis pugnando emancipat armis.
 Illum plena cito sequitur Victoria currū.

Et totas acies, & castra ingentia mactat
 Inferias, Gradive, tibi sine principe miles
 Dum supereffe nefas censeret, securus hostem
 Insequitur: pudet amisso non vincere rege
 Aut certare diu. juvit presentia vivi,
 Plus mortis jam fama juvat. sine corpore credam
 Exanguem pugnassee Ducem, mememque per ipsos
 Erravisse simulcuneos, tacitisque fidentes
 Moribus instigasse viros: sic victor honores,
 Et clero innumerat abruptis funere lauros.

Quid dignum Te laude feram: Rex maxime, beatis
Proxime Dis, qui cum moreris, plus aivere mundo
Incipis, & plausu passim maiore triumphas,
Publica non unquam simili te gratia fudit
Assensu, nunquam Ausonias per gloria portas
Pandit ovans, cum Dentato tot consule Roma
Oppida post currus traheret, cum vineta catenis
Africa monstraret Marios, cum Pontica Magnus
Littora, cum silvas Arabum Libanumque teneret.
Ostentare tuos se natum cura labores,
Et populos aliquis tentet narrare subactos;
Certabunt orbis partes: haec praelia dicet
Gesta Lycaonio sub side, e qua ferus ardet
Arctophylax, Urseque micant. Australibus illa
Splendidior spoliis urbes captivaeque dicor
Flumina: victricem celebrabit Suecia dextram,
Botnia civiles narrabit carmine latus.
Hic Alemannorum tollent insignia patres,
Hic alius Nemetes, alius hic vocibus edent.
Gesta Quadi, Bromioque etiam gaudente soluta
Manades Abnobiis scribebant in montibus hymnos.
Distant sideribus fascies, nec parva sub uno
Conclusit natura loco, sua dandis arma
Tot populis, celi que plagis distingueris actor.
Quantum Savo tuis ingens Meliboe recedit
Kalibys, a flavo Cattorum prae Rutheno,

A Nerva quantum Albis abis, Aquilonibus ipsis.
 Luppia, vel Divina lacubus discernere Aura:
 Tale tenes meriti spatium, tua purpura cunctas.
 Et mœstas recreat dômîtrix clementia terras.
 Per te damnata repetunt sua rura Napæe,
 Securoſque colit dominus tranquillior agros;
 Nubila ceſſerunt, tempeſtatesque fugasti.
 Tyndarides, vacuæ profugis cultoribus urbes
 Accipiunt cuem, pulſis redduntur habena
 Principibus, ſummoque vacant detubra Tonanti.
 Quiſque tibi grates ſolvit, quod libera rurſus,
 Oppida poſſideat, quod nil formidet iniquum.
 Latius ædificet, domibusque inſcribat amœnis.
 Guſtavi titulos & regis amabile nomen.
 Cedite Traiani mites, vos cedrite Druſi,
 Et lenes in verba Titi, manſuetius illis
 Di dederant tibi poſſe loqui, pugnate Camilli,
 Irruite in turmas Decii, patriæque vovete
 Victuras æternum animas, non ſegnius iſtud
 Carpiſſi moriturus iter, ſi paupere coena;
 Pavit Alexandrum Libya torrentis arena,
 Te voluit ſors eſſe parem, tibi vertice nudo
 Excipere inſanos imbres, permixtaque nimbis
 Palmina ludus erat, tibi pulvinaria ſape,
 Et virides thalamos, atque iudum rore cubite
 Stravit humus, rigidaque fuerunt culcitra riſpes.
 Flammifero quoties flagraret Sirius aſtro,
 Et coqueret ſiccas cœti inclementia valles,
 Dedecus aiebas gelida recubare ſub umbra,
 Et ſato meliore frui, quæ militis, illa
 Sors eadem rectoris erat, ſimileſque fuere.
 Et Dux & vitæ aſſuetus veteranus acerba.
 A te militiæ leges mandataque caſtris
 Accepit Bellona rudis, tu ſtringere noras.
 Cornua, tu laxare eadem; quæ collibus eſſet;
 Conveniens campiſque ætos, quæ fraudibus aptes.

Angulus, ut silvis pateat latebrisque receptus;
 Ut premat incautos nox intempesta, vigilque
 Sobrietas, metuensque noui Matuta periculi.
 Aggeribus quoties muros, fossisque coronas
 Clauderet obstato; tu propugnacula solers
 Scribere, & imbelli poteras signare papyro
 Grande rudimentum. quam paruo lignea nifu
 Machina procedat, nec lenius impetat hostem.
 Inventum dixere tuum. Tu promptus ab omni
 Parte aderas, peditemque pedes spectator obibas.
 Nunc equitem lustrator eques. campestria verba
 Vel nuntius precepta dabas. Regisque faciebus
 Officium miscere Numam. Vix classica signum
 Ediderant, agili circum tua tempora motu
 Ludere casariam, crispari in casside conum
 Vidimus. ille tuis monitus calcaribus acer
 Cyllarus ardebat pugnas, patulaque patebant
 Ad raptum nares, fumabat moribus aurum,
 Discussaque iuba dispergebantur in armos.
 Ipse tibi volucer, quoties res posceret, alas
 Bellerophon Perseuque dabant: cum lentior agmen
 Ductares, priscum jurabam ducere turmas
 Æaciden, vel Niliacis pracedere sistris
 Numen adorandum populo. Si viveret, optet
 Te Duce Celtiberos contra pugnasse Metellus,
 Thermopylas servasse Lacon, domuisse Sicambrium
 Claudiis, excelsique aquilas iunxisse Catones.
 Prorogat aternam sospes tibi Suecia palmam,
 Vulneribus defensa tuis. inopina reluxit
 Germanis, te dante, salus, & prospera porro
 In nomen ventura tuum sibi secula spondent.
 O quoties victi exuvies Aquilonis onusto
 Arrisere tibi regalia sidera, Cepheus,
 Et pater Alcides. quoties tibi libera favit
 Andromeda, misero cum solvi vincla Suevo
 Cerneret. Vix petesque tibi parere volentes.

Quod si longa tuis traxissent stamina bellis
Concordes Superi, poteris immissus in Alpes
Eridano lavisse comam, proavumque vetusto
Restaurasse decus solio, trans alta vagari
Pyrenes iuga, vel mediis considerare Mauris.
Aut iterum antiqui penetrare in viscera Bocchi.
Maxima verfabas animo, gnarusque videbas
Singula, quæ peragenda domi, quæ longius essent.
Quia potius pelago, vel sit tellure gerendum,
Quid mercator agat, num sanciat æqua sacerdos,
Num violet scriptas audacior insula leges;
Quid beet agricolam; quo floreat aula decoro,
Iudicii fuit omne tui, quid fabula vatium
Centum oculis Argum soli in vigilasse iuventa.
Grande putas? uno lustrantur lumine regna,
Totque simul mens una potest confligere rebus,
Non tibi se regum quisquam iactare priorem,
Vel cupiat conferre parem. collata potestas
Est minor, & tantis vis æmula deficit ausis.
Haud secus, ac puro rutilat cum Phosphorus igne,
Stellarum lux omnis hebet, caligat Orion
Nubilus, obtusis radiis intermisceat Hydra,
Sidere aque faces in vis; lumine languent.

Inclyte Rex, seu jam Nemeæo in seffa Leonis
 Astra tenes: seu Gnosiace te stella Corona
 Irradiat: seu Threscii per fulgida Martis
 Limina terribilis graderis; seu celsior ipsam
 Attingis solium Iovis, & cum Pallade regnas:
 Adspice luctantem clero cum Casare Suecum,
 Adspice viatores etiam post funera Gotthos,
 Et nixa Axelii curis prudemibus arma.
 Quo jam Parmenione vigent, quo Nestore florent
 Res Suecunum, matura capit consulta Senatus,
 Et vigil in mediis effulget Curia castris.
 Adspice, quàm sese magni prænominis hares
 Hornius ostendet campis, quibus acer in armis

Vinea

*Vimarius ruat, & pallentem territet Istrum.
Hic tuus est Perdicca, tuus Meleager & alter
Antipater, quorum egregiis successibus orbi
Vivis adhuc, geminosque feris virtutibus axes.*

*Hac Tumulo suprema loquor, dum regia proles
Crescit, & ipsa inter præstans cunabula Virgo
Provehitur, decoratque tuo diademate crinem.
En, latus accingit gladio, torvamque pererrans
Ægida, & arata ludens sub casside, quarit:
Num patrio desit tellus vincenda labori.
Tempus erit, quando totam regina Camillam
Induet, armabitque viros in bella virago.
Tunc soboli, Gustave, tua, cum Martia nubes
Ingruet, inspira roburque animumque virilem.
Sic tua continuis procedant prælia fastis,
Sic ingens Regina suis cataphracta loquatur
Ordinibus, Geticas disponat femina classes,
Masculaque Austriacos contundas filia fastus.*

VENVS CIMBRICA,

*Sive Nuptiæ Serenissimi Principis CHRISTIANI,
Electi Daniæ & Norwegiæ Regis,
& Serenissimi Principis MAGDALENÆ
SYBILLÆ, Serenissimi Ducis Saxoniae,
& S. R. I. Electoris Filiae.*

HÆredes regum thalamos, annexaque clavis
Stemmata federibus, populique angusta
Trionum

*Sidera & accensam tedis genialibus Arcton
Respice, quæ summum præces genoxosa sagittis
Lasisi, Citherea, Iovem. quid Cypron amasse,
Quid Paphum, Idaliæque nemus, Cretamque
Gnidumque,*

Flagrantesque à Sole domos miraris? & ipsam

Incaluisse Samum? nihil est, si ferveat Eos,
 Si sponfos Aurora suis exsuscitet undis,
 Aut Gangem suus urat amor, vel tosta procetur
 Memnonis aula procul. Iam frigida parturit ignes.
 Parrhasis & gelida cœunt amplexibus Vrsa,
 Preluduntque Duci. glacialis sidera latus
 Mitigat Arctophylax. nec jam nimbosus Orion
 Porrigit immanem pacis studiosior ensem,
 Sed facilis, sed mollis amat. pars horrida mundi
 Mansuescit; Boreique micant cum Principe vultus
 Clivis, & tetricos conjux effeminat axes.

Iampridem Paphis cognata Britannia flammis
 Arserat, & dignos Carolo sperare nepotes
 Ausa, Caledoniis regalia lilia sceptris
 Iunxerat, & Tamesin Ligeri, Rhodanumq; Tuada
 Miscuerant magna sociali federe gentes.
 Hesperis quin ipsa potens se Gallia pacis
 Strinxerat, & grandis neptim gavisâ Philippi
 Donarat, Ludovice, tibi. regnator Iberus
 Oscula Borbonis defixerat uda labellis,
 Austriacoque alibi recubabat Mantua lecto:
 Cum sic fata fuit toto circumflua Tethys
 Æquore, & his ipsis accendit regia dictis
 Pectora, Cimbrorumq; Ducem: quid, Maxime Prin-
 Quæ speciosa manet Gothici fortuna profundi, (ceps,
 Et circumjectis veneratur Cimbria regnis,
 Ignavae pateris soli tibi currere noctes,
 Et languere faces, & nullis tempora duci
 Conjugis illecebris? nec patris amabile nomen,
 Nec generis, serique movet te cura nepotis?
 Dilexere Deas Superi, dileximus illos,
 At thalami sub leges Deas Saturnia charo
 Blanditur regina Iovi. Venerique severis
 Mulciber. ipsa suum complectitur Amphitrite
 Nerea. me Neptunus amat. laxantur Averno
 Gaudia, & in Stygiis quaruntur basia regnis,

Et ferrugineum mulcet Proserpina patrem.
 Nec dispar sors celsa Ducum est. idemque potentes,
 Qui Divos accendit amor, sociataque pulchrè
 Majestas Cyprisque fuit. dum subruit urbes
 Ninus & insolis convellit motibus orbem,
 Assyrius lascivit apex, partemque furoris
 Diluit abjecto pharetrata Semiramis arcu.
 Quin & Achemeniis surgens Titanus oris
 Cyrus & Arfacidas acuens in bella phalanges,
 Arsit in Aspasia. quid te Priameia mater
 Commemorem Priamumque patrem? quid Pelea
 sponsum?

Aut Agamemnonio ferventes igne Mycenæ,
 Romulidumque thoros? thalamo se munit & armis.
 Qui regnare cupit. solio cum suppetit hæres,
 Audaces peccare timent. tutissima res est
 Successor, sobolisque fides. his nixa potestas
 Præsidiiis secura viget, nec certior unquam
 Imperio fortuna manet, quam regia postquam
 Sceptraferos auget genitrix fecunda penates.
 Namque velut pavidis promittunt prospera terris
 Chaldaei Babylonque sagax, cum celsius astra
 Coelicolum per tecta ruunt, summoque coruscant
 Vertice, nec radunt humilem declivia Vestam:
 Haud aliter postquam populo sublimior omni
 Exoritur regum soboles, ac nascitur orbi,
 Exultant pariter gentes, & sceptrâ parentum
 Tuta patrociniis vires à sanguine sumunt.
 Non ultrâ jam tela rubent, pandisque cruorem
 Scuta bibunt spatii, non atro in vertice coni
 Terribiles stringunt galeas, vel pulvere belli
 Adpersus lambit crudus sua vulnera miles.
 Non tua vicinis bellatrix Scandia flammis
 Ardet, & adversis Sueonas ulciscitur armis.
 Non qui rure suo laxisque paludibus exit
 Cimbrus & angustas promovit Vandalus oras,

Romulidum jam strage calent, & cade feroces
 Ausonias popularitur opes. non ense Cheruscus,
 Non Marsus Chaucusq; rubent. Pax, optima rerum,
 Tollit lata caput, mansuetaque numina belli
 Proscripsere minas, & formidabile murmur,
 Et mundi ferale malum. sunt otia genti
 Certa tua, cunctasque ligat concordia terras,
 Et spondent meliora Dii. cur, maxime, cessas
 Ista Dione largiri tempora matri,
 Ut Veneris vibrare faces? aliosque Canutos
 Reddere, vel fortes Stenonas, seriemque tuorum
 Nectere tot retrò ducibus. quos inter Heraldii
 Et celebres fulgent Obai, victorque Suieno,
 Christiernique graves, & nomina nata triumphis,
 Errici, Frothoque potens, quos ordine longo
 Ad tua derivant geniales secula teda.
 Exspectant à te sobolem dispersa per undas
 Imperia, & cupiunt sperato Principe passim
 Tot gentes, tot regna frui. sic Funnia satur,
 Hac circumfusus Selandia murmurat undis,
 Nerigon hac eadem ingeminat, postremaque Thule,
 Et quæ vasta suos Nidrosia colligit amnes
 Vallibus, & toto famulatur Fembria ponto.
 Tot votis ordine virum, tot vivere terris
 Incipe progenies regum; genituraque reges
 Vtilius vixisse velis. pars degener orbis
 Creditur, & mundum vix ullo jure tuetur,
 Basia qui chara nunquam sibi conjugis emit
 Basiolis, blandoque procans arrisit amori.
 Hac decoris pars prima tui est, genuisse tiaris,
 Quicis pater imperites; & confudisse benignum
 Cum populo prolis nomen; regemque patremque
 Regnantis vultum vultu lenire paterno.
 Sic clemens regnator eris, minuetque furorem
 Conspectu consortis amor. cum publica lassant
 Pondera, cum rerum moles glomerata fatigat,

illa

Illa tibi blandis emolliet aspera dictis,
 Illa tibi nutu poterit tranquilla mederi,
 Vel precibus placare gravem. ceu concita quando
 Æquora Neptuni surgunt percussa tridentii,
 Et jam terror habet Tiphyn, sociosque ratesque,
 Tota procellosos componunt æquora motus,
 Me ridente. suo Stilico deservit astu,
 Conseditque tumens animus, cum voce Serena
 Fleëteret accensum non indignante maritum.
 Leniit Augusti non inconcinna furorem
 Livia, & audacis traxit molimina Magni
 Iulia, nec generum socero concurrere passa est,
 Dum vixit, sciasitque viro tunc optima conjunx.
 Quid? tuæ cum matres etiam mandata capeissent,
 Egregiaque nurus; præeat virtute domoque
 Femineo Regina choro, quarulasque maritas
 Fleëtat in obsequium similis concordia sexus,
 Parque modus sati, nec dispar regula vitæ,
 Eloquiique lepos. etiam componitur iste
 Orbis ad exemplum Domina, gaudetque magistræ
 Officiosa sequi mulier. quam scemina monstrat,
 Ad te communis pietas proclivior ibit.
 Nonne rubent cæli radius melioribus ignes,
 Cum Phœbo graditur Phœbe comes? aurea fratrem
 Illustrat Diçynna, atque illustratur ab illo.
 Sic socio cum rege decus venerabile sceptri
 Expandit muliebris honos, fulgetque vicissim
 Regnorum geminatus apex, conjunctaque terris
 Luminæ pralucet melius. cum conjugæ Cephæa
 Rexerat Æthiopas; radiunt nunc altius astris
 Cassiope Cephæusque simul. cum conjugæ rexit
 Penelope; Latiæ flexit moderamina Roma
 Gnara gubernandi Tanquil, nec sola potestas
 Tarquinii regisque fuit. solertia felix
 Profuit ista viro, & meruit majora virago.
 Suspice, qua volucrum pennis sonat arduus ather.

*In Venerem natura ruit. Iovis ales amatur,
 Et rursum Iovis ales amat; generosaque dictis
 Sufficit argumenta meis. genus omne natantum
 Vritur. en, grandes, informia corpora, ceteri
 Me circum tremulis agitant connubia squamis.
 Sed ne longa traham per centum exordia causas,
 Vna tuis, Princeps, servatur amoribus apta
 Magdalis. hanc dudum ventura provida sortis
 Numina seposuere tibi. scis Cesare dignum
 Stemma, patremque; Ducem; qui clavis Teutonas ar-
 Afferit, & veteres VVitikindi exuscitat iras (mis
 In Tiberin Istrique Deos; celebresque ruentis
 Exuvias Tilli lauris appendit avitis.
 Nec te fama domus Bullataque nomina septem
 Elektorque latent, &, quem gerit impiger, ensis.
 Non male vexatis olim concessa Britannis
 Auxilia, & fusos animoso Saxone Pictos.
 Est genus annexum Tamesi, Rhodanoque, Padoque,
 Et proavis, Lotharinge, tuis. hac stirpe Capetus
 Reliquias spreuit Caroli, Druidumque sagaci
 Ingenio possedit ebur. vicere sub istis
 Cesareæ signis aquila, Romanaque crevit
 Gloria, & Ausonio restans Germania regno.
 Indyta progenies tali se vindicat ortu,
 Hoc jactat se patre satam. venerabile nomen
 Augusti fecere Lares, & feta triumphis
 Nobilitas. sed cuncta decens reverentia morum
 Antevenit, sexuque animum sublimius effert;
 Ut generet, qui sceptrum gerant. sua gratia forma est.
 Et decor in vultu, qualis solet esse Dearum,
 Emicat. hanc si Thessalicis vidisset in agris
 Errantem Phoebus, Daphnen sprevisset amator,
 Liquissetque suam profugus Minoida Theseus.
 Triste nihil, nihil innocuam implacabile mentem
 Pervertit. nitida insedit clementia fronti,
 Assuevitque Deo pietas. prudentia dictis*

Et gravitas regalis inest, & nescia fraudum
 Simplicitas. quoties gemmis splendet & auro,
 Virtutes potiora putat. cum regia spectat
 Limina magnificasque trabes, aula, penates,
 Vult demissa frui. multum nocitura regenti
 Luxuries & fastus abest. sunt candida semper
 Gaudia, nec peccat pulchro saturata voluptas.
 Hanc proavum matres & tot docuere Sibylla
 Conjugii servare fidem, docuere severa
 Iura pudicitiae. tali nascente puella
 Fama fuit tumuisse Salam. se laxius Albus
 Explicuit, vastos auxit Thuringia saltus,
 Hercyniumque latus. maturis fertilis uvivis
 Vinaria, & patulis arrisit Misniæ campis.
 Lusit & ad cunas Viadrus, natalibus æque
 Mulda fuit, lambensque soli vicina Visurgis,
 Et passim vario scatuit dis vena metallo.

His ubi Nympharum genitrix sermonibus ipsum
 Accendit facunda Ducem, & se fassa moveri est
 Purpura, jamque vigor solitus streporque cubilia
 Subsedit monitis animus, secretaque sensit
 Corda quæti Divum alloquius: tum protinus illa
 Exutum nuper transtris bellacibus Albim
 Advocat, & qua se vallis circumdat & undis
 Dresda potens, paribus laudatam Magdalin, in-
 Ocyus implebis studiis, generosaque sese (quit,
 Altè virgineis occultet flamma medullis,
 Dignaue regali virgo suspiret amor.
 Illè procellosa velox mandata capeffit
 Tethyos, & mœsta dum præterlabitur urbis
 Moenia, Parthenopesque domos, ac diruta flammis
 Testa laresque Deum, sævi spectacula Martis,
 Et Tilli furias & adhuc à cade calentes
 Despexit portarum obices. dein longius actus
 Quæ formidatis se turribus altior effert
 Dresda, stetit. non tunc rigido barba horrida mento.

Hirsutumque supercilium, non hispidus Albi
 Vultus erat, fedaque comas velaverat alga.
 Pronuba forma fuit, faciem distinxerat auro,
 Torvaque fulgebat cultu meliore senectus.
 Canities, sed compta, suis formosa capillis
 Esse videbatur, Tyrium redolentia succum
 Pulchra eni ex humeris pendebant pallia pandis.
 Insuetus tanti decoris, gestusque procantium
 Inceptum tentabat opus. cum forte decoro
 Adventans speciosa gradu se Filia Princeps
 Obtulit, & patrius errans secretiior hortis,
 Mitia Saxonica sperabant tempora terra.
 Hoc etiam volvens animo, discrimine quanto
 Affereret patriam genitor: quam fortibus ausis
 Iret in Austriacos: ut libertatis aruita,
 Vt Superum fideique tenax, hac bella coactus
 Susciperet: quoties sanis hortatibus Istrum
 Erigeret: pacemque malis praeponeret armis.
 Talia sollicita dum versat mente virago
 Mascula, sic curas, sic interpellat euntem
 Albis & his regum dictis persuadet amorem.

Salve magnanimi proles augusta parentis,
 Ingens nata Ducum. cur te Marvortia mitem
 Suspensam fortuna tenet? motusque viriles
 Lenior expendis virgo? studiisque severis
 Exerces imbellem animum? totum excute Martem,
 Gradivumque patrem. sunt hac minus apta puellis
 Nomina. quin potius Veneres admitte, facesque.
 Quas puer Idalius, quas ventilat alma Dione.
 Hac facilem te cura decet. si busta rogique
 Si te fata movent hominum, dispendia belli
 Totque obitus mater repara. post funera Regum
 Reges gigne alios. nec jam contemptior ultra
 Privatos patiare lares. Borealia sceptrum
 Exposcunt lecti sociam, diademata crines
 Expectant Arctoa tuos. te rector honorat

Vandalis,

*Vandalus, haredem Goti tibi destinat ather.
 Parrhasique suis nunc gliscunt ignibus ignes.
 Agnosces famulum, Virgo dignissima, pontum,
 Victricesque rates. tota donaberis Arcto.
 Dos non unus erit populus, non insula simplex
 Nomen adorabunt plures. tibi prona favebit
 Nerigon, ardentem submittet fascibus Hedam
 Incola, formabit placidos tibi Cimbria cives,
 Te Fiones, agrisque colet circumdata pulchris
 Hafnia, per medicos ibis regina Suiëvos,
 Inque tuo cupiet piscari luta profundo,
 Et Gothus, antiquique memor Dithmarsis honoris.
 Cuncta patent parentque simul. quæ federa necto,
 Illa tibi locuples Codanis faucibus aurum,
 Væligalque ferent. spatiis his vivimus omnes,
 Et miseris latè terris alimenta petuntur.
 Fundat ab Eois fragrantia balsama ramis
 Indus, odoriferas Panchaia jactet arenas,
 Astur donet equos, multo nos Gallia Baccho
 Proluat, in duro desudet marmore fossor
 Dalmata, Prutteno concrecant succina fluctu.
 Quis facile est caruisse bonis. hinc pabula vitæ,
 Hinc segetes frugesque bonæ, Cererisque vehuntur
 Munera, & immensum ratibus mittuntur in or-
 O quali socianda viro es, qui regibus ortus (bem
 Inter sceptrâ puer mundi que adolevit habenas,
 Semidecunque domos: quas Delmanhorstia dudum
 Vexit & illustri stirps Oldenburgica fama
 Misit in imperium magnum. quis clarius illo,
 Quis venerabilior sanguis? cui præca dedere
 Semina Christophori, regnatoresque Canuti,
 Hemmingique graves, scriptique amicis Humili.
 Si laudes recitasse velim, prò quanta patebunt
 Æquora. destituent fessam præconia mentem,
 Non Helicon satis unus erit, non Castalis undis
 Sufficiet fecunda suis. vigor inclytus illi*

A pueris, tenerisque aliquid fulgebat in annis,
 Quod domini regisque foret. spondebat honores
 Eloquii clemens gravitas, & fulta juvenus
 Majestate patris primo se protinus avo
 Obtulit exemplum. jam tunc suffragia gentis
 Emeruit plaususque sua, crevitque potentum
 Iudiciis, votisque erexit grandibus aulas.
 Inde per egregias crescens circumtulit artes
 Ingenium, verique modos preceptaque recti
 Addidicit, nituitque suis industria donis.
 Tunc animus fuit Arctoo evolvere motus,
 Ire per annales patrum. quibus arserit armis
 Normannus Danusque, quibus Colmaria flammis,
 Scrutari, & victa miseranda incendia Berga.
 Quis Gothicas acies, Sueonum quis fregerit urbes,
 Qualis in adversos Gormo surrexerit hostes,
 Classibus incautum Sueno pacaverit Humbrum,
 Et mediis steterit veloci Marte Britannis,
 Regnantumque vices varias. quid secula dignum
 Ediderint exacta, togæ bellique labores.
 Omnia quæ proprios rector convertit in usus.
 Nec minus Euclidæ numeros, ignotaque quanti
 Metitur spatia, & rigidis distincta figuris
 Signa legit, Martisque levi spectacula papyro
 Exhibet, & veterum disponit more phalanges,
 Quaque urbes virtute ruant: quæ lineæ muros,
 Quæ feriat directæ domos: ut vinea serpat
 Tutius, & timidis subrepat machina portis.
 Sapius in stricto ludit vis Martia ferro,
 Et gladios vibrare sagax, invenit in armis
 Mille nocendi artes, nocituraque vulnera caute
 Intulit, atque hostem ferit securâ malorum
 Dexterâ, & attentorabiem mucrone fefellit.
 At quoties trepidis fervens in vallibus acri
 Gaudet equo, laxisque volat dimissus habenis.
 Stat nutu sonipes, spumisque madentia mordet

.....Ereus

Frena ferox. iam sternaci cervice minantem.
Flectit, & eripedum doctis premit ora leuatis.
Impavidus, spectatque alium iam Castora Cimber.
Illum saepe pater pugna inflammavit amore
Intrepidum, totumque cavo caput abdidit are.
Non galea dirum fulgur tristeque timebat
Castrorum lituos. sevis horrentia telis
Agmina ludus erant. circum tentoria Phoebe.
Mirata est errasse ducem, noctisque per umbram
Ducere sollicito vestigia mascula gressu.
Pace fruens aliis animabat pectora votis.
Terribiles inflare tubas, disponere vallos.
Bellona calcare vias, diffringere portas.
Obrueret hostiles acies, circumdare castra
Fraudibus. hac primas exercuit indole vires,
Cunctaque, dum cessant, doctrina recolligit arma.
Si, quibus ingentes flectet virtutibus urbes,
Scire iuvat: poterit solo metendus amore
Et terrere malos, & pramia reddere iustis.
Flectitur, auctori quoties damnatur iniquum.
Nec languet, quoties vitis immanibus horret
Improbitas. non ambigui molimina vulgi.
Aut nimium timet aut spernit, sub pectore magno
Spem domat immodicosq; metus. non sorte secunda
Diffluit, aduersam forti ratione refellit.
Hoc Regis putat esse, Deo submittere fasces,
Non homini legesque sequi, quas condidit ipse.
Tunc vult officiosa loqui, cum civis amatur.
Tunc vult imperiosa loqui, cum murmurat audax.
Vult licuisse sibi, quicquid permittit honestum.
Nec licuisse sibi, qua sola licentia clamat
Posse duces. tunc arma probat, cum publica iuste
Causa dolet; tunc arma fugit, cum federe tuto.
Stat securus quies, fines virtute tueri,
Principis officium credit, non poscere bellis,
Qua levis ambitio & regnandi insana libido

Suggestit. Astra propugnat vindice muros.
Excubus telisque minus venalia jura.
Strataque muricibus damnat fora. digna merenti
Destinat, indignis gravior, turbantibus acer
Intemerata fides lingua est, nec, casibus herens.
Rescindit promissa. dolis, sine crimine, gaudet,
Et simulat, sine fraude tamē. noscendaq; nunquam
Dissimulat, prudensque premit secreta silenda.
Incubat in famam totus, quæ læsa minatur
Regnanti graviter, spondet meliora superstes.
Quærit amicitias, nec cunctis fidit amicis.
Et Pyladem occulto sapiens distinguit ab hoste.
At quoties decernit, amat consulta Senatus
Consilium sociare suis, procereque loquentes
Audit, & à cano suffragia Nestore poscit.
Spernere adulantum strepitus vocisque malorum
Exemplo, Trajane, mones. affabilis ut fit.
Vespasiane, tuum est. Augusti Caesaris illud;
Neglectas revocasse artes, fuisse Camœnis,
Et doctis monuisse viam. non perdere civem,
Sapiada vox sancta fuit. quæ regius hæres
Dum facit, à magno meruit prænomena Christo.
Non arida iratus illi male strangulat arca,
Quas congeffit, opes. verum moderata fruendi
Temperies toti partitur commoda regno.
Providus antevenit, nova cum discrimina Gracchi,
Aut effrons Catilina, movent; facinusque Cethegi
Occupat, interdum lente facienda moratur,
Et metuit, quicquid peragit violenta potestas.
Cum mala vicinas exercent jurgia terras.
Omnia tuta timet, liliq; interuenit æquis
Arbiter, indomitosque studet componere fluctus.
His mœnis officiis Princeps, his moribus audit
Clarius, his curis patrium suffulciet orbem.
Quare age Germanas inter selecta sorores,
Sceptriferos admitte thoros, & noxia pelle

Oria,

Otia, & ignavi fastidia discute lecti
Quæ sermone nites, fugientibus utere donis,
Et formam nuptura proba. non illa dedere
Incaustum Superi. vultis Lucina serenos
Exigit, & thalamos conscendes pulchrior uxor.

Dixerat hæc, verum solito tunc comptior, *Albis*,
 Matris iussa sua. cum gens pharetrata Deones
 Adstitit attonita Divum sermone Sibylla,
 Et tacitum membris altè inspiravit amorem.
 Ex illo absentem Princeps in Magdalin arsit,
 Rursus in absenti tunc Principe Magdalis arsit.
 Dumque locis distans, gens intercurSAT Amorum,
 Crebraque per longos commutant basia tractus,
 Basia, quæ Zephyri, quæ perturbare verentur
 Nubila. quin lachryma, gemitus, & quicquid
 amantum est.

Risus, amor, gratique metus, suspensa voluptas
 Hac illa levibus volitant per inania pennis.
 Non ita Abydeno quondam placuisse putatur
 Sestia, non magis accensa Leander in Hero
 Incaluit, quamvis freta per crudelia naret,
 Æquoraque à flammis multum interfusa teperent.
 Cum celer immitti juvenis decurreret agro
 Hippomenes, non sic metæ flagrabat in ipsa
 Victor, ut à tergo venientem aspexit amicam.
 Tum Patribus placuere thori, & connubia sanxit
 Iupiter, & claro majorum sanguine fulta
 Convenere domus. genero stirps celsa Georgi
 Annuit, & coit celebri cum Saxone Cimber.

Ipsa Venus frenis agiles adstrinxit olores
 Rapta per Idalios colles, Erycinaque templa,
 Atque omnem excivit lætè Paphon. illa Britannis,
 Et consanguineo desert nova nuncia Regi.
 Itur in antiquam Hesperiam, quæ lampade sessa
 Mergitur Occiduis Titan declivior undis.
 Audiit & Tiberis murmur geniale; proculque

Adria

Adria communi junxit sua vota favori.
 Austriaca strepuere fores, Bavarique penates;
 Quaeque Palatinis longè se collibus abduunt
 Atria. semotos genitrix Æneia Dacos
 Concussit, Batarumque patres. simul otia Marti
 Imperat. hos nobis, inquit, decurrere lenes,
 Odrysi, permitte dies. furialia cessent
 Arma. meis aquilas hodie succumbere signis,
 Fas erit, & placidis Veneri concedere castris;
 Dum sperata diis consummant oscula reges.
 Illa manu Sponsam ducit, quæ lumine presso
 Leniter, à fluxa sibi virginitate timebat
 Pallida, & hac ipsa pro virginitate rubebat
 Nondum gnara rudimenti. dein sacra thorumque
 Apparat, & gravibus miscet sua numina Cimbris,
 Dissimulatque Deam. gestus, habitusq; decusque
 Temperat ad ritus Gothicos, & amoribus aulam
 Implet & huic uni gestit comes ire maritæ.
 Scilicet illa dies venit, quo regius ipsis
 In trivius clamatur Hymen, quo concita gaudent
 Oppida, collucent flammis genialibus undæ,
 Et tangit res tanta Deos. accurrite vates,
 Et Phœbi tripodas, Parnasseosque recessus
 Pandite. sidereas afflet vis enthea mentes,
 Et quicquid facunda olim cortina remugit,
 Promite. per vestros hederæ laurique capillos
 Luxurient. hic dicet epos, gratumque verendis
 Principibus pertexat opus. qui pollet, ovari
 Decantet sua verba lyra. dithyrambica nuptis
 Carmina, vel molles elegos aptate poetæ.
 Hæc si blandiloquus spectasset festa Catullus,
 Ambisset festiva loqui, Thetidemque Sibyllam,
 Pelea dixisset Sponsum. præ conjugæ tali
 Persephone vati Phario neglecta fuisset,
 Callimachusque suis cecinisset Magdalin hymnis.
 Ut procul adspexere Duces & fœdera regum

Thymbræus pater, & Nyssa de collibus Euan.
 Menades hic Nyssa, Thymbra movet ille Carnænas,
 Alter Bassaridum matres, movet alter ab alto
 Pierides. resonant festo clamore Cytheron,
 Ismaraq; & Grajūm repetens modulamina Phocis.
 Omina lata ferunt gentes. hinc vincula quisque
 Privatum putat esse bonum. se plurima mater
 Hoc jactat peperisse die, sobolemque diemque
 In fastos studiosa refert. annosa senectus
 Adspicit hac avidè celebris spectacula pompa,
 Et serum solamen habet. sua gaudia tellus
 Persentit. redeuntq; nris nova gramina campis,
 Nec modo nata truce metuunt arbuta ten.
 Non gravis afflatu Cerealia rura maligno
 Sirius, aut madidi vis noxia verberat Austri.
 Aura favet, glebasque levi cum rore mæritat
 Vespera, perspicuosque bibunt viridaria succos.
 Plus solito rubuere rosa, plus candida cernas
 Lilia cum niveo passim certare ligustro.
 Quæque pruinosis Ino vaga pascitur herbis,
 Vbera tenta gerit, tauroque occurrit amanti,
 Et sine vi potitur. recreat fecunda magistros
 Spes gregis, aquoreis ovat & bacchatur in undis
 Cæruleus Triton, Nymphasque ex aquore toto
 Convocat, & ludos pelago molitur in ipso.
 Horrida Hyperboreis spirantia monstra procellis
 Approperant, circumque tuum nant, Hæstia, littus,
 Vastaque mobilibus quatunt vada cæcula caudis.
 Involat in phocam Tethys, immania cete
 Tergora supponunt Nymphis, Neptunus habena
 Lascivum delphina regit, balæna petulcum
 Nerea fert, vitulo Glaucus Spithaleque marino
 Insedere simul. Galatæam fervida pistrinx
 Spumanti modo tollit aqua, modo corpora mergit
 Absconditque salax undis. fera nomina, porci,
 Rosmarus & polypi & sinuoso pisce dracones,

Serrataque sua ludunt statione cateruæ.
 Balthica quæ medias diuellunt ostia terras
 Latitia dant signa sua. quæ carbasæ vectant
 Triptolemmum, celsa suspendunt puppe coronas,
 Et remis circum feriunt freta. lustrat Huena
 Astrorum cœlique vias, & prospera Sponsis
 Tempora præagit. densis abscondita lucis
 Sora, Camenarum sedes & nobilis ori,
 Pegaseum tonat ore Deum, vocesque disertas
 Colligit Augustis. Me, Felicissime Princeps,
 Cui vacat Arctoi jam nunc pars Martia mundi,
 In Batavis procul ardor agit, grandisque canendi
 Mater caput in furias, æstroque potenter
 Sollicitat vatem. Paphias sacramus ad aras
 Vota precesque tibi. propera, Dux magne, nepotes,
 Qui leges, qui castra colant, Musasque tubasque
 Continuent; seu Marti opus, seu pacis amanda est
 Conditio bellicue more. succede parenti
 Talis, ut huic alium nos successisse negemus.
 Tuque decus populique pater, Rex Maxime, cujus
 Posthuma perpetuas celebrabunt secula laudes,
 Hæredi gratare tuo; celsosque parumper
 Dilue regnorum titulos, & seria differ
 Iussa senex, dum se fulgenti Magdalis ostro
 Implicat, & cupido fruitur gavisæ marito.
 Adspice, quæ summa cœli regione perennes
 Heroum vivunt animæ, tuus alior inter
 Semideos Vldricus agit, setumque decoris
 Artibus ingenium, & quicquid sublime sub illo
 Pectore condiderant Superi, viresque animumque,
 Pallada, Mavortisque decus jam devovet astris,
 Custoditque sibi. solum, dum cetera spernit,
 Te fratremq; videt, thalamisque adspirat, & om-
 Optat inoffensis regnari civibus Arcton, (nem

MANES BAVARI,

Sive Epicedium in Obitum Serenissimæ
Principis ac Dominae,

MAGDALENÆ,

Natæ Comitis Palatini, Rheni, utriusque BAVAR-
IÆ Ducis, Vxoris Serenissimi Principis

WOLFGANGI WILHELMI,

Comitis Palatini, Rheni, Bavariae,
Cliviae, &c.

Illustres obitus, & magni nominis umoram,
Et vacuum consorte thorum, cineresque beata
Conjugis, & clara viduos genitrice penates
In Batavis, Dux magne, queror. Tibi tristitia moeror
Verba negat, tantique stupent ad busta dolores,
Officiumque suum venerandis manibus alti
Exolvunt gemitus, mutique in funere luctus.
Non loqueris, quem damna premunt non murmure
Solicitas, qui fata probas. qui pectore volvis (Divos
Quæ Superis placuere, taces; & Principe dignum
Hoc credis, cessisse Deo. quam flere potentem
Majestas trabeaque vetant, contendere cælo
Plus pietas submissa vetat. quin ipsa dolendi
Prescribit tibi causa modum, suetusque virorum
Imperiis tacitis frangis suspiria jussis.

Nos potius memorare tui dispendia lecti
Conveniet, tumultoque procul semotus & aula
Ingentem cantabo animam. Tu præfica tristem
Dicta Melpomene ferali carmine lessum,
Teque paludatis infer mœstissima portis,
Et sparsis miseranda comis, vittisque solutis
Horrida, & atratâ gradiens per compita pallâ
Ad Bavaræ consistere rogos. En nigra cupressos

Atrox,

*Atria, funereasque adolent palatia taxos,
Fractaque jamdudum longis Germania bellis
Nunc iterum, quod ploret, habet; pergitque ma-
lorum*

*Congeriem cumulare sibi, ac laudabile cali
Depositum iratis queritur succumbere Parci.*

*Adspice, feminea lassatum mole feretrum,
Et Domina suffulcit onus, titubatque fatiscens
Iulia, nec tantum Mavortia damna moratur,
Quam patrii lamenta soli, fatisque petitum
Terrarum praelustre caput. quam Clivia vultum
Verberat, & grandi tundit prœordia planctu;
Nec dicit, qua sorte cadat, quo pignore raptio.
Imperii lux prisca sui, lumenque erenum
Occidat. ipsa suum præsenti in funere funus,
Ipsa suos languens cineres, populique cadaver
Bajulat, & charos inclamat pallida manes.
Largius afflictis destillant Montibus undæ,
Rorantesque natant udis in vallibus imbres,
Dum regni subsidit honos, & debita cœlo
Progenies, gentisque sua delecta voluptas,
Et communis amor moritur. quàm lentior exit
Rhenus, & abstruso sua flumina colligit alveo,
Vt possit plorare magis. non accola Mosæ,
Quemque rigat medias diffindens Nursia terras,
Temperet à lachrymis. extinctam longius Albis
Magdalin ingeminat, funestaque fama Visurgim
Personat, & mœstos cognato sanguine Bojos.
Ipsa Palatinas conturbant nuncia sedes,
Insertasque plagas titulis. illustrior Ister
Austriaco victore, dolet, miscetque triumphis
Hos luctus gemitusque suis. quocunque vagata est
Principis egregia virtus, percelluit urbes,
Teutonicosque Duces, bullataque nomina septem,
Semideosque patres tanti fortuna sepulchri.*

Secula magnanimas celebrant antiqua meritas,

Et

Et vario laudis precium pracone meretur
 Femineæ probitatis opus. sic casta perennat
 Emerita repetens mulier vestigia tela,
 Ignavos exosa procos. Priameia Phæbas
 Vivit adhuc, miseraque canens praesagia Troja,
 Andino sub vate tumet. Lavinia conjux,
 Hectoris Andromache, Latiis movet ora Camœnis,
 Et tragicos implet Superum donata furori
 Iphigenia modos. nec tu, sine teste, superstes
 Claliam vâtrices trahas audacior undas.
 Porcia magnanimo potuit placuisse Catoni,
 Lilia Pompeio. magno Stilicone Serena
 Tollitur, & Phario surgit laudata poeta.

At tu, quam canimus, tantis quoque meritis
 Posteritas. Wolfgange, suis fulgentior omne (adde
 Anteit honoratis conjux tua moribus ævum.
 Prisca velim leviora putes, vel ficta vel aucta
 Vatribus. illa suum transcendit splendida sexum
 Stemmata, stemma animis, animos virtutibus, illa
 Antevenit pietatis honos. ô maxima rerum
 Gloria, sic privata domi, sic claruit orbi.
 Nobilitas cui prima fuit, cui stirpis origo
 A Bavaris defluxit avis, contemnere fastum
 Natalesque suos potuit, voluitque moneri,
 Nil titulis, nisi fluxa, dari; proavosque genusque
 Ad laudem non esse satis. cui nobile corpus
 Texerunt Tyrio saturata murice vestes,
 Credidit exuvias, perituræque tegmina ferri,
 In mortis documenta suæ, quæ limina pressit,
 Augustasque domos, Pariisque exstructa columnis
 Teëta Ducum, aeterno felices numine sedes
 Prædidit, votisque ipsum prævenit Olympum.
 Quas fluxas possedit opes, commune putavit
 Cum populo miserisque bonum: quas contulit ather,
 Divitias, nullo vesana superbia luxu
 Perdidit. has ipsa cum majestate tremiscens

Pauper-

Paupertas partita fuit. dum jura ministrat
 Civibus, his obedit; mandataque fortius urget;
 Dum cunctis probitate præit. non triste loquenti
 Eloquium, sed mite fuit, majorque potestas
 Officio vult esse minor. reverentia verbis
 Mixta fuit, comisque lepor; prudentia, qualem
 Vel possent sperasse viri; clementia qualis
 Æquat sceptrum Deis: non gratia ficta, sed usque
 Nativo splendore nitens. damnaverat atram
 Invidiam probitas, lenisque modestia fastum.
 Trusit avaritiam scelerataque nomina fervens
 Religionis amor. lascivos Cypridis ignes
 Edomuit celi studium. sic animæ ducesque
 Exemplo potuere regi, mulierque mariti
 Perfecit mandata prior: Nec sola regentem
 Evexit ratio, & generosi cultus honesti:
 Ipsa favens thalamis fecit Lucina parentem,
 Indulxitque Ducem populo. qui fascibus heres
 Succedat, trabeasque puer, terrasque capeßat,
 Nascitur, & tenero fulta est spes tota Philippo.
 Hic anceps natura stetit, matræmve patræmve
 Redderet ingenio soboles; litemque diremit
 Cælestium favor, atque uno genitoris imago
 Pectore & excelsa viguit præstantia matris.
 Illa virescentis moderatrix docta juventa
 Conjunxit patriis maternas vocibus artes.
 Nec molles transire dies, aut tempora luxu
 Passa fuit. quanto fati sublimior ibat,
 Acrius instabat monitis. quàm lubrica regnis
 Sceptrum, sagax docuit: quali discrimine surgant,
 Quàm facili mox sorte ruant: quam præstet amari,
 Quam prævius terrere metu: quam parcere victis
 Eximium: quàm sit diris securior armis
 Aurea pax, quàm sit turpis rectoribus orbis
 Vilis adulator: prosint admissa bonorum
 Consilia, & Procerum voces, & verba monentium.

*Iam proavum laudes puero, & celebrata parentis
Imperii instillans generosos suscitavit ignes
Provida. prudentes miscet sermone Sibyllas,
Guilielmosque duces, & regum foedera narrat,
Austriacaeque domus thalamos, haec omnia mater,
Haec dixit veneranda parens. sic navita nato
Oceani fluctus, tumidique pericula ponti
Monstrat, & ut fragilem possit subducere puppim
Syrtribus, aut Helicem, fixamque intendat in Arcton
Nocturnos sapiens oculos. Nec conjugis illa
Obsequio vel laude minor. pars digna cubilis
Imperio nunquam, semper certavit amando.
Sit sua Penelope prius; dilexerit uxor
Alcestis moritura virum; testetur amores
Laodameia suos: Bavariae amplexibus haesit
Illibata fides, & casti plena pudoris
Femina dissolvit solo cum funere pactum.*

*Num Superos & fata querar? tantumq; reposcā
In vivis superasse caput? prohi, irrita fundit
Verba miser, quisquis fatales increpat horas
Nescius, & precibus credat Plutona moveri.
Non moritur, quam vita probat, quam clarius in
Virtutum commendat amor, cui nobile nomen, (orbe
Et longeva dabit vivacem gloria famam.
Hanc memores celebrare nurus, hanc dicere pergent
Post obitum egregiae matres, grandesque maritae.
Haec dominam, haec matrem flebunt, & dulce suorum
Delicium. flebunt pueri, innuptaeque puella.
Cunctorum dolor unus erit, Cum Luna laborat,
Oppositumque sibi fatali tramite Solem
Adspicit, & pulchri pereunt caligine vultus,
Horret tanta sui tellus dispendia mundi.
Ereptamque facem. defuncta Principe Phoebe
Non ultra gens moesta suam, non grata tuetur
Lumina, magnificumque jubar, licet altera Phabi
Restet adhuc mundo facies, civesque serenus*

Wolfgangi collustret apex. Iam rura colonus
Negligit, & pigro lachrymas adspersit aratro,
Autumnūque gravem queritur. delubra, sacer-
dos,

Curia, & afflicti trepidant formidine cives.
Harent verba seni, sentit sua damna juventus,
Nobilitas, Equitesque, & duri militis ora
Mansuescunt, propiore rogo. Tu maxime Rector
Iuliaci, qui stemma tuum regalibus unis
Conjugiis, Bavarumque, & clarum stirpe Sicam-
Cæsareūq; genus thalamis adjungis avitis, (brum,
Funereos inter gemitus, pressosque dolores,
Accipe Battavici, Princeps, solatia vatis,
Quasque prior docto voluisti in pectore voces,
Et nosti, repetentem audi: qui regna tueris;
Humanis majora malis & turbine fati
Corda geris: qui jura tuis legesque ministras,
Coelicolū decreta paves: qui gaudia versas
Consorti sperata tua, sospiciā damnas;
Totque ferens populis rector mandata, vici sim
Accipis à Superis. cum chari viva Philippi
Ora vides, dignūque isto moderamine pignus:
Hunc, tanta pro matre, vides: partemque parentis,
Heredem virtutis habes. Tuque, optime Fili,
Desine dilectos votis arcessere manes,
Et cineres plorare pios. miseresce fatis,
Et lugere, tuum est: verum frenare dolorem,
Officiū scis esse Ducis. qui sceptrā capeffis,
Hæc etiam peritura capis. mors æqua tabernas
Regalesque quatit turres. Tu magnæ tuorum
Factaque fortunasque, & grandia nomina discē.
Consiliūque virum, teneros virtutibus annos,
Et cura præverte senes. hæc audiat absens
Magdalis, & nostris subscribant numina votis.

A D L O C V T I O

Ad Sercniss. Rempublicam

V E N E T A M,

Cum pro ejus Libertate, adversus SCRVTI-
 NII cujusdam auctorem, gravissime
 differuisset Vir Clarissimus,

THEODORVS GRASWINCKEL,

in Batavorum Curia Advocatus.

M Ajestas Venetum, venerandi filia secli,
 Et series Augusta Patrum, quos vindicas
 ensis,

Insuper datum scepro, totque inconcussa per annos
 Imperii facies & formidabile terris

Nomen & aetherei regnatricis purpura Marci.

Ad laudes assurge tuas; & suscipe, quanto
 Acta gradu vestri se lux altissima fati
 Ostendet late populis; nec jam Adria fama
 Sufficiat, non litus atrox, quod Dalmata servus
 Calcat, & Herculei bellatrix spuma Tarenti.
 Hic tibi devictas sublimis dividit Alpes
 Rhatia, & aëriis victricia signa tuorum
 Prospektat vicina jugis; ac fulmina Divum
 Nimboeque Iovem, & quicquid trux parturit
 Permiscet titulis. illic dispersa Timavus (aether
 Ora vomit fluctusque tuis compestcit habenis,
 Illyricosque sinus & duri regna Liburni
 Ponè trahit. calamis alibi tibi lene susurrat
 Mincius, & terra circum dominantis honori
 Assurgit supplex Athesis, sedesque beatas
 Eridanius Phaethontais complectitur undis,
 Agnoscitque Ducem. quod restat, in equore, nullo
 Fine, tenes; perque Ionii spatia ampla profundi

E

Sceptra

Sceptra procul fascesque natant. Tu maxima pullos
 Foristi, Regina, Deos. tibi condidit aras
 Diva Venus, Venerisq; domus pulcherrima Cyprius.
 Quaque Rhodos toto ditata est insula Phœbo.

Reliquia ~~Ætiam~~ Teucrumq; ab origine gentes,
 Quam priscis fluxistis avis, quam proxima tangit
 Laomedontæas majorum gloriæ terras,
 Dardanidumque domos, profugosq; Antenore quon-
 Euganeos inter fremuerunt Troica colles (dam
 Classica & his ipsis Priamum flevistis in oris,
 Non jam concusso furis immanibus orbi
 Incubat Arcto & furor implacabilis aule,
 Ausoniaque ingens grassans Atavicus in urbes
 Cogit inoffensa ripas habitare Padusa;
 Aut ferus avulsis adigit considerare stagnis
 Attida, & Eois adjutus viribus Hunnus.
 Non jam Phryxæ & dominator Barbarus Holles
 Vastat opes, pavidique ~~sub~~ subvertit Iuli,
 Thessalicasque ~~ca~~ Dravo pugnante phalanges.
 Nec bellatrices Ligur imperterritus armat
 Neptuno indignanter ates, classeque minaces
 Fabricat & victor Tyrænum navigat aquor.
 Vicistis virtute metum. securæ potestas
 Indomito Mavorte stetit, nunc dextera pugnans.
 Addidit imperio robur; nunc subdidit hostem.
 Imperiosa quies, & quicquid defuit armis:
 Consilio pacique datum. vis effera cessit
 Pede: ibus; bellique minas prudentia fregit,
 Sollicitusque timor. risit solerti regum
 Invidiam, regnumque sibi constantia fecit.

Tuque adeo toties aquilis adverse superbis
 Magnæ Boö, centumque ferox innexe triumphis,
 Adspice surgentem mediis è fluctibus urbem,
 Et circum te stare Deos; Tethynque trusemque
 Nave & tot superum toto delubra tueri
 Æquore, & objectas pelago secludere terras.

Lam

Iam minus Iliaca ~~Optunia~~ moenia Troia
 Esse putata, celsumque Tyrum, Antissamq; Pharumq;
 Massylumque lures, stantesque in littore Athenas.
 Hic maris, hic tumidi domus est Tritonis & ingens
 Regia Naiadum. tuta sine moenibus arces,
 Natura famulante, jacent. sunt pontus & unda
 Praesidium, vallosque facit circumfluit ather.
 Ne mihi nascentis magna incrementa Quirini
 Objice Roma potens, vastumque effusa per orbem
 Sceptra, vel extremo metuendum nomen Araxi.
 Exiit è stagnis Venetus, nec sedibus arctis
 Concludi potuit Divum genus. ille Patavi
 Veronaque duces, desolatamque Cremonam,
 Bergomaque & placidis adiit te, Brixia, bellis,
 Et Melam bibit, & qui lapsus rupibus aliis
 Addua divisas spumiosior incitat undas.
 Successit Corcyra, Paros, Naxosque Melosque,
 Andros, & immitti quæ tunditur Amphitrite
 Gallipolis, duraque Tenos cum Chalcide viæta est.
 Hinc debellata præstans Methona Corone
 Paruit & frustra toties ladera rebellis.
 Magnanimam sileat Grajorum pagina Spartam,
 Moeniaque intrepidis olim fundata Lycurgi
 Iussibus, & rigidi monitis subnixæ Zaleuci.
 Vos Patres, justî rigor, inflexusque severi
 Afferit obsequii tenor, atque immobilis alima
 Majestatis apex, & legum nescia frangi
 Vincula & æterna constans sibi voce tribunal.
 Qualia in instabili jactantur carbasa ponto,
 Et modò crudeli debent ludibria Coro,
 Nunc dubiû pelago obvertunt latus. horrida quæ undò
 Tempestas stabilem abscondit sub nubibus Arcton,
 Stellarumque vagi fulgent errantibus ignes:
 Haud aliter, cum nulla Duces civesque coërcet,
 Quam validi nequeant ævi rescindere mores,
 Ferrea vox, nutat pariter cum principe regni

Culmen, adorandum populis, mutatque secures
 Lubrica lex; plebisque vagis cum legibus omne
 Fluctuat officium, nec stat reverentia iussis.

Cenomani fortes, & non ignobile germen
 Euganei Veteres; quorum bisseña nepotes
 Seclâ trahunt, proavumque stupet miracula felix
 Posteritas, vestris factes applaudite coeptis.
 Simplicitas & gentis amor, iurataque calo
 Cana fides, nulloque minor discrimine virtus
 Invenere viam decori. parvoque potentes
 Illustres anima, fastusque ignara superbi
 Pectora secreti formam servastis honesti.
 Non cippos statuasque aut sculptos marmore vultus,
 Aut urbes libuit mundo ostentare subactas,
 Non turgent stupido victorum nomina saxo,
 Nec picturatis scribuntur gesta colossis.
 Non hic præ cunctis bellax Trajane resulges
 Particibus. non rostra Tili, non compita complent
 Pompei labor, & laudari castra Severi.
 Ipsa sibi precium probitas & nescia luxus
 Vita fuit spreisq; bonæ fulgoribus artes.
 Quin potius lituos inter gladiosque tubasque
 Ingenius monstrastis iter, profugaque Camæna
 Thymbræusque pater tot præluxere trophæis.
 Hinc ad vestra procul concurrunt federa gentes,
 Et Genuas bellare timet. Vos Tusculus & acer
 Appulus & qui rura colit populosa Ravennas
 Horret, & illa suis plus tuta Ancona procellis.
 Pannonius Caesarque silent. compescuit iras
 Rex Siculus Thracæque feri placantur amando.
 Nos, quibus Auriaci Hispana potentia bellis
 Atteritur, geminosque volant jam signa per axes,
 Annuimus, Dux magne, tibi; venerandaque Pa-
 Prosequimur sociis longe subsellia votis, (trium
 Et trans nubiferas Alpes, vallesque lacusque
 Accinit Adriacis vaturn fiducia sceptris.

Sic vires crevere domi. terraque marique
 Extulit intrepidus Libertas publica vultus
 Suffecitque sibi. & soli debere Tonanti
 Dum cupit, ignorat dominos. Qui roderet unus
 Livor erat, tanti levis adlustrator honoris.
 Nunc Batavo debete Duces, dum iura togasque
 Propugnat clari locuples facundia Belgæ.
 Scilicet illa reis ac hostris inclita rostris
 Pro vobis vult lingua loqui, calamoque tuetur
 Majorum trabeas, veterisque insignia regni.
 Munit verba Themis, priscisque annalibus ævi
 Innumeras Astræa vices abavumque labores
 Expedit, & quantis steterit Re publicæ curis
 Mnemosyna grandæva aperit. quæcunque vetustas
 Abdidit & cæcis latuerunt clausa tenebris,
 Fataque fortunaque virum solertia pandit,
 Nec temerata fides. nil jam sibi vendicet Hunni
 Barbaries Gothicusque furor. Romana residant
 Imperii imbellesque aquilæ. Tyberimque repellat
 Adria & Austriacis sultum rectoribus Istrum.

At Tu, summe virum, cuius tot raptæ per artes
 Ignea vis animi, quicquid nescire profanum,
 Mente tenet, lectumque semel latissima reddit,
 Qui loqueris, qua voce cupis; causis que clientum
 Victor agis; primæ suffragia splendida fama
 Collige, & illustris Vindex generose Senatus
 Perge patrocinium regum donare tiaris.

Scrutari si Livor amat, si vellicat ostrum
 Improbilas, summique quatit fastigiæ juris,
 Expediet risisse Patres, dumque invida gliscit
 Ambitio magnaue audet natalibus urbis
 Obgannire malus, pro Libertate focusque
 Distritum Veneto posthac scrutetur in ense.

C A R M E N E V C H A R I S T I C V M,

Ad Illustrissimum Heroem,
& Dominum,

D. WILHELMVM HERBERTVM,
Comitem Penbrochiæ, Supremum Serenissimi
Magnæ Britanniæ Regis Dapiferum.

Qua nova Romulidum maneant præconia cur-
rus,

Quantus honos surgat Ducibus, cum vincula catenis
Galliæ, cum domito luxit Germania Rheno,
Et vinci potuit Marcello Consule Pœnus
Hannibal, & centum decreta est læurea bellis,
Ostendit terris Latium. vexere superba
Pompejum Mariumque rota, fremituque secundo
Excepere suos olim Capitoliæ Paulos,
Scipiadæque duos. illis post classica Mavors
Tempora murali fertur finxisse coronâ;
Serta triumphantes aliis, plaudente Senatu,
Cinxerunt rostrata rates: huic quercus honores,
Illi vile tulit gramen, fragransque capillis
Myrtus, & in levibus fulsit victoria ramis.
Nec palma fuit amplius honos. quasitaque Græciæ
Gloria, cum rapidis tremere sub curribus Elis,
Argolicosque duces tenui vestiret olivâ.
At, quæ Palladiam maneant insignia gentem:
Quos studiis fortuna deos, quæ sceptræ Camænis
Conciliet, quali radiet Barlaus in auro,
Exemplum tibi Belga sumus. docuere Britanni,
Quo vates scribant precio, donumque tibi æ,
Per mea fulgentes ludunt jam colla catena.
Ecce renascentes regum clementia Musas

Erigit,

Erigit, & multo rector sublimis in ostro
 Ad us signa jubet spretas revirescere lauros,
 Claraque Pegaseis donat suffragia & caris.
 Nam velut adversos animosior exit in hostes
 Miles, & excusso Martem terrore laceffit,
 Cum vexilla levant, mediisque volanti & campis
 Tollunt signa duces, & celsa sede, laborum
 Præmia pugnantis. Princeps ante ora locavit:
 Haud alter Claræ sublimis signifer aule
 Auget spes vaturn Carolus: quin vindice tanto
 Manant Castaliæ rivis majoribus undæ,
 Antraque Pieridum, Parnasseique retessus
 Largius audaci fundunt modulamina cantu,
 Et Cirrham novus horror agit, potioraque terris
 Thymbræus responsa parat; felicius omen
 Concipiunt, bifidaque sonant oracula rupes.
 Non aliud certe sibi docta cacumina poscant
 Esse Deum, nulloque magis se principe Phœbus
 Æstimat, aut summa stringit fastigia laudis.
 Et jam Trajanos iterum, jam vivere credo
 Augustos: atavisque etiam nubi regibus ortus
 Mœcenæ docui esse cupit, tenerique poeta
 Præsidium diadema favet, dant munera reges,
 Et veneranda meos solatur purpura cantus.

Vos, quibus immenso turgent ævæ consensu,
 Discite terrarum domini, quo rectius usu
 Majestas splendeat opum, coetumque sub ipsis
 Montibus emineat vaturn sub frontibus aurum.
 Tu, quæ Pyramidum celebras miracula Memphis,
 Ecquid opus regale putas, supposita tueri
 Marmora sideribus? summoque è vertice latè
 Splendentem de nocte Phæron? quod perditæ luxuriæ
 Inchoet infames meretrices Ægyptia canas?
 Solaque Romanum potuit vicisse maritum
 Ambitio scelerata gula? cum splendida Cares
 Busta parant & cineresque etiam se fastus in ipsos

Explicat ? aut centum surgunt Cadmeia portis
 Moenia ? cur totis donantur fercula castris ?
 Insanas vorat Isthmus opes ? aut Thaide in una
 Frangit Cecropios obscena pecunia mores ;
 Dignior ingeniis merces exsurgit, & omne
 Prastringit laus ista decus, quia debita Phabo
 Aonias recreat titulis illustribus artes,
 Et clausos aperit fontes, atque obice rupto
 Bellerephontaeos diffundit latius amnes.
 Dent sua Luculli, doctis dent splendida grandes
 Dona Titi, Tullique levet dispendia dives
 Atticus, antiquas redimant sestertia scenas,
 Contiguo recubet Calabrum cum vate sepulchro
 Ingentis domitor Poeni : placuisse Nepoti
 Carmina lascivo possint cantata Catullo.
 Me Tamesi placuisse iuvat, me clarius ostrum
 Ditat, & augusto Catolus circumdedit auro,
 Terrarumque illustrat apex. Quae gloria major,
 Quam regalis erit ? non me privata beaurunt
 Limina, plebeique lares, sed rector Ierna,
 Albionis pater, & bellacis terror Iberi,
 Qui Scoto dat frena truci, iussisque coercet
 Orcades, & fronti lauros prae tendit avitas.

Quid memorare tuis generosa Britannia terris
 Eximium vox nostra queat ? lauat Indus & fessos
 Solis equos ; at fessa tuis respirat in undis
 Calliope, tristemque fovent tua numina Phoebum.
 Hic regnat, quem Cirrha colit, qui sceptrum Camoenis
 Porrigit, & magno vatium permiscet amorem
 Imperio, partemque sui putat esse laboris,
 Tot coluisse Deas, gentisque attexit honori
 Pegasei decora amplius ethori. dat Cantaber enses,
 Purpureasque Tyris lanias, & serica texit
 Stamina Sidonius, fecunda messe superbit
 Gallia, candenti captat de marmore laudem
 Dalmata : sed solus vinctigal grande poeta

Solvit,

Solvit, & hæc noster clarescet laude Britannus.
 Hoc donante ferunt Phocææ per arva fluentes
 Castalios tumuisse lacus; Heliconæ per ipsum
 Arrisit mihi docta cohors, & prospera coepit
 Fortuna sperare mea. mox murmure grato
 Cum Tenedo Claros, & magno circumflua ponto
 Perforavit lætæ Delos, Patareque faventes
 Senferunt delubra deos, & Cynthus, & ipsa
 Soractis veneranda domus; quin conscia rerum
 Candida Grynææ fluxerunt gaudia sylvæ.
 Non jam desertas labiis arentibus artes
 Invoco, non laceris ultra sapientiæ pannis
 Spernitur, aut solus mercator foenus in undis
 Colligit, aut victor repetit post prælia miles
 Præmia. Nos rutilæ, regalia fæta, coronæ
 Irradiant, ditique graves præcingimur Indo.

Rumpe omnes, mea Musa, moras, tortisq; decora
 Torquibus, eximiam Tamesis te confer ad urbem.
 Et sceptris mea verba refer; Clarissime regum,
 Progenies augusta Deum, pro munere tanto
 Vota tibi, vatemque damus. qui pignus honoris
 Transmittis regale tui, cape pignus amoris,
 Non illud regale, mei. quem scribere versus
 Augurio meliore doces, se nunciat ipsum
 Obsequio, Rex magne, Tibi; totumque poetam
 Mancipat, & Pimplam pariter Cirrheaque sceptris
 Subdit sceptræ tuis. quod si Semeleius Evan
 Vivit adhuc expers obitus: si flamma Promethei
 Sufficit ad famæ præcium: si vilis oliva
 Inventrix fluxi nescit dispendia sedi,
 Quique Pelethronii gyros & frena dedere,
 Et qui lina dedit Pharius; donavit aristam
 Triptolemus, fulgetque ipsis rex pauper in astris,
 Et te perpetuis inscribent carmina fastis,
 Istaque Gnosiacam juxta, tua dona coronam;
 Et Caroli splendet honos. nec dignius ullum

*Siduſ erit. Phrycea tuis concedere cogam
Vellera muneribus. tum quâ ſe lacteus orbis
Explicat, hic circo torquis radiabit in albo.*

*At tu Pieridium decus, & jam proxima Regis
Cura tui, veterum titulis illuſtris avorum,
Grande poëtarum columen : Penbrochia cuius
Imperiis placidiſque libens adſueſcit habenis :
Accipe, ſed facilis, Bataſvi reſponſa poëta,
Et grates, quas Belga ſero. palatia per te
Ingreſſus Tameſina fui ; conſcendimus aulam,
Et triplicis regni Dominum, terræque, mariſque,
Voce ſalutavi, ac primos gratata triumphos
Calliope pudibunda fuit. mea carmina per te
Regali ſunt tacta manu, chartiſque benignum
Illuxit diadema meis. O candide rerum
Arbiter, externa tollent tui nomina gentes,
Anglia nec totum capiet. Te diſſidis illi,
Bataſviaque mea, pariterque excellis in illa ;
Hic prodeſſe cupis. Sic ſummis amula diuis
Vita tua eſt, moreſque ſuos tranſcribit Olympus.
Magne Heros, non aurato tibi victima cornu
Ceditur, aut humiles adolent tibi thura penates.
Farræ damus, pauperque tuis donaria libo
Intemerata focis. delectant caſta Tonantem,
Parva licet, vilique etiam placantur in hædo
Numina. Threiciū non me prope Strymona pugnas
Mars docuit, mammaſq; truces admovit Amazon.
Nec mihi, quos geminis neſcit Cyllenius hydris,
Mercantium patuere doli. nec conſcia fraudum
Sordida degenerem laſſat ſolertia mentem.
Inſons vita mihi eſt, ſunt ſoli dedita Phœbo
Pectora. quaſque ſuis Tameſis permisceat undis,
Caſtalias haurimus aquas. dare munera poſſum,
Sed rude carmen erunt. Tu noſtris annue coepſis,
Et timida da vela rati. Tu calcar eunti
Subde, Camœnarum genitor, reſideſque ſorores*
Erige,

*Erige, tu cani prabe virtutibus ævi
Materiam. dicant seri post fata nepotes,
Indyta Barlaas fovit Penbrochia Musas.*

BRISACVM CAPTA,

Sive PANEGYRIS dicta Serenissimo,
Invictissimoque Principi,

BERNHARDO,

Saxoniz, Iuliz, Cliviz & Montium Duci, Turin-
giz Lantgravio, Marchioni Misniz, &c. Exer-
cituum Federatorum Regum & Principum
in Germania summo Præfecto.

S C A Z O N.

Invictè Princeps, Martiæ potestatis
Sûblime nomen, grande Teutonum septum,
Et æstuantis fulmen acre Bellona,
Qui gloriosa stirpis editum culmen
Transcendis armis, verticique majorum
Raptos honores lauriger redintegras,
Vltorque pristino Casari exprobras culpam;
Vindex salutis publicæ, laborantis
Patriæ Camille, gentis Austriæ terror,
Bellacis Istri Martiale tormentum,
Aquilaque per Te jam domabilis clades;
Dum tot triumphos, tot trophæa, tot lauros
Unus mereris, & secunda Germanis
Fortuna læta classicum intonat fama:
Exurge victor, & decus paludatum
Extende factis: seculique, quo pugnas,
Vincis, triumphas, cresce laudibus miles.
Galeamque cœlo, quemque dextra pugnacem
Coruscat ensẽ, civibus tuis dona.

Scutum tyrannis, baltheumque perversa
Oppone causa. cuspides sarissarum,
Hastasque pro se vibret agra Libertas,
Et profuisse credat arma Bernhardi.

Qua nunc cruenta gloria sititores,
Fractaque partes hostium reformidant.

Per Te feroces horridaque cervices
Dominique nutant Alpium tremendarum,

Rhenusque se submittit ad pedes vestros,

Largo cruore audacis urbis imbutus,

Suosque fontes cedit Imperatori.

Invieta postquam celsa Brisaci rupes,

Magno reclusit fessa Saxoni portas,

Et sceptris sensit mitiora Burgundus,

Queis servitutis nomen exulat durum,

Heduiusque atrocis iussa spernit Hispani.

Dux celse, seu jam castra lege disponis,

Equitumque turmas ordinas cataphractus,

Seu concitato solvis obvias cursu

Bellator alas, impigerque pernoxque

Astu phalanges occupas; vel adversas

Perrumpis arces, fulminasque per Bojos,

Et Sequanorum regna, per Sala campos,

Ripasque Nicri; sive pacis infida

Voces repellis, fraudibusque districtos

Opponistenses; vel serenior mentem

Per prisca regum facta, per Ducum fastos,

Et fata raptas; gratulantis applausus

Belgi, tuisque vota praeliis misce

Procul juvenis Amstela, & stupefcentum,

Toties fugatis hostibus, poetarum.

Nefas Deorum postibusque templisque

Trophæa figi, laureasque suspendi,

Sine teste rerum. prima Principum cura est,

Debere mundo; sed secunda narranti

Placuisse seculo, posterisque victorum

Ebuccinari bella, adqueas, palmas.
 Tibi nascituro regna, sceptrâ, fortunâs
 Iuravit ather, coelitumque mandato
 Lucina Martis robur indidit cunis,
 Interritumque pectus & spei plenum
 Afflavit illis. stabat ad latus dextrum
 Pueroque tetricam Pallas agida ostendit.
 Stabat sinistro torvus ora Grativus,
 Gladios futura destinans juventuti.
 Lunabat arcus tunc Diana sublustris,
 Tenerisque membris acre numen infudit.
 Et quæ sereni nubiliqûe Rhamnusis
 Mater vocatur, dum salutat infantem,
 Pro more vultus inquieta mutabat,
 Prasaga sortis asperæque blandæque,
 Et nunc remissæ, nunc tibi resurgentis.
 Tunc Albis & Mosella sospitatorem,
 Tunc Viadre, tuque Moena liberatorem
 Prasentiebas. tunc pater Moguntinus,
 Trevirumque pastor & Colonia mystes,
 Et præpotentium purpuræ Bohæmorum,
 Electa Othoni nomina & patres magni,
 Timuere longè. solus in Palatinam
 Favor reflexus, suggerentibus Parcîs
 Ventura serò, condolebat extorri,
 Profugæque fato stirpis ingemiscibat.
 At virginali induta veste florentis
 Germaniæ virago, basium fixit,
 Suoque lucem gratulata tum Bruto est,
 Illasa quamvis. quin Ratisbona excellens
 Futura sub Te bella deprecabatur;
 Suumque supplex tradidit Tibi civem.
 Vienna tremuit, Paonumque rectores,
 Latique Princeps. Lipsiæque per terras
 Ivisse fertur bellicosa tempestas,
 Trepidasse Francus, Oderæque potator,

Et stirpe regum nobilis Lotharingus,
 Et Arduenna cultor invius sylva,
 Et qui rigentis Abnoba latet saxis.
 Mox Cirrha juveni, Phocis & Claros Phœbi,
 Libethridumque templa se tibi pandunt,
 Gaudentque alumno tecta litteratorum.
 Patuere docta porticus Athenarum,
 Patuere Tyberis fulgura & triumphantis
 Roma labores, & perita regnandi
 Prætexta sapuit, imbibitque præcepta
 Lascivienti cogitanda fortuna.
 Tum servus Assur, sors superba Chaldaei,
 Et sæpè victus Persa cessit exemplo.
 Ninos legebas, Arsacesque Cyrosque,
 Seleucidas, Parthosque & arma Lydorum,
 Gentes subactas gentibus: Philipporum
 Fraudes dolosque, pervios Duci montes,
 Animumque Pyrrhi, principesque Thebarum,
 Trucesque rixas servientium fratrum,
 Mandata Sparta præliantis, & Codros,
 Brennumque Cambysemque, Perseos, Turnos,
 Artes Iugurtha, Scipionis in Poenum
 Transmissa ponto castra, Scævola dextram,
 Pugnas Sicinni, gloriamque Pompei &
 Frontem Catonis, impetusque Marcelli:
 Hinc odia Marii & execrabiles sceptris
 Sylla tabellas. Undecunque, quod pulchrum,
 Tuum putabas. quæ nefasta, pungebās
 Virtutis æstro. quod nocens, malum, turpe,
 Injuriosum, ingloriumque regnanti;
 Cautus notabas. quæ probata virtuti,
 Tecum probabas. scæva seculi prudens,
 Et falsitatum inexpiabiles formæ;
 Scelerique toties criminique jus dictum,
 Livoris, insolentiaque, fastusque
 Invisa verba mens serena damnabat.

Non

Non impudica Cypris obsecundabat
 Ad alta eunti. non facis Dionea,
 Inter catervas semiseminatorum,
 Praluxit astrum moribus, vel ignava
 Vacua lumen ingeni obtenebravit.
 Non discoquebat acrior calor Bacchi,
 Heroicaque sensa mentis evertit.
 Amans honesti, temperantiae custos,
 Severitatis & pudoris ac recti
 Constans satelles, stirpe fultus illustri,
 Proavumque famam, norma lexque vixisti;
 Aulisque placidum quicquid & verecundum,
 Insigne, pulchrum, masculumque monstrasti.
 Vitaque primis, sic senex, rudimentis,
 Quaecumque profutura corde spirabas,
 Et emulanda jugiter procurabas.
 Parere Superis, Numinique Te subdi.
 Terrasque & arma, sapius fatebaris.
 Caelo probari, civibusque prodesse,
 Frenare fisci jura, parcere afflictis,
 Placidisque poenam fontibus remisisse,
 Vim mitigasse tetrici tribunalis,
 Ne diritate supplicii fatigaretur,
 Atram abstulisse ab innocentibus mortem,
 Duces volebas. Sorte pluribus major,
 Minor esse amabas, & potentia voces
 Titulosque leni humanitate frangebās.
 Cupiens amari, respuens adorari.
 Semper benignus, comis & tenax justī,
 Tumultuantum turbines Tribunorum,
 Pravisque quotquot factionibus turgent,
 Livī furentis studia & Appii motus,
 Et insolentium spes facesque Gracchorum
 Vir improbabas, per duellum spreto,
 Populique rebus incubantis offensa.
 Cohibitor ira fulminantis incassum,

Ebullientem spiritum procellasque
 Animi domabas, victor & tui rector.
 Peragit potestas blanda, quod nequit cruda, &
 Violenta. summos proximo gradu Divos
 Tranquilla tangit leniorque majestas.
 Plenos inanitate, turgidos cristâ,
 Scyllas, Charybdes urbiumque tot Verres
 Perhorruisti, & qui nefariis sceptrâ
 Linguis flagellant, temulentiam vani,
 Honoris & socordia reformidans.

Sic maximarum cultor usque virtutum
 Ordinis ævum, sanguinisque majorum
 Celebre nomen consecras honestati.
 Succedis illis stirpe, moribus, fama,
 Laudesque ævitas amulator illustras.
 Nec vis ab illis sanctitate differre,
 Aut esse dispar, par honoribus, recto.
 Sic arma tractas, ut Deo sacramentum
 Dixisse, lex summa. Patria totum
 Vovisse Martem. Bellicosque conatus
 Postrema. discis illud & doces ductor :
 Quasita bella, non coacta, damnari.
 Necessitate militas. pia ferrum
 Pra pace condis. te tueris & civem.
 Vim vi repellis. pro salute, pro sacris
 Vexilla tollis. ista causa bellorum est,
 Non inquieti fervor improbus lucri,
 Aut ira praeceps. praeliis modum figis,
 Iubesque sæpè calida castra cunctari,
 Et stare turmas. concuti carves ictu
 Suprema rerum. scis timore peccari,
 Securitate crebrius. per obscuras
 Graderis tenebras, militemque custodem
 Custode munit. fortitudinis suasor
 Praeis cohorti ; quaque confici mandas,
 Bellator audes. ipse dextera promptus

Invadis hostem, fulgidumque, sed praesens,
 Distingis enseni. jam pedestre certamen,
 Iam dux equestre praeligis. lates sylvis,
 Nunc per patentes altior ruis colles.
 Cum res locusque postulat, dolo pugnas,
 Vel Marte aperto. militaris assertor
 Et disciplinae & juris efferos punis,
 Segnesque in hostem. si ferox sinistrorsim
 Bellona vergat, optimas foves partes,
 Causaque inhæres, turbinesque fortuna
 Ratione flectis. si proterva victori
 Adblandiatur, insolentiam sortis
 Pateris modeste, nec superbus insurgis.
 Domesticorum signa militum praefers,
 Nec exterorum spernas. illa tutela,
 Hac apta fama. militem asperum molli,
 Durum proci, liberumque servili,
 Urbano agrestem, sordidoque succinctum,
 Habilemque pluri pendis. ara, pugnantum
 Stimulos facesque, colligis. negas digna
 Mortis capaces esse, quotquot exhaustis
 Loculis inerrant. nec, famentibus castris,
 Stomachos fatigas indigentia frugis.
 Iesuniique expectoras fatiscentes.
 Frugalitatis, parsimonia cultor,
 Non temulentis farras digerere buccis,
 Perfers; focosque prodigos tabernarum, &
 Ligurientes cellulas popinonum.
 Hos praemiis laceassis, hos minis terres,
 Raptoribusque infestior manus puras
 Vis esse Marti, nec nocere pacatis.
 Non brumâ, non Te Caciæ procellosi,
 Nivesque tardant, non iniqua terrarum,
 Rigidæque rupes monti imque praeupta,
 Non fluminum profunda. quæque tempestas
 Annique vultus quilibet tuis signis

Exercet hostem, nec quiescit hybernis.
 Te Trava, Suevus, te Chalonsus armatum
 Vexere, & udis copiæ Lichi ripis
 Et Neccaro stetero. Mienus & laxo
 Visurgis alveo, & Albis & tumens Oenus
 Et Luppiæ fluentæ sub tuis armis
 Strepuere pressa. plausit Hercyni saltus,
 Semanæque lucus & nemus Turingorum
 Gabreta, & umbris Martiana caligans
 Sonuere lituis. celsus Abnoba vertex,
 Et Tarnus, & Meliboci cava valles
 Et militantis conscii Ducis circum
 Frémuerè colles. Vandalusque Quadusque
 Et Marcomannus, & Cheruscus & Catibus,
 Hermunduri, Sedusii, atque Narisii,
 Et Norici favere ad alta tendenti,
 Suisque supplex moenibus fuit Francus.

Tunc magna tellus, mater Allemannorum,
 Grandæva genitrix Teutonis, labor Romæ,
 Peculium prælustris Ariovisti,
 Hospes vetusta se tuentis Armini,
 Vari sepulchrum, gentiumque tot nutrix,
 Distracta crines, squallido rigens vultu,
 Tot urbium, tot fœda civium clade,
 Moerens dolensque litis improba partes,
 Cruenta fata Principum & Ducum incusans,
 Iam Ferdinandis victa, jam Palatinis,
 Incerta, cui se scissa debeat totam,
 Ignara, cui se fracta dedat integram;

Hac dixit Orbi, VVimarumque Duclorem
 Sic allocuta fertur: O Iovis semen,
 Magnanime Princeps, debitum genus cœlo.
 Tutela Patria, spes labantium rerum:
 Vbi meorum est lux vetusta sceptrorum?
 Vbi tuorum vis decusque regnorum?
 Et pristino splendore clara majestas?

Nuper-

Nuperque magni gloriæ meæ fasces ?
 Vbi Teutonum propago, & heu, tui cives,
 Germanæ pæbes, flos patennis Europa,
 Informis obsoleta sordibus luctus ?
 Tot Principum regina, tot potestatum,
 Quam fronte prona laureisque submissis
 Coluere Reges Casaresque ; nunc sorti
 Erepta tanta lancinor, trahor, jactor,
 Nullumque non Mars efferus nefas audet,
 In me tyrannus ; barbarusque grassator
 Nova meorum insanus incubat praeda ;
 Animosque servus à licentia sumit.
 Incendisque & mille, pacis exortem,
 Mulstat ruinis. funera inter & busta
 Gradior potentum, & cassa lucis, atrata,
 Delapsa celsò culmine & statu laudis,
 Opprobrium sum ludicrumque Fortuna, &
 Ferocientis undecunque Bellona.
 Septentrionum rector, orbis Arctoi
 Formido, cujus Moschus horruit signis,
 Et Sarmata ingens & propinquior Cimber,
 Quem Vistulam ultra, marginesque Taranti
 Dunamque & Allam Martis impetus trussit,
 Borysthenesque verticesque Riphæi,
 Tanxique penè fontibus suis tinxit ;
 Cui Finnis armis Lappioque devoti
 Stravere ferro semitam, & viam belli
 Fecere pelago, Botniaque trans pontum
 Posuere nostris militum globos terris ;
 Calamitatis ultor adfuit tanta,
 Dextramque vindex commodavit afflicta,
 Lapsæque primus spem salutis ostendit.
 Quippe imperator Rugis stetit campis,
 Marisque latè Balthici triumphator
 Promovit arma, Vandalosque Gotthorum.
 Virtute domuit. arcibus suis longè

Exuta Viadri ripa cessit Augusto.
 Stralsunda vallis obsidentium cineta
 Amovit hostem. tota Regis adventu
 Gavisæ tellus Principes sibi reddi
 Dominosque vidit. languit furor Tilli,
 Mihiq;e fuso exercitu parentatum.
 Cum federati clara Saxonis virtus
 Pars esse belli voluit, illa trans Albim,
 Salamque iere signa. semet Erphorda
 Devovit ostro. purpuraque Suecorum
 Herbipolis & Moguntius fidem dixit,
 Hannoræque civis. Arctos immerisit
 Lavitque Rheno frena. trans vias Drusi
 Trophæa fixit, per domos Tabernarum,
 Isaræque coleres alveos, per & Parma
 Processit agros, Alpiumque per valles
 Traxit stupendum sors secunda Gustavum.
 Iam tum serena fronte visa Libertas
 Reddi gementi patriæ; & minus nobis
 Metuendus Ister, Pannonumque iurata
 In me cohortes, copiaque Frietlandi,
 Et Austriorum vis laborque se fregit.
 At triste fatum & non amabilis Parca
 Volubilisque immite sortis edictum,
 Felicitatis merfit obsidem nostræ,
 Boreæque regem mors acerba mactavit,
 Meisq;e rebus lene Numen avertit.
 Hac clade victor Tu, superstes extincto,
 Bojos fugasti. funerique vindictam
 Tot legionum manibus reperturus,
 Hac funera inter & neces triumphasti.
 Salvæ phalanges, scuta, tela Firmorum,
 Cadente Rege; Teque sospitatore
 Asserta res est, Saxonumque per rura
 Lux una vidit occidens mihi sidus
 Resurgere in Te; regioque sarcari,

Te stante, casus. tunc secunda permiscens
 Duris Olympus lauræque taxumque
 Suspendit in me. quamque straverat in xlam
 Fatale Regis vulnus, unus attollis,
 Spoliisque & urna restitutor incumbis.
 Et iusta solvens ultor expias damna
 Victoriarum laude. praficas inter
 Sonare iisdem sedibus tuba & lessi.
 Sueonumque, Te iubente, castra dum vincunt,
 Fiducia luctum, corda diluit mæror
 Accensa honorum alebriis. stetit gaudens
 Gemenque belli Diva, condolens sceptris,
 Et gratulata. Tu Ducum caput, Princeps,
 In Sorabos Lusatiæque secessus
 Propellis aquilas, Noricasque progressus
 Invadis urbes, limitesque Suevorum;
 Domitisque jura civitatibus dicis.
 Qualis remissis viribus labascenti
 Humeros Atlanti commodavit Alcides,
 Cum machina cœlestis editum pondus
 Nutare visum est: talis integros Regi
 Supponis artus, belligerque constansque
 Fulcis ruentem. Tu velut suis ales
 Phœbæa bustis surgit, & quatit pennas
 Flammis renata, post cadaver Arctoum,
 Cineresque vivis regio & ingenti
 Terrore Dracum nominis tui sistis.
 Magnisque Balthim & Gallias tibi pactis
 Annectis, Heros. ac potentibus munis
 Tua bella regnis. undequaque Te spectant
 Gentes propinqua, quasque semovet longe
 Diffusa Tethys. Te Patres Batavorum,
 Te purpuratus Adriæ, & valens Cimber
 Procul tuentur. & Britannis rector,
 Bellæque Scotus vota reddit absenti.
 Hoc restat unum, ut qua potentior Rhenum

Coërcet altis nixa Brisacum saxis,
 Infracta moles, gentis Austria robur,
 Spelunca Martis prisca, carcer armorum,
 His cedat armis, laureaue victrici,
 Devicta tandem, gloriosa se intexat.
 Hinc Heduus omnis, Sequanisque & in partes
 Ibunt Triboci, Rauracusque vicinas
 Recludet Alpes, Liliisque Francorum
 Germanus acer necdet Imperi causam,
 Viresque regum pontibus sibi junget.
 Quin liber atra servitutis exemplum
 Nolet vocari. pristina renascentur
 Leges, mihiq; lux redibit oppressa,
 Pietasque puros reddet aetheri cultus.

Hac dixit Illa. cum tibi novo Princeps
 Tumueremotu pectora, & pia Mauris
 Ignis querelâ exarsit ossibus vindex.
 In casside altè stare visa bellatrix
 Minaxque crista. quoque Dux vehebaris,
 Sonipes severum infrenduit: solum pulsans
 Et auribus plus bellicosus arrectis
 Efflavuit auras naribus. trucem miles
 Vibravit hastam, baltheoque fulgentem
 Suspendit ense. frena Castor excussit,
 Pugnasque Orion, Herculesque Perseusque,
 Quaque astra Getici tela provocant patris,
 Micuere cœlo latius. retro pulse
 Fugere turme. capta prima Rhensfelda est.
 Trajecta castris flumina. arcium passim
 Perrupta claustra & obices Friburgorum,
 Claudique vallis alta Brisacum cœpit.
 Tunc ara & omnis tela Lemnos exirussit,
 Steropesque Brontis & Pyracmonis Bronies
 Opere insistere. ferbuit labor belli
 Tot officinis, nec soni quievire
 Incudibus aëli. pila, scuta, quadrigæ,

Facies,

Faces, secures, cassidum cavi ventres,
 Vnci, bipennes, fomitesque flammarum
 Properata pugna, foliisusque fluxere
 Metalla crebris. subruit manus terras,
 Industrioque cessit unda fossori.
 Crevere colles, aggresque castrorum,
 Muniminumque vis frequentior glebis
 Inclusit urbem. forma machinas dispar
 Distinxit. hac se more cornuum adve, sa
 Obtendit hosti. hac fronte semilunari,
 Hac circulo robusta. ferrea adspectat
 Vrbs castra circum, fornicesque Divorum,
 Delibra, & aras & focos dolet cingi.
 Obiere muros Dyrrachi & Platearum
 Ducum coropa. obsessa turribus victa est
 Alexia audax, & Saguntibus & Byrsa,
 Carthaginisque mœnia, & Tyrus laxi
 Domitrix profundi. non minor laborantis
 Hic cura dextra Brisgoa imminet portis,
 Fluviusque legem ponit, objicit septa,
 Laxat, coërcet, obstruit, secat, munit,
 Et cingulo arces stringit & capit circo.
 Hic seva magna se palestra virtuti,
 Bernharde, pandit, parvuloque concludit
 Alimenta ludum tramite. aream sternis,
 Martique arenam; que cadentibus famam
 Tumulosque donet. procubas cruentatis
 Heros in agris, straminumque structura
 Domos ministrant. pro cubilibus saxum est,
 Aut uda vallis aut fragosior ripa.
 Non mensa luxu diffluit, nec exactas
 Dipes moraris. sufficit Duci, quicquid
 Satis est fovendo militi. nec hunc ipsum
 Discernit à Te delicatius sumen,
 Famesque docta. damnat annus obsessos
 Quo vis sub astro. non retardat inceptum

Chiron severus, Scorpique pungentis
 Fatale sidus. frigus horridum Capri
 Domas ferendo, & Plejadum procellosos
 Hyadumque, Dux Serene, sustines imbres.
 Non nix stuporem Alpina rebus inducit,
 Non pigra glacies Amphoraque tempestas :
 Non lapsus altis montibus furens Caurus
 Stitere motus. omne commodum tempus,
 Patriam asserentis gloria. tuba rauco
 Sonuere cantu, classicisque permixti
 Strepuere litui. territansque ballista
 Evomuit ara & alta tecta concussit.
 Irrubuit ensis & cruore pignantium
 Tepuere dextra. suffodis per ambages
 Penetrare Vestæ, & ignibus graves terra
 Diffindis artus, promoveque secretus.
 Prasente te ferocius ruunt turme,
 Sociisque Gallis amulam erigis gentem
 Ductor fidelis. obvia necis spector
 Exempla prabes militisque patrisque ;
 Periculique conscius Tibi parcis,
 Tuosque servas providus Gubernator.
 Velut leana, quam sequuntur imbelles
 Catuli, ferarum morsibus lacesita,
 Libycisque mater impotentior monstris,
 Nondum excitata prospicit sagax proli.
 Antroque se recondit & latet prudens.

Interea avidis sedibus minax prodit
 Austrasius, & Vesontio manus lecta
 Ararisque potor, accoleque Iurassi,
 Leucique Lingonesque & Adula cultor,
 Moturus arma. venit Ister adversus
 Savusque & Albis & Visurgis & Moenus
 Nabus Nicerque copias profuderunt.
 Nescis timere miles, & tue frenum
 Fama relaxans, flumen inter & muros,

Hostesque

Hostesque & urbem & hinc & inde depugnas,
 Cinctusque cingis; nec ferens diu cingi,
 Aquilas propellis. rumpis agmen hostile,
 Repetita toties signa victor invadis,
 Ducesque captos curribus triumphator
 Per regna vectas Sequanæque transmittis.
 Sedit Sarvellus, compedesque felici
 Elusit astu. Golzii laceffentis
 Retusa telæ. versa sæpe pugnantis
 Fortuna VVeerti, carceres novos mordet,
 Irata fatis. cæsa Getzii castra,
 Fractique vallis imminentium insultus.
 Vt cum procellis pulsa Tethyos rupes
 Immotæ perstat, vis hebescit undantis
 Ponti, furorque languet & retrò spumans
 Se flectit unda, & impetus suos damnat.
 Fugere Fauni, Najadesque & infastos
 Populit Menalcas ira Thracii patris,
 Cererem Palemque & quotquot horridis Divæ
 Fugantur armis. undequaque perculsas
 Tremefecit urbes triste Cæsaris fatum,
 Burgundioque & prisca Cantabri sedes,
 Incerta belli sensit & querens diros
 Cæsus suorum vota Brisaco fecit,
 Re Horibusque mæsta favit Habspurgi.
 Ast umbra fortis expianda Gustavi
 Stimulos ruenti subdidit, nec incassum
 Pugnare passa est Saxonum decus stirpis,
 Tot fulgidum propinquitæ primorum,
 Imaginumque & sanguinis vetustate,
 Ilmaque dominum. clarus ultor excisas
 Arces domosque, stupra virginum, cedes
 Lachrymasque vindex civium recognoscis,
 Punisque causas. Tu superba successu
 Nortlingæ, tuque misse fontibus Betis
 Sublimis Infans, regis Asturum frater,

Magno flagellas l aureas tuas luctu,
 Credis que vinci posse signa victorum,
 Vnique semper non favere cœlestium
 Decreta parii : dissidere Neptunum
 Phœbumque : Cyprin Pallademque : diversa
 Ama, e Superos, & vaga rotam sortis
 Versare regnis : occubare Gustavos,
 Orbique rursus excubare Bernhardos :
 Superare Finnum, cadere, & inde plus tolli :
 Et nunc Croatam, nunc Gothum triumphales
 Agitare currus ; dividique, quod letum est.

Cum castra, Princeps, poneres, tumens fastus
 Brisgoia torva voce sic peroravit :
 Quid bellicose me tace, sis infestam
 Et poscis Heros ? quid manu Gigantea
 Divum minaris culmini & petis cœlos ?
 Cur Ossæ Clypeum imponis atque Athon Tauro ?
 Audesque non audenda more Titulum ?
 Hinc voritosa prebet unda tutamen,
 Hinc montium se Brisacum jugis abdit,
 Et ridet iras incubantis obseffa.
 Adventat Istro miles & Tagi gazis
 Suffulta virtus inquieta pugnat.
 Perrumpet aditus, claustra Caesar infringet,
 Castellis foris asseret manus Boii.
 Cedant I conî cuncta, dum stet invicta.
 Hæc una nobis, quæ peccat & tot castris
 Contempsit hostes, & Deum stetit iussu
 Robur potentis imperii, domus Martis,
 Tutela Rheno, Rauracique munimen.
 Hæc Arabis usque Petra, Dux, inaccessa est.
 Regina tot rerum & tot urbium princeps.
 Rupes aquisque transvola, nequit terrâ
 Excelsa vinci, si fame premes duram,
 Fiet Sagunthus, aut Numantia & qualis
 Porusia sæva cessit impotens Roma,

*Aut liberata Mutina maximo Pansa,
 Vel pertinaci Zama restitit Tybri,
 Forti Metello Thala, & altior Capsa.
 Quin sacra cœlo templa, sacra mitrato
 Delubra patri, & seculi fides cani
 Relligio & ara præstitesque defendent.
 At illa flocci, magne Saxo, fecisti,
 Virtute major; Martioque conatu
 Superbientis oppidi incolam audacem,
 Ieiuniis victuque paupere attritum,
 Tandem otiosis dentibus fatigasti
 Cecidere civi, Præsidique præfracto
 Animi priores, & cupido Mavortis
 Ardorque pugna, & auxili resederunt
 Spes devoluta. lapsa cassis armatis,
 Hasta lacertis, feruidaque & insana
 Tremuere dextra. jura pacis oravit,
 Tuaque celsa Brisacum manu capta est.
 Quem timuit antè, quem ferocior sprevit,
 Dominum fuetur, & modesta victoris
 Prostrata pedibus, obligat sacramento
 Fidem suasque lata de vovet portas.*

*Mox civitatum dissoluta certatim
 Succubuit Ilma Misniæque rectori
 Erecta virtus. terrefactus Obrincus
 Nova frena sensit. alteroque Burgundus
 Sub capite cristas sustulit. nec antiqua
 Se lege voluit Tullium coërceri,
 Non Nozorethum, Claudium, & acre Pontarlum.
 Augusta plausit Rauracorum & Argento-
 -Ratense culmen turribus tuas laudes
 Suspendit altè. rumor ivit in Vespòs,
 Et trans Saonam sonuit horror armorum.
 Polichnioque & incolis Salinarum,
 Mombosioque Cromatoque Palmaque
 Et Portizona, rupibusque Iustini.*

Doleque metuit Dubis, & tua vidit
 Monumenta fortitudinis Visontinus.
 Tunc Iura valles & Vogesus implevit
 Clangore belli. Danus & Lupi fontes
 Ararisque gesta miscuit suis undis.
 Te res gerente latius, suis latè
 Progressus oris, Vandalumque de stagnis
 Herulumque gente; sedibusque Cauchorum,
 Invasit Albis rura miles Arctous,
 Metu solutus, & manu Marazinium
 Cecidit agmen exiitque Gallazum,
 Et barbarorum copias Croatarum.
 Quæ terra clade Tillii caput cælo
 Erexit altè & Lappionibus debet,
 Horrescit armis, Sueciæque; victricis
 Digressionè, prisca bella restaurat.
 Per Te maniplos laxat ira Baniri,
 Istrumque rursus provocat fatiscientem,
 Vbi VVikingos, Saxonum genus clarum
 Atavosque grandes fama sustulit terris,
 Ducemque Dresda turribus suis claudit,
 Vrbesque in urbe Molda plurimas lambit.
 Te praliante, tutior suas Francas
 Morinus cohortes intulit; nec Hispanum
 Sevirè passus tanta castra distinxit.
 Te praliante, nos ferocius Scaldis,
 Sortemque tulimus mihi ex Sicambrorum.
 Te militante, militavit Europa,
 Secura vinci, Caesarumque fortuna
 Illusit ather, plurimusque bellator.

Nunc, à triumphis urbibusque devictis
 Exorsus annum, gratulantium voces
 Regumque vota colligis, Ducum summe,
 Ligerimque socias Sequanamque Savoni
 Victore in uno, nempe cæsi communis
 Boreale litus a. mat & ciet Gallum

Batavosque

Batauosque Patres. Rhodanus & rigens Vrſa
 Et Moſa junctas offerunt poteſtates,
 Faventque ſaris Auſtria laborantis.
 Tibi in trophaum ſternit integros montes
 Lucoſque Botnis, impigerque Scritſinnus.
 At Cerere multa, pampiniſque botriſque
 Lyaus & Garumna Principi occuſant.
 Frugesque donant ciuitatibus victis.
 Batauus ſtupendis ſcripta nuncupat factis,
 Conſors laborum, & Aonium tuis lymphas
 Adſpergit auſis, concitatque Parnaſſum
 Et antra Phœbi. ſigna ſapius ſactis
 Victoriarum, ſeculoque, quod currit,
 Inſcripſit æſtas. hanc tibi magis fulgens
 Et clara meritis bruma conficit laurum,
 Et ſacrat ævo. Nil fatetur inuictum;
 Iouiſque metuit ſedibus Deus belli,
 Cum ferreas trucesque diruis portas,
 Veſtesque ſolvis arciumque compages.
 Fiduciamque industria erigis pernox.
 En ipſa cœlo lapſa te volat circum
 Bellona victrix, & tibi novas ſcribit
 Animosa turmas, fervidoſque ſuccendit
 Frendens caballos. Curribus tuis juncta
 It Cura prudens, nec Labor fatigatus
 Gerit ligones, aggeresque molitur
 Et caſtra figit. at Timor catenatus
 Livorque ponè inglorio gradu vadunt.
 Sed una vox Germania renaſcentis,
 Patriaque ſpes eſt, & favor ſalutantis
 Per rura latè funditur colonosque.
 Accurrit acer Rauracus, venit lætus
 Potor Saona. maſcule juventuti
 Comes ſeneſtus accinit triumphanti.
 Famoſa Caci teſta, regis Augia
 Infame ſtabulum, quaſque dira ceruice :

Et colla forti Lerna torfit Alcida,
 Stupuit vetustas, & ferocis Antai
 Strymthalidumque monstra, quasque Busiris
 Madefecit aras & gravem Cleonai
 Rabiem Leonis. Tu secundus Alcides
 Majora victor conficis. nec injusta
 Sinis imperantum impune sceptrâ grassari,
 Domitor malorum, injuriæque depulser,
 Causæque constans sanctoris antistes.
 Inter furentis uda flabra Vulturis,
 Et scipientis nubilas minas Cori,
 Inter pluentis horridi Iovis nimbos,
 Nunc siderum torrentium truces flammæ,
 Nunc siderum rigentium feros vultus,
 Inter vadosa septa fluminum pugnans,
 Inter tot hostes, hostiumque tot pugnas,
 Et hoste cinctus, scipientibus fatis
 Bello, procellis, hostibusque & ammonâ,
 Et paritate exercitus & armorum,
 Tandem ruentis oppidi refers palmam.

Stent, cymbala orbis, essedis suis Pauli,
 Mariique fortes. tolle Roma Marcellas,
 Brutosque Cassiosque. regnet Augustus
 Domitis Sicambris, Dalmatisque Rhatisque,
 Getis, Sævis, impigrisque Bastarnis.
 Perennet audax Brennus & Cimon Grajus,
 Ajax uterque. assurge Theseo civis,
 Argosque Adrastus, tota Iasoni Colchis.
 Et nostra Brutum secla, nostra Marcellum,
 Et emulantem genuit Ilma Bernhardum.

Hac bellicosus sentit urna Mauriti,
 Proavumque Manes. ensiferque Fredricus
 Nepote gaudet exigente vindictam.
 Erepta regnis decora singulis reddis,
 Cineresque capti Saxonis reviviscunt
 Clarentque per Te. compedes Ducis magni

Dissolvis heres, posthumusque defensor.
 Tuis triumphis gliscit indoles Fratrum,
 Bellique crescunt conscientia iusti.
 Supposita Borea grandis umbra Gustavi
 In te resurgit, & retundit Australis
 Imperia terra, & limiles Tribochorum
 Trica, sicque Lingonasque transcendit.
 En, miles arma concrepat, facit ludos.
 Cataphræctus ordo, cominusque vibrantur
 Hasta minaces. & pedestrium turba
 Divisa in alas exit obviis signis,
 Laurosque tollit. rumpit athera in plausum
 Catapulta clangens, & vagam ciet famam.
 Populisque gesta admurmurat peregrinis.
 Hæc Fama Fauno nunciat, maris Faunus
 Deo sonanti, buccinæque Tritonis
 Ultra columnas Herculis, super Calpen
 Abylamque rumor torridum ferit Maurium.
 Gadæque de te & insula Britannorum
 Et prisca Thule loquitur, & tuas narrat
 Pugnas Caledon, Hebridesque longinquæ.
 Castella mœret, Duriusque percussus
 Avertit amnem, Sicorisque, Iberusque,
 Et triste Siculo nuncium innatat ponto.
 Quid? regna lætè pervagatur Aurora,
 Et occidentis dis palatium Phœbi,
 Nigrinque aduētum. rector Ottomannorum
 Asiaque fulmen gaudet acer Osmannus.
 Monumenta laudum cernimus sacrosanctis
 Suspensa templis, fornicesque Divorum
 Per te subacta spolia gentis ostentant.
 Tibi Deorum quisque præmium sacrat,
 Gradivus enses, lumen ingeni Pallas,
 Bellona robur. scuta Mulciber cudit.
 Audaxque pectus ære triplici cingit.
 Triptolemus ad te mittit integras messes.

Puerque tedas cogitat Dionaus,
 Et par cubile Principi venustatis
 Decernit alma Cypris. oppida arridens
 Cybele recludit, turribusque circumdat
 Turrita frontem. Liber expedit lynces,
 Pharetras Apollo. sed Diana bellaces
 Ministrat arcus, magna Iuno thesauros.
 Pales virentes graminum thoros sternit,
 Pan matat agnos, Æsculapius gallum.
 Implet corollis cassidem senex Neieus,
 Algaque cingit margines corollarum.
 Astra a iuris imbuunt sacris mentem,
 Gladiumque donat vindicem, & pias lances.
 Aurora vigiles advehit Tibi luces,
 Lenesque spondet serus Hesperus noctes.
 Falicis ævi fila prorogant Partem.
 Hermes loquendi copiam facit lingua.
 Torvisque quamvis, spondet astra Saturnus.
 Tirynthiumque Iupiter locat iuxta,
 Nec Perseo vult cedere imperatorem.

Me, magne Princeps, iussa tot Camoenarum
 Heu claudicantes devovere Scazontes
 Voluere facili grandibus. Furor Phœbi
 Phœbasque vatem insana raptat imbellem.
 Testem triumphi, gloriæque rerumque.
 Tu Stilico noster, tu Probinus his Musis
 Alimenta præbes, tu celebris Atrides
 Apollinari victor insonas templo,
 Tumidisque cinctam fluctibus moves Cirrham.

Hac macte, Ductor, laude. pacis ad sortem
 Hoc vade gressu. quod nequit Palatinus
 Supplex precando, miles impetra bello.
 Cogendus hostis, quisquis exuli lenem
 Avertit aurem. Sit locus pio Marti,
 Vbi pulsa causam vindicare libertas
 Pietasque tentant. jura stirpis instaura,

Te tolle victor, tolle sceptrum majorum,
 Et abnepotum, Misniaque solamen
 Fulci Thuringum. Saxonem vacillantem
 Inter potentum jurgia & truces lites
 Pactis aduna, fraudibusque distractum
 Tibi revinci. discat & sciat Caesar.
 Debere paci: certiusque regnari
 Bellum cavendo: inglorium, triumphare
 De cive cives: imperare sat late.
 Quicumque iuste: pluribus potestatum
 Vacare mundum, nec regentis unius
 Hunc esse totum; possidere pacatum,
 Qui noris uti: corrigi refragantes,
 Placide ferendo: incautusque decidi
 Bonis potentum. restituta concordies
 Tibi Bulla Patres colligat; sacra passim
 Leges resurgant; criminumque tot formas
 Profunda Lethe forbeat, nec adversis
 Germana signis gens diutius pugnet.

P A N E G Y R I S,

De laudibus Eminentissimi Cardinalis,

A R M A N D I I O A N N I S

P L E S S I A C I,

Richelii Ducis, Franciæ Paris, &c.

H Atenus Auriaci laudes & bella potentis,
 In Batarvis, Belgæ cecini, patriaque labores,
 Et pugnas laurosque mea, tot subruta flam-
 Moenia, concussasque animis audacibus arces; (mis
 Nunc procul occiduo partos sub Sole triumphos,
 Nunc & in Aurora thalamis, spoliataque ditis
 Transtra Tagi, captamque Peru. dum pronior ather
 Nos videt, ingentique gravis fortuna Philippo

*Incubat, Hesperique quatit fastigia regni :
 Nostra per Aonios diffundit nuntia colles
 Calliope, gestisque Ducum se miscet Apollo,
 Et lituos inter Phœbi cortina remugit.*

*Nunc nova Purpurei fument exordia fasces.
 Et Te, magne canam Richeli, cui fata tuendi
 Borbonios, partes tribuant ; & Gallia semet
 Credit, & hoc uno gaudet sub Sole renasci.
 Non mihi jam magnus Stilico, non grandis haberi
 Parmenio, Cynæsq; potest. si Roma stetit
 Consiliis, fidoque potens suzore Macedo ;
 Si pro te toties facundia, Pyrrhe, locuta est ;
 Nec pater Atrides, claro sine Nestore, celsum
 Ilium & Hectorea subvertit mœnia Troje,
 Neptunique domos : etiam secunda bonorum
 Posteritas, Armande, tuis palatia curis
 Fulcit, & in Druidum sapiens miracula terris
 Parturit. augustis per te reverentia sceptris
 Crescit, & in mediis exsurgunt Lilia bellis,
 Et melius, Dux celse, tuo sub sidere fragrant.
 Nam veluti vastos spatiis immanibus orbes,
 Flammiferique rotat sublimia corpora mundi
 Vis occulta Deum, nostrisque illabitur oris :
 Sic tuus immensum, quem Gallia conficit, orbem,
 Totque movet populos animus, grandesque per artus
 Spiritus it, magnoque sagax se corpore miscet.
 Qui trepidos olim validis cervicibus axes,
 Nutantesque Deos & totum tor sit Olympum,
 Fabula prisca fuit vatum. Te cernimus omnes,
 Magne gubernator, patrio supponere mundo,
 Hoc, quodcumque tuum est, inconcussosque periclis,
 Et nunquam fessos humeros, & pondera rerum
 Imperiique vices & tanta negotia solum
 Ferre diu, nullaque quati formidine fortem.
 O mihi si liceat solitis intendere nervis
 Barbiton, & cunctis fas sit Te dicere terris,*

Nec

Nec tua semoto longè clementia vati
 Abnueret, solumque tui levis umbra favoris
 Gratiaque has ipsas involveret aqua Camœnas,
 Assurgam Tibi, summe Ducum. si federa Belgis
 Cum Gallis infracta vigent; concludor in illis.
 Et jungor quoque Belga tibi, Regique, tuisque.
 Incola Battavia tanti pars federis adsum,
 Quamvis digna minus. neq; nos, Armande, videbis
 Indecores. Tu grande decus mihi conficis unus,
 Dum caneris, pretiumque ingens sibi fœnerat à te
 Ya potens. nova Palladia subnasceris aula
 Materies, vestroque feror sub nomine vases,
 Purpuraque Amstelii tua plus fulgebit in undis.
 Quaque vehent merces, etiam Te transtra ratesque
 Per fluctus pelagusque vehent, Solisque cubile
 Belligeraeque legent Indis hæc ipsa Melucca.
 Hac audet tibi Musa loqui. fiducia Phoebum
 Erigit impavidumque facit. proscripta pudoris
 Causa jacet. quaque ipse colis palatia, Princeps,
 Ingredior, radiisque tui percussus amoris,
 His ipsis, quam nunc condis, sub mœnibus urbis
 Abdor, & hæc nostra, quamvis trans aquora, Musa
 Fundamenta locant. Et jam subsidere terras
 Experior mundumque mihi. dum surgis in altum,
 Tollor humo, tecumque procul per nubila raptus,
 Ipsa tuis, Richeli, transcendam sidera factis.
 Nec referes, me vate, pedem, nisi parte locatus
 Ætheris. hic ubi sublimis sua brachia Perseus
 Porrigit, heroumque domus animæque locantur
 Semideum. fulgensque boni rectoris imago
 Invidia fines sibi virtute reliquit,

Est Dea, quæ medios hominum se fundit in actus,
 Conscia præeriti & fortis præsagâ futura.
 Arbitra difficilis causæ, Prudentia, centum
 Prædita luminibus, longis venerabilis annis,
 Mille modis edocta vias insistere recti,

Mille modis edocta mali depellere formas,
 Et coeptis instare suis, fortemque periclis
 Objectare animum, dubiis non fidere rebus,
 Nec male consultos vulgi sprevisse furores,
 Nec metuisse nimis. capit à discrimine laudis
 Incrementa sua, & fortuna libra secunda
 Iratis didicit sese submittere fatis.

Hæc regina tuis, Ductor fortissime, cunis
 Adstitit, & tibi dum Lachesis prosperrima ducit
 Stamina fatidicaque legunt ventura sorores
 Tempora, prævalida jam tunc ratione subegit
 Devotam sceptris animam. quæ nata fovendis
 Regibus, hos ipsos tibi promittebat honores,
 Quos geris, & sacro cunabula merfit in ostro,
 Fasciaque irrubuit teneris circumdata membris.
 Quin sic orsa loqui: latis Puer indlyte, dixit,
 Auspiciis ordire diem. tibi magna parantur
 Nomina. secretis Regum servaris, & in Te
 Inclinata suis requiescet Gallia triplex
 Ponderibus; causasque Ducum, populiq; Patrum
 Et mundi dirimes lites. Tibi templa laresque (quæ
 Debebunt sub Rege pio. geret inscia fraudis
 Dextra pedum, pastorque gregi rectorque præibis,
 Et columen tutorque tuo: coelique minister
 Præsidium telluris eris. distincta tenebis
 Imperia, & Superis pariter nobisque vacabis.
 Inveniet doctrina viam. experientia rebus
 Sternit iter magnis, & Regum sola favorem
 Incontussa fides poterit constansque mereri
 Majestatis amor. certè sub Præsule tanto
 Castalii largis manabunt fontibus amnes,
 Antraque Pegasidum & docta Tritonidis arces,
 Euboicaque tibi condent oracula rupes.
 Quin procul è Batavis fundet præconia dives
 Amstelæ, & externas agnoscet Sequana laudes.
 Vt dixit, germana soror Constantia juxta

Os aperit, geminisque latus suffulta columnis,
 Qualis adorando graditur per regia passis
 Limina nec vano populi terrore vacillat,
 Hac effata fuit : quantum Facundia possit,
 Eloquiiue vigor mentesque inflectere docta
 Suada potens, odiiue animus contemptor iniqui,
 Exemplum dabit iste puer. non improbus ardor,
 Non queruli in dominos civis furor, iraque fervens
 Livoris facibus sedlique afflata veneno,
 Non conjurata totis se opponere castris
 Agminibusque manus, non circumstantia tela,
 Audacesque mina, recti statione movebunt
 Intrepidum. ferient omnes impune ruina,
 Tempestasque suis concussa tumultibus excors
 Concidet, & coeco prudens Bellona furori
 Obstrepet, & trepidis rabies deserviet hastis.
 Stat sua majestas soliis vindexque tiaris
 Numen adest, Superumq; metus custodia regni est,
 Et Gracchos vindicta Delum Nemesisque coercet.

Nec siluit sacra Pietas circumdata palla,
 Infula cui prisco frontem velabat amictu,
 Plessiacumque levans, studiis coelestibus, insit,
 Et curis implere. Tibi veneranda recludam,
 Atria coelicolum, supremaque verba Tonantis,
 Et secreta poli. quæ Te Sapientia grandem
 Secernet populo, populis præponet iisdem,
 Et multis volet esse patrem. spectabilis aris,
 Solves vota Deo & celsò juratus Olympo
 Æthereum librabis onus. quin, Præsida tali,
 Regia se soli dedent diademata Christo,
 Gaudebitque Dei sancto cognomine regum
 Europa sublime jubar, terrasque gubernans
 Submissa cupiet cælum cervice vereri.
 Felix imperii facies, quam prima tuetur
 Religio, quæ consiliis inimica profanis,
 Fas animi sacrosque probat devota recessus

Mentis, & innocua cives, delubra, focosque
 Simplicitate beat. nec, quæ nescire decorum,
 Scire cupit cunctos; veterisque à moribus ævi,
 Officii præcepta capit, fideique tenorem.

Dixerat. hinc manibus verbenam spargere circum
 Coepit, & accensis adolevit mascula supplex
 Thura focis, plenamque favens excussit acerram,
 Et fixam posuit puerili in pectore sedem.
 Has inter residens generosa puerpera, Divum
 Colligit auguriis tanti nova gaudia partus,
 Et sibi jam Curios alios, mentemque Catoni
 Qualis erat, Brutique decus Fabiumque morantem,
 Ingeniumque Numa & trabeas promittit Olybri.
 Tum Rhodanus, tum lentus Arar rapidusque Ga-
 Præfensere suis felicia secula terris, (rumna
 Et sibi subrisit Ligeris. cum Santone Picto,
 Et socio Lemovix fertur plausisse Cadurco,
 Et jurasse fidem Biturix, fortisque Medullus,
 Arvernique Heduique patres, cultorque Nemausi
 Et Senonum gentes, & qui vicina Gebenna
 Montis habent, Martique sacer sub littore Narbo.
 Hesperia solum, & gelida timuere Pirenes
 Culmina, nubiferæque Alpes & Gallica jam tunc
 Sceptra Padus, justisque ferox Catalaunus in armis,
 Ex illo dominos jam fastidire Philippos
 Coepit, & in solo solatia querere Celta.
 Tunc & funestis visi sunt vultibus ire
 Atrebates, Rhenique procul fremuere sub undis,
 Bellorum arcani strepitus. impostaque celsis
 Collibus, admonita est venturum Saxona rupes
 Brisaci. Richelique, tuis successibus Istro
 Funera portendi. Trevir sibi vincla parari
 Sensit, at ulciscenda Duc. tua federa Finnius
 Lappion:umque nurus & montibus excita Manto
 Prædixit Gothicusque furor. Tunc asper a bello
 Gens Batavum, studiis majoribus ivit in hostem,

Sup-

*Suppetiis animosa tuis, pacataque per Te
Lilia Francorumque sibi prasagit astrum.*

*Nam veluti faustum praebeant mortalibus omen
Sidera, cum summa coeli statione feruntur,
Nec jam radit humum Titan, sed celsior ardet:
Non aliter Lucina suis te sustulit ulnis,
Venturum imperio lumen, venerabile regni
Sidus, & in teneris vidit vagitibus aula
Spes habere suas, & certius omnia ferri,
Te Tiphys moderante ratem, secerneris illi
A pueris, & mente senem praevertis ephēbus,
Nec quisquam vulgare sapis. fastigia rerum
Transcendis gradibusque vehit te gloria magnis,
Atque adytis sapientum infert. hic tota recessus
Pandit Cirrha suas, & se Romana vetustas
Explicat Argivaeque patent secreta Minervae,
Ancipitesque scholae, & quicquid contendit Athenis
Stoā gravis, nunc Pythagorae doctique Platonis
Sensa capis, monitisque quibus Respublica possit
Tuta dari, & quo se defendat jure tribunal.
Nunc Stagira tua est, & mens contermina caelo
Naturae rimatur iter. vis nosse penates,
Quos habitas, quā vivis, humum, quēis tingeris, undas;*

*Quaque cales flammā. nec enim praescribere mundo,
Ignarum mundi deceat. dum sidera volvis,
Aetheraque immensum & suspensos fornice caelos,
Hinc regnis sua fata legis. quis sospitet orbem
Conspectus faciesque poli; quis mutet habenas
Stellarum oppositis radians fulgoribus ignis;
Qua face seditio surgat, solioque potentes
Excutiat gravis ira Deum. qua sceptrā secudent
Lumina, quaeque suis rectores uniāt arde
Civibus Arcturi statio. per cuncta Deorum
Incedis spatia, & Saturni inamabile sidus,
Regibus adversum damnas, plebique maligna*

Pra-

Præcipiisque favens. Iovis, ut clementius, astrum
 Concilias postisque Tibi, regisque senecta
 Custodem hunc scis esse Deum, vacuumque malo
 Sub Mavorte probas, justis victricia causis (rum
 Arma capi, & rutilos stringi securius enses,
 Postquam hostis fortuna labat; vel turbine sati
 Vicinis metuenda venit. Tu spernis iniqui
 Bellatoris opus. tibi nil deformius illo,
 Cui ferrum pro jure suum est, calcataque scutis
 Obruatur pietas, & belli gloria vis est.
 Inter Solis equos serôs regnantibus annos
 Observas Lachesis trahere & prosperrima terris
 Fata dari: Phaethontea discrimina flamma
 Acribus averti monitis, currumque teneri
 Rectius arte senum, & sub consultore verendo.
 Nec Veneris lux scævâ tibi est, nec dura minatur
 Phosphorus, at Placido LODOVICVM lumine
 Adspicit, hæredesq; duos deducit Olympo, (tandem
 Mercurii per signa, quibus se purpura prudens.
 Afferat eloquiis, qua majestate loquatur
 Pro populis, facunde, notas, fraudumque magistros
 Proscribis procul. at Luna penetralibus altis,
 Deprendis variis flecti mutabile formis
 Imperium instabileisque vices; nunc porgere plenum
 Regna decus, fractis nunc expallescere rebus.

Sic omnis Natura Ducem te format, & orbis
 Pars convexa tuos monitrix descendit in usus,
 Mandatrix operum consummatrixque laborum.
 Inde per humana raperis spectacula vite,
 Et scenam nos esse vides, ubi plurimus actor
 Antiquo repetit mundi deliria ludo,
 Personamque facit. tumet huic à bile cruentum
 Vindicta graviore jecur. vesania laudum
 Hos rapit, immemoresque sui malefana flagellat
 Ambitio. patulis venatur faucibus aurum
 Alter, & impuris primos Sirenibus annos

Devoret.

Devovet, & Paphius demens effeminat herbis.
 Hos inter, quamvis juveni, Castilina, Cethegus
 Dispuncti, Lepidusque fuit, dominoque rebellis
 Quisquis adorandis objecit castra coronis.
 Dum veterum annales exactaque tempora versas,
 In Zopyro quàm multa placent, animusque fidesque
 Contempratrix obitos. Decios veneraris euntes,
 In bellum, pulchra pro libertatis amore.
 Attilios pro lege colis. cum Coclyte solus
 Tunc quoque sustineas Senoni dux obvius ire,
 Et medium Brenni furus opponere Tybrin.
 Cum repetis, quæ pro Cyro clarissima fecit
 Harpagus, & regi quasitum hincitibus ostrum,
 Promittis majora tuo. tibi suppetit artes
 Regnandi ductor Xenophon, Cyrumque regenti
 Objicit exemplar. Graji trux poena Philota,
 Principis offensi rabiem, metuendaque dixit
 Intervalla Ducum, quos lis pervertit & atrox
 Suspicio, fraudumque metus. Cum castra revolvit
 Pallæasque manus, Procerumq; & robur & arma,
 Perdicæ decus, Antigoni pugnantis honorem,
 Lysimachumque trucem vultu, frontemq; severam,
 Quæ Meleager erat; præeuntem verba Craterum,
 Cassandrique minas, validumque in tela Menan-
 drum:

Talibus haud unum subdi rectoribus orbem
 Posse, tibi memoras, & plus ductore perito,
 Quam castris dextraque geri. suadentis Achata
 Suggestis Æneæ officium, sociataque laudas
 Robora consilio, & comitem Diomedis Vlyssæ,
 Thesea Pirithoi. quinquennia prima Neronis,
 Non postrema probas. Senecis doctoribus aulas
 Surgere, contemtis ruere. observasse decorum,
 Arminios magni facis, & pro legibus acrem
 Civilem, Thraseamque & rebus nata gerendis
 Nomina Scipiadas, Drusos, Brutosque gravesque

Æmilios, & victoris tot signa Sicinni.
Tunc tibi, qua melius gentes ratione regantur,
Noscere cura fuit, regnique expendere formas.
Vt sua libertas Grajas subverterit urbes,
Et dominis oppressa malis respublica. quàm sub
Rege Lacon solo steterit securus & audax
Affyrus Medusque potens, & Persa feroxque
Indus & Eoo subjecta potenti & Phæbo.
Hoc regimen sublime Deum est, his præsidet unus;
Has rectoris egens primum est expertus habenas
Orbis, in hoc placide cœunt moderamine gentes,
Nec male distracta est uni concessa potestas.
Quin opera studii que tui sciuisse putasti,
Regna quibus surgant & decrescant vergant
In pejus sublapsa modis. quàm noxiis illis
Vivat adulator : quàm perniciosior Hydræ
Luxus eat, populator opum : quàm vincere semet
Sit regale : suis contentum finibus esse,
Nec proferre gradum scelere : audacissima sperni
Cœpta, nec è dubia coeca Rhamnusidis aurâ
Suspendi summam populi debere salutem.
Nunc poenis iraque locum, nunc esse favori :
Nunc terrore malos, nunc effera corda modestâ
Voce coerceri : nunc dissimulanda regenti
Plurima, nec simulandum unquam probitate relicta.
Sic iter ingrederis laudum, & quacunque potentes
Virtutum momenta decent, & nomina recti,
In te cuncta fluunt, & pulchro federe juncta
Certatim fecere virum. Te sancta verendum
Amplexa est primum pietas, sacrisque tuorum
Imbuit & cœtu distinxit Diva profano,
Admovitque Deo propius. male dirigat omnes,
Quem non ista regit. nescit mortalibus esse
Præsidium, à quo numen abit. mandata suorum
Vulgus amat, cum se Superis votere jubentes,
Exemploque magis, rigida quàm tege, gubernant.

Tunc

Tunc Deus humanos isto de pectore sensus
 Expulit, atque alia falsit Luffoni luce,
 Adventu gavisus tuo. tuum magnus ab imis
 Auditus fremitus terris, Phlegethonque remugit,
 Et tumidis princeps Erebi plus saviit iris ;
 Tartareaeque faces Hecate succendit & omne
 Infernale chaos strepitu concussit & unum
 Te timuit. quamvis liventibus undique cincta
 Styx flueret damnata vadis, & regia Ditis
 Non ferret caeleste iubar, vitaeque severa
 Immortale rudimentum ; tu lampada sacram
 Praefers praeo vigil, te circumfusa sequuntur
 Agmina, tu sanctis adstringis legibus omnes,
 Plutonisque domos tenebrisque abscondita turbas
 Atria. latratum tibi ter compescuit atrox
 Ianitor & pressis Acheron obmutuit undis.
 Te templis arisque Deum consueta vocari,
 Occupat, & niveis ambit Clementia pennis,
 Et facilem lenemque facit. quin indole tali,
 Qualis erat, Trajane, tibi, placidissima donat.
 Nempe ferum crudumque putas, non parcere victis,
 Supplicis gaudere, truces distringere vultus,
 Non flecti precibus, veniamque expungere rostris.
 Atque illa idatas Mani revocare secures.
 Huic comes incedit Nemesis, nec flexilis ulli
 Supplicii rigor, & gradiens cum consule lictor.
 Qua tua, cum fas est, rigido subsellia munit
 Et trabeas terrore, nec exorabilis audit
 Convictum fassumque scelus ; cum laesa Senatus
 Majestas rerumque salus formidine salva est.
 Hac Minos suis, hac justis Aëcon armis
 Instruit, & soboli non vult ignoscere patrem.
 Hac Metios discerpit equis, oculumque Zabeco
 Eruit, atque metu custodit regna severo,
 Et conculcatas adspersit sanguine leges.
 Te sincera Fides, nec fallere docta iuras.

Possi-

Possidet, & nullo patitur pallefcere fuso
 Mascula simplicitas. toto tua didita regno
 Fama viget fidaque vehit praeconia lingua.
 Non illam insanus livor subvertit & horror,
 Non fortuna furens, ad versorumque procella.
 Hac duce non mutas animum, nec mobilis aura.
 Ingenium popularis amas, vultumque secundis.
 Aut alium ad versis geris. ut Marpesia cautes
 Fluctibus opponit latus inviolabile, constas
 Impavidus vanisque negas rumoribus aurem.
 Hac tu Liligeri decus & diadema parentis
 Afferis, & natos pariter patremque tueris,
 Et quos ut dominos civis submissus adoras,
 Consiliis monitisque juvas. dumque omnia flectis.
 Per te quisque suos sentit crevisse triumphos,
 Per te jura dari sinit, & praecepta subactis
 Gentibus, atque tuo fasces committit amori.
 Iudice te, passim Themidis delubra recludi
 Adspicimus, rutilasque faces gliscentis honesti
 Et jubar Astrae mediis se attollere bellis.
 Et solum trepidare nefas. Tu criminis ultor
 Fulmineum vibras tutandis legibus ensen,
 Et trabeas vis justa loqui. stant rostra decenti.
 Tuta patrocinio, formidatumque tribunal
 Alligat officio quemvis, & lancibus aquis
 Partitur jus cuique suum. quos donat honores
 Regia, dissimulas. tibi vis privatus haberi,
 Dum cunctis, Armande, praees, tot praeemia laudum
 Magnanimus minus esse putas, splendesque decorus
 Civibus & titulis servas illustribus omnes,
 Solis ad exemplum, cunctis qui lumina terris
 Dividit, oblitusque sui communia curat
 Commoda, nec sibi, sed nobis mortalibus ardet.
 Magnarum non parvus opum, palatia, turres
 Exstruis & totas operis ingentibus urbes
 Aedificas. stupet, ecce, suis pomœria tectis

Sequana laxari, atque amplis amplectitur orbem
 Moenibus. hac una sic per te mundus in urbe
 Ambulat, & tanti patet indulgentia census.
 Quin Superis nova tecta, scholas & limina Musis
 Pulchra locas. omnes aperis discentibus artes,
 Diffunditque suos melior doctrina penates.
 Vox comem, incessusque gravem, reverentia vultus
 Arguit imperio dignum. patientia diaris
 Te subigit nullique cupit cessisse labori.
 Non tua vesano plorant araria luxu,
 Nec sordes contemptus amas. aulisque domoque
 Trudis avaritiam, rabiemque expellis habendi.
 Stas pactis, promissa facis, praeponis honesta
 Vtilibus, magnis nec dedignaris amicis
 Sceptorum fulcire Deos. consulta ministras,
 Et capis, & fidas voces Callisthenis audis.
 Quas noctes insomnis agis, contermina cunctis
 Finibus Europa mentis circumspicte moratur,
 Et ventura videt. seu vasta per aequora raptus
 Herculeis inferis bellacia rostra columnis;
 Insubribus sex bella paras; & lata per ipsam
 Tollis signa Tagum rector. vigil exit in omnes;
 Afflictaeque levat spatiosa industria gentes,
 Agnoscis benefacta palam. largiris honores,
 Ipsa quibus virtus precium est; quos publicus exci-
 Et patria non segnis amor, vel dextera fortis,
 Ingenii vigor & sapientia nobilis aro
 Consecrat, & pulchri commendant regibus ausus.
 Talis Aristides Grajū veneranda per urbes
 Ora tulit, rebusque animum curamque viritem
 Applicuit. talis Phocion illustrior iuit
 Et gravis indomita leges & mascula Sparta
 Iussa dedit, luxitque ista virtute Lycurgus.
 Cum lego Narsem, Narses tu crederis esse,
 Cum Nician, alter Nicias, qui classibus aquor
 Stravit & externo toties dux institit hosti.

Cum pavidos premit infelix Rhæmusia patres,
 Spe collapsa foves, nec desperata relinquis
 Sceptra, sed à prisco exemplum Varrone reposcis.
 Pro Gallis stas Euagoras, transcendis Aratum
 Consiliis, istoque volet gravis ore Pericles
 Cecropidum pro gente loqui. mandata Solonis
 Legibus ante venis, Musis pater Atticus audis,
 Timoleonque novus captas clarescis ob iuxtas.

Singula complecti cuperem, tot nomina recte
 Virtutumque choros, nisi se densissimæ nobis
 Factorum offerret series, laudumque tuarum
 Diluvio obrueret. Magni post funera Regis,
 Iactatumque diu non uno Præside regnum,
 Tu regni ancipites casus & pondera vitæ
 Librasti, Dux magne, tuo. tunc fixa pependit
 Gallia nec dubiis titubavit Celta sub astris,
 Et sibi mutatas sub te non sensit habenas.
 Cumque truces motus rursus a culmine rerum
 Turbida tentaret novitas, tu nasceris autor
 Pacis & adversas acies cognataque signa
 Bellaque sublati componis partibus unius.
 Gaudebant gladios Pietas exuta feroces,
 Majestasque simul. venerandaque nomina clare
 Federe concitas, & quos natura ligavit,
 Conditione ligas placida, neclique benignæ.
 Tunc Solem toti radiis melioribus orbi
 Illuxisse ferunt. tunc junctis Gratia palmis,
 Creditur obversas blandè adspectasse sorores,
 Et cunctos sociasse Deos, cum Pallade Cyprin,
 Mulciberum Phœbumque & te Neptune Minerve,
 Iunonemque Iovi summa, quin mellea passim
 Flumina defluxere jugis & montibus alis
 Manavere nives tepida. tunc undique letum
 Extulit os, nitidisque caput velata coronis.
 Certatim positas lites Europa probavit.
 Per te tuta stetit nullis Cassalla fatiscens

Viribus, agnovitque tua molimina mentis
 Dux Ligur & longi in Batavis encomia belli
 Condidit & vestro moriens submisit honori.
 Illa suis animosa malis, tot fulmina Martis
 Insultusque invicta tulit, nec cessit Ibero
 Ferrea, & Eridani per stagna loquacia fama
 Crevit & armorum late terrore triumphat.
 Te Duce, Mavortis domus & circumdata centum
 Turribus & Regum toties subducta furori,
 Cujus Santonici pulsant bellacia fluctus
 Littora, cui robur dederant & nomina rupes,
 Clara truci Rupella fame, placabilis audit,
 Et Domino mansueta suo. cum Tethye bellum
 Gessisti, & tumidum stravisti montibus aquor,
 Et sylvis trabibusque & toto Aquilone profundum
 Implesti & querulam domuisti belliger urbem,
 Incubus Oceani ingentis. sic Ceoropis arces,
 Ostiaque irati clausisti Sparta Pyra,
 Et Lybicos victor tenuisti Regule portus.
 Sic, Pellæ, Tyrum congestis molibus olim,
 Et Pelusiacas vicisti puppibus urbes.
 Igni vomæ periere rates & missa Britanno
 Auxilia & triplici subnixæ potentia sceptro.
 Clausura mari metuenda paras, & tramite longo
 Damnatæ diis imis spaciosum Nerea, Princeps,
 Civibus, inceptisque doces immanibus ipsam
 Subdere Neptuni rabiem. contracta stupebat
 Æquora terribilis Triton, captiva tenere
 Atria Neræidum, & famulantes regibus undas.
 Cum Tarcessiaci gemeret desueta Philippi
 Imperia & fasces indignaretur Iberos
 Rhetus & Hesperium vallis Tellina tribunal,
 Vindice te, castrisque tuis, Lodovice, recepta
 est,
 Atque asserta sibi. libertas reddita cunctis
 Te dixit scripsitque patrem. sub sidere brum

Iussibus, & rabidi ferali luce Leonis
 Eminus arma moves, absensque in milite pugnas.
 Non aliter, quàm cum Superos invaderet audax
 Titanum furor & montes inferret Olympo.
 Absuit à pugna cœli regnator, at unus
 Præscripsit faciendâ Diis. Vos dicite valles,
 Bormio, & unanimis communi lege Clavenna,
 Quique bibis Larios latices fontemque Padusæ,
 Quàm tua Plessiacus tutarit federa Nestor,
 Oppida quot victasque iterum devicerit urbes,
 Borbonio rectore potens. cum Sequana longè
 Signa per Insuabricos ferret vittricia campos,
 Cortiaque innúmeras stupuerunt culmina lauros.
 Tu quoque Pyrenæ propior nimboſa Berne
 Accedis tantis titulis, portasque recludis,
 Ægra licet, paterisque sacris succedere sacra.
 Nec Te terrisonis Tamesis cataphractus in armis
 Terruit, & pulchro, Richeli, ductore triremes.
 Insulam missa Reace populata Britanno,
 Ignavas acies timidumque agnosceret hostem.
 Est fuga, partem haurit gladius, pars mergitur un-
 dis,

Et pugnant pro Rege tuo fluctusque manusque
 Et vada, & in nuda moriens ridetur arena
 Albion & laceras deplorat mœsta carinas.
 Et tu carminibus nostris, Albane, manebis,
 Reddite Francorum dominis, discesque coronis
 Æternam debere fidem. cur dispare cultu
 Diffidis soliis? cur tunc parere recusas,
 Cum fas est tibi sceptrâ coli? cur Caesaris omne
 Quod fuit, huic soluisse grave est, quod Numinis, illi?
 Heu nimium ignara mentes. terrasque Deosque,
 Concutit inconsulta fides, nimiumque dolori
 Indulget vis sacra suo. mansuescere nescit,
 Cum Rex aqua petit. species prætenditur armis,
 Et regnare cupit Pietas, laterique potentum

Per-

Personata latus jungit, divisaque sceptris
 Sceptrum volet. raro sortis secura suorum,
 Quam cum se totam clypeis involvit & ipsum
 Ære Deum. sed enim, minus hunc defendere ferro
 Religio, plus mente jubet. probitate tenetur,
 Non vallis, meliusque orbi splendet inermis.
 • Ista Cebennates populi, qui rupibus altis
 Vivitis, hac eadem vicina discite gentes,
 Delphinique patres & qui sapuistis Aletes,
 Et Septemmania proceres, quos lenius astrum
 Adspexit, Regisque pios clementia fecit.

Quis castris aderat pernox, cum jura Niverni
 Affereres, Rex magne, Ducis? cum signa per Alpes
 Gallica ductares Princeps, inopinaque in ipsis
 Insubria fremerent horrentia classica portis,
 Et subito ruptis patuit Segusia claustris?
 Hic Armandus erat. galea qui saepe rigentes
 Sustinuit potare nives, diffingere forti
 Saxa fame, calcare gelu, dominaeque cohortes
 Taurinis inferre jugis. cecidere phalanges.
 Hispanaque Italaque & quas conscripserat Ister,
 Quasque Sarnus Dravusque ferox & proxima bello
 Parthenope & parens alienis Insuper armis.
 Ferraci cedunt montes iterumque soluta est
 Rigomagus, tumidasque minas Regumque Du-
 Altior elusit, dominumque invicta recepit. (cumque

Interea, dum dissidiis feralibus aula
 Scinditur, & faciunt regum de sanguine partes,
 Invidiaque comes scelerata calumnia belli
 Quassat sava facem, mediisque incendia gliscunt
 Visceribus patriæ. & tempestas horrida Franco
 Incubat; Herculeis gliscentem viribus Hydram
 Conficis & magno viduatum vindice vulgus,
 Castraque dissolvit victor. tum sanguine claro
 Irrubuit Nemesis, poenaque assertus in una
 Majestatis apex, fama mendacia risit.

Sub pedibusq; Stygem scelerum & Phlegetontis ini-
Murmura latratuſque ſui formidine preſſit. (quæ
Spreta Ducis fortuna fuit, dum ſumma laborat
Regis, & exempta eſt rabies armata favori,
Boſbonio cognata licet. cum ſtemmate certat
Gallorum prælatuſ amor. cum publica ſalva eſt,
Negligitur privata ſaluſ; capitique propinquo
Decedit præciuſ, ſolum ut Regale ſuperſit.

Quo vatem, Dux celſe rapis, Phœbumque Deaſq;
Proœcones tantorum operum? quàm ſinibus ingens
Gallia diſtrahitur, veſtrarum maxima laudum
Intervalla patent. decori nunc incitat undas
Claruſ Arar Rhodanuſq; tuo. nunc ripa Garumna
Officiuſ Rhenuſque tuiſ & Matrona longè
Perſtrepit & cunctiſ Ligeriſ clareſciſ in oriſ.
Te Iura reſonant montes Lotharique loquuntur
Oppida Nancejuſque potens, & Lilia portuſ
Succreſcunt, Burgunde, tuiſ. timuere Vexunt
Mœnia & exceluſa ſecundi Dubidiſ arceſ,
Mombuſiuſ Cromaruſque & caſtra invicta Mo-
Vercella veteres & quod ſe vallibuſ abdit (roiſ.
Pontarluſ, Iuriſque favens nutricula Dola,
Inque altiſ Nozoretha jugiſ. hac agmina duxiſ
Francorumque manuſ, nec tot ſatiata trophæiſ.
Signa, nec Auguſtuſ victiſ Bellona ſefellit.
Non aliud Trevir columen preſſaſque Moſella
Repperit. afflicta ſubvenit præputra mitra,
Et ſacro pro jure ſtetit, nil Caſtriſ ira,
Nil Bavari pavefacla manuſ, cui rapta nepotiſ
Sceptra Palatino offenuſ tranſcripſerat Iſter:
Eſt, uli monticolam exercet Bellona Sabauduſ,
Contempniſſæque priuſ ſe ſubdidit Inurea ſceptriſ.
Allobrogumque acieſ & conſuerata faceſſunt
Agmina & Hiſpana Regi ceſſere phalangeſ.

Dum miſera aſſiduſ teritur Germania belliſ.
Armaque Vandaliſ glifcunt inimica per agroſ,

Dum

Dum pulsi fugere Duces, Regisque creati
 Sors labat & prisca dapifer sanctissima Bulla
 Nomina spreta dolet, terris excussus aruitis :
 Dum vindex Gustavus adest & Martius ensem
 Per Viadrum Nicrumq; rotat, Rhenumq; bicornem
 Cornibus infractis adeo mansuescere cogit,
 Ut sacros renuat veneranda Moguntia fasces,
 Noricus ignoret dominum, Nemetumque colonus
 Excussum repetat, meliorque affulgeat orbi
 Imperii surgentis honos : Tu consulis Arcto,
 Federibusque tuis Sueonum suffulta triumphat
 Gloria, & in medio dum querit pabula Rheno,
 Moenum Finnius equus bibit & se Lappio Nicro
 Proluit & Borea lavit carpenta Visurgis.
 Quod cecidit Friburga, tuum est. te forte Brisacum
 Credimus expugnasse manus, totiesque feroces
 Pannonia pepulisse acies ; cum Saxona clarum
 Ære juvas, grandisque aperis araria census.
 Tunc gaudere suis visa est Alemannia fatis,
 Et desperatam, per te sperare salutem.
 Cum Gallo patuere via, quibus omnis eunti
 Terra per hostiles diffudit castra recessus,
 Laxavitque fores & claustra in viâ patentis
 Imperii, Austriacaque domos & regna corona.

Nos quoque, dum pactis Ludovico jungimur,
 acres

Imus in Hesperiam & magnis sua regna Philippis
 Concutimus, qua spectat Eos, qua Vesper inumbrat,
 Afer habet cultorque Asia, qua flumine Scaldis
 Irrigat & Vahalis bellax & Mosa cruentis
 Lambit aquis. lacerâ tecum pugnamus amore
 Europa, paribusque animis lassamus Iberum,
 Et Belgi decus asserimus. Diademata Iusti
 Principis irradiant, te suffragante, Batavum
 Vnanimes augusta Patres. sic vincimus unâ,
 Et toties lauros pariter, famamque meremur.

Et vos Atrebatum porta & delubra Vedasti,
 Austriaco subducta, novis assuescite jussis,
 Et Franco jurate fidem. dispungite valvis
 Omina scripta diu & voces delete superbas.
 Spongia Plessiaci est. animos dum tollitis, unus
 Dux vinci vos posse docet. Rex vincit, & illud
 iam fecit, quod vos fieri potuisse negastis.
 Non alius labor Hespino & subnascitur Æra.
 Alternis concussa cadunt, fastisque secundis
 Et gestis signant cunctos illustribus annos,
 Quid memorem maris exuvias & vieta sub ipsis
 Oppida littoribus? senserunt classica duri
 Vascones, & Calpen ultra tua rostra superbam
 Tarracona premunt portusque indagine cingunt.
 Nunc Bassæ ruit, Morintimque infesta minatur
 Finibus. haud alia est valida fortuna Bapama.
 Prævehit hic Martem Mævors, citiusque subactam
 Quam cinctam se celsa videt. dolet Insula in ipsi
 Improvisa sibi flagrare incendia portis.
 Nec minus Ausoniis crescis bellator in oris,
 Disiectisque labat Conei fiducia muris.

Si jactare tuos, Romano more, labores,
 Et cuperes hos saxa loqui, memorare colossos;
 Certarent terra & pelagus; pax, bella; paremque
 Astræa rigor & ferret clementia laudem.
 Mars Alemannorum strages ostenderet, illic
 Pax tibi devictas uniret federe gentes.
 Hic iret fractis Tamesina ferocia transtris,
 Illic pacifera ramos monstraret oliva
 Gallia, Bullionæ, tibi. mitesceret illic
 Abiectisque libens generosa Bearnia gasis
 Plunderet, attritusque fame tibi Santo salutem
 Deberet. traheret victas post terga cohortes
 Rhetus, captivosque lacus montesque dicaret.
 Hic Itali domitis plorarent urbibus amnes.
 Inde catenatis gemeret Germania ripis.

*At laudum fama que satius plaususque tuorum,
 Magna mente fugis decoris spectacula tanti,
 Et Patria magis esse bonus, quam diciere, optas.
 Quae facis, auspiciis peragis regalibus; Et dum
 Rex hac ipsa jubet, tu conficis. imperat ille,
 Quae vigil exequeris. splendent regi a late
 Atria, tu lucem praebeas. sua gloria regi est,
 Sed labor obsequiumque tuum. majora mereris,
 Non petis. inque animis hominum succrescere mavis,
 Quam pompa fastuque frui. qui corporis adstet
 Ingreditur miles, non te modo protegit unum,
 Sed Regem civesque omnes custodit in uno.
 Non timor ille tuus; regni est custodia, Princeps.
 Sat securus abit, quem mens innoxia caelo
 Approbat. asseruat non te, sed sceptrum satelles,
 Quique tibi praecunt, praecunt tot gentibus enses.
 Detulit Armoricos Regis tibi gratia fasces.
 Hinc mare prospectas circum tua littora rector,
 Quae ferus insedit Saxo. te Redonis Abbas,
 Mitraque Nannetum colit Et qua Blavia ponto
 Cingitur Et propria fantur tot moenia lingua.*

*Inter castra tubasque, Deum, Celsissime, curas,
 Et Superum delubra beas. disponis honorum
 Officii que gradus. quin jam fidentius audet
 Te tutore loqui pulchro Sorbona Lycaeo.
 Tollitur alta domus, quantumque scientia terris
 Emicat, instaurata nitet; testisque perennis
 Tanti Curatoris erit, sacrumque Minervae
 Limen Et aeterna saxum memorabile fama.
 Gallia factorum patet area. tota theatrum
 Consilium Europa patet. sed Palladis aula
 Doctrina meritisque tuis subsellia pandit,
 Ut quicquid prae lustre facis, describat in istis
 Porticibus narretque diu. fortissime Ductor,
 Quantam venturi praebeas virtutibus avi
 Materiam. quoties memor hac miracula volens*

Posteritas, nomenque tuum prætoria tollent,
 Curia, Pierique lares, fastigia, turres,
 Et quicquid sublime tuis surrexit in annis.
 Obstrepit invidia murmur, marcescere nescis.
 Insurgat gravis ambitio, succumbere nescis
 Altior. invisas acuat teterrima linguas
 Impietas, vitâ jugulas. discordia gliscat,
 Arbiter es pacis. regni convellat habenas
 Perfidus, hunc poenis subigis. suprema minetur
 Fata furor, tu victor ovas, gladioque merendo
 Obtundis frangisque ipsis latronibus iras.

Quid stupeam primum Richeli? quod fraudibus,
 Pluribus obstiteris? quod nil terrore locutus (Heros,
 Indignum soliis fueris? responsa quod unus
 Conciliis dederis, quæ mox effecta probasti?
 Muneris Patrum studiis. tibi vota Senatus
 Prona facit. defensa vocat te terra parentem,
 Osque sacrum colit & sculpto veneratur in auro.
 Os illud, cuius regitur nunc sensibus orbis,
 Os illud, cuius loquitur facundia, quicquid
 Utile finitimis, quicquid pro lege salubre est,
 Pro populo, pro Rege suo. tibi detulit ultro
 Rex fasces, voluitque loqui. vocat ille ministrum
 Immensusque operis socium. nil perdit honoris,
 Qui tecum crevisse videt sua regna. minorque
 Non sibi spectatur, qui per te maximus audit.
 Haud alio celebrem Pharamundum vindice quom-
 Et Calvos regnasse reor. sub iudice tali (damm
 Ausoniam Gothicis exolvit Gallia sceptris,
 Et Magnos vexit Carolos. Merovæa propago,
 Et tanto illustris fuit oratore Capetus.
 Nonne vides, quomodo magna stipantæ caterva
 Ingredieris, tibi tot populos, tot surgere gentes,
 Tot patres matresque loqui prosperrima: latum
 Illuxisse diem Gallis, quo regia clavo
 Admovit te cura suo, quassamque procellis

Flexisti

Flexisti ratione ratem. circumspice sedes,
 Quas habitas, quantis spatiis diduxeris illas,
 Quantum profueris. passim metire triumphos,
 Et lauros aliis in finibus. amplior exit
 Majestas, postquam centum sibi subdidit urbes,
 Ivit in Austrasia colles, Morinisque propinuas
 Terribilis, Rheni posuit sub fonte cohortes,
 Et sua Burgundis cumulat vixserta trophæis.
 Non alium domitis se thyrsiger Evius Indis
 Ostendit, Graiûmque exceptus plausibus olim
 Obsequioque fuit. non sic se maxima Delos,
 Non Tenedos, non Delphorum movere caverna,
 Adventu propiore Dei. tibi quisque rependit,
 Quod tranquillius agat, quod in uno Rege salutis
 Deponat momenta sue. tu voce diserta,
 Privatis etiam loqueris, populosque Deosque
 Terrarum, alloquiis solaris; & omnibus illud
 Respondes, quod quemque decet fecisse. serena
 Fronte tibi grates dicit Tagus. excipit illas
 Barcellona, tuoque potens jam milite, temnit
 Hesperiam. laudant operas sibi reddita per te
 Rura Padi, civesque gravi obsidione soluti,
 Concordisque Patres Belgæ. Tibi Gallia stringit
 Prima comam, gestitque suo dare basia patri,
 Quo securâ viget. nectit Braccata corollas,
 Et decorat sublime caput, quo praside rerum,
 Audet diductis tibi nunc occurrere portis,
 Amplectique suam. donis altaria pingit
 Illa togas induta parens, in montibus altis
 Armandum resonans, Armandû in vallibus imis,
 Inter Hamadryadum choreas, Faunosque trucesque
 Monticolas strumasque graves. crystalla liquefunt
 Includuntque suis Richeli præconia guttis,
 Ingentesque lacus eadem cognomina tollunt,
 Et totum belli complet fortuna Lemannum.
 Narbo mella legit, donant sua marmora rupes,

Qua referant excelsa Ducē, tibi grande trophæum
 Bellipotens. fundunt facundum regna Lyaum,
 Et cupiunt te vana loqui. tibi surgit in agris
 Et fruges fert lata Ceres, & vecta per auras
 Fœcundas Patri Patria suspendit aristas.
 Qua dicta quondam tres amisere sorores,
 Restituis. rursusque movet generosa lacertos
 Natio. diffusum Patria, te sospite, corpus
 Se reparat, pulchrèque tuis juvenescit habenis.
 Alpinum per te jam supputat aula tributum.
 A Flindro vectigal habes. redeunte colono,
 Elsatice consueta ferunt stipendia terra,
 Devictoque tuus miles saturatur ab hoste.
 Concurrunt ad vota Scholæ faciunda Cadomi
 Porticus, Andegavique domus, Biturixq; disertum
 Os aperit. cunctas sacrat tibi Picta Camœnas,
 Aureliaque tuis incumbunt laudibus arces,
 Et sua Burdigala Pallas subsellia clavis
 Occupat ingenius. nec te tacuere Tolosa
 Pulpita, præcellensque suis Sorbona magistris.
 Iamque angusta novis sudant tibi præla ministris,
 Et fervent doctorum opera, sacrique labores,
 Quaque legant seri Patrum decreta nepotes,
 Et veterum leges longum cudentur in ævum.

Annuit humano, Princeps, cœleste favori
 Arbitrium, Martique favet clementior aether.
 Omnia difficiles avertunt sidera casus.
 Si qua nocent, istis sapiens te subtrahis astris.
 Qui vellent nocuisse, ruunt. hebet omnibus ensis,
 Quem stringit violata fides, Regique negatus,
 Qui fuerat juratus, amor. fugientibus equor
 Sternitur, & miseri externa ringuntur arena,
 Et fraudes fraudumque omnes patuere magistri,
 Et qui restiterant, gaudent parere lubentes.

Fare age, num talem jactes genuisse fovendis
 Principibus? credas ex athere lapsum

Subue-

Subuenisse Ducem sceptris. non Gracia mendax,
 Quem componat, habet. non talem paribus ullis
 Romana cecineret tuba. si prisca revolvas,
 Si proavos, hos illustri de sanguine clarius
 Picto dedit, thalamisque augustis nexuit aula.
 Qui genitor, Regum custos fuit, assecla Martis,
 Grande patrocinium Turoni, memorabile bello
 Nomen. ut hos titulos, quos possidet, occupet heres.
 Non mutat fortuna domum, sed fixa per omnes
 Processit sine labe gradus. quemcunque reposces,
 Nobilitas virtusque beant. succedit honori,
 Quem canimus, factisque nepos. quem nulla vetustas
 Diluet, aut series seclorum longa silebit.
 Sic nasci, minus esse putat. nec supputat annos,
 Quos non decurrit moritis. hoc aestimat avi,
 Quod patria sibi poscit honos. ubi regna laborant.
 Assertoris obit partes, & gloria regum
 Illius est. nec libertas majore triumphat
 Vindice, & hoc ipso majestas tuta sub astro est.

Proxime Dis, Lodovice pater, qui prospicis orbi.
 Cujus belligeros toties victoria currus
 Ambit, & fulgent rerum splendore jugales,
 Cui nomen dedit alma Themis, Marvortia ferrum.
 Vis acuit, Pallasque suam Dea concutit hastam,
 Obvertitque tuis adversam irata Medusam
 Hostibus, o pacis bellicue invictae sequester.
 Arbiter Europae; patrius virtutibus ævum
 In seros extende dies; nec desine nobis
 Esse pater, rectorque tuis; dum magnus in ære
 Sic stabit pater & fodiet calcaribus armos
 Bellatoris equi, & medio spectacula ponte
 Ista perennabunt. succrescant regia patri
 Pignora Borbonique duo, minimina grandis
 Imperii, geminaeque arces, turresque salutis,
 Fulcraque cunctorum. Richeli mirari laborem,
 Et salva tantum Rex majestate parentem,

Et sacrum venerare caput. vacat illa senectus
Tota tibi. canis robur tibi sumis ab istis,

Et macies hæc ipsa tua sors lata tibi est.

Hunc serva Martis clypeum, quo sospite victor
Pugnasti toties, toties in vertice turres

Atque arces fulsere tuo, disruptæque ferro

Mœnia; quo duce tot populos submittere fasces

Vidimus, immensasque tibi subsidere valles.

Custodi Gallorum oculum, qui civibus unus

Pluribus invigilat pernox, venerabile sancti

Ordinis os dignumque decus, spectata potestas

Consilio, & vestro pollens facundia nutu.

Vivis in hoc custode tui, peragisque potenter

Hoc, quodcunque iubes. sic te reverentia sceptri

Evehit, Armandumque fides. dumque ocia poscis

Fortè tibi, pro te mens indefessa laborat.

Tuque adeo, seu jam venturis motibus exis

Obvius, antevenisque mali, Dux inclyte, causas,

Sive animum, Richeli, per tot præsentia ducis,

Iam vitiiis leges opponens turpibus aquas,

Iam castris alimenta parans, jam federare nens,

Iam responsa ferens, jam vectigalia poscens,

Robora regnantum, & pugnantis præmia dextra;

Sis felix, vivasque diu, preciumque laborum

Immortale refer, terramque applausibus imple.

Hæc laudis mensura tua est. post funera, summis

Addere sideribus sidus. Tibi cedit Orion

Ensifer, & gladius condet victricibus astrum,

Quis defensa salus Regi stetit. ille ferarum

Monstrorumque potens domitor Tirynthius ignes

Contrahet abscondetque tuis. trux ægida Perseus

Submittet, Cephæusque sua cum conjuge iussi

Decedent, Armande, loco. te stella Bootæ,

Atque Ariadnæa meliori luce corona

Ostendent. quocunque feres, fortissime, gressum,

Inter servidæum fulgens gradieris honores,

Heroum-

Heroumque exempla senex. hic aethere ab alto,
 Sape gemiscentem sublato vindice Gallum
 Adspicies, terrasque tuas. ubi maxime splendens
 Aërias Alpes ultra Tarnumque Padumque
 Iuisti bellator ovans. ubi miles Iberus
 Liligerum formidat ebur, tot bella secundis
 Pressa resederunt bellis, ubi frenduit Auson,
 Celta Palatino succurrit; Matrona Rheno.
 Et Rhodanus Batavis; ubi fractis coelitus armis
 Effera regales timuerunt colla secures,
 Et pax Plessiacum Superis transcribet inermem.

In Adventum Serenissimæ Reginae MARIAE,
 Britanniae, Scotiae, & Hiberniae Reginae

G R A T V L A T I O.

Altera jam nostris mater Berecynthia terris
 Cernitur, & Regum praebeant spectacula nuptae.
 Nil facimus vulgare. Deas nataeque Deorum
 Excipimus, Batavisque favent clarissima mundi
 Lumina. sceptrifero rursus splendescimus ostro,
 Purpuraque imperiis se bellatricibus offert,
 Et Tamesina Duci Majestas obtingit hospes.

Pro Superi, quanti vultus, qua sidera Belgas
 Irradiant! quantis ad nos descendit Olympus
 Ignibus, aethereaque petunt declivia flamma.

Anne humiles repetunt coelestia numina terras?

Perque hominum gaudent iterum consortia summi
 Ire Ioves: nostraque patent Iunonibus aulae?

Illa Iovis Druidum soror est, conjuxque Bri-
 tanni,

Et Tartessiaci thalamis annexa Philippo.

Illa suis Cimbrum jungit diademata sceptris
 Neptis & Allobrogum tangit germana cubile
 Europa prae lustre jubat. quocumque tuetur,
 Regna videt cognata suis, dilectaue regum

Nomina, vicinumque suo de sanguine passim
 Spectat ebur. Magni fortunatissima Regis
 Filia, Borbonia germen sublime tiara,
 Hoc stas, Diva, loco. Tethys unde omnibus undis
 Natura dispertit opes, & munera Divum
 Colligit & totum mittit spacioſa per orbem.
 Hic emitur, quidquid rerum eſt. ſi ſufficit emptor,
 Hic mundus venalis erit. nos accipit Arctos,
 Nos Thule, nos extrema, quæ tranſtra vagantur,
 Orcades, egeſidaeque vident in finibus Ursa
 Hebrides & pandis ardens fornacibus Hecla.
 Hic merces, Regina, tuas, hic dona tuorum
 Diſtrahimus. jam ſulphureis quam Scotia mittit,
 Materiam truculenta globis. jam fulgida ſtanni
 Pondera & è veſtris, Princeps exciſa metalla
 Montibus, aut rutilo radiantes murice lanas,
 Et tua quas donat ſegetes glacialis Ierne.
 Sedibus his Indos petimus, Soliſque penates
 Auroraque domum Auriacis inceſſimus armis.
 Et terras portuſque tuis, Frederice, notamus
 Nominibus. gaudentque tuo manſueſcere gentes
 Numine, Naſſoviaque volant per odora phalanges
 Rura Moluccarum. jungunt tua federa Gangen
 Batavia & diti Vahalim connectis Hydaspis.

Magna parens Henrica, cupis devicta videre
 Littora Pantagonum. ſurreptaque mœnia Phœbo
 Exutaſque rates formidataſque Matanca,
 Sub Belga ductore, manus? hic texta tapetis,
 Hic tabulis depicta leges. vis bella tueri
 Geſta mari, quæ ſe Herculeis Dux Belgicus auſis,
 Intulit Heſperiis clero Mavorte columnis,
 Hic facti monumenta patent, victoris honores,
 Et cineres tumulusque Ducis. ſi, Maxima, geſtis
 Cernere naſcentem mediis è fluctibus urbem;
 Suffultaſque domos trabibus converſaque Fauni
 Culmina, nos hoc omne ſumus. portaris in undis,

Et

Et tua Parrhasia librant vestigia silva,
 Et calcas secura lacus. numerare triumphos
 Si lubet & domitum Solis sub curribus Afrum,
 Attonitamque Peru, & Scythici discrimina ponti
 Tentatumque gelu, jampridem victa Mallacca
 Moenia, perculsum aurifero sub sidere Nigrim,
 Æthiopumque domos & tot subducta Philippis
 Oppida, quæ forti possit tam grandia dextrâ,
 Adspice Neptuni sobolem, classesque ratesque,
 Ingentis terrorem Asia regumque ruinas.

Regnatrix, quàm te latis comitatus euntem est
 Vocibus Albionis populus, cum littore toto
 Staret & unanimes votis favere Britanni.
 Regnatrix, quàm Te venientem lenior unda
 Vexit & immenso thalamos & federa ponto
 Personuit concha Triton & fausta tixis
 Dixit, ut Æmonii properans ad limina Pelei
 Sponsa Thetis, nullo turbari murmure fluctus
 Sensit & à madidis accepit vatibus omen.

Venisti tandem. Tuque expectata Batavis
 Nympha venis, nostrisque infers regalia terris
 Lumina, & innocuis arrides lenis ocellis
 Auriaco, teneroque moram deposcis amor.
 Mox erit illa dies, cum te pollente juventa
 Invadet matura Venus. tunc sanguine Regum
 Nascetur nobis Belgii defensor Achilles.
 Qui face bellaces ferroque sequetur Iberos,
 Et patria audaces abscondet casside vultus
 Belliger, exacuetque truces mucronibus hastas
 Martius, & quæ se condunt sub Vespere gaze,
 Ibit & Occidui latebras rimabitur auri.

Qualis in ore decor Mariæ! quam blanda venu-
 Quanta puellarem excellens reverentiæ sexum (stas!
 Majestate tegit! quàm fulgens purpura flammæ
 Spirat & insontes radiis exuscitat ignes!
 Sic ibat socias inter Dictynna sorores

*Parvula, sic juvenem comitata est Porcia Brutum,
Laodamia virum. sic primis excita tedis,
Italia nascenti conjux collusit Iulo.*

*Matris amor, genitoris amor, fratrumq; voluptas,
Auriaci crescentis amor, felicibus illum
Auspiciis ordire diem, quo fœdera tecum
Libertas Batavusque facit. quo fœdera tecum
Nassovius Mavorisque facit. quo fœdera tecum
Guilielmus, spes nostra, facit. quæ lumina nuptis,
Præradixit Patriæ. facibus, quæis Sponsa coruscas,
Dirigimur cives. non lecti cura duorum est,
Cunctorum thorus est, cuncti servamur in illo.
Quæ vos vincula, ligant omnes. jurastis in unum,
Vobiscum jurasse libet. pepigistis amorem,
Pangimus hunc pariter. vallos objecimus hosti,
Pro vallis nunc vestra Salus erit. annuit æther
Conjugio, fructumque capit Respublica. nescit
Disjungi, nec vestra fides, nec nostra. coimus
Tot populi, salvi que sumus complexibus omnes.
Iam propius nos Scotus amat. plus jungimur illi.
Et propius nos Anglus amat. plus jungimur illi.
Plus Hibernus amat, nam plus unimur & illi.*

*O Patria communis amor, quæ basia figis,
Septemplex quoque terra capit. quæ blandula torques
Lumina, cognatis circum te gentibus offers.
Quæ loqueris, cedunt cunctis solatia terris.
Quæ facies, fessis promittunt otia terris.*

*Crescite Nassovii, rectores crescite Chauci,
Auriacoque duces alios donate parenti.
Crescite Nassovia, & victor cum castra maritus
Solvat & occurrat bellaci nupta Camillo,
Infere basiolum galeæ, cristamque minacem
Mulcelata manu, & Martis post horrida saluum
Prælia, dilata Veneris meminisse, jubeto.*

GALLIA PLORANS,

Sive Laudatio Funebris, Eminen-
tissimi Cardinalis,

ARMANDI IOANNIS
PLESSIACI,

Richelii Ducis, Galliarum Paris, &c.

A D R E G E M.

EXtulimus Richeli exuvias, & grande cadaver
Vrba capit. vastos mens circumvolvitur axes,
Et vivit secunda sibi. quo sospite visa est
Erexisse caput bellatrix Gallia, moeret
Exanimi, luctusque suos afflicta dolori
Permisset, Rex Magne, tuo. moestissima busto
Ingemit, illustrique dolens Europa sepulchro
Incubat, & totam hoc credit se funere condi.
Hic Orbis, quod ploret, habet. quin forsitan ipsos
Tangit caussa Deos. cuius pugnavit Olympus
Consiliis, numenque tuum, cur flere recusent.
Lilia pallefcunt. pallet tibi purpura. regni
Hoc tumulto subsidit ebur. fortuna ruinam
Publica, sed frustra, incolumi Te Rege, minatur.
Sic, ubi cervicem fessam subduceret Atlas
Orbibus, ingentis timuit sibi machina mundi,
Et pauidis horrens trepidavit Signifer astris.

Ecce suis, LODOVICE pater, delubra moventur
Sedibus & summis nutant fastigia templis,
Et sacri plangunt apices. cur? vindice tanto
Inconcussa stetit Pietas spectataque terris
Majestas veneranda Deum. palatia, turres,
Et tot testa Ducum squaerant. stant limine taxi,
Funereaque adolet victrix Bellona cupressos,

Et Marti facit inferias. vix balthæus ensem
 Sustinet, in versa miles tuus ambulat hasta,
 Attonitasque agunt Mavortia castra phalanges,
 Imperio viduata suo. non aquora Tiphyn,
 Non ultra Neptunus habet. quassata carina est,
 Antennæque forique gement, priscosque rudentes
 Invida dissolvit Lachesis, nudumque tiaris
 Remigiolatus ostentat quò maxime Regis
 Assertor, quò Nestor abis? qua fata fergces
 Portendunt terris Superi? quo perdimur astro?
 Qua nos culpa reos cælo facit? occidit, eheu,
 Francorum pralustre jubar. quo sidere Belga
 Crevimus, adverso rabies decessit Ibero,
 Effera vis Aquilis, Albis concussus & Ister,
 Fracta procul Rheno sua cornua, territa Calpe,
 Perfossa gladiis Alpes, superata Pyrene,
 Excussi portarum obices, cæsq; cohortes,
 Pacatumque fuit non unum classibus aquor.

Non cupio plorare mea dispendia sortis
 Solus. ad exequias non te modò Gallia posco,
 Non solos Latii Dominos, non proxima regna
 Allobrogum. non tu lachrymis hæc funera tantum
 Rhatia, non vestras immergas fletibus urbes
 Insiber. hic mœre, claro cum Casare pugnans,
 Vindicias, Germane, tuas. incumbere feretro
 Atrebas, Elsatice manent è montibus undæ,
 Tu lugens accede Nicer, civisque Nemetum,
 Vangionumque Deæ, & magnis exordia bellis
 Qui Trevir causasque dabas. dimittite vultus
 Ad claros cineres Batavi. Capitolia luctus
 Pars habeat, Romæque velis, Urbane, potentis
 Concilii flevisse patrem: sanctique Senatus
 Ordinis, æthereæ quem devovere Columba
 Et cœleste Deo Flamen, suspiria nostris
 Iange precor. vestri decus indelebile cœtus
 Exiit hos moriens titulos, majorque Tonanti

Ad-

Adspicitur. tuque ô Regis servate triumphis,
 Tolle rogam, Catalaune, tuisque inscribe verendum
 Porticibus Richeli nomen, cineresque beatos
 Autoremque tua supplex venerare salutis.
 Ite gemitcentes pariter. sit præsica tellus
 Qualibet. & quantum cuivis concessit honoris;
 Reddite defuncti tumulo. Vos ordine cuncti
 Plangite, funereamque dolens dum Sequana pom-
 Ducit & Heroum precedunt agmina tardis (pam
 Passibus, hanc terra venerandam Principis umbram
 Condite, at indigetes Divis adscribite manes.
 Vox peregrina sequar Gallos, fluctusque per ipsos
 Ibo comes Ducibus magnis, interque disertas
 Elinguis pro nostra Ducem facundia gentes
 Efforet, & poterit sic non ingrata videri.

Te primum, Lodovice, piis miserescere fatis
 Fas erit & celebrem gemitu decorare supremo
 Plethiacum. populi cinctus tot millibus, unus (tus:
 Crederis hac Richeli ad tumulum, me Vate, locu-
Quam sua sunt regnis incommoda plurima Reges
Et facinus patimurque. quatit discordia cives
Diverfosque rapit; nunc terris incubat hostis;
Nunc miseris gravis annona est; vel livor inerrat
Pectoribus studiisque Ducum; vel, robora belli,
Destituunt querulem lachrymosa araria Martem.
His secura malis, dudum mea Gallia latum
Extulit os. compressa silet non una potentum
Seditio, promissa tulit stipendia Mavors,
Expulsumus terris hostem, solatia civi
Sufficit alma Ceres & amici gratia Bacchi.
Omnis in extincto dolor est iam Principe sceptri
Curator vindexque mei, consorsque laborum.
Fatorum cadit imperio, & dum livida damnat
Secula & humana maius quid sorte meretur.
Absolvit se Rege suo, solisque beatus,
Expedit, & Reges alios meditatur & pulas.

Non jam belligerum nostris sub vocibus Orbem
Flectit & augustis sese mens inclita curis
Applicat & solatis fulcit palatia iussis.
Non decreta Patrum summique edicta Senatus
Ponderat & cunctis absens præsentiibus adstat.
Deserimur rerum pelago. Palinure. Deorum
Quem mihi fatales clavo excussere procelle.
Quam memini. cum me vario discrimine septum
Eriperes. Dux celse. tuis evasimus ausis
Conjuratorum furias cinerique dolo
Suppositas toties flammis. mihi reddita per te
Sæpe fuit Pacis facies, meliusque serena
Fulsit Majestatis apex. cum posceret arma
Libertas araque Deum, fundique Lare/que,
Tu turmas, tu castra, Duces in bella ciebas,
Tu leges, tu iussa dabas; tu tempora Marti
Commoda, militiaeque modos & premia noras.
Tu vicinorum poteras molimina Regum,
Et motus aperire sagax: quid Cantaber ausit,
Quid male Pannonius tentet, quid Nervius audax.
Quid Ligur. omne tibi facinus fraude/que patebant.
Et vix auctori notum scelus. illa jubebas,
Quæ crues fas velle meos, sub Rege. verabas,
Quæ crues fas nolle meos, me Rege. potestas
Quam tibi ius tribuit nostrum. concessa merenti est.
Dum dictas faciendæ, mihi dum consulis, à me
Consilium suprema tuis mandata petebas.
Mox nutu mutanda meo. fecisse cavebas,
Quod nollem fecisse prior. momenta laboris
Cuncta tui, regalis erant præscripta corona.
Suadebas meliora mihi: calcare superbos.
Et veniam dare subjectis: præferre cubili
Publica & agnatæ seponere gentis amorem,
Maternosque sinus, dum rerum summa laborat.
Hæc tibi mens: nihil esse domi securius, armis
Quæ Bellona quatit foris. hinc ivisse per Afros.

Scipiam ; traxisse suos trans Bactra Pelasgos
 Pellaum. tunc bella premi civilia, cum me,
 Cum Fortuna duces aliò vocat : cre juvari
 Arctos debere acies viresque retundi
 Caesaris, irarum causas in Casare nondum
 Delevisse diem : nimis successibus Istri,
 Proxima Gallorum tremore & se tollere Batim :
 In Batavo multum esse rei, gentemque potentem
 Plus bello, quam pace, frui, sordere remissum :
 Italiam veteris servare insignia Galli,
 Et repeti possessa prius : per Rhætica nobis
 Saxa, viros, Martis socios & castra parari,
 Arcerique jugis & amicis Vallibus hostem :
 Principibus famam quari : spectare regentum
 Dissidia & cautè peregrinis litibus uti ;
 Adversis fractisque animos attollere rebus :
 Dissimulare vices pravas : vulgique favorem
 Sollicito frenare metum. sic quicquid agendum,
 Omittendum etiam nobis, ratione monebas.
 Utilitas tua nostra fuit. Te praeside, robur
 Sensi Rex mihi grande dari, & se pulchris ostris
 Finiis ostendit honos. venere triumphis
 In numerum. se quaque novis successibus aetas
 Extulit, Armandique aliquid dedit indole dignum.
 Tu mihi, Dux, census, tu vectigalia, sceptris
 Munimenta dabas. querulam compescere turbam,
 Lenibus iratos studiis componere patres,
 Officii fuit omne tui. Tu regna meorum,
 Dispersosque Duces concordie pace ligabas,
 Extera magnanimis firmabas federa pactis,
 Maximaque imbelli frangebant iurgia lecto.
 Tu, cum membra senex traheres moribunda, feroxq;
 Instaret Libi, in a tibi, languensque labansque,
 Non langues in amore mei, & dum desinis orbi
 Posse loqui, loqueris Gallo facienda mihi.
 Magne Heros, si Patroclum ploravit Achilles,

*Nestora cantati Atridæ, si Memnona mater
Regia, si Cyneam Æacides, si Graja Peridem
Terra, parentabo cineri, & regalibus urnam
Adspergam lachrymis, & cunctis Regibus illud
Eloquar: haud similem sceptris genuisse priorum
Secula, nec similem Regum sperare nepotes.*

*Dixerat hac Druidum rector, visumque querenti
Quassari gemitu solium, cum proxima Regi
Ad bustum conversa Ducis, sic ora resolvit
Gallia. non habitu, qualem decet esse serena,
Sed totas lacerata genas, dispersa capillos:
Qualis ad invicti narratur Caesaris olim
Indoluisse rogam & Latiæ comes isse sorori:*

*Illa ego, quæ dudum Hesperii erecta trophæis,
Et laudum jam penè satur, post terga Philippos,
Oppidaque Austriacis jam pridem erepta trahebam;
Ingredior funesta, gemens, in funere patris
Custodisque mei. niveis Victoria pennis
Nuper adorando Lodovici Martia curru
Sederat, electique ibant ad frena jugales,
Et diffusa meos agitabant gaudia cives.
Nunc misera in questus mater planctusque resolvor,
Dumq; Ducis funus proprium contemplor, & excors
Subducor mihi, communis jactura parentem
Et me secura rapit. tenebris involvor iisdem,
Quæ nunc involvere Ducem. cæu nubila Solem
Cum rapiunt fœdaque latet caligine cælum,
Tota dolet natura & tristi conditur umbra.
Sequana, qui pleno turges lachrymosus in alveo,
Dic mihi, dic Batavo vati, qua clade fatiscam,
Cui faciam jam justa viro. Vos pandite totum
In laudes Heliconæ Deæ, mihi suffice fontes
Phœbe tuos. si cuncta velim, si singula fari,
Laudatrix potero vel tunc exsukka vocari.
Ipsa dedi Armando patriam. sed reddidit illam
Vnanimem mihi, prælustrem tot fascibus, armis*

Ter-

Terribilem, ditemque opibus. proavosque genusque
 A Gallis arcessit avis. spectabilis aula
 Majorum fortuna fuit. sed gesta suorum
 Transcendit titulosque nepos. qui prima juventa
 Ingressus spatia, immensus puer imbibit artes,
 Præceptisque animum crescens implevit honestis.
 Sive sacrosanctos illi Sapientia sensus
 Panderet & totum cœli inflammaret amore
 Relligionis amor, seu rerum pondera sensim
 Præciperet, Regumque sagax adsuiceret ausis.
 Qualis in Eois surgit felicior hortis
 Arbor & in tenera promittit cinnama canna,
 Et dîtes Arabum messes. stupet ipse colonus
 Luxuriem laudatque sui incrementa laboris.
 Quis tibi tunc dolor Impietas? cum staret ad aras
 Plessiacus, populosque Deo, mortalia cœlo
 Jungeret, ignarisque viam monstraret Olympi,
 Et Phlegethontæas pavidis averteret iras?
 Sic sanctam me, Armande, facis. sed & esse potentem
 Me cupis & diadema meæ regale corona
 Liliaque & nostri latè diffundis odorem
 Nominis, & magnis animis sub Rege capeßis
 Frena gubernator, totisque offeris honori.
 Cum discors essem studiis, mediisque laterent
 Viscera visceribus contraria, & urbibus urbes,
 Et partes faceret fidei sententia & audax
 Arceret Regem pietas; tu Santonis arces
 Expugnâs bellumque undis indicis & urbi.
 Omne cathenatum stabat mare. compede Tethyn
 Strinxerat & tumidos Richeli solertia fluctus,
 Terrarum metus & magni formido profundi.
 Iam Rupella mea est, & Regis creditur esse,
 Et paret mansueta mihi. clementia civem
 Leniit & multum pietas profecit inermis.
 Fregimus Albani metuenda cacumina Montis,
 Clausuraque Salmurii laudata modestia docti

Praesidis indulgit domino. Vir clare, sciebas
 Imbellem prestare fidem & moderamine sancto
 Posse Deo & pariter Regi parere minorem.
 Egressa est fors nostra foras. transcendimus Alpes
 Poeninosque apices. illic mihi subdita cessit
 Insubria, ingentesque Padi defendimus arces,
 Compositique Italum proceres causaque Quiritum
 Parte alia, qua se Pyrenes horrida tollunt
 Culmina, disruptis generosa Colubria portis
 Concidit, & longos patiens Perperna labores.
 Dum Regis nequicquam acies ad bella vocaret
 Armatasque rates pelago. nunc omnis eundi
 Terra patet milesque sinus grassatur in ipsos.
 In Morinis adaperita via est. submisit habenas
 Atrebatum, Hesiuno potior, praecepta Bapama
 Gallus habet populisque metum bellacibus infert.
 Quis Rheni dominum imposuit? quis forte Brisacum
 Saxonis obsidio domuit? nos fecimus illud.
 Insultusque truces & signa minantia signis
 Contudimus. duce Plessiaco, mihi castra stetero
 Per longas durata hyemes, Solesque tulere
 Solstitioque graves Cancros, rabidosque Leones.
 Quis male connexos thalamos suspendit? in urbes
 Detonuit, Lotharinge, tuas? timidoque Mosella
 Instiit? & toties victor detrivit honori,
 Infelix Burgunde, tuo? tibi, Rhetia felix,
 Reddidit? Ille fuit. non ullo gloria seculo
 Emicuit mea splendidius. nec pluribus unquam
 Praesidiis innixa steti. sum terror Ibero,
 Finitimis tutela meis, solatia pressis
 Præbeo, sum pacis peregrè armorumque sequestra,
 Arbitra magnatum. Nunc raptum Gallia ploro,
 Quem colui. quæcumque mei sit causa doloris
 Materies, sunt Plessiaca tot nomina laudis.
 Nec solum mea rura, focos tutatus ab hoste est;
 Debent plura Duci. debent delubra, læresque

Tectæ

Tectaue coelicolum, turres, pratoria, portus,
 Et quicquid passim meliori fulget amictu,
 Ostentatque Ducem terris, ductore sub illo
 Surrexere Scholæ grandes, nituere penates
 Palladii Themidisque novis fulgoribus ades.
 Ausus honos Phœbo est, cunctis sua commoda Mus-
 Sorbonæque decus, cujus de limine sacro (sis,
 Dogmata facundi fundunt coelestia patres,
 Et lites doctrina pias exercet & anceps
 Verum agitat famamque facit dicentis acumen.
 Nec simplex dolor afflicta est. sum Gallia triplex,
 Et triplici sic parte mei dispendia fati
 Sentio & occasu veneranda lampadis altum
 Ingemo, dissolvoque Comam; discinctaque nigris
 Ingredior matrona Togis. Braccata recentes
 Lucibus obtundo applausus; tristesque jubebo
 Narbonem Salicesque meos iterare tumultus.
 Tu Ligeris, pavidis Neptuno occurre procellis,
 Oceanoque patri defer mea nuntia. clama,
 Rectorem perisse maris dominumque Britanni
 Æquoris, & portus omnes afflige sinusque.
 Tu Rhodane, Allobrogum qui per montosa vagaris,
 Monticolas percelle tuos. dic ista Lemanno,
 Audiat hoc Araris potor, rapidique Garumne
 Acola, quique bibunt Isaram, laticesque Drumeni,
 Et Dubin, Italumque altis se rupibus abdunt.
 Nulla meos usquam recreent spectacula cives,
 Amphitheatrales damnet, nunc lurida, pompas
 Melpomene. non jam mendaci pulpita socco
 Excutiant turba strepitum, nec ficta cothurnus
 Funera det. jaceant dejectis carbasæ velis,
 Immutet Mavors habitus, lituusque profundum
 Mugiat, oppressis imitentur tympana bombis
 Captivos fumo tonitrus. qui suserat acri
 Perstreperè hinnitu sonipes, lamenta lupatis
 Infremat, & guttis humectet grandibus ora.

Ipsa pedum pariterque enses Bellona feretro
 Suspendat. geminis libertas nostra salusque
 Praesidiis asserta fuit. non, qualia latis,
 In sublime volent lentis incendia flammis,
 Perque domos crepitent disrupta sulphure canna.
 Non volo lascivas mentiri bella carinas,
 Stagnaue remigibus circum spumare canoris.
 Incedant tristes trabes. non jura tribunal
 Ventilet. hoc cessent, qui nunc expungitur astris,
 Præla die. Diana tuis è montibus exi
 Venatrix. vela clypeum Tritonia pullo
 Tegmine, totque urbes Cybele, quot Gallia monstro,
 Flere jube. tuque alma Ceres, mihi cernere talis,
 Qualis eras, cum rapta tibi Proserpina manes
 Pallentesque domos Erebi feralis adiret.
 Sit plangens tibi, Phoebe, chelys, fidibusque remissis
 Plectra negent vati sonitum. lachrymosa querensq;
 Virginitas Vestalis eat. se regia Iuno
 Deturpet. spretos dissolvat fascia crines
 Matribus. amissum Daphnin deploret Alexis,
 Daphnin in silvis, Daphnin deploret in agris.
 Tuque aded pia posteritas, morientis honori
 Hac insculpta legas æternis carmina saxis :

Hæc Richeli tenet urna Ducem , quem Roma
 verendis

Inferuit Latii Patribus, Prudentia cœlo
 Extulit, Atlantem regalis purpura regno
 Subdidit. hic ille est Rheni expugnator &
 Istro

Terribilis ; fracti spoliis insignis Iberi.
 Felix invidiæ victor. qui tela malorum,
 Et conjuratos in Regia sceptrâ furores
 Contudit, & late circum tot gentibus arma
 Intulit. atque Alpes ultra gelidamque Pyre-
 neæ

Ivit

Ivit ovans. sperata suis dedit ocia Gallis.

Terroremque foris. famam Regisque suamque
Francorumque decus terras diffudit in omnes.

Dixit & hac eadem ad tumidum Germania.

Conscia privati longa inter bella doloris, (*verum*

Colligit Armandi titulos : quæ moenia victa

Reddiderit : quantas acies, quæ castra ducesque,

Quas Marti donarit opes : quo federe Catthos

Iunxerit : adversis pugnantem Saxona signis

Fregerit : immixtis Vbiorum rura manipulis

Triverit : Arctos armis erexerit ausus.

Inde Palatina flevit dispendi & terra,

Pugnantisque iras Bavari, violataque Bulla .

Nomina, subreptasque Dapes. speraverat illo

Incolumi, priscis Dominum potuisse reponi

Sedibus, & se Borbonio regnante tueri.

Aggressus mox Belga loqui, Batavumque potestas.

Quos socii iunxit pactum commune periculi,

Huic, inquit, defensa fui. cum p. u. p. e. c. e. n. s. u.

Nostra laborarent longis araria bellis,

Venit in auxilium Princeps, & regia iussus

Scrimæ, pro Batavis, se consultore, reclusit.

Quos castris præfigo duces, quo milite pugno,

Qui vallos gladiis fodiunt, quos trudit in hostem

Impetus egregiusque furor, mihi Gallia mittis

Gens gentis permixta mea est. ex lingua ministræ

Militiæ ; quæ Nassovius turmasque virosque

Alloquitur. timida toties hæc tessera noctis

Audit & occulto servat tentoria verbo.

Cum mihi Bradanas ductor convelleret arces

Auricus, Sylvaque domos, munimina, portas

Concuteret, dabat ille meis ap. l. i. s. s. i. m. a. r. e. b. u. s.

Tempora. belligeras Mosa subduximus urbes,

Incussus Grudis metus & trux Gennepæ victa est,

Hoc alibi pugnante & delassante Philippum.

*Dum Celtis Siculò res est cum rege, vagantur
 Latius & patriæ pariter Belgisque mihiq̃ue,
 Armandus vexilla levat. quos strinxerat enses.
 Strinxerat hos etiã sociis. dum Liliã fortis
 Afferit, afferuit Batavi quoque septa Leonis,
 Nostraque Borboniæ permiscuit arma tiaræ.
 Hac tibi debemus, Richeli. nunc grata sepulchrum
 Prosequor & meriti summas funesta revolvō,
 Et fastis inscribo meis, & vatibus Orbis
 Factorum memores Musas vocesque tuorum
 Impero. dum nostras pulsabunt æquora terras,
 Gallica dum Batavis pendebunt Martia templis
 Signa Ducum, Ligeri faciet commercia Rhenus,
 Dum mea Nannetum conscendent carbasa portus,
 Dum mea spumantem vectabunt transtra Lyæum,
 Dum fixam mediis Cererem portabimus undis,
 Posthuma Plessiacas extollam Belgicæ laudes.*

*Italia tum tellus ferali innixa feretro
 Os aperit, Parmæque dolens idominumque Quiri-
 Precipites inflasse tubas. hac jurgia, dixit, (tum
 Composuisse senex poteras. hac vocis egebant
 Bella tuæ, tantum visa si fata dedissent.
 Inde per Eridanum & pugnaces gesta Salassos,
 Tauinofque refert. ubi cessit Inurex, cessit
 Consiliis Tortona potens; ubi nescia vinci
 Contempsit Ligurem, validis circumdata castris,
 Bellatrix Cassala ducem; portusque Monæci
 Non meus est. narrat Richeli Tellina laborem
 Vallis & assertum Gallis iter: omnia Rhetor
 Lata dari; Lariosque læcus posuisse tumultus
 Centronesque suos: paci suæ subdere sessos
 Rura Lepontinos: Arari se jungere Varum,
 Cumque Pado Rhodanum domino coisse sub uno.
 Scilicet hæc necant Fenacus & Addua, novit
 Ticinus, veloxque Athesis, quique ordine longo
 Sublimis mediam me dividit Apenninus.*

Nec tenuit vocem similis Catalaunia flenti,
 Vtique erat impatiens, cur me, proh Iupiter, inquit,
 Destituis tutore mei, quem nuper amicis
 Fluctibus Illiberis vexit, quem vidit orantem,
 Narbo, suis thermæ lymphis fovere labantem.
 Me Tartessiacis inimicam regibus ille
 Munuit auxiliis. validis cum classibus una
 Impeterer, tremereque infesto remige portus.
 Illius effectum studius, ne castra timerem
 Batica, Castellaque minas, sed tutior esset
 Liligero sub Rege salus. felicius arma
 Vindice sub tanto quatit Tagus, & sua servans
 Sceptra sibi, veteres iratus spernit habenas.
 O Superi, cur exequiis, cur clauditis animum
 Lucibus? illustrem quem tot fecere triumphis,
 Tot raptæ Hesperius urbes. tu testis Ibere es,
 Tu Sicoris, tu Tarne, ut se Roscellio totam
 Totaque tradiderit submissis Barcinon armis.
 Et dubitamus adhuc Armandum extendere fasces?

Talibus inter se magna doluere Sorores
 Vocibus, inque suos traxere tot oppida planctus,
 Et silvas fluviosque. cavis è vallibus Echo
 Exaudita fuit dixisse novissima verba.
 Fontibus insoliti passim fluxere liquores,
 At crystallæ suis, veluti lachrymantia, stillis
 Altis obriguere jugis. facta unda lapillus,
 Et stupuit Niobe terrarum, marmora, costas
 Posse queri & saxis sensum superesse malorum.
 Quin iterum Phaëthontæa flevere sorores,
 Non male consulti miseranda incendia fratris,
 Non præceps pueri facinus, sed busta verendi
 Principis, in casus quem dudum armaverat omnes
 Provida vis animi, & variis exercita fatis,
 Solaque fortune ancipitiis prudentia victrix.
 Quas Ducis exegi laudes, vox publica dixit.
 Tot gentes fecere suum. Vox altera restat.

Sed privata magis. coit in praconia late
 Pegasidum chorus & Druidum sub pectore vates
 Concutiant agitantque Deum. vix Sequana lessis
 Sufficit. exsiccant Pimplaeos carmina fontes,
 Votaque magnanimum comitantur Celtica funus.
 Ista domi cantata licet, meruisse favorem
 Et possunt debentque tuum, Rex Iuste, sepultum
 Advena spectatum venio, cinerique Ducique
 Illa locuturus, quæ nec tua Gallia sbernet,
 Et mea me cogit pietas, Auguste, fateri:

Optime consultor Patri, cui vita cucurrit
 Per laudum subvecta gradus, qui templa, coronas,
 Rostra, togas, laurosque, Duces, certamina, Musas,
 Et pelagi curam ingenio complexus eodem es,
 Immortalis obis. tumuloque inclusus, eodem
 Egredieris tamen, & gentes diffusus in omnes,
 Cunctorum linguis veheris. mors pallida dicit
 Exinctum, sed fama negat. non cerneris aule,
 Et tamen aularum mentes mens ista gubernat,
 Et Genius tuus ante oculos Regisque Ducumque
 E regni Procerum, reâi inspirator oberrat.
 Non opus est custode tui. discede satellites.
 Non jam defensoris eget. sine milite vi vit,
 Et cælos imbellis adit. non victima, Princeps,
 Vindicta violenta cadis. Di tollere solum
 Hoc valere caput. stupuere ensisque furorque,
 Dum Superum te manu amor. si terruit hostes
 Mars tuus; ad nomen Richeli nunc horret & ex-
 cors

Pallet Iber, prisci que aliquid terroris in umbra est.
 Tota Duci tumultus sit Gallia, tota sepulchrum est.
 Quattuor hoc librant ingenti mole columnæ.
 Quarum Relligio prima est, cui dextra volumen
 Gestat adorandum populis, at læva Tonantis
 Testa notat. valido insistens Constantia saxo,
 Stat juxta, pedibusque metum conculcat & iras.

Tertia se partes Solertia versat in omnes,
 Et ventura videns, retrospicit. ultima Regi
 Se tollit jurata Fides, dextramque coronæ
 Imponit, patrui custos fidi, sima regni.
 Præ tumulo stat Fama, cui cava baccina Magnum
 Intonat Armandum cælo terraque marique.
 Illa super Gangem, super ostia divitis Indi
 Exaudita fuit, totumque implevit Hydriæpen,
 Memoriasque domos, & prisca vocibula; Sinæ.
 Illa per Occid. penetrata di sit & Phæli
 Ivis, Hyperboreis Sueonumque rem agit aulis,
 Lappionumque vagas rupes transgressa, res ultis
 Transiit Herculeos fines Calpenque Abylæque
 Atlantisque jugum, latæque perhorruit Auster.

Quid Lævor malesane furis? non leditur Atlas.
 Nubifer est. quid defunctum vasa nia mordet?
 Te testem virtutis habet. tanto altior Heros
 Erigitur, quanto in cineres crudelior audis.
 Non feriunt Solem tonitrus, nec sidera fulmen
 Verberat. in vivo dentem fregere rebelles,
 Felici nil verba nocent. tot gesta silenti
 Causas pravus habet. nulla est victoriæ major,
 Quam cum confessus meritis pessum datur hostia.

I N E F F I G I E M

ejusdem Cardinalis.

Sic sculptum scriptumque Duxem, cape Sequana
 noster

Quem procul Arctois Amstela mittit aquis.
 Principis hac facies, hac magni Nestoris ora.
 Talis adorandum Purpura fulcit ebur.
 Pallada Mavortemque fides. par Insula sacris,
 Par castris, vasto par, Ludovice, mari.
 Francorum Par grande, sui venerabile lumen
 Stemmatis, Imperii gloria prima tui.

*Qualia, sublimis Richeli, mens sidera voluit.
Qua Populo, Regi, qua vacat una Deo.*

I N I N S I G N I A ejusdem Cardinalis.

P *Allia Sidonio pulchrè radiantia succo,
Pilea fasciolis ista liganda suis,
Armandum trapeasque notant, Latique Senatus
Nomina, Tarpejo proxima sceptrā patri.
Anchora Neptuni fluctus spatiosa que subdit
Æquora & immensis jura ministrat aquis.
Cetera sunt stirpis decora. at quæ pendula Crux est,
Richelium augustis inserit Ordinibus.
Sic fulges, Dux celsæ domi. sed mentis honores
Gestorumque, vehit nuntia Fama foris.*

Ad Serenissimam Principem

E L I Z A B E T H A M,
Frederici Bohemiæ Regis, Comitæ Palatini,
S. R. Imperii Electoris Filiam
natu maximam.

R *Egia progenies, tuæ quæ cunabula terris
Dividis & Superis seu de te matre Minerva
Rex genuit, seu Rege satam formavit Apollo,
Et totus labor Aonidum; clarissima Princeps,
Vera Palatinis Majestas debita regnis,
In Batavum peregrina solo, si vatibus olim
Fas fuit affari Superos, sceptrisque potentum
Et, formidatis quævis, placere tuis
Carmina: sume, Tibi quod consecramus, Eliza;
Femineæ virtutis Opus; thalæmiquæ labores,
Fortunasque thori & memoranda exempla pro-
Et concilietas in amantum corpore leges (cantum,
Per lege,*

Perlege, & in priscis agnosce novissima sectis.

Hic partes agit unus Amor, viresque Dione
 Explicat ingeniosa suas. hic tela facesque
 Exacuit quassatque Puer. patet omne sagittis
 Pectus & aeterno sociantur federe nulla
 Sorte pares. nubunt spretis diademata rastris;
 Purpura contempta fit rusticitatis amatrix,
 Æstuat in gibbo Regum generosa propago.
 Ipsaque nobilitas fœdis amplexibus ardet,
 Et Phlegethontea promittit basia nupta.
 Nescit iura Venus. primi sine veste parentes
 Conveniunt, nubunt gemina sine lege sorores,
 Innocuas rapuisse nurus exceptio prævi est.
 Bis stupro mali: Graius ovat; raptique pudoris
 Supplicio præfert thalamos, sine bile Iocasta,
 Quemque cupit Tryphasa mori, vult altera vivum.
 Rara thori facies. lecto miscentur in uno
 Dissimiles. non semper amat prudentia. crebro
 Conjugium Fortuna facit, nec gnara futuri
 Mens hominum cœcusque fuxor. non risus amator
 Sapius ignotis domina circumdatur ulnis,
 Et vasti quamvis secretos finibus orbis
 Momento vis blanda ligat. mirabile lecti
 Ingenium casusque stupe. vesania nuptas
 Inconsulta rapit. nuptis succedimus, eheu!
 At simili ratione, mares. insania tedas,
 Sed communis, habet. quid enim? si filia turpens
 Deperiit formosa Craten Cynicoque paratu
 Incessere pares; etiam perversus amator
 Persa fuit, cum regales confunderet ignes
 Ignibus Aspasia, & solio consedit eburno
 Phyllis & illustri dixit suffragia Medo.

Sic lascivit Hymen & tot variabile formis
 Numen habet. solis, Princeps, miracula faxit
 Basiliis. portenta potest cum matre Cupido.
 Nil intentatum sceleris que dolique relinquit

*Abdita vis gremio. solum sine crimine nupsit
Prima parens, & juncta sacris Ecclesia vinculis,
Sponsa Creatoris magni, Christique voluptas,
Et restaurata facies augusta salutis.*

*Hæc canimus, Regum soboles. sunt illa furoris
Vatibus argumenta tuis. sic esse videmur,
Quæ loquimur, grandesque canens mens libera nu-
ptas,*

*Has ipsas, velut amplexus, complectitur omnes.
Iam Rhodopen, nunc Aspasiam, nunc tangere sagam
Credimur, aut teneram gerimus cervicibus Em-
mam,*

*Aut nostris Preciosa libens sua commodat ora
Basilis, letique istis applaudimus umbris.
Felix turba poetarum, quæ Regibus adstas,
Cum sceptris, sine labe, cubas; das oscula centum
Versibus, ingenium thalamis intrudis & aulis,
In Medos peregrina ruis, sis accola Iudæ,
Hospes ad Euphratem graderis sedesque beatas
Fortunatorum nemorum. Te regia Cyri,
Nunc Assur, mox Gallus habet. per longa vagaris
Terrarum spatia, & patriis procul exul ab oris,
Fingis cuncta domi. Tibi si, regalis Eliza,
Hæc volupe est legere, atque oculos per singula vol-
En nostris, Princeps, alio transueta Camænis, (ves,
Ad Persas nobiscum ibis, Thebasque potentes,
Et Magni limen Caroli, celebrisque Tholosa
Rostra salutabis. pariter spectabis amantem
Primævum per rura Patrem, sub frondibus Evam.
Mox siluisse Leam tam longa nocte stupebis,
Atque ementita partes obiisse sororis.*

*At nunc subridere tibi, augustissima Virgo,
Fas erit, impostor cum dentem dente Guërra
Totque refert maculas maculis. cum sutor aberrat,
Calceus, & quotquot pueris vixere magistri,
Cum sartore toga, atque ipsa cum conjuge nutrix.*

Tunc

Tunc praesaga tui, forsitan ventura notabis,
 Quosque parent tibi fata thoros, & digna tui
 Federa, cum pande Manto signacula palma
 Inspiciet, Regemque tuo sub pollice cernet.
 At tunc se plenae Majestas vestra carchinis
 Effundet, cum femineos natura labores
 Invertit, factusque sua vir sarcina Sponsa est.
 Et totum Regis sobolis fert tergore Scribam.
 Cum Rhodopen, Veneranda, leges, ne sperne puellâ,
 Quae Regi laudata suo est. dum caesus procanthum
 Excutitur, decide sagax. Tu dilue iudex
 Tot juvenum studia, aut litem compone suâvem.
 Discutient lepidos coelestia vincula casus,
 Et procul in Pharios, Virgo, subvesta penates,
 Cantabis Salomonis epos, formaeque genus iue,
 Et nupta sublimis opes & gaudia disces.
 Tunc demissa, licet terrenis fulgida sceptris,
 Numen adorandum populis, Dominumque salutis
 Autoremque tuae, nomen venerabile caelo,
 Descriptumque toles sacrâ sub nube Tonantem.

Proles vera Ducum, cunctas tibi callidus artes
 Pandet Amor, Tuae quas licet ignorare recuset
 Majestas, sprevisse valet. quae scripta placere
 Forte queant, imitanda fugis. sunt Regibus illa
 Infames scopuli, non sunt exempla sequenti.
 Quamvis rara tuam decoret Sapientia mentem,
 Virtutumque chori illustri se pectore condant,
 Linqvis docta Cratem. regum sapuisse maritas,
 Sit satis Imperio. careant Doctore marito.
 Cum medius Sponsam Cyrus raptaret in agris,
 Visa nimis petulans est purpura. blanda potestas
 Nil rapit, officiis ciues & rura tuetur,
 Nec cuiquam volet esse gravis. cum Filia Regis
 Bajulat Emma virum, tanta deliria taxas
 Principis & fatuum thalamus proscribis amorem.
 Tot vitiiis infracta sapis, Batavosque Poetas

Et CATSI præcepta gravis vocesque subres
 Vertis in obsequium recti. cum Pallade jungis
 Æthereum pietatis opus. moderantibus orbem
 Das exempla pudicitia. conspectius omne
 Credis in hoc sexu vitium. tunc perplacet ostrum,
 Cum Superum mandata facit, vitasque potentum.
 Iustitia vis esse Pharon normamque decori.
 Fortunam prudenter habes, cum prodiga lati est.
 Compescis, cum seva furit, cum regna novercans
 Subruit, hos constans tonitrus, hac fulmina cal-
 cas.

Quot latè fulges titulis, quot stemmata longè
 Sceptraferis arcessis avis, tot dotibus anteis,
 Totque faces inter morum Cynosura coruscas.

Da veniam fassis, Princeps. si buccina laudis
 Non sumus apta tua. tanti subsidimus astris.
 Non patimur regale jubar, nec lumina, Virgo,
 Ignatus veneranda tui. perstringimur illis,
 Et jam visus hebet pavidis. Te nubibus abde,
 More Deum. forsan sic te perferre loquentem
 Possumus & tres per nebulam Tibi tradere vates.

I N E F F I G I E M

eiusdem Elizabethæ.

Fortuna domitrix, Augusti maxima Regis
 Filia, Palladii grandis alumna chori,
 Naturæ labor, hoc vultu spectatur Eliza.

Et faciem fati vim superantis habet.
 Exulat & terras, quas nunc sibi vendicat Ister,
 Jure, patrocinio, spe putat esse suas.
 Si patrius Caesar titulis succensuit, illud
 Frangere debebat Caesaris arma caput,

C. B A R L Æ I
P O E M A T V M
H E R O I C O R V M
L I B E R I I.

Qui AVRIACVS inscribitur.

MANES AVRIACI,

Sive in funus Illustrissimi ac Invictissimi
Principis,

M A V R I T I I,

Principis ac Domini Aurantiae, Comitissae Nassaviae,
Cattimeliboci, Viandae, Dietstae,
Meursiae, Burae, &c.

E P I C E D I V M.

Idera Belgarum sociis contraria regnis
Neptuni terrent populos, & foedere
Lavo

Errabunda truci concurrunt lumina
vultu.

Nec victi Superum placarunt numina

Et caesa ingentes anima: non pulsus avitis (Boii,

Sedibus, & patrio Nemetum de limine Princeps:

Fatalesque vices Batavorum: non funera magni

Regis, & attoniti rapti rectore Britanni:

Et quae plura ferox nuper portenta cometes

Prodidit, & divis praeceps stamina fatis.

Omnis in Auriaco crescit dolor; & sua damnans

Gaudia venturos praesentit Belgae labores;

Dum tanti Ducis arma jacent; nec aeneae cassis

Cingit honoratam media inter praelia frontem,

Aut Marti dat jura suo, nec foeta triumphis

Gloria devictum prorsus sibi spondet Iberum.

Ex aquo sors illa nocet. nec simplis umbram

Funeris urna capit. morimur cum Principe cuncti,

Et patriae ruit alma salus. decessimus omnes,

Et bustum commune sumus. nec publica tantum

Nomina luctus habet; potius privata dolemus

Augustos pia turba rogos, & proxima letho
 Agmina ferali trahimus suspiria planctu.
 Occidit Hesperia terror, spretique Philippi
 Opprobrium, & manes dudum satis ulla paternos
 Dexterâ, cui niveis toties inuicta quadrigis
 Incluta devictas patefecit gloria portas.
 Nec laudem morientis habet, bellove cadentis
 Cantaber; aut tantos potuit sperare triumphos
 Dux Italus. soli excellens prosternere fortes
 Dii valuerunt caput; nec victis debita terris
 Vna triumphanti cessit Victoria coelo.
 Succubuit Mars ipse viro, quem cedere ferro
 Sapiens, & pressis aciem diffundere castris
 Vidimus audaces Batavi; nec rectius enseni
 Bellona strinxere manus. coelestibus armis
 Pugnaces cessere mina, tantumque supremo
 Concessum superare Iovi. Regnator aquarum.
 Et magnus Belgi domitor, tot nomina laudum
 Victricesque aquilas uni submitit Olympo,
 Armorum bellicae satur. seu fata vocarunt
 Emeritum, terraque omnes explevit honores;
 Seu gravis ira Deum est. poteras non clavior ultra
 Magne Heros vixisse tuis, ne dignius unquam,
 Non victâ virtute, mori: dum personat orbis
 Militia documenta tua, geminoque sub axe
 Attonitas feriunt felicia classica gentes.
 Iam spatium meritis aliud, jam sidera deerant
 Altera, quo victor proprios deducere Catos,
 Aut immansuetos possis transferre Cheruscos;
 Aut socium Tameſi Scotum; vel fervida Celtæ
 Pectora, & infracto braccatas corpore turmas.
 Nec voluit superesse manus, qua fessa laborum
 Quadruplici tumidas merisset cardine lauros,
 Et fama compleſset opus. spectaverat Auster
 Pacatum, nostris captivum classibus, equor
 Ferre jugum, & Batavis Chilen ardere favillis.

Malbarici patuere sinus, Phœbique cubile
 Illius auspiciis missus compresserat hospes,
 Et thalamos Aurora tuos, & torrida flammis
 Littora: qua rapidâ stipatus Menade Liber
 Invida prædixit nostræ commercia terra,
 Quasque mari portamus opes, venturaque sero
 Carbasa. terruerant gelidum quoque transstra Boo-
 ten,

Extra anni Solisque vias: ubi verba fretumque
 Nassavii æterno servat sub frigore Tethys.
 Scilicet hac hosti brevior tentata nocendi
 Semita, & Eoi quasita potentia regni,
 Qua glacies & dura aditus natura negavit;
 Nec sequitur Cancris damnatus sinibus Æthon.
 Hoc totum potuere rates: nec vincere terrâ
 Sat fuit, Oceanum medioque natantia ponto
 Regna capit Nerei soboles; subiectaque nobis
 Alterius convexa poli. Ductore sub illo
 Conveniunt gemini sceptris communibus Indi;
 Iunximus Europam Numidis, Asiaque potenti
 Battaviam: Gangi frenatum littore Rhenum;
 Ipsam Helicen cum Solis equis; commercia Nigris
 Invehit in Vahalim; & toto volitantia mundo
 Æmula Romanos transcendunt carbasa fines.
 Nec tamen ante Duci nascentem subdere solem
 Cura fuit, quam tuta domi fortuna stetit,
 Limitibusque exisset Iber; quam pristina rursus
 Reddita libertas patria, depulsaque Batis
 Imperii, & sacro quasitus nomine lictor.
 Iam puero Martis rabies, hostemque premendi
 Ardor erat, galeaque micans in vertice fulgor,
 Et prociul adverso nutantes flamine crista,
 Et fremitus spumantis equi, strepitusque virorum,
 Tympanaque in mediis spirabant prælia campis.
 Armabat ballista manum, gladiumque peritus
 Stringere, & edoctam Threci præcepta macharam.
 Ibat

Ibat in hostiles cuneos, lituique tubaque
 Pugnandi fomenta dabant. hac sola voluptas,
 Inter pugnaces gressum librare maniplos,
 Et mixtos linguis populos. Iam iussa phalanges,
 Et leges acies capiunt; jam nominis horror,
 Ipsaque majestas animos, atque effera duri
 Militis ora tenet. poterat regnare silendo,
 Et nutu Dictator erat. nec gloria belli
 Expectare virum voluit. Prætexta triumphas
 Adspicit, & rudibus Mavors se ostendat in annis.
 Prasagus tantorum operum laudisque futura.
 Altera Troia dolis capitur, primique laboris
 Præmia cespes habet. voluit se vincere demens
 Hostis, & invictis infert fatalia muris
 Pondera lævus Iber. stupuit fortuna, suamque,
 Cum vicit, laudavit opus; ne Græcia felix
 Sola foret, fraudisque suæ præconia ferret.
 Nec tantum placuere doli, fallaxque juvenæ
 Commentum, nostroque Sinon sub sidere natus:
 Plus acies, plus dextra valent, pariterque Philippum
 Et virtus domat, & ratio, fortuna laborque,
 Visque favens Superum: nec Belgis sufficit uno
 Victores audire modo. Tu conscia rerum
 Dic mihi Calliope, (neque enim sine numine Divum
 Vicinus, aut tantas fas est memorare labores)
 Dis acies, actasque animis in prælia gentes,
 Oppida victa manu, captivas classibus undas,
 Victores Asia populos, & subdita Cattis
 Littora, & hostili manantes sanguine terras.
 Post scelus Hesperium, patriæque infanda parentis
 Fata, Britannorum ratibus contexerat æquor
 Cantaber, & magnam debellaturus Elisam,
 Pleumosios Morinosque inter spe vicerat hostem.
 Cui veniens paucis Batavum manus obviam tran-
 siliat, vagas acies, totique minantia ponto (stris,
 Castra Caledoniæ Thulesque illisit arenis,

Pinus ubi, laceræque notarunt equore puppes.
 Post etiam accensas Arctoo milite Gades,
 Et flammæ Tartesse tuas, spoliataque diis
 Regna Tagi, & vacuas Eois mercibus alnos
 Vidimus, & victam clavo certamine Calpen:
 Tunc cum belligeras illi siluisse carinas
 Cerneret Oceani quondam regnator Iberus;
 Nec posset superare domi: cum proxima regi
 Littora Baticola magnis Heemskerckius ausis
 Vreret, & fractas audaci Marte carinas,
 Disjectasque trabes adversus cerneret Atlas.
 Hac pacem tum bella dabant. sensitque superbis
 Velleris aurati fatalia tempora custos,
 Et timuit bellare diu. Nos classibus ultra
 Ivimus, & medium qua Sol determinat orbem,
 Vicimus, ut spatium axes contingeret aquis
 Auriaca virtutis honos. Nos arva priorum,
 Et Fortunatas illo sub Principe terras
 Pressimus, & puppes cantatis fiximus oris.

Sed pelago me terra vocat. Sat maxime ductor
 Tempora rostrata fulgent tibi vincula coronæ.
 Altera Nassavios quæ cingat laurea crines
 Texitur, & fusos toties testabitur hostes.
 Dic clades Brabante tuas, dic nobile lethum
 Varaxi, caesosque duces, dispersaque campis
 Funera, stillantes fumanti sanguine cristas,
 Membraque trunca virum, & squallentia corpora
 Flandria, cui sero semper memorabitur arvo (tabo.
 Altera lux Iuli, quantas in littore strages
 Spectasti, minus aqua tuis; cum compede victam
 Hesperiam, & totas traheret post terga phalanges
 Victor Araxiades; patria cum tota perire
 Debebat, vel stare salus; & Belgica concors
 Hostili conclusa solo pendebat ab armis.
 Hinc fluctus, hinc servus Iber, vel laudis amorem
 Suadebant, vel foeda trucidis ludibrio ponti.

*Causa Dii placuit. favit pugnantibus aether,
 Nec Titan infestus equis. Iam vincere Flandros,
 Iam nostros fortuna videt. jam cedit Iberus,
 Iam Batavus. nutat Mavors ferrū inter & enses,
 Nunc alius, nunc rursus alius. spes neutra triumphū
 Ancipitisque diu cœlum discrimina belli (est;
 Dividit; ingentes donec dux Belgicus iras
 Colligit, & sparsas capto rectore cohortes
 Occupat, & casos Alberto Cesare manes
 Vlturus, magno inferias mactavit Adolpho.
 Quid mihi Pellaum juvenem grandæva vetustas
 Objicis? & victas discussis moenibus arces,
 Sidona, magnanimamq; Tyrum? quid Persica jactas
 Agmina, quid vasto metuendum corpore Porum
 Illius cecidisse manu? licet impiger Hellen
 Spreverit, & rapido terrentem flumine Tigrin,
 Mauritio minor ille fuit: neque tantus in arma
 Ivit ovans Macetes. Asiam vicere sarissa.
 Imbelles vis docta viros. nos miles Iberus
 Exercet, fertque arma armis non dissona Vesper.
 Cesserit Euphrates illi, nos vicimus aquor;
 Ille Seythas, mollesque Arabas, desuetaque bello
 Nomina Bactrorum, & diffusos finibus Indos;
 Nos, qua terra patet, Solem Batavosque sub uno
 Clausimus imperio. nos duri cornua Rheni
 Fregimus, & Mosam pariter Vahalisque Sicambri
 Vinximus, atque istos longè superavimus amnes.
 Auxit Nassavias superata Daventria laudes,
 Accessitque prior titulis Zutphania nostris.
 Das fasces Neomage duci: das præmia belli
 Hulsta potens: tantisque etiam Stenovice triumphis
 Adderis, & celsam vinci potuisse Covordam,
 Obsessamq; iterum vinci haud potuisse Covordam,
 Vidisti, Frisia columen. Nec mentibus hasit
 Tutior, aut Dominum Gertrudisberga Philippum
 Passa diu, prædæ venales reddidit arces.*

Mox

Mox quoque non victa per secula multa Groninga
 Moenia celsa ruunt, aquilasque & jura Leoni
 Casareus submittit apex. Iam foedera poscit
 Meursia, jam domitas adportat Berka secures.
 Et veteres parent Salii. Bressordia pacem
 Mutato rectore capit: nec jungere dextras
 Grolla timet, regique cupit validissima vallo
 Linga nihil debere suo. Quam Gravina vellet
 Se vinci potuisse prius, metuendaque Slusa
 Toxandris; tunc cum celeres in bella triremes
 Mitteret, & Boreum terreret Spinola pontum?
 Tu quoque, victa licet, nostris accede trophæis
 O victrix Ostenda diu; quam tertia messis
 Cantabricos vidit spernentem impune furores;
 Nec totam potuisse capi, das frustra Philippo,
 Dumque peris jam facta minor, nova moenia condis;
 Totque urbes ex urbe trahis. Spectate nepotes
 Non in Morinis. Hac nobis altera surgunt
 Pergama, nec solis illudit Troja Pelasgis.
 Urbs jacet ad Vaholim, prisci celebrata salinis,
 Bommela, Mendoxa opprobrium, & fugientis Iberi.
 Vindicat obsessam Auriacus, clarusque triumphis
 Incluta laurigeris attexit grammata fertis.
 Victorem conspexis hyems, & frigore duro
 VVachtendoncha ducem patitur. Divenditur ære,
 Et cinctum gemino mercamur flumine castrum.
 Iuliacum vis ista domat, geminisque petitum
 Principibus litem Batavo tutore diremit.
 Ultima Nassavios explevit Berga labores;
 Nec timuit secura minas, & subruta furtim
 Moenia fallaci Liguri. concedimus hosti
 Nil præter pugna spatium. quo prima locarant
 Castra loco belli Proceres, hac parte steterunt,
 Et tumultum posuere sibi. concurritur armis
 Cominus, & solo libertas sanguine tuta est.
 His titulis bellator ovat, nec nomine ab uno

*Emeruit fama precium. Non clarius unquam
Alta triumphali scandit Capitolia curru
Cimbrorum domitor; vel qui Pellæa Qui, ino
Sceptra dedit. nunquam dominas comitata curules
Iustius Ausonii fremuerunt agmina portis.*

*Interea, dum tanta Heros praeconia laudum
Congerit, & domito placatur Vespere Marvora,
Non semper fera bella placent, sed redditus astris
Æthereas arces, superiūque ingentia tecta,
Et circumfuso pendentia fornice templa
Mente capit, quas Tycho sagax edisserit artes,
Quas Belus, quas prisca Pharus, vel celsifer Atlas,
Brachmanūque schola, vel docta Cecropis arces,
Quasque Syracusius formas inscripsit arenis.
Ut nova & antiquis oracula dissona seclis
Edat, & ardentem sistat Copernicus aethram;
Terrarūque globum, magnaque habitacula Veste
Audaci ratione rotet, totūque profundum
Verset, & hac celfo suspendat pondera coelo.
Nunc Pallas, nunc arma juvant, nunc sidera fulgent
Explorata Duci; nunc terras milite subdit,
Quasque domat, metitur aquas. stant oia cælo,
Bella solo, placidusque suas in cortice pugnas,
Nec nocitura videt tenera certamina chartæ
Mars pater, & doctos miratur surgere vallos,
Et scriptas foliis acies: seu cornua campis
Stare volet, seu signa ciet contraria Marvora,
Aut peditem circumdat eques, cuneosque reducit,
Aut laxat Bellona suos. Sic tempora quondam,
Et malecurrentes Romanis reddidit annos
Cæsar, & Ausonios scripsit post prælia fastos.
Sic Macedo positis clypeo paulisper, & hasta,
Trojugenū Dolopūque manus, & Dorica lustrat
Agmina, pugnandique capit de carmine leges,
Bellandique modos. O quam ventura stupebis
Posteritas, cum nascentes in secula libros,*

Nassa-

Nassavioque duci scriptos miraberis orbes !
 Ille ducum domitor, victus cui paruit armis
 Hesperus, atque oriens juravit fœdera Titan ;
 Qui Tartessiacas flammis ultatricibus oras
 Terruit, atque alio posuit victrix mundo
 Signa, nec Austriacos timuit damnare furores.
 Inter bella docet. validas qui verterat arces
 Miles, & Hispanis aspersit cadibus equor,
 Scripsit, & imbelles etiam secessit in artes.

O rerum fatique vices, atque invida terris
 Iussa Deum ! nimium superis tu Belgica telus
 Visa potens. moritur patriæ spes omnis, & omnis
 Gloria Cattigenum : docuit qui cedere Rheno
 Bæin, & ad Phœbi suspendit limina lauros.
 Libertas perculsa stupet, sequimurque feretrum
 Exanimis Batavi, compressaque pectora luctu
 Solimur lachrymis. intonso crine Sicamber
 Ambulat, & querulo Valachri sua murmura ponto
 Ingeminant. Frisiiis gemitus in vultibus herent,
 Nec Flevus sua damna tacet. Germania sorti
 Hoc dolet accessisse sua, cunisque superba
 Principis, in tanto deponit funere fastum.
 Iam Rhodanus, nostiisque olim defensius ab armis
 Sequitur, per vastos trudent sua flumina fluctus,
 Et solos nos flere vetant. Iam tristis Ierne est,
 Quæque Caledoniis frigent in salibus urbes.
 Communisque memor generosa Britannia belli.
 At vos, Adriaco jurantes sceptrâ profundo,
 Ad Belgas properate Patres ; pars fœderis hæc sit.
 Condoluisse malis. Tuque in iustissime Regum,
 Terror Hyperborea gentis, gelidosque triones
 Et Moschum, Gustave, domans, dum prælia victor
 Conficis, & pulso nescis concedere regi,
 Tanti sper te redde tibi, dum laceris orbem
 Mauritio Batavum & sociæ dispendia gentis.
 Hæu quis ad Indorum populos, ad littora Gangis,

Memnoriaeque domum tam clara nuncia mortis
 Deferet? ereptum te nobis, maxime rector,
 Audiet Euphrates, & conscia nominis Helle,
 Ingentisque Asia domitor, veterisque Iugurtha
 Imperia, & faciles nobis Carthaginis arces.
 Te quoque, sis licet hostis, Iber, miserescere tantis
 Posse reor damnis. Docuit te praelia princeps,
 Et multum hac virtute sapis. dum plurima perdis
 Oppida, quod reliquum belli inclementia fecit,
 Iam discis servare tibi. quo Marte perisses,
 Iam perstas, Martemque pari Mavorte fatigas.
 Hoc cessent, pretor, arma die, lituique priores
 Dissimulent in morte iras, ne barbara manes
 Classica sollicitent: dum versis ambulat armis
 Miles, & ingenti tumulus decernitur umbra.
 Magne Ligur, non jam clades hac dextra minatur
 Bellatrix, nec castra locat contraria castris.
 Securo spectare licet. si displicet hostis,
 Qualis ad obsessum risit tua fulmina Zomam:
 Tu ducis officium, tu docti militis artes,
 Atque hostem discerne tuum. laudabis in illo
 Invitus, quod amare nefas. hoc Belgica dices;
 Emicuit ductore diis, regisque perosis
 Iussa sui, veteres armis virtricibus iras
 Ultra fuit, tantoque sui stetit obside fati.

At tu Nassaviae gentis magnique parentis
 Gloria, bellatrix anima, & jam debita caelo
 Progenies, prisco dux exequande Camillo,
 Æmule Scipiadam, jam libertate reducta,
 Et debellati spoliis Orientis onustus,
 Totque ducum exuvias, infer celestibus astris.
 Emeritum bello caput, & qua despicit orbem
 Maximus Alcides, & nomina nata triumphis,
 Addere sideribus fidus. tibi savus Orion
 Cedit, & Arctoeas custos Erymanthidos ursae
 Pandit sponte fores; sua carbasa porrigit Argo,

Certe.

Certe alium vectura ducem. tibi servida coeli
 Regna Cleonei despondet stella leonis,
 Et retro vult ferre gradum; nec triste minatus
 Pronior Australes vergit Capricornus ad oras,
 Indigetemque invitat ovens. quacunque micabis
 Parte poli, domitas isto sub sidere terras
 Adspicies. si servet Eos, summanis sub te
 Æquora, & infesta flagrantia transstra Malacca
 Discutient fulgore diem. si displicet ortus,
 Occiduique placent angusta palatia celi,
 Hic tibi magnanimo tellus inventa Columbo
 Hesperias monstrabit opes, & dedita nobis
 Moenia, Sacratosque sinus. si vergis ad Austrum,
 Amstelio cernes nuper freta per via Typhi,
 Scriptaque Mauriis longinquis nomina terris.
 Si legis Arctoi glacialia sidera mundi,
 Hic quoque constructas Batavum mirabile villas,
 Et populi monumenta tui, diuroque perustam
 Frigore Neptuni sobolem. Sed mitia si te
 Astra vocant, placidosque inter censeberis ignes,
 Qua tenet inclusos habitabilis orbita Belgas,
 Et dextram ferit umbra latius, devicta videbis
 Oppida, disjectas acies, belloque cadentes
 Egregias heroum animas, nec inulta parentis
 Busta tui, foetam spoliis pendentibus Hagam,
 Placatum Vahali Rhenum, desuetaque regum
 Imperia, & patriis firmatum legibus orbem.
 Nos cives, pia turba, tui, jam publica luctus
 Argumenta damus, votisque reposcimus umbram,
 Precipitesque colos querimus. Te Fama perennis
 Per terras petagusque vehit, suppositaque nostris
 Littora littoribus, quaque explicat aureus aether
 Tempia Deum, vastisque expandit Iuppiter axes,
 Clangenti canet arma tuba; nec tanta silebunt
 Bella prius memores Belgæ, quam flumine verso
 Irriget Hollandas Athesis, Sabrina Sicambros,

*Parrhasiisque jugis Tanais delapsus, & In dus.
Mutato Batavas pulsabunt littore terras.*

D E

F R E D E R I C I H E N R I C I

Auranfiorum Principis Præfecturâ

P A N E G Y R I S.

B Elgica, quam magno circumfluit aequore Ne-
Tundit, & inviso tutam secludit Ibero; (reus
Quæ socias sacro junxisti fœdere terras;
Nec rigidi fers iussa Tagi, calcataque Regi
Hesperio paribus propugnâs jura periclis:
Sit mihi fas tibi fausta loqui, latumque precari
Augurium facileque Deos; dum prospera diros
Discussit Fortuna dies; & falciger iras
Lenit, ac facili procurrunt sidera motu.
Explicat ipsa suos oriens Aurora jugales
Latior, & mœstos defuncto Principe vultus
Expandit meliore coma; nec gaudia Titan
Diffimulans, Batavo fulget magis aureus orbi.

Tu Superis, Henrice, places, & numina nobis
Blanda facis; tibi pacatus deservit æther,
Et veteres seclis trudit melioribus annos.
Auspiciis Paphos alma favet, thalamosque coronat
Conjuge mollis Hymen. deerat spes altera gentis
Auriaca, tantoque novum de Principe germen
Debat cœlum Batavis, & leta futuros
Expectans natura Duces. nunc publica curas
Sceptra vocant, fascesque tibi designat, & enses
Belga favens, totumque audet tibi subdere Martem.

Maxima Battavica crevit reverentia terra,
Et gaudent delubra Deum, trabentaque passim
Lamina; jam sacro circumvallata Senatu

Civ-

Curia neglectas alio sub Praside causas
 Vindicat. & presso accelerat responsa clienti.
 It Themidi Bellona comes, frenisque sub iisdem
 Concordes sociant animos, nec patria tantos
 Pluribus imperiis prudens divellit honores,
 Iuraque castrensi dirimit civilia lauro.
 Scilicet una decus belli fortuna tuetur,
 Et momenta toga; ne vel vilescat inermis
 Curia, vel solo dammentur crimina ferro.
 Non pudet armatas Astraam ferre secures,
 Et gladium vibrare manu; nec pristina legum
 Gradivus consulto fugit. Spectatur in aula
 Miles Araxiades, & qui modo voverat arma
 Cattigenis, patriisque fidem juraverat oris.
 Iam sua clamoris despondet nomina rostris.
 Incluta progenies, & priscis cognita seclis,
 Imperium titulosque capit; cui splendidus olim
 Implicuit sacros Moenis diademate crines,
 Et prona fulsere aquila. Sic nempe futuros
 Oceani terraque Deos, & divitis Indi,
 Augusto voluit numen de sanguine nasci.
 Illic magnanimos series aspectat Othones;
 Illic Pannonio celebres Marvorte Robertos,
 Victores Latii, & capta (proh tempora) Roma.
 Tunc cum purpureus generet nova vincula præsul,
 Casareumque nefas, ereptaque jura cathedra,
 Indoluit, mediisque pater Tiberinus ab undis
 Dura triumphati spectavit fata Quirini.
 VVlrauos fert illa duces, felicia Gallis
 Nomina, cum socium exoraret Sequana Rhenum,
 Et premeret populos virtus Germana rebelles.
 Hic quoque Gerlacos, quos sanctior infusa texit,
 Et Iani fulgent Proceres. quique acer in hostem
 Ivit, & exitum docuit parere Garumnæ,
 Engelbertus ovans. Non hunc magis horridus ensis,
 Quam pacis decoravit amor, Batavæque superbum

Majestate caput ; querulas cui Flandria voces
 Et tumidos posuit dictis placata furorcs.
 His genitor defluxit avis ; nec degener illo
 Sanguine crudelis furias contempsit Iberi,
 Albanique minas : vorneret cum praelia Batis,
 Missaque in Advaticis savirent agmina portis,
 Et lentos secura Fides conscenderet ignes,
 Ille Pater, magno Belgas turbante tumultu,
 Afferuit ferro patriam, tot restitit armis
 Unus, & iratis Princeps tranquillus in undis,
 Iura focis, arisque Deum, terrasque colonis
 Reddidit, & profugis desertas civibus urbes.
 Nec te magna parens, duris excita fatis
 Femina, cui triplici maduerunt cede penates,
 Bisque empto latrone thoros, jam sera silebunt
 Carmina. Tu tantæ dicas primordia gentis
 Galia, & ingentem fastis inscribe Loyam,
 Colinosque Duces. Tumulos venerare ; sed unum
 Tot seclis expunge diem, quo perfida Cypris
 Cadibus infames Francorum aspersit amores,
 Impiique aspexit redi vivus fercla Thyestes.
 Mauritius virtute preat, titulisque decorum
 Illustrat belloque genus. non una trophæis
 Sat fuit, aut fortis suffecit Belgica dextra,
 Parva nimis. vasti clauduntur cardine coeli
 Praelia, & immensum circumfert vela per orbem
 Bellatrix victrixque manus. Sic plurima sceptrix
 Accedunt, Frederice, tuis, longoque triumphas
 Ordine, & innumeris turgescit linea lauris.
 Nec tibi pacatis germaniæ sedibus olim
 Vite jura dedit, nec prima luce coronas
 Suspendit foribus Cattus, stirpique tuorum
 Saxoplacens. gaudet clavis natalibus æquor,
 Nereidumque domus, Batavi. tu fluctibus ortus,
 Oceanoque patri debes. tu Marius inter
 Tympanaque, fremitusque virum, bellique labores
 Nasceris.

*Nasceris, & patrio tepesactis sanguine cunis
 Indormis, scelerum ignarus. nisi forte tenellis
 Emicueret aliqua jam tum vagitibus ira,
 Et casi vindicta Patris. velut obvia quando
 Occurrens Libyco tigris furibunda leoni,
 Cui proles it parva comes, discerpta feroces
 Deponit moritura minas: stat proxima matri
 Trux soboles, sentitque malum; sed viribus impar,
 Presentem condit, mox hunc ultura, dolorem.
 Iactat Creta Iovem, Delos Latonia Phœbum,
 Partus Delpha tuos. Fratrem dedit extera tellus,
 Sed genitrix urbs nostra tibi est. quid mœnia civis
 Gibboso fundata Duci, laticesque recoctos
 Esse putas laudis precium? tibi gloria major
 Surgit, & Auricus latè famam explicat infans.
 Ille ubi prima levi fixit vestigia gressu,
 Militis emicuit species, genitusque videri
 Bellator poterat. sunt arma crepundia, lusus
 Devoti Mavortis opes, raptæque subactis
 Hostibus exuvie. clypei, galeæque tubæque,
 Et coni radiantis apex, felicia belli
 Orsa, placent, mediisque audax adolescit in armis.
 Sæpè dedit teneris hastam gestare laceris
 Mater, & intrepidus velavit casside vultus;
 Vel latus accinxit gladio, duroque futurum
 Armavit thorace Ducem. capit illa doloris
 Lenimenta sui, natique in imagine gaudet,
 Ultorem mirata suum, festinaque voti,
 Hic vindex tuus, inquit, erit, Gulielme, nec umbræ
 Nassavios inter proceres errabis inultâ.
 Excepit prætexta togam, bullatæque vestis
 Expandit juvenile decus; cum ludicra bellis
 Auspicia, & fictæ sprevit præludia pugna
 Mens celso cognata polo. vilescere Pallas
 Incipit, & Batavas jam dedignatus Athenas,
 Gradivi præcepta capit. lorica Lycaum*

Despicit, arma scholam, chartasque repellit inertes
 Pugnatūra manus. Fraternalia negotia spectans,
 Hac vellet permissa sibi, doluitque trophæis
 Præcidi tot bella suis: parere Sicambrium,
 Et fortes animis Frisios, postremaque quondam
 Nomina terrarum Morinos: tot castra teneri
 Legibus, & famulus Mosam pallescere ripis,
 Et fratri totam Superos impendere Daphnen.
 Possedit Bellona verum, & florentibus annis
 Inspirat Martis rabiem. mora nulla, ferocem
 Occupat Hesperiam, & quæ vulnera fecerat ensis,
 Lambit, & hostilem rabido bibit ore cruorem,
 Acer & indomitus; quo vel spes certa triumphi,
 Vel patris memor ira vocat. pedes urget Iberum,
 Urget eques. fusos premit imperterritus hostes,
 Nec veniam dant arma fugæ. non horrida mortis
 Creditur aut lethi facies. non frigida Phœbe
 Importuna Ducis est; vel qui sublimior axem
 Phœbus habet. vidit spoliis Aurora superbium,
 Et lucis pars nulla vacat. pars temporis omnis
 Pugnantis favet omne solum. iam classibus undas
 Clauidit hyems, equitumque globos glacialia vectant
 Flumina; nunc eadem Zephyris spirantibus ather
 Læxat, & æquoreis exercitus innatat undis.
 Quis tibi tunc Alberte dolor? cum classica nostri
 Principis Erkelias premerent victricia portas,
 Et circum flagraret ager; cum rapta suppellex,
 Nec custoditum victor cederet aurum,
 Captivæque nurus. Qua tunc formidine pressi
 Pallebant Grudii, Batavas cum Dela phalanges
 Cerneret, & docti muris vicina Lovani
 Latior Auriacas cantaret buccina laudes.
 Cum tu clare Ligur, cum Princeps sæmina regni.
 Fumantes frustra lachrymis exstingueret ignes,
 Ingemeretque suis tristis Brabantis bustis,
 Tutela secura sua; cum territus hostem

Fugit,

Fugit, & ingenti se condidit aequore Scaldis.
 Non Pandionia sic contremuistis Athena;
 Cum ferus immensos vastaret milite campos
 Medus, & in solis habitaret Gracia transtris.
 Non sic obstupuit Latium, cum frangeret Alpes
 Hannibal, & victis tremere Capitolia Cannis.
 Dic mihi Fama memor, quales Alemannia vultus
 Sumserit, adventu Batavi ductoris, ut omnis
 Castra Getes, pavidusq; averterit agmina Cimber,
 Codanique sinus populi; cum libera ab armis
 Vrbs angusta novis iuraret fœdera pactis.
 O quoties duri circum fera cornua Rheni
 Vectus equo, & triplici cataphractus pectora ferro,
 Hesperias acies & formidata colonis
 Castra stitit: quoties Vahalin Mosamque minacem
 Cadibus Ausoniis vel sanguine tinxit Ibero,
 Et victos galeis hausit victricibus amnes?
 Flandria fatales Morinis reminiscere fastos,
 Quæ cladis tum causa tua, quibus impiger ausis
 Auriacus fraterque ruant: nunc littore castra
 Prima locent; nunc arenti Gradivus arena
 Æstuet, & geminum spectet de collibus agmen,
 Divisa virtute ferox: ut lurida Tethys
 Scuta virum, galeasque, & Batica corpora fluctus
 Abluat, & victo redeant sua castra Philippo,
 Vecta mari magno. Sed tu mihi Rora furentem
 Siste Ducem. viden' ut medios dilapsus in hostes,
 Longius ipse suas linquat post terga phalanges,
 Et captum circumstet Iber? Vos credite BELGÆ.
 Liber abit, pugnamque novo Mavorte laceffens.
 Qui modo captus erat, capienti elabitur hosti,
 Raptaque prostrati suspendit signa Tri vultu.

Ecce Palatina libertas saucia terra
 Postulat opem, victas Italus dum possidet urbes,
 Arvaque Casareis Nemetum submittit habenis.
 Nassaviis molitur iter. nec segnior armat

Cornipedes, patriamque alium deducit in orbem.
 Belga bibit Moenum, tumidum gens nostra Mosellā,
 Accola Neptuni Nicrum. miscentur in unum
 Vangionū Bataurūmq; manus, non Trevir euntem
 Sistit, & oppositis populosa Moguntia castris.
 Stant acies. verum si mens non laeva fuisset,
 Lentaque cristatus traxisset praelia Teuto,
 Non jam Cantabrica turbarent praela cohortes,
 Victorique Nicer fasces submitteret Istro.
 Inter bella animum pugna inflammabat amore
 Magnus Otho, quem Bistoniis Germania peltis
 Ire gravem, atque aquilis perjuris cedere Lunas
 Latior adspexit. nunc victrix dextra Roberti;
 Nunc bellatoris virtus generosa Renati
 Subdebat stimulos, tantoque alimenta furori.

Quò fessum Dux summe rapis trans aquora va-
 Et vastos pelagi fluctus? regemque salutas, (tem
 Crinibus augustum triplex qui intexuit aurum.
 Non mea regales tecum pudibunda subibit
 Musa lares, nec tanta rudi fiducia Phœbo est.
 Tu patria voces & nostri jussa Senatus
 Perficis, & magna juratum fedus Elisa,
 Publicaque egregius confirmas commoda curis.
 Nec solum Auriacas Mauertia nomina lauros
 Condecorant; sed Marte gravis, bellique trophæis,
 Consiliis augetur honos. Respublica felix
 Te Duce, te suasore manet; consultaque gaudens
 Suspicit, & calidos Prudentia dirigit enses.
 Virtutum tibi templâ patent, exemplaue sacris
 Prelucent antiqua tuis. dum libera queris
 Imperia, audacis succurrit gloria Bruti.
 Dum mortem populo impendis, te Consulis umbrâ
 Solaris Decii. urgentes si sistat Iberos
 Dextera, magnanimus monstrat tibi flumina Cocles.
 Bella trahis? suasit Fabius. victoribus instas?
 Jam repetita redux attollit signa Camillus.

Et

Et raptum tibi Roma decus, Latiiue resarcit
 Opprobrium. cum dura pati fortuna coëgit,
 Plurima ab intonso sumus documenta Catone.
 Commendat faciles Trajani gratia vultus;
 Nec patitur Titus esse ferum. Si lurida vexet
 Castra fames, non jam Curios, contentaque parvo
 Pectora Fabricii solus mirabitur Auson,
 Et Belgæ rudis herba placet, calidoque recocta
 Sole dapes, & quæ mediis obsoni i campis
 Lixæ parat. Si sancta fides promissa reposcat,
 Regulus exemplo est. Fastus contemnitur effrons
 Tarquinii, Manlique rigor, sævique Neronis
 Funera, & immanes quos olim Roma tyrannos
 Indignata fuit. menti constantia sedit
 Adversis infracta malis, & crimina solum
 Haud credit licuisse sibi, nec jura favori
 Donat avaritiæ rabies, aut nescia recti
 Ira gravat. cunctos clementia temperat actus,
 Et metui servile putat. plus roboris addit
 Imperiis securus amor, blandoque potestas
 Nixa supercilio; nec se terrore tuetur
 Majestatis honos. querulæ vaga murmura plebis
 Rectorum scis esse vices, regnique labores.
 Ipse probas, quæ facta cupis; nec subdolis aures
 Tundit adulator, sævoque ferocius hoste
 Lingua nocens. totâ livor proscribitur aula,
 Dum solus damnetur Iber. Te patria primum:
 Tu patriam, sed primus, amas. vocat illa parentem.
 Tu sobolem; dubii patrisque & Principis inter
 Nomina pergratis cives erroribus hærent.

Felix illa dies, mediis quâ Belgica castris
 Elegit gavisus Ducem, fraternaue fratri
 Sceptra dedit. felix eadem, quâ splendida tecum
 Astræ venerandus adit delubra Senatus,
 Æternumque tuo capiti meditatur honorem:
 Favistis superi Batavis; dum Principe ab uno

Iura Themis, Mars arma capit. non horridus ultra
 Terret, & ultrices Divum pater explicat iras,
 Aut coelo portenta trahit. post funera Princeps
 Nasceris, & nigros feralia pondera peplos
 Exiit alba dies; & qua modo praefica cantu
 Luxerat Auriacum, tristes te Praside lessus
 Nescit, & excusso reparat sua gaudia luctu.
 Applaudit tibi Belgæ favens, primasque Sicamber
 Accinit auguriis, tibi propugnacula Mose,
 Et totum pandit Vahalim, divisaque Rheni
 Flumina, & invictas ferratis moenibus arces.
 Nec minus alma tuis genitrix Hollandia cunis
 Lata novo sanguine micat, natoque superbit
 Principe, & augustas submittit fascibus urbes.
 Omnia praesenti postponit secula duris
 Emergens Toxander aquis, & Flandrica donans
 Imperia, Auriaco littus custode tuetur.
 Te Flevis, Drusique labor, Donataque mitra
 Oppida, te dominum divisis castra salutant
 Gentibus; ipsa suo vel quas fecunda virorum
 Albion excivit gremio, vel proxima Rheni
 Fontibus ora dedit, vel quas Germania pugnae
 Casside, & aratis armavit Gallia gasis.
 Eoi tecum restaurant federa reges.
 Rectorem Tidora colit; ditiesque Molucca,
 Lavaque odoratis onerant tibi mercibus alnos,
 Vittricesque rates: fulvum Guineae metallum
 Spondet: Hydaspes ornantur pilea genimis,
 Atque alibi jam lucet Eos, Arctoaque cingit
 Tempora. transmittit longinquis munera terris
 Tabrobane; fundunt reduces tibi thura Sabai,
 Et Syria molles populi, ac vicina Damasco
 Moenia. Cuncta tuas venerantur littora laudes,
 Totaque Nassaviis vel paret machina jussis,
 Vel parere timet. vastis circumfluvius undis
 Neptunus tibi vota fremit, saevumque tridentem,

Nerei.

Nereidumque domos, & magni jura profundi
Mancipat, & totum submittit classibus aquor.

Sume pabudatas, Princeps venerande, secures,
Et castris dic jura tuis. Sat multa triumphis
Littora servat Iber. Phæbo subtraximus Indum;
Occiduis restat, nec notus finibus Auster,
Nec passim faciles Afri. Victricia cernat
Signa Tagus, nostrisque minans Carteia carinis
Occidat, & quondam mundi pars ultima, Gades.
Prædatrix Ostenda ruat, tandemque trophæis
Accedat Dunkerka tuis. hostilia subde
Oppida, securus decurrat puppibus aquor
Navita, nec captus ploret sua fata victor.
Saltem aliqua Batavis Bredanum averte pudorem.
Multa tibi Ætnæis jam fumant ara caminis;
Invictasque Duci galeas, & nescia ferro
Cedere scuta suis Brontes fornacibus aptat,
Vulcanus gladios, Steropes thoraca, Pyracmon
Ferratas subigit frameas, clavisque nitentes
Loricæ rutilo gaudens superinduit auro.
Ipsa tibi magno tellus percussa tridenti
Fundit equos, cui Nassavius calcaribus armos
Attentumque latus fodiat, qui flumina velox
Et rapidum tranet Vahalim; nunc culminæ doctus
Transvolet, & nulli Cererem subducat arista.
Iam video nova regna rapi, Morinosque coactos
Degeneris meminisse fugæ; jam subdere colla
Advaticos: domitis Scaldim mitescere castris
Latius impexum fines diffundere Geldrum,
Semotoque magis Frisios prædone vagari.
Tu Patria dignos ex te concede nepotes,
Auriacumque expande genus, stirpique futura
Imperii promitte decus. tibi templa, penates,
Curia concordæ aeterno fœdere mentes
Despondere velint: nec te Fratrique Patrique
Dissimilem belli videant virtute Batavi.

A R G O B A T A V A ,

Sive Epiniciū in captam classem
Mexicanam.

Argolicas classes, spoliūque illustre Pelasga
Pubis, & aurifera raptum de Colchide vellus
In Batavis jam, Belga, vides. En Tiphyn, & Argo,
Selectosque duces patria, reducesque carinas,
Et Tartessiaco male custodita draconi
Munera, & Occidui penetralia diruta Phœbi.
Quas versas, Fortuna, vices? quo crimine damnas
Hesperios irata Deos? dominumque potentem
Vix nutu trepidare tuo? nec regna perenni
Sorte beas? summosque tuo sub numine reges,
Sceptrorum qua fata, doces? trabeasque, ducesque,
Et formidatas gemino sub Sole tiaras
Tot damnis facis esse reas? Num præscia veri
Grajugenū nostris prælusit fabula terris?
Et Colchis tum ficta fuit, tum fictus Iason,
Et ficti Minya, & cantat a pellicis artes?
Inveniunt nunc cuncta fidem. plus Colchide servant
India; Phryxæis pallens mutavimus aurum
Exuviis; nostroque satus sub sidere ductor
Æsonides nunc alter adest, Argiva juventus
Toxandri Batavique sumus. non Pelias Argo
Disscidit Euxinum trabibus spumantibus aquor.
Aut labor in veteri tantus jam luditur urbe:
Non qui rura secat gelidus ditissima Phasis
Abreptas deplorat opes. stant littore puppes
Auriaca, queriturque sua dispendia gentis
Infelix Vesper, nec quondam cognitus orbis
Vincitur, & solum vellet mitescere Belgam.
Presserat Vnanimes Hispana potentia terras,
Imperiumque sibi latè firmaverat auro

Dives

Dives Iber ; poteratque uni mercabilis esse
 Terrarum fortuna Tago. jam cesserat Ortus,
 Frenaque Castella pallens admiserat Indus,
 Quà Pyrois se mergit aquis. submiserat Afer
 Littora, & Austriacis toties Europa favillis
 Arserat, & dices poterat metuisse Philippos.
 Sapius iratum Vahalin Mosamque catenis
 Strinxerat, & vietas Rheno subtraxerat urbes :
 Certatumque diu fuerat : num Rege sub illo
 Subderet ipsa suos concers quoque Belgica faeces.
 An dominis contenta suis pars parvula mundi
 Staret jure suo, latumque ostenderet orbi
 Libertas speciosa caput : num sperneret audax
 Regnatorem Asia, an positis agnosceret armis :

Cum Batavum sic ductor ait : Tantumne licebit
 Hesperia ? populosque meos impune laceffet
 Cantaber ? & socios ultra populabitur agros ?
 Cur servat Bellona modum ? cur segnior aether
 Temperat armorum furias ? & nexa potentium
 Causa labat ? cur quas nobis extorserat arces
 Eripit Austriaco ? vel quas extorserat illi
 Donat Arausiada ? & mutato Principe mutat
 Oppida, & adversis pereunt mihi moenia castris ?
 Luditur hoc terra gremio, divisaque belli
 Gloria victorum geminis alternat honores
 Partibus, & lentipartitur commoda Martis.
 Promotum tellure parum est. vicina Sicamber
 Bella dolet : Frisiis praeclatrix finibus instat
 Linga ferax : timet armatum Zelandia Scaldim :
 Cunctaque circumstant hostiles rura phalanges.
 Tentanda est fortuna foris, meliorque triumphis
 Materies rimanda procul. quocunque recedam.
 Occurret quod perdat Iber. Iam paruit Eos,
 Ferventesque mihi fasces misere Molucca,
 Taprobaneque ferox, & divitis ostia Gangis,
 Et Tidor, & nostris Ambona potentior armis.

Huc aquilas, huc signa tuli, subductaque Bati
 Terrarum pars magna fuit. Gangetica fumant
 Littora, & Auriacis Malabar perculsa carinis
 Horret adhuc, Bataurumque pavent incendia lava.
 Oppositum mundi restat latus. aurifer Indus.
 Ultimaque Arctoïs Tethys, spolianda trophæis
 Linquitur, & pulchro tellus donata metallo.
 Illic pallidulas volvit Pætolus arenas,
 Et ditis sunt tecta Midæ, Pelopumque penates,
 Attalicique lares. illic in viscera terra
 Itur, & abstrusa turbat penetralia Vesta
 Fossor, & ipse suo scrutator concolor auro.
 Quid Cuscum, Quitumque potens, preciosaq; Chiles
 Oppida, quid placidis Limam quæ præsidet undis,
 Commemorem, claramq; Peru? capit inde malorum
 Argumenta furor, socioque superbia luxu
 Ingenii fomenta sui. causæque nocendi
 Invenit. hic dirum peregrina pecunia Martem,
 Pestiferasque faces, bellicæ accendit Erynnin,
 Inque neces nostras toties armavit Iberum.
 Hæc dypeos tot vena vomit, tot fabricat enses,
 Invertit fas atque fidem, regumque ruinas
 Ex alto scelerata trahit, tot subruit urbes,
 Tot populos, fatale lutum. timuere Britannii
 Hesperii rectoris opes, sensitque ferocem
 Gallia, terribilem Venetus, Germaniæ fortem,
 Belga gravem, sævumque sibi glacialis Ierne,
 Audacem Allobroges. regnatoremque profundæ
 Oceanus. tanto supplex natura magistro
 Paruit. hoc uno princeps ditatus ab Indo
 Subdidit hunc ipsum sceptris, & margine cœli
 Finit imperium. qui, tot labentibus annis,
 Terruit infractos audaci milite Belgas,
 Indus erat. qui castra Tago transfudit in Arcton,
 Instravitque suis Neptuniæ regna carinis,
 Ille fuit. quæ mansuetum tot cadibus Albim

Imbuît, & Nemetum consperſit ſanguine terras,
Pars mundi poſtrema fuit. ſi ceſſimus, auro
Ceſſimus, Hiſpana nunquam vicere ſariſſa;
Qua vicit, diſ gleba fuit. tam nobile lucrum
Exheruit fama precium, Quid ſedibus hiſce
Protrahimus bellũ Batavi? Phœbumque cadentem
Negligimus? cur non magnis invadimus auſis
Raptum Attabalipa ſolium? prædamque Piſarri,
Barbaricaſque pari rapimus virtute tæras?
Credite Battavia procereſ, hac parte petendus
Cantaber, hoc uno finire noſtra triumpho
Prælia poſſe reor, ſolum locus iſte potentis
Imperii ſuffulcit onus. hæc omnia tellus
Vindicat, hæc mundo pacem victoria reddet.
Ibimus, & ſi quis fatiſ locus, ibimus, & mox
Territa Naſſovias ſpectabunt Mexica claſſes,
Attexentque meiſ victricia roſtra coronis.

Talia Arauſiadeſ attenta per oppida ductor
Dum loquitur, ſubitoque accendit pectora motu:
Et jam magna novi ſedit fiducia belli;
In Zephyrum gens tota ruit, diſiſque Belgi
Partibuſ, ingenti cœunt æraria cenſu,
Et bellum privata parant. poſt publica ciueſ
Arma, ſuiſ ſervent ſtudiis; opibuſque repoſcunt
Conjunctiſ uniuiſ opes. ſpe concipit Indum
Qualibet, & dubia patriam mercede tuetur.
Nec diſſerre placet tanti molimina belli,
Aut patitur fortuna moram. dat claſſibuſ undas;
Duraque Neptuni ſoboleſ, interque procellaſ
Indomito nutrita ſalo, vaguſ æquoriſ hoſpeſ;
Huc omneſ vertère minas; agiliſque juventuſ,
Illa ſua vindex patriæ, & Mavortis imago,
Bellona ridente, novaſ contingere terraſ
Geſtit, & aurifera voitiſ exultat arena.
Ibat ovantiſ animiſ, ſpoliisque inſigniſ Iberũ
Ductor, & Heſperiiſ redimituſ tempora roſtriſ.

*Æoliosque inter fremitus, noctesque, hyemesque
 Suetus honorat a traducere tempora vita,
 Disposuit medio bellacia carbasa ponto ;
 Auspiciisque Deum, claro sub Principe, latum
 E Batavis molitur iter. sic noster Iason,
 Æsonides sic noster abit. velut acer in Afros
 Ibat, agenoreis minitans incendia portis,
 Scipiades ; postquam Latias scivisset in urbes
 Hannibal, inque suis doluissent bella Quirites
 Visceribus gremioque geri, victaque fuissent
 Post Trebiam infames Canne. sic longius ibas
 Cum Macetis, Pellae, tuis ; cum finibus ætæ
 Nescires pugnare domi ; nec Persa superbus,
 Badtraque, Arachosique, & vasti Orientis honores
 Insanum imperii possent frenare furorem ;
 Cum toto Tyrus alta mari circumdata nollet
 Ferre jugum, solumque tuis submitteret arces
 Classibus, & Graia citius vicere carina.
 Ille per aquoreos numerofo remige fluctus
 Vectus in Occasum, didicit Solemque diemque
 Se jam ponere sequi, atque astris praeuntibus audet
 Successus sperare sibi. mox flantibus Euris,
 Hinc etiam documenta capit, coelique favore
 Letior, Albionis populos, & regna salutat
 Celtica. at infestum mox prater vectus Iberum,
 Vindictam sub corde premit ; tacitusque putatur
 Fatalem huic dixisse diem. quacunque per undas
 Flexit iter, pavido sperata silentia passim
 Incubuerunt mari. fugit Tritonia conjux,
 Inque cavernosum se submersere profundum
 Nereides. alium Salamine praelia Xerxem
 Moliri, pars una timet : pars altera, Troja
 Reliquas hac classe vehi, rursumque furente
 Æneam Iunone peti : vel grandibus iris
 Aëtiacas repeti civili sanguine pugnas :
 Aut iterum Hesperio Belgis sub rege parari*

*Turrigeris pœnam ratibus. sed longius actus,
 Suppositumque tenens signis ferventibus aquor,
 Terruit athereas Arctoo milite Chelas,
 Et timidis vidit Geminos harere lacertis
 Arctius, & trepida pallentia Virginis ora.
 Sed non sidereum cepit formido Leonem.
 At Batarum postquam vidit depictæ Leonis
 Signa procul, rostrisque coli se novit in istis,
 Nominaque inscribi ratibus, fulgentior ignes
 Explicuit, rutilasque faces accendit eunti.
 Mox ubi magnanimo tellus inventa Columbo
 Ante oculos & rostra stetit, visaque fuere
 Cyclades Occidua, & scopulis Barbuda tremendis,
 Invasit loca cuncta metus. que cincta profundo
 Cuba jacet, titulisque novis Hispania gaudet,
 Adventu tremuere Ducis. turbata Philippi
 Imperia, & missis habitat a regibus aula
 Prasensere malum. grandem transvecta per Isthmum
 Attonitam quoque Fama Peru, pacataque late
 Æquora, Guianaque domos, Panamamq; Diosque
 Perculit. occulti Potosi tremuere recessus,
 Inque suis parvidum venis expalluit aurum.
 Non sic extimuit Clypea sub portibus Afer,
 Cum Latius Poenam terreret classibus urbem
 Regulus, & longi jaceret fundamina belli
 Navigat Arctous populus; veterisque coloni
 Orbe novo posuere rates, inversaque belli
 Sub Tropico fortuna fuit. quo sidere Phœbo
 Meta stetit, nostri quoque lux altissima fati
 Emicuit, sociosque astris aquavit honores
 Auriaca virtutis apex. Quis crederet? illa,
 Illa diu gens pressa domi, vix sedibus, eheu,
 Tuta suis, secura, foris peregrina lacescit
 Regna procul, mediaque velut stat Colchide victrix.
 Hic ubi diffusum late circumspicit æquor (strum,
 Dux Batarum, jamq; in Boream, jam spectat in A-*

Impatiens voti, fameque sititor, & auri,
 Adspicit ex alto surgentes gurgite longè
 Adventare rates, & foetas mercibus alnos,
 Transtraque Phryxæum domino portantia vellus:
 Cum sic ad socios puppi prafatur ab altâ;

Has ego vel bello victor, vel morte tenebo
 Certus opes. per tot fluctus, mundique cucurri
 Littora, vici hyemes, æstivæque sidera sprevi,
 Brasiliæque meis arserunt littora flammis
 Nuper, & hic galeis pelagus victricibus hausi.
 Nunc restat labor iste mihi, spoliisque litandum
 Belga tibi. nullo relegam vestigia cursu,
 Dum mea sit spes tota Tagi, dum cesserit illa
 Obsequiis dis præda meis: non sospes abibit
 Hesperus, aut missum capiet vectigal Iberus.
 Accelerate viam, socii, conscendite puppes,
 Quæque vehunt Indos, ferro jam vindice Belgas
 Transtra vehant, dominosque alios agnoscere discant
 Sidera puppes, & castra natantia ponto.
 Si morimur, patria morimur. si sanguine tantum
 Constiterit facinus, patria debemus & illum.
 Vivimus; hoc etiam patria est. pugnamus; & illud.
 Alterius vos nosque sumus. nec talibus ausis
 Fama levis petitur. socio comes ibit honori
 Utilitas, rapto cunctis mactabitur ære
 Paupertas in visa domi. solabitur Indus,
 Quos inopes dudum gracilis damnavit egestas.
 Non in Parrhasiis Borea consistimus oris,
 Non Zemla glaciale fretum gelidasque iubemur
 Ire vias, non verticibus trux imminet Arctos,
 Aut cum carnivoris miseri decernimus urfis.
 Cuncta nitent, gaudetque suo natura sereno.
 Nos melior coeli regio placidumque cubile
 Solis habet. calidos ubi fax Phœbea negavit
 Differri plus posse dies, bis messibus æstas
 Turret, & aterni ridet clementia veris.

*Inter opes hostesque sumus. quas cernitis, undis
Divitia gazeaque natant. hæc carbasæ mundi
Fata vehunt, Regumque ferunt diademata puppes,
Nunc pugnare manu, toto nunc robore niti
Vos decet. expansis agedum succurrite velis,
Et vestri faciles jussis parete magistri.*

*Tales magnanimo dignas ubi præside voces
Ediderat, paret dictis Neptunia pubes.
Ocius hi remis, & contendere lacertis,
Vela alii, laxosque citi explicuere rudentes.
Fervere cuncta mari, & verri vada cerula cernas
Armigeris conspersa viris. nec segnius ille
Imperat, & socios fugientem instigat in hostem.
Iamq; parvens, pallensque metu circumdatur Indus,
Et dives bellare timet. quamque anxia res sint,
Discit, opes, magnique gravis custodia census.
At contra spoliis immanibus acrior instat,
Et quantum causa distat, vicinior armis
Belga premit, ratibusque rates hostilibus arctat.
Præda sit Hispanus, confertaque scrinia vecors,
Deserit. aërias scandunt Marvortia puppes
Agmina. non aliter, quam densa grandinis imber
Fecundis incumbit agris; olidumque cadaver
Invadit rostrata cohors; aut acta per auras
Hybleos mellita tegunt examina montes.
Quis tibi tunc, Havana, dolor? cum littora circum
Erraret tua Nassovius exercitus armis,
Inque tuis Batavorum fremuerunt classica terris,
Et parvula Auriacas classes videre Matanca.
Exiit locusplebs gazis regalibus Astur,
Et latum transfertur onus. portantur Iberi
Regis opes pelago, & tantis Dux Heinus ausis
In patriam spolia ampla refert. augusta vehuntur
Pondera, & Arctoïis fato servata triumphis
Belgica inoffenso subeunt navalia cursu.
Sic nobis mereatur Iber. sic India nostra est,*

Ignorata diu terris. quacunque per orbem
Possidet Hesperidum rector, quoque possidet hostis,
Sola nec immensi domina est Castella peculi.

Quicquid in hoc reperit Vespuci industria mundo,
Inventum tibi, Belga, scias. qua regna Columbo.

Iam populo patuere tuo. qua praelia gessit
Cantaber, hac nostros etiam confecit in usus.

En cœunt gemini bellis felicibus orbes,
Et quâ flammiferi surgit fax incluta Phœbi,

Quaque ruit, fractisque bibit fervoribus undas.
Dissociat natura duos, victricibus armis

Confociat victor populus, dominisque sub iisdem
Auriacas duplici suspendit cardine lauros.

Credite posteritas. qua vix trepidantibus olim
Principibus parvâ poterat se sede tueri,

Terra, procul missis diffundit jura colonis,

Et cunctis quatit arma locis, nec limite certo

Omne audet calcare solum. vagus advena mundi

Hac habitat tellure, salo nutritus & undis,

Partiturque suos Nerei cum conjuge fasces.

In ratibus vis summa Ducum est, sceptrumq; geren-

Robur habent. parva ratibus crevistis Athena, (res

Totaque se fluidis defendit Gracia lignis,

Vecta mari magno. cur vertice proxima coelo

Alta Tyrus Sidonque fuit? potuere carinae

Imperio monstrare viam. dum navigat ingens

Carthago, trabibusque natat, dat jussa Saguntho,

Gadibus, & Libycis Trinacria parvit armis.

Tuque adeo nunquam Superis tam visa fuisses

Roma potens, Latius nisi formidata carinis

Ostia barbaricos aquilas misisset in Afros,

Aut Pelusiaci bellacia littora Nili.

Nec Batauvus virtute minor jam clarior exit

Gentibus, & quovis armat sub sidere puppes.

Adspice, Belga, virum, tibi nunc ostenditur author,

Totus ovans; Curibus parvis, & paupere Portu

Missus

*Missus in imperium magnum. cui nobile virtus
Stemma dabit, seroque feret praconia seclō
Fama memor. nondum bellorum in vulnibus ira
Subsedere Duci, nondum spoliantis Iberum
Desavit rabies. dicas majora minari,
Et facinus versare novum. fiducia rerum
Magnanimo sub corde sedet. spectacula, triumphos
Dissimulat; tua vota capit. nec gaudia tantum,
Quam facili momenta probat, sperataque nobis
Otia, & Hesperia domitos hac clade furores.
Si magnum, vicisse, putas; sine cadibus hostem,
Hoc majus, vicisse, reor. discessit inultus
Cantaber, & nullo nostrorum sanguine Regem
Imbellis placavit Iber. Nos solus Olympus,
Oceanique furor, Boreaque exercuit ira,
Et docuit plus posse Deos. Sic nempe decebat,
Qua dederant, aliquo discrimine dona parari,
Grandiaque admixto frenari vota periclo.*

*At vos Battavia proceres, civesque, duorum
Nomina magna Ducum fastis inscribite vestris.
Qui prius Herculeas audaci Marte columnas,
Et subitis Calpen, Abyla ridente, favillis
Terruit: & quem nunc spoliis spectatis onustum
Materiam belli gravidis vectare carinis.
Heemskerki manes & magni pectoris umbra
Audiat hoc. venit praeclari funeris ultor
Heinius, & cunctis factum memorabile terris
Continuat virtute nova. Dux alter in undis
Castra rapit, rapit alter opes. hic pabula Marti
Eripit, ille rates. alium Bellona secundat,
Huic ultra Fortuna favet, sortisque serena
Gratia. post lituos alius laurosque superstes
Involvit se laude sua: post busta triumphat
Alter, & in media statuit tibi morte trophaum,
Belgica. diverso geminis decernitur orbe:
Dumque alter veterem sibi subdit, at ille repertum*

Terrarum pars nulla vacat. Dux magne Batavium,
 Ingredere auspiciis letas felicibus urbes,
 Et coelo famulante redux. per mœnia clamor
 Tollitur, Ecce venit; portasque effusa per omnes
 Agmina patricio cumulant plebeja favore
 Gaudia. permiscet senibus se densa juvenus,
 Virque puerque tuis gestit plausisse triumphis.
 O quantum mutata tuo res nostra regressu!
 Ut patriæ priscus rediit vigor, urbibus agris
 Vita, calorque novus! quanta est spes addita Belgis!
 Talis vere novo. pigra post tadia bruma,
 Vis animis membrisque redit, cum celsior acres
 Ducit equos, noctisque fugat fastidia Titan.
 Ipsa triumphatum ante oculos victoria Batim,
 Captivumque Tagum, & preciosa monilia Regum,
 Poculaque, & pateras, fulgensq; in torquibus aurum,
 Exhibet. incusat fatales India merces
 Atque iterum sua dona timet, metuitque perire
 His ipsis afflicta bonis. Hispania nigrum
 Syrma trahit, ploratque sua dispendia terra,
 Iustaque Batavico subduci robora bello.
 Testibus his totum facinus vulgatur in orbem:
 Grataque posteritas diset, Te vindice, Belgi
 Emicuisse decus. tantis securior ausis
 Tempora rostrata cingit tibi Belga corona,
 Heroumque libens titulos & nomina donat.
 Nec desunt studiis Superi. Tibi sidera servat
 Iuppiter; & qua jam rediisti victor in Argo.
 Ut videant Batavi, gelida vicinior Arcto,
 Clara coruscanti semper fulgebit in auro.

VESALIA CAPTA,

Duce facti fortissimo Heroe

OTTONE GENTIO,

Domino van DYDEN,

xix Aug. ann. cId Idc xxix.

Quam pavidos inopina juvant, quam gaudia
mæstos

Inesperata movent animos, minuitq; dolorem
Imprævisa boni facies. sic pulpita postquam,
Et personato squallent proscenia luctu,
Et turbata stupet proprios orchestra furores,
Funeraque, & nullum crudelis fabula finem
Sortitur: Deus, ecce, Deus delapsus ab alto
Cernitur, & tragicos absolvit machina motus.
Sic vagus aquoreis Tiphys jactatus in undis,
Quem sua destituit puppis, nudumque carina
Remigio sociisque latus, dum mentis & omnis
Consilii melioris inops, cedensque periclo,
Forte salutare, quam fors vel gratia Divum
Advolvit, prensat tabulam, fluctusque per ipsos
Enatat: ingentes securo in littore casus
Admiratur ovens, mediaque in morte saluti
Præsidium roburque capit. Tu dilue luctus
Latitia jam, Belga, tuos, tumidaque triumphum
Hesperia, & sterilis miseranda incendia terra,
Et quos infelix queritur Vela via campos
Austriacis patuisse aquilis, clademque Sicambrum
Successu solare novo. victoria damnis
Obstrepat, & patriæ reparat dispendia pernox
Auriacus. Tibi victa suos Vesalia cives
Devovet, & pulso nobis placatur Ibero,
Ac patrio frendens se ulciscitur Isala Rheno.

*Illa graves portarum obices, & vincula laxæ
Ferreæ, nec ducibus metuit parere Batavis.*

*Quin gaudet se læta capi, gavisæque belli
Vim patitur, creditque sibi tunc otia ferri,
Dum circum Bellona furit, murisque sub ipsis
Arietat, armatumque equitem penetralibus infert.*

*Hoc precio grassetur Iber, camposque patentes
Possideat, talem nobis dum debeat urbem,
Et regni momenta sui. viduata colonis
Rura premat, laxisque ferox se jactet arenis,
Et latè prædetur eques: dum fortis castris
Oppida, & Hispano munus arces
Subducat fortunæ duci. Brabantia plaudeat,
Et jam se vicisse putet, dum gaudia ploret
Imperio damnosa suo. procul audeat ad nos
Intrepidum proferre gradum, dum negligat amens
Insultantem alibi Adriacum. longinqua sequatur,
Dum faciat sibi pondus famem. spe proxima fronti
Devoret, at tergo instantem sic sentiat hostem.
Quod facinus, quam grande cano! dum luctus &
Occupat Vnanimis tanto discrimine terras, (horror
Veliferumque bibit bellæ Germania Fleuvum,
Et duplicis ci. cum Rheni se cornua jactat
Cantaber, & raptas Pacata per aquora gazas
Rursum animo votisque capit, nutritque superbas
Stultiæ fomenta sua; jam victus & excors
Indecori dat terga fuga, dispersæque signa
Colligit, & timidus repetit sua castra manipulis.
Haud aliter Latius Pœnus dux terruit arces,
Extremumque sibi victis Capitolia Cannis
Promisere diem: tales tremuistis Athenæ,
Cum ferus iratam Medus transcenderet Hellen,
Totaque barbaricis arderet Græcia flammis,
Cecropidumque lares. rursus se mascula longo
Solvit Roma potens luctu, cum territus Afer
Aspiceret Libyco grassantem listore magnum*

Scipiadem, & retrò amissas remearet ad urbes
Hannibal, & Trebiam Cannasque odisset, & Alpes.
Ille ferox populus, toti qui præsuit orbi,
Quem dominum gentes nimium sensere subacta,
Isala cui domitas trabibus constraverat undas,
Quo fugiat, vix esse videt. quin sedibus arctis
Obsessi discrimen habet, dum debita versa
Præripiunt alimenta vices. ô quanta malorum
Agmina circumstant pauidum! granaria, messes,
Æra, rates, strictis rigidas micronibus hastas,
Pilaque, pugnantumque faces, & quicquid in hostem
Bellatrix doctrinæ parat, stipendia, currus,
Signaque, captivosque duces, glomerata tenemus.
Quàm discit bellare miser, quàm vulnera sentit
Eugeniæ funesta sua, quàm vellet eunti
Longius amotum ratibus succurrere Scaldim,
Aut Ambivaritos inter Tungrosque locari
Castra suos! perit grandis fiducia cepti.
Ad veteres fines, Turnhouta ad mœnia fessos
Solvat equos, scribatque sua solatia Sylva.
Exilio, vicisse, fuit: venere phalanges,
Ut fugerent: dicit querulâ convivia ripâ
Romulidum Drusi que labor: vidisse Sicambros,
Prò, pudor est: ludat lusum successibus anceps
Diva suum; bellique minax se vertit in hostem
Alea. nostrorum stimulos virtutibus error
Subdidit, & præsens extorsit summa periculum.
At trepidans humeris clypeum vix sustinet agris
Hostis, & astricta pudibundos casside vultus
Abdit, & ingentes animos formidine frangit,
Et multum subita deplorat fata ruina.
Armorum fecunda domus, palatia Marti
Et belli devota Deo, Cererisque penates
Iam nobis Batavoque patent. & quicquid in annos
Læmnos, & arisonis Curetum fecerat antris
Mulciter, accedit spoliis, gaudetque Pyragmon

Naffovio tantos famulari poffe labores.
 Mutata eft fena facies. en patria latum
 Exerit os, & fe nimium timuiffe fatetur.
 Ibat mœfta Palès, nec jam, velut antè solebat,
 Sylveftrem tenui Mufam cantabat a vena ;
 Non herbas pecori, non raptis Theftylis agnis
 Lac dabat, aut vitreas vicini ad fluminis undas
 Ducebat Melibœus oves, armenta que tuiò
 Pafcebat petulans Corydon. aufugerat Ægle,
 Mœftaque Hamaadryadum percuffas turba per urbes
 Non fecura fatis culpabat commoda ruris.
 At nunc lanigera tali rumore cohortes
 Marfatios colles & nota pascua vallis
 Certatim repetunt. Damœtas, Thyrsis, & Ægon,
 Cafareos poftquam fors improvifa fugavit
 Geldrorum tellure duces, affuetaque Dravo
 Agmina, & hoftiles terris avertere pradâs :
 Confcia latitiæ magnis præcordia curis
 Expediunt ; latumque choro Pœana canentes,
 Carminibus gemitus lacrymofaque gaudia mifcent.
 Proftera fed quantum noftris fpes addita Belgis,
 Tantum exempta Tago eft, tantum deceffit Ibero.
 Iam fluvios tranafle piget ; jam pradâs, villas,
 Et circum rabidis fumantia culmina flammis,
 Totque ira monumenta fua poft terga relinquit ;
 Nec nova pradâri cupiens, nec parta refervans,
 Hoc metuit, ne militiæ delicta ferocis
 Intra fepta luxat. poft fe, poft flumina retro
 Et victas urbes, & victas confpicit arces,
 Seque velut claufum circo breviorè teneri.

Grande ducis Liguris fpolium, circumdata vallis
 Moenia, Cantabrici ftudius afperrima belli,
 Tot nuper defenfa viris, quæ Lupia lambit
 Proximus, & lato Rhœnus pater alluit alveo,
 Odryfii que potens domus, in qua Regis & armæ
 Et currus fuit, averfi cen turbine faili,

Vin-

Vincitur, & fausto Divum moderamine, nostris
 Additur imperiis, dominumque immutat, & hora
 Momento cessat magno parere Philippo.
 Qualia Nasso vix miracula parturit aether.
 Rumpe omnes, Hispanae, moras, elabere praecipis;
 Non ultra tibi nostra patent, si prospera quicquam
 Indulset fortuna tibi, si in viscera Belgii,
 In gremium sevir dedit, si portio terrae,
 Si cessit pars ista soli, jam bella paramus
 Fluctibus, effusis Tethyn laxamus habenis,
 Et qua flumen opem negat, objectavimus aquor.
 Non uno remeare modo te cogimus. imus
 Aggeribus contra. glebis pugnamus & undis.
 Nec satis hoc. claudit jugulum Vesalia castris
 Et prohibet jam victa cibos. inopique famemque
 Imperat, & rabiem, Vos o, vos vivite belli
 Fulmina praelustret anima, atque aquanda Camillae
 Nomina. tu Bataulum geris fortissime Dydi,
 Quisque ferox justis vincis bellator in armis
 Volsiade, dignamque isto cognomine praedam
 Eripis Hesperiae stabulis. vos Fama loquetur
 Per populos, vestris debet virtutibus aras
 Postera. vos, magno patriam turbante tumultu,
 Divinam tribuistis opem. vos obsita laetum
 Libertas, passisque dolens afflicta capillis
 Religio, Pietasque colent, & tempora circum
 Suspended murale decus. Vos urbibus, agris,
 Triptolemo, Cererique, Deis solatia fertis;
 Auriaci librat is onus, clarique labores
 Principis, & belli molem, motusque levatis.

Magne Deus, tibi iura damus, tibi concinit hy-
 Belgica. sic res est. solum te praeside tantum (mnos
 Respondit voto facinus. te vindice portas
 Fregimus, in muro stetimus, conscendimus urbem,
 Vicimus, intulimusque adversis agmina signis.
 Te duce non equitem gressus, pedemque sefellit

Noctis iter. per te frangere valere, globique,
 Machinaque; & paridis miles custodibus acer
 Institit: Austriacæ fiducia languit aula,
 Et sua securo nocuit victoria Ibero.
 Sis clemens, facilisque diu: felicia tollant
 Nassovii vexilla duces: Tu numine dextro,
 Quos gerimus, decora titulis victricibus enses,
 Hostiles averte manus, obseffa reclude
 Oppida, & attonitum qui nunc famulantibus astris,
 Fulminat ad Mosam, longi post tadia belli,
 Battavicas victor redeat Fredericus in urbes.

De Obsidione

S I L V Æ - D V C I S

liber unus,

Ad PRINCIPEM AVRIACVM.

EXcessit sors nostra modum. suprema tenemus,
 Qua fuerat sperare nefas. Mavortius ipsum
 Perrupit Phlegethonta furor, rursusque potentem
 Contudimus ferro Eugeniæ. fiducia quicquid
 Iussit, & ingentis felix audacia coepit,
 Fecimus; egregiasque Duci victoria curas
 Explevit, solumque hoc uno Belga triumpho
 Stat situr, & veteres audet contemnere lauros.
 Militat Auriacus patriæ, preciumque laboris
 Grande refert, famamque ipsis jam terminat astris.
 Succedunt spoliis urbes, & viæta faciunt
 Oppida. post fractum miserandis cladibus Indum,
 Hic jam plorat Iber, propiusque & bella Batavum,
 Et sua damna videt. non jam sua brachia Cancer
 Contrahit, aut Tropici spectat dispendia Titan.
 Non pater Oceanus, non tot spoliata suorum
 Exuviis jam Cuba tremis. non Mexica fumant
 Tran-

Transtra, vel extremâ Zephyrus damnatâ arenâ.
 Non Tethys exata dolet. post æquora tellus
 Subditur, & pavidis infrendent agmina portis.
 Mœstaque Nassois trepidat Brabantia castris.
 Sic terras dærique reas arcessimus undas
 Imperii, veteresque in nos ulciscimur iras,
 Barbaricæque, Albane, neces, odiisque litamus,
 Sat memores, Rex magne, tibi. sic spreta tuis
 Regna sibi pacem poscunt, gladioque minacis
 Hesperia furias redimunt. his supplicat armis,
 Et victrix veniam belli fortuna precatur.

Littore Dardanio magna dum mœnia Troja
 Verberat, & Phrygiis insultat turribus ultrix
 Græcia, & iratas acuit vindicta Mycenæ,
 In partes abiëre Dii: cassamque secutus
 Quisque suam populumque fuit. pars Ilion optat
 Stare loca, & Danaüm jaculata est clavis ignem,
 Pars genus Assaraci Priamique evertere gentem
 Sævum parat; pugnantque suo sub numine jussæ
 Europaque Asiaque acies; trahiturque Deorum
 Lætibus in decimum Bellona volubilis annum.
 At nobis cœlum omne favet, pariterque secundis
 Numina conspirant animis, & federe lato
 In Regem cœtere poli. Tu pabula Maris,
 Bellator Neptune, rapis, ditosque superbis
 Excuis Austriacas opibus. tu Mulciber enses
 Frangis, & in viso frameas obtundis Ibero;
 Armorumque minas & diri pulveris ictus
 Eludis. tu corda gravi formidine Marvors
 Corripis, exanimasque Duces. tu lenta Philippi
 Iussis refers, regumque procul responsa moraris
 Atlantis Tegeæ nepos. qui lethifer annus
 Ira solet, lethoque virum tot corpora sternit,
 Mixescit meliore Deo; placataque nobis
 Sidera damnatam Phœbus direxit in urbem.
 At tibi, tot Superos inter, Tritonia Pallas,

Debetur tantum facinus. tu provida belli
 Consiliis, & tantarum moderamine rerum
 Instruis Auriacum, tu doctis moenia vallis
 Cingere, per medias Vestam reptare paludes.
 Et fluvios frenare doces: attollere montes,
 Telluris laxare vias: ipsosque furentis
 Irruere in Ditis thalamos, & tramite caeco
 Scrutari secreta Erabi, patefacta tioro
 Tartara, sulphureasque domos. Tu pandere vatem
 Cuncta sinas, causasque & prima evolvere rerum
 Consilia, & clari memoranda exorsa laboris.
 Tuque adeo, seu jam fracta bellacia Sylva
 Moenia restauras victor, captivaeque solvis
 Flumina, belligeramque immergis fluctibus urbem:
 Seu te Casareis mœrens sub fascibus armat
 Isala, & afflicto reddis sua rura Sicambro,
 Carminibus, Frederice, fave. cui sidera coelum,
 Mars gladios, Bellona manus, Tritonia mentem
 Commodat, atque ipsi Manes famulantur Avernî.
 Pieridum quoque templâ patent, vaturnq; Ducum
 Certatim frondent circum tua tempora lauri. (que

Est, ubi sidereos inter sublimior ignes
 Aurea flammiferis aperit palatia valvis
 Iuppiter, heroumque animas & celsa reponit
 Nomina, quæ claris aluerunt bella trophæis.
 Totaque sub galeis sudans exorciat ætas.
 Illic monstrorum domitor, victorque Medusa,
 Regnatorque Asia Macedo, Libyaque tremendi
 Scipiadæ, Deciique, & Martia fulmina, Drusi,
 Ingentesque habitant Pauli. si sera revolvat
 Secula, Borbonicos illic, & sancta Colini
 Ora ducis, cunctosque inter spectabis euntem
 Terribilem spoliis, populosque & victa trahentem
 Oppida Mauritium: pro libertate cadentes
 Nassovios; quoscunque recens vel prisca sonora
 Fecit fama tubâ. quoties suffragia Divum

Sollicitas

Sollicitat Superum rector, mundique labores
 Expendit, num bella velit, num mitia terris
 Tempora, non alia coeli regione Deorum
 Consiliis rebusque vacat. huc vecta per altum
 Ire parat rabido bellatrix Belgica vultu,
 Belgica, concordēs facians in fœdera gentes:
 Non pacis vestita habitu, non mollis oliva
 Dona ferens, cultuque comas inflexa decoro.
 At furor, audacesque minæ, & Mavortius horror
 Prælia spirantem fremitu comitantur anhelo.
 It sudor per membra Deæ, pars una lacertos
 Nudatamque aperit mammam; pars altera nodo
 Fulmineam nectit summa cervice machæram.
 Incutiunt terrorem oculi, rutilantque coruscis
 Ignibus. impavidum pugnaæ audacia vultum
 Asperat, & veluti ritus imitata Minerva,
 Abscondit galeâ frontem, genibusque trementem,
 Quam tenet, argutis vibrat stridoribus hastam.
 Objicitur Soli clypeus, pavidosque laceffit
 Solis equos. illi pugna, certamina, cedes,
 Oppida sculpta manu, & patriæ crudelia patris
 Funera, prostratus generosa cade Varaxiis,
 Captivique duces inerant, Morinûmque per aquas
 Exanimis fugiebat Iber, fugientibus instat
 Belga, cruentatas lambit Neptunus arenas.
 It juxta Mendosa dolens. Tartessia fumant
 Carbasa, turrigeræque rates. stat territa Calpe.
 Alcidaque labor. nec longè Grolla recentes
 Exhibet ære notas, vacuasque à mercibus alnos
 Occasus, pauperque suis demergitur undis.
 Talis in angusto Divorum mascula cœtu
 Appulit. incomptis stabat Rupella capillis,
 Et frustra sua fata querens, Richelique labores,
 Lilia sub manibus, velut indignata, gerebat.
 Ipsa catenatum ducens Germania Cimbrum
 Flebat, & ultrices secum dum colligit iras,

Circumspēctat opem, magno se fassa minorem
 Cæsare. diuisis infelix Mantua sceptris
 Pressa di. dominum populo poscebat & urbi.
 Venerat & triplici crines implexa coronā
 Abhion, & fesso procurans federa Regi,
 In male discordem dictis regalibus aulam
 Detonuit, Caroli pro maiestate locuta.
 Quas inter tales edebat Belgica voces
 Ad soli im conversa Iouis: Si, maxime rector,
 Hæc mea non levis meruerunt surgere regna
 Augurius, Batavas si nondum despicias arces,
 Es medios inter bellorum emergere fluctus
 Iamdudum potui: nec de me sceptrum Philippi
 Occiduis suffulta opibus fixere trophæum:
 Advenio supplex. non ut depugnet ad Ortum
 Auracus, Gangemque ultra victricia tollat
 Signa, vel in gemino figat tentoria mundo,
 Vicinus hic. scripsi extremis mandata Moluccis,
 Per terras Solemque audax utrumque cucurri,
 Et dominam gentem toto circumtulit orbe
 Nassovii fortuna mei, Zephyrique minantem
 Sedibus armatis vexi trans vasta carinis
 Æquiora. transivi Thulen, ipsumque reliqui
 Post mea terga diem. tantum nunc mœnia Sylva
 Vinci posse precor. nostris laus ista triumphis
 Restat adhuc; nec me cupidam spes altera belli
 Erigit. illa ferox miseris infesta Sicambriis,
 Iam Vahali Mosæque gravis, funesta Batavis,
 Incubabat una mihi, & lateri lethalis inheret.
 Illa meas vastat segetes. deservit in arva
 Vulneribus servanda meis, victumque famemque
 Hesperio librat fastu, gaudetque diurnas
 Nocturnis cumulare necesse. pars tertia Belgæ
 Vnius sit præda loci. quin undique stagnis
 Tutæ suis, sparsasque inter securæ paludes
 Militat, atque sue suspendit fata ruina.

Quid jureat Eoos mihi se submittere fastes,
 Si nocet illa domi? leges praescribere Gangi?
 Hic mihi jussa dari. quid vectigalia regum
 Poscimus? hic proprias redimunt araria messes.
 An praeberet cibos tanti est? alimenta que late
 Distentas portare rates? si Geldria Sylva
 Pascitur arbitrio? vastissima cerulea transtris
 Metiri? hic arctis claudi vestigia portis.
 Libertas concessa alibi est: hic unius urbis
 Servitio deformis ago, vulgique fatigor
 Fletibus. infestas Latio Carthaginis arces
 Divisit Libycum spatium ingentibus aquor:
 At me prohi nimum sociis consistere terris
 Di cupitis. celsas Hispania transilit Alpes,
 In Romam cum bella parat, Brennumque ferocem,
 Et Senonum furias tarde sensere Quirites:
 Hac praeceps, inopina meis cervicibus instat,
 Nec lente nocitura venit. cur diura tot annos
 Arma potens gessi? stravi tot pontibus annos?
 Cornibus infractis Rhenum parere coëgi?
 Sustinui muris Martem? noctesque cruentas,
 Armatasque hyemes, & ferrea secula sensi?
 Æmula si nostris perstant hac oppida regnis.
 Di, quorum auxiliis crevi, succurrite Belgis;
 Exorate Iovem: tuque impavidissime Mavors,
 Seu jam Sarmatici moderaris praelia Regis,
 Sive Italas afflas bellorum incendia terris,
 Allobrogumque ducem cognato jungis Ibero;
 Huc omnes converte minas. si Martia cessit
 Breda tuo pridem Liguri, domuitque potentem
 Paupertas inhonora gula, si debita culpa
 Sors fuit illa mea; nunc versis incluta fati
 Sylva ruat, priscumque abole, Gradive, pudorem:
 Disjice ferratos obices, & sedibus imis
 Fundamenta quate. occumbat victricibus armis
 Bellipotens. nec enim jejuno pabula ventri

Ereptum venio, dapibusque imponere legem.
 Non precor, ut fallax equitem submittat Hohenlo
 Moenibus. insidiis major fraudesque dolosque
 Elusit, superanda manu. non vendita posco
 Oppida, vel cives precio. mihi victor Olynthi
 Displicet, atque emptæ, falsis custodibus, urbes,
 Et mixtum sceleri lucrum. quid magne moraris
 Iuppiter, his ipsis Fredericum immittere portis?
 Tolle stagna peto: fugiant subducta Deorum
 Æquora consiliis: excurrant longius amnes:
 Plus urat Titani calor: qua vomeris iuit,
 Castrorum nunc limes eat; mundique solutis
 Legibus, in celsas assurgant pondera turres,
 Permutetque suas Faunus cum Najade sedes.
 Plura perorantem placido Saturnius ore
 Excipit. at votes, æternaque verba Tonantis
 Implicuere suis Parcarum stamina fusis:

Nec te Breda diu, nec te patiemur inultam,
 Belgica. Cantabrigi libranda potentia regni,
 Signandusque modus sceptro. diuisa potestas
 Imperii mundo melior. glomerata sub uno
 Plurima rege ruunt. durat moderata, fatiscit
 Ardua majestas solii. plus numina curant,
 Qui victi vicere Duces. obnoxia cælo
 Regna putas, quisquis regnorum parte carebit.
 Tu, Dea, pugnacem victrix penetrabis in urbem;
 Inueniet virtus veniam. quin præscia Clotho
 Bellorum duplicat lauros, spoliandaque binis
 Urbibus attoniti pallebit regia Mauri.
 Qua ventura brevi, qua comprobet exitus orbi,
 Fatorum secreta loquor. licet undique fundat
 Castra Tagus, junctis Germania tota feratur
 Auxiliis, Rhenus translatus sentiat Istrum,
 Illyricas citat Romana potentia turmas,
 Undique Barbarici conspirent agmina Dravi,
 Pæatusque domi circum te sauiat Albis,

*Incaſſam, regina, tuos remorabitur auſus.
 Vos animis juncta, conſpirantesque ſorores
 In bellum properate, juvet pars agra labantem,
 Dis inopem. ſociate novis araria curis,
 Armaque communi pro libertate reſumptis
 Vertite in Eugeniam ſtudiis. Iam longius Alpes
 Territat, atque alio lauros molitur in orbe
 Dux Ligurum: jam raptâ tenet ſtipendia dives
 Amſtela. quis tanti flectat moderamina belli,
 Conſultant dubii Patres. ſuſpenſa potentum
 Conſiliis nocet aula ſibi, diſcorſque laborat.
 Et tandem lentis veniet Brabantia caſtris.
 En tibi Lemniacis deſudant ara caminis,
 Nec vigilem Steropes patitur ſeſneſcere Brontem.
 Spirant ignivomi folles, incudibus ipſe
 Intonat armorum faber, & fornacibus inſtans
 Tela tuis aptat ducibus; galeasque globosque,
 Pilaque funereasque faces, tormenta, ſecures,
 Scutaque laxata format tibi Mulciber Ætnâ.
 Tu Pavor hoſtiles frena formidine curruſ.
 Tu Labor ingentes operas, Industria moles
 Feſtina fac ſtare manu. Berecynthia turres
 Concute, & impulſis faſtigia deſice muris.
 Singula conjunctis concurrant numina votis.*

*Dixit: at huic ſubito tumuerunt pectora motis
 In pugnas, totiſque novum bibit offibus ignem.
 Nec latuit Marvortis amor. diffunditur ipſos
 In vultus atque ora furor. de caſſide pendens
 Erexit ſe criſta magis, conuſque refulſit
 Splendidior, clypei que micans efferbuit orbis,
 Inque genis rubor admiſſo pallore reſedit,
 Maſſageta veluti cum lactea pocula miſcent
 Sanguine, vel candens ebur interſtinguitur oſtro.
 Acclives jam Phœbus equos annique juveniam
 Vexerat ad Geminos, pugnacia ſidera, fratres,
 Et ſua bellanti debebat lumina Tauro:*

Reddita cum terris, celerique per oppida gressu
 Vecta cruentatos porrexit gentibus enses.
 Laxavitque viam bellis, ac fervida dictis
 Incitat Auriacum : Batarum fortissime ductor.
 Quid cessas parere Deo ? defensaque patri
 Regna novis auges studiis ? & pectore totum
 Excutis Odrysum ? tibi vasta potentia Belgæ,
 Et rerum commissus apex. tibi credita fratris
 Sceptra tui, nostraque potens exercitus ora.
 Iamque tuis crevit Belgarum gloria curis,
 Et Salii cessere Duci. jam fracta feroces
 Submisit tibi Grolla manus. divisit habenas
 Barbaries Eoa suas, domitoque carinis
 Vespere, regales donavit America gazas.
 At majus tibi fata parant. tuus aethera jam mox
 Lambert honos. fraterna armis audacibus ausa
 Transgredere, & tanto quasitos sanguine fasces,
 Quos pugna, quos mille ducum peperere labores,
 Quos longis hac nostra fides contextuit annis,
 In tuto, Frederice, loca. cadat invida terris
 Sylva meis, pacemque velis non antè pacisci.
 Hanc lacris annecte tuis, his debitus ultor
 Inferis, Fili, patrios ulciscere manes.
 Reptasti per castra puer, totiesque cruore
 Immaduit prætecta ferox, interque triumphos
 Telaque crevisti juvenis. jam frenas capeffens,
 Intrepidus ferri, per prisca exempla tuorum
 Circumfer generosum animum. procede secundis
 Auguriis, regat audaces Bellona curules,
 Disponat mediis milos tentoria campis.
 Belliger annus est. post tot mea & damna necesseque
 Plena triumphato redeat vindicta Philippo.
 Hoc pietas polluta rogat, tumulusque Loysæ
 Matris, & infandis Francorum prodita mensis
 Collina fortuna domus, memoresque meorum
 Maximi cineres, venerandaque funera Belgis.

Talibus.

Talibus ille Dea monitis accensus in hostem
 Tota mente ruit, sed enim momenta laborum,
 Quæ maneant nostras inopina pericula terras,
 Quæ bellum sustentet ope, quæ castra locari
 Sede queant, quæ bellacem spes erigat urbem,
 Expendit, versatque novi discrimina crepti.
 Suæ crescit Martis rabies, præ fugia lædium
 Exacuant pugna stimulos. jamque impiger ardet
 In densas se ferre acies, & prælia coram
 Sustentare manu, castris præscribere leues,
 Et jussis animare tubæ, dispendere vallos,
 Sistere præcipientes glebis surgentibus undas,
 Et circum positos lacerare ligonibus agros.
 Continuo turbata quies; Batavumque per verbes
 Bella tonant, sociæque cient Marvortia gentes
 Agmina, & imbellis votis proscribitur ætas.
 Convenere Duces, sumptisque insignibus alæ
 In vultus rediere suos. hi terga fatigant,
 Et spumantis equi fodiunt calcaribus armos;
 Hic cataphracta phalanx, equiti tutela, pedestri
 Lege coit. pars excussa se glande tueretur,
 Pars tremebunda quatit rigidis hastilia rostris.
 Hic præit aratam portans ad bella bipennem.
 Hic acri mucrone ferit. se ferreus ille
 Illæso thorace tegit. sed corpora nudus
 Plurimus à sola sperat virtute trophæum.
 Ingenio constant obitus, miseri que feroci
 Arte cadunt, ferroque mori tam simplice dudum
 Displicuit. formas damnosa industria lechi
 Multiplicat, preciumque ipsis mors captat ab armis.
 Iam fundit Groninga viros, Frisusque maniplos
 Instruit, & patrias abiteris commodat iras.
 Mars facit venere manus: quasque armiger excutit
 Isala, & inuolso gaudentes crine Sicambri,
 Quique bibunt Rhenum Batavi, Chauciq; minores.
 Quasque procellosis in fluctibus, æthere dædæ,

*Asperat audaces Toxandrium terra cohortes.
 Nec varios linguis populos, junctosque sub uno
 Principe Musa sile. nostro notissima Marti
 Robora, conveniunt, spretâ formidine, Galli;
 Inde Caledonio permixta Britannia Scoto,
 Allobrogumque acies, immansuetique Cherusci;
 Quæque, gravis quondam vinci, Germania laudi
 Deficit una sua, nec se vexata probavit,
 Ultima pacato nobiscum militat Albi.
 Hos inter cuneos praelari sideris instar
 Emicuit Ductoris apex, notusque refudit
 Auriacus, bellique moram damnantia movit
 Pleno castra gradu, nec jam suprema timentem
 Funera neglectam Superis admovuit ad urbem.*

*Procubat horrendus madidis Gradivus in agris
 Ilicet, & tenui secernit stramine coelum.
 Exuvias sibi quisque rapit, crescuntque penates
 In numerum, & nullo radiantia tecta pyropo
 Paupertas animosa colit. contemnitior alga
 Heroas dominosque capit, nec dispare formâ
 Vivitur, aut petulans distinguit limina luxus.
 Æstivum perferre jubar, contendere sueti
 Frigoribus, passim recubant; & paupere mensa
 Placatur non docta fames, fessosque relaxant
 Fabricii Curique dapes, vel qualia ruri
 Fercula disposuit tepido Serranus aratro.
 Iam Rhenus per utrumq; latus, jam Mosâ secundis
 Nassovio famulatur aquis, & tergora præbent
 Pontibus, & fluida transmittunt castra carina.
 Incumbunt fluviiis sylva. numerosaque Tempe.
 Hercyniumque nemus, glomerataque robora Pindus
 Mille natant ratibus. veluti cum straverat Hellen
 Barbarus, & transfris solidato gurgite Tethys
 Obrigit. claudunt gravida leihalia puppes
 Pondera & Æolios lassantia tympana fratres,
 Quæque ferunt trepidis furibunda incendia tectis.*

Et totum Marvortis opus. Describitur ingens
 Area, virtutis spacium fatale, laborum
 Circulus, & claro causas concludit honorum
 Tramite. stat morti limes, stat linea vita
 Iugeribus demensa suis, idemque cubile
 Et tumulos trux campus habet : somnique necisque
 Culitra, semideum bellatorumque palastra,
 Orbita militia, tantis servanda triumphis,
 Vel nobis, vel, Ibere, tibi latura pudorem,
 Porrigitur, celebrisque stupet molimina belli.
 Crescunt in cumulum colles, vallesque profundas
 Æquavere jugis. capiunt stagnantia sulcos
 Rura, superjectis coeunt castrensia glebis
 Moenia, cinguntur tumulis immanibus unda,
 Atque undis tumuli. mutat cum Tethye tellus
 Moenia, & antiquis migrant è sedibus amba.
 Assurgunt elementa, petunt declivia, pendent
 Ponderibus librata suis. suspensa tenentur,
 Qua noceant depressa : iterum depressa tenentur,
 Qua noceant suspensa. fodit, secat, obstruit, aufert,
 Laxat gnava manus. sursum jaectantur arena,
 Ordinibusque novis resident. hic linea rectum
 Ducit opus, poscunt alibi munimina gyros.
 Hic cornuta jacent, & duro forfice vires
 Conduplicant inimica suas : hic currit in orbem
 Machina, Phœbea formam mentita sororis.
 Munit tuta metus. quarit prudentia laudem,
 Dum longè ventura timet, dubiisque movetur
 Casibus, & varias bellorum prospicit artes,
 Quicquid & incantis queat evenisse, veretur.
 Attollens apicem mediis urbs ferrea stagnis
 Tot circum castella videt, metuendaque tantis
 Cingitur excubiis. cernit delubra Deorum,
 Sacratasque fores, densisque minacia portis
 Culmina, subnixasque jugis ac collibus arces
 Vallari, atque ipsis indici bella procellis.

Non jam Romulidum grandes mirabitur ausus
 Posteritas, non seua tuas Allestia turres,
 Et quæ Dyrrachium magna cinxere corona,
 Non ditis fatum Capua. minus esse putabit
 Fama Tyrum, stratumque immensis molibus aquor.
 Aut quod cum tumida bellum Carthagine gessit
 Scipiades, cedunt Batavo vallante Plataa,
 Massilia vilescit honos. non alta Sagunthos.
 Quod commendet, habet. non qui sua viscera Xerxi
 Transadigi permisit Athos, vastoque recepit
 Æquora tota sinu. non duris belliger Hemus
 Peruius Odrysiis. mortales omnia dextra,
 Et nostra potuere manus. hac mœnia solos
 Iurabis cinxisse Deos, pactoque potentem
 Descendisse Iovem precio. cur Dommala turgēt?
 Subsidunt maria? & sulcati navibus agri,
 Nauidumque domus, & tecta paludibus antra,
 Demersæque patent valles? cur proximus urbi
 Subducit se Mosa magis, quantumque necesse est,
 Infestas cistigat aquas? cur militat æther,
 Et conjurati ponunt sua flamina venti?
 Di peragunt incepta Duci, & communibus urbem
 Invadunt studiis. cælum, mare, sidera, tellus
 Damnare ream pariter. servanda triumphis
 Henrici laus ista fuit. nec vincere fratrem
 Hanc etiam, visum Superis. celeberrima laudum
 Argumenta cano, rarique exempla laboris,
 Militiaque graves operas, excussa potentum
 Scrinia, & his raptum pugnis in partibus aurum.
 Nempe procul victa peregrino in litore gaza
 Hic iterum nocuere Tago, proprii que Philippus
 Vincitur exuviis. damno est nimis esse potens,
 Divitiæque premunt dominum. terraque marique
 In se versa sui fatalia pondera regni
 Sentit, & exuto tot clades imputat Indo,
 In victæque diu labentia mœnia Sylva.

Ad

Admiranda loquor. totos Eous & Æthon
Absorpsere lacus, & quæ sub vere Napææ
Ambrosias lavere comas, sese arduus infert,
Prataque depascit sonipes. quæ sæpius aëtas
Imbribus Arctois maduit, pluviasque solebat
Sidere sub nostro tempestatesque ciere,
Ferbuït, & longo latrantem Sirion aestu;
Ardentesque focos Cancræ, rabidumque Leonis
Limen, & Astrææ succendit Virginis astrum.
Expendunt exacta senes, nec talibus unquam
Commemorant nobis ivisse caloribus annum.
Sic facilis mores, tanto molimine rerum,
Invertit Natura suos. non pocula largè
Fudit Hyas, taurique madens in tergore nimbis
Alcyone damnosa fuit; cœu jussa, procellas
Continuit, sicæque Ducum juvare labores
Pleiades, & Batavo jam tunc placatus Orion.
Qui licet in cœlo rutilans humentia latè
Cingula & imbriferum distingat Martius ens,
Vt vidit fluidos Belgarum sparsa per agros
Agmina, & adversas studio reptare per undas:
Æolios clemens fremitus, solitosque furores,
Bellantiq; graves populo compefcuit iras.
Nassovius, dum tuta vagis munimina castris
Adspicit, & validis secludi mœnibus hostem,
Signa movet, dictisque suos instigat euntes
Talibus: Hesperiam mecum dormitura Iuventus,
Tempus adest, si quid quondam meruistis in armis
Belligero sub fratre, meis præstate parati
Imperii. uno patriam defendite bello.
Audeat hoc mecum facinus, quem causa ferocem,
Non furor, esse facit. non vili sæna paratur
Pulvere. Cantabrici caput insuperabile regni,
Austriaci jugulum petimus, roburque potentis
Eugeniæ. Quid sola queat fiducia ferri,
Ostentate mihi, non vos per frigora brumæ

Lenta traham, gelidique ferent incommoda soles.
 Non rigidas calcare nives, cornuque minacem.
 Expectare Caprum cupio. victoria praeceps
 Poscitur, & nostros passura propinquior enses
 Aut ruet in vestris, aut stabit Sylva lacertis.
 Nec vos, Pannoniam quamvis concusserit omnem,
 Terreat aut Nemetum domitor, vel rector Iberi.
 Aggeribus passim circumvallata tuemur
 Castra, superfluos fluvios praeinxiimus illis,
 Et pariter terra, pariter defendimur undâ.
 Ite recepturi, Mavors quam possidet, urbem.
 Hispano collecta manus sibi congrua captat
 Tempora, conatusque suos & coepta moratur.
 Credite, suspensus Batavum jam respicit orbis;
 Regum vota favent. spectat ferus Adria longè
 E speculis. dubitat Tamesis, quid Belgica possit,
 Formidat graviora Tagus, plus augurat Ister.
 Mundi cura sumus. nec vobis degener adsto
 Ductor. inaccessas unâ penetrabimus undas,
 Ibimus in terra gramineum, caecosque meatus
 Ingrediar, consors fama, consorsque malorum.
 Qua miles statione cades, occumbere juxta
 Auriacus poterit. non me discrimina vobis
 Dissimilem casusque dabunt. me pondera rerum
 Distinguent, non ausa, Ducem. quae jussa probabo,
 Exequar imparvidus. vestris fortuna periclis
 Aequabit, ceu neutra, meum. Si stagna, lacusque,
 Si mihi tempestas urbem, si proxima coelo
 Tot castella negant, Superum clementia victrix
 Cuncta dabit, jungentque meo se fata labori.

Talia tibi peditum turma, nunc mixtus equestri
 Dicta dedit, studiis animos audacibus implet,
 Accenditque mori promptos, belloque, viaque
 Instruit. horrendo strepuerunt classica cantu,
 Et jussa cecinere tuba. simul impete diro
 crepant. stabant arces, praeludia pugna

*Aspera. sic, Libycis tutela penatibus, altis
 Eminuit trux Byrsa jugis. huc omnibus ardor
 Ire per ambages, & longa exorsa viarum
 Circumferre gradum. qualis per viscera terra
 Fossor in occultos ducat vestigia flexus,
 Obliquatque sinus. Tu me per tela, per enses,
 Per cineres, aciesque Ducum, per funera, pugnas,
 Securum, Bellona, rape, & furiali i pande
 Prælia, suppositosque caris penetralibus ignes
 Et lethi secreta aperi. Iam sanguine ferrum
 Irrubuit, grandesque calent pugnantibus ira.
 Hæret in ambiguo Mavors, nec certus in alta
 Nube quibus dubitat facilem se præbeat armis.
 Pandimus abstrusos aditus, Plutonia rumpit
 Clausura labor, sensimque truces convellimus arces.
 Progredimur fossis. dextrâ levâque sub ipsa
 Stamus humo. disrupta ruunt fastigia flammis,
 Et referat munita fragor, robusta revellit,
 Summa quatit belli rabies. nec segnius instat
 Fortis Iber, patriæque domos & tecta Deorum
 Asserit, & nullo satiantur vulnere dextra.
 Tum Stheneli Turnique cadunt. hic Pandaron, ille
 Dejicit adversum Biiin, Rhatumque, Abarimque.
 Vulnerat Ortygium Coeneus, prosternitur Astur,
 Et præcept animi Volscens. si nomina mutes,
 Adspicias illic Troas Rutulosque feroces
 Permiscere manus, densisque occurrere turmis,
 Alteraque Hesperia defendi Pergama dextrâ:
 Insultare Phryges, Danaos circumdare muros,
 Et propius, casis gemina custodibus arcis,
 Ferre pedem. si quando duces adversa vocarent,
 Pro nobis etiam Mnestheus, acerque Serestus
 Pugnavere: fuit, qui fata extrema secutus
 Euryalus calidum vomuit de pectore flumen,
 Magnanimamque animam tepidis abscondit arenis.
 Ipse Gubernator, claro de sanguine Schetti,*

Tunc etiam patri & pro libertate locutus
 Creditur : & vigili dum prospicit omnia mente,
 Aspera consiliis moderans, nec tristibus impir,
 Pugnantium farias, atque intervalla nocendi,
 Vincendique modum laudatis flectit habenis.
 Nassovius, quanquam magnas sub pectore curas
 Versat, & inumeros pernox se fundit in actus,
 Nil lethi mortisque memor, per saxa, per ignes,
 Sulphureosque globos, inter tot busta suorum,
 Semiricesque viros, & circumstantia pila,
 Fumantes terrarum aditus & lurida tabo
 Regna subit, gratoque aspersus pulvere belli.
 Non his delicias studii, non praeferat aulæ
 Gaudia. quin totus fruitur, dum dispicit hostem.
 Et desperatis transmittit lumina rimis.
 Ille, ubi barbarico libratur machina pulsu,
 Adstat ovans, operasque novis successibus urget,
 Quæ sint excubis, quæ sint loca commoda vallis,
 Quæ ruat è portis acies: quo robore cuta,
 Præsidioque suis noceat, quot vinea repat
 Passibus; & tragica furtiva munia scena
 Unius sunt cura viri, magnusque decoro
 Militat exemplo ductor. stant prælia famâ,
 Nec vitæ numerat spacium, vel supputat annos,
 Cui suæ perpetuas despondet gloria lauros,
 Et cælo cognatus honos. quo vivit in orbe
 Celsa potestatum species, hoc iudice pugnat.
 Sic Ducis adspectu cuncta stupere cohortes,
 Æmulaque audaci promovit signa Bitanno
 Galliæ, cum secum junxisse pericula vidit
 Aurixum, tantoque sui stetit obside fati.
 Ut Leo, Marmarici quem nutrit Africa campis,
 Cum subit atra fames, catulis comitantibus, antro
 Exit, inaccessos quovis sub sidere montes
 Permeat, & lethi contemtor opaca ferarum
 Ipse prior lustrat. patriis animosior ausis

Erigitur sibi, prædaque ferocius instat.
 In: ere à adversum quatens irata flagellum
 Tisiphone, totis concussis viribus orbis
 Arma movet, Batimque furens Istrumque receptat
 Auxilio, traditque truces hostilibus armis
 Reliquias. missis descendit Nervius audax
 Advancicis, longisque armati Lingones hastis,
 Et quondam fortes Vbii, Tungræque phalanges,
 Membraque qui Morini gaudent durare procellis.
 Hic istris inferre minas, fractoque laborant
 Aggere vexata dudum succurrere Sylva.
 Et ruptas animis spirantes grandibus Alpes,
 Eminus adsultant vallis. vix classica p. imos
 Excierant vigiles, Batavum cum Ductor anhelat
 Adventat subvectus equo, lorisque solutis
 Virtutis quoque frena sua famaue relaxans
 Consilio flectit pugnam, festinaque cunctis
 Instruit arma locis, & quæ vocat hostis & usus
 Infert cornipedem. quo deficit aggere miles,
 Utitur auxiliis. hostes Dux inter & urbem
 Pugnât, & à tergo clausos, à fronte laceffit
 Suppetias Regum: distinctaque cura triumphos
 Conglomerat Batavo. Nec jam cognata feroces
 Nomina conciliant proceres. nec sanguinis horror
 Nassovios placare duces, commissaque magnis
 Bella potest odiis. una de stirpe creatos
 Mars dirimit, geminosque ingens distare potentes
 Causa facit. Sed non Henrici castra fuere
 Henrici superanda manu. Tu Dom mala testis
 Tela virum, galeasque, & Martia corpora versas,
 Hispanique dolos, & tantis cladibus emptum
 Eludis facinus: quodque illa poposcera umbra,
 Multa Brizuleos placat tibi vitima manes.
 Destituit spes ista Ducem, primusque resedit
 Impetus. haud aliter, quam cum de montibus altis
 Gurgite præcipiti scopulis illiditur unda,

Atque in se violenta redit, spaciisque repulsa
 Pluribus, hac illac multo mansuetior exit.
 Mox ubi fulmineis patuere impulsibus arces,
 Nudatumque latus miseranda apparuit urbis,
 Et jam semirutum montes, avulsaque fumant
 Moenia, & abruptis se nostra ferocia claustris
 Explicuit, rapuitque istam gens amula laudem:
 Tum sic Tisiphone, diris intexta colubris
 Casariem, quassansque faces: bella altera, restant
 Altera bella Tago. quamvis spes prima fefellit,
 Plus superest. alius Belgæ satiabere pœnis,
 Hesperia. en, tutum aggeribus revocabimus hostem.
 Quod coepi, peragetur opus. quid dextera segnis
 In ferrum lethale ruis? paterisque periculum
 Gliscere? quis torpor seci? Phlegethonta move, te.
 Successus dum summa negant. hoc Filia Regis.
 Hoc Rex ipse jubet. nec nobis altera rector
 Tarpeius mandata dedit. convellere regnum
 Auriaci, atque ipso in gremio consistere terra,
 Consilium est. tacuit, foedosque a fronte cerastas
 Dum manibus furibunda rapit, projecit in amnem.
 Atque ait: Hoc vindicta loco mihi poscitur. illac
 Ite viri. madeat primis insultibus horrens
 Isala, confossosque Duces truncataque membra
 Hauriat. ut dixit, peditum simul advocat alas.
 Ipsa praeit, cuneosque equitum transvectat, & atros
 Undique Marsacius immittit finibus ignes.
 Irrupere aquila, & vastis se jactat in agris
 Caesar; & hinc Flevis fluctus, hinc proxima Rheno
 Pannonius lustrat quadrupes, metasque nocendi
 Praescribi sibi posse dolet. perculsa Sicambrum
 Incusat regio, nec custodita superbis
 Fit spoliis ducibus. fugiunt Faunusque, Ceresque,
 Et tu cura Pales pecoris; lateque juvenci
 Semineces ructant, & sparsa in palia tabo
 Spirantes adolent epulas. impleverat urbes

Terror, & audaces aliàs invaserat aulas.
 Famaque nigrantes agitant formidine pennas
 Vnanimas belli tremefecit murmure gentes.
 At non Nassovii virtus ductoris eodem
 Fracta metu. dubios casus, incertaque rerum,
 Instabilesque vices Martis praeceperat Heros.
 Nec mora se partes alacrem diffundit in omnes,
 Vna salus, roburque suis. vicina tuetur
 Praesidiis, pavidis Rhenum circumtonat agris,
 Inde latus munit Vahali. Prudentia solum
 Tunc pugnare timet, patria nec credita ferro
 Libertas. peragit placide sedata potestas,
 Quod vis inconsulta nequit, rabiemque fatigat
 Circumspecta quies. post te, Thrasimene, morantem
 Laudamus Fabium, dilataque praelia prosunt.
 Suspice Belga Deum. medio discrimine verum
 Otia dant Superi, Divum clementia victrix
 Pro te bella gerit. cedunt terrorque, pavorque,
 Et cunctis sua forma redit. Vesalia latos
 Restituit tibi capta dies. En adspice versam
 Ut trahat in speciem fugientis Cantaber hastam.
 Hei mihi qualis abit, quantum mutatus ab illo,
 Qui venit, ut sumptâ redimat sua tempora mitra,
 Et debellatis figat tentoria rostris!
 Adspice, quàm raris in pristina regna cohortes
 Attonitus referat, totos qui insederat amnes
 Milite. quàm spoliis Cimbrorum exutus & auro
 Aeris egens abeat, qui voti prodigus ampla
 Hauserat urbis opes. turmis truncatus & armis
 Foeda legit retrò vestigia, qui modo plenas
 Explicuit campis acies. timet omnia serò,
 Qui timuit nihil, & nimium secuta ruinam
 Fata trahunt. quânsis, per te, Frederice, tenebris
 Eruamur. tua nos tanta caligine rerum
 Irradiat toto vigilans industria regno.
 Haud secus actumidum cum surgere Nerea cernit

Navita, & Æoliis turgescunt aquora flabris,
 Iamque ratim subeunt fluctus: ille impiger Arcton
 Respicit, & quamnam decimis se subtrahat undis
 Arte notat, fallitque trucidis ludibria ponti.
 Tu quoque non parvum tantis, Casimire, triumphis
 Adjungis cumulum. tibi prisca Batavia debet
 Asserti spacia ampla soli. transire paratos
 Aggeribus prohibes, objectoque obice sistis
 Barbariem. mordent fluviorum irata catenas
 Agmina, & in sterili damnant jejunia terra.

Stabat adhuc Sylva facies, formaque necendi
 Invenit, & veluti flexus se torquet in omnes
 Anguis, & adversus venientem sibilat hostem,
 Irrequieta furit. generosum suscitatur ignem
 Cana Fides, veterisque juroat fiducia belli
 Magnanimam, jam Regis amor, promissaque magna
 Eugenia subeunt, jurataque verba Philippo.
 Obvia castra locat, stridos dat euntiibus enses,
 Egreditur, vocat ad pugnas, hortamine fortes
 Praevenit, & nusquam timidos expectorat horror.
 Urbis ad Occiduos aditus, cervicibus arctis,
 Planities non magna jacet. nam cetera stagnis
 Fluminibusque natant. hoc totus tramite Marvors
 Sudat, & oppositis acuit certamina vallis.
 Conciderant arces. iterum munimina surgunt,
 Protruduntque operas opera. cum cornua frangis,
 Lunaris te forma ferit. cum vincitur illa,
 Septa struit transversa labor. superata vetustas
 Desinat Hirculeos istis conferre labores.
 Hic iterum se Lerna movet, fecundaque colla
 Parturit, inque dies glebosa repullulat Hydra.
 Repimus armati sensim, metimur honores
 Passibus, & totam non vult se parvula vinci
 Area. multiplicat tellus divisa triumphos,
 Annumeratque Duci. circum seges horrida ferri,
 Pugnaesque micant dextra, nec limisio longo

Ictibus alternis pugnant. cum vocibus æta
 Permutata volant, atque intervalla loquendi
 Excipit armorum rabies, contermina miles
 Teeta locat, geminaque nocent confinia parisi.
 Fatali stat quisque loco, nec cedit inultus.
 Permixtosque agitant sociatis gressibus armos.
 Vulnera vulneribus redimunt, sternuntq; caduntq;
 Inque vices redeunt mortes. hæc sæva cruorem
 Ora bibunt, sanieque horrescit livida cervix.
 Illi sanguinea venerando in corpore grumæ
 Canicies aspersa rubet. trahit ille labantem,
 Purpuream vomit ille animam. portantur in hastis
 Exuvia, libratque exanguia corpora miles,
 Frustraque lethiferis queris Libitina cæveris.
 Cerno Thyestæa crudelia fercula mense,
 Cerno Lycaonios artus, Busiridis aras,
 Cerno sacra Phrygum, sibi quas placanda peposcit
 Taurica ferales obitus, furialia Thracum
 Orgia, Achilleos tumulos. quò gloria ducis,
 Quò rapis heroum sobolem? morituraque iuniam
 Nomina? proh quanto meruisti sanguine vinci
 Vrbs cognata polo. non te stipendia tantum,
 Venalesque anima; sed quas armaverat ardor,
 Non emptæ domuere manus, devotaque laudi
 Pectora semideum. sed quis fragor intonat aures?
 Annè Gigantæa congesta cacumina dextra
 Enceladique ruunt? an mœnia subruit urbis
 Mars pater? & diris Corybantia flatibus æra
 Excuit? alta labant, murosque irata resolvit
 Machina, perque domos, tonitruis imitata Deorum
 Sævit, & immani turres disrumpit hiatu.
 Est genus armorum, quo non violentius ullum
 Vel Phlegethon, vel Lemnos habet. coit unus in orbem,
 Miranda sed mole, globus, cui plurima venter
 Tela cæpit: latent permisto sulphure ferri
 Pondera, & occultas servant in funera causas.

Hunc ubi serpentis vis imperiosa favilla
 Attigit, obliquo se tollit in aëra motu,
 Flammi vomamque trahit caudam : mox lapsus ab
 Horrendum sonat, & magno sua viscera nifu (alto
 Rumpit, & ingenti involvit vicina ruinâ.
 Quos ubi nocturnos flectens Latonia currus
 Vidit, & ipsa Deum circum delubra rotari,
 Creditur attonitis retro cessisse quadrigis.
 His quoque pugnatum. tandem se vinea fossis
 Ingerit, & coecis suppositi mœnibus ignes
 Extremus venere labor. disrupta patefcunt
 Oppida, & incertam spondent suprema salutem.

Exitium tunc Sylva timens, cladesque suorum.
 Et nudum perfossa latius, postquam irrita Bergi
 Coepta videt, totamque imis a sedibus urbem
 Corruere, atque arcta muros indagine cingi,
 Tales sollicito profudit pectore voces :

Quam nihil imperiis tutum, quam cuncta revellat,
 Qua steterant, Fortuna procax, Regumque superbis
 Insulset malefida bonis, devicta docebo.

Illa ego Brabantum decus inviolabile regni,
 Qua bis Mauritium, Mosa indignante, fugavi.
 Debebor fratri spoliū. qua Martia sprevi
 Bellorumque minas, subnixaque fraudibus arma,
 Inque meos usus agrorum commoda verti,
 Totque mihi populos solo terrore subegi,
 Ludibrium sum, Belga, tibi, vesana potentum
 Fabula, & infida exemplum memorabile sortis.
 Hei mihi quod prisca vires, quod concidit ille
 Indomita virtutis honos, trepidataque dextra
 Fama mea? qua trans fluvios spaciōsa vagabar,
 Aggeribus captiva premo. cui robur in undis
 Omne fuit, jam sicca tremo; solitasque cadenti
 Immutant elementa vices. adamantina forti
 Castra jacent superata manu: praeordia fossor
 Ipsa tenet: calco tumulos & busta meorum.

Quò me cunque feram. si tantas, maxime rector,
Promerui poenas, si parcius imbuat aras
Religio neglecta mihi; tua fulmina fontem
Dejiciant, Batavis quam me servare triumphis
Opprobrium crudele velis. da secula Pyrrha;
Supplicio levior fruar. num templa Deosque
Respicias? aeterno fumantes thure penates,
Mitratumque patrem, sacra tot nomina turba,
Vestalesque tuas? num tot mihi culta per annos
Migrabit veneranda Fides? mandataque magni
Praesulis, & Roma potero dediscere leges?
Hoc debes mihi Breda mali; vindictaque de me
Clade tua petitur. Patrem quoque funere nostro
Expiat Auriacus. longi dispendia belli
Sera luam, clarisque accedam fortè trophaeis
Ultima. Quam memini, me, cum tentoria figi
Adspicerem, & positis hostes consistere signis,
Illuisse Duci! Turres attollite, dixi,
Immensos siccate lacus, advolvite sylvas,
Sistite praecipites fluvios. imponitis Ossa
Pelion, excelsam manibus rescinditis athram
In cassum. cunctos obices & vincula rumpam.
Mille patent nobis aditus. penetrabimus illac,
Aut illac. dabitur meliori per via causa
Semita, nec vili succumbam Martia sulco.
Iam Phaëthontais dicebam Belgica curis
Regna regi, & stolidæ committi frena juventa.
Nunc & Aloidæ geminos super astra negatas
Affectare vias: bimari nunc ludere in Isthmo
Romulidas. cœco raptari turbine, quisquis
Adspiret Sylva spoliis. regalibus ibam
Altior auxiliis. suffulta potentia sceptris,
Et gemini Titanis opes, Isterque Tagusque,
Scaldis, & armatis veniens Germania castris,
Subdiderant animo stimulos. nunc omnia retrò
Versa ruunt; veniamque simul vitamque precari

Cogor, & inuisa fasces submittere terra.
 Heu, dedi jam Sylva potes, jam fracta fatiscis,
 Haec tenus inconcussa cadis. flos ille potentis
 Occidis Europa, & victam te Marte fateris.
 Attamen est aliquid, quod te non degener hostis
 Occupat. illa tuis restant solatia fatis,
 Si cadis, Auriaci dextrâ cadis. inde, reflexis
 Ad victorem oculis, inquit: Cape, maxime Princeps,
 Imperii nova jura mei, atque extorta Philippo
 Moenia Belgarum cunctis praepono triumphis.

His dictis siluere tuba, pugnaque resedit
 Impetus, & positis Marvora deservit armis.
 Verticibus recidunt galea, clypeique lacertis;
 Hastâ jacet, laxant lata thoraca catena;
 Non ultra adversis corvicibus imminet ensis,
 Seva vel oppositos lacerat catapulta penates.
 Castra vacant, veteresque abscedunt partibus ira.
 Iam quater aëstrum Phoebe reparaverat orbem,
 Radebantque cavae Titania lumina Lances:
 Cum leges mansuetæ capit, Batavoque coactum
 Subdit Sylva caput. fesso lux prævia Marti,
 Laurigerosque ciens felix Aurora jugales,
 Ingentem nobis consummare laborem.
 Panduntur porta, Dominisque Potentibus arces
 Nassorioque patent. miscet clementia dextra,
 Et simulatius amor. torquet sua gaudia civis,
 Dum dolet, & plausus contraria vota sequuntur.
 Spe Satrix venere cohors, & ista juvenus,
 Tardigradique senes arvis ac moenibus adsunt
 Undique. commendant etiam jam bella puella,
 Et graditur per tota Venus, studiisque fatetur
 Disparibus sua bella geri non littora quondam
 Isthmia, non tantis fremuit concursibus Elis,
 Cum celeres Hieronis equos, currusque stuperet
 Gracia, victricesque rotas agnosceret Argos.
 Omnibus idem ardor, longo qui tramite currunt.

Gra

Gramineos calcare foros, sinuataque vivo
 Cespite metiri spatia. hic in milite vultus
 Intrepidus gressumque notat. probat ille superba
 Molis opus. vastos alii mirantur hiatus
 Murorum, nostrique juvant spectacula belli.

O quam latus adest, qui nunc illustrior exit
 Gentibus, & victor populus quem consecrat annus,
 Quamvis Auriacas semper comitatus secures
 Laureae bellatrix fuerit, totiesque triumphos
 Et domitas urbes clypeis inscripserat aetas;
 Hic tamen ante omnes toti fulgentior orbi
 Emicat, & victa praefert sua tempora Sylva.
 Ad facinus Mars ipse stupet, nec viribus ultra
 In victum quicquam esse dolet. nunc pervia ferro
 Sidera, nunc ipsos Superum nutare penates,
 Securumque nihil Belga pugnante fatetur.
 Fortius haud unquam, nunquam violentius itum
 In latus Hesperia, simili nec clade ferocem
 Fregimus aurora dominum. fortuna labori
 Annuit, ingenio robur, fiducia coepto.
 Quam Superis, Frederice, places. tibi sidera formae
 Iuppiter, & totus facilem se accommodat aether.
 Quam populis, Henrice, places. araria cives
 Pandimus unanimis. tibi, fortia nomina, Belga
 In lintres frogere nemus. tibi mille ruebant
 Per fluvios plena cuneis & frondibus alni.
 Submersa sedere rates, per stagna, per undas
 Ivimus impavidi. confudimus equora terris,
 Terrasque aquoribus. Tu, Ductor magne, secundis
 Conficis auspiciis bellum, gladioque coertes
 Luxuriam sati. patriis virtutibus addis
 Plus audacem animum. Fratris successibus olim
 Clarus eras, nunc ipse tuis; & sanguine parta
 Crebra paludatos ambit tibi laurea fastes.
 Quod gaudent Batavi, Batavis quod secula currant
 Aurea, vicinum Vahalis quod nescit Iberum,

Nostra quod imbellem miretur Belgica Mosam,
 Debet quisque tibi. dubius formidine rebus
 Inceptum damnare caves. constantia casum
 Risit, & ancipitem spreuit prudentia lusum.
 Vincere num Bredam tanti est? ibi tempora longas
 Traxerunt dilata hyemes: hic vincere brumâ
 Vinci penè fuit. parvas ibi cespites grandi
 Impensa mutamus opes. non stagna lacusque
 Circumfusa nocent Liguri. non viribus illis
 Vicit, at imbelles jugulos ingloria fregit
 Supplicio, non Marte, fames. Tu fossor in undis
 Munimenta locas, immanique aggere fluctus,
 Neptunumque domas. Tu totos abluis agros
 Æolus; & ventos tempestatesque secundas
 Ad tua jussa vocas. idem tu miles in ensen
 Insurgis; subigisque trucidis Marvortia Sylva
 Robora, dum plenas indulgent horrea messes.
 Certavere diu Superi, qui vinceret illam.
 Certavere Duces: donec decreta Deorum
 Excipis, & cœli dirimis certamina victor.
 Sapius Alciden stupui, seu stringeret angues
 Trux puer, aut savi lassaret terga juvenci:
 Sive Cleonai discerperet ora leonis,
 Subderet Antæum lucta, Stymphalidas arcu.
 Plura tua potuere manus. plus proderit orbi
 Brabantium domitor. soli gravis hydra paludis
 Vixit, in Arcadia partem vastator abibat
 Savius aper, crudi Thracas Diomedis imago
 Terruit. hæc multis nocuerunt sedibus arces,
 Vna nec hoc monstrum vallis, non una pavebat
 Insula. per Batavos vicinaque rura Sicambrium
 Ibat, & adversas lacerabat dente Salinas.
 Mersit Scylla rates. sed & hoc: armata Chimæra
 Ignibus ira fuit: vomuere incendia Sylva.
 Bellerophon tu noster ades. tu densa rotantem
 Echia Geryonem, raptorisque atria Caci,

Latrantemque domas, victis custodibus, aulam.
 It gradibus fortuna suis. praludiz fama
 Grolla dedit, dites vexerunt nomina gazæ
 Latius, admovit grandis Vesalia coelo,
 Ultima pugnantem virtus permiscuit astris.
 Maeste novis, Princeps, titulis. En ardua pennis
 Ipsa duos circumvolitat Victoriæ currus,
 Frenæ tenet Marvors, agilesque in prælia lentæ
 Ducit equos. circum galeas disponit, & enses,
 Scutaque, sanguineasque levans Bellona macheras.
 Dextrum Cura latus, levum Prudentia claudit.
 Stat Labor, attritosque gerit post terga ligones.
 At Timor, & validis Formido innexa catenis
 Ponè subit, laceratque suos crudelius artus
 Livor, & insanum furis discerpit Iberum.
 Vna salutantum vox est. confundimus omnes
 Vota renascentis patriæ. clamoribus urbes,
 Compita, rura sonant. studiis concordibus aule,
 Curia, templa favent. victo sic clarus ab Indo
 Thyrsigeris rediit subvectus Lyncibus Evan,
 Et debellato domitor Tirynthius orbe.
 Sic Latium, sic Roma suis spectabilis olim
 Occurrit Ducibus, tunc cum Capitolia Paulus
 Scanderet, & vinctum spectarent rostra Ingurtham.
 Adspicis, ut belli Proceres, & in ære micantes
 Adsultent te circum equites? petulansque superbia
 Passibus incedat sonipes? crebroque peractum
 Hinnitu testetur opus? Tibi concrepat arma
 Miles, & in lusus bellorum seria vertit.
 Ordine discurret, vibrantur cominus hastæ,
 Nunc stat tota phalanx, geminis nunc scissa catervis
 Obvia procedit. fugiunt, iterumque reflexo
 Agmine restaurant pugnam. pars altera victrix
 Militat Auriaco, pars hæc mentitur Iberum.
 Est, ubi in excelsis picturatisque columnis
 Carmina suspendant vates: ubi picta Leonis

*Adspēctes Batavi clauso pomoeria septo.
 Ille coruscantes adstricto fasce sagittas
 Vngue tenet, Bredaque novis admurmurat iris,
 Et pavidam cauda perstringit verbere Lingam.
 Floribus ornantur Satyri, Faunique bicornes
 Exilant, nectit festas Galatea coronas,
 Victoremque rudi sequitur modulamine Phyllis.
 Qua dypeos nuper calcatis sumserat agris,
 Triptolemo ridente; Ceres, iam pristina rursus
 Rura colit, gladiosque suis occultat aratris.
 At procul aquoreis pugnans Neptunus in undis,
 Acrior ad famam, transtris hostilibus instat,
 Atque omnes Tritona jubet deferre per oras :
 Ire per Hesperium pelagus, terroribus aulam,
 Et Siculos implere Deos : narrare potenti
 Borbonio, Tamefisque patri : mox longius actum
 Ire per Ionios fluctus, ubi militat acer
 Adria, & Ausonii librat discrimina belli.
 Irit & Arctoum qui nuncia ferret in orbem,
 Qui fractum erigeret Cimbrum, Sueonumq; tiaras,
 Et latis Gothicum recrearet vocibus ostrum.*

*Fortunate Ducum, magni, Frederice, parentis
 Gloria, cui titulos frater transcripsit, & enses,
 Indue te patria meritis, laurosque triumphans
 Continua. placidam Libertas aurea frontem
 Explicet : Vnanimes societ concordia terras,
 Te monstrante viam : faciles dent rostra seueres :
 Sit foecunda domus : patrios exsurgat in auscos
 Filius, & teneri cupiant è casside vultus
 Adspēctare tua bellacia moenia Sylve.*

T R I V M P H V S

super

CAPTA OLINDA,

Pernambuci urbe , Brasiliæ Metropoli.

INvenit spes nostra viam. patuere Philippi
 Imperia, Hesperidumque domus ; & Vespere ab
 Affulsit Batavis lux optatissima terris : (ipso
 Quaque cadunt rutilique ruunt Hyperionis ignes,
 Belgarum se tollit honos. Ah, ipsa laborat
 Gloria. non unus nobis quoque sufficit orbis,
 Quærimus audaces alium. confundere mundos,
 Et procul ad verso divisos cardine Soles
 Pars mundi cantilla potest. nos vincimus ipsi,
 Et causis majora damus, famamque fidemque
 Transcendit nostrum facinus. tu cepta parentum
 Successusque patrum veniens miraberis atas.
 Necdum etenim furor Hesperie, sævique dolores,
 Et debellata magnis ululatibus urbes,
 Insontesque rogi procerum, flammaque piorum
 Exciderant animis. istis ex ossibus ultor
 Nascitur, & seros acuit vindicta nepotes.
 Concutitur fortuna Tagi, convellimus arces,
 Vincimus indomitas urbes, spoliavimus æquor,
 Regales partimur opes, abradimus usque
 Austriaci titulis aliquid, sequimurque potentem,
 Quæ præt, Aurora dominum. si terreat Ortum,
 Et sua longinquis figat vexilla Moluccis ;
 Regnamus juxta socii, medioque natamus
 Oceano, jactatque suum Battavia nomen,
 Et bellum Ternata gerit. Si Sele perustus
 Afer, & in Libycas Nigris spatietus arenas
 Littoraque & populos victori cedit Ibero :
 Imus in adversum ratibus victricibus hostem,

Carbasaque hac ipsâ desigimus invida glebâ,
 Et commune solum nobis, commune profundum
 Credimus, & paribus mercamur sinibus aurum.
 Quâ Persas Arabasque domat, calidoque sub axe
 Fervida Erythraeis dominatur fluctibus Ormus,
 Objicit arma furor, totoque occurrimus Indo.
 Sin satur Europè Princeps, Asiaque potentis
 Ebrius imperio rector Plus cogitat ultra,
 Occiduoque infert aquilas & nomina mundo:
 Ponè subit Boreæ populus, tranquillaque sulcans
 Æquora pacificis etiam depugnat in undis;
 Aut inventa secat freta, vel vicinibus Austro
 Invenit, aut nostris Chilen ardere favillis
 Adspicit, aut celsæ trepidare palatia Lima,
 Proregumque domos, timidique abstrusa metalli
 Viscera, & immensis turbari Mexica damnis.
 Laxat regna sitis lucri. spēs militat istâ
 Quilibet. utilitas fines metitur honesti.
 Quaque datur, Batava Mavortia pectora pubis
 Sternunt ense viam. certant fortuna, laborque,
 Alternantque suas ratio atque audacia partes.
 Nunc belli rabies, nunc est prudentia laudi,
 Nunc male compositos ausus sors ipsa secundat.
 Nunc nocet Oceano Nereus, nunc Æolus Austris
 Asperat infestas hiemes, classesque moratur.
 Morbida jam fluidas vexant contagia turres,
 Et languent squallore Duces, irataque membris
 Ignavas virtus queritur vilescere dextras,
 Nec Marti constare viros. per densa malorum
 Agmina, per varios casus, per saxa, per undas
 Scrutamur, qua parte nocens mortalibus aurum
 Pullulet, & dites designet fama recessus,
 Ac scelerum prudens abdat fomenta Creator.
 En Tarteſſiaci majestas fulgida sceptri,
 Et sicutus subsidet apex. dispendia rursum
 Et clades Olysippo suas, damnataque fato

Occasum

Occasum Castella dolet. post subruta Sylva
 Mœnia, & attoniti tot propugnacula Rheni,
 Externo Mars orbe furit. nec terra, nec aquor
 Oſia dant, Rex magne, tibi. devorimus omne
 Terrarum pugnis spatium, cunctisque paramus
 Prælia ſideribus. ſpecta, ſtans littore toto
 Carbaſa Belgarum, & peregrinas mordet arenas
 Anchora. Naſſovias exponunt panda cohortes
 Corpora, bellaceſque viros penetrabilibus edunt
 Diſtenta caſtris alni. ſic ultima mundi
 Diſcant Auriacas admittere regna ſeciores.
 Et jam Moſa pater, jam nunc vetus accola Rheni
 Barbaricos potant fluvios, & di vite portu
 Braſilia fixere rates. bellator Olindam
 Belga tenet, geminisque rapit pavitantibus arces.
 Pugnant Arctoa Phœbo ſpectante phalanges,
 Flumina Hyperboreas veſtant ſerventia lintres,
 Inſuetos fugit unda viros, & ſanguine noſtro
 Fumantes tinguntur aquæ. færale cadaver
 Ignota procumbit humo. novus advena, quæ vix
 Conſtiterat tellure, jacet. quin rupibus altis
 Stans aliquis, vultus alios agnoſcit & ora,
 Miraturque ſuis Batavos conſidere terris,
 Et ſtreperis patrium lituis intendere carmen.
 Adſtant indigetes, & ſi quos terra recepit,
 Vel dedit ipſa, Duces. horrent appellere puppes.
 Adventare acies pelago, tormenta parari,
 Torvaque Arauſiacis impleri tympana bombis,
 Et ferro nova regna peti. Nos Sole ſub ipſo
 Cernimus ardentem capiti Phæætona minari,
 Verticibusque inſtare rotas. miramur, ut aquis
 Penè ſecet cum nocte diem Latonius horis,
 Nec ſeptemgemi ſurgant de more Triones.
 Nunc umbras nemorum rectas, nunc ire ſiniſtras
 Adſpicimus, tepidasque hiemes, bis jugiter annum
 Meſſe coronari. monſtrat Neptunia proles.

Nunquam visa prius mutari sidera coeli.
 Thuribulumque notat, Graeque aplustria puppis,
 Inque suis varîe sinuosum partibus Hydrium.

Huc postquam oppositis classem flexisset ab Afri
 Rector, & ignavum superasset puppibus aquor,
 Moenia conspiciens tantis servata triumphis,
 Ad socios tali fertur mox voce locutus :

O socii, seu me partes rectoris habere,
 Seu vobis comitem cupitis, quacunque paratus
 Lege adsum. bellum paribus commune periclis
 Aggrediar ; patiarque meis, discrimine nullo,
 Me quoque signari monitis. quam cernitis urbem,
 Credite materiam laudis, famaue perennis
 Argumenta dari. nostris hac Pergama dextris
 Expugnanda manent. hac mecum moenia lati
 Scandite, nec tantis desit fiducia coeptis.
 Hoc nuper stetimus mundo, cum turgida gazas
 Evomeret Matança suas, cum territus Astur
 Argenti vacuas Cuba de littore puppes
 Corneret, & totos vectaret Belgica montes.
 Hic male servatam nuper possedimus urbem,
 Hoc arsere rates pelago. praemissa futuri,
 Dant exempla fidem. quisquis contemserit hostem,
 Iam vicisse putet. quondam Milesia fortes
 Terra tulit. fuerit toties Hispania victrix,
 Iam timet, & quod custodit, stat concolor auro.
 Successus si fata negant, hac terra sepulchrum
 Præbebit tumulosque viris, vel corpora Triton
 Littoreis subducet aquis. remeare negatum
 Ad veteres Belgi fines. hic vivere victos
 Prò pudor, hic servire genus miserabile poena.
 Si fugitis, negat unda fugam : si montibus abdi
 Et nemorum cupitis latebris, his barbarus antris
 Iste laet, vivo distendens viscera pastu.
 Nec paritur res nostra moram, per singula lethum
 Impendet momenta. duces excitaque cunctis

Latè

Latè signa locis aderunt, afflataque pauci
 Prascribunt alimenta dies. si bella nequibunt,
 Vincet fœda famis miseros. non horrea nobis,
 Aut fera Eleusinas collegit America messes.
 Deserimur terrâ, pelago. spes omnis in armis,
 Et virtus sua quemque manet. qui fortiter hostem,
 Securus feriet. morti vicinior omnis,
 Qui timet, & lethi causas formido ministrat.
 Hic domus, hic cunctis patria est. quos struxit Ibe-
 Transcribet brevis hora lares. victoria justis (rus,
 Nuncupat heredem titulis. quæ surripit hosti,
 Præmia justa putat. non hoc raptoris iniqui;
 Militis officium est. veteres migrare colonos
 Bellonæ lex prisca fuit. fecere Quirites,
 Et clarum genus Æneadum. mihi cana senectus
 Quamvis tela neget validis torquere lacertis,
 Primus iter pedes ingrediar. cum dextra fatisset,
 Pugnabo monitis. O quanta Iuppiter urbis
 Hoc libras momenta die. si numina prosint,
 Hac fati modus in dextra est. Sic Ductor euntes
 Incitat, & colles ultra progressus & amnem,
 Ista iterat, patriæque decus, præciumque laboris,
 Spem Batavum miscet dictis. cum nulla furentem
 Vis tenuit populum, tantoque à principe quisque
 Incaluit, sumisitque animos. Non saxa retardant,
 Non fluvii. cedunt cuneis fugientibus hostes,
 Vincuntur delubra manu, furor effærus instat,
 Urbs capitur, ceduntque alta pugnantis arces.
 Non aliter quàm cum cæco rex Æolus antro
 Luctantes ventos tempestateque relaxat
 Iussibus, & clausos tenebroso carcere fratres
 Solvit, & Ionio patitur sævire profundo,
 Illi indignantes, quæ fors dedit obviam, saxis
 Impingunt rabiem, fluctus ad sidera tollunt,
 Tensaque percussis discerpunt lintea nautis.
 At contra furiis immanibus invidus ardor

Occupat obsessam Hesperiam. victoribus urbem
 Dum nequit, eripuit prædam, foetusque penates
 Mercibus; & propriis damnans congesta favillis
 Scrinia, vota Tagi nostrumque intercipit amens
 Livor, & iratis donat sua munera flammis.

Ergo iterum extremis lauros suspendimus oris;
 Rursus ovans alibi Belgæ est, & dissita longe
 Imperia ignota victor sibi vendicat orbe.

Cælum aliud Solemque videt; Zonaque rubentis
 Hospes agit peregrè; & quæ flammæ dividit axem
 Linea, cum magno partitur regna Philippo.

Sic propius noceant Morini, ratibusque minentur;

Et nobis Dwynerka patet: regalis Olinda
 Occiduum vasta mundum prædabitur ora;

Classibus instabit Siculi rectoris, & auro.

Hæc raptas servabit opes. hæc regia clavis

Discescet regum spoliis. hæc altera surget

Carthago, Hesperiam contra & Tartessia longe

Ostia. Nassovios currus & Principis arma

Hic metuet vesanus Iber. Iamque oppida Sanctis

Nominibus devota rapi, tot flumina subdi

Auguror, & pavidis Platam pallefcere ripis;

Compesce castris Ienerum, servare Maragnon,

Patagonumque domos, & crudo barbara victu

Corpora civili sensim mansuescere cultu,

Annuaque excelsis extundi sacchara cannis.

T R O P H Æ V M A R A V S I O N E N S E;

Sive in interceptam, ad Scaldis ostia, Hispanorum classem,

P O Ë M A T I O N.

Continuat nostras Superum clementia lauros,
 Rursus victor ovat populus; domitiq; triam-
 phans

Hosti-

Hostibus, exuti spoliis exsultat Iberi,
 Et formidatum cernit pallefcere Scaldin,
 Hesperiosque duces; atque infelicitis Eliza
 Transtra rapi, & toto palantes flumine puppes,
 Belligerasque rates & castra natantia mergi.
 Sic belli Fortuna moras, & longa refarcit
 Otia, cunctantemque diu Victoria cingit
 Auriacum. quæ segnis ut, sine motibus, astat,
 Illustri se sine probat, Martique trophaum
 Figit, & ignavi dispendia corrigit anni.
 Constitimus Morinûm terris, tot navibus aquor
 Stravimus, hostiles latè calcavimus agros,
 Terruimus famâ populos. timuere potentes,
 Et quondam dites Bruga. quin conscia culpa
 Nos etiam potuit longè Duynkerka timere.
 At tum cura Deum cæptis & promior ather
 Defuit, & pulchram Flandrorum vincere gentem
 Immeritum visum Superis. nunc numine lævo
 In Scaldin flexere minas. ubi Martia turres
 Tollit, & Albanâ stat formidabilis arce
 Andoverpa potens. illic generosa Philippi
 Progenies, regum soboles, jam dedita cælo,
 Nec minus & lituis Princeps intent a tubisque,
 Tales magnanimo profudit pectore voces:
 Illa ego, quam nivois toties Fortuna quadrigis
 Vexit & innumeris auxit Bellona triumphis,
 Quæ sceptris parere meis devicta coëgi
 Oppida, bellacis fregi Marvortia Breda
 Moenia, & in mediis suspendi signa Sicambrûm
 Visceribus, per tot fluvios, urbesque cucurri,
 Et Fleuvum Vahalimque cavis thoracibus hausi,
 Victa cadam Batavo? vel nunc imbellis habebor
 Femina? si solitis fraudata est viribus ætas,
 Non tamen hæc animis est exarmata senectus,
 Consiliisque animus. veteris mihi flamma juventa,
 Et belli nova cura subit. non impiger ultra

Oppida Nassovius, me milite, vincet inultus,
 Et pariter terrâ, paxiter superabimur undâ.
 Cessit Sylva Duci, cessit Vesalia doctis
 Fraudibus, atque alio tristes sub Sole Matanca
 Ereptas doluere rates. accessit Olinda
 Cladibus, & gemino decessit gloria mundo.
 Non alias adversa magis constrinxit in arctum
 Res Bellona meas. num dedignantibus astris
 Bella gero? num Martis amor plus gliscit in hoste,
 Destituitque meos? ubi nunc vis effera Ibera
 Gentis, & heu, nostra metuenda potentia dextra,
 Et tanta lux prisca domus? num regia nutant
 Imperia, & nobis aliquod male numen amicum est?
 Non ita Di patrii faciant, manesque meorum,
 Degener ut credar magno prognata parente
 Filia, & Austriaca titulis indigna tiara.
 Imus in adversos hostes; nec deside cura
 Eugenia marcescet honos. hac induet arma
 Canicies, preciumque meis Mars sumet ab annis.
 Rumpere omnes, Isabella, moras, totque inter & hostes
 Et terras, luat illa, suis qua tuta procellis,
 Suaviter hunc belli gaudet spectare laborem,
 Et fruitur, secura mali; consultaque pacis
 Despicit, & nostris nutrit sua commoda damnis.
 Hec pacem mihi victa dabit. discentque propinquo
 Marte fatigata tandem mansuescere gentes.
 Et pacata loqui. VValachrum divulsæ Batavis
 Natio, crudeles bellorum leniet iras.
 Hic vos, o socii, temerata sumite poenas
 Principis, hic victa pridem depellite Sylva
 Dedecus & tantum gladiis abolete pudorem.
 Cernite. quas circum Tethys colit horrida, terra,
 Argumenta ferent laudum. sit quaque furoris
 Materies & causa mei. quæcunque tenebo,
 Sentiet una sibi nasci discrimina Berga,
 Bellacesque peti tantis ambagibus urbes.

Sic

Sic ait, instigatque Duces, bellique potentes
 Instruit. assurgit vano Brabantia fastu,
 Et tumidas jactant populi suffragia voces,
 Eventusque notant, & gratum partibus omen.
 Accelerant mandata alii, permissaque sylvis
 Æra sonant. grandes aptantur navibus orni,
 Et totos sorbent nascentia carbasa lucos.
 Spirant bella trabes; & qua dissecta patefcunt
 Robora, sanguineis ducuntur fila lituris,
 Vel percussa gement, cladis prasaga futura.
 Illic murali reboantia corpora pulsus
 Cymba vehit, terretque suo trux machina vultu,
 Sulphureas claudens immani ventre favillas.
 Parte alia aratas capiunt aplustria glandes,
 Telaque, funereasque faces, thoracas ahenos,
 Et quasunque furor, mensque ingeniosa recentes
 Invenit exitii causas, formasque nocendi.
 Adventare Duces cernas, milesque cruentum,
 Qua graditur, sibi signat iter. pugnacia savis
 Pectora flagrabant studiis, & classica votis
 Precipiunt, ardentque adversa laceffere regna.
 Qualis aper, fulvusque Leo, cum tempora circum
 Luxuriant rutilantque coma, jamque obvia prensat
 Vnguibus, & cupidis spumant sub dentibus ora;
 Antra fugit, pigrosque specus, & monte relicto
 Optat in oblata morsus desigere prada.
 Carulea tum forte domo, vitreoque cubili
 Extulit os pelagi rector, cui plurima mentum
 Et circum fluidos velaverat alga capillos,
 Eque humeris multa surgebat arundine vertex.
 Utque oculis classem bellatricesque triremes
 Vidit, & insano coeptum molimine bellum,
 Spumiferos alto ructans è gutture fluctus,
 Risit, & En alter Phaëthon jam navigat, inquit,
 Et male qui rexit patrios auriga jugales,
 Preficitur jam nauta rati. quam lata meorum

Præda venit manibus, quam mox vesania poenas
 Inconsulta dabit, dum centum vecta per altum
 Remigibus sperat Toxandrum appellere terras,
 Et totis junctas animis diuellere gentes.
 Hic clades, Hispanæ, tuas, tumultosque tuorum
 Adspicies, hic busta vago circumflua ponto,
 Et deplorata lugebis fata ruina.
 Sic fatus laevis implevit pectora curis,
 Ipsaque funesta iuvit primordia pugna.

Ibat ovans animis, bellique accensus amore
 Nassovia de stirpe aliquis, fama que sititor
 Improbus, attonitas remis audacibus undas
 Fregit, & Oceano puppes fugiente secutus
 Tethyos alterna infidas trajecit arenas.
 At contra Auriceo vigiles traducere noctes,
 Explorare vada, & merfis imponere terras
 Praesidium tunc cura fuit. nunc undique fines
 Tutari; nunc arma armis, ratibusque feroces
 Objectare rates, & quo vocat usus & unda,
 Neptuno famulante, sequi. dum cominus hostem
 Occupat, & junctis crudeſcunt prælia dextris.
 Tum densa coiere acies, & iudice ferro
 Bellantum fortuna stetit. maduere cruore
 Transtra, fori, & fuso rubuerunt sanguine fluctus.
 Puppibus incurrunt prora, securaque rostra
 Illidunt lateri. pugnant, sine mente, carinae,
 Ponderibusque nocent. fragili sua gloriæ ligno est.
 Et concussa bibunt multam rimosa paludem
 Carbasa, & abducto segnes haerere profundo.
 Accendit Bellona viros, ensisque manusque
 Incaluit. veteres acuit pugnantibus iras
 Libertatis amor. nescit non vincere, quisquis
 Desperat victus veniam. cui triste paratur
 Servitium, fatis potius, quam cesserit hosti.
 Certavere duces, & toto plurima bello
 Emicuit procerum virtus. hic milite puppes

Instruit, acceleratque rates; qua deficit, urget.
 Hic curvos servare sinus, hic pandere vela
 Hic revocare jubet. peragit prudentia partes,
 Bellatrixque manus. donec vallante corona,
 Et geminis hostile agmen concluditur alis.
 Quid referam? pugna faciem, Syrtesque repletas
 Stragibus, & coeco cumulas gurgite mortes?
 An fluvii refluos aestus? tardaſque carinas
 Occultis haſiſſe vadis? an flamina juffis
 Conſpirata Deum regalem excindere claſſem?
 Singula miratur victor. miratur & illud,
 Pro nobis pugnaffe Deos, pelagusque, polumque,
 Nos fatis, hoſtemque manu. ſpes irrita coepti
 Mergitur, armataque acies, revolutaque tela
 Autori nocuere ſuo. Rhamnufia fallax
 Intorſit, vertitque rotam. premit illa ruentem
 In ſua fata ducem, diſperſas diſjicit alnos,
 Diſjectaſque fugat. nunquam fluitantia late
 Largius Arctocæ prævere cadavera piſces.
 Corporibus premitur Scaldis, obſtructaque paſſim
 Oſtia conduſas remorantur fluminis undas,
 Ne poſſint remeare vaga. gens nautica, ſati
 Prodigæ, diſtrictis odium mucronibus explet,
 Et lethum præfert ſpoliis, juguloſque cadentium
 Pro mercede petit. quotquot furor iſte pepercit,
 Victorum ſtrinxere manus. mirabile viſu.
 Illa cohors noſtris minitans incendia portis,
 Battaviaque alta famulas cervice repoſcens
 Supplex ante pedes, tanti jam neſcia faſtus
 Ponit ſigna libens. cujus properantia ſero
 Vela die, tumidaſque minas timuere feroces
 Toxandri, ſua vela fuga, pavidoſque rudentes
 Deſtinat, exuviasque mari tranſcribit & hoſti.
 Hic clavi, tranſenna alibi, caſiſque phaſeli
 Remigibus per ſumma natant. hic lintea ruptis
 Funibus inſternunt fluvios. retinacula ſpernit

Anc'

*Anchora, & antennis jactantur suppara fractis.
 It mœstum portis agmen. pars nuda trabentes
 Corpora, pars vana damnans exorsa laboris,
 Aversosque Deos. quos spes erexerat ingens,
 Demissa cervice gement. spectantur inermes
 Dux, miles, totasque trahunt ergastula turmas.*

*Tales Romulei, trepida Carthagine, portus
 In Libyam misere rates, cum transtra ducemque
 Illustris caperet Xantippo vindice Pyrsa.
 Sic credam pugnassee Tyrum, cum navibus arces
 Cingeret, & tumidis juvenis Pellaus in undis
 Fluctibus immersa muros convelleret urbis.
 Sic Persam tumuisse ferunt, cum sterneret Hellen.
 Sic Persam peruisse ferunt, cum parvula magnum
 Regnatorem Asia vix dum subduceret alnus,
 Et victrix totum sorpsisset Gracia Medium.
 Hic quoque Thermopylas, hic providus arcta viarum
 Obsidet Atriacus. Salamis hic altera fauces
 Stringit & exili Xerxen intercipit alveo.
 Allia ferale Latii reminiscere clades,
 Dic casus Thrasimene tuos, vos dicite Canna
 Ductoris Poenirabiem. non dispare fato
 Pugnat Iber. captiva, duces & signa tenentur,
 Armaque cum sociis, & cum vectore carina.
 Partiri nescit Batavus. capit omnia victor,
 Materiesque mali multos congesta per annos,
 Deseritur pelago. Martis scelerata supellex
 Undique colligitur, cumulataque plaustra metallo,
 Æraque, quæ Corybas diros fabricavit in usus,
 Et Lemni sudantis opes, Steropisque labores.*

*Iam timeas, Brabante, Deos, tot fidere rostris
 Desine, molirique rates, instare procellis,
 Et superimpositis insternere flumina sylvis.
 Victrix causa Diis placuit. si victa probatur
 Eugenia, causa partes & vindice distant.
 Nostra tamen melior. quorum victoria velox*

An.

*Auspiciis effecta Dei est. quid classe laceffis,
 Inque suo demens axes vexare profundo,
 Indigenas Nerei, populos? queis pontus & aquor
 Sunt natale solum, Castor cum fratre Penates,
 Lar Triton, quibus unda situm castigat, & omnis
 Vita procellosa traducitur Amphitrite.
 Luna quibus pro Sole micat, pro luce tenebra,
 Horridus impavidum flabris exasperat avium
 Æolus, & gelida indurant præcordia noctes.
 Terra tua est. laxos aciem dispone per agros,
 Hac belli sit meta tui. sors una Batavum,
 Neptuno propiore frui, facilesque profundi
 Explorare vias. ista se jactat arena
 Belga meus, nostris hac area panditur armis.
 Hic documenta damus, quantum Neptunia possit,
 Prompta manu, soboles. nescis? non longa revolve
 Tempora, cum fluidas ultrix Hispania terras
 Conderet, & multa Tartessus puppe nataret,
 Fœdaque deberet toto ludibria ponto.
 Vel cum Cantabricas bellatrix Horna carinas
 Subderet, & captus gemeret sua vincula ductor.
 Tu mea, tu raptas vidisti Antverpia puppes,
 Cum victrix Vlissinga, tuis sub mœnibus audax,
 Feralem raperet prædam. flere cadentem
 In ratibus Ligurum Morini, captasque triremes
 Et debellati fatalia damna Philippi.*

*At Tu, summe Ducum, patria virtutis imago,
 Ingenti nec fratre minor, tutela tuorum,
 Illustris Frederice, tue præconia terra
 Collige, & has læto voces concede poëta.
 Egredieris fama spatium, laudumque theatrum
 Imple Marte tuo, cœli convexa coercet
 Limitibus natura suis. tu sidera transis,
 Et Superos bellator adis, qua Perseæ magnum
 Inter & Alciden sidus venerabile fati
 Servant fata tuis. vasto stat terminus orbi,*

*Non tibi. Romuleos aquant tua bella triumphos,
 Quæque tuis semper comes est Victoria castris
 Annuit, & gestit tecum Fortuna pacisci.
 Te Duce decurrunt nostris felici rebus
 Tempora, signanturque notis victricibus anni.
 Iam pater Oceanus, jam flumina victa trophæum,
 Iam victa præbent urbes. cum militat æther,
 Dissentire cavent undæ. cum militat undæ,
 Iuxta terra favet. si Ver applaudit amicum,
 In partes trahitur placatis mensibus æstas.
 Quique gravis morbos Autumnus parturit, uni
 Auriaco gravis esse timet. cum cerneret ipse
 Scaldis Arausiacas undis innare phalanges,
 Pro te, pro Batavis jam tunc oracula fudit,
 Fausta que de gemina fremuit tibi carmina ripa.
 Sis precor assidue felix, Mariique senectam,
 Et senis Augusti numeræ. sit Belgica concors
 Te ductore. truces terris averte Philippas.
 Cingat sæpe tuos bellatrix laurea curvus,
 Ista que venturi stupeant exempla nepotes.*

T R I V M P H V S F E D E R A T I B E L G I I,

Super debellatis ad Mosam urbibus,

V E N L O A, S T R A L A, R V R M V N D A,

T R A I E C T O, &c. pluribusque ad

Scaldin victis Castellis.

I*T Batavo Fortuna comes, rursusque Potentes
 Dat fama Bellona Patres. sub Principe lati
 Vincimus, & gaudent sibi successisse triumphis.
 Omnis in extremum virtus Marvortia Mosam
 Vertitur, & veteres belli vindicta Sicambros*

Poscit,

Poscit, & haud uni jam nunc gravis incubat urbi.
 Talis in Ausonias victor dum fulminat arces
 Hannibal, & Trebia geminant dispendia Canna,
 Tot Pæno patuere urbes, totumque ruenti
 In pradam cessit Latium. quin oppida late
 Sidonio cernas sub bellatore pacisci.

Ipsa Croton portas, Lacedæmoniumque Tarentum.
 Et trepidans Atella aperit. nec subdere colla
 Sublimen puduit Capuam. se Samnis, & acer
 Brutius, & versis mox dedit Appulus armis.
 Stabat Roma stupens, & tanta conscia cladis
 Defust una sibi. nec te, Brabantia, Roma
 Dissimilem jam credit Iber. lenta agmina ductas
 Degener, & seris ordiris prælia castris,
 Dum cataphracta tuos circumdant agmina muros.
 Concussa que ruunt, concussis verbibus, urbes.

Sic tibi, sic magna Mævors pater esse locutus
 Dicitur Eugenia, sic incussasse morantem:
 Quam mea discordi jam numine regna tuentur
 Aus iacus, geminoque graves sub sole Philippi.
 Languit Afrorum domitor, titulique pudorem
 Incutiunt Asia domino. quos supputat orbes,
 Alter habet, grandisque labat fortuna peculi.
 Stat quovis jam Belga loco. jam victor ubique est.
 Quem constat vicisse domi. jam vincere spectas,
 Atque iterum superare domi; quem gloria belli
 Præcinxit non una foris. jam puppibus audax
 Imperat Oceano, & lituis navalibus aquor
 Personat immensum, formidatumque tridentem
 Neptuno trux nauta rapit. jam flumina stringit
 Legibus, attonitoque extorquet littora Scaldi.
 Nil finit intactum Auriacus. non ferrea Sylva
 Moenia, & assuetas sceptris regalibus arces
 Perdomuisse satis. pronis fiducia fati
 Occurrit; quantumque sibi promittit, ab armis
 Impetrat, & quavis lauros suspendit arenâ.

*Non virtus, non dextra Ducem, non provida fallit
 Sedulitas, patet ipsa dolo Vesalia, nec se
 Totâ nocte regit. divulso cardine pandit
 Claustra Sinon, portasque potens intercipit astus.
 Ille rates raptaque tibi compendia classis
 Vertit in autores, & per tua currere doctus
 Ostia, debellat fluvios; & alienea laxans
 Castra, Gigantæa paulatim adremigas urbi.
 Sic stabulis pecorique gravis Massylus in horas
 Crescit, & indomito debellat dente ferarum
 Antra leo, semperque novas despumat in iras.
 Vnius Hesperia cecidit decus. otia Batin,
 Et mala pugnacem jam damnat inertia gentem.
 Non cupit à segni tractari Principe regni
 Publica majestas. animo quod deficit, ipsi
 Deficit imperio. quantum virtutibus audit
 Inferior, sit sorte minor. formidine surgunt,
 Et gliscunt adversa metu. cum plebe labascit
 Cura patrum, torpetque omnis, ceu femina, rector.
 Non ducis Albani rabiem, tinctasque cruore
 Barbarico laudabo manus. laudabimus arma
 Belligerasque manus, Siculo tot reddita regi
 Oppida, & exustos castris ac moenibus hostes.
 Quantus eram, Transalpiniam cum duceret agmen
 Farnesius. cum quisque notis vittricibus armis
 Curreret, & nostros signarent prospera fastos
 Prælia. cum supplex excussos Belgica fasces,
 Et spretas iterum Morini coluere iugas.
 Nec te, magne Ligur, tacitum, aut tua facta silebit
 Fama memor. tu diviso fera cornua Rheno
 Fregisti, & valida signasti federa Bredæ.
 Tu dare Germanis leges, tu cogere Nicrum
 Cunctando poteras, & vaftris fallere pactis
 Teutona. quot mediis Liparæ fornacibus aræ
 Sudavere tibi; subito cum nescia vinci,
 Placaret sola victorem Ostenda ruinâ.*

At tu sceptriferam Brabantia segnis inuris
 Castellam maculis, aeternaque probra potentis
 Admises populo. prisca, vab torpida, fama!
 Diva dees, cladesque tuas circumspicis excors.
 Militie quondam titulis, procerumque vigebas
 Consiliis, septumque tua inviolabile terra
 Afferuit dudum Genuas, nunc agra labantes
 Vix clypeos hastasque trahis, laxataque sponte
 Labitur, & tremulo subsidis vertice cassis.
 Non inderatione peris. te plurimus error
 Arguit, evincitque ream. cum Spinola ductor
 Mittitur Insubribus? quo non felicior alter
 Flelere vel bellipoteras vel pacis habenas.
 Scilicet ut talis infelix viduata magistro,
 Ignaro dubioque diu rectore perires.
 Æmula cur vexat tumidam vesania Calpen,
 Cantabricosque duces? cur fastus livor inanes
 Immiscet populis? ut cum sua castra movebit
 Impiger Auriacus, ducant consulta moraque
 Devotam coelo Eugeniæ. succurritur Istro,
 Ut pereat Scaldis. defendunt arma Mosellam,
 Ut nova neglectum maneant discrimina Mosam,
 Et Batavis cedat detonsa Sicambria signis.
 Non minor Austriaco, & Romani pondere belli
 Causa tua est. fatis gemina communibus ante
 Surgitis, occiditis fatis communibus ambe.
 Poscit Caesar opem. sed non ut proxima nudent
 Imperia, & vacuas hostis custodibus urbes
 Insideat. nimium propria secura salutis,
 Damna aliena caves. socios improvida curas,
 Immemor ipsa tui. gaudes te perdere demens,
 Dummodo cognatis constet reverentia sceptris.
 Quin tua dum tacitis flagrat dissensibus aula,
 Et foribus gravis ambitio est, dum luxus Iberas
 Sorbet opes, & nostra vorant stipendia mensa,
 Expensæque leves; incassum araria miles

Sollicitat, gratisque negat pugnare cohortes.
 Heu nimium faciles lasis diffidere rebus.
 Invertit mollescava fidem, & proscribit honestum
 Pauperies, dominumque suum fastidit egena,
 Nec crimen jejuna timet. tunc irrita belli
 Sacramenta putat, meritis cum premia desunt.
 Raraque bellaces implent sestertia dextras.
 En agros hostilis eques, damnataque fatis
 Rura tenet. medius grassans exercitus haret
 Visceribus, quassatque facem, spumantia circum
 Cornipedum te fræna sonant, umbraque minaci
 Et spisso totos involvunt pulvere campos,
 Dedecoris monumenta tui. cur arma, diesque
 Projicis, & timida sequeris compendia vita?
 Et sordes ignava domi? succumbit inermis
 Venlo, nec Martis perfert Rurmundæ laborem,
 Stralæque victorem patitur. nunc nobile luget
 Trajectum, bifidamque urbem cinxere corona,
 Ut possis mox tota capi. Tu ingloria pergis
 Spes damnare tuas, & deplorata fatiscis.
 Iamque Duces infensa tuas, sperataque longe
 Rheticolas ultra Pyrenæosque recessus
 Consilia incusas, alienaque crimina culpas.
 Quod si non alios populo, Regique, tibi que
 Impendes animos; restat ferale trophæum,
 Quod superest restatque tui. Bruxella timebit.
 Horrebunt Grudii, & concusso cardine regni
 Dediscet veteres Antverpia dives habenas,
 Mutabunt dominum Bruga, & languentibus armis
 Vltimus Auriacos sperabit Nervius enses.
 Hac metus, hac Parca, sceptrique volubile pondus
 Subjiciunt animo. veniet labentibus annis
 Iste dies, nec me incassum monuisse quereris.
 Hac ubi pacatæ Mævors infrenduit atrox
 Eugenia; subit ira Dea, priscusque recurrit
 Gentis honos, grandesque jubent assurgere cura

De-

Decrepitam. simul arma capit viresque iuventa
 Canities angusta. manu quin ipsa tremulam
 Hastam intorsit agens, & vertice Bracchiano
 Marti signa dedit. subitis Dux advolat alis,
 Et formidatas aquilas, subductaque Nicro
 Castra trahit, castrisque locat Gonzala propinquis.
 Plurimus admissis sonipes calcxibus ardet,
 Naribus ignescens patulis. quin arva pedestres
 Consternunt cunei. redeunt animique, minaque,
 Votaque. disposita ad leges & iussa severi
 Ordinis incedunt turma. propinque monentur
 Instaurare vias, tempusque optare nocendi.
 At Batavum ductor stipantibus undique vallis
 Haret & obsessam clarus bellator in urbem
 Detonat, & densis palantem dimovet hostem
 Aggeribus, rabiemque jugis immanibus arcet.
 Ac circumfusâ securus militat undâ.
 Non aliter spinas intra revolutus echinus
 Bella gerit. vel tista suo fera tigris in antro
 Ridet oberrantum conamina mille ferarum.
 Tantum opus accelerant dextra. stat terrea moles,
 Titanum qualis fuerat labor. ordine longo
 In circos glomeratur humus, sinuataque vivo
 Cespite præcipiti surgunt fastigia clivo.
 Ambit terra viros. terram spaciôsâ coronant
 Cingula Naiadum. circumdatur orbibus orbis,
 Et tanto constat bellatrix scena paratis.

Nox erat, & rutilos tenebris involverat ignes
 Vix Phœbum prægressa soror, sed languidâ quamvis,
 Non tamen armorum vacuas incedere turmas
 Passa fuit. truculenta cient insomniâ Batin
 Frendentemque Tagum. strictos quin ocyus enses
 Expediit, & violenta movet certamina pernox.
 Irruit in vallos alacer, munimina flammis
 Rumpit, & audaci cistrensia moenis coepto
 Verberat, & valido torquens reboantia nisu

Fulmina, non una perfundit cæde maniplos.
 Nec minus vigilans sub Dictatore Batavæ
 Belgica, tenuerunt; nocturna que tempora gaudet
 Plus servire sibi. disiectis Cantaber armis
 Sternitur, & latis expandit corpora campis,
 Quam curat sic velle mori. funesta ruenti
 Imponit Libitina modum, pugnaeque quietem
 Imperat, & sola furibundum morte relaxat.
 Ut scopulis illisa ratis, quam nubifer Eurys
 Versat, & immites trudent in littora Cantæ,
 Frangitur, & tumido deservit naufraga ponto.
 Bellantum pars magna jacet. super ipsa cadentium
 Colla premunt gressus alii, numerumque priorum
 Auget posterior. calcant cognata jacentes
 Agmina, & in cumulum congesta cadavera surgunt,
 Nec sparsis cecidisse licet. Sic sapius alas,
 Adversæque acies, vicinæque castra cruentus
 Implicuit furor. at nobis prosperrima lenes
 Prælia confecere Dii, pavidaque phalanges
 Abscessere retrò, trepidaque in terga reductos
 Abduxere gradus. ut latus vallibus imis,
 Cum cervam venator agit, cursuque fatigat,
 Illa fugit, silvisque timens sese abdit opacis.
 Tum Gallus, Scotusque ferox, avidumque Britannus
 Affilit in ferrum miles. per vulnera quisque
 Hostem certa notat. cœuntibus undique telis,
 Occumbunt sine lege duces. mors ipsa triumphus
 Creditur, & præsens commendat gloriæ lethum.
 In medios ruit ira globos, seseque periculis
 Ingerit, & nulli gliscens saturata cruore
 Martia laudatis audacia crescit in armis.
 Quippe animis Mavors Deus insidet. acrius urgent,
 Qua pugna vis seua rapit. quem jussus inire
 Quisque locum, victor tenuit, vel corpore textit.
 Dux Iber, ut nullo percurrere robore vallos
 Sensit, & infæstis tentari prælia signis,

Flumi-

Flaminibus certare parat; bellumque profundo
 Efferus indicit Mosa. mortalibus im
 Aggreditur Gonzala Deos. consternat unda
 Lintribus, armigerosque exponunt carnis aetas,
 Ipse gubernator tremulos, jam jamque cadentes
 In ripas agit, & rapidum dimittit in amnem
 Nequicquam, fluvioque suos immergere tentat.
 Tum nova se lethi facies & lividus horror
 Obtulit, exanguesque metus, vultuque cruento
 Proxima Mors. adsunt occultis ensibus acres,
 Adversa que manus Bataurum, cymbasq; carinasque
 Et fastidit a jam tum telluris amantes,
 Sorsit Mosa viros. expletque fluctibus ora
 Hauserunt totum streperis singultibus amnem.
 Texit subsidens fugientum corpora tellus,
 Et limo defixa pedum vestigia vanis.
 Gressibus elapsit. nutans sub cespite putri
 Ille labat; ripamque natans dum prensitat alter,
 Fallitur, atque una sese mersere ruina.
 Hunc alius madidum cupidis amplectitur ulnis,
 Emersumque vado generosa morte trucidat.
 Hos illatus aquis, & multo vulnere fractos
 Cogit equus medio remeantes gurgite mergi.
 Quosque necant undae, dubia ne morte perirent,
 Tela super glomerata necant. pariterq; sepulchrum
 Mobile precipites donant sub gurgite lymphe.
 Talis erat facies, Trebiam cum Roma lacusque
 Sorberet, Trasimene, tuos; cum scuta nefastus,
 Castraque & Ausonias devolveret Alia parmas.
 Ipse suis animosus aquis turgentia membra
 Explicuit tum Mosa pater, plenisque tumescens
 Vorticibus, grandi se laxis extulit alveo,
 Ut possit nocuisse magis. sed percitus ira
 Astur, ut innumeris conspergi cadibus undas
 Vidit, & Hesperio rubicundas sanguine: Mosa
 Eripiam tibi nomen, ait, Trebiamque vocabo,

Indignumque mea posthac decurrere ripa.
 Impediam cunctus veteres, fontemque recludam,
 Quo te primo aperis. solves mihi, perfide, poenas.
 Et si fata sinent, per Gallica rura vagantem
 Proximus abducat Rhenus. quid sava minaris,
 Et regnis inimica meis? cur castra recusas
 Regia, nec pateris nostras impune phalanges.
 Ire vadis, equitemque vetas transire reducta
 Hinc illinc tellure patens? tunc ille senescens
 Attollens caput & dictis infensus amatis,
 Hoc quodcunque genus vindictæ reddimus, inquit.
 Reddimus Austriaco, toties qui vincula nobis
 Strinxit, & insontes vetuit traducere merces
 In Tungros Batavosque. alio me vindice tutam
 Di cupiunt. nescit Dominos jam Mosa superbos.
 Cum Vahali sociamus aquas, cum Principe dextras
 Iungimus. Hesperia non ultra iussa moramur.
 Ut noceam Regi, campis incumbo propinquis,
 Et geminum plus laxo latus. mea terga carinis
 Seruito, quas perdam, non his tua pinus & alni
 Fluminibus, cymbeque natant. nec margine nostro
 Stet sonipes tuus, in viso quacunque ferocem
 Indicat hinnitu Batini, aut horrida prodit
 Stagna Tagi, raptoque jubar intexitur auro.
 Iam partes hic Mosa sequor. jam neuter haberi
 Desino, jam dubii titulus exolvat amici.
 Perdere, vel per di mihi mens. obsessa salutem
 Mœnia, & hac aliam spondet victoria sortem.
 Interea lacrymis miserum & sanguine pastus
 Saxonicus grassator adest, cui livida tabo
 Cassis, terribilique horrebat Gorgone scutum.
 Hic alia cades, alius furor. itur in ictus,
 Et flammis lux fera micat. perterrita Phœbe
 Obstupuit, piceaque tegi caligine cœlum
 Indignata, suas studiis mortalibus iras
 Miscuit, & toto defendit robore Belgam.

Nava

Nam simul ac lituos Mavors, hastataque diras
 Inflassent nova castra tubas, illa acris hostem
 Pro nobis tum Diva stetit. disiectaque ferro
 Agmina, rapta virum spolia, informesque dicavit
 Exuvias, Gradive, tibi. cumulata superstans
 Corpora, truncatosque adversis ensibus enses,
 Et fractas calcans membris spirantibus hastas,
 Sanguinea sibi strage litat. vestigia retro
 Vrgentes sequitur. sed enim languentia gressum
 Arma pedesque negant timidis. huic haeret in altum
 Ad cadem sublata manus, feriensque feritur.
 In mediâ ruit ille fugâ, nec tela fatiscens
 Sustinet, immorsisque cadens superincubat armis.
 Confundunt tenebra cuneos, seque ipsa vicissim
 Signa premunt. errant incerto vulnere dextra,
 Et numero turbâque nocent. trieterita non hac
 Lux venit, Germane, tibi. non orgia Bacchi
 Adspicis, & pleno Bacchum spumare falerno,
 Imbellem ad sonitum. non hic raptanda supellex
 Occurrit, conjunxque suo viduata marito,
 Innocuaque nurus. mediis in cadibus hares
 Aeger, hians, fessusque jaces. nec jam amplius ira
 Assurgunt. tantum distentis aëra buccis
 Pellis, & exerta lambis tua vulnera lingua.
 Hic fama stat meta tua, nomenque flagellas,
 Et cristam melior miles. circumspice colles,
 Seminecesque artus & mille cadavera mœstus
 Collige. sic discas Batavos in bella venire,
 Sic pugnare viros. has laeso solvimus Albi.
 Inferias, totidemque nefas ulciscimur umbris.
 Dux Patria, quanquam multo se milite septum
 Vidit, & Advaticas circum crebrescere turmas,
 Non tamen abstinuit coeptis. quin acrius urbi,
 Instat, & oppositis infert hostilia vallis
 Agmina, sulphureasque domos molitur, & arctis
 Subruit arva viis, caligantesque profunda

Telluris thalamos, nigri penetrantia Divis
 Sollicitat, terrasque ingenti fossor hiatu
 Solvit, & excelsa Vestam confundit Olympo.
 Sauci sublati densantur nebula sulcis,
 Et strident motu Zephyri. dumque ieta reposcit
 Gleba locum, vivos operit, clauditque sepulcro.
 Sic ubi in Ætnao fessas se commovet antro
 Enceladus, magno resonant vicina boatu,
 Et piceos ructant concussa cacumina fumos.
 Lucent Ioniis sublimes fluctibus ignes,
 Lapsaque Trinacrios insternunt pondera campos.
 Quas ibi tum strages, quas victrix dextera cades
 Ediderit, quos flamma viros, quos straverit ensis,
 In fastos Bellona refer. tibi cernere coram,
 Et gladios vibrare datum. Sed fata suorum
 Auracus tumulo propius dum spectat ab alto,
 Iamque animi plenos, jam, fracto robore, & ipsa
 Cade fatiscentes, tensis ad sidera palmis,

Di, quibus imperium est, inquit, si numina rector
 Vestra pius colui, si me moderante sacerdos
 Supplicibus placide populis oracula pandit,
 Tot vobis delubra patent: assuesce vocari,
 Magne Deus, nostrisque favens allabere votis.
 Non veni patrios ferro populare penates,
 Non aris inferre faces, avertere pacem
 Gentibus, & lentis impendere secunda bellis.
 Libertas asserta mihi est. his queritur armis
 Certa salus ac vita meis. instamus Ibero,
 Et pugnare juvat, ne sit pugnare necesse
 Amplius. irarum finem, longique furoris
 Hic donet Batavis limes. mihi pareat oro,
 Quam coram premimus, quam circumcinximus ur-
 Tu mihi, tu pugna Princeps, tu rite secundas (bem.
 Augurium, & vario positum discrimine servas.
 Auspiciis sunt gesta tuis, qua gessimus antè.
 Quod Sylva cecidere tuum est, te vindice Grollam,

Et

Et Salios superare datum. tu spicula & hastas
 Tu gladiis pugnanti acuis. tu tempora donas
 Commoda, tu vanis ludis conatibus hostem,
 Atque animos aptas armis, armisque cohortes.
 Iamque mihi prono famulari sidera cælo,
 Iam terras fluviosque cupis. succurre roganti:
 Si mihi Trajectum nolint submittere fata,
 Me rape Trajecto. felicior illa ruentis
 Sors fuerit, quam mixta meo fortuna pudori.
 Armat fama ducem, quasitaque gloria bello.
 Pro stimulo est. non hinc victo remeare licebit.
 Victori dabitur. mecum tua causa laborat,
 Hac perstat defensa manu. qui militat ensis.
 Militat hic idem Superis. hic asserit aras,
 Rostra, focos. ipsis regni cum finibus exit
 Latior & pietas, & qua pietate virescit
 Religio. per te patrios explere labores,
 At simili virtute, velim. tibi debeat orbis
 Excidium Hesperiae debellatosque Philippos.
 Pro te, summe pater, mundi quasunque per oras
 Ibimus, & nullo sub sidere dura timentes.
 Solstitio Gades, brumâ vexabimus Istri.
 Pyrenesque Deos, tostisque sub ignibus Indum.
 Non erimus patriæ indecores. hoc sanguine Belgas
 Vindicat Auriacus. vitam si impendimus hosti,
 Civibus asserimus. nostro placet emptæ periculo
 Belgica. quæ Regi rapimus jam mœnia blandis
 Subdimus imperiis. cupio parere beatos,
 Non miseros servire mihi. sub legibus isdem
 Vivitur, officioque pari. clementia cunctis
 Annuat, & victos ipsis victoribus aequat.
 Nunc hostes urbemque inter conclusus utrinque
 Bellæ gero, cingor geminis, & cingimus una.
 Hinc Tartessiacæ renovant certamina partes.
 Hinc aquilas, hinc signa movet contraria Cæsar.
 Hac arcet manus. hac objectis rupibus instat.

Has inter titubans errat Victoria curas.

*Ecquid Arausiada, rector supreme, moraris
Ferratos portarum obices, & pandere claustra,
Et tandem hac ipsa muros diffringere dextrâ?*

*Sic superos, sic ille Deos affatus, in atris
Proximus assedit latebris. ubi moenia miles
Perforat, & tenebras inter tumultosque suorum
Quærit iter. iuvat audaces præsentia Turni.
Quos sic alloquitur: validis incumbite dextris
O socii, hostilem manibus diffindite terram.
Hic domus, hic patria est. hic tecto vivimus uno,
Fortè uno moriemur, ait. hac aula paratur
Et vobis pariterque mihi. jam pristina sordent
Atria, & aurato fulgentia testa pyropo.
Hac secreta placent, his nunc augustius antris
Degitur. hos ipsos sceptris præstare ligones
Iuro equidem. has sordes rutilo pensabimus auro.
Vestraque qui fœdat jam pulvis corpora, fama
Argumenta dabit. nos jussis vincimus urbem,
Vos operis. nos consilio, vos robore saxa
Frangitis, erutisque viri, & convellitis altis
Sedibus. hac postrema dies, hac vespere laurum
Nassovio, patriaque feret. sub mœnibus hisce
Tot nati cecidere Ducum. communia magnis
Funera funeribus, vestrasque adjungitis umbras
Heroum tumulis, & sorte occumbitis una.
Hic simul exequias inter, cinerosque rogosque
Differimus, litisque caput fit parvula terra
Portio, & exiles acuiunt certamina sulci.
Hic partes faciunt gleba. de pulvere rixa est
Nobilis. hanc celeri causam decidite ferro.
Quæ foditis, quicquid foditis, quocunque meatu
Ibitis, illa via est vita, lucrique necisque
Omnibus, illa via est fama vivacis & ævi.*

*Hæc ubi dicta dedit Princeps Mavortius, omnem
Vertit in obsessos aciem, totisque fatigat*

Viri-

Viribus, immani donec se moenia pandunt
 Verbere & occulta lacerant munimina flamma.
 Pendent semirutae turres, lacerataque fractos
 Oppida denudant artus, lapsuque sub uno
 Pervia fulmineo dantur vestigia Marti.
 Illicet oratum pacem stationibus altis
 Adsunt exanimis, & federa blanda precantur
 Diffusa crines & aperta pectora matres.
 It clamor trepidis per propugnacula muris.
 Nec grave Nassovio est, facili sub lege pacisci.
 Et cives meruisse sibi. mirantur amari,
 Quos ferri damnassee queat male sana libido.
 Ergo ubi ter variam Phoebe reparaverat orbem.
 Et Cancri chelas & adusti terga Leonis
 Emensus fuerat Titan; asperrima bello
 Inflexit regina genu, dominosque Potentes
 Et nostrum veneratur ebur. Brabantia nudum
 Deplorat latus, & veluti se indagine cinctam
 Adspicit infelix. hic currus, arma, facesque,
 Tela, coruscantes clypeos, hastilia, peltas,
 Fulmineosque globos, atque omnia Martis haberi.

Nuncia latuita totum se fama per orbem
 Explicat, & sociis mandat nova gaudia terris.
 Battavia ante omnes. niveis qua vecta quadrigis.
 In quibus Auriaci pugnas signaverat auro
 Docta manus, spoliisque ipsos distinxerat axes,
 Principis ad limen vehitur, patriaque parenti
 Pronior assurgit. constans Prudentia currum
 Laudato temone regit. Formido, Pavorque,
 Seque vorans. Livor, ferratis terga catenis
 Innexi subeunt. generosa Sicambria crines
 Spargit, & apponi gaudet tot finibus urbes.
 Et Mosa propiore frui. dispendia Scaldis,
 Toxandri sua lucra putant, plenisque theatri
 Suspendunt mediis superatas fluctibus arces.
 Hinc Frisius Saxo, gens nescia cedere ferro,

Aptat se pompa, & populi suffragia plausu
 Colligit, atque alium Alciden, & Thesea magnum
 In Batavo rectore stupet. sed gaudia justus
 Castigat dolor, & venerandi funeris horror,
 Et manes, Erneste, tui. Qua proxima Rheno
 Adspexit Chaucos tellus mitrata minores,
 Pellea relegit miracula plurima dextra,
 Nec dispar facinus. quin vinctum compede Mosam
 Comparat Euphrati, fortem cum Tigride Rhenum,
 Strymona cum Vahali, captamque remotius urbem
 Pe. sepolim, celsamque Tyrum aut Chalcedona dicit.
 Isala, quem nuper densis legionibus hostis
 Straverat, & latis grassans spoliaverat agris,
 Deperare vetat. mutari fata, Deosque
 Gradivumque patrem, nostris qui praesidet oris,
 Non uno constare gradu. timuisse fatetur
 Se quoque, nunc timidam meliori sorte timeri.
 At Groninga potens tantarum conscia rerum,
 Sic ait: ô quam nunc facies mutata meorum est,
 Hoc Duce, Romuleo populum qui vindicat ausu.
 Non jam regnanti fasces submittere Elize,
 Aut alibi cupiat demissus Belga precari.
 Reddunt amissas vires, & robora fortes
 Nassovii, & fines ultra statuere trophaum.

Has inter voces aliquis de sanguine vatum
 Ista triumphali fremuit praconia cantu:
 Tu mihi, tu serî, Princeps, virtutibus ævi
 Materiam pandis, fraternaque nomina factis
 Irradias, Frederice, tuis. te Sequana Pyrrhum,
 Te Martem jactat Tamesis, te maximus ille
 Regnator Borea, Gothico sublimior ostro,
 Nunc sua per Viadrû, nunc raptans signa per Albim,
 Nunc Istrû, Rhenumq; bibens, nunc fervida Mæno
 Frena lavans, tantorum operum consorte superbit.
 In geminos divisa Duces se gloria belli
 Explicat & geminis donat victoribus orbem;

Quem

*Quem complent jam Marte duo. Germania duplex
 Militat. Arctoum vocat ad sua federa regem
 Altera, Nassaviis se mancipat altera jussis.
 Ambo animis fortes, ambos & classica & inter
 Horrida belligeras aluerunt castra phalanges.
 Ambo coruscantes clypeos, & spicula docti
 Intrepida vibrare manu. pugnaque vel ipsos
 Immiscere Duces. ambo per signa, per enses
 Reptarunt pueri, & conspersos pulvere vultus
 Detersere suis. patria conjuncta saluti
 Ambos causa movet, pressaque injuria gentis,
 Austriacique graves. ambos vindicta parentum,
 Ereptusque animis Deus & delubra lacessunt.
 Tempus erit, Gustave, tuas cum dicere laudes,
 Sarmaticasque acies, & fractum Teutona totus
 Aggredi. tunc alipedes in praelia Finnos,
 Lappionasque tuos, & quos tibi fundit ab altis
 Verticibus trux Savo viros, domitumque Borussum.
 Imbellemque canam contusis cornibus Istum.*

*Iam mihi Tu salve, magnum patris incrementū.
 Caesaræ stirpis soboles, cui mascula Cattus
 Stemmata dinumerat, maternaque nomina grandi
 Collinio, Druidumque illustri sanguine ducit
 Nascendi series. Tu nunc spaciosior exi
 In Famam, fameque tubam clangoribus imple,
 Successuque novo. tibi se bellacia debent
 Flumina. te Rhenus, te jam veneratur orantem
 Mosæ pater, cunctasque tuis accommodat urbes
 Imperiis. audit semotus jussa Sicamber,
 Plaudit Eburonum tellus, & amabile Tungri
 Ferre jugum discunt. quæ circum proxima sudant
 Marmora, credibile est totis conatibus uni
 Plus sudare tibi. quin te vincente propinqui
 Sanius adspargunt languentia corpora fontes.
 Condrusii montes, Romanaque saxa Namuræ
 Te poscunt dominum. plenus tibi Sambra quietas*

Spondet aquas. pandet sacros Arduenna recessus,
 Et totum in pontes franget nemus. atria Phœbi,
 Et Grudias uni submittet Dela Camœnas.
 Quantum profueris, quas debellaveris arces,
 Attonitis aspecta oculis. hic pabula Marti,
 Hic ferrum dis vena vomit. thoracas ahenos,
 Loricas, galeasque labor, robustaque formant
 Brachia. non alibi Lipara est. hic altera Lemnos
 Exercet fabros. hac nudus rura Pyracmon,
 Hac Brontes Steropesque colunt. uberrima belli
 Materies illic terra penetralibus altè
 Abditur, & solido firmantur regna metallo.
 Scipiadas inter regnatoresque Camillos
 Nomen habes. in te Fabios, magnosque renasci
 Cernimus Æmilios. surgit tua, Brute, potestas,
 Fabriciique fides, & quicquid Claudia gessit
 Gens in victa manu, nunc te spectantur in uno.
 At pater Auriacus, quam latus ab aethere cernit
 His natum vicisse locis, fixisse trophaum,
 Quondam ubi Nassovios trux Alba fefellerat ausus.
 Quæ dum composita repetit jam mente beatus,
 Vindicta fruïtur, natoque ultore triumphat.
 Te carimus, Dux magne, tuo Parnasia latè
 Numine templa sonant. per te, fortissime Ductor,
 Scandimus Aonios colles, & fonte rigamur
 Castalio. quanto fatis sublimior Heros
 Tolleris, audaci sequimur tua praelia cantu.
 Hactenus Oceanum, fluviosque & subdere terras
 Concessum, Frederice, tibi. nunc sidera Virgo,
 Et Trajectensis submittit Lucifer ignes,
 Et cohibet, te Sole, faces. Insignia victor
 Adspice, quidque tibi protendant fata sagaci
 Volve animo. si plus socio cœlestia Phœbo
 Astra valent, hac Stella tuo moderamine vires
 Diffundet generosa suas. prænuncia regni
 Sidera sunt. hac ipsa tibi famulantia spondent

*Laxius imperium Patribus, cum sidera nutant,
 Nutant regna aliis. & nunc labentia Regum
 Deterior sors sceptrum videt, retroque referri
 Hesperiam. majus moveo. Tibi sidera servat
 Iuppiter, & cœli victorem parte locabit,
 Stellarum cui cedit honos, cui lumina mundi
 Æthereique ruunt radiis languentibus ignes.
 Arripe fortunam, conspirantesque verere
 In tua vota Deos. nuper tibi servidus arsit
 Cynthius, & madidos exsiccans Sirius agros.
 Nunc pluvia laxum praecludunt hostibus annum
 Pleiades, atque frequens obstacula parturit imber.
 Obsequitur natura tibi, litesque vicissim
 Componunt elementa suas. auctura verendum
 Sors incerta decus, certa tibi lege ministrat.
 Annuat ingenium sorti, roburque secundat
 Ingenium, vigili firmantur robor a sensu,
 Et cunctos matura regit Prudentia casus.
 Non sic, cum domitis rediit Semeleius Indis,
 Lydorum strepuere lares. non latior olim
 Extulit os Tiberis, cum victrix laurea Crassum
 Cingeret, aut Persen raperent in vincula Pauli.
 Nonne audis ex plebe sonos, hac verba referri?
 Hic ille Auriacus, quo res moderante reluxit
 In Batavis secura salus. hic maximus ille
 Antistes patria, cui se debere fatetur
 Belgica, & unanimes decernit lata triumphos.
 Hoc Duce libertas populis mansuetior exstat,
 Non audent peccare mali: non obfuit ulli
 Esse bono: nunquam civi solatia defunt:
 Nil licet invidia: non obruit ambitus artes:
 Stringit inoffensas vindex Astrae secures:
 Luxuriant vates: sua nec mandata Senatus
 Pertimet: innocuus constat reverentia templis:
 Aureaque Vnanimis decurrunt secula Belgæ.*

RHENO-BERCA CAPTA,

Federatorum Ordinum auspiciis, Duce belli
Illustrissimo, & Invictis. Principe,

FREDERICO HENRICO,

Arausionensium Principe, &c.

HÆrenus rursus Batavi Belgæq. nec arma
Omnibus, aut pax alma placet. cupit ille
cruentum

Fulminei Mavortis opus; cupit ille serenæ

Pace cruentatos mutari falcibus enses.

Omnis in ancipiti patria est. pars utraque donat

Votis verba suis, causasque interjicit illis.

Hic Tarteſsiacæ grandes exaggerat aule

Et Siculi rectoris opes; & mobile cæca

Ingenium moresque Deæ: quam nesciat uno

Mars aliis constare loco: quam nostra laborent

Et longo lachryment attrita araria censu.

Alter fucatæ molimina subdola pacis,

Suppositosque timet studiis fallacibus hydros.

Nec Martem cessare cupit, dum Marte juvamus,

Dum dissentit Iber, dum magnas inter habetur

Pauper opes; vario regalia cistra vagantur

Principe, dum geminus nobis acciditur Indus,

Et promissa sibi sperat stipendia miles

Nequicquam; dum Finnius ovat, tot mœnibus Ister

Exiit, cunctisque ruit victoria campis,

Ipsaque prudenti arrident Capitolia Gallo.

At vigil Auriacus, tanta dum pondera molis

Vnanimes volvunt Patres, stat certus eundi

Quo belli fortuna vocat, quo classica totum

Invitant rapiuntque Ducem; nec fluctuat anceps.

Quippe animo patrius vigor incubat. otia nescit

Mens

Mens cognata polo, solers instare labori,
 Successus urgere suos, captare nocendi
 Tempora. Te, veteris domitor fortissime Galli,
 Naffovius virtute refert. se pectore in isto
 Impiger agnoscit Macedo, gentisque Libys
 Duxor Agenoreus. quibus ipso à limite vita
 Omnis sub dypeis bellatrix transiit aetas.
 Has animas vis major agit. sublimior aura
 Adflat semideos & rebus nata gerundis
 Pectora, nec claras patitur segnescere mentes.
 Vna triumphatrix animosi gloria lethi
 Accendit vegetatque duces. non pulvere fessos
 Tardant Phœbei radiis flagrantibus ignes,
 Non revocant insani imbres, cœlique ruina,
 Non labor aut duris paupertas obviam cistris.
 Nil grave pugnanti est. dicas regnare potentes
 Cum Iove, & adversis animos opponere fatis.

Ver erat, & rigidam cœli clementia brumam
 Truserat in Tanain. jam Sol Leda tenebat
 Sidera, vicino subducens lumina Tauro.
 Arma capit Batavum pubes, & plena furoris
 Neptuni soboles alias exsurgit in iras,
 Ingentisque animo repetens lacerata Philippi
 Imperia, aterna pulsat proscenia fama,
 Et precium exactis gestit conferre triumphis.
 Tu, quæ seva jaces Vbiis contermina priscis
 Berca, catenati pradatrix improba Rheni,
 Posceris, & forti quondam regnata Quirino
 Auriacis audax opponis moenia castris.
 Stant turræ, labor Ausonius, celsoque minantur
 Vertice, defendunt terrestres oppida clivi,
 Et valida cingunt dorsis immanibus arces.
 In fluviis castella natant. prætenditur urbi
 Non unum Mavortis opus, densisque suorum
 Cingitur excubiis & crebro fulminat ictu.
 Talis in hostilem sublimis Alesia Romam

Inconcussa stetit, tales pugnasse Plateas
 Fama fuit, cum Sparta suum circumdaret agmen
 Stipitibus. sic Byrsa truces Didonia vallos
 Obtendit Latio, pugnātem Thala Metellum
 Detinuit, Mariūque ferox munimine Capsa.
 At contra in bellum terra victricis alumni
 Ibant, nec reditura omnis selecta juventus,
 Quae Martem inscribit genti, atque insigne superbum
 Armāt terribiles in regum colla Leones.
 Ad sunt Battavia populi, validusque Sicamber,
 Et Mosā potator, & insuperabile bello
 Æquoreū genus, & mediis habitator in undis:
 Quique Caledonio se durus in æquore lavit
 Scotus, & indutus gentilia lina Britannus,
 Gallorumque manus, braccataque corpora Rhati.
 Et procul Hercyniis Germanus missus ab oris.
 Stat sonipes, camposque novis hinnitibus implet,
 Atque jubatorum phaleras dissolvit equorum
 Acer eques; nec jam curat substringere loro
 Manantes cervice jubas, vel ephippiæ poscit
 Auratis distincta notis, spumantia frenis
 Ora placent, crudique feris calcaribus armi
 Et galea minitantis apex, & missile telum,
 Et mox abdendi jugulis hostilibus enses.
 Sic Poenum incessisse putem, cum cincta doleret
 Excelso quondam consurgens colle Saguntus.
 Quam circum Libya populi & stipata premebant
 Agmina, & incassum bellæ cingebat Iberus,
 Magnanimam claudens sinuatis flexibus urbem.
 Ipsa suis animosa malis, patribusque Latinis
 Infelix fidei custos, dum signa manusque
 Expetat socias, siccatas sanguine venas
 Vrit & aternis arsit victura favillis.
 Instant audaces Belge, fossisque viisque
 Adrepunt taciti. terrarum involvitur ordo,
 Mutant elementa vices, dum tramite flexo

Abdita

*Abdita bellaces sternunt vestigia talpe.
Occubere duces ferro, queis premia belli
Invidit fati rabies. que proxima laudi
It via, sit letho propior. fiducia gressum
Promovet ulterius, perferre facillima mortem,
Et secura rogi, quoties audacia pulchris
Nititur officiis; patriaque ferocia causam
Promovet & fines intra pugnatur honesti.*

*Audiit insolitum belli sub gurgite murmur
Rhenus, & attonitum vitreis caput extulit undis.
Illi de summo pendens barba hispida mento
Horrebat, bifidoque fluens divisa meatu,
Canitie veneranda fuit. mox totus aquosis
Cinctus arundinibus, muscoque revinctus & alga,
Ut vidit positis pugnam incrudescere castris,
Alternoque virum pensari damna cruore,
Sub pedibus trepidare solum, nigrantibus astra
Vorticibus flammisque tegi, semiuista cadentum
Corpora suppositis socios portare lacertis.
Hac inter miseranda ducum certamina, voces
Auriaco Patriaque senex infrenduit istas:*

*Maxime Tartessi domitor, quo vindice rerum
Ipsa sibi tandem possit Bellona timere;
Discant Scipida, discant producere vallos
Iulida Drusique, meas celebrata per undas
Nomina: qua validi fregisti robor a Mosa,
Hos muros subverte manu, portasque feroces
Armis rumpe tuis. en propugnacula nutant,
Iamque omen fecere Dii. locus iste propinquo
Incubat imperio, & toties mea flumina savis
Iussibus. & foetas inimica coercuit alnos.
Illa per extremos missis praeconibus ivit
Marsacios, vinxitque tuum pater Isala circum.
Bructerus hanc Salique procul timuere, nec usquam
Per mea securus perrexit rura viator.
Imprecor arma armis. damnant te, Berca, ruinâ*

Vltô

Vltiores superi. vultus tibi torva cruentos
 Eumenis obvertit, totamque à sedibus urbem
 Convellit, crebrisque aperit tua mœnia telis.
 Huic agendum succumbe Duci. quæ saepe tot hostes,
 Tot cum positas sensisti obpressa phalanges,
 Conciliare mihi. nemini, cum Cantaber illâ
 Victor staret humo; memini, cum victus Iberus
 Cederet. atque iterum captas conscenderet arces
 Impavidus Ligur. in partes nunc scriberis istas,
 Nunc alias. magnis Ducibus servaris arena,
 Nec constas vincenda tibi. possessor in orbem
 Commeat, inque vices alternant numina fasces.
 Non equidem Divûm titulis cœlestibus horrens
 Eugenia tibi Fossa potest præbere salutem.
 Nassovio pars una patet, qua Venloa regis
 Dedidit jam iussa sui. litus, ecce, laborat
 Oppositum. cessa nobis Hispanæ, minari;
 Vicinumque meo confundere flumine flumen,
 Et miscere Deos. isto lusistis in Isthmo
 Incauta mentes, & toti fabula mundo
 Facta est sedulitas intempestiva nocendi.
 Quot longè castella jacent, tumulique minaces,
 Et custodita profugo jam milite gleba,
 Accedunt spoliis. fruitur fossore Philippo
 Nassovius, vallosque tenet, quos fecerat alter.
 Iamdudum armata gentes & classica regnis
 Insonuere meis. Nemetum diffusa per agros
 Ipsa Palatinis Hispania collibus atrox
 Consedit, fusoque alibi rubuere cruore
 Vangiones. priscis veneranda Moguntia sacris
 Irasci sibi posse Deos & numina sensit.
 At nunc tranquilla currunt mansuetius undæ,
 Atque aliis passim rerum mihi nascitur ordo.
 Accepit dominum Nicer, & Cantabrica fregit
 Vltrici vexilla manu; Sueonumque sub armis
 Maurorum cessit soboles, ac reddita Phæbo

Ex-

Extorres ad se vocat Heidelberg & Camanas.
 Tu quoque, qui nobis animos, laurosque, decusque
 Restituis, Frederice, cui Mavortia semper
 Indomito vis igne calet, quem fama per altas
 Calicolum veſtat ſedes, rebusque ſecundis (bem
 Involvit Superum favor : hanc quam cingimus ur-
 Redde mihi & victam reliquis attexe trophaia.
 Sic tibi paccato decurret flumine Moſa,
 Et Vahalis, mea progenies. ſic, haſte remoto,
 Continuas Vbiſ Belgarum regna vetuſtis.
 At vos belligera, quibus inter tela globosque
 Contigit oppetere, & pulchra ſuccumbere morte,
 Ite, decus terrarum, anima ; camposque tenete
 Elyſios, placidasque domos habitate piorum.
 Illic & Decios inter, fortesque Camillos
 Tercentum immixti Fabius errate, creberque
 Manibus occurſet Paulus. conjungite dextras
 Miltiadi, & coram magni Philopamenis ora
 Et Nicias ſpectate, & quotquot Roma cadentes
 Vidit, & aſſerta civili ſanguine Theba.
 Per vos nudatis Libertas tracta capillis
 Oſtentat generoſa caput. Reſpublica veſtra
 Stat deſenſa manu, veſtris aſſerta lacertis
 Incumbit tumulis lachrymans, teſtataque Di vos
 Spondet perpetua flagrantem lampada fama.
 Hoc aliquis certè patriis proſectus ab oris
 Optabit cecidiſſe loco ; fixiſſe trophaum,
 Alter ubi Æacida telo jacet Hector, & alter
 Sarpedon, ubi tot noſtris demerſa ſub undis
 Extremos repetunt ſpirantia corpora Catthos,
 Aut Fle vi ſor bentur aquis, vel in aquora tendunt,
 Helix qua laxos expendunt oſtia fluctus.
 Quis vero belli melior fortuna pepercit,
 Audite ô gentes. belli cognoscite cauſas,
 Nec ſcleri donate manus. vos commoda recto,
 Non lucris poſtferte fidem. terrore modeſto

Fran.

Frangite præcipites animos, animisque morantes
 Castigate metus. à clara pauperis umbra
 Discite Fabricii patriam defendere gratis,
 Et Curii laudare dapēs. aduersa Sicinni
 Vulnēra degeneris doceant contemnere pugna
 Opprobrium. vindex fugientes occupat ensis,
 Stantibus avertit virtus. taciurna probatur,
 Propositique tenax vana est fiducia lingua.
 Discite iustitiam, & strictis insistite iussis
 Imperiūque Ducum. victis compescite dextrās
 Hostilibus & tutae ne spernite fœdera pacis.
 Displiceat promissor Iber. tunc credite lenem,
 Cum timet, & facilem vobis, cum succubat armis.
 Hoc Batarus sociique monent, quos legibus aequis
 Iunxit inabrupta concordia longa catena.
 Vix ea dicta dedit, Rhēnus, rigidumque sub alveo
 Abdidit os, cum Berca sui terrore pericli
 Fracta stetit, spectansque opera interrupta, minasque
 Murorum ingentes, & collucentia flammis
 Oppida, surreptas coeptis audacibus arces,
 Hesperiasque alia nugari parte phalanges;
 Annuat Auriaco, & dominos venerata potentes:
 Nascentem auspiciis felicibus inchoat annum.

P O E M A T I O N

I N

DVCATVM LIMBURGICVM,

 additum Federatorum imperio, armis &
 Virtute Illustrissimi Principis

F R E D E R I C I H E N R I C I,

Arausionensium Principis, &c.

Post urbes jam regna ruunt. post oppida totis
 Limburgum famulatur agris, & vindice ferro
 Longius Auriacis radiat sors nostra triumphis.

Vix

Vix debellata Mosam mitescere ripa
 Vidimus, & valido contundi cornua Tungro,
 Altaque Nassovia convelli Pergama dextra;
 Hesperios trepidare duces, Batimque superbum
 Credere, quam praestet querulis Concordia terris;
 Vt Batavum solo felicius ordine virtus
 Pugnet, & Austriacas frangat discordia partes;
 Quaeque solet dubiis rebus comes ire potentum
 Suspiciosa fides, & regum credulus error:

Cum pater Auracus, (nec egim cessare ruentem
 Sivit amor patriæ) tantis successibus acer
 Institit, & claras sceptris regalibus arces,
 Et formidato titulum subduxit Ibero.
 Nos fecit Fortuna Duces. invadimus armis
 Iam Comitibus, jam Regis opes. ut nomine distent,
 Imperio Belgæ fasces confundimus uno.

Hactenus unanimi septem viguere Sorores.
 Et bellum gessere manus. secura sub isto
 Libertas stabas numero. Tu magne Sicamber
 Totus in adversum contorto crine Philippum
 Torsisti tua tela ferox; Tuque intimi Rheni
 Accola, qui gemino spatiosam gurgite Teihyn
 Neptunumque bibis, Catthis illisq; arenis,
 Sprevisisti mandata Tagi, dominumque potentem
 Iam cogis meliora loqui. qui Martius undis
 Innatat, & patula circumdatur Amphitrite,
 Signa per oppositos duxit victrix mundos
 Toxander, geminoque potens apparuit Indo.
 Pugnavere graves Frisii, mitrataque juxta
 Oppida, sacrorumque satur surrexit in hostem
 Civis, & immitem excussit cervicibus Albam.
 Isala pacato junxit sua federa Vidro,
 Atque eadem potuit devicta causa placere
 Multorum, Groninga, tibi. tot sedibus hostes
 Excivit, Rex magne, tuos afflicta piorum
 Religio, & spretas lachrymans Respublica leges.

*Ha vicere manus. istis ductoribus in te
 Vtrices toties acuit Bellona phalanges.
 Adspice, quem nostris sentis fremdere Leonem
 In ratibus, celsisque trucem praludere rostris.
 Quot tenet exerto glomeratas ungue sagittas,
 Tot dominos regnator habet. nunc additur illis
 Alter, & octavos poscunt subsellia Patres.*

*Crescimus, & parvis diffusa potentia cœptis
 Conatus stupet ipsa suos. penè ebria votis
 Deficit, & metuit cursus fortuna secundos,
 Diffiditque sibi. quò non virtute vagamur?
 Quò Patria se tollit honos? an amula Roma
 Gens sumus? & cupiunt aliquid concedere Divi.
 Quod sperare vetant? qui pastoralia Tybris
 Mœnia, & exiguo surgentes cespite portas
 Vidit, & angustis didicit subsistere rebus;
 Qui Senonum furias & vique incendia Brenni
 Pertulit, ut posset bellis majora mereri;
 Crustumino Vejoseque domat, Rutulosque Faliscis
 Addit & Ausonias serpit bellator in urbes.
 Eliscit cura Ducum, totumque Quirilibus orbem
 Latius expandunt Superi, crescensque potestas
 Iura triumphatis voluit præscribere Medis.
 Sic aucta spes Grajugenum. sic Pella superbam
 Hellada, & angustis junxit Babylona trophæis,
 Thessalæque extremis fremuerunt classica Bactris.
 Qui primum timidis hæere paludibus, exin
 Sceptra per Adriaci vastissima littora ponti,
 Euganei fudere sinus, Cyprumque Rhodumque
 Et cunas tenere Iovis. Nos, nescia frangi,
 Paupertas fecit dominos, & conscia recti
 Memnonios ultra fines protrusit egestas.
 Iuimus & pressi nunc huc, nunc fleximus illuc,
 Atque humiles aliis animos ereximus ausis.
 Non aliter, quàm cum Boreas immanior igni
 Incubat. ille leves intendit flamine motus.*

Et

Et vicina vorat flammisque sequacibus instat.
 Quod deerat, supplevit Iber. libavimus amplas
 Occidui rectoris opes, spatiiisque sub arctis
 Assueti regnare, vagi per carula Nerei
 Æquora digressi parvas res auximus armis,
 Oceano monstrante viam. nunc, Marte secundo,
 Hic terras, Hispanæ, tuas partimur & urbes.
 Dos regnatricis Mariæ, quæ jure nepotum
 Casarea quondam coit sub conjugè, Belgis
 Burgundo genitore satâ, divisa genetrix.
 Scribimur hæredes armis. devolvitur ad nos
 Portio, sed belli studiis. tibi sanguinis ortus
 Continuat tam grande bonum. nos gratia Divûm
 Participes Marvo: sive facit. tu stemmata patrum,
 Tu genus & longo numeras patrimonium censu,
 Nos agros finesque titos virtute meremur.
 Audi posteritas Batava miracula gentis,
 Et facinus, quod sera probes. si Dardana quondam
 Fortiter Argolicos remorata est Troja furores,
 Nec voluit subito vinci: si longa Saguntum
 Belli domant, tardi Mutinam fregere labores,
 Et lentis cecidit præfracta Numantia castris:
 Næssovio paucæ donant nova mœnia luges,
 Et pulchri jus omne soli. Vos oppida Reges
 Vincite, vos ternis tandem diffringite muros
 Messibus. est aliquid Morinûm percurrere portus.
 At fastidito Bredam cessisse labori.
 Subditur hæc nutu regio. stat culmine celsò
 Arx invicta, potens, Capitoli inmobile saxum
 Quale fuit, vel quæ suamet fastigia Petra
 Horruit. & quamvis dura se rupe tuetur,
 Dat victas mansueta manus. sic Dacia capta
 Accessis Trajane tibi, gnarusque sagitta
 Pannonius, Dravusque & torvi barbaræ Savi
 Gens, durata malis. sic summo chara Tonanti
 Surrexit Iudæa Tito. vix pulvere campi

Et circumfuso fumabant milite colles,
 Et feriit catapulta domos; mansuescere corda
 Sensimus, & certa concedi pignora pacis,
 Obsidibusque fidem stringi. Tunc ipsa serenos
 Limburgum explicuit vultus, grandisque senecta
 Virginis os habitumque gerens, his ora resolvit
 Vocibus, Auriacumque decens affatur orantem:

Quos tibi submitto, Princeps inviste, penates,
 Hi sunt, quos priscis junxit Brabantia sceptris,
 Armorumque min, forti rapuere Sicambro.
 Iura Ducis Caesar dedit, & pralustribus ire
 Sublimem voluit titulis. Lotharingica sensi
 Imperia, & nostro manans ex ordine primum
 Ostendit diadema Tago. non vile capeffis
 Nomen, in illustres victor transmitteris oras.
 Quanquam omnis, quicumque tuis decurritur annis
 Auspiciis, faustum dederit successibus omen,
 Sitque tua toties laurus circumdata fronti:
 Hac tamen ante omnes lux exoptatior, actus
 Irradiat, Frederice, tuos. Tunc clarius orbi
 Flammiferi lucet lampas pulcherrima Phœbi,
 Cum cœli suprema tenet, Cancroque paratur
 Solstitium, atque humiles declinant sidera terras.
 Haud aliter Batavi sidus venerabile regni
 Hac fulges statione magis. quanto altior astris
 Inferor, atque meus brumam glaciemque nivesque
 Servat apex, nixaque jugis immanibus ades:
 Tantum se nostro tua tollit colle potestas
 Celsius, & summa radit fastigia laudis.
 Hic Druidum vicina vides, Gallusque fluentem
 Stringit lege comam. latus insuperabile claudit
 Iuliacum, Spadaque rigant consinia fontes.
 Ferrea Eburonum soboles viresque animumque
 Subdit, & umbrifera præbent solatia silvæ,
 Ardvenna nemus, & viridanti Fannia luco
 Nobilis, attonitisque adolent altaria Faunis.

Tripto-

Triptolemus foetis Cererem profundit aristis,
 Pan ovium custos plus me, quam Menala, curat,
 Luxuriant passim Satyri, & lasciva Napææ
 Numina, fontanis turgescunt flumina rivis,
 Lata susurrantes saliant per gramina limphæ,
 Mobilibusque rigant circum pomaria guttis.
 Hic Bajæ spretis Italis agnosce, locosque
 Fortunatorum nemorum sedesque beatas.
 Me jaculis Dictynna ferox cursuque pererrat,
 Iesunique canes in apricis collibus errant,
 Spesque suas prensant oculis. me Phasidos ales,
 Argoa primum qua deportata carina est,
 Nutrit, & auritis distinguens tempora plumis,
 Præbet honoratis lectissimæ fercula mensis.
 Fundunt effossi durissimæ marmora montes,
 Ut discam quoque dura pati. quæ fabricat enses
 Vena mihi vario currit distincta metallo,
 Et quæ fulgenti distinguat jaspide pectus,
 Aut rubicunda notis tingat flaventibus æra.
 Belgi sumen habes. tales tibi Iuppiter agros
 Destinat, & sanis totum beat æthera flabris.
 Me cape consortem, Princeps. en sedoris adsum
 Pars, forsan postrema, tui. dum fata sinebant,
 Regalem colui Eugeniæ. nunc turbine rerum
 Custodita minus dominum cum milite muto.
 Tu, precor, excelsas habita tranquillior arces;
 Neve meas violet belli vis effera portas.
 Da requiem, civesque tuis amplexibus abde,
 Infestosque meis propulsa rupibus hostes.
 Dum tua sum, tutare Deam. servator honesti
 Hos moderare lares. armis si succubat impar
 Sors mea, tu rara vincas pietate triumphos.
 Bis vicit, quicumque suos dum perdomat hostes,
 Demissa se mente domat. Dis proximus ille est,
 Qui cœlo debere putat: qui castra coercet
 Legibus & placidis informat moribus urbes.

*Quam late bellator abis, quoque fama vagatur
 Iustitia fideique tue. non fessa relanguet
 Officii virtus. media inter tela facesque
 Castigas Martis rabiens. pugnare paratus
 Parcere vis, bellicque levas probitate furorem.
 Accipe me, civesque meos. tibi flumina subdo,
 Oppidaque & votis famulantia rura secundis.*

*Vt dixit, plausum Virgo dedit. inde per omnes
 Auditur sonitus colles, Corybantia qualem
 Cymbala dant, quoties festo Berecynthia curru
 Invehitur. crinemque rotant gaudente Lyao
 Menades & festo resonat clamore Cytharon.
 Illicet accensi fundunt nova sulphura campi,
 Plus omnis revirescit ager, plus saxa renident,
 Vberaque insolito distendunt pascua lacte.
 Quique rigat terras piscesco VVæsius alveo,
 Latitæ dat signa sua, Mosamque propinquo
 Largius amne bibit, Batavumque audacior arma,
 Loricas galeasque vehit. Sic desinit annus,
 Et tanta imbriferi gaudent appendice menses.*

VENVS BRITANNICA,

Sive in Nuptias Celsissimi Principis,

D. G V I L I E L M I,

*Arausiorum Principis, &c. Cum
 Serenissima Principe*

D. M A R I A,

*Serenissimi, Potentissimique Magnæ Britan-
 niæ, &c. Regis C A R O L I I Filia
 Primogenita.*

H *Vnc primum, Guilielme, mihi concede laborẽ,
 Dum Sponsum te sceptrâ creant, teneraque
 juventa*

At-

Augustos regina Paphi decernit amores ;
 Amplexusque tuos & vix jam confixa rerum
 Oscula, & arsueros flammis regalibus ignes,
 Veraque Nassorū suspendit gaudia lecti.
 Dat myrtum, sed non thalamis inspargit amantum;
 Infontesque Rosas, nulla quæ cuspide ledant ;
 Malaque Arausiaca decerpit ab arbore, sed quæ
 Ipsa sibi vellent minus immatura videri.
 Sic juvenis quondam Cyprin dilexit Adonis,
 Cum nondum pharetratus erat, nec tenderet arcum,
 Nec jaculis faviret Amor, nec monibus altis
 Parvulus attonita præmeret vestigia dama,
 Diana Faunique comes. sic pulcher Iulius
 Nascitur, & magna servatur pronubus Alba,
 Imberbis licet, & nondum custode remoto
 In se ventura servaret semina Romæ,
 Tarpeiosque patres, tantique exordia regni.

Templâ patent portæque Deum, cælique jacerdos
 Verba præit iuranda Tibi. sed templâ Dione
 Claudis adhuc, Venerisque puer ; dum mascula to-
 Expectat natura virum. regalibus infers (tum
 Federibus promissa thori, das federis arrham
 Conjugiique fidem. sed dulcem conjugis usum
 Nescit Hymen. blando cuncti sub nomine tecum
 Ludimus, & Sponsi festiva vocabula lætus
 Ingeminat Tamesis verbisque effeminat aulam.
 Non es, quod mox esse voles. sis jure maritus,
 At nondum officiis exples. tibi rector Iernes
 Donat in uxorem, quæ nondum ducitur uxor.
 Nubitur & nondum nupta est. tuâ dicitur esse
 Interea, dum Virgo manet. plus lege ligaris,
 Quam consorte thori. nectit consensus utrumque,
 Quos dirimit cortina duos. spes nulla cubili est,
 Quod socio nondum igne calet. non lumina præfert,
 Non thalamos Hymenæus adit. non Phosphorus Oe-
 Deserit aut vestros tenebris involvit amores, (tam

*Abconditque diem. Mariam cum respicis, aqua
Voce iuvas; certisque beas Celsissimus ostrum
Pollicitis, & sola tua praeludia flamma
Ostendis, primique doces elementa furoris.
Cum grandis te Virgo videt, quam vellet adulto
Posse loqui, quæ nescit adhuc. suspirat amanti
Purpura & infirmis veneranda irascitur annis
Virginitas. & cur passim sibi tanta paretur
Scena, stupet. cunctas jam fastidire puellas
Incipit & sensim vultu præferre maritam.*

*Magne Heros, toties lauros & praelia scripsi
Patris, & armorum tot victis moenibus artes,
Nunc stratū castris Vahalin, nunc compede victos
Et Mosam Rhenumque Deos, tremefactaque Scaldis
Littora dispersosque Duces. interritus iri
Per medias Belgarum acies, fossasque globosque;
In vallis, sine cade, steti. perrupimus arces.
Sum factus, sine fraude, Simon: mea tympana Phœbi
Percussit furor & tantarum publica rerum
Nuncia Musa fuit. regali incendia clissi
Nuper & Hesperius immisit puppibus ignem,
Audaci Marvorte pater. tunc buccina facti
Ingentes cecini Batavum per regna triumphos,
Et formidatam Aônides mersere Teresam.
His alias, Guiljelme, faces, nec noxia vibras
Fulmina littoribus, nec te grandæva profundi
Diva pavet, trepidatque tuis Nereia flammis.
Filia Nereidesque Dea. quin aquore in ipso
Fluctibus adspargunt venientem & mollibus unum
Floribus & verna Tethys totam induit algâ.
Et cantus iterant illos, quos tempore Pelei
In Thetidis thalamo Æmonia cecinere puella.
Totaque divina recitavit Phœia marito.
Tum pelago periere rates. tibi salva paratur
Conjugio devota ratis. tunc sanguine Duna
Irrubuit. nunc Sponsa rubet sentitque pudoris*

Austri-

*Auspicia, & teneris nascens se prodit in annis,
 At nondum sibi notus, amor. tunc montibus altis
 Constitit & subitis stupefacta Britannia latè
 Ignibus, attonitum gaudens damnavit Iberum.
 Nunc eadem, dū transtra videt Batarūmq; carinas,
 Auriacumque suum & Sponsi venientis honorem,
 Plaudit, & optatis disponi sidera poscit
 Sedibus & prono Sponsis praludit Olympo.
 Tunc genitor Regum terror fuit, aspera bellū
 Tempestas & turbo maris. nunc mitior audis
 Regis amor Mariaque tua. tunc premia pugna
 Captiva cessere rates & cognita Baii
 Nomina bellacesque viri mitissima nunc te
 Adspicit & tibi donatur generosa virago,
 Libertatis amans titulo. neclique marito
 Intemerata caret, neque vult divulsi vocari.*

*Princeps digne Iuventutis, capit Anglia magnū
 Incrementa Ducis, Sponsique in imagine cernit
 Formari non falsa virum. Augustissime surgis
 Majorum fulgore, tuoque attingis Adolphos
 Sanguine, Casireasque aquilas, & fulmina belli
 Nassovios, Chalonumque domos, fortisque Renati
 Stemmata, & in victos Asia per regna Robertos,
 VV alravosque patres, & vim Mavortis, Othones.
 Natales vehit Haga tuos, Comitumque potentum
 Fornicibus capis illustris primordia vite,
 Et decus hoc inferis cunis, quas horrida Tethys
 Alluit & tumidis ferit implacabilis undis.
 Non lasciva Paphos patria est mollisque Cytharon,
 Non Amathus, non Ida levis Cyprusq; Gnidosque,
 Sed Martis domus & studiis asperrima belli
 Terra potens, duos jam dedignata Philippos.
 Hoc nasci te fata loco volvere, serenam
 Libertas ubi pressa caput vetricibus armis
 Extulit & pulso civem servavit Ibero.
 Adstitit ad cunas Lachesis, præsagaque dixit :*

Ista rotant Fabium cunabula. totus in illis
 Vultibus haret avus. patruique hac fronte notatur
 Martia majestas, & non concussa cadentis
 Colinii constansque fides; fiducia patris
 Impavidumque malis pectus. facundia, qualis
 Amelia genitricis, erit. mens cauta Loyse.
 Tum cunas taciturna Rosis conspersit. at illas
 Miratur, nescitque parens his federa Regum
 Signari & Maria portendi vincla Britanna.
 Inter tela puer crescit; cinctusque sarissis,
 Innocuis adflans rutilos vagitibus enses;
 Et prensas hastile manu, galeaque tenellum
 Abscondis caput & bellorum exordia tentas.
 Ipse pater juvenum turmas totasque cohortes
 Conscribit, Guilielme, tibi, parilemque juventam
 Ductor agis, formaque Ducis precedis ephēbis.
 Sic pueros inter Thraces propē Strymonis amnem
 Ipse pater Marvōs ibat, Rhodopenque ferocem
 Excit ad pugnas. talis Chironis alumnus
 Inter Iasonidas bellatoresque praeivit
 Pirithoos, juvenisque suo cum Castore Pollux
 Militia documenta dedit. sic parvulus olim
 Armavit patrias, sed subridente Philippo,
 Pellaus persape manus, vel germen Epiri,
 Imberbesque ferox Macetas. cum victa parenti
 Oppida disruptasque adferrent nuncia portas,
 Successu meliore doles; atque omnia patri
 Cedere, virtutisque tua nil grande relinqui,
 Conquereris tecum tacitus, ceu navita fluctus
 Cum secat, & docto moderatur carbasa motu.
 Qua sedet ad proram soboles, sibi talia credi
 Vellet & annoso jam tunc succurrere patri.
 Nec minus egregiis nascentes dividis annos
 Artibus, & quantum magnis Sapientia robur
 Mentibus, & celsis stimulos heroibus addat,
 Ut formet doctrina Ducem, qua munia paci,

Quas

Quas gladiis belloque moras, quos suggerat ausus,
 Discis, & exemplis florens grandibus ævum
 Instruis. in cunctis dicit Prudentia sedis
 Fortuna præcepta tua: Pietate probari
 Sceptra, nec hac unquam magis inconcussa teneri,
 Quam Superum cœlique metu: plus surgere gentes,
 Sub rectore pio, & domino parere lubentes,
 Cui cura est, parere Deo: tunc omnia quemque
 Ferre, suis postquam constat reverentia sacris,
 Nec quatitur recti tenor & laudabile regnis
 Iustitia Themidisque forum: nec figere leges,
 Quas non ipse facis: populis hæc sola juberi,
 Qua ratio probitasque jubent: feritatis iniquum
 Nomen & invisi damnari frena tyranni:
 Et faciles potius leges & jussa placere.
 Armis abstinuisse bonos: sed & illa reposci,
 Cum tutis minus esse licet, rabiesque quietis
 Incubat & stricto grassatur barbara ferro.
 Ulterius tunc jura foris differre potentes,
 Cum, nulli possessa, vacant: aliena cavere,
 Communi sed lege frui: civilia caute
 Devitari odia & tacitis fomenta negari
 Dissidiis, pacemque suis præstare serenam.
 Esse datos populo reges, & regibus illos;
 Officiisque duos jungi: violenta timeri
 Principibus quassamque ratem: nil fadiis aulis
 Gliscere, adulantum studiis: luxuque vorari
 Immensas regnantis opes; deformes, sinistris
 Cladibus irasci, nec frangi mæscula duris
 Pectora, sed contra fortes audentius ipsis
 Infractos se offerre malis, & posse dolores
 Condere & ex ipso solatia postcere luctu.

Hoc etiam didicisse studeas; araria fidis
 Commisisse viris: his nervis castra valere,
 Et pugnare tuos: Patrum consulta vereri,
 Et meliora sequi: magnas in Nestore verti

Imperii partes, & consultoris egere
 Regnatorem animum; nec tam sibi fidere semper,
 Quam fidis Procerum monitis & vocibus aequis.
 Se prastare Titum, veri Ducis esse; Numamque
 Iungere Trajano: nunquam dimittere tristem,
 Qui rectoris eget, nec fastidire querentes:
 Trudere Avaritiam luxurique cupidine fervens
 Pectus, & eximius, crebris hortatibus, usque
 Ingeniis aperire viam; preciiisque tueri.
 Nil regale magis, nil convenientius ostro,
 Quam servasse fidem, nec solvere fœdera falsa.
 Fama grande decus, pulchrumque jubentibus esse
 A vitio revocare gradum, civique praeire
 Mortales virtute Deos, cum mentis honesta
 Gloria fax trabeas inter fascesque refulget.

Mox antiqua legens, arcanis regna revolvit
 Moribus, & taciis tolli diademata causis
 Miraris, summosque apices & culmina mundi
 Majores calcare Ioves & tollere parvos.
 Sic celsam cecidisse Tyrum, cecidisse superbum
 Ilium & has ipsas, quas prisca Semiramis arces
 Condidit, & veteres, nudum nunc nomen, Athenas
 Et detestata Ausoniis Carthaginiis alta
 Moenia & attritam longis Lacedaemona bellis.
 Cum relegis septem subnixam moribus urbem,
 Et nondum nota populis primordia Romae,
 Hanc armis crevisse putas, fortisque Quirini
 Auspiciis totum cessisse nepotibus orbem,
 Et terras alias extremaque nomina Gades.
 Hic tibi cum Bruto patris communis amorem
 Esse voles, Curiosque probas mensaque minoris
 Convivas celebres, & qui Dictator aratro
 Poscitur, ingentemque animam reducisque Camilli
 Signa & honorati vitricia rostra Duilli.
 Nil tibi cum Gracchis studii est. in Cesare primum
 Displicet impietas, hinc regni insana libido,

Et

Et coeptum Rubicone nefas. Cicerone perempto,
 Despicis Augusti laudes, Capreasque Tiberi,
 Et Caligae foedum facinus Claudique furorem,
 Atque illaudati cades flammisque Neronis.
 Prætexta placuere doli, vocesque Papyri,
 Scipiadesque patris vindex, immotaque virtus
 Attilii, regemque arcens in flumine Cœdes.
 In Grajis quam multa stupes. hic Thesea clarum,
 Hic Niciam, tibi Sparta gravem; pugnaeque ferocis
 Eumenis & Siculo validum tellure Dionem.
 In Persa plus regis opes, quam militis arma,
 Et currus falcesque facis. Venerabile Cyri
 Imperium Dariumque colis, rigidumque tribunal
 Cambysis, fratresque magos Xerxenque perexas
 Lector, & à primis hauris oracula Medis.

Ominis ab Assyrio majestas Principe venit
 In populos, primusque suis è finibus audax
 Exiit, infida feralis victima nupta.
 Hac terrent portenta ducem, juvenisque fateris
 Femineæ cruda ausa manus, stimulosque furori
 Subdere, quæ rabidum dementat purpura sexum.

Mox in Belgarum fastos & tempora raptus,
 In Batavis quam pulchra notas: adamabile genti
 Esse tua, priscis majorum moribus urbes
 Et gentes & rura regi: Comitumque Ducumque
 Legibus adstringi titulos, indultaque nullo
 Iure rapi: leni flecti præcordia motu:
 Irasci feritate, & libertatis amori
 Devovisse animas, ipsam pro Principe vitam,
 Proque focus arisque Deum decernere ferro.

Omne tibi seclum discenti panditur. atas
 Qualibet Auriscum format, dignisque regentum
 Inferit ordinibus. Latæ facundia lingua
 Hoc ipso docet ore loqui, quo digna locutus
 Arpinas Crispusque fuit. tibi verba disertus
 Suggestit & Druidum Ligeris sermonibus implet,

Et Tauto sua sensa aperit, vocesque ministras
 Arioviste tuas. tenera solertia dextra
 Pugnaces versat gladios, pugnamque capeffit
 Legibus, & docto jocularis ponderat ictus,
 Luminaque aduersum defixa obvertit in hostem,
 Et gradibus numeroque ferit ladtque, cavetque
 Lader, & veris pracedunt ludicra bellis
 Prælia, & oppositos in imagine sternis Iberos.
 Quin spumantis equi fodiens calcaribus armos,
 Ante volas, Guilielme, Notos, frenoque coërces
 Cyllaron & facili ducis per compita flexu.
 Nec non & solius acies depingis in ipsis,
 Et vallos & castra locas, & construis arces,
 Et qua parte ruant quassata glandibus urbes,
 Et qua parte suis tuta stent mœnibus urbes,
 Observas, fragilique moves certamina charta,
 Talibus instructum monitis & Pallade tota,
 Nassovia florem, regina Britannia, gentis
 Excepe & augustis promissa cubilia tedia
 Illustra, Mariamque atavis è regibus ortam
 Iunge Duci, Bataurumque tuis annecte riaris.
 Hic locus, hac patria est, quam bellatricis Eliza
 Afferuit jurata fides, metuendaque Bati
 Femina ab iratis voluit servare Philippis,
 Tutarique manu. stetimus, regnante Stuardo,
 Federibus, regique patri debere fatemur.
 Nunc Caroli socias jungit clementia terras,
 Hoc sponsore novo. tanti velut obside lecti,
 Cum Tamesi loquitur Vahalis, se Mosa Tuada
 Exhibet & Sabrina suo dat basia Rheno.
 Quos populos juncere rates, commercia, concors
 Religio, propiore ligat Cythereia nexu,

Et thalamis vult esse pares. præst, ecce, procator
 Auriacus, scribitque suis sponsalia Belgis,
 Quæ fas quemque sequi. quamvis mare laxius Ha-
 Et pater Oceanus vastis discriminat undis, (gam,
 Tra-

*Tranat amor, pelagusque suis, en, transvolat alis,
Velaque distendit, flabris qua lenibus Hymen,
Et placido Æolii propellunt turbine fratres.*

*Viderat Arctois in fluctibus Amphitrite
Nassovias properare rates, & præsicia fati
Extulit os pelago, & felicibus, inclyte, dixit,
Auspiciis procede puer. Tibi digna parantur
Conjugia & regum claro dignare cubili,
Indue regales animos, & sanguinis alti
Iam consors, aqua paribus virtutibus illum,
Augustisque triplex diffunde nepotibus ostrum.
Cum summa Coeli Titan regione vagatur,
Cunctaque sublimi radios è vertice fundunt
Sidera, plus meli:isque micant. Tu vectus in altum
Terrarumque Dūs mixtus, fulgentior exis,
Spesque tuas auges, & qua fortuna Batavis
Victrici concepta solo est, te vindice surgit.
Vix ea fata fuit: cum certior omina Nereus
Addidit & cladem Hesperia funestaque vates
Tempora Tartessoque vices prænunciat augur.
Ipse ratem trudens facilis per murmura ponti,
Littore in Albionis salvam stitit. ilicet omnes
Intonuere cava sonitumque dedere caverna,
Lataque de pandis strepuere tonitrua passim
Ventribus, & festos vomuere anfractibus ignes.
Non aliter quam cum Siculis trux Ætna caminis
Saxa, faces, cineresque procul jaculatur, inhorret
Trinacris ingentique tremunt vicina boatu.
Tunc placidis stravit Tamesis sua flumina ripis,
Accepitque pius generum, Rutupinque circum
Moenia præsensere Ducem. se fudit in unum
Anglia, & in tanto dissolvit gaudia Sponso.
Nam placuit vultus populis, erectaque morum
Simplicitas, pulchrisque innata modestia membris,
Ingenii vigor & lux circumfusa paterni
Nominis Auriacaeque jubar venerabile terra.*

Talis in Emathias Peleus cum posceret urbes
 Tethyos immensa neptim, Phtixica Tempe,
 Argivæque domus, Larissæque nobilis, omnis
 Deseritur latè Scyros. cupit obvius ire
 Thessalus atque novos regi gratatur amores.
 Et licet in Geminis Sol currat & occupet annum,
 Passim rura vacant, non fessus taurus aratro
 Ingemit, aut scissis vomer splendet arenis:
 Aut nunc curat oves Damon, vel lana Britanno
 Tingitur, aut coelis fumant fastigia pannis.
 Laxantur solitis Caroli palatia curis,
 Sollicitæque dies festiva intervenit Aula,
 Et gaudet regina parens, sobolisque maritum
 Adspici: & patrem paucis expectat aristis.
 Rex sceptro, quod fortè manu sublime tenebat,
 Attingit geniale caput, pelagique ratisque
 Tadiæ sperata pepulit præsentia Sponsæ,
 Illa verecundas inter formosa puellas,
 Iamque genas non maturo depicta pudore,
 Atria magnificâ verrebat splendida pallâ,
 Virgineos induta habitus. sed casia vittam
 Vincula stringebant, demissaque pilea frontem
 Et strophium mites aliquâ velabat ocellos.
 Qualis Sicaniæ flores lectura per Hyblam
 Inter coelicolas ivit pulcherrima divas
 Persephone, nondum plenis Dea nubilis annis.
 Hanc simul ac cupido conspexit lumine Princeps,
 Hæsit & occultis potuit caluisse favillis.
 Hunc simul ac timido conspexit lumine virgo
 Regia, plus illum jam tunc potuisset amare,
 Si mollis plus Sponsa foret. tamen arsit & aula -
 Vocibus, hoc, quicquid Sponsa est, se credidit esse.
 Et nunc antè aras Superùm pia vota sacerdos
 Nuncupat & sacris firmat connubia verbis,
 Agnoscitque Deus thalamos. Tunc Angli pietam
 Tacta trahens humero chlamydem, cxi classis Iberæ

Disiectas pelago puppes, flentemque Medinam
 Attonitosque Tagi dominos innexit Arachne,
 Pugnacesque Rosas quondam, cum candida rubra
 Oppositis iret studiis; sic ora resolvit:

O dilecte Deo Princeps, quem Martia tellus
 Auriaco duri genuit Tritonis ad undas,
 Battavia columen, proavum clarissime famâ,
 Cum Maria me junge tibi. tibi nubimus ista in
 Conjuge. nec tantos livor divellat amantes,
 Nec nisi sera dies. Fidei manus illa tuetur
 (Et simul exertam porrexit in athera dextram)
 Et regni momenta mei. tu tempore duro
 Huic gladios, Dux, stringe tuos, hic omnia vicit,
 Qui Superum pro jure stetit. defensor Olympi
 Has terras pacatus habet. Belgis que placebis,
 Belgarum cum sacra probas, & civibus una
 Afferitur Pietas & mens obnoxia caelo.
 Quos cives privata ligat tua causa, ligabit
 Publica. nec volet hoc Anglus, quid velle Batavus
 Non volet, aut nolit Batavus, quod mavelit Anglus.
 Intemerata meis tecum concordia terris
 Gliscat & hoc nostro tollantur in omine tede.

Tum gravis & surgens animis ingentibus, infit
 Nymphæ Caledoniæ: mea sunt, nunc dicta sorori.
 Communis mihi causa tua est. qui promior ather
 Adspicit haud una munitos Orcade Scotos,
 Has tibi magne faces Ductor, faustisque secundet
 Auguriis promissa thori. cum fecerit atas
 Te matura virum, & poteris risisse cubili,
 Nascatur vobis, expers formidinis, alter
 Mauriis, quem tunc Morinus vel territa Calpe
 Horreat, & cujus metuant incendia Gades,
 Signaque nunc Oriens Titan, nunc Vesper adoret.
 Ille per Occiduos fluctus, in Mexica puppes
 Oppida vel ditem mittat sua carbasæ Cuscum,
 Asiriferamque Peru. vel Scotica prætervectus

Littora semotos undis glacialibus Indos
 Querat & extremos hoc tangat tramite Sinas.
 Interea veri crescant ambobus amores,
 Et sperata prius festinet lumina vobis
 Hesperus aurataque Venus qua præsudet aula.
 Vota favens vobis Tethys mea scripta corallis
 Mittit, & assiduam belli mea regna ministrant
 Materiem, nostroque tuis dant robor a castris
 Milite. quàm cupiat vestro frondosa Caledon
 Delicias conferre thoro. quàm Grampius optet
 Pronos ferre lacus & totos piscibus amnes
 Porgere. Vos gelida & procul amplectuntur Ebuda,
 Et juvenes nuptis extendunt Hebrides annos.

Tertia tunc coepit fari regalis Ierne,
 Insons una mali, tristisque ignara veneni:
 Vivite, ait, grandes anima, & qua gratia Divum
 Me beat, irradiet vestras uberrima terras.
 Sit coelum sine labe calens, sine frigore duro
 Bruma tepens. tellus se luxuriantibus herbis
 Explicet, & cunctis abscedant toxica Belgis.
 Nascere progenies, quam se Fredericus in unam
 Transfundat totum genitor. Tunc altera spes est.
 Vinci alias iterum Sylvas & moenia posse,
 Occiduasque alibi Auriacis heroibus urbes,
 Memnoniasque patere domos. Vehet illius arma
 Taprobane, diteque agnoscent signa Molucca,
 Nassoviumque suis Mariamque inscribet in oris
 Indus & accipient hac ipsa vocabula Iava.
 Nos cygnos aquilasque damus, ceu symbola celsæ
 Sortis, & in festis largimur fercula mensis,
 Atque ipsam pro dote Palem. fontesque lacusque
 Fundunt Principibus latices; & Divis & acer
 Ausoba Liberiisque senex certansque Boando
 Argita, vos placidas vellent vestare per undas,
 Charaque postremus venerari nomina Senus.

Fixierant. tunc insolitis sua brachia miscent

Ne xibus,

Nexibus, & digitis ter conscia numina signant,
 Ter manibus quatunt tedas, fixasque coronis
 Concussere Rosas, permixtaque lilia matris
 Regina nituere magis, ter purpura coccum
 Quaque bibit, micuit rutilum sub crinibus aurum,
 Et melior triplici majestas addita regno est.

Nuncia conjugii celeri jam Fama volatu
 Ivit in oppositum Tamesi trans aquora Belgam,
 Victoremque diu populum. clamoribus urbes
 Patriis resonant. gavisaeque Curia lises
 Abrumpit, nescitque reos. sua munia differt
 Civis & athereis implet delubra sacerdos
 Officiis & grata Deo praeconia solvit,
 Tantarumque pius causas & semina rerum
 Altius arcessit. Maria vox blandula cunctis
 Ore natat. Maria placet appellatio cunctis
 Matribus. haud alio signantur nomine partus.
 Guilielmi Mariaeque levi depicta tabella
 Ora gerunt. hac in thalamis spectacula prostant,
 Illa domos species, hac atria, tecta, columnas,
 Hac & Arausiacos decorat pictura penates.
 Cum veniet Regum soboles, cum littore nostro
 Stabit & in Batava ponet vestigia terra,
 Assurgent illi Vnanimis ex ordine septem
 Applaudentque Deae, valida quae spicula claudunt
 Concordes septena manu. quas vindice ferro
 Asserit Auriscus solique opponit Ibero.

Vltima, quae patriam excellens Hollandia Sponso,
 Et lucis primum genitrix indulgit honorem,
 Hac dixisse cupit: Batavum celsissime gentis,
 Cuncta mihi faciles Superi & quaecumque poposci
 Concessere. meis Patris cunabula Delphis,
 Tunc puerum, complexa fui, cum sanguine diro
 Tingeret afflictam litro temerarius aulam,
 Atque expers tutoris eram. Tu nasceris infans
 In gremio venerande meo, te fovimus ulnus,

Tu mihi spes generis dudum bellique fuisti,
 Solaque nunc super-es. sed quàm mihi sidera rident,
 Quod tuus à Regum jam crescat sanguine sanguis,
 Quod pulchro Mariæ speretur germine germen,
 Quod soboli speretur avus, quem Gallica fratrem
 Sceptra vocant patrum quod fortis Cimbria regem
 Det tibi, quod Medicea suam clarissima neptim
 Elocet; illa trium mater celeberrima Regum;
 Quod te Sponsa colat, magnis hinc cincta Britannis,
 Inde Caledoniis; quod trux mansuescat Iverna
 Ad soceri mandata tui. Quò te ardua raptat
 Nassovia l'ix prisca domus virtusque tuorum,
 Fati cura vehit. Fortunassime, si me
 V's nuptæ dare dona tua: concordia Belgi,
 Totque Fides Batavum & gentis cultura Stuarta,
 Obsequiisque studens animus promittitur uni.
 Non peregrina mihi, poterit mihi nata vocari.
 Expungam patria titulos & jura cubili,
 Quaque Britanna fuit, fas est jam dicere Belgam.
 Auriaci thorus est. patriam si vendicat ille
 Battaviam, tu Sponsa tuo cum Principe muta
 Nominaque & populos. & dum servaris amori,
 Servaris quoque tota meo. dulcissima, quot Te
 Plausibus excipiet Vahalis, Rhenique bicornis
 Accola, quot cinget venientem classibus aquor,
 Quot tibi de summa suspendet puppe corollas
 Navita, quàm multa velatus arundine Mosa
 Ducet in optatos Caroli venerabile portus
 Depositum, Mariamque vehent cervicibus omnes.
 At postquam Auriacos intrabis lata penates,
 Et Tartessiacis inimica palatia sceptris,
 Ibis in amplexus, toties quos horruit atrox
 Cantaber & dextram tanges, cui libera debent
 Colla mei cives. oculos spectabis Ibero
 Terribiles, ensesque mea secuta salutis
 Prasidia & centum fulgentia tecta trophæis,

Fornicibusque inserta Ducum vexilla, cavisque
Suspensas altè victas laquearibus hastas.
Ibis in Amelia amplexus, matrisque futura
Oscula & in tanta gaudebis Principe Princeps,
Quod si Toxandrium tumidis allaberis oris,
Ecce, procellosis emergens servus ab undis,
Non sava te fronte Leo spectabit, & unam
Mulcebit; propriasque Ducem deducet in urbes.
Se Vlissinga tibi, pulsataque fluctibus altis
Cives Vera suos summittet, & illa propinquo
Quassa mari castella. tua pars digna Sicamber
Doris erit, crinesque suos torquebit in orbem
Bellator, vestrisque regi post busta parentis
Imperiis jussisque volet. Tibi sacrat habenas
Natra suas, & jam rectorem scripsit ephelum,
Qui tuus est. dicet praestans Groninga magistrum,
Isula reatricem; & celsis Zutphania muris
Tuta, suam vestris subdet sub fascibus urbem.
Cum venies, hic Breda tua est, & Martia rupes
Geertrudis, Lingaque domus, bellisque superstes
Meursia. debetur frenis Diesthemia tanti,
Et Grimberga potens & pronis Gravia portis,
Et Bura & Mariae nomen venerata, Sichemum.
Cum venies, formidatas exercitus alas
Pandet, & hinc equites inter peditesque Camilla
Stabis ovans. flectet densus se in cornua miles,
Militemque jocum faciet. concurret & hostem
Finget adesse sibi. teneram vexilla maritam
Involvent, cernesque tuo jurata marito
Castra, Duces, lituos, & quàm metuenda supellex
Mauortis. quantis acer sese asserat armis
Libertatis amor. cernes, quas Rottera turres
Attollat; quàm se mansuetis Leida Camoenis
Crediderit; quàm se geminum diffundat in orbem
Amstela, quam late spargant pomceris civem,
Vt silvis trabibusque natent fastigia densis,

Et quovis glomerentur opes è cærdine, quovis
 Axe petat pavidum mercator calidus aurum.
 Cum venies, saltus supplex umbrasque recludet
 Haga suas, Zephyrisque rotas currusque ciebit
 Lenibus, & celso nutantes vertice quercus
 Pro te sternet humi. Faunus, dum fortè per umbram
 Diffugiet, vestros hic cantilabit amores,
 Et venatrices arcesset Delia turbas,

Quas Dux una reges. celeris vestigia ceruq
 Ponè premeas, trudesque vagas in retia damas.
 Tota tibi fuero Phocisque & Thessala Tempe
 Et Præneste Deüm. Soboles angusta, perenna,
 Exorire istis vindex ex ossibus alter,
 Qui face Cantabricos ferroque sequare colonos,
 Tartesque graves daminos. Par grande, triumphas,
 Euboicque precor transcendite pulveris annos.

Qua cum dixisset generosa Bataria, sensit
 Communes Europa faces. sua commoda quisque
 Supputat & censet multis nupsisse Stuartam.
 Terra Palatinis lugens in collibus, optet,
 Iam profugo, rectore frui, Bavaroque regendi
 Indixisse moram. tot fracta Alemannia bellis
 Suspirat; regnisque suis hoc federe robur
 Addi posse putat. bellatrix Gallia vellet,
 Austriaco irasci Carolos. sociosque, Britannum
 Et Batavum, indomitis obvertere rostra Philippis.
 Excussit modo frena Tagus, sed poscit ab isto
 Præsidium viresque thoro. quin Adria longè
 Castella videt è specula ridetque laborem.
 Ipse meis columen terris arcemque parari
 Belga reor, magnumque minus jam posse timeri
 Hesperia dominum. Qua non sua gaudia gentes
 Connumerant? quid non Batavi speramus amantes?

Magne Britannorum rector, qui sancta verenda
 Nomina pacis amas: cujus vindicta nec hostis
 Sanguine tinxit ebur: cujus veneranda Tonanti

Maje-

*Majestas populoque vacat ; cum tempora sceptris
Acta tuis memoras ; hunc, quē nunc parturit aether,
Signa mente diem. septem Tibi filia gentes
Alligat & cunctis Fidei defensor amaris.
Nupta Duci est, dimitte pater. stant littore classes.
Nupta Duci est, dimitte duos. hoc Belgica poscit.
Nupta Duci est, Regina fave. quos junxit Olympus,
Ne toto prudens Genitrix distingue profundo.*

A V R I A C V S T R I V M P H A N S,

Sive in victam Potentissimi Hispaniarum Re-
gis in Freto Britannico, Classem,
P O E M A T I O N.

Siste gradum, Frederice. tui fastigia fati
Nescit mens demissa sequi. licet alite penna
Erigar, atque ipsis cupiam sub nubibus abdi,
Altius erigeris, Princeps ; Superūque penates
Semideūque domos pulsas. quin vecta per altam
Subducit se Fama mihi ; & sublimior astris
Gloria languentem ridet secura poetam.
Nec me Castalios in singula ducere fontes,
Tam cum ulant se multa, sinis. Tua bella sequutus,
Et lituos & castra sui. sub moenibus ipsis,
Sub portis, Dux magne, steti, & victricia tecum
Signa per adversas duxit cataphracta cohortes
Calliope & mediis defixit in urbibus hastam.
Mox nova Borbonias scripsere exordia laudes.
Et crevit sub Rege labor. dum Lilia tollunt
Nassovium & pronis capit incrementa tiaris
Aurica virtutis honos ; se miscet honori
Testis & Amstelæ fundunt praeconia Nymphae.
Non plausus tibi, summe Ducum, non publica deerant

*Pramia & illustres, te bellatore, triumpho,
 Aut quicquid communis amor, Belgique Potentes
 Excellens tribuere tibi. consensimus omnes,
 Et patriæ vox una fuit. laudavimus arma
 Successusque tuos & totum clara per orbem
 Belligeræ tot gesta manus. Nescivimus unum,
 Nomine quo tantum felix Respublica dignè
 Compellet vocitetque Ducem. Dum fluctuat orbis
 Arbiter, & Batavi nescit cognomina Martis,
 Distinctumque decus; tandem Tu Gallia nomen
 Martis & Arctoo precium largiris Achilli,
 Et Celsum cognata vocas. qualem esse priores
 Credidimus, talem nobis tu prima fateris.
 Erigimur cuncti titulo. surgitque potestas
 Altius, & celsam sentit se Belgica dici,
 In rectore suo. quantum Dux ipse verenda
 Majestatis habes, tantum sibi vendicat illa,
 Alteraque alterius sese splendore tuetur.
 Sic astris Dictynna suis venerabile lumen
 Commodat æthereique micant illustrius ignes,
 Phœbeæ facis adspectu. cum nomina Magni
 Pompeio pia Roma dares; patriæque Parentem
 Diceret Augustum Tiberis; non dignior unquam
 Romulidum celebres involvit gloria cives.*

*Nunc, quem terra Ducem fecit, quem Gallia celsis
 Inserit ordinibus, talem victricibus armis
 Æquora continuant. Tibi grandis filia Nerei
 Fluctibus adspersit caput, & Mavortia totum
 Oceanum in pugnas aperit. sic altera Martis
 Excelsum te formæ facit, mutataque laudis
 Causa placet. dum disiecta per carula puppes,
 Rostratæque tuæ radiant in fronte corona.
 Post urbes, domitæque ingentis mœnia Bredæ,
 Et debellatum præfracto milite Mosam,
 Inde catenati concussa cubilia Rheni,
 Consiciunt tibi nomen aquæ; pelagique marisque*

Te

Te statuit fortuna Deum. quem sub Iove summo
Armat in Hesperias bellatrix dextera classes.
O Superis dilecte Pater, cui fundis ab alto
Veliferas Mavors acies, puppēque trucesque
Accelerat Bellona rates; cui carcere missi
Lenius Æolii spirant in classica fratres;
Te lauris involve novis, famęque superstes
Longum vive tua. Iam formidata residunt
Carbasa, desavit rabies bellacis Iberi,
Detumuit Castella ferox. metuendaque Calpe
Horret, & attonitus luget dispendia Vesper.
Tot silva periere Tago, tot robor a Bati,
Tot quercus sorpsere faces, tot ab ignibus Arctos
Arsit & in gelidis incendia fecimus undis;
Fumantesque trabes, exustaque transtra, forique
Æquoreas flammis exsiccavere procellas,
Naiadumque domos. conflagravere penates,
Ennosigae, tui. caluitque à fomite tanto
Tethys, & accensis serpserunt fluctibus ignes
In thalamos, Neptune, tuos. stupet horrida Triton
Bella senex, conchaque vagum circumsonat aquor.
Committitque Duces. toto jactantur Iberum
Regis opes pelago. quassataque scrinia, gaze,
Argentique graves loculi, discrimine magno,
Spem Batavis fecere sui. preciosa supellex
Credebat se posse rapi. sensere metalla
In ponto non esse fidem, dubieque teneri
Divitias, quas fluctus agit. tunc omnia Belgam
Spernere, cum tinnit latis impulsibus aurum,
Et spoliis calet aris amor. Proh; equora, terras,
Atque ipsum Phlegethonta furor pervadit habendi.
Concitatimus portas Erebi, Plutonis adimus
Atria, nec fulva deterret Cerberus offa
Audaces in prædam animos. Trux ventilet ignes
Tisiphone, quatiatque suos irata colubros;
Provehimur, quo lucra vocant. didicere Batavi

*Inter tela mori, vel vincere. sanguine pingunt,
Quas avidi scrutantur, ope. vult proxima morti
Esse manus, ditis qua messis poscitur Indi,
Et fortes fors ista facit. fiducia segnes
Erigit, & raras regina Pecunia puppes
Cantabricis cogit proras obvertere proris.*

*Gratum prisca timent Pagasus puppibus atas,
Argolicosque Duces & lecta nomina pubis
Nuncupat, & magnis foeta raptoribus alni
In Colchos posuere minas. gravis Aulide classis
Laomedontæa fato servata ruina,
Ivit in Ægeos fluctus & Pergama summis
Evertit fabricata Diis. cinguntur Athenæ,
Armatamque timens mox Persida bajulat Hellas,
Cum pontus pons unus erat, trabibusque revinctis
Sterneret immensam Medorum purpura Tethyn.
Quid Tyron & multo metuendam remige dicam
Sidona, navigeramque Pharon, Nilique recessus,
Et portus, Cleopatra, tuos? Urbs emula Roma,
Centudit Ausonium, Xantippo præside, fastum,
Et toties Latius intendit rostra carinis.
Cum tua Agenorea virtus, Dux Regide, genti
Monstraret. sic posse pati pro cive Quiritem,
Nec titubare fidem duris. Hac nostra marinos
Terrent secla Deos, superatque audacia, quicquid
Ausu fuit Fortuna mari. concedere non vult
Posteritas, jam major arvis. discitque sub ipsa
Colchide pallefcens rimari in montibus aurum,
Aut ratibus vectum rapere, & subducere sceptris,
Quo solo plus sceptrum valent. maria omnia transfris
Insedit bellator Iber. per Memnonis oras
Militat. & qua fessus equos lavat aquore Titan,
Navita stat; regumque potens cervicibus unus
Incubat. in geminos excurrunt carbasa Soles;
Dum mundum vult esse suum, solusque potiri
Tot terris, quas quisquis amat. Nos parvula mundi*

Per-

Portio, nos Borea sub sidere nata propago,
 Et toto secreta mari, tot classibus, eheu,
 Impetimur, luimusque patrum delicta priorum,
 Si patria delinquit amor, defensa que ferro
 Libertas peccare potest. ruit acris ab Austro
 Tempestas, frendensque odius Hispania longis,
 In nos castra vomit. veteris dispendia coepti
 Exciderant animo, laceraque per aquora puppes,
 Quas in Pleumosias Syrtes & littora Ierna
 Illisit gravis ira Deum, cum fortis Elisa
 Vinceret, ingentisque esset Dux femina coepti.

Alter a Callaicus nunc Hydra repullulat oris,
 Alteraque Hesperia fundunt tabulata Corona.
 Vexatosque Deos iterum vexare Philippus
 Audet & infidis classem committere ventis.
 Regna natant, ratibusque fluunt contracta superbis
 Imperia, & valida jactantur fluctibus arces,
 Belligeraeque domus. turrit a palatia cernas
 Porticibus spaciofa suis. innare revulsas
 Cycladas, & totos errare per aquora montes.
 Hac ubi conspexit nemorum fastigia Phoebe,
 Horruit & terris dum proxima vertitur, ira
 In Regem conversa Tagi est. metuitque futuris
 Accendi se posse focis. Titania lampas
 Fumantes avertit equos. coepitque timere,
 Quis Phaethontais flagravit ab ignibus aether,
 Ipsa ducum vectrix Argo, mirata carinas
 Desuper, his ipsis longè se fassa minorem est,
 Submisitque ratem Regi. non illa Pelasgis
 Arma fuere meis, dixit. non barbara tellus,
 Aetatesque senex tanto conamine victus
 Phryxæam concessit ovem. castella minantur
 Sideribus vicina suis. se lignea vertunt
 Pondera, tardigradisque incedunt motibus aula,
 Et pandi repunt ventres. funesta supellex,
 Tela, globi, tormenta latent, & fulminis atram

*Materiem sulphurque truces vexere cavernæ.
Hic Astur, potorque Ananis stipendia parvo
Ære meret, veterisque cupit pugnare Pyrenes
Accola. districtos acuit fera Bibilis enses,*

*Quosque domo Carete, & quos Minionis in arvis
Nutrit ac rigidis fovit Gallacia ripis.*

*Cantaber hic, vita impatiens sine Marte, comesque
Celtiber, inque foris Balearicus ambulat altis.
Spes magnas sibi quisque facit, Regisque tuetur
Virtutem splendore suam. sibi quilibet ostri
Majestate placet, milesque in imagine falsa est.
Diridimur, spoliisque tuis, Hispanæ, patemur,
At nondum capti Phryges. omnis praeda Philippo
Battavia est. cedunt dominis ingentibus undæ,
Et famula gentes sumus, & sine Rege rebelles.*

*Sed video tot transtra rapi, Morinosque coactos
Dedecori trepidare fugâ: captiva teneri*

*Carbasa & in Tamesis Batin pallefcere ripa,
Ac medias inter bellum crudefcere arenas.*

*Æquora laxantur pugna, Tethysque recludit
Augustas irata fores. furialia Mavors*

Sidera & infestas acies impellit Orion

Ensifer, atque aliam credit Salamina reposci.

Quamq; ratem velit ille sequi, quam mergere ponto,

Cui flammis instare, aut qua statione morari,

Imperat Oceani rector. sua Mulciber arma,

Ignitasque trabes, propriisque ardentis flammis

Tela parat, Siculisque incudibus æra laborat,

Fulmineisque pilis crudeles asperat ausus,

Brontesque Steropesque. illasa casside munis

Trompiada, Vulcane, caput. qui pectore forti,

Dum fera pugnaces accendunt classica partes,

Talibus alloquitur socios, stimulosque furori

Subdit & ultrices monitis exuscitat iras,

Nec segnes pugnare jubet: Generosa juvenis,

Rector ait, mecum gelidas traducere noctes

Sueta

*Sueta mari, Caurosque inter Boreamque Notumque
 Excubiis optare diem; nunc illa refudit
 Lux votis sperata meis, qua sentiet hostis.
 Quid valeat modico virtus, fatique necisque
 Contemptor praesens animus. stant littore puppes,
 Atque ignara suae sortis validissima rident
 Corpora, securoque jacent abdomina fastu.
 Spernimur exiles. sed enim, quid parvula possit
 Saepè manus, pressique ingens fiducia Belgae,
 Exemplo monstrata viri. dispendia moles
 Ipsa dabit, poteritque suis imbellis haberi
 Viribus. it certo comes hac structura periclo,
 Et damnam sibi forma feret. sint abiete crasso
 Intextae grandes costae. penetrabimus illas
 Ignibus, & discent silvae flagrare minaces,
 Quasque globi nequeant, mergent incendia puppes.
 Telum flamma dabit, liquefactaque sulphura ventus
 Differet, & vivens absumet transtra bitumen.
 Instabit ratis una rati, facibusque perire
 Eliget, ut damnis pereat majoribus hostis,
 Et lucro sit noxa minor. succensa favillis
 Ipsa suis trux in tumidas grassabitur alnos,
 Belgarumque ferox cineres confundet Iberis.
 Ite Duces, properate rates, distendite vela
 Ocyus. hic sedes belli est. hac Tethyos aula
 Arctior, hanc nostros statio diffundet honores.
 Hic locus aquoreae spectet miracula pugnae.
 Ductor ero milesque idem. sociusque laborum,
 Non solum Dux esse volo. discrimine ferrum
 Vobiscum distringo pari. stant littore cives,
 Per terras carpenta volant, in montibus altis
 Albion adspicit, quid dextera possit & audax
 Vis animi, promisque juvant nova praelia votis.
 Victorem sperate Deum. sine Numine vinci
 Hesperium diadema nequit. feliciter audet,
 Qui Superum sibi spondet opem. clementia celi*

*Inuictas dabit esse manus. bellacibus esse
 Expedi: ignavis pudor est. Nos respicit orbis,
 Regum cura sumus. magnis successibus aquus
 Annuit, hinc rector Tamesis, dominusq; Garumna,
 Et quid Belga meus tanta dabit indole dignum
 Expectat Gothus & septem regina Trionum.
 In nos missa venit certo servanda triumpho
 Classis, & his ipsis stat formidabilis undis,
 Arctoi formido maris. transacta potestas,
 Majorumque fides paribus vos excitat ausis.
 Tot domita subeant puppes, eversaque ponto
 Carbasæ, submersæque rates. sub Vespere vicit
 Heynius. Herculeas Heemskerki fama columnas
 Personat. Auroræ thalamos Solisque cubile
 Invasere patres nostri. regalis Elizæ
 Fluctibus his Siculi risit molimina sceptri.
 Vincula Bossi nostis. subreptaque Scaldi
 Classica Mattiacæque rates. periere triremes
 Ad Slusum, Frederice, tuæ. si vincitur Astur
 Exemplis, etiam nostro vincatur oportet.
 Nolim degeneres animos audire nepotum,
 Nec dignam proavis sobolem. cum sanguine virtus
 Transeat. exaquet veteres victoriæ lauros,
 Dum fama pilæ, dum totius fabula mundi,
 Dum patris tutela sumus. Sic ille locutus,
 Expectasse putat longum, mediosque per hostes
 Accensus propiore Deo, propriaque salutis
 Immemor, & celsi metuendus puppe magister,
 Hostica fulmineum direxit in agmina cursum.*

*Mane erat, & vixdum Titan patefecerat orbi
 Illustrem fulgore diem, cum classica nostras
 Excivere rates. patito Diana profundo
 Stabat, & Arctoi Tamesino è lictore blandæ
 In mare spirabant Boreæ. tranquillior unda
 Oportuna fuit pugna. & cessantibus Austris,
 Vtræque spectanti patuit fortuna Britanno.*

An-

*Anchora jacta subit puppes. dissecta rudentum
 Fila gemunt, velisque tumens obnubitur aquor.
 Hinc Bata vum classes, illinc venere Philippi,
 Crebraque vicinas ferit ballista carinas.
 Eminent hostiles inter Pratoria, claro
 Missa Tago, centumque vomens incendia portis,
 Sava Mimallonis tonuit per littora bombis.
 Non tuba, non litui, non exaudita cadentium
 Vox fuit. oppressit strepitus catapulta virorum,
 Barbaricisque sonis tremefactus inhorruit ather.*

*Tum Ducis imperio rostris non obvia rostra,
 Sed lateri latus acre fuit. displosaque longis
 Machina ab ordinibus visa est damnosior esse.
 Non tetigit puppis puppem, pluresque cohaesit
 Altera in alterius. nec jam bellantibus usque
 Vincus erat. multo potior ne milite celsus
 Cantaber attereret Belgam. sed vecta per orbem
 Crebra fatigatum sensim diffregit Iberum
 Navis. Et accessu propior, rursumque recessu
 Longior, immensas repetito verbere moles
 Solvit, Et in medio luctantes aequore merfit,
 Sic ubi turba canum magno minor ire molosso
 Obvia vult, cinctumque iteratis morsibus hostem
 Lancinat, accurrensque nocet, leditque recursu
 Sapius: ille ferox quamvis majorque tumultu,
 Multo dente perit, languetque Et vincitur excors.
 Nos habiles pugnare Et circumflectere gyros,
 Illi tarda trahunt infido corpora clavo,
 Nec se mota movent. non junctis pugna lacertis
 Crudescit. sed longinquo glans ferrea jactu
 Perforat attonitum latus Et sese horrida costis
 Ingerit Et foedo nexus deturpat hitu.
 Tunc aliquis celsa, residens in vertice puppis,
 Labitur exanimus, circum se fusa resorbens
 Aequora. disrupta non unus parte carinae
 Leditur. avida dum dextra a plustre revellit*

Alter, subiecto debens sua pondera ponto,
 Vulnerat Oceanum lapsu. torrentur ab igne
 Pugnaces anima, miserandaque funera fiunt
 Busta sibi tristesque rogi. tabulaeque forosque
 Verberat antennaesque cruor. vindicta natantes
 Prosequitur, rabiesque ipsis accensa sub undis
 Nondum parcere vult miseris. tunc sanguine littus
 Irrubuit. tepidoque senex sub gurgite Nereus
 Incaluit. sensitque focos flammamque parari
 Insueto sibi. mille fluunt refluantque procellis
 Corpora, ludibrium pelagi, mergendaque jam mox
 Expectant turpes generosa cadavera phoca.

Dicite vos Nympha Tamesis vicinaque Cantu
 Numina, (nam vos hac vidisse & scire putandum)
 Quanta clade dolens excarserit Amphitrite,
 Tunc cum summa Ducis pietas pro Rege, Teresa,
 Pro se, non concussa, stetit; nobisque potenter
 Restitit & claris famam Lopezius ausis
 Extulit. ardentes illum cinxere carinae,
 Amplexaque ratem tabulis flagrantibus ignes
 Ingessere suos, quos caeca industria ventre
 Abdiderat, doctusque labor. nam pinguibus illa
 Affixa tedis, & diro sulphure mixta,
 Tot flammis alimenta dabant. jamque altera navis
 Mersa erat Oceano pars. altera fulminat axidax
 In Batavum, dumque igne perit, se ulciscitur igne.
 Stabat signifera in puppi truncatus Achilles,
 Et voluit pugnare lacer. manus altera rapta est,
 Et non totus homo (virtutem agnosceamus hostis)
 Totus miles erat. Superam Rex Iupiter aula,
 Et cælo donare Ducem decreverat omnis
 Turba Deum, sed grandem animam Neptunus aqua
 Coetibus annumerat. quin magnam Protea iuxta (rui
 Collocat, ut timido cladem exprobraret Ocquendo,
 Objiceretque moras. Hic dum lachrymosa suorum
 Fata videt, fractasque trabes disruptaque classis

Mena-

Membra, fugam molitur iners, sanctamq; Tereſam
Deſert, & Fcyo ſeſe ſubducit amicum.

Qui pugna ſatur & belli, dum robore in hoſtem
Se probat Occaſu Phœbeæ lampadis, eheu,
Occidit & noſtro ſpolium ſe donat Atrida.

Aſſit & Andraæ Pratoria, nomine præſtans
Et virtute virum. quam crebris ictibus Heros
Trompius & multa patefactam impleverat unda.
Cetera pars tacis fugiens ſe illiſit arenis,
Sed ſacibus prædaque patens. protruditur una
Littus in adverſum & tanti ſit nuncia caſus
Regibus. excepit profugam miſerata Britannis
Terraratem. Et ſceptri ſe relligione tuentur,
Quas regale ſuis numen ſervaverat oris.

Laſq; Deos, Sanctoſq; omnes, venerandaq; Pa-
Nomina, Pellæoſque duces diſjecerat audax (trum
Dux Batavum, captamq; trahens poſt terga Deorū
Progeniem, Macetamq; & magna vocabula, Reges,
Fortunas, Aquilaſque & Iberum ſacra Iacobos,
Viſtor ovans rediit ſpoliis inſignis opimis,
Nec jam terribiles defixit portubus arces.

Tum ſacra Neptuno peragit, taſtrumque nitentem
Immolat. & Veſta piceos, queis vicerat, ignes.
Mavorti ſacrat tabulas. habet Æolus hic cum,
Thura Iovis delubra, globos Fortuna rotaſque.
Vndique concurrunt populi, civiſque triumphat
Latior & feſtis collucent ignibus urbes.

Viſtori ſe quiſque probat. ruit actus in unum.
Trompiadem plebejus amor. ſtant mœnibus altis
Et maris aſſerti partes ſermone ſequuntur
Hinc patres matreſque pari: Viſtricia laudant
Tempora; tam parvis magnas ceſſiſſe carinas,
Ingeminant: auſumque Ducem, quod ſcire nepotes
Expediet; quod, ſera licet, mirabitur ætas.
Affuſiſſe diem, patria quo reddita lux eſt,
Libertas pelago, faciles mercantibus unda.

Quid mihi Pelicæ puppes generosa vetustas
 Obiicit, & nantes Grajūm per carula nautas?
 Hic Grajos, celebremque suis Heroibus Argo
 Cepimus. hic alio sub Iasone nostra triumphat
 Græciæ. pro victa Tagus est nunc Phaside. victus
 Batis in Euxino est, hic Colchide rector Iberus.
 Argolicos clara coisse sub Aulide narrat
 Fama Duces, dicesque mari pugnasse Mycenæ,
 Inque bonas iuisse feram Lacedæmonæ Athenæ.
 Hic in vis alterius fauces, hic altera surgunt
 Pergamæ, debellanda manu. sunt Pergamæ puppes
 Æquoreis fabricata Diis, sunt Duna Mycenæ.
 Vidit inexpertum Salamis succumbere Persam.
 Vidit inexpertum pelagi succumbere regem
 Albion & laceris conspergi littora transtris.
 Tu quoque non paruum bellatrix Roma triumphū,
 Flebile cum timida gereres Carthagine bellum,
 Navalesque refers, Pœno indignante, coronas.
 Te Catuli celebrisque vehunt memoranda Duilli
 Prælia, & audaces, Scylla latrante, triremes.
 Leuctra Neoptolemum; Lucullo principe, classe
 Exiit, & Nicæ rapuit vexilla Gylippus.
 Præstitimus majora duces, numeroque Philippum
 Dispare concidit Batavi fortuna Duilli.

Quam cœlo, Frederice, places, quam sidere lato
 Plurima Nassoviam circumdat lauræa frontem.
 Hanc Salii meruere tibi, devictaque Grollæ.
 Oppidæ, & impletæ numero remige Thelæ.
 Captivæque rates. centum circumdata vallis
 Sylva potens, totasque bibens in victa paludes,
 Acclamat tibi, Celsæ pater. te mœnia forti
 Capta dolo ruptisque patens Vesalia portis,
 Victorem subvexit humo, atque abscondidit astris.
 Quod florent Batavi, quod sint secunda Sicambro
 Otia, vicinū Frisius quod nesciat hostem,
 Ipse quod imbellem V Valachrus contemnat Iberum,

Et

Et placido rursus se miscet Isala Rheno,
 Cura summa tua est. dudum trans aquora longè
 Attigit Eoos belli reverentia fines,
 Perculit Oaxiuos. laudes noverè Cherusci,
 Teutoniceque domus, & qua sub Principe pulso
 Clara Palatinis strepuerunt collibus arma.
 O quoties longis mœrens Germania bellis,
 Optavit te posse frui, te vindice vinci,
 Sub signis pugnare tuis, qua belliger ivit
 Moenus & exuvias crudelibus horruit Albis,
 Totaque pacatum straverunt castra Visurgim.
 Nunc alius, Dux magne, labor te trudit in aquor,
 Et consummatas recitant tibi clastica laudes.
 Quale in Alexandro decus est. te praside rerum
 Captus Alexander nostrum singulit ad Yam.
 Quantus in adversas acies fortissimus ivit
 Hoxius, infelix sacra tutela Teresa.

Victus & hic. strepuit diris clangoribus Orpheus.
 Orphea tu dira domitum testudine mergis
 Oceano. pugnaci Aquila Tu rostra refringis,
 Infamemque fugas Famam. tu signa Iacobo
 Praestitibusque Diis rapis, & demittere vela
 Cogis adoratos venerando nomina Petros.

Vive meis, Princeps, studiis. praconia si quid
 Nostra valent, tu Miltiades dicere Cimonque,
 Tu Lysander eris. mecum suffragia confert
 Mundus. in extremâ vadunt tua nomina Thulen,
 Adria subscribit titulis. non dissidet Arctos,
 Non Sueonum favor, & Sueoni pacatus Iapix.
 Applaudis, Lodovice, Duci. quin nostra decoris
 Fulcis regna patrociniis, & sceptrâ verendis
 Indulges facilis Patribus; nec lilia Belgis
 Avertis species tuis. te vindice totam
 Imus in Hesperiam, geminique avertimus orbis
 Terribilem terris dominum. dum jungimus arma,
 Nostra timet, qui nulla timet. dum Sequana Rheno

Annuit, & Vaholim Rhodanus, Mosamq; Garum-
 In partes bellumque rapit; perterita Calpe (na.
 Palluit & pavidis Tartessus inhorruit undis.
 Quis pueri latus Auraici fulgente metallo
 Induit? & tenero patriæ virtutis lûlo
 Spem facit, & capulis donat radiantibus ense,
 Crescentemque Ducum studiis accendit ephobum?
 Hoc munus, Rex magne, tuum est. En, Martia pro-
 Ambulat, & pulchri miratur pondera ferri (les.
 Et circumfuso ludens accenditur auro,
 Atque animos à Rege capit. sub imagine belli
 Imberbes armat generosa pueritia turmas.
 Et pater intrepida miratus signa iuventa,
 Laurigeros inter præformat castra triumphos.
 Magne Heros, effusa aulis Te personat Echo,
 Excelsum silva, celsum delubra loquuntur,
 Prosperaque Aonia recitant præfigia rupes.
 Quas laudes à vate capis, tua maxima virtus
 Dissimulat, quantumque aliis sublimior audis,
 Demissa te mente domas. paterisque modestus
 Augustas in te sceptrorum surgere voces.
 Nec solum te bella juvant, vel tela, vel enses,
 Aut crudo misti commendant sanguine manes,
 Sed tranquilla magis. regnent sine lege potentes,
 Et sceleri dent iura mali. Tu Principis illa
 Prima putas, dare iussa sibi, lentamque furori
 Indixisse moram. miles tibi Gratia vultus
 Componit, gaudesque tuis Dux talis haberi,
 Qualem tu privatus ames. morosa timeri
 Sceptra volunt, tua blanda coli. dum diligis omnes,
 Diligeris cunctis pariter. Tu voce cohortes
 Mansueta trabeasque regis. nec iura tueris,
 Quæ non ipse probas. scribis dictamina recti
 Et populo dominoque tibi. Sic Principis omnes
 Vivimus exemplo cives. sub milite tanto
 Vincimus, & toto belli documenta profundo

Magna

*Magna damus. nescit claudi liberrima Nerei
Regia, Neptunique lares. Tu vincula recludis
Æquora & Hispanis metuendum classibus hostem
Objicis, & nobis etiam vis ista patere.*

*Cunctorum dos una mare est. qua fluctuat, illac
Navis eat. nulla est tanti custodia census.*

Et dominum si littus habet, negat aquor & unda,

Hac populum Frederice doces. hæc asseris armis,

His causis bellator ovas. dum Duna Britanno

Portus erit, Gallumque freto sejunget alumnus

Saxonis, & Canti se promontoria pandent :

Dum Sandvicha tui Doverumque aterna laboris

Testis erit, cladisque sua vicina videbit

Dedecores Duynkerka sinus : dum miles Iberus

Reliquias cernet Batavum atque immitis Achillei,

Dum sua Cantabrica flectent hac vela carina,

Sera triumphato plaudet tibi Fama Philippo.

I N N V P T I A S

Illustrissimi Principis,

ENNONIS LODOVICI,

Chaucorum, sive Frisæ Orientalis Comi-
tis, &c. Cum Celsissima Principe

HENRIETTA CATHARINA,

Celsissimi Auranfionensium
Principis filia.

Misuerat nuper thalamos & federa regnans
Albion, & Regum purpura nupta Duci est.
Fixerat in tenera Auriacus tunc basia Nymphâ.

Basia, sed vires mox habitura suas.

Cum vero puer Idalius prælusit amori,

Et Venus Ascanium noluit esse virum.

Vidimus augusti solum simulachra furoris,

Tot aque amatorum ludicra scena fuit.

Audiit hoc Chæuci illustris regnator Iulus,

Et simili voluit conditione dari.

Traditur Auriaca. nec se quoque sentit amari.

Et Sponsi titulo parvulus Hector ovat.

Ignem carent tædæ. vacuus sine compare lectus

Sternitur. ignara vix rubuere gena.

Stat Persæus, nondum phærotra metuendus & arcu.

Stat Telamon, sed cui Mars suus arma negat.

Pan gregis est, prætaque nequit gaudere capella.

Tiphys, at in nullis carbasa figit aquis.

Iupiter est populique pater, sed fulminis expers.

Cynthius, innocuo quem videt ore Soror.

Stat Castor, nondum fodiens calcaribus armos.

Stat Pollux, lucta nescius ipse sua.

Contiguas habitant terras, hic Belgicæ Thisbe,

Pyramus hic, Amasis qui dominatur agris.

Longe sed annorum paries quid amantibus obstas?

Et nimium Sponsis gaudia sera facis?

Inversa est fortuna thori. junguntur amantes.

Nec tamen hos etas jungit iniqua duos.

Plus sociant se regna, Dæcum quam corpora. robur

Belga capit, nullum languida Cypris habet.

Ludimus in magnis. At fabula seria rerum est.

Cur? Paphias irget publica causa faces.

Si minor est Cithæra, vigil Prudentia regnis

Prospicit, & Dominos educit Aula sibi.

Quanta Patres Batavi vobis munimina surgunt.

Quanta parat Patria fulcra benigna Paphus.

Sponsas Hesperius nunc obicit hostibus. undis

Edita, vult pelagi demeruisse Deos.

Elocat Auriacus sobolem & dum stemma genuisque

Explicat, invictos Vos Populumque facit.

Quem generum vocat Imperii Dux affecta vestri est.

Filia communis Sponsa salutis erit.

Non

*Non nubit sibi, sed sociis hac vincula terris
 Consecrat. has uno claudis amatque thora.
 Haga diem signa, quo nos defendis amando.
 Seu Tarnesi, Iada seu speciosa proco.
 Tuque pater Frederice, tuis annecte triumphis
 Regna, Cupidinea qua peperere manus.
 Quos hostes virtute domas, conubia terrent.
 In sobole partes nos adamantis obis.
 Castra tuus format miles. qua nubere possunt
 Filiola, nobis altera castra locant.
 Quaeque Duces, cingent Batarvos amplexibus ulna.
 Tutaque basioli septa Leonis erunt.
 Iam gaude secura Patrum Respublica, pro qua
 Militat Auriacus, saepe procatur Amor.*

G R A T V L A T I O,

Ad Celsissimum Principem

G V I L I E L M V M,

*Arausionens. Principis Filium, &c. Cum caesis
 aliquot captisque Hispanorum, CANTELMO
 Ducz, copiis equestribus pedestribus-
 que, victor ad suos rediret.*

P*Vgnasti Pellae puer. nunc noster Achilles.
 Pugnat & adversos acer bellator in hostes
 Irruit & teneram crudo Mavorte juventam
 Asperat, Advaticosque adspersit sanguine campos.
 Summa loquar Batavi. Dux nondum egressus
 ephrebis
 Se stricto gerit ense virum, totasque cohortes
 Pone premit, timidisque fugat prae-texta phalanges,
 Et Tarteasiacas animosa pueritia barbas
 Terret & attonito galeas convellit Ibero.
 Grande rudimentum laudati militis atas*

Prima dedit. frustra jam bellatoris adulta
 Pingitur effigies. nobis nascentis Iuli
 Sufficit ad bellum facies. per tela, per enses
 It gener ingentis Caroli, & regalibus orbi
 Illustriis thalamis, jam bellatricibus armis
 Surgit & augusta donat Marvortia nupta
 Præmia, captivosque Duces & signa triumphans
 Ostentat Princeps Maria. Cithærea cubili
 Hactenus, optatisque Ducem complexibus istum
 Arcuit & socii suspendit gaudia lecti:
 Sed partes Bellona suas prævertit & hosti
 Objicit intrepidum. felicit gloria pugna
 Conjugis officium antevenit, Patriaque colendus
 Miles abit, nondum uxori compertus amator.
 Navita, cum tumidi sulcat spatia horrida ponti.
 Et tempestates sapiens moderatur & uidas,
 Nascentem secum sobolem surgentibus infert
 Fluctibus & pelagi motus & Tethyos iras
 Ferre docet: nunc Parrhasia nocturna tueri
 Signa plagæ, nunc vela vagis obvertere ventis,
 Nunc decimæ vitare minas roburque procellæ.
 Haud aliter pater Auriacus, cum finibus hostem
 Arcet & Austriacæ fastigia concutit aulæ,
 Et Morinûm pavidis ponit tentoria terris,
 Consortem tantorum operum bellique laborum
 Ascanium vult esse suum. Ceu parvulus olim
 Ivit Honoriades, Hebrum victoribus & Istrum,
 Cum genitore comes. juvenisque horrentibus Afris
 Concussit Libyam Stilico, Geticisque triumphis
 Claruit & rigidi turbavit castra Geloni.

Non ultra metuendus Iber, dum junior Hector
 Arma caput. tandem Batavûm canabula Scaldæ
 Objicienda reor. veteresque exsurgat in iras
 Alcides puer & jugulos constringet iniqui
 Vesperis & poterit Iuno Castella dolere.

Opprobrium, Cantelme, tuis & damna Philippo

Impro-

Improvisa paras. nuper per rura, per agros
 Ad Vahalin ripasque Mosa cataphracta trahebas
 Agmina & erecti terrebas regna Sicambri.
 Taxandris novus horror eras. timuere Salina,
 Martiaque attonitos excibat fama colonos:
 Nunc reduci Fortuna gravis secura malorum
 Castra premit, magnæque equitem sub moenibus urbis
 Occupat & prima victorem luce salutat
 Nassovium; trepidisque infert discrimina castris.
 Nec tua degeneres minuunt praeconia dextra.
 Dum cadis, Auriaci dextrâ cadis. ille paternis
 Et proavum claris crescens virtutibus ultor
 Pressa libertatis adest; totque immolat hostes
 Inferias Gradive tibi. qua casside vultum
 Induit imberbem, Hispani delicta furoris
 Castigat, cademque nepos solatur avitam.
 Hec Brugas nescire tuas, nescire remotam
 Parthenopem expediet, cujus de gente verendum
 Stemma trahis dignisque satus natalibus exis.
 Hec audi, Francisce Melos, Superosque sinistras
 Continuare vices, debellataque Theone,
 Post Gallos letis Batavos successibus omen
 Accipere, & sibi jam Patria pugnare parentes,
 Nassoviumque Patrem. Te, ductor Borgia, credas
 Posse capi, Batavumque ducem non triste parare.
 Servitium, sed dona tibi. non traderis hosti,
 Sed veluti comi captus donaris amico.
 Vinceris officiis pariter belloque. nec armis
 Auriaco superasse satis. laus summa triumphi est,
 Cum quis confessos animo sibi subjugat hostes.
 Ipse pater Scaldis tanta dum nuncia cladis
 Audiit infamemque fugam, gemitusque metusque
 Andoverpa tuos, visasque è turribus altis
 Commissas pugnantium acies, aususque tenelli
 Principis & caute illecebras fraudesque juventa,
 Creditur hac vatum praesaga voce locutus:

Parte mei languens doleo, pars altera gaudet.
 Quaque per Advaticas labor mœstissimus urbes,
 Fata queror, quâ Mattiacis permisceor undis,
 Difficiles absolvo Deos. Brabantia quanti
 Nunc splendoris eges, postquam se Spinola curis
 Exolvit, pro Rege, tuis. hinc omnia retrò
 In pejus ruere & patrie sublapsa referri
 Visa salus, erepta truci bellacia Tungro
 Oppida, & in seSSI nocituris gentibus annes,
 Expulsique patres odiis, contempta tuorum
 Nobilitas, procerumque fides, subducta Philippo
 Atrebatum, caesa Gallo victore cohortes.
 Et nunc castra Neoptolemus, peditumque equitumq;
 Signa fugat, densisque meos circumvenit alas
 Belliger, & summis audax lanugo pudorem
 Incisit heroum titulis, pacemque cruentus
 Imperat, & grandes molitur tyro tumultus.

At quâ Mattiacus concordibus abdor in undis,
 Et me pacato Ziriza adspicit ocello,
 Inceptis, Guilielme, tuis, pulchrisque benignus
 Erigor auspiciis. fortunatissime Princeps,
 Digne Britannorum thalamis Regumque cubili,
 Adspice latantes populos. spes quilibet audet
 Ulterius proferre suas. ut prima fuere,
 Exoptant ventura tibi. Victoria praecox
 Pompejos, Dux celsè, refert. his vixit in annis,
 Et formidatis felix Octavius armis
 Ivit in imperium magnum. Quàm tolleris altè
 Exemplis, quoties subeunt laudata Renati
 Nomina & Otthonom generosa vocabula subdunt
 Virtutum stimulos, quique Engelbertus in hostem
 Acer iit; Flandroque gravis Galloque potenti,
 Casare sub magno, incubuit. si sera revolvās,
 Inter avos patruosque, & Martis fulmina, centum
 Nassovios miles graderis. ne cede priorum
 Laudibus, & te animo repetentem gesta tuorum,

Excitet aternis Genitor, Guilielme, trophæis.

Illa senex cecinit Scaldis, merfusque sub alveo
Najadas augustis hæc ipsa intexere stratis
Iussit & Auriaca formam depingere pugna.
Vidimus admissi vates & fecimus ipsi.

Cernere erat roseis Auroram surgere bigis.
Et celerem tardare diem: perfusa tenebris
Lux exilis erat; cœcique per avia gressus
Captabant fraudi latebras. fugientia cornas
Agmina capripedis Fauni, parvidasque timori
Querere secessum Dryades. hic collibus aliis
Spectat eques versatque sui discrimina coepti.
Hic abdunt silva peditem. sua lumina Phœbe
Frangit & armatas abscondit conscia turmas.
Parte alia adversis crudeſcunt prælia signis,
Et pugnant glomerata acies. huic dextera telum
Ingerit in nexum galeæ. hic thorace sub imo
Molle latus ratione ferit. ruit alter & ictus
Mordet humum. pingi videas, ubi tela caballos
Sessoresque suos sternunt; ubi pondere l' ipsi
Corporis arma labant, confractique ensibus enses,
Et galeis dejectus apex. ubi missus opacis
Saltibus incantos pedes occupet. hic sua ductor
Hispanus vexilla levat, gentemque minacem
Objicit Aurico. qui denso milite cinctus
It ducibus Dux ipse comes. de casside crista
Luxurians tricolor nostri prosperrima fati
Signa quatit. veteres, Mævortia carmina, cantus
Elingues recitant litui. pars sanguine fuso
Tingitur & post fata rubet. pars pallet & excors
Semi animis cadit. illa fugam meditat, & horrens
Exemplo tot signa trahit. circumvenit illos
Pars melior nostri, damnataque corpora ferro,
Aut captiva liant. alibi, cessantibus armis,
Letior Auriacus spoliis insignis opimis,
Ad sua castra redit victor, Patrique suisque

Osten-

*Ostendit captas duro Mavorte cohortes,
Hesperiosque duces. non longè Antverpia stabat,
Nutantesque metu tollebat in aëra turres.*

*Hoc metuens, ne quas Gallorum corpora portas,
Civis fusa manu, quondam clausere, suorum
Exuviis propriaque infames strage paterent.*

*Hoc donum, Guilielme, tibi tot numina Scaldis
Vnanimesque ferunt Diva. per singula Princeps
Duc oculos: Vatisque tui si carmina seri
Absument rodentque dies, monumenta Deorum
Non peritura cape. & quam non abolere vetustas,
Non poterit sati rabies, non livor & ira,
Adspice pralustrem, Cantelmo iudice, pugnam.*

LAVRVS FLANDRICA.

*Sive in expugnationem validissimi Flandriæ
Propugnaculi, quod Cataractam (vulgò
Sassam) Gandavensem vocant, auspiciis Po-
tentissimorum Federati Belgii Ordinum
ductu armisque Celsissimi Principis*

FREDERICI HENRICI,

Arausionensium Principis, Comitis

Nassaviæ, &c.

P O E M A T I O N.

F*Rederice, cunctis seculis celebrandum
Terrisque nomen, sospitator afflicti
Cum Patre Belgi, Fratris adstes invicti,
Inter sarissas nate & arma, crebrasque
Cedes tuorum; quem Battava Libertas
Tot praliantem laureis coronavit,
Toties quadrigis vexit & triumphantem
Vox una mille civium salvavit:*

Me teste, *Salvus conscius tua fama est.*
 Me teste, *Sylvam subruis per accessus*
Homini negatos & ligonibus subdis
Castella fossor. militant tibi noctes,
Vesaliamque bellicosque Trajectus
Mosa, labori subicis Camoenarum.
 Me teste, *Breda, dos avita majorum,*
Non fraudulenta puppe, non fame dura,
Sed Maxte aperto victa cessit audaci.
Te per profundos coerulei maris fluctus
Fui secutus, classibusque permixtus
Submersi Iberas victor. adstiti vates,
Cum per Matanca littus auream Cuba
Vomeret saburram, & creditum fuit terris,
In Occidente posse Colchidem vinci.
Sic parte mundi qualibet trophaorum
Monumenta Fama glorieque suspendi,
Hastasque & enses cassidesque victrices
Classes ratesque nuntupavimus Phoebo.

Iam, Flandre, restas, tuque terra florentis
Ocelle Belgæ, quam suis fecat Scaldis
Bellator undis, Ganda grandis illustrat,
Quondam tuorum Ganda Principum sedes,
Brugæ celebrem reddidere mercatores,
Formidolosus Principis sui carcer.
Antiqua Morinûm regna, stamus in vestra
Tellure Battavi, stamus ensibus strictis,
Stamus cruenti, quamque non queunt vota
Placare nobis & sororians nomen,
Et illa quondam in Cantabrôs fides concors,
Vi Federati Martis imus in vasum.

Trophæa Regis purpuræque Francorum
Cient volentes, Liliisque succedit
Furor Leonum sanguinisque Iberorum
Potator avidus Belgæ. Scilicet famâ
Audivit arma Gastonis, tot Heroum,

Quos bellicosi Martis ardor excivit,
 Tum ultuantis grande fulmen Europa,
 Et militantis clara nomina orchestra.
 Patuere nuper Brisacensium porta,
 Rhénique fractum robur. Atrebas supplex,
 Ruspesque frustra se tuentis Hesiini,
 Et illa, Fama cymbalum, alta Perpenna,
 Cessere Gallo. Tuque victa postremum
 Grevelinga, dextrum Flandria latus nudas,
 Novaque sceptris pandis aream laudis.

Lodovice sequimur, & velut lacessiti
 Armis tuorum, tollimus facem belli,
 Latusque fortes incubamus in laevum;
 Morinumque castris mutuis fatigamus.

Iacet in recessu flexibusque terrarum
 Cataracta Ganda, Civitatis assertrix,
 Tutela gentis VVasiæque telluris,
 Furentis in nos limen acre Bellona.
 Hinc fluctus illam Nerëusque praeingit.
 Hinc Vesta fossis arcibusque praemunet.
 Invieta vallis, incemibus minax celsis,
 Pulchrum recentis Principis rudimentum,
 Patriaque ludus Martius senectutis.
 Hac fracta nostro paret Imperatori,
 Docuitque vinci posse, quicquid invictum est.
 Opposta dextra dextra, militi miles,
 Et aggeri agger, cornibus suum cornu.
 Latebra latebris, horrido tribunali
 Aliud tribunal, flebilique balista
 Balista, crebro fulmini obvium fulmen,
 Glandesque dira glandibus, duci ductor.
 Hic dimicatum est, Phœbe, lucibus totis.
 Hic dimicatum est noctibus tuis, Phœbe.
 Arena arenis, gleba restitit glebis.
 Ligo ligones, hasta trussit hastatos,
 Victorque in enses ensis ivit adversos.

Non

Non hic pepercit fabricator armorum
Vulcanus igni, non tonitruis Brontes.
Vomuit Pyracmon nitra, sulphur & flammæ,
Fumusque fumum involvit & jubar Solis
Furatus orbi est. adstitit ferox Clotho
Fossis in ipsis, syllabosque conscripsit
Tot sevientis ab hoste vulneratorum,
Tot gloriosa morte funeratorum.
Plato penates subrui tenebrarum
Vt sensit, ipsis Inferis novum terras
Parare bellum c. edidit. flagellorum
Intendit ictus trux Megæra fossori.
Acresque morsus Cerberus minabatur,
Latratibusque cæca regna concivit.
Mirata Tethys hic suas aquas sisti,
Illic refundi, ludæ, inquit, humana
Licentiæ sum facta, nec mei compos.
Qui subdit urbes Dux, coercet invitam,
Et subdit aquor, arbiter mei regni,
Partesque nostri Belgæ juris usurpat.
Quid attinet, tot dividi Deos inter
Imperia mundi? miles ista confundit
Fredericus, & jam sevit in domos Vesta,
Nunc fluctibus dat jura & imperat nobis.
Tonantis aula, quæ per ætheris tractus
Tonat, vagisque nubibus faces torquet.
Clamavit, hæc miracula posse mortales,
Aliisque rursus se videre Typhonas,
Tityos renasci Casaresque Tarpeios,
Salmoneosque fulminare sub cælis.
Vis juvit artem, industriamque spes laudum,
Et fata pedibus pressit ambitus lucri.
Hic in paludes, in profunda terrarum,
In regna Ditis, inter imbrium lapsus,
Inter cadentum corpora & neces mille,
Traxit salutis prodigam suæ turbam.

Paciscitur mors ipsa cum laborante,
 Et are redimii corpus & manus parvo.
 Commune pactum est, plurimumque mercedes
 Aufert uperstes, & quibus furor belli
 Pepercit & sors ipsa, duplicant sortem.
 Ibant cohortes rarius reversura.
 Quos vidit Eos, abstulit ruens Vesper.
 Quos Vesper, Eos prima vidit extinctos.
 Iam bajulans cadaver, ipse effertur.
 Feriens feritur, ictibusque concurrunt
 Ictus utrinque. quisque labitur cæco
 Autore facti. magna pars cadit gratis,
 Abitque inulta. præliatur Euclides,
 Et arte pugnat, angulisque vallorum
 Infert labores, & latus cavet pandum,
 Ne machinis fatalibus suos mactet.
 Ad lineas pugnat, inque transversas
 Turni feruntur. hic Phrygem necat Græius,
 Iber Sicambrum, nant Sicamber Hispanum,
 Flandrum cruentus Celta, Nervium Celta.
 Quos Principum non una causa distinguit,
 Confundit unâ mors ferociens glebâ.
 Metimur arælis passibus vias lethi,
 Et queis honori, adrepimus simul morti.
 Libitina nomen sepe mutat heredum,
 Ducumque titulos, postulata vivorum.
 Iam factus hares, ilicet fit exheres.
 Iam Dux creatus signiferque, non est Dux,
 Aquilasque eadem qua manu capit, ponit.
 Semirutæ vidit hospes arcium tecta,
 Minasque grandes, fabricasque pendentes
 Fastigiorum, machinisque subversa
 Tot cœpta rerum, vineasque pontesque
 Arundinesque, fulcra molis humana.
 Talis ruentis Ilîi fuit vultus,
 Et Pergamorum, turribus fatigatis,

Tales Plataea, porticusque Didonis,
 Arces Corinthi, verticesque Pyrae,
 Numantiaque scena jam fatifcentis.
 Quò vis furorque gloria Duces raptas !
 Et sueta nil timere pectora Heroum !
 Se quisque primum devovere vult satis,
 Aliisque crude praecepit vicem pugnae.
 Hac imperantis gratia est, in adversos
 Tumulos & hostes & pericla praeferri.
 Pugnassee vile est ; majus, immori ferro.
 Nec mors honori est, sola perplacet praecepta.
 Horisque praevenisse fata, quanti vis.
 Tanti est, loquentis ore posse laudari,
 Et otium superstitem fefellisse
 Sermone nostri, laudibusque, quas nescis.

Nec castra solum trivis hosticus miles,
 Pugnatum Olympo est, Aëolisque nimbusque.
 Nocuere menses. ipsa Aquario Libra
 Surripuit Vrbem, & imbris procellisque
 Castella, fossas, militemque inundavit.
 Calcata pedibus unda, & in viis turma
 Vigiles natarunt, ordinesque bellantes
 Se semimerfos obtulere Marvorti.
 Maduere fessa corpora, & suos usus
 Sclopeta nesciere, & ignium fraudes,
 Lapsaeque ab alto lachrymae moles,
 Multaque grassans clade barbarum pondus.

Spectabat excors Dux Iberus obsessos,
 Fluviique custos praeceps & sua gentis,
 Inusitados stupuit impetus Belgae,
 Morasque nullas improbosque conatus.
 Et consilii expers, quos severus obsessor
 Et fata damnant, liberare desperat.
 Sic victa nondum, exuta moribus nondum,
 Custode querulo Sassa dedita est nobis,
 Decusque raptum Flandria gemiscenit.

Quæ fixa vultu, totque cladibus moerens,
 Et Sequana victoris agra fulgore,
 Iam fata Regis undequaque concussi :
 Nunc invidorum studia scava rectorum
 Opeſque fractas ; jam reciprocæ ſceptris
 Sortem vicesque ; jam petendæ longinquis
 Conſilia terris, impotenter inuſat,
 Damnique cauſas vellet eſſe ſolūmen.

At læta lauros Federatæ Majeſtas,
 Implicuit altis frontibus triumphantum,
 Patrisque Filiiſque. Principum curruſ
 Traxere ovantes, vindicata Libertas,
 Conſtantiſque robur & vigil Cura,
 Fideſque tot ſororibus ſacroſancta.
 Sic Scipionum, Patris & ſimul Fili,
 Patuere turba tot Quiritiūm, vultus.
 Cum Filii pro patre dextra pugnaret.
 Pro Filio ſe ſiſteret pater miles.
 Qui merſus undis belliger Leo ſurgit,
 Garviſus undis altius jubas tollit.
 Et ungue eodem, quo tenet Philippinas,
 Suſamque & agris imminens Iſendicum,
 Haſ prendit Arces. Nerei domus priſca,
 Mattiææ tellus, vota nuncupat Divæ
 Securitati. Fama diſtulit veri
 Portenta latè, & omne littus implevit,
 Quo Celta, quo Britannus, & querens Cimber,
 Et Suecus acer Cantaberque depugnant.
 Sed Vvaſiorum rura fertiles glebas,
 Meſſeſque opimas, & tributæ victori
 Duci obtulere. maximus Gigantæam
 Invaſit urbem terror, & mæd dulces
 Patriæ reſceſſus. Ganda, qui tuus civis,
 Iam nunc procaces pavidus exiit linguas.
 Si nos ſeſellit ſapius labor tantus,
 Peracta res eſt. Ecce, tranſiit veſtri

Rubi-

*Rubiconis amnem Dux Batavus & letum
 Portendit omen. Tu celebrior gaude hoc
 Tutore Flander, fra:ribusque mansuete
 Adsuesce nobis, Cantabrisque desuesce.
 Agnosce socios. sat litavimus duri
 Regis furori, viclimisque nostrorum
 Domini ferocis expiata vindicta est.
 Veni vacate, nec meis refragare
 Dilecte votis. prima gloria est victi,
 Se nosse victum. consulunt sibi caute,
 Armis minores; nec suprema conari,
 Fas est timentem. lege transigi tutum,
 Crudele ferro. multa victor indulget
 Nondum subactis. Pacis offero dextram,
 Bellumve. quod vis, elige. hoc caput rerum est.*

MAVRITIVS REDUX,

*Sive Gratulatio ad Excellentissimum
 & Illustrissimum Comitem,*

I. M A V R I T I V M,

*Comitem Nassavia, Cattimeliboci ac Dietzia,
 Bilsteinii Dominum, Brasiliae Terra Mari-
 que Praefectum, &c. Cum ex Orbe A-
 mericano in Europam sospes
 appulisset.*

N*Assovius trans aquor adest, reducemq; salutat
 Belga Ducem. nondum Phaebo fervente perustus
 Se prisco candore probat, patriique coloris
 Et juxta veteris servat vestigia recti.*

*Iverat Occiduum missus bellator in Orbem,
 Et terras, Sol fesse, tuas. non visa ruenti
 In laudes Europa satis, fama que suorum
 Pars mundi concussa prior. quacrendus in orbe
 Barbarico fuit hostis Iper, vincique sub ipso*

Vespe-

Vespere regnatorem Asia dominosque Philippas,
 Dis visum Superis. hic opportuna trophæis
 Ingens se tellus aperit, diffusaque vastis
 Regna plagis nudisque truces cultoribus agri.
 Hic alios hominum mores miramur & urbes,
 Corporaque humanis fœde distenta medullis,
 Infamesque dapes & qualia fercula fratri
 Coxit & immanes Atreus detrusit in artus.
 Hæc belli laus summa viris, in viscera victos
 Condere & in visos discerpere denibus hostes,
 Ne toti noceant, vel ab ipsa morte resurgant.
 Hic alium Castella olim conspexit Olympum,
 Dissimilesque faces. oculis disparuit Arctos,
 Et ferus Alcides. nusquam sua signa Bootes
 Sustulit aut strictum Perseus se tor sit in ensen.
 Phillyriden stupuit, quique altius exit in Austrum
 Indus & ara Deum. geminis solamen ab umbris
 Terra capit, quas nunc dextras, nunc ire sinistras
 Adspicit. hybernis quoties nos noctibus acre
 Calcamus sine Sole gelu, Titania lampas
 Æstuat & fuscas exurit fervida frontes.
 Non illic ripa Vahalis Rhenique bicornis
 Ambulat, aut Ligerim Scythicumq; adspicit Ara-
 Incola. Amazonia generosa vocabula gentis (xem
 Indunt nomen aquis, & qui per rura Maragnon
 Longa ruit nitidasque argenteus evomit undas
 Plata patens. vix obliquis se sidera condunt
 Flexibus & parvo distant discrimine luces.
 Non his, vasta licet, Romana potentia terris
 Intulit audaces aquilas. non cepit Olindam
 Græcia. non illis allatus psittacus oris (bas,
 Reddidit aut Spartam aut Cadmi fundamina The-
 Aut te Miltiade, aut tua victor nomina, Theseu.
 Hesperie sors ista fuit, servataque Baii
 Gloria rectorique Tagi. se barbarus illi
 Tradidit & serò dominis adfuevit Iberis.

Nos

Nos etiam, quorum virtus Marvortia nescit
 Stare loco, Plusque, exemplis regalibus, Vltra
 Vadit & ingentem grandis fiducia Tethyn
 Trajicit, infernas mox perruptura paludes,
 Ivimus, & lauros illis suspendimus oris.
 Sic fruimur raptō, & quæ quondam regna fuere
 Capta Tago, nostris spoliū cessere Batavis.
 Mansuetas hic Belga domos & mitia tecta
 Possidet. Auriaci titulis expungimus Indos,
 Hispanosque duces. longe migramus & ipsi
 Oceano inducit peregrinos Belgica cives,
 Ædificatque foris. mutat cum gente colonus
 Sidera, in auriferas diffundit nuntia valles,
 Ipsaque pallentis penetralia concutit auri,
 Et terret secreta Erebi. sua sacchara nostras
 Latatur tractare manus dulcissima tellus;
 Mattiacosque illic & respirare Sicambros;
 Sævus ubi crudis habitator vixit ab extis,
 Horrendaque artus hominum secure secures.

Maxime Dux, hac terra tuis servata triumphis,
 Imperiisque fuit. dudum sub Principe Celso
 Miles eras, nostrique adpersus pulvere belli.
 Publica magnanimis juvisti commoda cæptis,
 Cum validam Tarpejiaci è faucibus Arcem
 Eriperes, Rhenique domos & claustra Batavis
 Affereres, vestra facinus memorabile dextra.
 Tunc latus immensum mundi, quod nesciit ævum
 Omne, tibi in meriti precium spatiumque futuri.
 Cessit, & intrepidi successor magne Columbi,
 Vespucci sectatus iter, cum Sole steristi.
 Hic sibi Natura longissima linea metam
 Fixit. anhelantes isto sub cardine Phœbi
 Adspectamus equos. nec latius exit honorum
 Regnorumque fames & vis peregrina sciendi.
 Constitit extremis in Gadibus illa potens
 Alcmena soboles & finire Columna.

Imperium. Latius etiam rectoribus olim
 Ultima suffecit Thule. Tibi trans mare magnum,
 Atlantisque vagos fluctus & Nerea vastum
 Surrexere nova gentes, dominumque ducemque
 Agnovere truces populi. sua Numina cuncti
 Devovere tibi, & nudati membra lacertos
 Exeruerere tuis jussis, & tela pharetris
 Depromsere suis. pluma lusere per armos,
 Et picturato gratati corpore, vobis

„Iuravere fidem. nec enim gens nescia justus est,

„Ipsaque barbaries aliquid praesentit honesti.

„Naturae se lege probant, inscriptaque menti

„Coelitus officii versant distamina, quamvis

„Obruta se condant multa caligine virtus.

Quot circum regnis, tot linguis cultus abisti,

Nec dispar morum ratio discrevit amorem

Obsequiumque tui. te suspexere feroces

Indomitique animis turba & mitescere sub te

Efferre vis potuit faciliq; adsuescere vitæ.

Excussa manibus clava, & lethalibus arma

Cotibus & rigidi damnato in corpore fumes.

„Sic natum male, mansueta sub lege renasci

„Posse hominem, jam certa fides. per strata viarum

Ambulat, & nostro sub sidere barbarus exit,

Et priscum discit velatus membra pudorem.

Eheu, quanta viris feritas & nescia luxus

Vita rudis, quales agresti lumine vultus,

Quam pertusa genas facies, quam mollia flexu

Brachia, precipitique per arvia pulsat humum pes

Turbine, seu celeris sequitur vestigia cervi,

Sex mediis velox leporem sectatur in agris.

Quam gnari torquent jaculum, doctique ferire

Obvia, non vantis prosternunt ictibus hostem.

Hoc memini. Batavo solventem è litore cunctos

Contra te maris isse Deos, Zephyrosque Notosque

Disjecisse rates, irataque numina sorti.

Invidisse

*Invidisse tuâ. quid enim? tunc altera Iuno
 In Belgas inimica stetit. te Iuppiter ire
 Æneâ fato voluit, perque aspera rerum
 Per casus pelagi varios, longinqua tueri
 Littora & in terris aliis Latioque reponi,
 Arcton in Occasum portare deosque penates.
 Alter eras tum Scipiades, qui subruist Afrum,
 Trans mare. nec fuit hac solius gloria Poeni:
 Tu nobis Hanno victuris classibus orbes
 Accessisse novos ausus, glebisque focisque
 In patriis habuisse, duci plus vile putasti.
 Eudoxo deserta Pharos Memphisque superba
 Et contempta fuit Lathyri domus hospita regis.
 Scandit Erythraeum pelagus, ratibusque profundum
 Emensus, tandem Hesperis stetit exul in oris.
 Hæc Niciæ fortuna fuit, Cræique Canones
 Per fluctus abiire foras. fors ista Lysandrum
 „Extulit & Romæ dominos. virtute probantur
 „Et pelago grandes anima. discrimina fortes
 „Nos faciunt, nec parva timet, cui spernitur aquor.
 Sed veluti satvius, post mille pericula, tandem
 Constitit ad Tiberim Ductor Trojanus, & æquos
 Expertus sensit Superos, stas littore sospes,
 Brasiliaque domos jamquæ hospita saxa subisti,
 Vallatamque urbem scopulis, habitataque nuper
 Hispanis loca, & illustris fastigia regni.*

*Victor in adventus es. primusque à Principe vinci
 Se doluit Baniola ferox. fugere phalanges,
 Et Calvi sua cesserunt araria Portus.
 Fortunatè Comes, memorandi nominis hæres,
 Hac Tropici videre geri. qua fascia Phoebo
 Hic illic desinit iter, tua facta sub isdem
 Limitibus claudi voluit, Cancroque Caproque
 Hoc belli finivit opus. cum victa Peneda est,
 Creditur ipse tibi Chiron acuisse sagittas,
 Et iuvisse Ducem. scutum porrexit Orion,*

Indigetes toto cum littore pelleret audax
 Dexterâ, & antiquis se maxima Pernambucum
 Fascibus exueret, tanto secura magistro.
 Nec visum scire tibi. clementia gentis
 Dos aterna tua est. cunctis spes certa salutis
 Ex aquo vitæque datur, placidisque vagantes
 Legibus atque ipsum inuitas placatus Iberum.
 Nec satis hoc. munis urbem terræque marique,
 Præcladisque aditus hosti, dum nubibus imbres
 Nimborum extundit pater, accessusque viarum
 Laxat & angusto saluunt in gramine Fauni.
 Vix firmata tuis fuerat Respublica curis,
 Accepitque suas regio placidissima leges;
 Mittis in oppositum bellacia classica Nigrum,
 Et latè fulvis conspersam littus arenis.
 Æthiopum statio est, quales Acheronte sub imo
 Degeneres vadant Genti, jacet edita vallis
 Mina potens, dudum Austriacis infesta Philippis,
 Vnica mercantis tremor & formido Batavi.
 Cepisti atque tuis accessit clara trophæis.
 Deerat adhuc rostratus honor, domitisque corona
 Classibus, extremis cum te pars hostilium satis
 Et vicina suis terrent moenia transtris,
 Sanctorumque chorus. tu per spatiosa vagantes
 Æquora, fatalesque minas & bella ferentes
 Mersisti & multo damnasti funore fortes
 Baticolas, fastumque Tagi. risere serena
 Nereides, favitque tibi mare, sidera, venti.
 Qua sibi suppositas ferit ardens linea gentes,
 Immensamque secat spatiis equalibus æthram,
 Terra jacet, totoque natat circumflua ponto.
 Morborum succique ferax rorisque beati,
 Quem canna dulces generant. Sic arena laudum
 Panditur, hac vestras tellus admisit habenas,
 Et dis Angolæ cultor, sparsique per oras
 Oceani nigri indigena, candensque ministrat

Hic ebur, hic fulvum mercanti porrigit aurum,
 Venalesque animas precio transcribit iniquo.
 „ Cur bona libertas homini subduceris? & cur
 „ Vis servum natura pati? cœlestis imago est.
 „ Quisquis homo est, natusque sibi vim respuit in-
 „ Mortales aequis generamur legibus omnes, (sons.
 „ Iure pari, mox dissimiles injuria fecit,
 „ Et belli furor & rabies insana nocendi.
 Pacificos etiam fluctus Chilenque remotam
 Auspiciis tetigere tuis gens nostra, viaque
 Ignota patuere maris, compendia ponti,
 Quæsitumque fuit, quod non invenimus, aurum.

Magne Comes, stitit una tuos pax obviam cursus,
 Et Lusitanis veniens Concordia terris,
 Suspendit Mavortis opus; frameasque tubasque
 Et bellatrices passim compefcuit iras,
 Ipsaque paciferam Bellona ostendit olivam.
 Non moriture Ducum, præsci venerabile germen
 Sanguinis, ignotum nobis jam note per Orbem,
 Ad Batavos veteremque redi, fortissime, mundum.
 Non effœta tua laudis mex Belgica, causas,
 Quæis merearis, habet. restant præclara laborum
 Argumenta domi. pandit tibi Flandria laxos
 Mox vincenda sinus. hic nondum fecimus armis
 Otia. fervet amor belli, paribusque Philippi
 Regna fatigamus studiis. Tu barbara sperne
 Verba, Magajates, & qui sibi lurida formant
 Tela, Tabajarres, & pictos membra Tapijas,
 Patagones, & Canibales, pastumque cruore
 Humano deforme genus; duosque Cætas
 Tupiguas & Amixocoros sævosque Piryvos,
 Et Tupinaquorum populos. dedisce parumper
 Ista loqui, Germane, & vocibus utere nostris.
 Et Batavos Frisiosque sona, mitemque Sicambrum.
 Mattiacos Morinosque & quos fovet Isala cives.
 Fulminat in Morinis cognati sanguinis Heros,

*Auriacus, sternitque viam, qua possit adiri
Ganda vel augustis Antuerpia digna triumphis.
Adsis, magnanimoque humeros suppone labori.*

*Vosque adeo, Patriæ Patres, quibus inclita belli
Gloria surgit ab Occasu, tot Vespere in ipso
Emeruit celebres vigilans industria lauros,
Hesperiaque accidit opes; defendite magnis
Coëpta animis, Siculumque istis avertite Regem
Finibus, auriferamque Peru Cuscumque Quitumq;
Et pulchros longè Potosi convellite montes.
Hæc finem bellis regio dabit. illa potentis
Imperii suffulcit opes & robor a tellus.
Obruite hunc orbis dominum, quo pugnat Iberus,
Orbe alio. geminos in se committite mundos,
Et caput Hispanum Occiduis demergite terris,
Vt Phæbo labente labet. qui viribus in nos
Accrescit gliscitque novis, hinc pabula Marti
Sufficit, & strictos aeternum nutrit in enses.
Mercedem pugnis subducite. vadat læson
Alter & in claros deducat carbasa portus,
In Belum Panamamque & ditem invadite fortes
Cólchida, & effossis Indum spoliare metallis.
Ite Patres, monstrabo viam per Amazonis undas.
Hoc duce, Perruvio toti fulgebitis auro.*

In Grollam à Principe

FREDERICO HENRICO

obsessam & victam.

Q*ua toties de me meruit fortuna triumphum,
Hoc iterum spectat castra Batava loco.
Materies sum clara Ducum; laudumque palastra
Austriacos inter luctor & Auriacos.
Et simul impatiens pacis, dominique prioris,
Vt vincar vincor; munior, ut peream.*

Quid.

*Quid, Frederice, truces immittis turribus ignes,
Sulphureisque quatis moenia nostra globis?
Do tibi victa manus. nobis si infamia vinci est,
Aspiciam fama Grolla futura tue est.*

In adventum Principis
FREDERICI HENRICI
sub vesperam, post superatam
Grollam.

Dum nova Battavico tibi parta est laurea bello,
Excipit & reducem patria lata Ducem,
Vesper erat, Phœbusque suos jam merserat ignes,
Æthereaque polo delituere faces.
Phosphorus indoluit tantis decreta triumphis
Publica subjecta gaudia nube tegi:
Ipsaque tum tenero succrescens Cynthia cornu,
Optabat fratris lumine posse frui.
Tota tamen festis collucent compita flammis,
Quemque negat coelum, dat tibi Belga diem.
Fac etiam nullo tenebras splendore fugari;
Sat Batavis noctes, Te veniente, micant.

De eodem PRINCIPE ad ISALAM.

Isala, qui magno debes tua flumina Druso,
Isala, Romani grande laboris opus;
Redde Ducem Batavis, cuius victricibus armis
Tutus inoffensis exspatiaris agris.
Vtraque secus calcatur ripa colonis,
Et procul à patria finibus hæret Iber.
Quem tibi pugnantem socii concedimus, illo
Pacato liceat jam modo posse frui.

EPISTOLA AMELIÆ

Ad

FREDERICVM HENRICVM,

maritum, audacius sub ipsis SYLVÆ-DY-
CIS moenibus militantem.

S I vacat, & nullus circum tentoria miles
 Inflat Arausiæ classica rauca sonis:
 Nec medios inter cuneos fossasque globosque
 Effertus, & multa cæde cruentus ovas:
 Has lege sollicita, mihi fas ita scribere, voces
 Conjugis, Amelia tristia verba tua.
 Arma, jube, sileant. nec, dum tibi nostra leguntur,
 Verberet obsessas machina sæua domos.
 Ipsa, puerque tuus, blandissima nomina, pugna
 Fortè breuem poterunt promeruisse moram.
 Hac ego dum scribo, tabulis dum littera currit,
 Vaguit ad motam parua Loyssa manum.
 Auriacusque, tua recubans in parte cubilis,
 Invocat, absentem quem videt esse, patrem.
 Et nunc ille meis, nunc hærens illa lacertis,
 Multa ferunt matri basia, nulla tibi.
 Aspice, quam primâ numeras distare secundam,
 Linea stat fœdâ commaculata notâ.
 Hic mihi scribenti subito puer impete trahit
 Audacis tremulam patris amore manum.
 Quas tamen adspersas tabulæ circumspicis undas,
 Flumina sunt oculis præcipitata meis.
 His tibi, magne Ducem, lacrymis, hoc rore litamus,
 Hæc sunt milii præmii missa tua.
 Segnior his forsan medios aspersus in hostes
 Ibis, & impavidam negliget armacæput.
 Quid Frederice ruis? jam te per tela, per enses

Audio vicino mœnibus ire gradu.

Totque inter casus, dubiique pericula Martis,

Hostica nocturno tangere castra pede.

Si tibi conjugii nomen venerabile, cur me

Conjuge vis, eheu, posse carere meo?

Si placet Amelia quicquam, si vultus & ora,

Pallidulam tanto cur facis esse metu?

Se tibi lata placent facilis responsa marita,

Cur cupis his ipsis me titubare malis?

Si mihi vernantis lumenque decorque juventa est,

Desine sic rugas accelerare meas.

Squallida jam luces, jam squallida transigo noctes,

Duraque sum, dum tu dura vir arma geris.

Non mihi cæsaries compta est, velut antè solebat,

Ordinibusque nitet vitta decora suis.

Non saturata placet Tyrio mihi murice palla,

Quaque meos decorat simbria pulchra sinus.

Omnia negligimus, vestes, famulasque domumque,

Dumque tui cura est maxima, nulla mei est.

Conveniunt matres, &, dum tibi militat ather.

Illustri cupiunt corpora veste tegi.

Scilicet ingrediar medias securo per urbes,

Pro patria pernox tu fera bella geras?

Et mea fulgentes decorabunt tempora gemma?

Dum tua bellatrix tempora cassis habet?

Vel manus ista comam pectet? tua diriget ensen?

Et fracto curis Principe, mollis ero?

Quin potius belli tristes imitata labores,

Nolo nimis dispar cultibus esse tibi.

Incedo discincta, dolens, sine viribus uxor,

Fortè etiam, tibi dum scribimus, orba viro.

Nec me divitiæ, nec me decor afficit aula,

Hoc juvat, Auriaco conjuge posse frui.

Iam tibi Pene'lope, jam sum, sine conjuge, Phyllis;

Et, velut Hippolyto Phædra, misella queror.

Increpat Oenone Paridem lasciva procacem;

Hac mea bellacem pagina mœsta Ducem.
 Exprobrat Hypsiphyle Æsonida, Sichaia Troia;
 Longè aliud conjux quod tua damnet, habet.
 Flebilis absentem Hermione deposcit Orestem;
 Hoc quoque, sed prohibent invida bella, velim.
 Obsecrat & repetit multis Ariadna querelis
 Thesea; te peterem, nunc magnis arma petas.
 Una tot è Danaïs conjux miserata maritum est;
 Tu, Frederice, tibi parce, miserta mei.
 Tyndaris ista suos Paridem celabat amores.
 Non ego. quid timeam, clamat apertus amor.
 Ut caveat fluctus, Sestos transcribit Abydo.
 Longius abscedas mœnibus, Haga rogat.
 Dum possum suadere tibi, suasisse juvabit.
 Dumque licet, cupio consuluisse viro.
 Ut te non possum, possum metuenda videre.
 Sæpè pie voces conjugis omen habent.
 Castra, duces, litui, flamma, certamina, fossæ,
 Singula sunt damnis verba tremenda suis.
 Horret, & ingenti trepidat formidine pectus.
 Nec mea sum, cum tu desinis esse tuus.
 Desinis esse tuus, cum Princeps bella capeffis.
 Si titulo gaudes Principis, arma jube.
 Non pugnare Duces, sed sunt dare jussa parati.
 Militis haud partes, imperitantis habes.
 Tota salus patria Ducis est, non militis illa est.
 Hic leve, sed pondus grandius alter habet.
 Non unum te tela petunt, mittuntur in omnes;
 Vulnere communi Dux populusque cadunt.
 Vulnere quæ tua sunt, etiam sunt illa Loysa,
 Sunt etiam Amelia, Nassovique tui.
 Quod si magnanimas succendit gloria curas,
 Non minor hac vivi; quàm morientis erit.
 Sunt juvenes bello insignes, & fortibus armis,
 Parent imperio castra Ducesque tuo,
 Audaces aptant gladios ad jussa Britanni,

Quosque suos, Galli, raptat in arma furor.
Stant coram intrepidi, Marvortia nomina, Scoti,
Stat coram imparido pectore Belga tuus.
Sunt etiam toto braccati corpore Rhati,
Et transalpinis agmina missa jugis.
Hi tacitos subeant vallos, hi moenibus instent.
Et formidatis stentque cadantque locis.
Sapè Ducem fortuna premit, magis & aqua minori;
Quosque rapit, nulla cum ratione rapit.
Parce tibi. alterius facilis jactura sepulchri est.
Rarior Auriaco nomine ductor adest.
Sufficiant miseranda tua tot funera gentis,
Et tot Nassovius Belgica clara rogis.
Solvimus inferias Regi. sat sanguine in illo
Hesperii luimus subruta sceptrà soli.
Te patria superesse tua, sobolique, mihi que
Convenit, & solos progenuisse Duces.
Sin exempla movent, domitor Carthaginiis altè
Militis officium noluit esse suum.
Imperio decus omne stetit. plus militat ille,
Consilio quisquis provida bella gerit,
Hectoreis toties conjux cur obstitit assis?
Cum ferus Argolicas perderet igne rates.
Credidit hoc solo defensam vindice Trojam,
Credidit hoc uno Pergama stare viro.
Quàm vereor, Princeps, ne, te moriente marito,
Obiciat casus Laodameia suos.
Quàm velit hoc Vesper, quàm regia tota Philippì
Gaudeat, & nostris rideat una malis.
Non ego Nassovium, mox ut non esset, amavi,
Aut viduo peream nupta relicta thoro.
Speravi thalamos, ut conjux conjugis essem.
Ne, precor, has partes dissociasse velis.
Quàm male bellantum studiis sociantur amantum,
Et pugnax sorti laurea juncta mea est.
Principis esse velim, non duri militis uxor.

Postremum hoc titulis exime, sospes ero.
 Nunc metus atque alius haret formido medullis,
 Multaque dum timeo, plurima fingit amor.
 Et forsân meus errat amor, patriæque nocebo
 Femina, mandatis imperiosa meus.
 Nil moror. unius mihi credita cura mariti est.
 Omnia sunt domino damna minora meo.
 Quid mihi privatis urbs expugnanda periclis
 Proderit? & tanto pignore victus Iber?
 Si prosis aliis, uni mihi Sylva nocebis.
 Non Batauvus tanti, totaque Sylva mihi est.
 Vincere te cupio, cupio plus vivere. nolim
 Aurizcum Deciis, Attiliisque parem.
 Scipiadem potius, potius te Nestora vellem.
 Non mihi Pelides, Priamidesque places.
 Pugnavit Telamone satus, sed suasit Vlysses;
 Præmia suadentis sola fuere viri.
 Si furit, & rutilis princeps Gustavus in armis
 Militat, & Daci tergora ponè premit:
 Hic Boreæ propior, cœloque animatur & undit
 Acrius, & totum possidet Vrsa Ducem.
 Plus mites Batavi. rigida te longius Arcto,
 Longius immitti sidere Delpha dedit.
 Et tuus imperiis genitor laudatur, & armis.
 Bella sed imperio rexit & arma suo.
 En, tua tuta jacent aliis munimina vallis.
 Hic eques, hic sequitur Martia signa pedes.
 Hic tormenta crepant, illic in viscera terra
 Itur, & infestas exigit alter aquas.
 Hic haret statione alius, procul excubat alter,
 Hic cadit, hic hostem vulnerat, ille fugat.
 Omnia dum fiunt, dum belli cuncta geruntur,
 Sit satis, hoc nutu Principis omne geri.
 Quæ vincunt alii, tua sunt. tu mœnia victor
 Subruis, & tantum conficis autor opus.
 Tu ruis in jugulos absens, tu tota revellis

*Flumina, tu jussis stagna lacusque domas.
 Omnia debemus capiti. Tu desine cœcas,
 Hac lachrymans scribo, ductor inire vias,
 Aut ego, quod solum superest, per tela, per ignes,
 Castra per, & cuneos irrequieta ferar.
 Insequar Auriacum. nec tunc procul ire vetabo.
 Si volet, ipsa inter tela, licebit, eat.
 Tunc moriar, qua sede meus morietur, & hostis
 Munus erit, post te, me fuisse simul.
 Forsan & ex uno geminos succumbere telo,
 Gratia fortuna vel rationis erit.
 Vna thori facies, una est concordia, tandem
 Fata velint uno nos periisse modo.*

In recuperationem Arcis Schenckianæ.

Arx loquitur.

NE tanti vicisse puta mea moenia fallax
 Cantaber, & geminos detinuisse Deos,
 Hinc Vaholim Rhenumq; patrem. quibus horrida nu-
 Tincta Ducum multo sanguine barba fuit. (per
 Hesperio cessi malè custodita Philippo,
 Et mea pars laudis credita culpa tue.
 Iam Batarvos fines & spe majora tenebas,
 Et quâ non licuit pergere, visa via est.
 Captivos ut Belga Deos absolveret, ipsos
 Victores tellus clausit & unda suos.
 Regnant & proprio detenti carcere pugnant.
 Vnaque sum fama, funeris una domus.
 Quod spatium vivis dederam, morientibus urna est.
 Et tumulus simul & Martis arena fui.
 Dic Scaldi, dic fama Tago: Virtute tueri,
 Quæ potuit casu vincere, nescit Iber.

In receptam violento Marte Bredam.

SVm ludus, Fortuna, tuus, sum Martis arena,
 Et bellatorum clara palestra Ducum.

*Nassovius ter victa meis, ter victa Philippia,
 Tot spoliū belli partibus una fui.
 Cessimus Attidis, cessi non cauta Sinoni,
 Et precium fama iudice grande tuli.
 Nunc porta patuere dolis, nunc occupor armis,
 Nunc viridis, nunc me torrida gleba capit.
 Iam me Belga Tyrum dicit, Ligur esse Saguntum,
 Arma, fames satis incubuere meis.
 Fingite vincendi formas, qui vincitis urbes,
 Excute Mars ausus ingeniose tuos.
 Cunctis victa modis, posthac invicta super sum.
 Nam pudor est uno bis perisse modo.*

In Infantem Principem, natum Celsissimo
 Aurastiorum Principi, statim post vi-
 ctam Hispanorum classem.

D Vm Tibi Cantabrica cedunt, Frederice, carina,
 Et patria partes Trompius acer agit;
 Dum formidata flagrant in puppibus alni,
 Et miser Arctois mergitur Astur aquis:
 Aula parit, gaudesque novo de Principe Princeps,
 Et comes it Marti lata marita suo.
 Parturit Auriacum generosa puerpera. nec se
 Battavia genitrix magna deesse cupit.
 Sic bellatori plaudit Bellona marito.
 Sic favet Amelia Iuno benigna sua.
 Officiis patriam Princeps devincit, & uxor.
 Et momenta Ducum lectus & ensis habet.
 Horret Iber, metuuntque truces utrumque Philippi,
 Iamque Ducem victi, jam timuere Patrem.
 Pugnando superaris Iber. superaris amando,
 Et tumidum frangunt arma thorisque Tagum.
 Mox periēre rates. at qui nunc nascitur infans,
 Venturis alter classibus hostis erit.

In victam Genthapii Arcem.

G Ennepa, qua vallis altè muniris & undis,
 Et geminos inter stas animosa Deos.
 Qua Mosa Nirsaque tuas circumdata turres,
 Spernis Arausiaci tela globosque Ducis,
 Qualis anhelantem prae fracta Numantia Romam,
 Aut Maceta spreuit Petra superba minas :
 Iam ruis & fractis Frederico viribus impar ,
 Hac etiam gaudes succubuisse manus.
 Qua mala raptoris nocuisti regia Caci,
 Finitimis circum pestis & hostis agris,
 Iam patria tutela mea est murusque Sicambrum
 Diceris & Vahali conciliata places.
 Austriaco subducta fidem cum Principe mutas,
 Et tibi placati signa Leonis amas.
 Quàm bene bella gerit Batavus, quàm prae sive caelo
 Fortuna librat fata vicesque sua.
 Post urbes arces capimus. dum summa moramur,
 Hoc etiam laudi est, utiliora capi.

In geminas Belli portas , Æram & Gen-
 nepam , illam à Rege , hanc ab Au-
 riaco victam.

G Ennepa Nassovio, Lodovico vincitur Æra,
 Hoc Regis, magni Principis illud opus.
 Dissimilem duplex habet hac victoria finem.
 Et patitur variis hostis ab hoste malis.
 Ne noceat Batavum terris, jam Gennepa nostra est.
 Vt Morinum noceat finibus Æra patet.
 En geminas belli portas. quarum altera Gallo,
 Papdit, at Hispanis altera claudit iter.

I N - S P E C T A C V L A

Exhibita

A M S T E L O D A M I

In adventum Serenissimæ Reginæ

M A R I Æ D E M E D I C I S ,

Galliarum Reginæ.

In spectaculum Nuptiarum Henrici I V ,
& Mariæ de Medicis.

EN, bellatori nubit Medicea marito.
Et Princeps Italum nobile fedus adit.
Et rutilis juxta fulgens Henricus in armis,
Hac sibi sceptrorum spem genitrice facit.
Herculis hic faciem videas, hic Pallada, quorum
Hac regnis mentem commodat, ille manum.

In spectaculum Berecynthiæ matris Deorum.
Amstelodamum loquitur.

QValis per Phrygias quondam Berecynthia por-
Vecta fuit, partu tot celebrata Deum. (tas
Ingredere auspiciis nostram felicibus Urbem,
Atque oculos per me fer, Medicea, tuos.
Quos portus, qua tecta vides, turreſque, ratesque,
Templaque, fortuna sunt monumenta mea.
Per terras fluctusque vagor, sua munera mundus
Mittit, & hic precio proſtat uterque ſuo.
Caſaream felix, abavo donante, coronam,
Et decus à veſtro ſanguine grande tuli.
Ad Te præteriti redeat nunc gratia facti,
Et non immemorem, maxima Neptiſ, habe.
Sic placui deſenſa tuo Regina marito,
Sic nato de Te Rege beata fruor.
Si majus genuiſſe Deos, Regesque, Ducesque,
Iam Matri liceat tot placuiſſe Deum.

In

In Domum Societatis Indiæ Orientalis.

Fecit iter *Fortuna mari*, pervenit ad *Indos*,
 Et procul *Eoo* fixit in orbe *pedem*.
Memnoniæ patuere domus, patuere *Molucca*,
Regnaque federibus tot sociata *novis*.
In thalamos Aurora tuos jam *classibus* itum est,
 Et *Batavos* alibi, *tecta*que *nostra* vides.
 Non satis est *vicisse domi*, cum *Sole* *vagamur*.
 Et tanto *volupe* est *vincere testa* foris.
Sint vestra merces Indi, sumus *horrea Belgæ*.
Quas Oriens fruges parturit, *Arctos* habet.
Servat hyems fructus, quos *torrida* coxerat *æstas*,
 Et *calidum* gaudet *mandere bruma* *piper*.
Mittunt thura Arabes, *permutant serica Persæ*.
 Et *spatiofa* suas *læva* ministrat *opes*.
Parthica distentas *onerant velamina* *puppæ*,
Poclaque Sinarum *carbasa* plena *vomunt*.
Ostia quot *fundit Ganges*, tot *navigat unus*
Amstelæ, & *externo* sub *Iove* *bella* gerit.
Lucra sinus omnes nobis atque *æquora* *pandunt*.
Inveniunt quovis *littore* *lucra* *viam*.
Hesperio cum *Rege* *solum* *partimur* & *undas*,
 Et *formidati* *frangimus arma* *Tagi*.
Qui dubitas, *castella*, *domos*, *arcesque* *tuere*,
 Atque *alio patriam* crede sub *axe* *dari*.
Sic aliis aliis *populis* *di* *venditur orbis*,
 Totaque *se* *vendens machina*, *rursus* *emit*.
Quæque ferax *longe spatiis* *immanibus* *Eos*
 Colligit, in *Batavis* *continet una* *Domus*.

In Ferculum Orientalium mercium
Reginæ Matri paratum.

Vidit, & insolitas mirata est *Regia* *mensas*
Mater, & *Eoas* attigit ore *dapes*.

*Stabant antè oculos menses, quas miserat Indus,
 Quas dederant Persa, quas preciosus Arabs.
 Delibat Medicea suis fragrantia cannis
 Cinnama, & externo fercula missa solo.
 Adspicit Aurora segetem, thus, balsama, myrrham;
 Et spaciis Superùm munera stare suis.
 Hac oculis placuere magis, magis illa palato,
 Gustus, odor partes hic obiere suas.
 Talia non posuit Thetidi convivis Peleus,
 Non epulis istis accubere Ioves.
 Non hac adspexit Latium, cum victor ab hoste
 Romulidum intraret mœnia Caesar ovans.
 Tunc aliquis dixit secum : quæ fercula ΚΟΣΜΟΣ
 Hic parat, hac COSMÎ filia grandis edit.*

*In Neptuni, Mercurii, & Virginis Amste-
 lodamensis aquis innatantium*

S C H E M A.

Neptunus ille, quem videtis fluctibus
 Tolle severa fronte, canis horridum,
 Savum tridenti, maximi Deum maris,
 Cujus marina monstra currus ducunt,
 Hinc inde lustrante Najadum choro :
 Et ille puppi celsus eminens nepos
 Atlantis, artis arbiter mercantium,
 Fandi peritus, emptor idem & venditor,
 Nunc sortis author optimæ, nunc pessimæ,
 Anceps favendi : Quæque Virgo pulchrior
 Vultu decenti flectit obvium genus :
 Gratantur omnes Galliarum Numini,
 Pronisque votis Principi se devotent.
 Neptunus offert cœculas Ponti vias,
 Facilesque fluctus, strata ventis aquora,
 Quæ filiorum sceptrâ jus exporrigunt,

*Gallus, Britannus, præpotensque Cantaber.
 Tegeaus iste priscus interpretæ Deum,
 Urbem Parenti Liliisque consecrat.
 At Amstelis virago Neptuno suo,
 Cyllenioque nixa, mercatores Deos
 Subdit coruscæ Principi, hanc ipsam Deo.*

I N N V P T I A S

Francisci de Medicis, Magni Etruriæ Ducis,
 & Iohannæ Austriacæ Ferdinandi
 Imperatoris Filia.

A Vstriacæ vultus, & te, Franciscæ, Theatro
 Sistimus, & Batavis fœdera prisca damus.
*His nati rexere Duces, Mediceaque latè
 Lumina coniugiis emicuere novis.
 Hac inter Maria est, raro quæ munere Divum,
 Non nisi per Regum nomina Mater abit.
 Hoc demum est peperisse; Orbi donasse tiaras.
 Sic sua stant regnis robora, sic thalamis.*

In donationem Coronæ.

A mstela, qui latè terris mercaris & undis,
 Iamque aliis adfers, jam tibi lucra refers:
*Amstela, qui nostri fulsisti pondera belli,
 Cum mihi plus uno surgeret hoste labor:
 Seu Venetus gravis esse mihi, seu Flandria vellet,
 Et Dominum Bruga detinere suum:
 Accipe Casaream, regni diadema, Coronam,
 Accipe virtutis præmia digna tua.
 Hac fulvos inter radiet spectanda Leones.
 Posteritas isto pergat honore frui.
 Classibus imperitas pelago. tua, nostra Corona est,
 Nostra solo late fulgida, vestra salo.*

In Spectacula Orbis Gallici sub Henrico i i i
laceri, sub Henrico i v restituti.

Gallia dum lacerum bellis civilibus Orbem
Adspicit, & regni vincula rupta suis,
Commisissosque Duces, aduersosque ensibus enses,
Et fossum Regi proditione latus:
Ingemit excussos tantis cervicibus axes,
Dimotosque sua de statione polos.
Sic afflictâ Iovem precibus, Divûmque laceffit
Numina, & ex alto larida poscit opem.
Stant juxta Pomona, Ceres, Liberque, Venusque,
Quasque Deas belli vis malefana premit.
Condolet atrata Superûm clementia turba,
Dumque cupit Gallis consuluisse suis:
Borbonium lapsis Druidum succurrere rebus
Poscit, & his humeris pondera tanta geri.
Succurrit Regi Pallas Sapienti i, Mavors
Auxiliatrices commodat ipse manus.
His Ducibus dum bella gerit, dum mitigat hostes,
Integra speratâ Galli i pace coit:
Et valida Mundum fulcit cervice Navarrus,
Seque polos aptè restituisse videt.
Tunc regno sua parta quies, tunc rura, penateis,
Templa, foci, vultus exseruere novos.
Pax rediit, scandit neglectum Astræa cubile,
Et reduces priscâ sede steterè Dii.
Hoc Spectacula docent. ubi fracti conditor Orbis,
Alcidæ Henricus nomen onusque gerit.

In natum Galliarum Delphinum eodem die
& horâ, quâ Amstelodamo discessit Avia

M A R I A D E M E D I C I S.

Qualia in athereo succedunt sidera Olympo,
Alteraque exsurgunt, altera lapsa cadunt:

*Perque vices radians stellis variantibus ather,
 Nunc hoc, nunc illo mutat in orbe faces :
 Talis ab Amsteliiis dum se Fax Italia terris
 Subtrahit, atque suum flectit ab Vrbe iubar :
 Ecce procul Druidum in terris Phœbeia surgunt
 Lumina, & heredem dissita regna vident.
 Vna eademque dies Regalem lampada vidit
 Nascer, una aliam vidit abire dies.
 Amstela sic abitu dohuit, sed Francia partu ;
 Totaque Delphino Gallia leta fuit.
 Vive nepos Mariæ, & qua jam tibi Lilia crescunt.
 Prospera sint Gallis, prospera sint Batavis.*

EPIGRAMMATA

inscripta

SPECTACVLIS,

In Adventum Sereniss. Magnæ Britanniaë,
 Franciaë, & Hiberniaë

REGINÆ,

Amstelodami exhibitis.

Nuptiæ THETIDIS & PELEI

ALIVS NASCETVR
 ACHILLES.

EN, Thetis Æmonii properans ad limina Pelei,
 Thessalicas celebris sponsa pererrat aquas.
 Et Maria Auriaci vadens ad limina Sponsi,
 Sponsa per Arcton Regia fertur aquas.
 O utinam his etiam thalamis nascatur Achilles,
 Et similes gignat nuptia Britannia Duces.

*Adspicit hanc Thetidem Maria, & dum suspicit il-
Communem Patriæ spem cupit esse suam. (lam.*

I I.

Fedus inter Adolphum Nassovium Impe-
ratorem & Edovardum Britanniarum
Regem.

G E N V S A L T O A S A N -
G V I N E D I V V M.

Hic est, Romani Imperii Regnator, Adolphus.
Nassova quem populis terra domusque dedit.
Regna Britannorum clero cum Cesare pangunt
Federa, & à Tamesi postulat Ister opem.
Nassovius Edovarde favet. sed percitus ira
Austriacus tanta est hostis amicitia.
Res similes patimur Batavi. dum federe eodem
Auriaci fulget gloria, frendet Iber.

I I I.

Nuptiæ Reipaldi Nassovii Geldricæ Ducis,
& Leonoræ Filia Edovardi secundi
Britanniarum Regis.

D I S G E N I T A E T G E N I -
T V R A D E O S.

Sceptraferos quicunque iheros veneraris, & illas
Suspicias Auriaci, maxime Belga, faces;
Hæc adspecta oculis annalibus eruta prisca
Federa, Nassovia splendida vinda domus.
Reinaldo Leonora datur, sed Filia Regis.
Et Tamesis Sponsam Sponsæ Sicamber adis.
Hanc venerare domum Belga, Augustosque penates,
Illa domus Regum, Caesaris illa domus.

I V. Nu-

I V.

Nuptiæ Iacobi & Scotorum Regis &
 Mariæ Egmondanæ è Nassovia
 Domo.

GENEROS TETHYS EMIT
 OMNIBVS VNDIS.

Hanc quoq; Nassovia genitam de stirpe Caledon
 Accipit, & Maria conjuge Scotus orat.
 Nomina nominibus praeunt, & numine dextro,
 Tunc etiam pelago veſtus abibat amor.
 Tum procul externis nupſit Dux femina ſcepſis.
 Nunc nubunt magno Regia ſceptra Duci.
 Exulta ſecura Patrum Reſpublica; quam ſi
 Regis bella premunt, Filia Regis amat.

V.

A R I O N.

ETIAM SERVAMVR IN
 VNDIS.

DVm mediis, nautarum odiis, demerſus Arion
 Fluctibus, incertum per mare ſperat iter;
 Supponit miſero Delphinus corpora vati,
 Et dulcis cithara captus amore vehit.
 Non aliter duro damnatus Belga Philippo,
 Auriaco fretus Principe ſalvus abit.
 Seria ſpectaſtis Batavi. nunc ludicra rerum
 Cernite, nec pigeat ſic meminiffe Ducis.

V I. AN-

A N D R O M E D A.

PVLCHRÆ PRO LIBER-
TATIS AMORE.

Al ligat Andromedam saxis furor. altior illam
 Æthereo Perseus liberat unus equo.
 Belgica Libertas duris innexa catenis,
 Sanguineo patuit prada futura Tago.
 Non pateris Frederice Pater, sed missus ab alto
 Illa neci Batavum dedita monstra domas.
 Quàm tua nunc nostra miscetur gloria fama,
 Cujus nostra fuit mixta salute salus.

FINIS LIBRI SECUNDI.

C. BARLÆI

C. B A R L Æ I
P O E M A T V M
H E R O I C O R V M
L I B E R I I I.

Varii Argumenti.

VENVS BATAVA,

Sive in nuptias Nobilissimi &
Generosi Domini

IOANNIS à MATHENESSE,

D. Mathenesæ, &c. Et Nobilissimæ Vir-
ginis ac Dominae,

WILHELMINÆ IVDITH

P I E C K.

EPITHALAMIVM.

Iderat intrepido stipatū milite Marcē
Hesperios terrere Deos, iterumq; cieri
Bella Venus: toto diffundi carbasa
Rhenō,

Turrigerasque rates, & bellatrix
rostra,

In Ligurum directa Ducem. Si conjugis, inquit,
Arma mei placuisse queant; nec classica Belgas,
Tympanaque audaces terrent horrentia Catthos,
Si fervet Marvortis opus, si fama paratur
Cadibus, & crudo nascentes sanguine lauri:
Me credat quoque terra Deam, nec languida nobis
Otia & ignavas obiectent secla sagittas.
Sunt arcus pharetraque mihi, sunt tela, facesque,
Queis noster quoque pugnat Amor, queis mite puella
Ingenium, & victa submittunt colla cohortes,
Succumbit soror ipsa Iovis. dum praelia surgunt,
Et Venerem sua bella manent, dum sevit in arces,
Et vesana suos repetit Bellona furores,
In Batavis Citherea furit, perituraque bello
Nomina & ingentes reparant mea bassa clades.
Occidat hic aliquis Telamon, mihi nascitur alter:
Si perit Automedon, redeunt vitalia per me

Pignora : si rapitur discerptus curribus Hector,
Astyanacta dabo : surgit pro Memnone proles
Altera : tercentum Fabii pereuntibus, unus
 Vaguit in cunis nostris conatibus ultor.

Quod Bataxi vicere, meum est : me credite Batim
 Et Gangem spoliasse manu : mihi subditur Indus ;
 Nec sine me rutilum diffringat Martia ferrum
 Dexterâ, nec duros ad pugnam armabit alumnos
Odrysius, bellicque duces. mihi gignitur uni.
In thalamis bellator homo : mihi corda marisque
 Et celeres pugnare pedes, mihi mascula primum
 Formatur natura virum : lectique duello
Mars ingens orditur opus, nostroque labori
Auspicium, atque sui debet certaminis ortum.

Dixerat : & veteres alis subvecta Sicambros
Diva petit : niveæ cingebant tempora vittæ,
Pallaque discincto corpus velabat amictu,
Purpureis intexta rosis : spirabant odores
Cestus, *Erythraeo* fragrant murice plantæ,
Collaque *Hydaspeis* fulgebant candida gemmis,
Vt posses novisse Deam. certissima celi
Majestas documenta dabat, Superumque notari
 Et decor & facies poterant. hoc promuba cultus
Dardaniam Sparta, Seston sociavit Abydo,
Scyria magnanimum virgo pollexit Achillem,
Victaque succubuit Pholoë. quasunque volatus
 Transiit aut terras aut flumina, Cypridis æstu
 Incalere fera, gelidisque accensi sub undis
Agmina senserunt Venerem. complexibus ulmi
Arctius impliciti molles hædere corymbi,
Arboribusque hederæ. frondes genialis opacas
 Explicuit platanus, lauroque interstita myrtus,
Palmaque vicina porrexit brachia palmæ.
Quodlibet arsit amans, propriosque Erycinæ furores
 Omnibus impartita fuit. non oscula concha,
 Non sua lascivus neglexit murmura turtur,

Alige-

Aligerumque genus. sic totus amoribus aether
 Ferbuit, & poterat solo natura renasci
 Afflatu propiore Dea. Sed Geldrica postquam
 Imperia & celsa tetigit consinia Bura,
 Hic bellis fomenta meis, dignamque furori
 Materiam quaramus, ait. Gens una Sicambrum
 Auriacum Veneremque simul sua stringere tela
 Adspiciat, bellumque sequi. chorus omnis Amorum
 Advolat, & manibus teneras strinxere sagittas
 Circumfusa cohors. Iamque omnia limina lustrant
 Semideum, Procerumque domos; qua mollia flecti
 Pectora, quaque gravem virgo ejuravit amorem;
 Qua dubias suspensa faces in corde volutans,
 Quod speret, damnare queat, fugiatque quod optet;
 Et noſcit, quod amasse velit; qua saucia cecum
 Vulnus alat venis, & quos praesenserat ignes,
 Mascula dissimulet. Cunctas venerabilis inter
 Pieckia calitibus placuit, potuitque probari
 Excelsa fortuna domus, castaque decorus
 Virginitatis honos, & tot superabile divae
 Ingenium, atque ipsi penè amula forma Dione.
 Illa thori impatiens (primos vix Phosphorus ignes
 Extulerat, longeque dies distabat ab ortu)
 Foemineum tractabat opus, peplumque fluentem
 Aurata neſtebat acu. Iam compta nitebat
 Caesaries, viridem substrinxerat aurea vestem
 Fibula, Sidoniaque sinus industria palle
 Abdiderat. stupet ipsa Venus studiumq; manusque,
 Et timidam tali Nympham sermone salutat:

Quid fallis malesana diem? quam fallere noſtes
 Fas erat, & Paphio tenebras diſperdere ludo.
 Palladis hic sordet Veneri labor; altera, crede,
 Iam ducenda tibi nostra sunt flamina vita,
 Et proavum fundenda domus. tibi sera nepotum
 Progenies debere cupit, signantque maritam
 Sidera. Quid vacuo ducis suspiria lecto,

Et deserta gemis? toto quam Iuppiter auro
 Perpluat, & vetera cuspis preponere Leda.
 Quin discis servire mihi; sunt mitia nobis
 Imperia, & magna se libertate tuetur
 Servitii sors blanda mei. nimis anxiosa res est
 Virginitas, gaudetque rapi: sauciata marito
 Tutius uxor amat: nulla est custodia forma,
 Quam thalami cortina tegit: nescitque pudere,
 Cui pudor est sprevisse virum. permittit amor
 Multa thoros, tantumque salax in cœlibe vita est.
 Iam risus inuupta meos, arcanaque nescis
 Gaudia; & intrepidi qua sit fiducia lecti,
 In quo nupta jacet: nescis, quibus artibus orbem
 Continuet Natura sibi: quo jure parentis.
 Assignet sibi quisque decus: qua munia matris
 Iam tandem scivisse juvat. vilescit, amicâ
 Quicquid prole caret, quicquid sua subtrahit avo
 Nomina, spemque sui fati involvit iisdem.
 Penelope, quamvis sapiens, concessit amanti:
 Andromache Trojana fuit, tamen oscula fixit
 Casside in Heclorea: nostris flagravat Amazon
 Ignibus; & rari quantumvis plena pudoris,
 Expetiit Flaccilla virum: Cornelia donat
 Scipiadas, Romamque nurus auxere Sabina.
 At quanta tibi virgo faces, ô quanta parantur
 Conjugia? Ecce tuos prestans Mathenesius ignes
 Hauriet, & tanto servaris Sponsa cubili.
 Illum Palladias juvenem deduxit in artes
 Magnanimus genitor; ne quem respublica tandem
 Posceret, & Batavi spectarent ora Senatus,
 Clamaret doctrina reum, trabasque puderet
 Vix vulgo distare rudi. virtutibus annos
 Antevenit; duris animum Constantia firmat
 Temporibus; spernit populi Prudentia motus,
 Dum patriæ pia jura probat. generosaque quamvis
 Nobilitas longo derivet stemmata censu,

duæque illustres decoret fortuna penates,
 ns submissa manet : facili persusa severo
 ta verecundos adspersit gratia mores,
 scaque simplicitas, atque isto sanguine dignus
 ndor, & ingenuo depicta modestia vultu.
 x ea dicta dedit : tacitas sub pectore flammæ
 ccitat, & blandum venis instillat amorem
 lma Venus. spolia illa mei sunt ampla laboris,
 liger, inquit, Amor. nunc, qua secunda Batavus
 rva colit, fessusque suas immergit arenis
 henus aquas, placidusque excelsas alluit arces
 doesa, viam flectamus, ait. quò fulgida postquam
 ltria & angusti subiit penetralia tecti,
 nsignes Procerum vultus laudatæque Cypris
 Adspicit ora virum, suspensaque lumine leto
 Heroum simulachra legit : qui clarus Athenis
 Cattigenum mandata dedit, quo vindice frontem
 Barbaricos inter strepitus & murmura belli
 Explicuit Phœbea cohors, cui Belgica concors
 Imperii surgentis onus nostrasque curules
 Credidit, & dubios commisit patria casus ;
 Et qui Cantabricos eludens Doussa furores
 Fati iura domat ; sed non bellacis qualis
 Carbasæ & ingenti rapuit vexilla Philippo :
 Quique senex Batavum Dux Duvenvordius aquor
 Classibus asseruit, totique minacia ponto
 Iussa dedit, potuitque trucem sibi subdere Tethyn.
 Hos ubi per vultus solertia lumina duxit,
 Tum regina Paphi : magni clarissima patris
 Progenies, quâ sola manet spes fulta nepotum ;
 Te propter Paphias arces Cyprumque reliqui.
 Idæiūque nemus. geniales pronuba tedas
 Ipsa puerque mæus ferimus. quid lenta moraris
 Vota ? nec attenda Veneri solennia solvis
 Iura thori ? posco sobolem, ne stemmate in isto
 Destituat rector Batavos. patriaque tibi que

Iam Citherea vacat. nec solum blanda voluptas
 Et peritura mihi petitur. res publica natos
 Exigit, & regni qui librent pondera, Belgas,
 Vna, Deum monitis, nunc ardet amoribus absens
 Pieckia, tota tuis absens in vultibus errat,
 Atque exul jam facta sui est. suspiria Rheno
 Conscia transmittit Vahalis, dudumque moratur
 Mensurus intentis meis. non dignior ulla
 Te poterit meruisse virum, si gratia forma
 Quaritur, exuperat longè reverentia morum :
 Si census aquare velis, rarissima longè
 Vincet opes pietas : si tanta virginis ortus,
 Et claros arcessis avos, praconia poscet
 Ingenitus majora pudor. si sidera mutet
 Iuppiter, hæc mediis virgo radiabit in astris.

Dixerat : ille Dea levibus violabile telis
 Pectus, & insolite laxat praeordia flamma,
 Imbibiturque effusus amor. Iam pristina sordet
 Vita viro; curaeque graves, & dura facessunt
 Otia, nec fremitus aut colla superba moratur
 Quadrupedantis equi. non jam venabula torquet
 Venator, lustratque vagos indagine saltus,
 Latrantesque adigit per inhospita rura molossos,
 Totque canum explorat genios: quis cursibus Eurum
 Antevolet, quis nare sagax vestigia docte
 Caca notet. non jam delapsum nubibus agmen
 Inclusisse plagis gaudet, coelique cohortes
 Vult pradam servasse sibi. largitur amor
 Omnia, se spoliū pradamque cupidinis esse
 Sentit amans. quin jam tardos procedere Soles
 Autumat, & calidos promissa virginis ignes
 Differri spes agna putat. si vespere Olympum
 Claudat, & aethereos properans Aurora jugales
 Allevet, antè oculos domina versatur imago.
 Antè oculos nova nupta subit. sic vieta fatiscit
 Nobilitas, figitque suas in virgine curas.

Latior interea levium gens omnis amorum
 Advolat, & primo testatur gaudia plausu,
 Conjugii prasaga novi. pars flammea Sponsa,
 Pars tedas ignesque parat: pars myrtea gaudens
 Tegmina circumdat capiti: pars nectare limen
 Irrigat, & mediis fragrantia cinnama testis,
 Persarumque adolet lucos, & missa Sabais
 Balsa. Pastanis aliquis vel Adonidis hortis
 Narcissum, violamque & purpureum chrysanthum
 Advehit, & donum festis solennibus adfert.
 At puer Idalius genialia fulcra Cupido
 Apparat, & thalamis velamina pulchra futuris,
 Barbaricasque insternit opes: non talia Marti
 Straverat ipsa Venus, tunc cum Liparejus amantes
 Falleret, & doctis captiva cubilia vinclis
 Spectarent cupida ora Deum, qua vellera Seres,
 Quos cultus fert dives Arabs; gemmisque coruscis
 Et picturato distingas murice vestes,
 Deposuit largitor Hymen. non Gratia lecto
 Absuit, & geminas texens Aglaja coronas
 Implicuit natos Zephyri spiramine flores,
 Non tactos Borea, rabidique caloribus Euri,
 Perpetuo sed vere novos. At prascia fati
 Iuno vetat steriles istis rorescere noctes
 Sedibus, & quicquid secundi fallere posset
 Spes uteri, toto dominans proscribit Olympo.
 Iamque aderat festiva dies, poscensque maritum
 Emicuit lux alma polo. disperserat omnes
 Ipse pater Divum nebulas, quo clarius orbem
 Virgineus collustret apex, Solemque lacestat
 Vultus, & in rutilo majestas fulgeat auro.
 Iunxerat una domus geminos, flammaque calebant
 Iam propiore duo: veluti post frigora bruma
 Incaluit terra gremium, laxataque Phoebo
 In Venerem natura ruit. sociantur in uno
 Vota viri sponsaque thoro. Vix ille pudoris

Frena sui retinet; vix illa arcana caloris
 Dissimulat fomenta sui. sic nutrit amorem
 Alterius vicinus amor, quin ignis ab igni
 Pabula lata capit: flammaque incendia flamma
 Ventilat, & proprius dum sperant pignora bustis,
 Vitales cessere faces. ferventia cernas
 Atria, conscriptos longis discumbere mensis
 Battavia proceres, & nobilitatis avite,
 Nomina magna, deos. primæque gloria pubis,
 Stant juvenum spectantq; chori, quam fulgeat inter
 Cognatas hic Sponsa nurus; quantum ille decorus
 Emicet, & nullo diffundat lumina fastu.
 Ut thalami patuere fores, & conscia lecti
 Virginitas timuit, quæ mox sperare maritam
 Fas fuerit; placido generosa Batavia gressu
 Ingreditur: juxta musco velatus & alga
 Latior adstabat Rhenus, Doesamque trahebat,
 Et Zilam, famulos. dextram capit illa puella,
 Inde viri, firmansque sua connubiæ voce,
 Sic inquit veneranda parens: Di coepta secudent
 Federa, & aeterno connectat pectora nexu
 Intemerata fides; etiam post funera mentes
 Iungat amor, dirimique vetet. non sulva metalli
 Pondera, non Pelopis gazas, non jugera Crassi,
 Quæque dedit fortuna, precor. Mathensia vobis
 Succrescat fecunda domus: sudate nepotes;
 Ut credat Cithæraa suos: agnoscat alimpios
 Omniparens natura novos: hoc sanguine surgant,
 Qui terris dent jura meis, securaque præstent
 Imperia, & lapsis norint succurrere rebus.
 Alter avus nobis redeat, quo sospite sospes,
 Et legum tutela sui, quo Præsides nuper
 Ad Batavos spretis Pallas migravit Athenis,
 Dixerat ore gravi. Tum Iuppiter omina firmans
 Mitius intonuit, coelique à parte serena
 Maximus in thalamo splendor cum lumine fulsit.

I N E Q V V M

Nobilissimi ac generosissimi Viri,
D. G O D E F R I D I
de H A E S T R E C H T ,

P O E M A T I O N .

STat sonipes, dominique ferox subsellia portans
Obsequium gravitate premit, famulumq; laborẽ
Dissimulat fremitu. decorant generosa coman-
Colla juba, quas in varios solertia nodos (tes
Strinxerat, & multo mulier distinxerat astro.
Tum coni plus fulget apex, & vertice summo
Ornamenta micant, phalerataque tempora perflæ
Adversi vis sæva Noti. miratur honores
Ipse suos quadrupes, tardoque superbia gressu,
Quam calcat, fastidit humum. ferit ungula pandũ
Altius in se tracta femur: cervice recurva
Obliquat sibi fastus iter; non prona debiscunt
Ora, nec indecori quassantur tergora motu.

Desine magnanimum quondam generatorem equo-
Ostentare tuos Agragas: non Thessala tellus, (rum
Quem componat, habet. sordent, quos Bilbilis alta.
Quos Arcas celsaque dabunt fastigia Nisa,
Aut celeres in bella Scythæ. non Isthmia talem
Compita & Eleo currentem carcere vidit
Gracia, cum celeres sese effudere quadrigæ,
Palmaque præcipites accenderet amula currus.
Et stantes sublime duces. Hierone triumphans
Littus Olympiadum seros memoratur in annos,
Et clarum Therone fuit, Pelopisque nepotes
Victrices vexere rota. Tu testis honorum
Vivis adhuc Alphæe pater; tu Psæmidis abdis
Palladiæ sub fronde caput: tu fessæ caballis

Corpora lavisti toties, spumamque lupatis
 Abluisti, & calida propinas flumina Pisa.
 Pythius Archesia doctus applaudit habenis,
 Xenocratemque stupet; nec magnum clara Mega-
 Fama silet, curruque ruunt Alcmaeone nati. (clem
 Scilicet illa tuis victricia tempora frenis
 Invidit, Godesfride, dies; nec Olympia tantum
 Conspectit generosa decus: seu colligat ungues
 Ad numeros, libretque gradum: si ve auribus adstet
 Attonitus, feriatque solum temeraria crurum
 Mobilitas, grandique tremat sub pondere tellus:
 Seu monitis attendat heri: seu flectat in orbem
 Corpora; seu laxo transverberet aëra loro,
 Arvaque quadrupedante pererrat inania cursu.
 Huic Hiero cessisset ovans, & prisca Pelasgum
 Gloria, cessisset spatiis Pherenicus in amplis,
 Ipsaque Pisiam decerperet Elis olivam.

Hic bellator equus mediis in vallibus hostem
 Hinnitu vocet, & cuneis sese arduus ipsis
 Inferat, hic lituos, hic cornua rauca tubasque
 Audiat intrepidus; perq; agmina perque phalanges
 Sternat iter, peditemque truci cervice superbus
 Dissipet, & nudâ stratum conculcet arenâ.
 Talis in adversos sumptis insignibus Æthon
 Abat ovans Rutilos: tales calcaribus armos
 Penthesilea fodis, medios cum virgo per enses
 Et Dánaûm per castra ruis, generosior ille
 Magnanimam veçlet Thamyrim, Volscamq; Camil-
 Aut erepta iterum repetentem signa Camillû. (lam,
 Hoc quoque virtutum latitant sub pectore forma,
 Et laudum generosus amor; servansque decori
 Inspiciens natura sui est. hanc pramia recti
 Et promissa movent. venienti grata magistro
 Vox matutinum fremitu Titana salutat.
 Et tremula modo calce favet. capit illa furoris
 Argumentâ sui, justâque accenditur irâ,

Et

*Et contempta dolet. rursum laudata superba
Majestatis habet speciem, frontemque serena
Pandit, & heroo testatur gaudia gressu.*

*Hæc mihi Apollineum pleno de fonte liquorem
Excudit: hæc sacrum mihi percutit ungula montem,
Nec vatem sitiisse cupit. Iam fabula facta est
Pegasus, & celsum tranans Heliconæ volatus
Bellerophon, natæque istis sub calcibus unda.
Tu mihi Bellerophon; tuus est, qui sufficit undas
Pegasus, & toto vatum me prolixi alveo.
Quid magno terra gremium Neptune tridenti
Percutis? & primos imis de manibus excis
Cornipedes? hunc æquoreis vicinior oris
Belga dedit; rabidumque suis virtutibus æquor
Induit, & belli spumantes indidit iras.
Non huic frena truces Lapithæ Numidæque dedere,
Celtiberumque manus; non defensoribus istis
Tempus eget. spernit phaleras alienæque Rhenus
Nomina, nec Siculus format calcaria Brontes.
Ipse tibi Bataurus tantæ redimicula frontis
Præbet, & excelso tumidas in vertice cristas,
Fulgentemque gravi succinctam pectore zonam,
Textaque in extremos velamina pendula talos.
Si spatium fors terra neget, se, fore magistro
Molliter ille gradum glomeret: si lata pateſcunt
Iugera, & ingentes trepident calcaribus armæ,
Vnâ Eurumque Notumque & nubifugos Aquilones
Ante volet, Caurosque leues post terga relinquat,
Sideraque, & pleno redeuntia flumina ponto.
Ille vel illaſa Cereſis trans ſumma volaret
Culina, vel lati tranet ſpatia invia Rheni:
Aut Vaholim, aut dubio fallentem gurgite Moſam,
Hoc in Amycleâ ſi quondam vectus arenâ
Tyndarides foret: hæud propriis bellator Aphidnis
Lurida Cecropio cecidiſſet victima bello.
Sunt alii, quorum Latii meminere poeta;*

Calixtus Lampen, & pulchro concolor albo
Astus Panchates, & nigra fronte Pelorus,
Et Tagus, & Pholoë, & cursu velocior Iris,
Aschetus, Æthion, Styrias, Phariusque Pedarces.
Et quos Thebanis genitrix effuderat Herpe
Nobilis, & soboles Sicoris bellacis Ilerda:
Vel, quem Trojanum Mezentius urget in hostem,
Rhebus, & Adrasto celebris vocalis Arion;
Et gemini Mavortis equi, mensorque dierum
Cum rutilo Pyroënte Phlegon, & fervidus Æthon.
Et Stygius Nycteus, & clari Xanthus Achilles,
Plutonisque notâ varîe distinctus Alastor.
Hunc timeant cuncti, timeat concurrere soli
Quilibet. hic veteris laudes præstringere sæcli
Gestiat. hic docilis freni sessoribus aurem
Commodat; hic rectum servabit doctior axem,
Quaque voles, sinuabit iter. Tu scande superbos
Excellens Godefride toros, & ephippia tanto
Turgescant supposita viro. non vilis noster
Pondera vectat equus. tellus, mare, sidera, cælum,
Nobilitas, virtus, domino portantur in uno.
Terrarum doctrina tua est: tibi regna locosque
Nosse datum. quantum Occiduis Sol distat ab ortu,
Belgicaque Aurora thalæmis, à Gadibus Arctos
Vtraque, Lappionumque solum. Tu vasta deorum
Atrix, flammantes aternis ignibus orbes
Emensus radio, Solis Lunaque labores,
Mercurii Martisque vias, Veneremque, Iovemque,
Tardigradique senis lentos sublimior axes,
Et picturas am didicisti pervigil athram.
Tu pelagi curvos flexus, Tiphynque Batavum
Expedias. tibi, quas doctâ depinxit arenâ
Dextra Syracusæ senis, aut vis Attica, formas,
Ingenio famulans aperit labor. omnia pernox
Vigil & ignavis animus succensuit horis.

Has portat phaleratus opes; hac bajulat Æthon

Sacra

*Sacra tuus, tantumque decus dum gestat in armis,
 Alius insurgit quadrupes, dominique quod unum est.
 Virtutis putat esse sua. Tu tergo in isto
 Sapius aethereos, per amica silentia noctis,
 Spectasti studiosus equos: ubi Pegasus alas
 Explicit, & gelida depromat tela pharetra
 Phyllyrides: equitesque istos miratus & arma,
 Vidisti, tibi quos servet natura penates,
 Quam pandant tibi fata domum; quâ pravius iuit
 Insignis pietate pater; cui stemmata, sanguis,
 Nec tanti fuit illustri spectata theatro
 Gloria, quam patria & veterum custodialium,
 Et pacis venerandus amor, pralataque Marti
 Tranquilla fors lata toga: quâ despicit orbem,
 Qui nomen tibi scripsit, avus, laudabile Belgis
 Nomen, & aterna meritis praeconia fama.
 Vipe Heros; stimulosque tuis virtutibus adde.
 Adde decus decori. subeant nascentia fratris
 Intrementa tui, magni cui pondera belli
 Dux Ligurum, atque suas partitur Spinola curas.
 Quique mihi faciles aditus, & mollia fandi
 Tempora concedis, nec vilia nomina spernis,
 Accipe laudatum, sessor generose, caballum.*

P R A E F A T I O

*In Epicedium sequens, ad Suecorum
 Gentem.*

Gens invicta malis, nec tot satiata triumphis,
 Quos meruit Regis Martia dextra ruam
 Gens Batavis sociata meis, cape foederis ar-
 ram,
 Quam tibi plangenti nuncupat ore dolor.
 Quem luges afflicta virum, lugemus eundem;
 Et populos fati fors manet una duos.

Extulit hunc Sueonum tellus; nunc extulit
Haga:

Extulit illa decus nominis, ista rogam.
Illa vices fandi dederat, dedit ista filendi:
Et, quæ non dederat præmia, sæva rapit.
Illa sibi priscae repetens insignia famæ,
Nos solum exuvias mortis habere sinit.
Quantum clara levi distat fortuna sepulchro,
Officiis distant, Tu, Batavusque, suis.
At nunc Belgæ canet, quos tu veneraris, honores,
Et tecum tumulo talia verba dabit:
Quem peregrina suis secrevit purpura Catthis,
Hic jacet, Arctoi nobile Regis opus.

I N O B I T V M I A N I R V T G E R S I I.

Serenissimi Suecorum Regis Gustavi, apud
Fœderatos Ordines, Legati.

Qua faciles, Fortuna, Deos, & numina mundi
Experta es satis aqua tibi, sceptrique favores,
Hunc luge jam mœsta virum, quem gratia divum,
Sacraque regali venerata est purpura vultu,
Et latum dilexit ebur: cui munia fandi
Sarmaticis tribuit. Facundia mersa pruinis,
Eloquitque vices, & de tot gentibus unum
Pro se posse loqui bellatrix credidit Arctos.
Omnis Hyperboreis collectus montibus humor
Liquitur, & totum in lachrymas, jam conscia mortis
Ratgersi venerande tuæ, tantique doloris,
Absorbet natura gelu: sua lumina condit
Parrhasis, & Scythico se vellet in aqutore mergi,
Indignata tuos obitus: qui castra Bootes
Regia, & aratas spectavit nocte phalangas,
Victricesque acies, & victi fœdera Moschi,

stratum clypeis Dunam, sua sidera mœrens,
 vigilēs atra involvit caligine flammās.
 se suos Gustavus equos, bellicue secundos
 accessus remoratur ovans, tantoque furori
 at veniam, & domitis jam saltem parcere terris,
 officium regale putat. qua casside Corus
 diffregit duras hiemes, pluviasque, nivesque,
 tat lacrymans, guttisque humectat grandibus ora,
 ac manes vocat incassum, reverentia regni,
 ipsaque majestas aliqua succumbit amori.
 Nec ligens rex esse potest. Ignoscite Divi,
 Si sceptris indigna loquor. miseresce fatis.
 Et pietas in rege placet; nec nomina spernunt
 Humanas angusta vices, hominemque potentum
 Mentiri mens celsa valet. plorare suorum
 Dis geniti potuere rogos, & savus Achilles,
 Et pater Æneas, & qui fumantia latè
 Pergama victori Priamus concessit Atridæ,
 Iam mihi cernuntur Phœbi delubra cieri
 Sedibus, & tristes Helicon arcessere questus.
 Vultus Pegasidum pallent, & languida mœstis
 Vix tollunt sua colla jugis, Cirrhaque remugit
 Limen, & attonita torpescens Gorgone Pallas.
 Illa Iovis fugiens oculos solatia luctus
 Despiciit, & presso lachrymarum fonte, resedit
 In Batavis, Superosque truces, celeresque sororum
 Execrata colos, vicinum planctibus aquor
 Verberat, ac tales exorsa est præsica voces:

Maxima jam pridem terrarum nomina fato
 Damnavit vis summa Deum, regumque minata
 Turribus invictas mortali robore dextras
 Perdomuit, ruptisque evoluit tempora pensis.
 Tum dari periere Duces, infractaque bello
 Pectora; quæ Vesper timuit, quibus occidit Eos,
 Armaque capivus toties submitisit Iberus.
 At Martem dolor ille manet. tot fulmina belli.

Hesperioque recens tepidos à sanguine manes
 Luxerit Odrysius ; cui duri ad Strymonis undam
 Barbaricus puero cunabula praeiit Hamus,
 Threiciæque nives. me me placidissima tangunt
 Funera, nec dira pollutum cade cadaver.
 Exuvias Doctrina tuas, victuraque chartis
 Busta queror, queror extinctas, pia numina, Musas.
 Thymbræique patris cineres, ac muta deserti
 Ora viri. calco totam sub marmore Suadam,
 Et Charitum fatale solum, tumultumque potentis
 Eloquii, ac celebrem magnis virtutibus urnam.
 Illi prima rudes generosa modestia mores
 Et nondum domitos ferventis pectoris astus
 Flexit ad obsequium : nec quid puerile licere
 Credidit ista sibi curis gravioribus atas.
 Mascula doctorum sapuit sub voce Iuventus
 Pieris gaudens studius. lassiva Vacuna
 Atria, Circaeæ spernuntur pocula turba,
 Dum laudum decurrit iter, Phocæaque scandit
 Culmina. tunc sacro labiis arentibus astu
 Castalistratices & vatum exhausta fuerunt
 Flumina, & in media se proluit Hippocrene.
 Iam Scaurus, rigidusque Caper, durusque Palemon,
 Et tristis ferula sceptrum, plagaque sonantes,
 Et matutino subsellia rauca tumultu
 Terruerant animum. patuit, qui rostra fatigat,
 Orator Fabius. nec segnius hauserat olim
 Atlantis præcepta sui Tirynthius heros,
 Aut citharæ cantus Chiron persuasit Achilli
 Thessalico permixtus equo. Tu maxime Vossi,
 Cui sua Romulidum pandit secreta vetustas,
 Ausoniosque duces, effataque tempora mundi
 Reddit fera dies, & Grajùm pulpita pulsans
 Socraticas aperit celebris facundia portas ;
 Expedias tanta felicia cœpta iuventæ,
 Ingeniique expande decus. tu prima peritus

Rexisti

Rexisti vitæ spatia, & per acerba laborum
 Duxisti docilem leni moderamine mentem.
 Te præeunte puer modulos; & nobile Flacci
 Ad numeros saltavit epos, grandique Maronis
 Insonuit sua metra tuba. tu mite Terenti
 Eloquium, stricto servorum scommata socco,
 Plautinosque sales, & amabilis orsa Menandri,
 Exulia, heu, fontes elegos, Thespique perunctum
 Scire facis. tumido gradiens persona cothurno
 Dat tragicos spectare modos, & cruda Thyestis
 Fercula, quaque sibi furatur fecibus ora
 Dardania regina domus. sed fata neceque
 Bilbilici lenire joci, lenire Catulli
 Passer, & illipi potuit fera Lesbica cantu.
 Horrida ridentis damnatur pagina Persi,
 Et placet, immitti Latium qui lavit aceto,
 Vexatus rauci scriptor Theſeide Codri.
 Nunc super Argolica pugnatum pellice bellum,
 Et conturbatas Phrygio raptore Mycenæ;
 Nunc Lyrico modulata seni, nunc rura pererrat
 Dorica: nunc rapidis victorum rapta quadrigis
 Pindarica commenta lyra; veterumque Deorum
 Progeniem: quos Ascræ dies, quos gratior hymnos
 Callimachus, letoque canat modulamine Sappho.
 Ut Romam Cicero, timidus orator Athenas
 Erigat, & Macetum regi responsa remittat:
 Quæ Crispi sint sensa brevis: Cornelia quantum
 Vis valeat dubios regnorum expendere casus,
 Sejanique vices, & quali regna parentur
 Ingenio, qualique iterum rectore fatiscant,
 Unius sit cura viri. nec prisca Cleantes
 Atria, mellifluosque negat cognoscere sensus
 Phadrus, & arguto respondens ore Philebus.
 Romanos rerum dominos, gentisque togata
 Prima rudimenta, ac crescentis moenia Romæ,
 Excussos solio reges, mox libera Bruti

Imperia, & vario gestum sub Consule bellum
 Hunc charta docuere graves. At mascula Curti
 Exposuit Pella victricia tela papyrus,
 Easque acies, epotaque flumina Medo,
 Et nimis ingrato passum sub rege Philotam.
 Quaeque sibi proprias evolvunt tempora voces,
 Et genii simulachra sui: quos balba locuta est
 Potitis Carmenta sonos: quid Musa vetustum
 Lucilii fremat, & quid verrucosa loquantur
 Carmina Pacuvii, Calabrumque in montibus ortus
 Ennius: ut medium detergat sordibus avum
 Augustus, foedamque fuget Romanus Apollo
 Barbariem, linguaque decus, pacemque Qui ino
 Restituat; donec Latio sua Vandalus ora
 Misceat, & Gothica stridigine sorduit Auson,
 Et poterat jam Roma sibi non Roma videri.
 Pythagora monitus, doctaque silentia turba,
 Et tantum sapuisse sibi, sprevisse nepotes,
 Credidit esse nefas. gaudet mens fata futuris
 Ignotas aperire vias, verique reperta
 Non privata putat. solum laudabile dicit,
 Quod commune facit. Criticas in bella cohortes,
 Grammaticasq; tribus, tristesq; ob puncta magistros
 Provocat, & longum libros diffundit in avum,
 Et sensus veterum, & labentia nomina seclo
 Vindicat, atque alta mersum caligine verum
 Eruit, ac querulâ socios exercet arenâ.
 Iuliade, magni soboles augusta parentis,
 Verona sublimis apex, qui rapta tuorum
 Ornasti claris Musarum sceptrâ triumphis;
 Temporaque & causas Grajûm digesta per annos,
 Abramidumque dies, desuetaque sedâ dedisti,
 Hac audi lamenta pater. tibi saepe dolores,
 Longaque decrepiti fastidia leniit ævi.
 Tu juveni fame stimulos, alimenta que laudum,
 Tu studiis fomenta dabas, magnumque putabas

Hunc

Hunc curis genuisse tuis. Rutgersius omnis,
 Omnis in ore fuit Rutgersius. Ille labores
 Aspersis docte salibus, sortisque levabat
 Fata tua, durasque vices. non Thracius Orpheus
 Suavius immitem cantu deliniit Hebrum,
 Aut celeres blando remoratus pectine silvas,
 Detinuit Rhodopen. Nec te quoque passus inultam est
 Scoppia gens, quæ mendaci jejunia lingua
 Et Latias redimis diris latratibus offas;
 Scaligerosque duces, tantæque exordia gentis,
 Illustres heroum animas, neque cognita nuper
 Nomina, venali esuriens sermone laceffis.
 Hæc interdum cuncta viro delubra patefunt
 Pieridum, & totum spirant præcordia Phœbum;
 Casareas Astrææ fores, edicta Quiritum,
 Et Byzantini reteggit suffragia regni:
 Quo fundus sit jure meus: qua subdolus hæres
 Lege cadat: cur lasa fides vadimonia poscat:
 Quo vitio solvatur hymen: quæ fœdera Cypris
 Horreat, & quali damnet perjuria voce
 Rhemnia lex. magnis applaudit Gallia coëptis,
 Atque aliquam meritis mercem latura laborum,
 Pura mente favet. Themidos sacraria mystam
 Ingeminant, titulisque decus famulantibus augent.
 Nec tamen ancipites illi sub iudice causa
 Præcidere diem; nec matutina molestus
 Tempora consultor rapuit; non vocibus emptis
 Curia felices lassavit mobilis aures.
 Non querulas chartas, non testamenta resignans
 Distendit mala turba togam; nec dextra rotavit
 Carminis horrendi folia, & jam puberis ævi
 Sollicitas de dote preces. procul illa laborum,
 Fortunæ virum, pepulit fastidia felix
 Suecia, & invisis expunxit nomina rostris.
 O quantum imperiis secreti numinis addit
 Doctrinæ venerandus amor, quantamque rependit

Musarum fortuna vicem. Iam regia laudes
 Audit, & augustum feriunt praeconia limen,
 Et terras, Scythosinque, tuas. spectabilis ostro
 Belgarum populis Princeps responsa daturus
 Maluit esse suum. longè sua praeemia sperat,
 Quem puduit latuisse domi. procul ibimus, inquit,
 Quo sortis vocat aura mea. quem patria discors
 Negligit, Arctos habet. sequimur te, maxime Regum,
 Et supplex tua sceptrà colo. quascunque per oras
 Me tua iussa vehent, vel tempestate furentem
 Nereæ, vel duro concretum frigore Volganæ,
 Lappionumque truces vultus, & seva ferarum
 Pellibus ora feram. glacialia sidera spernam,
 Dum sidus sit mite tuum. sic deserit arces
 Battaricas, cœlumque suum, Zephyrisque secundis
 Frangit Hyperboreas remis properantibus undas,
 Et varias portans Sueonum mandata per oras,
 Sarmatici latet sulcat vada carula ponti.
 Nec tamen aut placidos invisa superbi mores,
 Aut crescens subvertit honos. non gratia regum
 Dissimilem facit esse sui. fastigia laudum
 Deprimit obsequiis, & quanto major habetur,
 Officiis studet esse minor. virtutibus ornat
 Oratoris opus. domino secreta potentum,
 Et tacitos aperit motus: in fœdera reges
 Advocat; externi pandit commercia mundi:
 Nunc sociam deposcit opem, nunc regia spondet
 Arma laboranti patriæ; nec vana suorum
 Vota precesque sinit. quicquid sperare jubetur,
 Mox tenet, & surdas expugnat pervigil aulas.
 Iam Taciti consulta probat. iam noscitur usu
 Tullius; imperii varios se fundit in actus
 Crispus, & Annae monitus, exemplaue Livii.
 Ac veterum nostro spectat sub sidere scenas.
 Dicenti nunc verba Liger, nunc commodat ora,
 Qui Vabalim Mervamq; bibit, Rhenumq; bicornem,

Et

Et quæ Textonicas medius secat Albis arenas,
Finnorumque maris populi; nec dignius unquam
Roma triumphantes meminit dixisse Quirites.

Fare, precor, talem si te genuisse nivosis
Lactas Sevo jugis? non hac tibi nomina debet
Belgica. depositum Batavus tibi credidit ingens;
Et voluit te posse frui. Iam grande reposcit
Pignus amicitie; & tecum dum commoda regni
Dividit, hos solum cineres, hæc propria Belgis
Funeris ossa putat. satis est audisse loquentem,
Orantem stupuisse satis. sic profuit orbi,
Sic tibi; seu pavidos cum vitrix Austria Bojos
Exiit, & trepida miles bacchatur in urbe;
Seu cum Cattigenum procures ad mutua flectit
Auxilia, & sociis firmat tua fœdera frenis.
Me luctus lachrymaque manent. tibi prisca fatiscit
Gloria. Tota trahit ferales Botnia taxos,
Dumque rogam simulat, (nam servat Belga cada-
Vndique funereas altis de montibus ornos, (ver
Fraxineasque trabes, piceas, & mœsta cupressi
Robora devolvit, laticesque & thurea dona
Affundit cineri, dicitque novissima verba:
Ille per Elysios latus spatiabitur agros,
Quaque suis errant doctorum sedibus umbra,
Et Phœbo sacrata cohors, manesque deserti,
Iuliadem quaret, vigilesque hebetantia sensus
Exutus jam membra, anima miscere reperta.
Se cupiet, sortisque sua felicia multum
Fata recensabit, regalis munera dextra,
Et numen, Gustave, tuum. mox obvius ibit,
Non jam vota fovens, facilis contextor Iambi
Baudius, & quali gravitate affatus Elisam est.
Terrarumque Deos, lucis egressus opacis,
Ibit in amplexus, reliquisque aversus ab umbris
Huic uni vadet socius. veneranda Thuanus
Graferet, Druidumque volet cognoscere motus,

Iuncta

*Iunctaque Luligeris Brittonum foedera sceptris.
 Felices gaudete anima, quas sera nepotum
 Fama vehet, memorique suum decus asseret avo.
 At questus audite meos. Rutgersius hosce,
 Audiat hos absens gemitus. postque indyta Regum
 Funera, & Auriaci ploratos carmine manes,
 Nunc etiam nostri cupiat pars esse doloris.
 Tuque adeo, quem tota suum sibi vendicat Hellas,
 Et Latium, ac pura Permessus prolixit undâ,
 Heynsiade, venerare rogem; diuisaque luge
 Pectora, & iratis Parcas ulciscere Musis.*

*Dixerat: ast illam Batavum de littore turbo
 Ocyus abripuit. qualis mandata Tonantis
 Exequitur, levibusque volat Cyllenius alis,
 Proscinditque Notos. non hanc remorantur euntens
 Nubila, non venti, tempestatumque procella.
 Iam Frisios, Chaucosque, & pratervecta Cheruscos,
 Quosque rigat regum indignatus castra Visurgis,
 Et refluis pater Albis aquis, Cimbrosque feroces,
 Codanique sinus populos, quâ Riga profundo
 Imminet, & mediis posuit tentoria castris
 Reâtor Hyperboreus, Dea constitit. Ille ubi sensit
 Palladis ac divum monitus, afflataque coelo
 Pectora, secum animo voluit, quis posthuma rerum
 Pondera sustineat, Batavis quis sedibus alter
 Fulciat Arctoum facundis vocibus orbem.*

P R Æ F A T I O

In Epithalamium sequens ad Sponsum.

CUm glacialis Hyems Sponsam sociasset
 amanti,

Scripsimus hæc mediis carmina frigoribus.
 Penè mihi nocuit Cypris dilata poetæ;

Dum genitum brumâ, vere poëma legis.
 Adspicis, ut gelidos referant exordia menses,

HY

Hybernasque bibant ultima verba nives?
 Tunc mihi tu Sponsus, tunc dicebaris amasse,
 Faverat & votis pronuba Iuno suis.
 Et mea, nescio quo Phœbi commota furore,
 Adfuit in thalamos Musa vocata tuos.
 Si tibi displicuit tardans Hymenæus amores,
 Et mihi difficiles, crede, fuere moræ.
 Nunc operæ periere meæ, periere Camœnæ,
 Temporibusque minus convenienter eunt.
 Peccamus gemini, nimium tu lentus amando es,
 Sum nimis in thalamos officiosus ego.

IN N V P T I A S CONSTANTINI HUGENII

Equitis, Illustrissimo Principi Auriaco
 à Secretis.

C Lara Parethonii sileat miracula Nili
 Memphis, & irriguo secundas gurgite terras.
 Egelidos alibi latices, concretaque duro
 Saxa gelu, & solo mutatas frigore quercus
 Desine mirari Latium, coctasque sub ipsis
 Vorticibus Iudæa dapes. liquefacta Lyäum
 Castiget glacies, rabidi sub sidere Cancri,
 Et rigidas hyemes æstas, ac munera brumæ
 Imbibat humenti Procyon, contrarius Vrnæ.
 Nil Constantino nobis jam conjuge mirum.
 O cœli terraque vices: dum flumina passim
 Stricta rigent, Batavoque calor proscribitur orbe,
 Ille calet, primosque dies effeminat anni.
 Vos, quibus arcani rerum patuere recessus,
 Dicite, cur fervens Astræa virginis astrum
 Displicuit thalamis, Venerisque caloribus apti
 Tyndarida? cur non mores edoctus amantum
 Eligitur petulans Aries, matrumque ubaكتور

R

Magn.

*Magnanimus? cur astra placent glacialis Sponsis,
 Et juvenis gestator aqua, Piscesque supremi?
 An dilecta Iovi soboles melioribus uri
 Corda monet flammis? aliosque excuscat ignes
 Iliacus puer? an medio plus frigore servet,
 Secretum quodcunque latet? centrumque repulsus
 Ardor habet, partesque calor secessit in imas?
 An tibi, quæ spatius noctes ingentibus hora
 Extendunt, jam Sponse placent? lucemque tenebris
 Postponit pudibunda Venus? ne gaudia turbet
 Phosphorus, & celeres properans Aethora quat, igras.
 An veluti media rabiem Leander in Helle
 Fregit amans, cupidiq; faces restinxit amoris:
 Tu quoque frigoribus flammæ moderaris, & ignes,
 Quamque adamas, sapienter amas? primosque fix-
 Prudenti ratione domas? nec læta juvenis (rores
 Robora lascivo cupis indulgere labori?
 Scilicet illa sua tenerorum lusor amorum
 Dictavit præcepta Scholæ. discrimina Cypris
 Inconsulta creat, Paphisq; licentiæ matris
 Officium sub lege facit. sua tempora constant
 Conjugibus, sapiensq; morâ sufflaminat æstus,
 Crebraque mox rediens amat intervalla Cupido.*

*Viderat hic Bataro tantos feliciter ausus
 Successisse Duci, dominisq; potentibus axillam
 Crescere, spesque novo populi rectore renasci,
 Cum phœreiratus ait: Lætæ te quoque tollere tedas
 Hugeni meæ vota volunt: qui iussa capeffis
 Principis, huic etiam studiis famulantibus adsit
 Obsequiosus amor: tales dum gignere cœptat
 Næssorio natura Deos, tu pignora tantis
 Officiosa Diis genera, decorisq; parenti
 Hæredes, famulosq; Ducum protrude nepotes.
 Non didicisse meas artes, cunctosq; Diones
 Decantasse dolos satis est. Parnassia per te
 Templâ ferunt, scriptusque tuo sub pollice sæpè*

Indo-

Indoluit contemptus Hymen. nunc exue vatis
 Ingenium, partesque novas ordine mariti:
 Lataque te videat venientem à limine longè
 Virgo procum, tardasque moras obsecet amanti,
 Et facilem cupiat sibi subrisisse poetam.
 Est genitrix Erycina mihi: juvenisque puerque
 Nuncupor. at quamvis teneris imberbis in annis,
 Frango corda virum. sunt hæc excussa Tonanti
 Fulmina sæva manu; rabidi sub imagine Tauri
 Virginem Agenoream rapui, sub imagine Cygni
 Leda Iovi sociata fuit, Satyrusque misellam
 Antiopen, pluvius Danaen, aquilæque fefelli
 Asterien. vis nostra tua de gente trophæa?
 Vis domitos vates, & victas conjugelæuros?
 Ecce Deus vatum iuga per Peneia duram
 Insequitur Daphnen, flagratque poetica Sappho,
 Æstuat Alceus: Clarior dilecta poeta
 Fervida Lyda furit; docti lyra languet Horati,
 Lydiæ cum Flaccum recreat: cantata Catullo
 Lesbæ cantari meruit, famamque redemit
 Basilus læcivæ suis: adamata Corinna est,
 Et spoliū tanta rapuisti Naso puellæ,
 Illicitis audax thalamis. placuisse Tibullo
 Sulpicii potuere genæ, risusque Neææ,
 Et Nemesis sine labe pudor. vis altera sedi,
 Et populi documenta tui, dilectæque Phœbo
 Nomina; sidereos Hyados qui scripsit ocellos,
 Vritur in Morinis: Naugerius arsit Hyellam,
 Castilio Hippolyten: redimantem Cotta Lycorim,
 Stroza furit, cessit Batavo sua Rossa poeta:
 Grotius erectos animos submitit amorē:
 Quique mihi toties genialia carmina distat,
 Barlaï foribus bis ter suspensa corona est.
 Sunt tibi communes istis cum vatibus undæ
 Castalidum, sunt & communia numina Musæ,
 Communes hederæ: sint & communia vobis

Iura thori, facibusque suis praluceat Hymen,
 Nec foliis marcescat amor. plus nupta puella,
 Quam cantata juvat: stimulosque ferocius urget
 In thalamos admissa Venus. qua pagina prurit
 Lusibus, in vanâ fingit sibi gaudia scenâ,
 Et frustra tua vota fovet; velut ille fugaces
 Tantalus optat aquas, & sava fercula mensa
 Appetit, & vacuo sectatur gutture pomum.

Dixerat hac facundus Amor, monitisq; Dearum
 Constantes cessere animi, tedaque perosum
 Pectus inoffensos altè jam concipit ignes,
 Admittitque Deum venus, Hugenius ardet,
 Clamabam, fietque pater. sedet ille, novasque
 Incubat in curas, & priscas negligit artes,
 Et gaudet minus esse gravis. venerabilis aula
 Exiit facies, gravitas subsidit amori,
 Hunc proprii mores, mores sua verba sequuntur.
 Nil nisi molle sonat, placidum, sociale, remissum,
 Nulla sede manet. pendent oblita magistri
 Barbita muta thoro, nec tacta pollice chorda
 Dediscunt resonare melos, delapsaque tecto
 Securos fidibus subtextit aranea casses.
 Scandit equum; laxo sonipes vestigia freno
 Lenta legit, dominique piger parere recusat
 Mitibus imperiis. illum sperata voluptas,
 Attentumque tenent speciosa virginis ora,
 Et vultus, quos fingit amans. Si tempora Musis
 Commodat, in molles elegos deflectit amantum,
 Totque poetarum libris decerpit amator
 Nasonis titulum, quaritque in amoribus artem.
 Cum legit astuti fraudes & carmen Aconti,
 Cydippen hac arte petat: jam carcere clausam
 Poscat Hypermnestram: jam terret Iasonis uxor,
 Exemplumque timet: jam Laodameja labantem
 Erigit, exemplumque probat. jam rursus amare
 Desinat, exemplo Canaces; nisi lecta modesta

Littera

Littera Penelopes tam casta conjugis illi
 Spem faceret. fidei miratur nobile pignus
 Hermionen; iterumque furens quid femina possit,
 In Didone stupet, fatisque ruentis Elise
 Ingemit. at charam non sic ego Phyllida spernam,
 Demophoon iratus ait. tu Sesta puella,
 Quaeque ab Abydena tibi littera mittitur urbe,
 Tota placet. quaecunque domi sunt obvia, sordent,
 Meque etiam peregrina juvant. absentis amica
 Acris est studium, & raro conspecta furores
 Exacuit. vos Hagana secedite matres,
 Vicinaque nurus: mihi quaritur altera Sestos,
 Altera Abydos erit. terra sejungar? an unda?
 Unda nocet, nocuit Leandro fluctus & aquor.
 Sufficiant mihi tuta mea discrimina terra.
 Urbs jacet in Batavis, totum celebrata per orbem,
 Dives opum, legumque potens: si Pergama jactant
 Autores antiqua Deos, hac moenia Divum
 Dic quoque, structa manu. Venetos miramur in undis
 Oceanoque domos, atque emergentia stare
 Saxa mari: sed & illa cavas fulcire paludes
 Tecta vides, mollique exurgere culmina limo,
 Et vastam niti sylvis ingentibus urbem.
 Hic sua Neptunus tumidarum rector aquarum
 Regna tenet, totique minax dat jura profundo.
 Hic aperit portus, Gangisque, & divitis Indi,
 Hostilisque Tagi spoliis exultat opimis.
 Hic Arabes, durique Getae, Cimbrique feroces,
 Et Persae molles, & fertilis accola Nili,
 Totque Afrum populi, & braccati corpore toto
 Lappiones, hospesque Padis, potorque Suevi,
 In commune forum coeunt. hic venditur orbis,
 Hic emitur, mercesque suas extrudit & adfert
 Mercator vagus, & longinqua munera terra
 Vectat opes pelago. praeses Cyllenius urbi
 Imperat, & multo locuples splendet in auro:

Huc ubi corripuit gressum, & surgentia passim
 Tot cælo delubra videt : nova moenia condi,
 Fervere strata viris ; distentas mercibus alnos,
 Turritosque apices ; & victam compede Tethyn,
 Amsteliosque lacus. Non hac mihi, dixit, amantur,
 Spesque meas implent. luxum dampnate coloni ;
 Hos ego nunc una proscribam virgine fastus.
 Dum loquitur, Barlæa venit, (seu casus eunti
 Obtulit hanc, seu fata pios moderantur amores,
 Et thalamis Deus author adest) non turgida gressu,
 Demissis prædibunda oculis. adsperserat illi
 Blandum aliquid Cytherea favens, moresq; pudicos
 Finxerat Euphrosyne. placidi reverentia vultus
 Fecerat invidiam formæ. capit ille secundi
 Augurium geniale thori, & læta ora pererrans
 Virtutum simulachra videt Charitumque labores,
 Ingeniique notam, secumque hæc talia fatur :
 Te sequar Amstelia gentis decus, inque tuis nunc
 Fixa pedum ponam pressis vestigia plantis,
 Atque umbra spatia ista tua relegamque, premam-
 Ne cupidis oculis, ne quæ elabaris amanti. (que,
 Tu patrios cynosura lares, tu limina monstra,
 Mox adeunda mihi, primos cum Vesperus ignes
 Extulerit, Phabeque meos testabitur ignes.
 Successus doctrina juvat mellitaque tanti
 Suada viri, variumque sibi facundia schema
 Fabricat, & gaudet sic persuasisse puella.
 Dixisti : Sum, virgo, tuus. nihil illa rege, sit.
 Dixisti : Sum, virgo, tuus. subrisit amanter.
 Ter dicis : Sum, virgo, tuus. penè annuit illa.
 Moxque iterum dicis : Solve hunc mihi virgo dolo-
 Et vita me redde mea. suspensa labascit (rem,
 Virginitas, & victa ruit constantia verbo :
 Sum tua : me sponsam, te sponsum eliminat Hymen.
 Felices anima ; quali socianda marito
 Ingredieris Barlæa domum, pilentaque scandis

*Aonidum vectura decus. tu conjuge in isto
 Pierin, & cunctas asfers pro dole Camœnas,
 Ipsaque Thymbreum donant sponsalia Phœbum.
 Quæ propior Ducibus facies? quis gravior aula?
 Quanta salutantum foribus præludit in ipsis
 Turba petax; cui Nassoræ responsa benignus
 Et rescripta ferat. Iam te venerabitur Haga,
 Nomina laudabunt vates: jam clara poeta
 Vxor eris, decorisque sui dat jura Britannus.
 Nec tu Sponsa minor propriis insignibus annos
 Illustras, sexumque tuum. sit Portia fortis,
 Sit Cassandra sagax, venturi præscia Manto.
 Doctæque Papinii conjux, celebresque Corinna,
 Te nostro pietas spectabilis eximet avo.
 Latior inireâ vicina per oppida tadas
 Fama vehit, glacieque rigens pater Amstela Teja
 Nunciat, ille mari, lateque patentibus undis.
 Non Tamesin Galatea, nec hoc nescire Garumnæ
 Cymothoë voluit. Tyrrhena per aquora Triton
 Insonuit thalamos conchâ quasunque per oras
 Pierides vexere virum, communibus omnes
 Applaudunt animis, votisque faventibus adsunt.
 Quod si Vere novo, & Zephyris perflantibus orbem,
 Fœdera junxissent Superi; viridantibus Haga
 Annueret foliis, cantat aque porticus umbrâ
 Par calidum gelidâ tegeret, tiliasque superbas
 Glandiferoque cavas agitaret vertice quercus.
 Nunc, quod sola potest, pulchrâ vestita pruina
 Candet, & oppositos recreat candore penates.
 Et licet in viso rigeat sub frigore cœlum,
 Vult aliquâ prodesse tamen. nova sidera nuptiæ
 Parturit, hybernasque faces extrudit Olympus.
 Innumerisque micat flammis æstate negatis.
 At te felici præsagia prospera lecti
 Constantine juvent, & cum te Sponsa maritum
 Mox faciet, poscetque isto de patre nepotes.*

*Amplexus inter faciles, risusque jocosque,
Intempestivum poteris risisse poetam.*

P H A L E V C V S

ad Sponsum.

Quot tu carminibus canis puellas :
 Quot laudas Batavum Batavus urbes :
 Quot taxat tuus ordines character :
 Quot pulsas fididibus chelyn canoris :
 Quot terras populosque permeasti :
 Quot linguis loqueris diserte vates :
 Quot pernox numeras faces amator :
 Quot te candiduli colunt sodales :
 Quot tu candidulos colis sodales :
 Quot leges veneraris Vlpianas :
 Quot signas tabulas petacis aule :
 Et quot basia perlegis Catulli :
 Tot jam basiolis bea maritam ;
 Tot te basiolis beet marita.
 Et post millia basiationum,
 Post tot murmura, post leves ocellos,
 Post flexus, helicesque brachiorum,
 Fac, quod fas sinit haud negasse Sponsam,
 Vni dicere sit pudor poeta.

PROPEMPTICON,

Ad Nobilissimos & Generosissimos Dominos,

D. IOANNEM GEORGIVM,

&

D. WENCESLAVM GIGAN,

Fratres, quum relictâ Batavorum Academia
 Silesiam repeterent.

Magne maris Nereu domitor, qui gurgite vasto
 Battavicus gelidam secludis sinibus Arcton,
 Et

Et procul offensi victrices Caesaris iras,
Et debellatum spectas è fluctibus Albim:
Tuque, per aquoream pandens tua littora Tethyn,
Terra potens, mediumque bibens Germania Rhenū,
Sumite depositum, Batavis quod reddimus oris,
Nec vestros violate deos. compescite Martem,
Et strictos geminis avertite fratribus enses,
Si veniam meruit pietas, si nescia fraudum
Pectora religio est manibus temerasse profanis.
Non nostrum est, quod fertis, onus, sed nomina vobis
Et patria sperata sua, quibus otia tellus,
Et conjurati spondent sua commoda venti.
Sat pel igo trux savit hyems, & bella minantes
Disjecit Iovis ira rates. hac pacis alumnos
Cymba vehit, solumque ferunt pia carbasia Phabum.
Cadibus Europa maduit caput, efferus ensis
Vangionum tristes maculavit sanguine terras,
Et Bojos fato domitos. sua damna triumphans
Austriacus dolet, & victrix fortuna suorum
Morte cadit, propriosque obitus ulciscitur ultrix.
Hoc regum trahit ira nefas, sceptrique furores
Insons turba luit. sed vos jam parcite dextra,
Assuetaque malis anima, tinctaque recenti
Cede manus, donec tantum Silesia pignus
Possideat, Viadrusque suas exponat in oras.
Ambulat innocuus candor, generosaque mentis
Simplicitas, doctosque agitans prudentia sensus.
Nec sapiens, qua vulgus amat. nil castra morantur
Aonides, neuterque sua cum Pallade Apollo est.
Presidium doctrina petit, nec noxia cuiquam
Nobilitas faciles poscit per compita gressus.
Ciganei proceres patriis considerare terris,
Et reduces adolere parant altaria donis.
Magna loquar, migrant celebris charissima Leyda
Corcula, & externa clarissima nomina gentis,
Et Batava telluris honos. agnoscite Belga,

Quas dudum servastis, opes, quas Odera vobis
 Credidit, & nostris formandos misit Athenis,
 Scilicet est aliquid peregrinos visere Soles,
 Nec tantum sapuisse domi. mens libera quarit
 Exilia, atque foris positum miratur honestum.
 Illa Deum sedes, Superumque invita penates
 Mortali mutavit humo, mox corpore rursum,
 Carceribusque abitura suis. cur horreat orbis
 Particulam mutare aliam? cur semper in uno
 Stare loco, patriaque velit se affigere gleba?
 Undique, quæ geminos tollit, vel deprimat axes
 Natura mundi que labor, quaque incubat undis
 Fornicibus domus alta suis, virtutibus ingens
 Porrigitur spatium, nec fervens cura sciendi
 Sistitur, idteriusque cupit furor iste vagari.
 India bis geniti redimunt tempora Bacchi,
 Argolicæque duces, & Graja nomina terra
 Thessalicus pollexit ager. Tirynthius olim
 Hospes in extremis consedit Gadibus heros,
 Alcmena matrisque satur. defossa metalli
 Pondera in ignoto Batavum soteritæ mundo
 Querit, & immensum circumfert vela per orbem.
 Non Ithacum tenuere lures, geminosque Mycenæ
 Atridas, abiit Latio dimissa Iuventus,
 Cecropidumque stetit tandem novus advena portis.
 At vos Hercyniæ vicinas saltibus arces
 Lixistis fortes animæ, Belgasque videndi
 Causa fuit magno libertas Principe tuta,
 Nec picta regionis amor, sacraque Musis
 Læmina, & in mediis nascens sapientia bellis.
 Non hic fallacis scelerata insania seculi
 Aspersit labem generi, non improba Siren,
 Nec Circe potuit castas inflectere mentes,
 Aut scelerum suadere modos. dulcissima vitæ
 Otia Romana rapuerunt tempora chartæ,
 Es modo surgentis Roma, modo fata cadentis,

Quint

Quin ubi majores mens volveret ardua curas,
 Socratica dulcis Sophia latuistis in umbrâ,
 Aut Themidos sacro didicistis jura recessu,
 Et veterum nostro versastis sidere leges.
 Nunc Patria vos cura vocat, blandique penates,
 Bellorumque immune solum. jam grande laborum
 Terra parens designat onus, subductaque Marti
 Imperia, & claros offert respublica fasces.

Illustres virtute vi i, nec sanguinis ortu
 Degeneres, proavum nulli splendore secundi,
 Felici remeate gradu. nos prospera vobis
 Vota damus, fremituque afflamus vela faventi.
 Cymothoë placidis calcans vada cœrula plantis
 Sternit aquas, toto subsidunt aquora ponto,
 Assiliensque rati proram levis alluit unda.
 Et, qui i sacra Deis fratrum concordia, surgent
 Placatos inter Pollux cum Castore fluctus.
 Ipse etiam Æolio dimissus carcere sentit
 Inssa Deum, laxatque sinus, & vela secundus
 Auster, & à puppi surgens comitatur eantes.
 Et jam lata novos recipit Silesia vultus,
 Et dominos vehit Elsa suos, jam Nissa fluente
 Luxurians sociâ gaudens lascivit in urbe,
 Aggeribusque excussus abit. jam Ciga triumphans
 Civiles vestro damnat sub nomine rixas.
 Illic consiliis populos, & legibus urbes
 Flectite, ad exemplum moderantium cuncta Deorum,
 Seu pacem fortuna dabit, seu barbarus hostis
 Inferet Hungaricis funestum sinibus ignem,
 Et turbata quies districtos porriget enses.
 Illic Auriaci magna ornamenta Lycei,
 Et seris viatura etiam memorabitis annis
 Nomina. ut, Ausonia decus immortale loquere,
 Vindictet aternos Batavis Cuneus honores,
 Et Latii genium, & prietas promittat Athenas.
 Illic Barlâ faciles in carmina Musas,

Magnanimus? cur astra placent glacialis Sponsis,
 Et juvenis gestator aqua, Piscesque supremi?
 An dilecta Iovi soboles melioribus uri
 Corda monet flammis? aliosque excuscat ignes
 Iliacus puer? an medio plus frigore fervet,
 Secretum quodcumque latet? centrumque repulsus
 Ardor habet, partesque calor secessit in imas?
 An tibi, quæ spatius noctes ingenibus hora
 Extendunt, jam Sponsæ placent? lucemque tenebris
 Postponit pudibunda Venus? ne gaudia turbet
 Phosphorus, & celeres properans Aurora quadrigas.
 An veluti media rabiem Leander in Helle
 Fregit amans, cupidique faces restinxit amoris:
 Tu quoque frigoribus flammæ moderaris, & ignes,
 Quamque adamas, sapienter amas? primosque fr-
 Prudenti ratione domas? nec leta juventa (rores
 Robora lascivo cupis indulgere labori?
 Scilicet illa sua tenerorum lusor amorum
 Dictavit præcepta Scholæ. discrimina Cypris
 Inconsulta creat, Paphisque licentiæ matris
 Officium sub lege facit. sua tempora constant
 Conjugibus, sapiensque morâ sufflaminat æstus,
 Crebraque mox rediens amat intervalla Cupido.
 Viderat hic Batavo tantos feliciter ausus
 Successisse Duci, dominisque potentibus æulam
 Crescere, spesque novo populi rectore renasci,
 Cum phœretratus ait: Lim te quoque tollere tedas
 Hugeni mea vota volunt: qui iussa capeffis
 Principis, huic etiam studiis famulantibus adsit
 Obsequiosus amor: tales dum gignere ceptas
 Nassovio natura Deos, tu pignora tantis
 Officiosa Diis genera, decorisque paterni
 Hæredes, famulosque Ducum protrude nepotes.
 Non didicisse meas artes, cunctosque Diones
 Decantasse dolos satis est. Parnassia per te
 Templâ fnant, scriptusque tuo sub pollice sæpè

Indo-

Indoluit contemptus Hymen. nunc exue vatis
 Ingenium, partesque novas ordine mariti:
 Lataque te videat venientem à limine longè
 Virgo procum, tardasque moras obset amanti,
 Et facilem cupiat sibi subrisisse poetam.
 Est genitrix Erycina mihi: juvenisque puerque
 Nuncupor. at quamvis teneris imberbis in annis,
 Frango corda virum. sunt hæc excussa Tonanti
 Fulmina sæva manu; rabidi sub imagine Tauri
 Virginem Agenoream rapui, sub imagine Cygni
 Leda Iovi sociata fuit, Satyrusque misellam
 Antiopen, pluvius Danaen, aquilæque sefellæ
 Asterien. vis nostra tua de gente trophæa?
 Vis domitos vates, & victas conjugelæuros?
 Ecce Deus vatium iuga per Peneia duram
 Insequitur Daphnen, flagratque poetica Sappho,
 Æstuat Alcæus: Clario dilecta poeta
 Fervida Lyda furit; docti lyra languet Horati,
 Lydia cum Flaccum recreat: cantata Catullo
 Lesbæ cantari meruit, famamque redemit
 Basiolis lasciva suis: adamata Corinna est,
 Et spoliū tantæ rapuisti Naso puellæ,
 Illicis audax thalamis. placuisse Tibullo
 Sulpitiæ potuere genæ, risusque Nearæ,
 Et Nemesis sine libe pudor. vis altera sedi,
 Et populi documenta tui, dilectæque Phæbo
 Nomina; sidereos Hyados qui scripsit ocellos,
 Vritur in Morinis: Naugerius arsit Hyellam,
 Castilio Hippolyten: redimantem Cotta Lycorim,
 Stroza furit, cessit Batavo sua Rossa poeta:
 Grotius erectos animos submitit amorē:
 Quique mihi toties genialia carmina distat,
 Barlaï foribus bis ter suspensa corona est.
 Sunt tibi communes istis cum vatibus undæ
 Castalidum, sunt & communia numina Musæ,
 Communes hederæ: sint & communia vobis

Iura thori, facibusque suis praluceat Hymen,
 Nec foliis marcescat amor. plus nupta puella,
 Quam cantata iuvat: stimulosque ferocius urget
 In thalamos admissa Venus. qua pagina prurit
 Lusibus, in vanâ fingit sibi gaudia scenâ,
 Et frustra tua vota fovet; velut ille fugaces
 Tantalus optat aquas, & sava fercula mensa
 Appetit, & vacuo sectatur gutture pomum.

Dixerat hac facundus Amor, monitiq; Deorum
 Constantes cessere animi, tēdasque perosum
 Pectus inoffensos altè jam concipit ignes,
 Admittitque Deum venus, Hugenius ardet,
 Clamabam, fietque pater. sedet ille, novasque
 Incubat in curas, & priscas negligit artes,
 Et gaudet minus esse gravis. venerabilis aula
 Exiit facies, gravitas subsidit amori,
 Hunc proprii mores, mores sua verba sequuntur.
 Nil nisi molle sonat, placidum, sociale, remissum,
 Nulla sede manet. pendent oblita magistri
 Barbita muta thoro, nec tacta pollice chorda
 Dediscunt resonare melos, delapsaque tecto
 Securos fidibus subtextit aranea casset.
 Scandit equum; laxo sonipes vestigia freno
 Lenta legit, dominique piger parere recusat
 Mitibus imperiis. illum sperata voluptas,
 Attentumque tenent spectiosa virginis ora,
 Et vultus, quos fingit amans. Si tempora Musis
 Commodat, in molles elegos defleclit amantum,
 Totque poëtarum libris decerpit amator
 Nasonis titulum, quaritque in amoribus artem.
 Cum legit astuti fraudes & carmen Aconti,
 Cydippen hac arte petat: jam carcere clausam
 Poscat Hypermnestram: jam terret Iasonis uxor,
 Exemplumque timet: jam Laodameja labantem
 Erigit, exemplumque probat. jam rursus amare
 Desinat, exemplo Canaces; nisi lecta modesta

Littera

Littera Penelopes tam casta conjugis illi
 Spem faceret. fidei miratur nobile pignus
 Hermionen; iterumque furens quid femina possit,
 In Didone stupet, fatisque ruentis Elise
 Ingemit. at charam non sic ego Phyllida spernam,
 Demophoon iratus ait. tu Sesta puella,
 Quaque ab Abydena tibi littera mittitur urbe,
 Tota placet. quaecunque domi sunt obvia, sordent,
 Meque etiam peregrina juvant. absentis amica
 Acris est studium, & raro conspecta furores
 Exacuit. vos Hagana secedite matres,
 Vicinaque nurus: mihi quaritur altera Sestos,
 Altera Abydos erit. terra sejungar? an unda?
 Unda nocet, nocuit Leandro fluctus & aquor.
 Sufficiant mihi tuta mea discrimina terra.

Urbs jacet in Batavis, totum celebrata per orbem,
 Dives opum, legumque potens: si Pergama jactant
 Autores antiqua Deos, hæc mœnia Divum
 Dic quoque, struxta manu. Venetos miramur in undis
 Oceanoque domos, atque emergentia stare
 Saxa mari: sed & illa cavas fulcire paludes
 Tecta vides, mollique exurgere culmina limo,
 Et vastam niti sylvis ingentibus urbem.
 Hic sua Neptunus tumidarum rector aquarum
 Regna tenet, totique minax dat jura profundo.
 Hic aperit portus, Gangisque, & divitis Indi,
 Hostilisque Tagi spoliis exultat opimis.
 Hic Arabes, durique Getæ, Cimbrique feroces,
 Et Persæ molles, & fertilis accola Nili,
 Totque Afrum populi, & braccati corpore toto
 Lappiones, hospesque Padi, potorque Suevi,
 In commune forum cœunt. hic venditur orbis.
 Hic emitur, mercesque suas extrudit & adfert
 Mercator vagus, & longinqua munera terra
 Vectat opes pelago. præses Cyllenius urbi
 Imperat, & multo locuples splendet in auro:

Huc ubi corripuit gressum, & surgentia passim
 Tot cælo delubra videt : nova moenia condi,
 Fervere strata viris ; distentas mercibus alnos,
 Turritosque apices ; & victam compede Tethyn,
 Amsteliosque lacus. Non hæc mihi, dixit, amantur,
 Spesque meas implent. luxum dampnate coloni ;
 Hos ego nunc una proscribam virgine fastus.
 Dum loquitur, Barlæa venit, (seu casus eunti
 Obtulit hanc, seu fata pios moderantur amores,
 Et thalamis Deus author adest) non turgida gressu,
 Demissis pudibunda oculis. adsperserat illi
 Blandum aliquid Cythereæ favens, moresq; pudicos
 Finxerat Euphrosyne. placidi reverentia vultus
 Fecerat invidiam forma. capit ille secundi
 Augurium geniale thori, & læta ora pererrans
 Virtutum simulachra videt Charitumque labores,
 Ingeniique notam, secumque hæc talia fatur :
 Te sequar Amstelia gentis decus, inque tuis nunc
 Fixa pedum ponam pressis vestigia plantis,
 Atque umbra spatia ista tue relegamque, premam-
 Ne cupidis oculis, ne quæ elabaris amanti. (que,
 Tu patrios cynosura lares, tu limina monstra,
 Mox adeunda mihi, primos cum Vesperus ignes
 Extulerit, Phabeque meos testabitur ignes.
 Successus doctrina juvat mellitaque tanti
 Suada viri, variumque sibi facundia schema
 Fabricat, & gaudet sic persuasisse puella.
 Dixisti : Sum, virgo, tuus. nihil illa rege, sit.
 Dixisti : Sum, virgo, tuus. subrisit amanter.
 Ter dicis : Sum, virgo, tuus. penè annuit illa.
 Moxque iterum dicis : Solve hunc mihi virgo dolo-
 Et vita me redde mea. suspensa labascit (rem,
 Virginitas, & victa ruit constantia verbo :
 Sum tua : me sponsam, te sponsum eliminat Hymen.
 Felices anima ; quali socianda marito
 Ingredieris Barlæa domum, pilentaque scandis

Aoni-

Aonidium vestura decus. tu conjuge in isto
Pierin, & cunctas asfers pro dole *Camœnas*,
Ipsaque Thymbraeum donant sponsalia *Phœbum*.
 Quae propior Ducibus facies? quis gravior aula?
 Quanta salutatantum foribus praeiudit in ipsis
 Turba petax; cui *Nassor* ii responsa benignus
 Et rescripta ferat. Iam te venerabitur *Haga*,
 Nomina laudabunt vates: jam clara poëta
 Vxor eris, decorisque sui dat jura *Britannus*.
 Nec tu Sponsa minor propriis insignibus annos
 Illustras, sexumque tuum. sit *Portia* fortis,
 Sit *Cassandra* sagax, venturi praescia *Manto*,
 Doctaque *Papinii* conjux, celebresque *Corinna*,
 Te nostro pietas spectabilis eximet avo.
 Latior inire eam vicina per oppida tadas
 Fama vehit, glacieque rigens pater *Amstela Teja*
 Nunciat, ille maris, lateque patentibus undis.
 Non *Tamesin* *Galatea*, nec hoc nescire *Garumnæ*
Cymothoe voluit. *Tyrrhena* per aquora *Triton*
 Insonuit thalamos conchâ quascunque per oras
Pierides vexere virum, communibus omnes
 Applaudunt antmis, votisque faventibus adsunt.
 Quod si Vere novo, & *Zephyris* perflantibus orbem,
 Fœdera iunxissent *Superi*; viridantibus *Haga*
 Annueret foliis, cantat aque porticus umbrâ
 Par calidum gelidâ tegeret, tiliâsque superbas
 Glandiferoque cavas agitaret vertice quercus.
 Nunc, quod sola potest, pulchrâ vestita pruina
 Candet, & oppositos recreat candore penates.
 Et licet inviso rigeat sub frigore coelum,
 Vult aliquâ prodesse tamen. nova sidera nuptis
 Parturit, hybernasque faces extrudit *Olympus*.
 Innumerisque micat flammis aestate negatis.
 At te felix praesagia prospera lecti
Constantine juvent, & cum te Sponsa maritum
 Mox faciet, poscetque isto de patre nepotes,

*Amplexus inter faciles, risusque jocosque,
Intempestivum poteris risisse poetam.*

P H A L E V C V S

ad Sponsum.

Quot tu carminibus canis puellas :
 Quot laudas Batavum Batavus urbes :
 Quot taxat tuus ordines character :
 Quot pulsas fididibus chelyn canoris :
 Quot terras populosque permeasti :
 Quot linguis loqueris diserte vates :
 Quot pernox numeras faces amator :
 Quot te candiduli colunt sodales :
 Quot tu candidulos colis sodales :
 Quot leges veneraris Vlpianas :
 Quot signas tabulas petacis aula :
 Et quot basia perlegis Catulli :
 Tot jam basioli bea maritam ;
 Tot te basioli beet marita.
 Et post millia basiationum,
 Post tot murmura, post leves ocellos,
 Post flexus, helicesque brachiorum,
 Fac, quod fas sint haud negasse Sponsam,
 Vni dicere sit pudor poeta.

PROEMPTICON,

Ad Nobilissimos & Generosissimos Dominos,

D. IOANNEM GEORGIVM,

&

D. WENCESLAVM GIGAN,

Fratres, quum relicta Batavorum Academia
 Silesiam repeterent.

Magne maris Nereu domitor, qui gurgite vasto
 Battavicis gelidam secludis finibus Arcton,
 Et

Et procul offensi victrices Caesaris iras,
Et debellatum spectas è fluctibus Albim:
Tuque, per aquoream pandens tua littora Tethyn,
Terra potens, mediumque bibens Germania Rhenū,
Sumite depositum, Batavis quod reddimus oris,
Nec vestros violate deos. compescite Martem,
Et strictos geminis avertite fratribus enses,
Si veniam meruit pietas, si nescia fraudum
Pectora religio est manibus temerasse profanis.
Non nostrum est, quod fertis, onus, sed nomina vobis
Et patria sperata sua, quibus otia tellus,
Et conjurati spondent sua commoda venti.
Sat pel igo trux sævit hyems, & bella minantes
Disjecit Iovis ira rates. hac pacis alumnos
Cymba vehit, solumque ferunt pia carbasia Phabum.
Cadibus Europa maduit caput, efferus ensis
Vangionum tristes maculavit sanguine terras,
Et Bojos fato domitos. sua damna triumphans
Austriacus dolet, & victrix fortuna suorum
Morte cadit, propriosque obitus ulciscitur ultrix.
Hoc regum trahit ira nefas, sceptrique furores
Insons turba luit. sed vos jam parcite dextra,
Assuetaque malis anima, tinctaque recenti
Cade manus, donec tantum Silesia pignus
Possideat, Viadrusque suas exponat in oras.
Ambulat innocuus candor, generosaque mentis
Simplicitas, doctosque agitans prudentia sensus.
Nec sapiens, qua vulgus amat. nil castra morantur
Aonides, neuterque suâ cum Pallade Apollo est.
Præsidium doctrina petit, nec noxia cuiquam
Nobilitas faciles poscit per compita gressus.
Ciganei procures patriis considerare terris,
Et reduces adolere parant altaria donis.
Magna loquar, migrant celebris charissima Leyda
Corcula, & externa clarissima nomina gentis,
Et Batava telluris honos. agnoscite Belgæ,

*Quas dudum servastis, opes, quas Odera vobis
 Credidit, & nostris formandos misit Athenis,
 Scilicet est aliquid peregrinos visere Soles,
 Nec tantum sapuisse domi. mens libera querit
 Exilia, atque foris positum miratur honestum.
 Illa Deum sedes, Superumque invita penates
 Mortali mutavit humo, mox corpore rursus,
 Carceribusque abitura suis. cur horreat orbis
 Particulam mutare aliam? cur semper in uno
 Stare loco, patriaque velit se affigere gleba?
 Undique, quæ geminos tollit, vel deprimit axes
 Natura mundi que labor, quaque incubat undis
 Fornicibus domus alta suis, virtutibus ingens
 Porrigitur spatium, nec servens cura sciendi
 Sistitur, idcircoque cupit furor iste vagari.
 India bis geniti redimunt tempora Bacchi,
 Argolicæque duces, & Graja nomina terra
 Thessalicus pollexit ager. Tirynthius olim
 Hospes in extremis confedit Gadibus heros,
 Alcmena matrisque satur. defossa metalli
 Pondera in ignoto Batavum soteria mundo
 Quarit, & immensum circumfert vela per orbem.
 Non Ithacum tenuere lites, geminosque Mycenæ
 Atridas, abiit Latio dimissa Iuventus,
 Cecropidumque stetit tandem novus advena portis.
 At vos Hercyniæ vicinas salicibus arces
 Liquistis fortes animæ, Belgasque videndi
 Causa fuit magno libertas Principe tuta,
 Nec picta regionis amor, sacraque Musis
 Lamina, & in mediis nascens sapientia bellis.
 Non hic fallacis scelerata insania sed
 Aspersit labem generi, non improba Siren,
 Nec Circe potuit castas inflectere mentes,
 Aut scelerum suadere modos. dulcissima vitæ
 Otia Romana rapuerunt tempora chartæ,
 Et modo surgentis Romæ, modo fata cadentis,*

Quin

Quin ubi majores mens volveret ardua curas,
 Socratica dulcis Sophia latuistis in umbrâ,
 Aut Themidos sacro didicistis jura recessu,
 Et veterum nostro versastis sidere leges.
 Nunc Patria vos cura vocat, blandique penates,
 Bellorumque immune solum. jam grande laborum
 Terra parens designat onus, subductaque Marti
 Imperia, & claros offert respublica fasces.

Illustres virtute vii, nec sanguinis ortu
 Degeneres, proavum nulli splendore secundi,
 Felici remeate gradu. nos prospera vobis
 Vota damus, fremituque afflamus vela faventi.
 Cymothoë placidis calcans vada cœrula plantis
 Sternit aq̄uas, toto subsidunt aquora ponto,
 Assiliensque rati proram levis alluit unda.
 Et, qui i sacra Deis fratrum concordia, fr̄gent
 Placatos inter Pollux cum Castore fluctus.
 Ipse etiam Æolio dimissus carcere sentit
 Inssa Deum, laxatque sinus, & vela secundus
 Auster, & à puppi surgens comitatur exites.
 Et jam lata novos recipit Silesia vultus,
 Et dominos vehit Elsa suos, jam Nissa fluente
 Luxurians sociâ gaudens lascivit in urbe,
 Aggeribusque excussus abit. jam Ciga triumphans
 Civiles vestro damnat sub nomine rixas.
 Illic consiliis populos, & legibus urbes
 Flectite, ad exemplum moderantium cuncta Deorū,
 Sex pacem fortuna dabit, seu barbarus hostis
 Inferet Hungaricis funestum sinibus ignem,
 Et turbata quies districtos porriget enses.
 Illic Auriaci magna ornamenta Lycei,
 Et seris viatura etiam memorabitis annis
 Nomina. ut, Ausonia decus immortale loquelæ,
 Vindictæ aternos Batavis Cuneus honores,
 Et Latii genium, & priças promittat Athenas.
 Illic Barlaï faciles in carmina Musas,

*Vt Vos si faciunda mihi narrabitis ora.
 Mox ubi festa dies hilari decurret Iaccho.
 Augustos inter procures, cognataque vobis
 Stemmata, Battavica referetis robora terra,
 Hinc pelago cinctos populos, hinc milite tutum
 Aut Mosæ Vahalique latus : duo fulmina belli
 Nassavios : pulsum obsessis à mœnibus hostem :
 Occiduis nuper victos in partibus Indos :
 Et tandem capta obsidium memorabile Brada.*

Ad Nobilissimum Virum

D. C O N S T A N T I N U M
 H V G E N I U M,

Equitem , Febre correptum.

DI, quibus imperiū est vita, Batavūmq; salus.
 Tuque Deo prognate puer, quo vindice rursus
 Ostendit laceros latis mortalibus artus.
 Hippolytus, tantosque potens medicina dolores
 Leniit, & vanos obitus risere quadrigæ:
 Incolumè hoc servate caput, quo sospite gaudent
 Aonides, hederamque comis, laurumque capillis
 Implicuere Deæ; cuius Parnassia latè
 Carminibus delubra sonant: nec solæ disertos
 Addidicit gens nostra modos; cui Gallus & ipsa
 Mancipat Ausonias Cypris festiva Camœnas:
 Nec generosa suos variè subtraxit honores
 Albion, & Latia permiscens verba loquela
 Vandalus indomitos juvenum distavit amores.
 Quid mihi fatales Lachesis, festina nocendi,
 Precipitas irata colos? cur stamina velox,
 Dignæque perpetuâ florentia fata juveniâ
 Mortiferis adflas odiis, & sidera morbis
 Et totum vesana malis adspergis Olympum,

In

*In charos violenta lares. arcessite manes
 Numina, & infesti pateant tot febris hostes,
 Et sedi secura cohors, quibus otia Soles,
 Virtutumque trahunt lentas fastidia luges.
 Hi pereant, queis vita perit : queis fama vacillans
 Ægrotat, marcetque levis flos integer ævi,
 Nec patria sapuisse placet. cur corpora constant,
 Queis anima vis celsa labat, vivisque fatiscit,
 Et moritur pars magna sui ? sat juris in illos
 Mors habet : hi tremulo ducunt vestigia gressu,
 Quos sanos vixisse pudet. vos nobile pignus,
 Vos Batavis servate virum, quo Belgica vate
 Gaudet, & aternis inscripsit nomina fastis
 Cattus, & antiqua reparat dispendia lingua.
 Hos vetuit sua Musa mori, fatique triumphis
 Eximit, & coeli donat clementia seculo.
 His nascens Aurora jubar, primosque jugales
 Commodat, his facilis pandit sua lumina Titan,
 Et vigiles demulcet equos : his provida seros
 Continuat natura dies ; inimica fugantur
 Sidera ; mansuetis famulatur nubibus ether :
 Morbidaque avertunt memores contagia Muses.*

*Phœbe pater, totum medico cui sufficit Hamum,
 Odrysiumque nemus, Patareaque rura ministrat
 Terra parens, agri cessas memor esse poeta ?
 Nec te docta chelys, totumque audita per orbem,
 Trans Ligerim, Rhodanumque, Alpinaque culmina,
 Oxonios, tetigisse potest ? cur nostra moraris (colles
 Vota Deus ? tu consilio fulcire ruentem,
 Tu sanare potes. tu mitia sidera nosti ;
 Totque soli cœlique vices ; quæ tempora Luna
 Designet fatale jubar : quo lumine prosit
 Signifer, & quali Stygiis revocentur ab oris
 Pallentes virtute animæ. non Lemnia tellus,
 Aut Creta te gleba latet : non divitis Indi
 Balsama, non pingues succi, quibus ipsa sororum*

*Pensa trahas, ducasque tuo sub pollice fustum.
 Respice quâ latis frondet sub saltibus Haga,
 Et gelidam præbet turbis spatiantibus umbram,
 Quâ meus afflicto languens Hugenius artus,
 Affectamque anima sedem, atque ignava tuetur
 Membra dolens. blandum capiti circunde papaver;
 Succurrat Pana: ea favens, ne turbida Morpheus
 Objeclet simulacra vagus: ne vanus inani
 Phantasmus illudat specie, vel sæva Phobetor
 Ora ferat: lenes restaurent robora somni,
 Et medisis valeat serpens Epidaurius herbis.
 Redde virum nobis, reddas tibi, redde Deorum
 Concilio, Batarumque duci, tu vota secunda.
 Interea absentem mœrens affabor amicum.*

*Hei Patria spes magna jaces, pigroque cubili
 Languidulum demergis onus; nec gratia vultus
 Pristina, nec solitam generosa modestia frontem
 Explicat: immites urunt præcordia febres,
 Distendit fera flamma caput, vicinaque menti
 Lancinat æthereis cognatam sedibus arcem.
 Hei mihi qualis eras, cum circumfusa loquentem
 Curia, cum lati spectarent ora clientes,
 Dictaret responsa Themis: tibi plauderet aula,
 Gauderent te rostra viro. Iam dextera languet,
 Cui toties descriptus amor, Vene, eoque, jocique,
 Et quicquid Cytherea probat, fallaxque juvenæ
 Ingenium: quæ laudet amans, quæque oderit idem:
 Quæ cupiat, nolitque furens. vis tanta resedit,
 Nec vatem sinit esse calor, pejorque furorem
 Obtundit, Phœbumque furor, flammâ altera flammâ,
 Faxque facem, non labra sibi tibi torrida fontes
 Castalii, Cirrheaque liquor, sed pharmaca mille
 Simplicibus decocta rigant. nunc altera potas
 Flumina, nunc tetricus tibi fastidita Machaon
 Ferula parat, dubiisque docet dediscere cœnas,
 Aut Curii præscribit olus: vel quale sub ipso*

Fabri-

*Fabricius consulque bibit Serranus aratro.
Iam vegeti nutant gressus : nec limina calcas
Auriaco calcata duci. jam Principis harent
Et Domini rescripta tui. suspensa canorum
Iam damnat testudo melos, fidibusque remissis
Tristis languenti resonat lamenta magistro.*

Adspice mortalis fugientia secula vita :

*En fragile est, quodcunque sumus: dum vivimus, in-
Mille modos lethique vices versamur, & unus, (ter
Vel levis, ad mortem nobis suffecerit error.*

*Non tituli, gentisque decus, non tacta Deorum
Colla manu, aut Tyrio saturata murice vestes,
Non totam complexa Themis, non ebria Phœbo
Pectora ab agro deducunt corpore febres.*

*Diffuimus gens nata mori, pariterque serenum
Ordinar cum morte diem : quâ vescimur aurâ
Fati causa latet, secretaque semina lentos*

*Constantine forvent obitus : sua funera secum
Circumfert moriturus homo : suspiria, tusses,
Et luctus, fomenta malis, & pravia præbent
Instantis documenta rogi. Mens sola Deorum
Expectat secura domos, & conscia cœli,*

*Quas optat, meditatatur opes, nec noxia tabo
Sidera, neq; diris minitantem afflatibus æthram,
Astrorumque timet vultus : capit illa laboris
Lenimenta sui, & magni promissa parentis
Versat, & ingentem volvit sub pectore Christum,
Hæc subeant animo voces, hæc sensa superstes,
Hosce tuo languens monitus concede dolori.*

*Ad Apollinem, pro restitutâ Constantino
Hugenio valetudine ,*

CARMEN VOTIVUM.

P*Hæbe pater, cujus triplici sub numine numen
Et Claros & Tenedos coluit : cui carmina cordi*

Et jaculis armata manus, victrixque labantes
 Instaurat medicina dies, ac languida motus
 Debet vita suos, ereptaque nomina letho:
 Iam grati tibi thura damus, Rhenique sub ipsis
 Finibus accensis fumant altaria donis,
 Et Batavum tibi flagrat ager; dum lata renides
 Auxilio natura tuo, & properantia sistens
 Stamina, fatales hoc saltem in corpore lucas
 Despicit, & magno producit lumina vati.
 Agricola lectus Cereri de rure maniplis
 Sacra ferunt, placat Bacchum caper omnibus aris,
 Odrysium taurus, magno centena parantur
 Busta Iovi, Trivique truces delinuit iras
 Cerva cadens. Tibi nos priscos mactamus honores,
 Taurumque, & raptas calidâ de matre bidentes,
 Quosque sacrat tibi Persis equos. mihi Pegasus alter
 Fundit aquas, aperitque sacri fastigia montis
 Vngula; quo totos despumet pagina fontes
 In laudes Thymbræ tuas. tu carminis audis
 Vota mei, sospesque tuis Hugenius herbis
 Rursus inoffenso ducit vestigia gressu,
 Iamque rediit à morte valet, Musisque renasci
 Incipit, & lentas cantu proscribere febres.
 Qualis ubi æstivas insana Canicula messes
 Verberat, inflexo nutant Cerealis collo
 Pondera, & arentes succumbunt ignibus agri:
 Tum melior postquam aura diem, secundaq; longas
 Dispulit unda faces, redeunt sua robora culmis,
 Vita satis; & qua poterat peruisse videri,
 Spes dominum ridiviva leuat. non sola vetustas,
 Maonidesque pater, vel sacris nobilis hymnis
 Callimachus tua facta canet; tibi tempora dicent
 Votivum quoq; nostra melos, tibi scribimus hymnum
 In Batavis, tanguitque pios tua numina Belgas,
 Plus Deus Hippolyto sanas, quem ludicra vaturn;
 Discerptum commenta stupent, superisque renatum

Men-

*Mendaces cecinere tuba. plorata reducit
 Funera, & extinctum falsis Epidaurius herbis
 Excitat Androgeum, & Troja sub moenibus altis
 Ficta Philocteta sanavit crura Machaon.
 Cedat Phillyrides, Amythaoniusque Melampus,
 Et Grajis qui praeſtat opem Podalirius agris.
 Tu cunctis plus Phœbe juvas, diſruptaque penè
 Federa tot vaturn reparas. ſanantur in iſto
 Corpore Pierides: afflictaque brachia læta
 Permiſcent Charites. animâ Barlaam in illâ
 Soſpes abit, vivitque iterum: communis utrique eſt
 Vna ſalus, commune decus: lingueſcimus iſdem
 Deſicimusque malis: ruſumque juvamus iſdem
 Erigimurque bonis. hæc ſors redamantis amici eſt,
 Hic Pyladem teſtatur amor, devincit Oreſtem,
 Pirithoumque fides. En quanto patriæ plauſu
 Lætitia dat ſigna ſua. venerabilis aula
 Gaudia diſſimulat Princeps: dulciſſima mater
 Non morbi ſpatia ampla dolens, ſed cuncta ſalutis
 Expendit momenta tua. non Curia fratris
 Tardari triſtatur iter. generoſa ſorores
 Lumina detergunt lachrymis, nec fletibus ultra
 Ora rigant, lætaque queant placuiſſe puella,
 Dum ſolitus redit ore rubor; caſtique lepores,
 Blandaque ſperantes facundia fleclit amantes.*

*Pandite vos Heliconæ viri, cantuſque ciete
 Turba poëtarum; nec tu celebrata Camœnis
 Anna ſoror ſuspende lyram: licet iſta maritus
 Ocia & ingratas forſan ſaſtidiat artes.
 Oſcula tantisper, tantisper baſia differ,
 Neglectuſque tuâ jam ſaltem parvulus aula
 Luſitet Aſcanius, donec ſolennia Phœbo
 Carmina & incolumi ſuspendas vota poëta.
 Traxerat Eurydicen Stygiis Rhodopeius Orpheus
 Sedibus, unanimi Thrace cum barbara plauſu
 Accinuit reduci. nec, cum pallentibus umbris*

Exit

Exiit audaci Theſeus juratus amico,
 Et tremeret Styx atra duos, ſua gaudia preſſit
 Gracia, at invicto ſuſpenderit ſerta ſodali.
 Nunc etiam ſua jura neci, Ditiſque triumphum
 Abſtulit illa dies, ſpoliūque invidit Averno;
 Quā novus, & fractos reparans Hugenius artus
 Ambulat, & ſoliiſſat palatia curis,
 Aut turbata ſuis accommodat organa cannis,
 Aut doctum modulatur epos, vel ſidera ſpectat
 Æqua ſibi, Superūque domos meretur, & ortus
 Flammarumque citos obitus, vel verba diſertus,
 Et ſua in innumeras diſfundit nomina gentes,
 Linguarum ſandique potens. Quid maxima ceſſas
 Gloria Toxandrum, Bataci vox prima Senatus,
 Grande decus vatum, Catſi? ſi femina, virgo,
 Si Memphis laſciva ſuos ſuggeſſit amores,
 Si matres meruere cani, & ſua munia per te
 Prædara didicere natus, dociliſque reperta eſt
 Battavia, aſſerto potius jam barbata vati,
 Et Clario concede Deo. jam littora Nerei,
 Naiadumque chori, vicinaque numina Fauni
 Exſiunt, recubantſque aliquis ſub tegmine ſagi
 Extingtum nondum crudeli funere Daphnim
 Ingeminat calamis Corydon, vel gutture Phyllis.
 Quæque viri forſan thalamos Galatea ſubibit,
 Sic gaviſa canit: Vos hoc venerabile Belgis
 Depositem ſervate Dii: ſi ſidera poſcant
 Indigetem, ſerò Superos & limina Divūm
 Adſpiciat patrio proles contermina cælo.
 Spem faciat ſobolis, venturorumque nepotum,
 Quem totum perūſſe nefas, nec clarior orbis
 Incola languenti prorsus ſua ſubtrahat arvo
 Nomina. quæ paribus patrem virtutibus æquet,
 Progenies tantos decoret victura penates.

LAUDATIO HORTVLI,

Siti in agro Leydensi, extrà portam Rhe-
noburgicam, intrà primum ab urbe
lapidem.

Hortule, Apollineos toties cui rustica cantus
Pieris ingeminat, foliisque instillat amorem
Carminis, & lenes resonant arbusta Camœ-
Hortule, qui fesse toties silatia menti (na:
Sufficis, & tetricas curis levioribus horas
Delinire soles, & post abrupta laborum
Ad secreta vocas, Zephyris perflantibus orbem,
Fecundos jam pande sinus, almaque parentis
Deposita, messesque avido promitte colono.
Cessit hyems, cessere trucidæ fastidiæ brumæ,
Sideraque in faciles nimium crudelia Belgas.
Occidit effusa glacialis Aquarius urna,
Nec Pisces cum Sole meant; Leda pererrat
Astra Phlegon, laxisque dies expandit habenis,
Et matutinam vocat ad mætralia Nisam
Purpureis Aurora genis. fumantia tauris
Tergora lassat ager, discissaque vomere tellus
Solvitur, & cupidis admittit semina sulcis.
Sic terris sua vita redit, coeloque parente
Concipiunt animas, naturaque foeta laborat,
Et varium molitur opus. me conscia veris
Vis agitat, pigrumque jubet secedere mundo,
Afflatum propiore Deo. nova gliscit ab imo
Pectore Musarum rabies, eademque poetam
Tempestas annumque facit. cœlique calore
Pierides & Vesta calent. juvat ire per horti
Delicias laudesque mei, positisque coronis,
Nec jam Daphnea redimitus tempora lauro,
Fraxinea tenerum carmen meditabor in umbra.

Hor-

Hortule, non ego te gelidâ regione Trionum,
 Arcadiaque jugis, vel duri ad Strymonis undas
 Quæsierim, Scythicoque solo, quâ verberat Arctos
 Proxima frigentes populos, frenoque coerces
 Nereides immane gelu, noctemve diemve
 Continuat cœli facies, & rellior orbis
 Machina partiri nescit cum luce tenebras.
 Nec te Sole, rubens torrensque caloribus Indum
 Zona tenet, non ustus Arabs, non indigus unda
 Afer, & ardenti tellus vicina Canopo.
 Te, cum vasta suis terrarum corpora quondam
 Digereret Deus ipse locis, divisaque sedes
 Acciperent elementa suas, Solem inter & Arcton
 Conditor in Batavis posuit; ne fervidus Æthon
 Vreret, & siccas radiis elideret herbas,
 Aut frigus tardaret iners: tibi temperat æstus
 Frigoribus natura favens. Tu languida Rheni
 Flumina, Teutonicisque ruentem sedibus amnem
 Sistis, & hic nullo metuendum vortice lambis.
 Hunc sitiens æstate bibis; tibi pocula lato
 Sufficit, & tremulis stagnans allabitur undis.
 Hic Latia steterunt aquilæ, sua castra Quiritum
 Te circum posuere duces. te, missus in orbem
 Saxo Britannorum, Tamesinaque littora, pressit.
 Engisto ductore redux. admirum: rat undis
 Oceanus, propiorque suas ad volvit arenas
 Thetis, & albentes circumdat cerula colles.
 Hortule Hamadryadum requies, Fauniq; voluptas,
 Et Pani dilecte Deo, Corydonis amores,
 Delicium pueris, statio secunda puellis,
 Quam te læta Pales pratibus viridantibus ambit
 Undique, quam laxis succrescunt gramina campis.
 Et circum tibi ridet ager. quam plurima passim
 Pascua tondet ovis, distentaque cernitur Io,
 Sed dudum neglecta Iovi. spatiosa vagantur
 Flexipedes per prata boves, armenta que fervens

*Taurus init, reparatque sua dispendia gentis,
 Hic, quibus in tenera jam ludunt cornua fronte,
 Imbelles spectes vitulos, mollesque juvencas,
 Errantesque procul tenera sine matre bidentes.
 His permixtus equus campo sese arduus infert,
 Impatiens freni, & multum spumantis habena,
 Languidasque inter pecudes generosa profusis
 Immergit sua colla iubis, bellicque furores
 Concipit, & nondum conspecto irascitur hoste.
 Undique caruleum spatioso fornice cælum
 Incubat, & superum sublimes explicat arces,
 Flammiferumque globum Solis, Lunamque Deosque
 Objicit, & vario labentia sidera motu.
 Nulla oculos sistunt silva, non lumina montes,
 Laxa patent spatia, & vasti pars altera mundi.
 Non aliter Latis Circa cacumina surgunt
 Littoribus, Bajæque nitent; ubi tramite longo
 Tyrrenos ultra fluctus, Siculumque profundum,
 Imminet adversis æther declivior Afriis,
 Italaque oppositum tellus adspectat Atlantem.*

*Plus illum tu Leida beas, laudesque tuorum
 Pars sentit tantilla tui. Tu mitia Musis
 Otia das, spretaque novos Libethride lymphæ
 Diffuis in latices. mediis non Pallas Athenis
 Queritur, Aonia Cirrham liquere sorores,
 Ipsa Claros Phœbum Delosque antiqua requirit.
 Hic habitant vates, hic numina docta serenos
 Doctrina posuere lares. nova nascitur in te
 Gracia, Cecropidaque novi. nunc altera Belgis
 Ausonia est. in te Latialis Roma renasci
 Incipit. hic varias industria parturit artes:
 Dictat jura Themis, distinguit crimina recto
 Religio, & lentis remoratur stamina fuscis
 Parcarum Medicina potens. sua viscera pandit
 Et cœcos natura sinus, verique recessus,
 Ancipitesque aperit rerum Sapientia causas.*

Hæc fundi laus prima mei est, hæc sorte superbit,
 Et sibi vicina præconia vendicat urbis
 Tot Musis illustre solum. sit milite fortis
 Hesperia pugnacis ager : sit Gallia Baccho
 Nobilis ; illustret candenti marmore regum
 Tecta Ligur : niveum peregrinis India regnis
 Mittat eburi : fundant molles sua thura Sabæi :
 Hæc loca venturis doctorum gloria seclis
 Consecrat, & totum diffundit fama per orbem.

Dic mihi purpurei gratissima filia Veris
 Flora, quibus tenerum nuper conseveris hortum
 Floribus, & quales pingant virgulta colores.
 Arboreos tu Faune senex ediffere fetus,
 Dicite lasciva Barlæi rura Napææ,
 Dicite, Hamadryades, agrestia nympha, Divæ,
 Roscida disparibus nascentia germina formis.
 Assurgant patulis argentea lilia labris,
 Quæ violent candore nivem, vel odoribus Hyblæm.
 Hæc inter croceo præbescunt altera vultu,
 Quæ vincant fulgore diem, Solisque læssant
 Lumen, & Assyrio rutilantem murice pallam.
 Sunt violæ molles ; sunt, quas elementior aura
 Educat, at nullo nocituri vulnere dentes ;
 Et crocus auricomans, & gloria veris adulæ
 Crinita per colla rose, quas Cypris Adoni
 Inspergat studiosa suo, rapiendaque jamjam
 Legerat in Siculis gradians Proserpina campis.
 Hic quoque, Threiciis ad nos transmissus ab oris,
 Flos vires, imperiique decus regale Corona
 Sceptrorumque notant facies. hic lumen pascit
 Tulparum venerandus honor, preciumque coloris
 Mirantur tam grande sui. stat margine quædam
 Discolor, hæc varia folium vibice flagellat,
 Sanguineis hæc tincta notis, hæc cærulea fundo est,
 Hæc umbone rubet, fulvumque intermixcat illi,
 Illi purpureum. totos facundia fontes

Læxat,

Laxat, & hac ipsa Batavus jam cernit in herba
 Stultitia documenta sua, cura que virili
 Indignas telluris opes. appenditur auro
 Immitis spoliis Borea, brumaeque rigentis
 Opprobrium, & centum pignus violabile causis.
 Non Veneri sacra myrti, se: oque comantes
 Narcissi, nardique deest fragrantis arista,
 Et cum luteolo rutilantia fraga hyacintho,
 Cecropiumque thymum. crispas de sentibus uvas
 Pendentes late videas, totoque rubentes
 Cortice, & è teneris tot pendula corpora ramis.
 Hic etiam ventres minuens lactuca tumentes,
 Et molles malva, cichoreaue frigida laxis
 Succrescunt spatii: fabrorum prandia beta
 Hic sapiunt, & quæ betis se jungere gaudens
 Venosa stant lege fabæ. quas expetat ipse
 Pythagoras, solasque suis commendet alumniis.
 Parte alia intortis erecto stipite pisif
 Floret ager: juxta grævida quæ nascitur alvo,
 In ventrem cucumis, pragnansque cucurbita serpit.

Delia fatidicas cessent attollere lauros
 Littora, Cæsareos quæ cingant sertæ capillos,
 Hinc, Romane, petas. hic versa amplectere Daphnem
 Phæbe pater, causamque tui mirare furoris.
 Et, tu Bacche, meis Acheloiæ pocula misce
 Vitibus, & plenis latices extunde racemis.
 En succo vineta tument, suppositaque botros
 Tecta levant, petiturque mea vindemia curâ.
 Hac circum lenta salices, tiliæque sequaces,
 Et nux junctæ viæ spatiosis frondibus umbram
 Explicat, & pandendo protrudunt frigora dorso,
 Oceanique gravem nocituram frugibus auram.
 Et latus immitis Borea, multumque rigentem
 Hiberno sub patre Iovem. dispendia cali
 Corrigimus Batavi studio, sylvasque procellis
 Objicimus, doctique truces eludimus Euros.

Hic

Hic recubans magni miror fundamenta mundi,
 Autoremque Deum : quot se sapientia formis
 Pandat, & unde suas arcessant singula causas.
 Quæ vis cuncta agitet, quæ tot distincta figuris
 Corpora, & æstivos pingat solertia flores.
 Cur huic caruleus, cur sit color aureus illi :
 Hic bulbo, teneris aliis radicibus agris
 Hæreat ; in mediâ cur crescant colchica brumâ,
 Anticipet ver helleborus ; funesta furentem
 Expectent aconita Canem : cur flexus ab ortu
 Tendat in occasum, medio declivis ab axe
 Phœbæa comes ille facis : cur præpete fato
 Vna dies natos hos cernat, & una peremptos.
 Antè oculos stat cura Deum, & venerabile cunctis
 Numen inest foliis : stant circumfusa Deorum
 Munera : jam digitis prensas, jam lumine spectas
 Ingenii coelestis opus : jam proxima gustat
 Artificem natura suum. latet ipsa sub herbis
 Majestas Superum, & mediis spectatur in arvis.
 Quod si manè diem roseis Matuta quadrigis
 Vectet, & humanos opera ad consuetos labores
 Invitet Thaumantis Eos, concentibus æther,
 Et circum resonant avibus virgulta canoris.
 Triste gemit focia viduatus compare turtur ;
 Passere vernat ager, qualis tibi Lesbia primos
 Impetiit petulans digitos : perstringit hirundo
 Agrestes lasciva lacus, & vertice in alto
 Insiliunt ramis imitantes omnia pica.
 Tu quoque, quæ medio pendes sublimis inani,
 Nuncia veris avis, pulchrâ sub casside cantus,
 Et dulces iteras modulos, ni carmina turbet
 Turdus edax, picusque loquax, & aquaticus anser.
 At non Ismaria patitur clementia Divum
 Pellicis ore frui, (nec enim datis omnia Divi)
 Quæ scelus infandum Terei, dirumque sororis
 Ploret torva nefas ; gelidi non Phæsidis ales

Cerni.

Cernitur, aut Numidum glocitans gallina per agros.
 In quorum subiere locum raneque loquaces,
 Vespaque, & aestiva facundia rauca cicada.
 Huc vocalis olor nitidis argenteus alis
 Ad volat, & totum cantu circumstrepit hortum,
 Forte memor Leda, quarens, quam fallat, amator.
 Hesperidum celebrant hortos praconia vatum,
 Pomaque sopito male custodita Draconi:
 Thessala laxidantur Tempe: Baiaque tepentes,
 Et quae frugiferis Phaeacum Autumnus habebat
 Iugera culta locis: Helicon, & Adonidis horti,
 Et quos sublimi suspendit in aëre dives
 Assyria, & magnis cantata Semiramis ausis.
 Audiat Aëna parens florum: sit fertilis Hybla,
 Spiet thuriferis Panchaia pinguis arenis:
 Despiciant Siculos Paestana resiri cympos.
 Hic mea cantatis praestant viridaria fundis;
 Hac Dryades, Dryadumque domus, villaque coro-
 Et prope inoffensis Vvarmunda tuetur ocellis, (nam
 Virginibusque sacer quondam locus, & scelerata
 Templa Deum subversa manu, quae proxima Rheno
 Arx stetit, & veteres posuere cubilia Catthi.
 Illic rura jacent emptis celebrata caballis;
 Nec procul à facili cantata Thaide sedes:
 Frondibus Endelgesta latens, & flebilis, eheu,
 Ruderibus domus alta suis. spectamus iniqui
 Temporis invidiam, & veteris vestigia belli
 Posteritas agnoscit inops. mare, flumina, terras,
 Oppida, tecta, lacus, celsoque minantia coelo
 Culmina semideum tandem invidiosa vetustas
 Destruis, & prisca laudes mala deprimis evi.
 Hortule, jam seruet calidissima Solibus aestas,
 Et subit ardentem lampas Phœbea Leonem,
 Virgineos subitura sinus, & sidera Libra.
 Da fructus, da fraga mihi, da mitia poma,
 Lumenque rubens cerasum, mox autumnalia prun:

Et pyra, & implexis pendentiâ vina racemis.
 Hac colui mercede rudem: sperataque de te
 Spes hac sola fuit. nam postquam gravior orbi
 Triptolemius pingui glandem mutavit aristâ,
 Crevit cura gula, peperitque licentiâ luxum,
 Tota nec in mensas suffecit terra superbas.
 Da requiem fesso, postquam lassata Sophorum
 Vox mea voce fuit, postquam strepuere penates
 Murmure Socratico, & querula certamine turbe.
 Sic tibi sit nullo nociturus Sirius aestus:
 Lenius insurgent Caui: non strangulet herbas
 Agricolis in visâ filix: non semina durum
 Elidat perimatque gelu; non grandine florum
 Colla labent: semper modicis destillet Olympus
 Imbribus in Vestæ gremium: sic sidera donet
 Iuppiter aqua tibi, & venientes proroget annos.

IN RECTORATVM,

Sive

PRÆFECTVRAM ACADEMICAM

Clarissimi Viri

PETRI CVNÆI,

Iurisprudentiæ in Batavorum Academia
 Professoris celeberrimi.

Quis Deus Auriaci clarissima sceptrâ Lycæi,
 Et tantum tibi credit onus? nū Delphica fasces
 Assignant responsa novos, & præscia fas
 Destinât imperiis tacito corintha recessu?
 An, velut Eoas Medo concessit habenas,
 Infremuit tibi latus equus, fallaxque caballus
 Augustum monstravit iter: vel fixa parenti
 Oscula Palladiis sacrarunt nomina regnis?
 Num bella tibi artus honos, vel vindice dextrâ

Hæc

Hos titulos fortuna dedit ? num fascibus hares
 Succedis , proavumque capis moderamina rector ?
 Praeficeris Phœbi laribus, dominumque salutat
 Te supplex doctrina sumum ; nec iussa minorum
 Exequeris protrita Deum. quin iudice regnas
 Nassoio, tantique Ducis mandata capeffis.
 Scilicet assertor patriæ, terrorque Philippi,
 Neptunum Vestamque domans, dum classibus æquor
 Vindicat, & dubii librat discrimina belli,
 Pieridum procurat opus, Martique ministrans
 Expendit momenta scholæ : quo præsede in uno
 Battavia stet tuta salus, nec fada triumphet
 Barbaries, placidasque ferox exterminet artes
 Odrysius, rudibusque ruat facundia castris.
 Insedit labor iste Ducem : geminisque Batavi
 Vincimus aspiciis ; & dum manus altera ferrum,
 Altera Cecropia versat consulta Minerva,
 Arcetur malesanus Iber, securaque tollit
 Pileæ, & armorum captat solatia Belga.
 Hec Pandionia Musis patuistis Athenæ,
 Doctorum secunda domus ; subversa Cleanthis
 Atria, Socraticique lares. mox prisca potentes
 Eloquio rostris donavit Roma Quirites,
 Et Latii laus ista fuit. migrastis & illinc
 Aonides, sociæque vagus cum Pallade Phœbus
 Constitit in Batavis, profugas ubi Leida Camœnas
 Excipiens, placida tutas in sede locavit.
 Sunt regnis studiisque vices, pariterque curules
 Et Musas sors caci premit. tibi lata secures
 Iam defert Schola nostra suas, eademque potestas
 Bis concessa viro, bis laudatura regentem,
 Evehit, & dominum claris præfecit habenis.
 Te rectore ferunt per amœnos Phocidis agros
 Castalios undasse lacus : gavisæ sororum
 Atriæ felices tali moderamine fastis
 Inscrispisse dies. tu docta iurgia putis

Frangere, tu fluctus, tempestate quo futuras
 Evitare sagax, facili sermone mederi,
 Tritumque minas poteras componere dictis.
 Ac velut a quoreis prudens Palinurus in undis
 Assidet intrepidus clavo, torquetque curinam,
 Et decimis subducit aquis: seu fervida qualis
 Laxat anhelanti moderator colla caballo
 Automedon, calida nunc contrahis ora juventa,
 Nunc sapiens laxas. nunc spernitur ira tacendo,
 Et rabiem mora parva domat: nunc effersus horret
 Iussa furor, vultusque timent responsa severi
 Alcinoi, Lapithaeque truces. si sidera tentet
 Enceladus, superisque Iovem detrudere regnis
 Titanum fera corda parent, jamque ipsa vacillet
 Majestas augusta Deum, trepidique Senatus
 Regia, fulmineo audacem Typhoea telo
 Dejecit, & natos caelum rescindere fratres.
 Non alium Latia gradientem clarius arces
 Conspectere ducem, quoties capitolia consul
 Scanderet, & rigida tremarent ante ora secures.
 Te quoque Apollinei generosa insignia regni,
 Sceptra beant, decorisque micat regalis imago
 Aemula. sunt Phœbo trabea, subsellia, fasces,
 Quique Deum testetur, honos. tu pilea donas
 Emeritis: tu sudatis das premia curis
 Arbiter, & clavis precium decernis alumnis,
 Palladia tot iura toga. tu iussa Senatus
 Tranquilla ratione regis, tantique superbum
 Nominis officium, majestatemque verendam
 Dissimulas, vultuque premis tua sceptrum modesto.
 Advolat ad tanta totius praconis fama
 Orbis, & in Batavo nascentes littore Musas
 Quaevis terra colit. veniunt, qui mustea Celta
 Pota bibunt, quos mittit Arar, rapidusque Garum.
 Volvulusque Liger. p̄sti venere Britanni, (na.
 Quosque ferox longis abigit Germania bellis,

Pannonius, potiorque Padi, Dæusque, Gothusque,
 Vandalus, & nobis jam mihi nomina Cimbri.
 Dat dextram, juratque fidem vicina Sicambriam
 Progenies, Frisique, & qui ferus innatat undis
 Toxander: pacemque tuus sub legibus obtant.
 Ipsa Palatina majestas debita terra
 Proles celsa Dacum, sub te jam præfide captat
 Otia, & imbelles præclaris artibus annos
 Mancipat Heroium soboles. his pulpita turgent
 Vultibus, Aoniiue lares: hæc purpura fasces
 Irradiat veneranda tuos. sic regia sceptris
 Parent, sceptra tuis. mandataque prælegis ostro.
 Ecquis Thespiadas tali rectore sorores
 Respuat? aut quando studium meliora patebunt
 Seculis? quis decors ades, qui jungere tecum
 Verba neget? cui victricem facundia palmam
 Destinât, & præscos Hellas transcripsit honores.
 Nam velut immensas lampas Phœbeia terras
 Illustrat, pariterque fovet, lumenque coruscum
 Utilitate probat, titulis illustribus addis
 Doctrina documenta tua: quas dirigis artes,
 Ipse doces, sociasque tuis tot commoda curis.
 Nonne vides quantis Academia leta triumphis
 Emicet, & pleno doctorum fama theatro
 Prostat ovans, lambatque altum invidiosa cacumen
 Gloriæ? Iam clarus Themidos delubra sacerdos
 Ingreditur, querulique aperit spectante corona
 Iurâ fori, laurosque refert. Iam se stans Galeni
 Vadit iter laudum, & Coos solennia jurat
 Verba Deo. jam quadriiugo Sapiëntia curru
 Invehitur, vocisque tuæ suffragia sperat
 Terrarum, pelagique sagax scrutator, & æthra.
 Quique salutiferum terris commendat Olympum,
 Æthereosque sonos, & magni nomina Christi,
 Sub tua signa venit. nunquam majore Lycaum
 Proventu Batavis tot docta pignora mentis

*Edidit. in cunctas messis tua funditur urbes.
 Excipit hunc trabeata domus, rostrisque disertum
 Praeficit, ille levis castigat crimina vulgi,
 Inque adytis, Superum ante aras, oracula pandit
 Et coeli destillat opes. solatia morbis
 Blanda Machaonia praebebat solertia dextra.
 Auspiciis haec cuncta tuis, hac voce reguntur,
 Iudiciiisque vigent, despectaque rursus Apollo
 Signa levat. mox fatorum currentibus annis
 Palladios iterum spondent tibi sidera fasces.*

O P E R V M

Clariss. Doctissimique Viri,
 D. GERARDI IOANNIS
 VOSSII,

Heydelbergensis, Eloquentiae, Chronologiae,
 ac linguae Graecae apud Batavos
 Professoris celeberrimi,

P A N E G Y R I S.

F Elices Nemetum populi, tuque optime Nicri
 Accola, cui placidas veteri de sede Camoenas
 Dispulit Austriacae furor implacabilis aula,
 Casareaeque ciens aquilas & nixus Iberum
 Intrepidam virtute Ligur; tot damna, vicesque
 Imperii, & profugum mutato Principe Phœbum
 Hoc uno solare viro: quem matre cadentem
 Ipse tuo fovit puerum Thymbræus in antro,
 Vangionumque Dea. Iam desine tristior atros
 Sollicitare dies, & quæ tibi secula currunt
 Dura queri. sparsa rursus coiere sorores,
 Et reduces mens ista capit. Permessus & omnis
 Hac Helicon sub fronte latet, sociataque curas
 Conglomerat doctrina suas, & fundit ab uno

Pectore

Peſtore Romanæ quicquid faciundæ linguæ
 Grande loqui, aut Grajūm potuit ſapuiſſe vetuſtas.
 Quo Batavus ſe jaſtet, habet: quo Gallus alumno
 Surgit, & æternis inſcribant nomina faſtis
 Hoſtiles Grudii. Latius celebrata Camænis
 Sciligerò Veronæ tæmet, magnoque ſuperbum
 Cæſare nomen habet. memores tibi Voſſius annos
 Scribit, & ingentis pandes proſcenii famæ,
 Clara Palatinæ reparat diſpendia terræ.

Oſtentare ſuos Memphis ſtudioſa labores,
 Et Peluſiacâ potuit ſignare papyro
 Arcanas veneranda notas, luitque ſub umbris
 Pallas, & Iſiaca ſtupuit ſacraria lenæ.
 Cum Memphi jam Perſa ſilet, veteriſque Minerva
 Ignorat Chaldeus opes, nec barbaras artes
 Medus, & Eoos ſurgens Aurora magiſtros,
 Brachmanasque cõit. tepuit Sapiencia, fervens
 Quam late ſpatiatur Arabs, & neſciã veri
 Incubuit priſco gravis ignorantia mûdo.
 Cecropidum viguere lares, & docta Cleanthiſ
 Porticus, & dulci ſapiens vicinus Hymetto.
 Deſipit & Latium, numeroſque Oenotriæ tellus
 Pythagoræ meminiffe nequit, Druidumque loquaces
 Conticuere ſcholæ. Tu primæ Bataviæ Muſas
 Colligis, & fracta tabulas ac fruſta carina
 Naufragio ſubduſta tenes. Tu cinctâ profundo,
 Armorumque inter ſtrepitus, lituoſque tubasque,
 Tranquillum meditaris opus, criticumque tribunal
 Erigis, & Latine reſtauras jura loquela.
 Adſpice Leida virum, quo judice victa fatiſcic
 Barbaries, mordetque ſuas irata catenas:
 Quicque renaſcenti germana vocabula ſeclo
 Sufficit. hic ille eſt Phœbei cenſor honoris,
 Pegæſidum vindex, tot rerum ſcriptor, & ævi.
 Quid dignum memorare ſuo primævæ vetuſtas
 Poſſit Atlantiada? qui culti vocibus oris

Pallentes nigris animas emancipat umbris,
 Tutaturque reos, vel tristi merfit Averno
 Damnatum sub lege caput, cum dura clienti
 Intonuit mediis victrix facundia rostris,
 Persuasitque Deus causas. Mentitur in illo
 Fabula; nos alias, Vossi, te Rhetore, leges
 Accipimus, doctumque forum. quibus artibus astris
 Invehat Augustum, vel magni Caesaris arma,
 Scipiadasque orator ovans: qua voce furores
 Increpiter Cæcilina tuos: Syllamque ferocem,
 Et Senonum furias, sæviq; incendia Brenni.
 Aut qua Suada togam clypeis, quæ classica possit
 Ignavis præferre togis; Asiaque potentis
 Pompejo decernat onus; qua proxima morti
 Colla levet, flestantque leves responsi Quirites,
 Et victo trepidas eludant iudice scalas.
 Hæc Lysias, Siculoque Corax, hæc Antipho quondam
 Accidit præcepta scholæ. videre priores
 Vile rudimentum, & tenera cunabula lingua
 Versavit tum Stoa gravis: mox aucta Lyceo
 Gloria, dicendique labor: fluxere diserti
 Hermagoras, Grajusque Molon, & conditor artis
 Hermogenes, Phalereusque loquens, & pagina Tulli,
 Et Fabii clamantis opus, lususque Theonis.
 Tu veterum cæca nitidam caligine lucem
 Elicis, & scriptor præscos irrumpis in annos;
 Eloquiique decus, turbataque nomina rerum.
 Et sandi formas, collapsaque jura reponis.
 Tu Latium, vocesque suas formare Pelasgos,
 Argivosque doces: geminis exordia pandis
 Gentibus, & tantorum aperis elementa laborum.
 Quemque legat primum titubans industria callem,
 Descendique viam. faciles Scaurosque Caprosque
 Ire facis, curisque tuis respirat Apollo,
 Et nova Palladiam solantur commoda gentem.
 Cedite Grammatici, magno quibus illa fastu

Incon-

*Inconsulta tument, delapsaque littera sede
 Sufficit ad bellum, vel iniquum commata minaces
 Exacuit calamos, & tanti scena paratur
 Nominis. hoc cunctas absoluite iudice lites,
 Et vestros sedet melior censura tumultus.
 Hic dictator erit. fasces submitte tandem
 Invidiosa cohors: dum vecta poemata plaustris,
 Et tragicum castigat epos, veterumque cothurnos.
 Mœstaque Medea detergit fecibus ora.
 Hippolyti properant alio temone quadriga,
 Et Troas purgata nitet: sua vita Iocasta
 Redditur, & Latio clamat sermone Thyestes.
 Adspectatque diem pulsus orchestra tenebris.
 Qualibet huic nota est propriis insignibus atas.
 Seclorumque patent facies, distinctaque magnis
 Nomina temporibus, seu cum puerile loquendi
 Robor erat, traxitque rudem doctrina iuventam.
 Stipradumque gravis totum se involveret armis
 Ennius, & tenui Plautus vestigia socco
 Figeret, & vates Satiræ lutulentior iret:
 Seu cum crevit honos lingua, scabrosque fugavit
 Majestas Romana sonos, & adulta Catulli
 Capta lepore fuit: seu cum labentibus annis,
 Quo Latium, fato cecidit, Romæque senectâ
 Symmachus Ausonias offendit durior aures.
 Ingeniis diversa placent: huic abdita pandit
 Abstrusos natura sinus: hic floribus artes
 Irradiat: lapsas alius restituit Athenas:
 Ille Cleanthea neglecta palatia turba:
 Hic in Aristippi solum praecepta relapsus
 Socraticas evolvit opes: hic scribere fastos
 Ad famam satis esse putat. Sed cuncta coercet
 Vossius, atque omnes secundo pectore Musas
 Parturit, & latè titulos arcessit honorum
 Immortale caput. non te veneranda silebo
 Religio, veterumque fides, & sanctius avum.*

Et pyra, & implexis pendentiâ vina racemis.
 Hac colui mercede rudem: sperataque de te
 Spes hac sola fuit. nam postquam gravior orbi
 Triptolemus pingui glandem mutavit aristâ,
 Crevit cura gula, peperitque licentiâ luxum,
 Tota nec in mensas suffecit terra superbas.
 Da requiem fesso, postquam lassata Sophorum
 Vox mea voce fuit, postquam strepere penates
 Murmure Socratico, & querula certamine turba.
 Sic tibi sit nullo nociturus Sirius æstu:
 Lenius insurgant Cauri: non strangulet herbas
 Agricolis inuisa filix: non semina durum
 Elidat perimatque gelu; non grandine florum
 Colla labent: semper modicis destillet Olympus
 Imbribus in Vestæ gremium: sic sidera donet
 Iuppiter aqua tibi, & venientes proroget annos.

IN RECTORATVM,

Sive

PRÆFECTVRAM ACADEMICAM

Clarissimi Viri

PETRI CVNÆI,

Iurisprudentiæ in Batavorum Academia
 Professoris celeberrimi.

Quis Deus Auriaci clarissima sceptrâ Lycæi,
 Et tantum tibi credit onus? nū Delphicæ fascēs
 Assignant responsa novos, & præscia fati
 Destinât imperiis tacito cortina recessu?
 An, velut Eoas Medo concessit habenas,
 Infremuit tibi latus equus, fallaxque caballus
 Augustum monstravit iter: vel fixa parenti
 Oscula Palladiis sacrarunt nomina regnis?
 Num bello tibi partus honos, vel vindice dextrâ

Has

Hos titulos fortuna dedit ? num fascibus hares
 Succedis , proavumque capis moderamina rector ?
 Prasferis Phœbi laribus, dominumque salutat
 Te supplex doctrina suum ; nec iussa minorum
 Exequeris protrita Deum. quin iudice regnas
 Nassovio, tantique Ducis mandata capeffis.
 Scilicet assertor patriæ, terrorque Philippi,
 Neptunum Vestamque domans, dum classibus aquor
 Vindicat, & dubii librat discrimina belli,
 Pieridum procurat opus, Martique ministrans
 Expendit momenta scholæ : quo praside in uno
 Battavia stet tuta salus, nec fada triumphet
 Barbaries, plcidasque ferox exterminet artes
 Odrysius, rudibusque ruat facundia castris.
 Infedit labor iste Ducem : geminisque Batavi
 Vincimus auspiciis ; & dum manus altera ferrum,
 Altera Cætopiæ versat consulta Minerva,
 Arcetur malesanus Iber, securaque tollit
 Piles, & armorum captat solatia Belgæ.
 Heu Pandionia Musis patuistis Athenæ,
 Doctorum fecunda domus ; subversa Cleanthis
 Atria, Socraticique lares. mox prisca potentes
 Eloquentia rostris donavit Roma Quirites,
 Et Latii laus ista fuit. migrastis & illinc
 Aonides, sociique vagus cum Pallade Phœbus
 Constitit in Batavis, profugas ubi Leida Camœnas
 Excipiens, placida tutas in sede locavit.
 Sunt regnis studiisque vices, pariterque curules
 Et Musas sors caca premit. tibi lata secures
 Iam defert Schola nostra suas, eademque potestas
 Bis concessa viro, bis laudatura regentem,
 Evehit, & dominum claris præfecit habenis.
 Te rectore ferunt per amœnos Phocidis agros
 Castalios undasse lacus : gavisæ sororum
 Atriæ felices tali moderamine fastis
 Inscriptisse dies. tu doctæ iurgia putis

Frangere, tu fluctus, tempestatesque futuras
 Evitare sagax, facili sermone medei,
 Tritumque minas poteris componere dictis.
 Ac velut aequoreis prudens Palinurus in undis
 Assidet intrepidus clavo, torquetque cirinam,
 Et decimis subducit aquis: seu fervida qualis
 Laxat anhelanti moderator colla caballo
 Automedon, calida nunc contrahis ora juventa,
 Nunc sapiens laxas. nunc spernitur ira tacendo,
 Et rabiem mora parva domat: nunc effersus herret
 Iussa furor, vultusque timent responsa severi
 Alcinoi, Lapithaeque truces. si sidera tentet
 Enceladus, superisque Iovem detrudere regnis
 Titanum fera corda parent, jamque ipsa vacillet
 Majestas augusta Deum, trepidique Senatus
 Regis, fulmineo audacem Typhoea telo
 Dejicis, & natos cœlum rescindere fratres.
 Non alium Latia gradientem clarior arces
 Conspectere ducem, quoties capitolia consul
 Scanderet, & rigida tremarent ante ora secures.
 Te quoque Apollinei generosa insignia regni,
 Sceptra beant, decorisque micat regalis imago
 Æmula. sunt Phœbo trabea, subsellia, fasces,
 Quisque Deum testetur, honos. tu pilea donas
 Emeritis: tu sudatis das premia curis
 Arbiter, & claris precium decernis alumnis,
 Palladia tot jura toga. tu jussa Senatus
 Tranquilla ratione regis, tantique superbum
 Nominis officium, majestatemque verendam
 Dissimulas, vultuque premis tua sceptra modesto.
 Advolat ad tanta totius praconis fama
 Orbis, & in Batavo nascentes littore Musas
 Quaevis terra colit. veniunt, qui mustea Celta
 Poeta bibunt, quos mittit Arar, rapidusque Garum
 Volturnusque Liger. picti venerunt Britanni, (na,
 Quosque ferox longis abigit Germania bellis,

Pan

Pannonius, poterque Padi, Dacusque, Gothusque,
 Vandalus, & nobis jam mihi nomina Cimbri.
 Dat dextram, juratque fidem vicina Sicambri
 Progenies, Frisique, & qui ferus innatat undis
 Toxander: pacemque tuus sub legibus obtant.
 Ipsa Palatina majestas debita terra
 Proles celsa Dacum, sub te jam præfide captat
 Otia, & imbelles præclaris artibus annos
 Mancipat Heroium soboles. his pulpita turgent
 Vultibus, Aoniiue lares: hæc purpura fasces
 Irradiat veneranda tuos. sic regia sceptris
 Parent, sceptra tuis. mandataque prælegis ostro.
 Ecquis Thespiadas tali rectore sorores
 Respuat? aut quando studis meliora patebunt
 Secula? quis decors aded, qui jungere tecum
 Verba neget? cui victricem facundia palmam
 Destinât, & præscos Hellas transcripsit honores.
 Nam velut immensas lampas Phœbeia terras
 Illustrat, pariterque fovet, lumenque coruscum
 Utilitate probat, titulis illustribus addis
 Doctrina documenta tua: quas dirigis artes,
 Ipse doces, sociasque tuis tot commoda curis.
 Nonne vides quantis Academia leta triumphis
 Emicet, & pleno doctorum fama theatro
 Prostat ovans, lambatque altum invidiosa cacumen
 Gloriæ? Iam clarus Themidos delubra sacerdos
 Ingreditur, querulique aperit spectante corona
 Iura fori, laurosque refert. Iam seستا Galeni
 Vadit iter laudum, & Coe solennia jurat
 Verba Deo. jam quadrijugo Sapientia curru
 Invehitur, vocisque tue suffragia sperat
 Terrarum, pelagique sigax scrutator, & æthra.
 Quique salutiferum terrens commendat Olympum,
 Æthereosque sonos, & magni nomina Christi,
 Sub tua signa venit. nunquam majore Lycaum
 Proventu Batavis tot docta pignora mentis

*Edidit. in cunctas messis tua funditur urbes.
 Excipit hunc trabeata domus, rostrisque disertum
 Praeficit, ille levis castigat crimina vulgi,
 Inque adytis, Superum ante aras, oracula pandit
 Et coeli destillat opes. solatia morbis
 Blanda Machaonia praebebat solertia dextra.
 Auspiciis hac cuncta tuis, hac voce reguntur,
 Iudiciisque vigent, despectaque rursus Apollo
 Signa levat. mox fatorum currentibus annis
 Palladios iterum spondent tibi sidera fasces.*

O P E R V M

Clariss. Doctissimique Viri,
 D. GERARDI IOANNIS
 VOSSII,

Heydelbergensis, Eloquentiae, Chronologiae,
 ac linguae Graecae apud Batavos
 Professoris celeberrimi,

P A N E G Y R I S.

F Elices Nemetum populi, tuque optime Nicri
 Accola, cui placidas veteri de sede Camoenas
 Dispulit Austriaca furor implacabilis aula,
 Caesareaeque ciens aquilas & nixus Iberum
 Intrepidam virtute Ligur; tot damna, vicesque
 Imperii, & profugum mutato Principe Phœbiam
 Hoc uno solare viro: quem matre cadentem
 Ipse tuo fovit puerum Thymbræus in antro,
 Vangionumque Dea. Iam desine tristior atros
 Sollicitare dies, & quæ tibi secula currunt
 Dura queri. sparsa rursus coiere sorores,
 Et reduces mens ista capit. Permissus & omnis
 Hac Helicon sub fronte latet, sociataque curas
 Conglomerat doctrina suas, & fundit ab uno

Pectore

Pectore Romanæ quicquid facundia lingua
 Grande loqui, aut Grajū potuit sapuisse vetustas.
 Quo Batavus se jactet, habet: quo Gallus alumno
 Surgit, & aternis inscribant nomina fastis
 Hostiles Grudii. Latius celebrata Camænis
 Sciligerō Veronæ tumet, magnoque superbum
 Cæsare nomen habet. memores tibi Vossius annos
 Scribit, & ingentis pandes proscenii famæ,
 Clara Palatinæ reparat dispendia terræ.

Ostentare suos Memphis studiosa labores,
 Et Pelusiacâ potuit signare papyro
 Arcanas veneranda notas, luitque sub umbris
 Pallas, & Isiaca stupuit sacraria lenæ.
 Cum Memphi jam Persa silet, veterisque Minerva
 Ignorat Chaldaeus opes, nec barbaras artes
 Medus, & Eos surgens Aurora magistros,
 Brachmanasque coit. tepuit Sapiëntia, fervens
 Quam late spatiatur Arabs, & nescia veri
 Incubuit pristino gravis ignorantia mundo.
 Cecropidum viguere lares, & docta Cleanthis
 Porticus, & dulci sapiens vicinus Hymetto.
 Desipit & Latium, numerosque Oenotriæ tellus
 Pythagoræ meminisse nequit, Driuidumque loquaces
 Conticuere scholæ. Tu prima Bataviæ Musas
 Colligis, & fracta tabulas ac frustra carina
 Naufragio subducta tenes. Tu cincta profundo,
 Armorumque inter strepitus, lituosque tubasque,
 Tranquillum meditaris opus, criticumque tribunal
 Erigis, & Latine restauras jura loquela.
 Adspice Leida virum, quo iudice victa fatiscit
 Barbaries, mordetque suas irata catenas:
 Quique renascenti germana vocabula seculo
 Sufficit. hic ille est Phœbei censor honoris,
 Pegasidum vindex, tot rerum scriptor, & ævi.
 Quid dignum memorare suo primævæ vetustas
 Possit Atlantiada? qui culti vocibus oris

Pallentes nigris animas emancipat umbris,
 Tutaturque reos, vel tristi merſit Averno
 Damnatum ſub lege caput, cum dura clienti
 Intonuit mediis victrix facundia roſtris,
 Perſuaſitque Deus cauſas. Memitur in illo
 Fabula; nos alias, Voſſi, te Rhetore, leges
 Accipimus, doctumque forum. quibus artibus aſtris
 Invehat Auguſtum, vel magni Caſaris arma,
 Scipiaſque orator orans: qua voce furores
 Increpiter Cæſilina tuos: Syllamque ferocem,
 Et Senonum furias, ſæuique incendiæ Brenni.
 Aut qua Suada togam clypeis, quæ classica poſſit
 Ignavis præferre togis; Aſiaque potentis
 Pompejo decernat onus; qua proxima morti
 Colla levet, ſteſtantque leues reſponſi Quirites,
 Et victo trepidas eludant iudice ſcalas.
 Hac Lyſias, Siculoſque Corax, hæc Antipho quondam
 Accidit præcepta ſchola. vidère priores
 Vile rudimentum, & tenera cunabula lingua
 Verſuiſſe tum Stoa gravis: mox aucta Lyceo
 Gloria, dicendique labor: fluxere diſerti
 Hermagoras, Graſiusque Molon, & conditor artis
 Hermogenes, Phalereuſque loquens, & pagina Tulli,
 Et Fabii clamantis opus, luſuſque Theonis.
 Tu veterum cæca nitidam caligine lucem
 Elicis, & ſcriptor præſcos irrumpis in annos;
 Eloquiique decus, turbataque nomina rerum.
 Et ſandi formas, collapsaque jura reponis.
 Tu Latium, vocesque ſuas formare Pelasgos,
 Argiuſque doces: geminis exordia pandis
 Geniibus, & tantorum aperis elementa laborum.
 Quemque legat primum. titubans in diſtincta callem,
 Descendique viam. faciles Scauroſque Caproſque
 Ire facis, curiſque tuis reſpirat Apollo,
 Et nova Palladiam ſolantur commoda gentem.
 Cedite Grammatici, magno quibus illa faſtu

Incon-

*Inconsulta tument, delapsaque littera sede
 Sufficit ad bellum, vel iniquum comma minaces
 Exacuit calamos, & tanti scena paratur
 Nominis. hoc cunctas absoluite iudice lites,
 Et vestros sedet melior censura tumultus.
 Hic dictator erit. fasces submitte tandem
 Invidiosa cohors: dum vecta poemata plaustris,
 Et tragicum castigat epos, veterumque cothurnos.
 Mœstaque Medea detergit fecibus ora.
 Hippolyti properant alio temone quadrigæ,
 Et Troas purgata nitet: sua vita Iocasta
 Redditur, & Latio clamat sermone Thyestes.
 Adspectatque diem pulsas orchestra tenebris.
 Qualibet huic nota est propriis insignibus atas,
 Seclorumque patent facies, distinctaque magnis
 Nomina temporibus, seu cum puerile loquendi
 Robor erat, traxitque rudem doctrina juventam,
 Sibiadumque gravis totum se involveret armis
 Ennius, & tenui Plautus vestigia socco
 Figeret, & vates Satira lutulentior iret:
 Seu cum crevit honos lingua, scabrosque fugavit
 Majestas Romana sonos, & adulta Catulli
 Capta lepore fuit: seu cum labentibus annis,
 Quo Latium, fato cecidit, Romæque senectâ
 Symmachus Ausonias offendit durior aures.
 Ingeniis diversa placent: huic abdita pandit
 Abstrusos natura sinus: hic floribus artes
 Irradiat: lapsas alius restaurat Athenas:
 Ille Cleanthea neglecta palatia turba:
 Hic in Aristippi solum præcepta relapsus
 Socraticas evolvit opes: hic scribere fastos
 Ad famam satis esse putat. Sed cuncta coercet
 Vossius, atque omnes secundo pectore Musas
 Parturit, & lætè titulos arcessit honorum
 Immortale caput. non te veneranda silebo
 Religio, veterumque fides, & sanctius ævum.*

Huic perspecta viro. quantis erroribus acta
 Christigenum steterint acies, quo castra Pelagi
 Vindice tuta diu fuerint : quibus occidat armis
 Contemptrix natura Deum, delapsaque cælo
 Gratia subnixos claris doctoribus Afros
 Traxerit in partes, & grato fœdere perstet
 Libertas, Superumque favor ; ne crimina Divis
 Imputet impietas, relique ignara voluntas
 Audeat audaces vultus opponere cælo ;
 Ille docet, totumque pius propugnat Olympum.
 Ac veluti tacito subterlabentia cursu
 Flumina diffundit Nereus, hic gignit Orontem,
 Hic septemgemino turgentem gurgite Nilum,
 Non tamen ipse minor, nec divitis indigus unda
 Usque fluit, terrisque ingentibus ingerit aquor,
 Atque alias largitur aquas : sic ille perennis
 Hærit fonte libros, & claris secula ditat
 Muneribus, semperque novis, que donet, abundat.
 Dumque sibi variâ contexat fronde coronam
 Mens assueta operi, per mille volumina solers
 Ambulat, atque suos aliquid seponit in usus,
 Sic ubi Grajorum calamos, & prodita docto
 Enumerat monumenta solo, momentaque scriptor,
 Et rerum summas aperit, nunc abditus a vo
 Anteit Olympiadum palmas, jam Persica radit
 Tempora, & Hexodoto multum narrante superbit,
 Nec dædici Xenophonæ minus. jam sicla Dædici
 Pagina mentitur senium, jam Diïlyos horret
 Fabula : Pelleis vixit arcessitur annis
 Chærilus : hinc Phariis scriptus sub regibus orbis,
 Ausoniæque Ducem fastus signata papyrus.
 Conveniunt doctorum opera, Chaldaus & Assur,
 Phœnicum labor, & calidi secreta Canopi,
 Atque Arabum tabulæ. & victuri industria Persæ,
 Sæcæque grandiloquus turgens authoribus Hellas.
 At non una tuas, doctor celeberrime, laudes

Termin

Terra capit, parti Latio dicuntur honores,
 Gestaque Romulidum, & magnorum fata Quiritū.
 Non ego, si lymphamadeam Permesside, vastos,
 Ire per annales, digestaque tempora possim,
 Tantorumque quam titulos memorare laborum,
 Victorisque dies populi. Iam Roma renasci
 Incipit, atque sua legit incunabula gentis,
 Historieque gradus numerat. spectate Batavi
 Terrarum Belgique Deos, cantataque quondam
 Bella Latinorum, magnique exordia regni,
 Abdita Pontificum foliis: vestigia Navi
 Ponè premit Calabrum vates, & carmine docto
 Instruit armatas acies. Piætoribus Afer
 Militat, & primi studiis asperrima belli
 Carthago, Italiam contrà. scripsere Catones,
 Odrysique rudis tunc formavere juventam;
 Accepitque furor legem, rabiesque docentia
 Admisit præcepta viri. mox maxima Scauri
 Fama fuit, Syllaque labor, Catulique Sisennaque,
 Et clari Varronis opus. sua prælia dicat
 Cæsar, & ingenti fortem munimine Gallum
 Exiit. agnosco trabeas, augustaque latè
 Nomina, & Æmæthius diffusis poemata campis,
 Et magni lituos Silli, contra:taque Crispi
 Verba, gravem monitis Tacitum. tu Flore disertum
 Os aperis, vati propior. tu grandia Livi
 Orsa legis mediasque ferum deducis in Alpes
 Hannibalem, Pharioque necas sub Principe Poenum.
 Nec Messala latet, doctique Rabirius oris,
 Non Tubero, Macerumque audacia prælia narrante
 Curtius. imperio donec languente fatiscens
 Victricem melius meminit se Roma locutam.

Hac scribis, pariterque doces, tantique per orbem
 Imperii fastos celebras. veneratur honores
 Belgæ tuos; poscitque sibi tam grande Britannus
 Depositum. spatiosa tua Germaniæ fama

*Annuat. Euganeas tangunt tua nomina sedes ;
 It cœlo sublime decus. te Rhœnus & Albis
 Suspicit ; in Druidum doctas illaberis urbes,
 Et cupiant te posse frui. si Gallia plorat
 Turnebos, Latium Alciatos, dispendia fati
 Tanta levas. toto mœstas Helicone sorores
 Barbarie pulsa recreas. tibi tempora debent
 Et rerum memores anni : luceſque renata,
 Et lingua Latialis honos : te ſera loquetur
 Poſteritas, te clara vehent præconia vatũ,
 Iſtaque venturi relegent monumenta nepotes.*

I N O B I T V M

Clariffimi Viri, & Mathematici
 incomparabilis,

WILLEBRORDI SNELLII.

Qua nova ſidereos abſcondunt nubila vultus ?
 Cur facies mutata poli eſt ? mundi ne fatiſcit
 Machina ? & æthereis orientia ſigna maniplis
 Fatales metuunt obitus ? num priſtina cœlum
 Improbitas facit eſſe reum ? rurſumque rebellis
 Terra fuit, Tityuſque ferox irascitur aſtris ?
 Stellarum cur languet honos ? retroque jugales
 Phœbus, & attonitos perterrita Cynthia curruſ
 Raptat, & ardentes trepidant formidine flamma ?
 Pallescunt cuncti Snelli cum manibus ignes,
 Et Superi ſua damna dolent : Atlante remoto
 Aſtra timent. primi Boreæ ſub parte Triones
 Permiſcent pelago lachrymas : vicina Bootes
 Plauſtra fugit, pavidoque Helices cuſtodia pernox
 Negligitur, radiiſque Draco levioribus ardet.
 Ipſa Ariadna ſuos capiti ſubducatur honores,
 Gnoſiaque Arctoa decedat ſtella Corona,
 Sed vetat Arctophylax. mediis Ophinchus in aſtris
 Cen-

Contrahis ingentes humeros, & segnius Anguem
 Continet hic illic manibus : mœrore solutus
 Scorpheus inuisa condemnat vulnera cauda.
 Excutit exuvias, & victi terga Leonis
 Engonasis, turbatque Lyræ modulamina Vultur.
 Mœret Olor, cantatque melos jam flebile, quale
 Ad vada Meandri fatis instantibus olim
 Pracinuit lugubre sibi. Tuque optime recti
 Arbitræ, & Themidis custos sanctissime Cephæ,
 Stamina Parcarum repetas, ni numina summi
 Plus timeas veneranda Iovis. plangitur decoras
 Tendit Cassiopeja manus, nec fulgida longè
 Andromede excussa plorat nova funera pallâ.
 Non solitus vultu candor niret, emicat ore
 Antiqui luctus facies, cum brachia monstro
 Panderet, & rigida vincirent membra catena.
 Adstat Equus, guttisque humectat grandibus ora
 Pegasus, & iuxta lachrymantem Perseæ spectat.
 Frenet Erichonius, nec lugens amplius hircum
 Ferre potest humeris. obtusa cuspide Telum
 Labitur, Antinousq; Aquila dolor improbus urget.
 Iamque suis iterum vellet Delphinus in undis
 Mergier, & spatio majore Triangulus optet
 Posse capi, vitiatque poli fors ista figuram.
 Ast Aries cunctos inter venerabilis ignes,
 Sedes sua locat indigetem : quâ circulus alti
 Solstitii mediam populis determinat æthram,
 Ingentesque habitant anima, cum Cæsare magnus
 Sosisgenes, stellisque suis permixtus Aratus,
 Alphonsusque senex, & Cimbrum maxima Tycho
 Gloria. tota truci mugit vicinia Tauri,
 Pleiadesque latent, & cum suspiria fundunt
 Electram soror Alcynoe, Meropemque Celæno,
 Taygetam Astrerope & Majam solatur amicæ.
 Quin Geminos dolor unus habet, subit ille Leonem,
 Chelarumque mina fracto jam robore languent.

Virginei squallent habitus, & longius Arcton
 Spicæ fugit, bustumque viri: divortia mundo
 Libra facit, trutinæque æqualia pondera jam nunc
 Despicit. at tensum Arcitenens dum surgit ad arcū,
 Intentat telum Lachesi. natalibus iste
 Principis Augusti celebris Caper ingemit umbra,
 Et sua percussus Ganymedes pocula fundit,
 Piscibus Oceano mersis. dic cetera nobis
 Vranæ, quosque Auster habet declivior ignes.
 Hic timidum videas rimbosi Orionis ense,
 Lapsæque scuta manu: fugiant Procyonque, Lepusq;
 Quisque furens urit sitientes Sirius agros.
 Hinc Cratera ferens Corvo discerpitur Hydra
 Acrius. ecce pinus Chiron, preceptor Achilles,
 Fortius adversum (dolor huic exasperat iras)
 Transudigit mucrone Lupum. iamque omine laevo
 Thuribulum tristes ratibus denunciat Austros,
 Velaque & extensos rumpit feralis rudentes.
 Est etiam sub ventre Capri semotus ab Arcto
 Piscis, & effusas jam largius imbibit undas,
 Tristitia documenta sua. Titanus ales
 Hunc iterum flammisque suis atque igne renasci,
 Et veteres reddi, sedis redeuntibus, annos
 Gaudeat. At totum terret clangoribus orbem
 Infauisti Palamedis avis. Nereia Pistrix
 Andromedam trepidare vetat, sociataque Tauro
 Illasum finit esse bovem. Phaëthonta superbum
 Fleverat Eridanus; nunc, qui ratione magistræ
 Flammiferos direxit equos, cælique meatus
 Noverat, has ipsas latè defletur ad undas.
 Non rota præscriptos Ixionis occupat orbes:
 Tardius Argolicæ subeunt aplustria puppis.
 Læsaque languidulis Argo stat pallida remis.
 Tiphys abest, docuitque ipsum qui tendere vela
 Tiphyn, & incautis monstravit sidera nautis,
 Hæc fuit, atque ultra Batavam non dirigit Argo.

Hæc

Hæc Superos fortuna manet, nec nesciit istos,
 Quà radio vastum descripsit gentibus orbem,
 Inferior Natura obitus: dumque atria plangunt
 Attica, Cecropidumque schola, præclara Canopo
 Memphis, Arabs, paribusque Afer felicior horis,
 Quæque levat fessos Phœbi Carteja jugales,
 Occidua Gades, Atlanteique recessus,
 In Batavis longo stupuit Facundia lactis.

In ejusdem obitum.

Sidera quæ pernox æternaque lumina mundi,
 Et didicit totum mens studiosa Iovem,
 Iam propius visura Deos, Divumque penates,
 Odrysios sub se Mercuriosque videt:
 Stellarumque alios vultus miratur, & ignes;
 Totaque spectanti machina facta nova est.
 Non dolet ingrato fœdari vespere cælum,
 Præcipitemque alto labier axe diem.
 Oceano nusquam mergi, vel surgere Solem
 Adspicit, aut tantum delituisse jubar.
 Quin stupet ipsa suos nusquam se cernere Belgas,
 Cunctaque sub puncto regna coire brevi.
 Non illic rabido fervens Canis æstuat ore,
 Aut nocet invisæ Parrhasis ursa gelis:
 Non dextræ ferit umbra latus, non ulla sinistram;
 Omnia spectantur sidera, nulla latent.
 Non hic Eoæ Atlantides absconduntur,
 Humidaque Autumnos Pleias orta facit.
 Non levis effusas occultat Aquarius undas,
 Aut latent istis Gnosia fœta locis.
 Astræ meæ pariter, nec Tauræ Scorpium exit
 Rectior, aut Cancro lentius Egoceros.
 Cynthia sub pedibus magnis cum fratre quadrigas
 Fleclit, & hic rectum Signifer urget iter.
 Nusquam stat librata dies, nec splendida noxi

*Lumina Phryxai velleris aequat ovis.
Sic discit periisse sibi, quas scripserat, artes
Snellius, atque alius legibus ire Deos.
Sed veri satur ipse Dei jam vultibus, artem,
Quam docuit, tanti dedidicisse putat.*

Amplissimo, doctissimoque viro

D. MATTHIÆ OVERBEQVIO,

Hamburgi ad Albim moranti.

Albi pater, cuius latè per littora miles
Vandalus, & Cimbrum posuit tentoria rector,
Saxonicamque ciet vicina per oppida gentem;
Si tibi pugnacis placuit vetus accola Rheni,
Et Batavos bellator amas, si noxia non sunt
Fœdera nostra tibi, & causis certamus isdem;
Quem servas, mihi redde virum. tibi pignus amicum
Creditur, & docta decus hand ignobile Leida.
Dum procul à patria peregrino fertur in orbe
Dux Ithacus, castæque dolet se vota morari
Conjugis, excelsa Pallas Tritonia tandem
Supplicat una Iovi. reddi sibi Thesea ventis
Cressa puella petit. tardisque obmurmurat undis
Phyllis, & absentem plorando carmine macrens
Demophoonta vocat. lenes in carbasia Cauros,
Et faciles fluctus magno Venusina Maroni.
Musa vovet, precibusque Deos, geminosque fatigat.
Tyndaridas. hic noster amor mihi quaritur absens,
Hunc seræ poscunt, hunc poscunt mano querela.
Vos precor, Hansatici curvus, celeresque quadrige,
Vos precor, Hansatica puppes, alnæque, ratesque,
Accelerate virum. qui curvus vexerit, illum
Curribus anteferam Solis, Venerisque Iovisque,
Quaque vehunt te, Iuno, rotis. qua puppe redibit.
Illa meis vivet, cœu quondam nobilis Argo,

Car-

*Carminibus celebrata ratis. non Æolus illi
 Iratis insurget aquis, infestaque Thetys
 Illidet trepidam scopulis. aterna Favoni
 Oïa, placataque sibi persentiet undas.*

*O, mea si Superis confors fortuna teneret
 Frena poli, subito vastum Iovis armiger ales
 Hoc raperet, per inane, caput: vel grande per aquor,
 Qualis Agenoream Tyrio de littore Sponsam
 Abstulit, in nostras, securum transvehat oras
 Taurus, & Europa plus dignum virgine nobis
 Portet onus! quin Dadaëas mea fingeret alas
 Dexterâ, & hinc humeris illas, hinc figeret armis,
 Precipite quæ darem Zephyros. sic præpete cursu,
 Vatis ad imperium, cœlos tranaret & auras
 Pievii dux ille chori, & sublimior iret,
 Virtutum quæ vergit iter, suffulsaque laudum
 Fama patrocínio magnis enavigat ausis.
 Tu, qui iussa Deum celerî trans æquora motu,
 Plutonisque domos, cœlique palatia desers,
 Atlantis Tegeæ nepos, talaria plantis
 Indue; Teutonicamque celer delabere in urbem;
 Atq; hac verba refer: Quid in his, vir maxime, terris
 Protrahis egregios Soles? cur sidera bruma
 Sideribus vicina placent? Germania discors,
 Rixantesque Ducum populi, commissaque magna
 Balthica signa Aquilæ, atque Albi contrarius Ister?
 Siccine te Batava subiere obliviam terra,
 Auriacæque scholæ? sic claram Palladis urbem
 Dememinisse potes? nec te dilecta tuorum
 Nomina, magnificique læres, Sophicæque serenum
 Numen, & ancipiti tangunt resonantia vero
 Pulpita? crede, tui dudum possessor amoris,
 Perpetuusque comes lateri, cui sæpè solebas
 Pectoris arcanos motus, tacitosque fateri
 Alterno sermone sonos, jam solus inerrat
 Hic illic Barlaus agris, cœu raptus Orestis*

*Si Pylades foret, aut Theseus solvisset amico
Vincula Pirithoo, vel charo spretus Achilli.*

Castra Menecides pavidis lastraret Achi vis.

Dixerit hac Atlantiades, facundaque pandat

Ora prior. Iam tu, Iunonis nuncia magna,

Nimbo cincta latus, propera Thaumantias Iris,

Femineasque ordire preces. dic quali pigro

Oenone dixit Paridi, vel Sestos Abydo,

Deianira viro. casta suspiria narra

Conjugis; ut lenta ignorent sua gaudia noctes,

Nesciat officium thalamus. dic multa perire

Oscula, dic vanâ amplexus sub imagine fingi,

Et Veneris linguere faces; vel ut orba colono

Officium dediscit humus: dic in xesta vagari

Pignora, & Ascaniam, foribus dum ludit in ipsis,

Incusare moras, & lentum poscere patrem.

Si minus hac moveant, pendentis ab ubere matris

Innocuos risus Agatha, frontemque genasque

Objice. dic spatius flores marcescere cunctis,

Nec foliis decus esse suam, vix colla papaver

Tollere: candidulum vultus mutare ligustrum,

Fraga mori, nullum violis constare colorem,

Aurea nec solito gaudere rosaria cultu,

Liliaque è calathis altè flaccescere canis,

Dic genus aligerum, nullo jam Praside, magnis

Inter se committi odiis, crebrescere pugnas,

Nec ferri peregrina domi, pipire palumbes,

Tot modulos cessare aviam: Pandione natam

Pristina fata queri: non lasci vire columbas,

Nec spem ventura sobolis promittere missas

Phaside Barbarico volucres: Meleagrides abdi

Gallinas, laxisque Afras vestigia pennis

Ducere tarda satis: dominoque absente, nec agris

Latitiam, solitosque animos constare caballis,

Interea, dum nostra Deos arcessit Olympo

Pagina, lene tibi sternant, Vir magne, profundum

*Najades, & faciles veniant ad carbasæ venti.
Scande ratem, properat Tiphys, qua surgit ab Ortu
Ducet ad optatam jam te levis aura Creüsam.*

I N N V P T I A S

Nobilissimi, & Magnifici Viri,
ADRIANI BLYENBURGII,
Civitatis Dordrechtanæ Prætoris, secundum
Sponsi; Et Castissimæ, lectissimæq; Virginis,
SARÆ ROVERIÆ, Sponsæ.

Conjuge mitescit prætor, rigidaque secures
Imbelli cessare ihero; Themidisque severa
Vultus, & admissio subridet Cæria Sponsæ.
Nec, velut antè, reis fatalia scribit amator
Nomina, funereoque dies; sed Cypride plenus
Dat miseris veniam, & faciles per sentit amores.
Blanda, Dionais passim permixta puellis,
Circumstat jam turba virum, mutataque tanti
Scena fori est. terricum petulans Erycina tribunal
Occipat: amoto septeno iudice causas
Dicit Amor: terna pulso liçtore sorores
Anteferunt geniale iubar; facibusque ministræ
Officiosa Paphos. nec, sacri conscia iuris,
Intentat strictos iugulis peccantibus enses,
Castigatque Astræa nefas. non fascibus horrent
Rostra, nec horrendas edunt Capitoliæ voces.
Flammea cum peplus, & tinctum murice cestum,
Cingulaque Idaliæ Veneris, tunicaeque fluentes
Contrectat metuenda manus, crinesque beata
Virginis, & teneros frontis percurrit honores.
Non poenas delicta luunt, scelerique paratur
Supplicium, tristicique rigent spectacula theatro;
Non spoliū ferale refert, duosque suorum

Ferre potest fontum gemitus, dum sanguinis hæres
 Quaritur, & facilem promittunt tempora sponsam.
 Sic, ubi Iunonis gremio se maximus abdit
 Iuppiter, aut Tyrias inter mugire iuvenas
 Cogitur, & mediis Europam vectat in undis,
 Majestas veneranda latet, grandemque Dione
 Abscondit lasciva Deum, non fulmina Lemnos
 Fabricat, aut hominum vitiis irascitur æther;
 Cuncta Panomphao laxantur jura Tonanti,
 Nec terras Iovis horror agit. sic arma gravesque
 Deposuit Marvora clypeos, vultusque minaces,
 Dardana cum tali sub bellatore sacerdos
 Feminæum pateretur opus. nec crimina Minos
 Scrutatus vitæque fuit, cum lata severum
 Pasiphae complexa virum, solenne mariti
 Posceret officium, & socialis præmia lecti.

Vix Bæarum terris istos accenderat ignes
 Idalius puer, & Roderi de stemmate prolem
 In thalamos ducebat Hymen: cum protinus undis
 Extulit os pelagi rector, (seu proximus Haga
 Percepit secreta thori, seu fœderis index
 Mervæ fuit, seu cuncta Deos præscire putandum)
 Et Dordrechtanam conchâ circumtonat urbem.
 Illicet Æoli compresso murmure fratres
 Tranquillo siluere mari: visoque tridentis
 Cuncta repurgato fugerunt nubila cœlo,
 Nigrantesque globos, obscuraque sidera clare
 Mutavit natura die: quæ carbasa latè
 Sulcabant vitreos audaci remige fluctus,
 Quæque suis hædere vadis. illi hispida mento
 Barba fuit, viridisque caput distinxerat alga,
 Et tremula æquoreas aspersit cauda sorores.
 Venit & ipse senex Vahalis, Mosamque secutus
 Lingam Mervæ trahens, placido sed gurgite Linga
 Lenior obliquis Vahalis se miscuit undis.
 Circum Nereides, circum sedere bifformes

Glucius, & Arctoo subvectus pisce Palæmon,
Inque novos semper Proteus mutabilis artus.
Ut pater Oceanus vultum, frontemque serenius
Explicuit, qualis socia cum conjugē quondam
Latus ad Æmonii properavit fercula Pelei,
Talia dispositis fremuit præsagia mensis:

Non tristes tibi Sponse dies, non tristia Sponse
Verba loquar, blandis etiam me amplexibus ambit.
Æquorea regina domus, & frigida quamvis
Regna colam, gelidosque lares, sum gnarus amorum,
Incaluitque meis vitalis flammæ medullis.
Quam memini, cum laxatis fera Thetys habenis
Hos circum popularet agros, & federe rupto
Nescirent elementa fidem, Vestaque patenti
Turgidus iratis Nereus incumberet undis!
Omnis Hamadryadum fugit chorus, arvaque lædæ
Deseruit miseranda Pales, & pastor Alexis,
Et mersis ovibus Corydon. vestigia rerum
Cernimus. avulsa sunt ista à mœnibus arces,
Quæ pelagi cinguntur aquis. en saxa, minasque
Murorum ingentes, æquataque culmina cælo.
Hanc procures tenuere domum, Mervæque potentes;
Iugeraque incurvo Batavus scindebat aratro,
Tondebant salices dumosæque prata capellæ,
Omnia campus erant, nunc omnia pontus & aquor.

Iam furor iste mihi, iam præscia relanguit ira,
Iam pacem tibi Belga damus, iam claustra procellas
Arcta tenent, sensimque meo se gurgite tellus
Exerit, & veteris reparat dispendia sedi.
Corrigitur clades thalamo, fatale resarcit
Diluvium Lucina thoro, & melioribus astris
Proscribit Cytherea metum. quibus occidit oris
Battavia pars magna mea, nova gaudia cælum
Concipit, & nostra firmat connubia voce.
Felices, Blyburge, dies, nec iniqua tuorum
Fata, nec indignos tali genitore nepotes

Te Superi spectare volent. venerabile Belgis
 Parturiet tibi mater onus : quæ pignora fundet,
 Adspiciet trabeata pater. puer auctus in ætium
 Virtutis se trudet iter, crescensque per artes
 Ingenium & magno ducet sua pectora motu.
 Consulet hic populis, jurisque gravissimus auctor,
 Et Themidis custos, majestatisque Batava,
 Accipiet patris exemplum, quod sumet ab illo
 Filius, & pariter titulis studiisque Minerva
 Splendida con. inuo numerabitur ordine proles.
 Nec ventura minus maternos filia mores
 Imbibet, & famam poterit pietate mereri.
 Virginitas sine labe fluet, permixta nitebit
 Forma pudicitia, referet plus dote bonorum,
 Qui quis amator erit ; qui basia figet in illa,
 Pandora continget opes. atque omne stupebit
 Femineæ probitatis opus. non illa repellat
 Dura procum, non blanda volet, sed tota parentum
 Hauriet insolitos tantis auctoribus ignes.

Vix ea fatus erat senior, cum dicere plura
 Donantem gremio complectitur Amphitrite,
 Basiolis intentis suis. prælia Sponsis
 Ista paramus, ait. discas nova conjugis iuxor
 Talia sollicito solatia ferre marito,
 Et similes furor insolitus despumet amores.
 Felix, quæ viduum conscendis nupta cubile,
 Et tepidos ab amore thoros. in Cypridis artes
 Molliter erudienda jaces. tibi gnarus amandi,
 Quæ facias, præscribet amans. non oscula figet
 Dura nimis, non blanda nimis, non Vespere primo
 Crebra nimis, non rara nimis, verum omne Diones
 Officium docta peraget solertia lege.
 Cesserit ille pudor, cupidi qui gaudia læti
 Tardat inexpertis, & spes eludit amantum,
 Et metuit, quod poscit, iners : trepidatque petita
 Virginitate frui. latis adoperta tenebris

Quæ-

Queret anhelantem secura audacia Saran.
 Ac velut insolitis trepidantem cernimus undis
 Tiphyn, & ignotis lætatur fluctibus excors
 Navita, nec timidis paret rectoribus Argo,
 Sic rudis horret Hymen, metuit certamina miles
 Nunquam visa prius, belique pericula senit
 Territus. huc aliter primos amor exerit ignes,
 Et friget pudibunda Venus, vixque agra medetur
 Ipsa sibi, thalamique audet secreta fateri.
 Hoc etiam Paphias moderari conjuge curas
 Et disces flagrare minus. sed robur adultum
 Decerpes secunda thoro, magnumque putabis
 Adsuervisse viro. primas insania tedas
 Arguit; hæc sola possunt ratione probari.
 Antiquum quodcunque placet, preciumque vetustas
 Grande refert; cunctis novitas invisa Batavis;
 Nec nisi trita juvant. noto se calle viator
 Expedit: indoctam fugiunt consulta juventam;
 Perque suos usus artem rimatus amandi est
 Infelix vates. hic hic sapuisse mariis
 Proderit, & gravibus documenta petuntur ab annis,
 Optimaque in thalamos manant exempla secundos.
 Naufragus amissâ jactat sua fata carinâ,
 Et victam pelagi rabiem, Boreæque furores
 Deputat in lucro. viduatus compare conjux
 Sæpe suos memorat casus, & mente revolvit,
 Prospera quæ fuerint, quæ nubila tempora nuptis.
 Romanis rerum Dominis, gentique togata
 Mox alia placere nurus, facibusque potentum
 Egregia rediere vices. Iustina Severæ,
 Faustæ Minervinæ, successit Galla Placilla,
 Quoque Creüsa prior, jacuit Lavinia lecto.
 Alia cui primum, mox Messalina marito
 Iungitur. Augusto peperit Scribonia. nec tu
 Livia protritosis fastidis Cesaris ignes.
 Ipsa ego, ni Superis immortalique Deorum

Con-

Conjugio fruerer, tales Neptunia conjux
 Auderem sperare faces. te lata coronant
 Pignora, te matrem soboles jam nata subat,
 Et non facta parens alieno jure superbis.
 Non tibi primitia teneri libantur amoris,
 At messis matura tua est. non fallet amicam
 His sacris operata manus, risusque, jocique,
 Verbaque, cognosces veteris vestigia flamma,
 Inque tuos clausus thalamos descendet amator.

Dixerat hac regina maris, plausuque secundo
 Assensere senes, Triton, & lucida Phorci
 Canices; verum Batavum per littora sparsi
 Nereidum risere chori, repetitque spernens
 Fœdera, non tacto cupium concurrere Sponso,
 Clam et Leucothoë petulans, submissius inquit
 Cymothoë Spathaleque procax. mox gurgite surgens
 Latior, & musco spumantia pectora tergens,
 Bellator loquitur Vahalis: Duo numina cœli
 Terrarum jam sceptrum tenent, in viâque mundo
 Iura ferox socia scribit cum pellice Mavors.
 Me, Rhenumque patrem scelerata compede vinxit
 Odrysius, nec Mosâ suis mea carbasa vectat
 In Tungros diffusus aquis. tibi vincula ne sit.
 Lascivus, Blyburge, puer, geminosque catenis,
 Te phœretratus amor, me belliger urget Iberus.
 Servit, quisquis amat, sed mitia gaudia spondet
 Servitio Cytherea suo. perit omnis amanti
 Libertas, meliorque redit; sit juris amator
 Alterius, discitque suum, dum discit & illud.
 At tu, quæ Batavi suffragia prima Senatus
 Urbs antiqua legis, pulcraque insignia præsers
 Virginis, & priscâ patriam virtute tueris;
 Adspice, quam clari coëant in fœdera cives,
 Quæ nova dotetur conjux, quo sanguine speret
 Progeniem jam Belga sibi. sociantur in unum
 Blyburgi Roverique domus, respublica quorum

Impe-

Imperiis secura viget, trabeaque potestas
 Emicat, & fasces stringit pratura verendos.
 Ille decus quondam juvenum, & florentis imago
 Battavia, generisque sui, diffudit in omnes
 Doctrina sua sensu gradus, interque juventa
 Vagitus, tenerum ratio subtilis alumnum
 Grandævo dedit ore loqui. mens ardua fulsit
 A pueris, potuitque senum consulta morari
 Iudicio. jam tunc gemini solertia juris,
 Et probitas, & cura vigil, prudensque loquendi
 Gratia cunctorum tabulas promisit honorum.
 Nunc hac ipsa tenet, qua tunc gavisa spondit
 Patriæ, nunc rigida radiant post terga secures,
 Et desert sua sceptrâ Themis, nunc facta nocentum
 Executit, & scelerum formas expendit ad unguem.
 Pensat justitiâ crimen, poenasque relaxat
 Supplicibus. dum punit, amat, lenique severos.
 Edulcat sermone patres; quos causa nocentes
 Arguit, & spreta damnant oracula legis,
 Quam cupiat non esse reos! dum funera poscit,
 Pauca probat. non sava placent edicta Draconis,
 Spartanusque rigor. placidos clementiæ mores
 Suggestit, & cunctos facilis se fundit in ætus.
 Hunc amat, & metuit, quisquis peccare veretur,
 Et quisquis peccare potest. Prudentia factis
 Crandis inest, diâis que fides, & sua dâ, suraque,
 Sed sine felle, lepor. jures candore Batavum.
 Hoste caret, nullique gravis devincit amicos
 Obsequio: nescit turpi livore moveri,
 Irascique dix. sociat concordia, quicquid
 Dissidet in nobis. gaudent hoc vindice Musa,
 Languentesque scholæ, neglectæque numina vatium;
 Nec sua præclara desperant præmia mentes.
 Optime justitiæ custos, legumque benigne
 Arbiter, amplexu, qua nunc dotabere, Sponsum
 Accipe, virginumque novis decerpo pudorem

*Basiliis. iam tempus adest, quo debita victus
Gaudia sperat amor, lentasque incusat & odit:
Impatiens Erycina moras. tibi ducitur uxor,
Quæ thalamos pietate beat: virtutibus ornat,
Quas illis impendit, opes. cui nubilus ætas
Femineæ plus forte sapit, vultumque venustas
Format, & insigni gravitas persusa decoro.
Ludite jam gemini, Venerisque licentia tardas
Ire sinat tenebras, geniales segnius ignes
Occuliet Phœbea soror, procul atra faceffant
Nubila, decurrant venientes molliter anni,
Nec vobis alias decernant sidera tedas.*

*Sic pater Oceanus, sic dixerat Amphitrite,
Dixerat & Vahalis, dicturus & ipse fuisset
Merva, sed, ut dixit Vahalis, ruit Oceano nox,
Dumque procellosi merguntur in equore Divi,
Pendula cantatos cortina abscondit amantes.*

VENVS A'NAATOMENH,

*Sive Epithalamium in nuptias Generosissimi,
Fortissimi, Doctissimique Viri,*

L A V R E N T I I R E A Æ L,

*Equitis, rerum Indicarum nuper ad Orientem
Præfeti, & ad Daniæ Regem Legati.*

Q*uæ de patrio surgens Venus alma profundo
Extollit geniale caput, spumansque, madensq;
Æstuat, & mediæ Liparæ fornacibus ardet
Bassia speranti mox surripuisse marito:
Talis Hyperboreis vixdum subductæ procellis
In Bataris bellator amas, & damna, Reali,
Naufraga, & ingentes solaris conjuge casus.
Nec, velut ante, Deum furis, in littore, rerum
Indigus, & grandi positus discrimine, sola*

Involvis.

*Involvis virtute Ducem ; sociisque, ratiq̃ue .
 Ingeniis, & nudo versas in corpore Belgam,
 Tunc etiam patriæ memorem. sed lumine lato
 Mutant fata vices ; tempestatesque, minasque
 Æquoris, & tumidum placari Nerea cerno,
 Amstelis dum lenis aquis se miscet, & ipsis
 Fluctibus advolvit Paphios uxoris ignes.
 Non Batavum jam iussa procul, gelidaq; sub Arcto
 Auriaci mandata aperis, non Cimbrica tangis
 Sceptra manu, regumque pavens palatia scandis,
 Vexatasque Ducum bellis feralibus aulas
 Sollicitas. totum flammis & amoribus insons
 Absorbet Cytherea virum. sibi mancipat unum
 Obsequio regina Paphi, faciendaque mandat
 Femina. quam prona veneraris fronte tiaram,
 Illius est. quas cernis opes, subsellia, fastum,
 Atria, sunt magna Veneris. non aurea collo
 Pondera, non angusta humeris donaria Princeps
 Alligat, atque suum testantur regna favorem :
 At puero servire Deo, capti vaque ferre
 Corda tuum est, tactaque semel suserre puella
 Ingenium, & totum gremio submittere Martem.*

*Iam, Batavum gavisâ malis, Fortuna carinas
 Fregerat, & reducem Cimbris illiserat oris :
 Illic transtra, fori, mediis dispersa jacebant
 Fluctibus, hic lacerâ puppis compage saburra,
 Rostra alibi, tabulæque, & circumfusa natabant
 Quassæ membra ratis : nondum satiata furorem.
 Explerat vis sua Deum. te longius Ister
 Pannonios inter populos, & regna tenebat,
 Captivoque gravis ducebat tempora Caesar :
 Cum Cytherea, tuos tandem miserata labores,
 Sic insit commota Iovi : Quid, maxime rector,
 Humanis pateris nequicquam illudere rebus,
 Quæ vaga per cunctos nullo discrimine fertur,
 Instabilem, cæcamque Deam ? cur omnia nutu*

Versat, & insana virtus Rhamnufidus ira
 Succubat? & proprias nescit prudentia partes?
 Dum latè fors ista furit, consultaque turbat,
 Ingenio lasciva suo. Si crederis orbis
 Esse pater, totumque tuo moderamine mundum
 Fleclis, & ex alto mortalia facta tueris;
 Ne ratio sit sorte minor, nec casibus anceps
 Pendeat, & dubio vadat sapientia motu.
 Cur maris & terra fasces, cur omnia fallax
 Arbitrio fortuna regat? nec livida magnis
 Parcere nominibus discet, poteritque jocari,
 Cum volet, atque audax regum responsa morari?
 En, ubi Parrhasio tumidum devolvitur axe
 Æquor, & Arctois rector Christiernus in undis
 Arma quatit, celebrem egregiis virtutibus ausa est
 Naufragio damnare virum. tibi nota Batavum
 Nomina, quos inter titulis illustris & armis,
 Grande decus Phœbi, generosa Realis ora
 Explicat, & patria se plus debere fatetur.
 Hunc eadem Austriaca fors implacabilis aula
 Alligat, & lentis remoratur vocibus Istri
 Arbitr. hic pigros queritur sibi currere soles,
 Et siste virtutis iter, damnisque suorum
 Misceri sua damna dolet: flaccescere priscos
 Pectoris impavidi motus: tenebrisque laborum
 Materiem fama que premi, cumuloque malorum
 Obrutus hos sola casus ratione refellit.
 Quàm memini, cum tela Duci Gradivus, & arma
 Porrigeret, clypeosque illi formaret & enses
 Mulciber, & dices inter Bellona Moluccas,
 Intrepidum ferri, lava nec dira timentem
 Fulgura, victricis pugna inflammaret amore!
 Quàm memini Eoum latè duxisse per orbem
 Auriaci vexilla sui, mandata dedisse
 Gentibus, ac vario lustrantem gurgite Gangen,
 Et formidatos placidis sub fascibus Indos.

Et

Et Solis rexisse domum. mens docta per omnes
Imperii miscuit partes, populique feroces
Non armis bellicque minus sua regna, sed acris
Ingenio sensere regi; gladioque maritans
Pagina Palladiaque artes fecere potentem.
Illum etiam, extremis Tamesis dum Gadibus atrox
Instat, & Hesperia trepidant penetralia terra,
Vidimus Herculeis ferrum ostentasse columnis,
Et Caroli mandata sequi, jam iussa suorum
Vandalici per regna soli, pavidisque ferebat
Vrbibus, & Gothici librabat pondera belli.
Huic thalamos jam, magne Pater, lectique paramus
Gaudia, si partes in tanto vindece dudum
Implevit Fortuna suas, si noxia tantis
Cladibus una fuit; discat meliora Dionem
Principibus conferre viris. non illud abibit
Pectus inaccessum Veneri. mox liber amores
Sentiet, & nostris mollescent corda sagittis.
Sic ubi Dardanum Siculis exercuit undis
Æneam regina Deum, sociosque, ratesque,
Reliquias Danaum, cœcis illisit arenis,
Solamen Cytherea sui, Lavinia curas
Diluit, & Phrygius tepidis amplexibus heros
Hæsit, & adversos aquarunt basia casus.
Sic quoque post fluctus, tumidique pericula ponti
Medeam Pagasæus amat, claroque Creusa
Conjugio pertexit iter. cum barbara Memphis
Ætiacæ gerneret feralia funera pugna,
Et Pelusiæ pugnans Antonius undis
Viveret, excepit profugum regina maritum,
Et Phario pepulit belli discrimina sistro.
Totaque post Troiam victrix jam Græcia per me
Arsit, & Argolicas sperata conjugis œstro
Fregi sola Duces. alius Briseide ductor
Incaluit, cessit spoliū Cassandra potenti,
Phyllide Demophoon, lentoque potitur Vlyssæ

Penelope. cunctis pelagi post tadia feci
 Otia, & imbellis damnata ferocia lecto est.
 Hinc dicor Venus orta mari. quia, quisquis in undis
 Navigat, acer amat. stimulat prævixa voluptas
 Fortius, & quem non licet insanire furorem,
 Exacuit conclusus amor. quin ipsa calentes
 Parturit unda faces, quantumque remotior igne est.
 Æstuat illa magis. veluti, cum frigidus aether
 Et gelida cingunt fumantia corpora nubes,
 Fulgurat, & celeres extrudunt frigora flammæ:
 Sic Batavius jam noster amet, captivæque dudum
 Numina, & aquoreis fato servata procellis
 Conjugio, pater alme, bea. fac Moria charos
 Currat in amplexus, dilataque gaudia conjux
 Acceleret. tu namque soles miscere sereno
 Nubila, tu mœstis facias solatia rebus.
 Ipsa faces subdam geminis. bis discet amare
 Illa, potens matrona viri, rerumque peritis
 Irruet in thalamos oculis, veteremque labellis
 Vim dabit, atque iterum poterit formosa placere.
 Ille supercilio, adversos quo rerruit hostes,
 Auroræque graves dominos, adsperset amicum, &
 Molle aliquid, cupietque illi non miles haberi.
 Sed placidus, sed lenis amans. certamina, cedes.
 Et Martis dediscet opus, saturataque Iberum
 Sanguine Acidaliis accendam pectora flammis.
 Annue, quæque peto, totis connubia votis,
 Perfice. non magna Veneris sors invida coëptis
 Obstrepant, aut Paphia violet decreta magistra.

Dixerat illa Venus, tremulis cum Iuppiter astris
 Annuit, & jussus Legatum emancipat Ister,
 Belga videt, reducemque suis amplectitur ulnis
 Vxor, & accensis fumant penetralia radiis.

Sic latos tibi fata dies, sic fausta, Reali,
 Tempora consueunt Superi. non deserit aether,
 Quos patria commendat amor. non gratia cœli

Desti.

Destituit cælo genitos, animasque capaces
 Mortis, & æternæ captantes præmia fame.
 Crede equidem, nec te pietas supremæ sefellit,
 Nec sceptris solum illa placet. facundia Divum
 Pro te verba facit. potuit tibi tanta mereri
 Æneadum genitrix, & magni filia Nerei.
 Quàm grata rediere vices, quàm nulla marito
 Æquora, quàm nullis obstant Borealia nimbis
 Sidera, quàm placidos Virgo tibi porrigit ignes,
 Augustusque tuis plus jam fervoribus ardet!
 Plaudunt cuncta tibi, nivei latentur Amores,
 Quique thoros juvenis dudum jam spreverat, audet
 Exemplo sperare tuo, nec sera putare
 Gaudia, quæ seris prudentia carpit ab annis.
 Fulgida quæ variis texuntur stamina formis
 Irritant fulgore diem. tibi quicquid ab Ortu
 Misit Eos, vultu jam nunc meliore renidet.
 Splendet gemma magis, niveisque monilia baccis
 Conjugis irradiant manibus. per eburnea colla
 Lucet, at occultis minus est virtutibus aurum.
 Iam tibi, quæ facilis sensit moderamina freni,
 Indix vota facit. credas hæc regna moveri,
 Et fati gaudere tuis. tibi sacrat odoras
 Banda noces, meliusque piper misere Molucca.
 Bangala donat ebur, dites dant vascula Sina,
 Cinnamon largitur Ceylon, sua thura Sabæus,
 Seres filia parant: fundunt opobalsama Sponsis
 Proni Arabes; Persæque, & divitis accola Gangis,
 Quæ placeant, tibi dona ferunt. quæ candida nuptis
 Lux nitet, hostilem poterit placare Malaccam,
 Et belli meruisse moram. sed proximus Arcto
 Amstela, blandenti strepitu, levibusque susurris
 Pulsat honoratos, genialia tecta, penates,
 Ominibusque favet. quæ te Doctrina per omnes
 Deduxi. spaciofa gradus, Phœbumque, Themimque
 Misuit, & facili patefecit iura poetæ.

Stridet Apollineo Barlae tibia cantu.

*Tu, qui bella ferox alium longinqua per orbem
Gessisti, nunc illa cave. quam vincis amando,
Dedices pugnare magis. quantum arma reposces.
Addices adamare minus: cui tempora circum
Cassis, & excelsa fulserunt vertice crista,
Pilea bellaci praefer civilia lauro.*

*Et clypeos postpone toga. cui dextera ferrum
Strinxit, & Hispanum gladiis ultricibus hausit.
In molles descende sinus, & flammea Sponsa
Discute, ut ad verso pateant leta ora marito.
Non fragili te crede rati, jam tutior illa
Vxor erit. si vela placent, si carbasa, venti,
Vela parabit Amor, distendet vela Cupido.
Ille dabit Zephiros, clavum moderabitur ille.
Ille per obscura tranquilla silentia noctis
Longè aliud monstrabit iter, quod mascula Bruto
Porcia, monstravit que suo Cornelia Graccho.*

*Et tu, conjugio conjux dignata superbo,
Magnanimos conscende thoros, & vincula nocte,
Qualia blanda suo strinxit Cithereia Marti.
Quotque tuus dicet sese transisse procellas,
Quot terra spectasse sinus, quot sidera noctu,
Quot formidatum ratibus vexasse Philippum,
Oscula tu totidem numera, tot mutua rursus
Oscula delibare jube; numerumque malorum
Basia, & admotis transcendant murmura labris.
Sin referet, qua sorte truci per tempora bruma
Vandalicos inter scopulos, Cimbrumque Charybdes
Hæsit; & aquoreis madidum caput abdidit undis:
Tu portum praebe facilem, totumque sub ulnis
Abde virum, madidumque abstergas, Moria, cor-
pus.*

Ad Illustriſſimum

DOMINICVM MOLINVM.

Patricium & Senatorem Venetum, Querela, de
Poëmatum meorum libello, cum ob fila ſeri-
ca contagii ſuſpectus, in Lazoretta apud Ve-
netos detineretur.

P Arve liber, magnam Venetum dum tendis ad
urbem,
Illuſtres ſubiture lares, & docta Molini
Atria, & Adriacis immerſas fluctibus arces;
Quæ miſerum te fata manent? quæ dura moratur
Suſceptum Rhamnuiſis iter? nec conſcia fraudum
Carmina, & inſontes damnant edicta Carnænas?
Sit ſatis; infidis oneratas mercibus alnos
Illyricos merſiſſe ſinus. abſorbeat atrox
Infanas Neptunus opes, dignamque furorì
Materiam putet eſſe ſuo. fera militis ora,
Aſſuetasque manus ſcleri, dextraſque rapaces
Sors inuſa premat: placido tibi pagina verſu
Currit, & nulla armata eſt Belgica cades
Calliope. nec dira mea præſagia charta
Aut omen færale canunt. quid neſcia prævi
Numina Pegæſidum, quid tot meruere ſorores,
Progenies dælecta Iovi? dignataque cælo
Nomina? cur ſanis non parcunt morbida ſaltem
Limina Virginibus? cur quas Parnaffia rupes
Educat, & purâ Permeſſus proluat undâ,
Includit Lazoretta Deas. non turbida peſtis.
Aut mala cœleſtes adflant contagia mentes.
Quique ſuis fixit ſervum Pythona ſagittis,
Telaque in Argolicas torſit funeſta phalanges.
Dat Muſis Deniam Phœbus. pater ipſe medendi,
Quod ſcripſi, dictavit epos. quin Phocidos omnes

Castaliosque bibilutices, epotaque nobis
 Omnia, quæ fœdas abstergunt flumina sordes.
 Ista canes rabies, hic lethifer occupat æstus
 Palantes per prata boves, hominumque per artus
 Transudat violenta lues. si carmina pestis
 Corripit, in versus miracula parturit orbis,
 Plusque Dii nocuisse volunt. perterrita quondam
 Semi virum stupuit soboles Minoja juvencum,
 Aut lapidum pluvias Latium, tinctosque rubenti
 Sanguine Romulidum puteos: aut triste gementes
 Tarpeja de rupe lupos. plus Adria jam munc,
 Plus Venetus, plus illa timet, quæ cingitur undis,
 Vrbs, Divum fabricata manu. timet illa poetæ
 Carmen, & occulta nocituram tabe papyrus.
 Heu pudor! adversam populus qui terreat Hellen,
 Casareaque aquilas, & tot victricia latè
 Signa tulit, vastoque patens dat jura profundo.
 Quem leges longisque probant exercita seclis
 Imperii decreta sui, fascesque vetusti,
 Aonidum jam dona pavet, causamque timoris
 A foliis chartisque capit. quam fulmina belli,
 Nec circum tumidis terrent irata procellis
 Æquora, ad imbelles trepidat gens Martia cantus.

Parve liber, mea cura liber: cur vincula mem-
 Implicui preciosa tuis? cur corpora bysso. (bris
 Assyriosque tibi strinxi male cautus honores?
 Ah, nocui, dum pulcher abis: & veste sub ista
 Crederis infestum populis abscondere virus,
 Et taciti fomenta mali. si nudus abisses,
 Securus poteras claros subisse penates,
 Et magni pia tecta patris, venerandaque jam jam
 Fortè meas placide tetigisset dextera Musas.
 Non aliter propria sentit dispendia forma
 Hospes, & illustri quisquis spectandus amictu
 Alpinas calcare nives, & inhospita tendens
 Pyrenes juga; quæ socio latrone viator

*Nadus adit, sola tunc paupertate beatus.
 Nunc atrum te limen habet, formidinis aula,
 Et funesta domus, pavidò quam pectore luctus
 Exanimèsq; habitant anima, morbiq; fluentes,
 Et dolor, & quicquid damnat malesina tenebris
 Saspicio, rabidique premunt fastidia cœli.
 Hic aliquis tibi thura adolet, myrrhamque, crocumq;
 Balsamaque, & spissâ totus caligine fumas,
 Infectumque scelus medicis exurit herbis.
 Qualibus Ætèm Colchis scelerata recoxit,
 Hippolytoque diem laceròsq; salutifer artus
 Restituit Phœbi puer; aut juvenescere possis
 Aurora, Tithone, tuæ: vel pristina Circe
 Corpora, & annosum reparet Cytherea Phaonem;
 Impurum sic lustrat opus, vitiumque vetustas
 Expiat, & vivo purgat delubra Deorum
 Sulphure, & accensis solennia pocula tedis:
 Aut salsas adspersit aquas: vel ab ubere matris
 Raptat anhelantem calido sub sanguine porcam.
 Quod si Romano Venetus mea pignora ritu
 Expurgare volet, foliisque avertere pestem:
 Eja age, ad Eoi conversus lumen Solis,
 Expediat fruges calathis, sat torreat igne,
 Et liquidas modo libet aquas, capamque rubentem
 Porrigat, & tostis crines admisceat ovis:
 Terque meum circa felix eat hostia librum,
 Spargens rore levi, & ramo viridantis olivæ.
 Sic nitidus, sic purus erit, sic criminis expertus
 E tenebris tantis iterum donabitur astris.*

*Parve liber, charis nimium semote Batavis,
 Nec domino jam tute tuo, sine labe libelle,
 Hosne ego te genui in casus? ut sordida laudes
 Depreciet Lazoretta tuas? & ludicra damnent
 Fila reum? ut sordes inter, mercesque dolosas
 Deliteas, cœlique luas innoxie culpam?
 Ah querere, & magno referas mea verba Molino*

*Et loquere hac : Non hic solum, venerande Senator,
 Me tangit dolor, aut nostras infamia Musas
 Deterit. en Regem, majestatemque Britannam,
 En, Carolum Lazoretta tenet. captiva tenentur
 Nomina; Nassovii, & tanta preconia gentis
 Clausura premunt, Myliique decus; quo vindice solo
 Audent ecce mea trans saxa Alpina Camœna
 Ferre gradum. graviora queror. damnata tenentur
 Numina, Pierides, & vatium fautor Apollo,
 Quaque meis plaussit studiis Tritonia Pallas.
 Dique, Deaque latent, vanaque pœcula pestis
 Exercent superos? quanam hac vesana jocandi
 Sævitia est? etiam sacros fortuna pœtas
 Vexat? & innocuas audax bacchatur in artes?
 Vnum hoc, Aonii coetus celeberrime vindex,
 Hac passus jam fata, precor. Da cernere vultus
 Posse tuos, & cum lustratus carcere solvar,
 Perlege, sed facilis, purgatam à peste pœsin.*

Ad eundem.

P *Alladii dux magne chori, quo vindice Musa
 Clarius in terris exeruere caput :
 Cur invisa meum purgat Lazoretta libellum?
 Et nocet insonti suspiciosa domus?
 Si vitium, si crimen habet, si barbara vox est
 Vatis, & ingenium simplicitate cadit :
 Nil fumi flammaque juvant; non thura, vel herba
 Versibus abstergent horrida verba meis :
 Ne veniat, qua lustrat anus mea carmina, vel qua
 Praferat indignâ sulphur & ova manu.
 Tu solus lustrator eris, tu, docte Senator,
 Percurras oculis pignora nostra tuis.
 Omnia decedent subito contagia, postquam
 Illa tua fuerint tacta, Moline, manu.*

PROPEMPTICON

Ad nobilissimum, amplissimum, doctissimumque virum,

D. FOPPIVM AB AISSEMA,

Equitem, Ill. Ord. Generalium apud Hanseaticas urbes Delegatum, cum Hagâ Leidam transiens Germaniam repeteret.

DVm Batavos, vir magne, tuos, spoliisque triumphans
Hesperii illustre solum, pradaq; recenti (phans
Et debellato felices Vespere terras
Deseris, & patriis iterum subduceris oris :
Nec jam te magni dudum expectata Senatus
Consilia & lentis remoratur vocibus Aula :
    Auguriis, votisque sequor ; facilesque Camæna
Quâ properas, socio subeant vestigia gressu.
Quippe nefas & turpe reor, sine vate poetam
Desertas calcare vias, sine teste laborum
Ferre gradum, summoque decus venerabile Phœbo
Tandem etiam nostro non inclarescere cantu.
Dicite Pierides, tenerumque arcessite carmen,
Vestraque qui toties subii delubra sacerdos,
Et medio merui textas Helicone coronas,
Tollite me Superi. cupio per regna, per undas
Ire comes, reducemque sequi ; & discrimina terra,
Tantaque Palladio solari tadia lusu ;
Dum longum molitur iter, jussisque Batavum
Inclina per veteres transfert sua nomina Chaucos
Aissemâ, bellacemque parat superare Visurgim.
En tibi transacta nequicquam ignara juventa
Ingeminat jam Leida, Vale. tua, maxime Foppi,
Colligit haud uno praconia iudice Pallas,
Inque tuas gestit plaudens Academia laudes

Doctorum sociasse sonos. te sensit alumnus
 Rhenus, & Aonios inter celeberrime coetus
 Tot titulis sublimis eras : cum gloria pigra
 Intrepidum te ferret humo : facundia præcox
 Venturos patria juvenem formaret in usus :
 Dictaret consulta Themis : curamque virilem
 Suaderent exempla tibi : cum gnara futuri
 Mascula primævis Prudentia luxit in annis.
 Nec minus, Auriacos, Mavortia fulmina, jactans
 Haga Duces, tibi vota facit, Belgique Potentum
 Auspicio jam quisque favet. dum Nestor, & aliter
 Ceu-Eineas, responsa capis, momentaque belli,
 Grandiaque Hansaticas defers mandata per urbes.
 Ipse procellosis jampridem sevirior undis,
 Componit tibi Flevus aquas. obnoxius ather
 Frigora, & inamites cœli clementia Cauros
 Temperat, invisumque gelu castigat Olympus.
 Terra omnis pelagusque patent, nec segnis eunti
 Emollit natura vias. si vasta viator
 Æquora, & Arctoois sulcabis remige fluctus,
 Spirantes aderunt Zephyri, & tranquillior Auster
 Carbasæ speratum tutò propellet in Albim.
 Sin Frisæ loca grata tuæ, patriosque penates
 Oceani securus adis ; Amasisque lavabis
 Vorticibus defessus equos, populosque videbis,
 Et circumfusus passim trepidantia castris
 Oppida ; sæva aliis, strictos Bellona recondet
 Et gladios, & tela tibi. te neuter Apollo
 Vindicat ; Austriacasque aquilas, Istrique furores
 Pie ides placare queunt. innoxia Mari
 Causa tua est. insons mediis legatus in agris,
 Dî cujus violare timent ac fallere jura,
 Ingredieris. veniam belli doctrina meretur,
 Si vel causa neget. procul hoc à pignore miles
 Hostiles avertit manus, neu pessima charo
 Insultes Fortuna viro. ne gaudia tristis

Polluat

Polluat hora mihi. in superos, divosque redündat,
 In Musas, Phæbique caput, Charitesque, Theminq;
 Damnorum quodcunque dabis. si læseris, en, sunt
 Arma mihi, culpamque feris ulciscar Iambis,
 Et tæa mordaces proscindunt numina charta.

Hac inter, vir summe, tui meminisse poetæ
 Ne pigeat, rapidisque rotis subvectus, & altis
 Curribus, hæc tecum reputa. & quem dura suorum
 Iussa premunt, tu lenis ama; nostrisque remotus
 Sedibus, in mediis Batavos qui laudat Athenis,
 Barl cum plus crede tuum, Cimbrosque per ipsos
 Milia nascenti dona suffragia vati.

Quod sapere est, reddam soboli; doctasque per artes
 Ingenium, & Sophia ducam juvenile per hortos
 Pectus, & Ausoniis tingam præcordia lymphis.

• Tu pavidas Cimbrum terras, & sceptrâ disertus
 Erige, tu Gothica Belgas Cimbrosque tiræ
 Consocia, tu certa favens regalibus adde
 Robora consiliis. sic te Christiernus amicum,
 Sic victor Gustavus amet. sic longa viarum
 Decurras sospes spatia, & desuetus amator,
 (Ut non illepidum credas scripsisse poetam)
 Latior in chara amplexus descende Creusa.

In Amplissimi, Doctissimique Viri,

R O C H I H O N E R D I,

Supremæ Curiæ Consiliarii, Tragoediam
 sacram, quæ inscribitur

MOSES NOMOCLASTES.

L Egiseri vatis furias, perculsaque tanto
 Pectora flagitio, & scelerata crimina turba,
 Funeraque, & grandes æterni numinis iras,
 Vndantemque reo desertum sanguine Sinam,
 Dum tragicis, Honerde, sonis, ac vultibus aptas:
 Obstupui Batavum Lætia sub veste Sophodem.

E.4.

Euripidemque mea rursum de gente renasci.

Desinat Argolica carmen ferale puella,

Et personatum populo ostentare Thyesten

Gracia, vel tumidâ Elestram producere scenâ,

Hectoraque, Ajacemque, Duces. nec sola Latino

Se putet ore loqui vilem Cisseis ob hircum.

In Batavis orchestra tremat, quassatque coturnus

Pulpita, & atratis depictus fecibus ora,

Iratum tonat ore Deum; Mosenque, Ducesque

Belga, nec in fictis loquitur lachrymosa tragœdis.

In rabiem impietas, & cœco concita motu

Religio primæva ruat. præfertur Olympo

Stulta Pharos, laudesque Dei sibi corniger Apis

Poscit, & insanum plebes veneratur Osyrim.

Quæ pelusiæ jam pridem mugit aris,

Se credit jam vacca Deam: quod gesserat aurum.

Iudaus pro numine habet: quod fecerat ipse,

Et cuperet fregisse, colit; cœlique creator

Fit dextra pereuntis opus. concluditur ære

Majestas spaciola poli. Nec jam ipsa furori

Imposuit mens sancta modum. se vindicat ultrix,

Atque aliquâ peccat pietas. franguntur honesti

Vocibus insignes tabulae, pereuntque salutis

Fœdera, & humani monumenta æterna laboris.

Legum verba cadunt, & magno prævia Christo

Ex alto doctrina ruit, mutandaque tandem,

Pacta docent, fideique probant præcepta ruina.]

Interea insanos miserandis cadibus ausus

Expiat, & jugulos ultori commodat ensi

Isacides, discitque sue deliria vitæ

Absentem spectasse Deum; numenque veretur,

Quod poenâ se tale probat. Memphitica nec jam

Saxa vocat, fractaque colit secreta juventa.

Hæc canis, & strepera turis inter feris aula,

Aonii Dux magne chori, placidumque tribunal

Fari mæsta doces, & sacris induis iris

Pectus,

*Pectus, & attonitum socias cum iudice Thespin.
 Post Thamarum das ist a legi. qua femina fundit
 Verba furens, scis esse minus. plus pulpita surgunt
 Hebraeo percussa Duci. si filia regis
 Aestuat, in sexu vitium est. cum legifer ipse
 Intonat, & rabido pulsat proscenia gressu,
 Auditor tacitisque stupent subsellia linguis.*

Ad doctissimam virginem,
 A N N A M M A R I A M
 a S C H V V R M A N S.
 Trajecti in Batavis habitantem.

Qua tibi Diva parens generis? nū docta Batavis
 Te peperit Carmenta tuis? titulosq; virorum,
 Doctrinaque decus debet natura puella?
 Scandis Apollineos colles virguncula. priscā
 Excidimus jam laude viri. vilescimus ultra.
 Feminaque ingenio nostros transcendis honores.
 Mirabor magis? an rerum portenta dolebo?
 Num dicam peccasse Iovem? vel mascula miris
 Inverti simulacra modis? Semproniam nobis
 Altera, & Arctoo melior sub sidere Sappho
 Nascitur, atque novam protrudit Pallada terris
 Iuppiter, & veteres mulier scrutatur Athenas.
 Non Latium, non Roma satis, non sufficit uno
 Ore loqui, minor est simplex facundia votis
 Virginis. Argolicas etiam (proh numina) voces
 Anna legit, sociatque suum cum Cecrope Belgam.
 Si mirum antiqua committi scripta Corinna,
 Hac etiam, quod scribat, habet. si conscia rerum
 Prodidit exactis Manto sua carmina seclis,
 Egregiumque aliquid grandes cecinere Sibylla,
 Et Maria mens ista potest. sociata marito
 Polla fuit, juvitque sui commenta poeta.
 Nec minus illa virum studiis succurrere posset.

In

*In socios admissa thoros. quid Belgica jactas
 Belligerasque rates, & magno Principe fultas
 Imperii crescentis opes? quid didita famâ
 Prælia? barbaricis oneratas mercibus alnos,
 Totque novis passim laxatas mœnibus urbes?
 Hic majora stape. varum Battavia nomen
 Conficit una tibi. præstat facunda virago
 Tot titulis, fastusque levis virtutibus anteit.
 Nec precium jam sexus habet. cum virgine, docti,
 Consummes animos geritis. vilissima nostri
 Portio nostra manet. solis discernimur, eheu,
 Corporibus, geniumque viris confundit & aries,
 Et, quæ nos sapiamus, vir dici parte meretur.*

*Quid dignum te, Virgo loquar? veneranda pudori
 It juxta doctrina tuo, castissima mores
 Vita probat. doctam submissa modestia mentem
 Flectit, & ingenuos decorat reverentia vultus.
 Quis thalamos, formosa, tuos conscendet amator?
 Ridebis cui sponsa viro? cui nupta marito?
 In Batavis si Phœbus amet, te conjuge Daphnen
 Negligat, & tali cupiat se jungere Diva.
 Dôs tua tot fuerint artes, prudentia, virtus.
 Dôs tua tot fuerint lingua, tua gratia, candor,
 Simplicitas, & quicquid amant scivisse Camœna.*

*Anna, (fatebor enim) non me tua nomina tantum
 Afficiunt, vatemque trahunt; sed quicquid in ista
 Virginitate queat summum flexisse Tonantem,
 Suspiciamus, Musis que placens me tangit honestas.
 Scribimus hæc, loquimurque tibi. si dicere coram
 Cogerer, haberent forsân suspensa poeta
 Verba, nec ad solitas fluere meæ carmina leges.
 Sin minus illa placent, & si magis oscula vester
 Sexus amat, nos illa domi debere putabis.
 Invenies alium, si te hic fastidit Alexis.*

Ad
IACOBVM VOLMARIVM,
Philosophiæ Magistrum,
CARMEN IUVENILE.

Quid pulvis Cavea? vitumq; saburra cruorem
 Prisca bibens? quid Casarei spectacula circi,
 Et circumductis Daphne suspensa theatris?
 Quam laudis mala materies, tristisque palaestra
 Turpe patrocinium, pensataque crimina recto,
 Insque datum sceleri? quid honorum prodiga Mem-
 Et Mausoleum conjunx mirata sepulcrum, (phis,
 Quam lapidi decus, aut fragili dat premia ligno;
 Posthuma quæ stupeat demireturque propago.
 Usque adeo vili natum de cespite nomen
 Vivax fama vehit, vanisque excita trophæis
 Dextra tubam memoresque emit post fata nepotes;
 In saxo quarens titulos, in pulvere vitam,
 Nomen in exequiis. Quin tu Tiberina labores
 Adspice Roma tuos, Latiis decerne triumphis
 Currusque tumidasque rotas; da carmine festo
 Militis ora fremant, dominaeque secuta curules
 Turba triumphantes Capitoli ad limina sistat
 Scipiadas: victis patrem ter clamet Achivis
 Æmilium, patriæque ferocem funere Syllam
 Aspiciat, tutata reum. Quin gaudeat unus,
 Cadis Casareaque, & nominis ultor Iuli,
 Iungere magnanimos primo temone leones.
 Indignum meriti spacium, cui sanguine, raptò,
 Cade, latrociniiisque & acerbi fulmine Martis,
 Tot matrum lacrymis, & faminto ululatu,
 Constat honos, fasces, trabea, monimenta, corone.
 An tani pomum fuit, aut pralata Diones
 Filia, Tyndaridumve soror, Cassandra prophetans,
 Anna soror, regina furens, conjunxque Tonantis

In

*Invida? num tanti foribus dimissus eburnis
 Omnis ab irato furor eructatus Achille?
 Posteritas ut & illa ferat; victuraque semper
 Figat in aternis vatum mendacis fastis?
 Scilicet antevenit vera virtutis honorem
 Fabulaque & vitium; fucato splendida vultu
 Post tumulum, & cineres, & longi secula tractus,
 Emicat improbitas, magni mentita poetæ
 Ingenio, tenebrisque alti damnanda silenti
 Narrantem decimo sobolem sibi sufficit ævo.
 Non ita Palladius laudum fastigia miles,
 Aut trabeam fascesque capit: non purpura Phœbi,
 Augustoque umbrosa virens in limine laurus,
 Non hederæ, & seros diductum nomen in annos,
 Degeneri virtute datur: melioribus ausis
 Doctrina succrescit honos, vitæque meretur
 Præmia, qui vitam seclis fugientibus adfert,
 Pieridumque instaurat opes: cui tota recessus
 Cyrrha suos, sensusque aperit grandæva vetustas.
 Talis ades, quem Leyda pios attollere vultus
 Aspicit, & celsa decus ostentare curuli,
 Volmaria de stirpe Puer, cui regia pridem
 Victori dominos fixit Sapiencia fasces,
 Doctaque Sidonias suspendunt limina vestes.
 Non tibi mendacis secunda licentia vatis,
 Non precium recidiva dabunt, non funeris atra
 Solvet ab invidia, & pallentis dente senectæ
 Pulverei sudoris opus, veterisque palastra
 Dura rudimenta, aut magna congesta parentis
 Ossa, rudis terra soboles, despectaque laudum
 Materies, sed Socraticis mens dedita curis,
 Quæque Stagiraî teclæ insidiosa Lycæi
 Pressit, & humanos prorsus desuetæ labores,
 Vidit in obscura gremium subtile Minervæ.
 Non tibi plebejo sudatum pulvere nomen,
 Non senium, non fama datur; verum ardua rerum.*

Et

Et nulli, aut certè paucis tentata priorum
 Lustrasti spacia; immensorum plena laborum
 Area prima tua pandit tentoria laudis.
 Te gravior valido profficit Sapientia nisu,
 Ipsa Cleanthea denudans illa turba,
 Ingenio monstrante viam. tibi vasta sophorum
 Atria, Cecropia miranda arcana senecta,
 Rixantesque choros, & non placabile Grajùm
 Agmen, & ancipites ostendit diua cateruas;
 Quicquid in antiquis contendit Pallas Athenis,
 Inventum quodcunque tuo schola prisca recessu
 Prodidit. hac magni dedit aspe stare Platonis
 Communes rerum facies, abstractaque mundo
 Formarum genera, athereos agitata per orbes.
 Illa tibi Samia veneranda silentia turba,
 Migrantesque animas, nec dilanianda ferarum
 Tergora, & innocua prescripsit pabula mensa.
 Iamque etas prior, & sapiens abstrusa vetustas,
 Cunctaque difficilis patuerunt ostia secli;
 Cum per Avernoen, facilisque inventa lavelli,
 Per gravis Alphonsi folium, per inhospita Scoti
 Tecta, per Occami latebras, decreta Pereri,
 Occultosque sinus Thoma mens ignea rupit.
 Non latuit Fonseca pater, non docta Toleti
 Pagina, non dubios versans Mirandula sensus.
 Trivisti Gabrielis opus, quaesita Lovani,
 Et Cajetani Scholion; perque abdita Suara
 Scripta, laboranti tantum perspecta cerebro,
 Perque theses Durandè tuas, sinuosaque dicta
 Ægidii, Bedamque senem, perque omnia raptus.
 Immensum Sophia transisti sedulus aquor.
 Qualia terrenum fugiunt molimina vulgus,
 Vix hominis sortita modum. sibi congrua poscit
 Limina, nec crassis animorum nascitur atriis,
 Sed genium res ista cupit. mens illa deorum est.
 Semideisque immixtus agit, quicumque sagaci

Inge-

Ingenio natura obices & claustra relaxans,
 Tantarum potis est causas evolvereretur.
 Hic terram, sed ut exul, habet. secretaque mundo
 Pectora fert, quin solum animas est, dum simplice mo-
 Spirituum puros meditando conficit actus. (tu
 Obstupere viri, & totus (sacer ordo) Senatus,
 Palladiâ cum gente, novam miratus honorum
 Materiam, quoties rationum umbone coruscans.
 In varios docto te ferres ordine gyros,
 Hostiles acies emissaque tela retundens.
 Ipsa inimica phalanx tanto se fassa minorem
 Principe, de victas aquilas, inhonoraque signa
 Ante pedes posuit. neque enim victoria major,
 Quam qua confessos animo quoque subjugat hostes.
 Tale tenes merui spatium, cui curia Patrum,
 Et Procerum veteres hodie vox iusta triumphos
 Aptat ovans, cui posthabita Tristonia Cyrrha
 Servit, & antiquo decernit pilea ritu.
 Iustior hac laudum seges est, hoc pulvere curret,
 Quisquis ab ignavo senium defendere mundo
 Tentat, & aeterna captat solatia fama.

Quare age, magnorum testis praeclara laborum
Aspice Leyda virum, juvenem quem dixerit atas,
Mens grandæva virum, quem vult natura minorem,
Majorem grandæva suis industria curis.
Aspice, totus adest oculis, dum tempora tristis
Præteriere mora, Pallasque exporgere frontem
 Nostra venit, postquam attonito delubra Senatu.
 Muta diu, solitis iterum referata loquuntur
 Vocibus, & sacri pandunt oracula vates.
 Lætiæ da signa tuæ, gratisque verenda
 Imperiis, lachrymasque pia miserata Minerva,
 Iura simul sceptrumque refer, venerare clientem,
 Qui novus incedit Soppia per templa sacerdos.
 Exere jam dignos tanta certamine laudis
 Lata choros, quantumque tuis facundia pollet

Ingeniis, expande decus. Stat certa merenti
 Mercedis mensura, juvant præcognita quemque
 Præmia, & egregius gliscit Sapientia domus.
 Illa suis licet aucta bonis vix extera curet
Iudicia, & strepitus vulgi, facileque susurros,
Magnificasque trabes, & honoris negligat arcem;
Vsq; tamen socios tacite sibi poscit honores.
 Et pompæ plaususque aliquid, gratique favoris,
 Et strepitus patitur, quamvis non præmia tantum,
 Quam curas, studiumq; suum & se digna moretur.

At tu Pegaseas tandem conscende curules,
 Quò laudum se tollit apex; dà cernere doctum,
 Sed socia virtute, caput; tibi nomina tandem,
 Principibus concessa viris, & debita claris
 Ingeniis, tarda famulis invisa Vacuna,
 Transcribit senior venerando Snellius ætæ.
 Iam votis mensura tuæ, quæ sitaque dantur
 Munera, dum plenis prostat tua fama theatris
 Æternum latura decus. nunc undique laudum
 Cingeris agminibus. jam te meruisse videmus,
 Dum plausus titulosque refers: jam dextera concors,
 Iam placida prætexta toga, jam pilea priscum
 Digna decus, digitisque auratum insigne coruscans,
 Et celsa sedis facies, tactumque volumen.
 Debita nascenti decernunt jura Magistro.
 Ecce novos Phœbo pubes dilecta triumphos,
 Et tantum comitatur opus, tibi plena Lycæi
 Ætria densatis fervent devota catervis.
 Applaudit simul æqua cohors, gratoque coronas
 Et currus tibi corde parat. desertur amicus,
 Concordi sed voce, favor. tibi gratia Patrum
 Cessit ovans, gaudet sacra cum gente Senator,
 Votaque Picridum cumulant plebeja favorem.
 Iam Leyda communis amor, jam maximus audis
 Antistes Sophia, de te miracula quisque
 Colligit, inque animis plausu meliore superbis.

Scilicet hoc meritis præclari nominis addit
 Annexus pietatis honor, tantamque rependit
 Religio tibi culta vicem, dum criminis insons
 Virtutis pura veneraris mente tribunal.
 Euge, movent tua facta Deos, Parnasia lato
 Murmure templa sonant; & te nascente magistro,
 Undique Pegasea Phœbus stipante cetera,
 Carmina festa fremit; tremulis quæ fluctibus inter
 Luxurians fluidos Aganippe concitat amnes.
 Pallas Cyrrhaea thalamum tibi sternit in aula.
 Calliope viridis contextit brachia Daphnes.
 Melpomene tibi lata boat, sed concinit illi
 Dulcior Euterpe modulis. te cœlica vellet
 Vranie celsa cœli regione locare,
 Sed Iovis illud erat. quin laudis conscia Parca,
 Non rumpenda tibi promittit stamina Clotho.
 Nec satis hoc. nimis arcta tuis sunt nostra triumphis
 Regna, nec ingentes metitur Belgica laudes.
 Trans pelagi spatium curris, dum nuncia rerum
 Fama Britannorum velox se accingit ad urbem,
 Natura famulante Dea, quæ vincula resolvens
 Claustra maris, portus aperit, quò libera puppis
 Possit oloriferas effundere nomen in undas.
 Tuque mihi, titulis gravis, & fama ubere pragnans
 Salve progenies, seris quæ debita sedis
 Battavicis ponis laudum spectacula tuarum
 Porticibus. latere tuis mens splendida curis,
 Quæ dominum mercede beant; dum basia jungunt
 Hinc labor, hinc meritas texens Astra coronas.
 Sed dum per magnos graderis spectandus honores,
 Vnum te Pietas & cœli filia poscit
 Religio. sacros studiis invade penates,
 Ipsum ordire Deum, pateant secreta Tonantis
 Abramidum, priscique patres oracula loquuti.
 Cui tantum Natura patet, donataque cœlo,
 Tota salutare mens imbibat enthea sensu.

Sic

*Sic te, quem gravior fecit doctrina magistrum,
 Religio perfecta beet, sic nobile lucrum
 Christiadum Pietas celsò te inscribat Olympo.*

Ad Nobilissimum Virum,
 D. GERARDVM THIBAVTIVM,
 Libros suos de Gladii usu edere parantem.

H Aelenus indoctis Batavi pugnavimus armis,
 Et simplex Bellona fuit; quum vindice nullo
 Tota salus celeres nimium procedere mortes
 Indoluit, vitamque truci committere Marti,
 Et bellatrices exhorruit anxia dextras.
 Pugnantum laus vilis erat, robustaque solum
 Plus poterat nocuisse manus, fortesque lacerti,
 Fixaque fatali heroum vestigia campo.
 Perdomuit vis una viros, & gloria victrix
 Natura, non artis, erat. Sic nescia legum
 Gracia privatas gladiis ulciscitur iras,
 Priamidesque ferox venienti occurrat Achilli,
 Et falsis Patrocli animam deposcit ab armis.
 Nec Latium priscaque magis sapuere Quirites,
 Romulidumque pater; tunc, cum crudelibus ausis
 Armaret geminos vesana superbia fratres,
 Æmulaque ingentis caderet pars altera Roma.
 Ignari nostrorum operum pugnare Sabini,
 Et vinci potuere patres, & freta diuello
 Agmina: nec tales credam vibrasse macheras
 Albanos, Tullique duces: cum foedere sancto
 Rixantes populos victor conjungeret ensis.
 Quid juvat è fragili pendentia retia filo
 Artificem rexisse manum? qua verbere vano
 Currentem totà juvenem derisit arenà?
 Vos Threcum infames sica, falcesque supinae,
 Parmaque, nec faciles avertere vulnera pelta,
 Et Myrmillonum pugna, rudibusque superbi

Cedite victores ; quos quondam Martia circis
 Et circumductis inclusit Roma theatris.
 Nunc alius manet arma labor, delapsaque cælo
 Decrepitum felix industria perficit orbem,
 Nec notum molitur opus. sublimior ensem
 Cura rotat, neque jam valida vis effera dextra,
 Sed sapiens doctrina ferit, succumbitur arti,
 Cum cadimus, solaque hostem ratione necamus.
 Ipsa novos ausus, & tanti pondera veri
 Miratur natura parens, quæ rara Thibanti
 Sedulitas nostro pandit mirabilis ævo.
 Ipse sibi vitæ spatium mortisque futura
 Scribit homo, & proprio metitur corpore ferrum.
 Ars circo depicta jacet, similique figurâ
 Ingentis terra faciem, divûmque penates,
 Et nostrum consummat opus. signatur in illo
 Littera, quò tutos possis desigere gressus,
 Et lethi vitare vias : ubi vulnera cuncta
 Infligant finestra manus : ubi deneget ictus.
 Semita, & hostiles spernat secunda furores.
 Area parva patet, totus quam suspicit orbis,
 Ignorata diu terris. hic abdita sensus
 Occultat doctrina suos, generosaque pandit
 Dogmata, & humana miracula plurima mentis.
 Quo gladio se mixit, habet momenta salutis,
 Pugnandique gradus. non ulla licentia ferri est,
 Nec, quâ velle potest, libertas tuta vagatur.
 Lex motus immota regit. stant certa nocendi
 Tempora, nec frustra macro macronibus instat,
 Aut gladius gladio premitur. jam vincere tactus,
 Jam visu superare potes. nunc parvulus tollit,
 Nunc servat mensura virum. nunc occipat hostem,
 Nunc fugit arte suum. nunc linea rectior ensem.
 Nunc obliqua capit. nunc hoc, nunc eligit illud.
 Anxia dextra latus, totoque sequacia circo
 Brachia versat ovals. Procul hinc fortuna faceste.
 Bello-

*Bellorum Martisque comes. pugnare parati
Ad numeros stabili tentamus praelia norma.*

*Hæc mundum, Belgasque tuos, & regna Thibanti
Nostra doces. stupuit tanta molimina mentis
Auriculis: stupuere duces, devotaque bello
Nomina Nassavi; queis cum committere dextram
Et pugnare datum. sic que prostraverat hostem
Sæpe manus, vir magne, tuas exercuit artes;
Vicitricisque tibi concessit premia palma.
Iam tua Casaream grassatur fama per aulam,
Et reges tibi vota ferunt. Germanæ supplex
Expectata tui poscit monumenta laboris.
Nos quoque, quos tantis dudum virtutibus aequas,
Et nescire nefas credis tam grande salutis
Præsidium, pariter magnis applaudimus ausis:
Quemque tuis cultum studiis & voce dedisti,
Laudatum pariter grati tibi reddimus ensẽ.*

QVERELA LVCRETIÆ

A Sexto Tarquinio violatæ, ad Collatinum,
patrem & amicos.

Quod sum passa nefas, tibi, quos sum passa do-
lores,

*Collatine, querar. non jam Lucretia credor
Esse tui conjux thalami, dum rapta pudoris
Præmia Sextus habet, gremiumque invasit amator
Improbus, & nostro decessit gloriæ lecto.
Si scelus est hæc ipsa pati, ferroque coactam
Cedere flagitio, dicat me fama nocentem,
Me Latium petcasse puta. si crimen habetur
Armatus sensitse manus, timuisse tyrannum,
Dic fontem, dic, Roma, ream. si solæ voluntas
Arguitur, culpaque caret violenta voluptas.
Absolver, te teste, pudor. mihi corpore laeso
Mens superest illaesa, nec hoc à pectore prisca*

Conjugii defluxit amor, mutataque casti
 Causa thori est. non Tarquinio dilecta rependi
 Officium; miser aque mihi non gestus amantis,
 Sed facinus damnantis erat; non brachia vecors
 Iniecit cupida rabies. adspeximus hostem,
 Et placui infelix, cui displicuisse volebam.
 Græcia Pergamei luxit raptoris amores,
 Ægysthique nefas, Agamemnoniumque cubile:
 Me Latæ lugete nurus. sunt altera vobis
 Pergama, Romanisque Paris, nec crimine tanto
 Troja nocens solum est. serpunt exempla potentum,
 Improbitalque etiam nostram descendit in urbem.
 Heu quid agam? neque enim stupro violata pudicis
 Matribus annumerer: nec, cum sim nescia culpe,
 Damnari matrona queo. licet esse marita,
 Intacta non esse licet: sociavit adulter
 Corpora, non animos: rapuit vis sola pudorem,
 Non ratio; constansque mei reverentia lecti est.
 Ne dubita, Romane. mei mox certa pudoris
 Argumenta dabo, nec in hac ego fata superstes
 Esse diu cupiam. quod si bona fama vacillat,
 Morte luam scelus alterius, proprioque piabo
 Funere. non erit, ut digito Lucretia monstret,
 Non ego ludibrium naribus debebo Latinis,
 Nec quod suspicio fallax sibi fingat, habebit.
 Omnia magnanimâ solvam discrimina dextrâ.
 Me robusta manus, violentaque Principis arma
 Implicuere malis: rursus violenta potestas
 Eximet, & stricto tot rumpam incommoda ferro.
 Non erimus patriæ indecores, exemplaque de me
 Nulla petet mulier sceleris. non semine regum
 Progeniem tibi Roma dabo, aut invita tyrannos
 Prodicam genitrix. forsân sperata Quirino
 Libertas per me dabitur. sceptrique facesset
 Terror, & inuisi scelerata potentia regni.
 Quin pia posteritas irata nobile factum

Conjux

Conjugis, & iusti refert documenta furoris.
 Et, si non patiens, saltem sic fortis habebor.
 Fraternali primi aduerunt sanguine muri:
 Successit funesta soror, Sponsique cadentis
 Victima. femineum rursus Tiberina cruorem
 Terra bibat, discatque meo jam qualibet ausu
 Illicitas odisse faces, & sancta putare
 Vota pudicitia, & socialis vincula dextra.
 Tu genitor cape tela manu, tu Brute viriles
 Vtricesque animos & grandes indue curas,
 Vindictaque ferox studium. nunc tempora cessent
 Stultitia simulata tua. cui semina vinci
 Imbellis potuit, timeat concurrere vobis
 Dextra viris. hac sola meis solatia facis
 Collatine feras. pœnas persolvat adulter,
 Nec veniam donet spretis clementia recto.
 Pectantem celeres Metium rapuere quadriga,
 Et mansit sua pœna reum, spretorque Deorum
 Morte luit. fœda quondam perjuria matris,
 Et spretos patris thalamos, vetitosque hymenaeos
 Ense Thyestiada clarus fuit ultus Orestes.
 Viximus infantes; titulo moriemur in illo:
 Me pudet amisso vitam servasse pudore.

O R A T I O

M V T I I S C Æ V O L Æ

Ad

P O R S E N A M C L V S I N V M

regem, postquam pro rege scribam.
 obtruncasset.

Adspecte, quem juvenem solum fortuna fefellit.
 Bellorum jam iure reum. Rex, adspice solo
 Has fontes errore manus. si Scævola pœnas

V 3

Debet.

Debeat, absolvet Romanum patria civem,
 Ipsaque posteritas. petii, quem sensimus hostem,
 Et Capitolinis inimicum sedibus hostis
 Aggressus virtute fui. cur alnuis ather?
 Cur, Superi, fuisse pudet? num sceptrum tuetur
 Rex hominum, Divumq; pater? regumque verenda
 Majestas dilecta Iovi est? num fata triumphis
 Incolumem superesse volunt? num nostra ferocem
 Terre bunt exempla ducem? aut gravioribus ultra
 Servaris Porfenna malis? quodcunque placebit,
 Erratum ratione fuit. tamen, audiat ather,
 Hanc doleo peccasse manum. consultaque Divum
 Detestor diversa meis. Etruria spectata
 Romana virtutis opus, tantique laboris
 Auspicium, Latineque animos mirare juventa,
 Non deerit ceptis alius, longo ordine post me
 Regis in exitium festinat & alter, & alter,
 Deque tua cunctis speratur cade triumphus.
 Castra vacent bello, latus per jugera miles
 Ambulet. haud petimus vili de sanguine laudem,
 Nec locus est pugnae. juratum in viscera regis,
 In jugulos Porfenna tuos. unum omnia contra
 Tela Latinorum. solum regale tribunal
 Arma notant, condetque tuo se pectore ferrum.
 Vestibulum ante ipsum, primoque in limine sicam
 Sica premit, mixtusque tuis Romanus inerrat
 Militibus, tua circumstat tentoria, regem
 Qui feriat. te posci unum, tua corpora quari,
 Te signari oculis video. sit funeris hora
 Quolibet hora tui, momentaque singula clara
 Partitur jam Roma neci. tu membra cingis,
 Intentasque famem populi: sed gnara nocendi
 Dexterâ circumstat pavidum, & cervicibus ensis
 Imminet. in mediâ fulgent diademata fronte,
 Sed spoliū sperata meis: quæ purpura cocco
 Ista rubet, bibet illa tuum funesta cruorem:

Quodque

Quodque geris sceptrum, fatalis polluet ictus.
 Hoc fato Rex esse potes, semperque, quod unus
 Extimeas jugulandus, erit. Iam serviat in me,
 Cui vacat esse truci. spernunt Romana dolores
 Pectora, nec, regum quisquis percussor habetur,
 Supplicium timuisse potest. mihi fortia, crede,
 Conari & perferre datum. nec gloria dispar
 Vel mortis, vel cedis erit. suspiria, planctus,
 Et gemitus odisse, virum est. mens conscia recti,
 Libertatis amor, patriæ tutela salaris,
 Infraetos subdunt animos, & premia fama
 Proscribere metum. quam cernitis, ara, focusque.
 Testis erunt, quantis sese constantia factis
 Explicet. en flammis ultricibus uritur illa
 Romanis minus æqua manus, quæ dextra fefellit
 Me dominum, Porcenna, tuis jam tota favillis
 Arsit, & hanc noster poenam mihi debuit error.

ORATIO VETVRIÆ,

Ad

C. N. MARTIVM CORIOLANVM

filium, armis patriam impetentem.

QUO male sane ruis? patrisq; haud tale merenti
 Hostiles infers acies, & tela Latinis,
 Infestosque tuis intentas moenibus enses?
 Quid Latium, quid Roma in te committere tantum?
 Quid cives potuere? tua est Volumnia conjux.
 Quam ferro scelerate petis; tua pignora, Marti,
 Natorumque feris jugulos, ultorque malorum
 In mea victricem convertis viscera dextram.
 Usque adeone tuo concedis frena furori?
 Nec cessas certare odiis? tantumne licebit
 Invidiæ? patriæque tibi venerabile nomen
 Sub pedibus, cæci vile, jacet? jam filius hostis

V 4

ET

Esse cupis, materque tui cum conjuge belli
 Materies feralis ero? quas eripis urbes,
 Eripis & nobis, & quos grassaris in agros,
 Hos credam quoque jure meos. quæ mœnia perdis,
 Sunt matris, sobolisque tua. periire Novella,
 Corioli, Satricumque potens, Trebiumque, Pedumque,
 Et Labici, supplexque tuis Pollustria castris;
 Meque tuosque molis demens involvis iisdem.
 Sit plebes Romana nocens, proscripserit illa
 Insignem virtute ducem. non illa probare
 Innocue potuere nurus. damnarimus uno
 Ore nefas. fontes incusent jura tribunos,
 Hi belli decreta luant. ego mater iniquas
 Sum nati miserata vices, lachrymisque peregi
 Officium, verbisque fui solata dolorem.
 Hostibus inimixta, conjunx, sobolesque, parensque
 Vivimus, & nostro petitur vincta periclo.
 Ex aquo furor iste nocet. complexibus hisce
 Cur herere cupis? quæ me complectitur hostem.
 Dexterâ? nec genitrix nocituris eximor armis.
 Hac facies irata mihi est: quæ basia figis,
 Das inimica mihi. nunc omne hostile putandum est.
 In Romam dum castra moves, dum classica matrem
 Sollicitant, tenerosque cient tua bella nepotes.
 Hac ego, quam genui peperique Veturia, jamjam
 Abducar captiva manu: devicta triumpho
 Destinor: ante tuas incedam vincta phalanges.
 Brachia numella; qui te gessere, lacertos
 Vincula constringent: quæ sæpius ubera flenti
 Porrexi puero, nunc improbus hauriet ensis.
 In cunas rabies, propriosque insana penates
 Arma ruent, & quos habitasti mitior olim,
 Evertet tua dextra lares. deposcitur insons
 Ad pœnam puer, & culpâ mactabimur unâ.
 Hos ego te in casus, & in hac te fata Quiritum
 Progenii? ut nostro natus de sanguine Roman

Per-

Perderet, & Volscis crescentem traderet urbem ?
 Hæc tanti facti causæ mali. sum, Romule, nomen
 Imperio fatale tuo. jam nascitur ex me,
 Cui vix nata suam debet Roma ruinam.
 Cur turpi me morte mori, cur crimine tanto
 Cariolane cuspis ? generique adnectis & umbris
 Opprobrium tam grande meis. miserabilis, exul
 Esse velim : solum, per te periisse, scelestum est,
 Conduplicat tua causa malum : mihi cerneris idem
 Hostis, & extorris patria. fors utraque matrem,
 At magis illa premit. res scilicet altera sati est.
 Arbitrii res una tui. depone feroces,
 Et nobis placare, minas. quin adspicis illa
 Romulidum constructa manu, & jam didit a fama
 Mœnia, Mavortisque domos, veterumque celebres
 Reliquias Danaum, atque novæ fastigia Troja.
 Si non illa movent, saltem miserere parentis,
 Natorumque, pater. pudor est, tibi, conjuge serva,
 Deque triumphatâ promitti matre triumphum.
 Irarum decerne modum. mala bella ministrat
 Impetus. humanis etiam succenset Olympus
 Criminibus, sed thura Deos, sed vota, precesque,
 Sed flectunt lamenta Iovem. num patre rogante
 Hectoris exuvies atrox ignovit Achilles ?
 Quamque prius rapuit Priamo Tyynthius urbem
 Reddidit, ultricesque Deos placavit Orestes ?
 Quod si nec gemitus, mea nec suspiria frangunt
 Precipites animos, tibi si contemnitur uxor,
 Roma, Deumque locus, tot nomina blanda tuorum,
 Infulaque, & Patrum referentes jussa Quirites ;
 Impete maternos jugulos, in conjuge ferrum
 Abde ferox, sobolem patriis à mœnibus arce :
 Saviat in socios cognata potentia cives :
 Rideat hoc Volscus, Vejensque, & iniqua Falisci
 Nomina : crudeles placeant Samnitibus ire :
 Solaque Romano succumbat Roma furori.

ORATIO CATILINÆ,

Milites suos ad pugnam cum Antonio
hortantis.

Hoc stamus, *Fortuna, loco; nec patria segnem
Experire Ducem. pressi servire Quirites
Si cupiant, mihi bella magis, tentandaque ferro
Isbertas, ac fama placent. plus deside vita
Clarefcet morientis honos. si dura secundos
Successus mihi fata negant, at fortibus ausis
Et coeptis illustris ero. spes sola triumphi
Audacem intrepidumque facit. non Consulis enses,
Non metuit mandata Patrum, qui ficta Senatus
Nomina, qui cunctis trabeas Latiasque curules
Deberi ratione putant. cur tota Catonem
Roma tremat? cur Ausonie terrisque superbus
Arpinas mandata dabit? cur horreat orbis
Pisonem, Catulumque, & disis jugera Crassi?
Hoc plures, Romane, sumus. cur tanta potestas
Paucorum, cur tota manet? nos sanguine eodem
Æneadum stirps clara dedit. non Romulus illis,
Non solis Mavors pater est, nos semine ab illo
Fluximus, & veterum titulos servamus avorum.
Cur aliis dii turgescant scrinia censu?
Paupertas nos seva premat? stipendia gentis
Penditis, hi rapiunt. dant velligalia reges,
Dat populus, nos ara gravant, alienaque perdunt
Nomina. nos, tetrico passi sermone repulsas,
Iudiciis debemus opes. illustribus illi
Imperiis totum stringunt sub fascibus orbem;
Obsequii nos cura manet, famulique laboris
Deprimit officium, nostris Respublica jussis
Cur parere neget? cur me, cur, patria, ciues
Despicis hos, tantisque indignos credis habenis?
Ludibrium tibi Roma sumus, contemptaque curba*

Negli-

Negligimur. praeunt aliis ante ora secures,
 Hos grandis pratura beat : locupletior istos
 Illustrat quaestura patres : rapit ille sacrorum
 Iura sibi, & circum pendentibus infusa vittis
 Circumdat gemmata caput : fastigi i laudum
 Terrarum dictator habet : timet ipse tribunos
 Consul, & emeritas aquilas emancipat alter.
 Nos numerus sumus, & viles contemnimur umbra,
 Degeneresque anima. Parius exstructa columnis
 Limina conspicitis passim : nos paupere tecto
 Claudimur. ingentes sternunt sestertia montes,
 In fluctus jam luxus abit ; rabiemque profundi,
 Oceanumque patrem Romana superbia vindis
 Alligat. En coelo sublimis saxa min intur,
 Stultitiaque petunt Superos. nos indiga rerum
 Pauperies, atque aris inops affligit egestas,
 Et scelerata fames. num vos hac sorte novercans
 Progenit naturae parens ? hac vi vere tristes
 Conditione cupit ? ferro decreta Deorum
 Rumpite, praescribat fatis industria legem ;
 Et quales nos esse voluit, non esse velimus.
 Audaces sors ipsa juvat, quin imperat astris
 Sedulitas, & cura vigil. jam desinit esse,
 Cui dolet esse, miser. patimur, servimus inertes.
 Macli animis, subeat tanti fiducia regni,
 Et Latii decus, & potiunda gloria Romae.
 Vos patriae tangat pietas, & dulcis amena
 Libertatis amor ; multi spes erigat auri
 Languentes animos. leges calcate timendas ;
 Quemque sua rapiunt generosa in praelia causa,
 Sed potior merces. haec belli praemia prostant
 Ante oculos, in igni vobis augusta Senatus
 Nomina, & hos ipsos Tulli promittite fasces.
 Dux, milesve siem, nullo discrimine habebo.
 Dicite me socium : tanti collega laboris
 Aggrediar clarum fucinus, flammisque penae

Ense viros, dominosque ulciscar Roma superbos
 Aut signate ducem. patria devota saluti
 Bellatrix est illa manus. qui militat ensis,
 Militat hic vobis. hic Divum vindicat aras
 Perdendoque dabit vitam; per funera, cedes,
 Ad magnas grassatur opes, avidusque cruoris
 Sanguine restituet patriam. jam tecta, penates,
 Rostra, lares, nostraque ruant Capitolis dextra.
 Nobilitas invisa cadat, feriantque curules
 Tela, nec à claris revocetur fascibus ensis.
 Libera mutato gaudet sic Roma renasci
 Consule, sic pulso dabitur pax tuta Senatu
 Ite viri, Latiusque truces occurrite castris,
 Victores sperate Deos. jam fortibus esse
 Expedit, ignavis noceat. jam parcere cives
 Civibus hora vetat. veniam clementia victrix,
 Sed post bella, dabit. primas audacia partes
 Effrenisque furor teneat. discrimina, poenas,
 Exilium, mortes timeant, quos arguit atrox
 Causa reos. quotquot metuumt, jam proxima morti
 Regna tenent, solusque timor pars certa periculi est.
 Nec spes ulla fugæ est. gemino circumdamur hoste
 Stant sterili mea castra loco, fastigia circum
 Aeria attollunt Alpes. hinc signa Metellus
 Gallica, parte alia adversis Antonius armis
 Bella movet. stricte sternenda est semita ferro,
 Visque viam inveniet. certa momenta salutis,
 Qui pugnabit, habet. quod si moriemur, inultos
 Turpe mori. cernat populi ferale cadaver
 Roma sui, madeatque suo quoque sanguine, quisquis
 Hunc bibet. & belli ploret dispendia victor,
 Vindictaque furor manes descendat ad ipsos.

I N N V P T I A S

Amplissimi, doctissimique Viri,
P E T R I C. H O O F T,

Poëtæ Batavi, ac in Tragico dramate
summi secundum Sponsi.

H Atenus à tragico Vates celeberrime cantu
Id alium meditaris opus, ~~grandemq; casuurnū~~
Exiis, & Paphiis dissolvis tempora curis.
Iamque truces iras, & sævi crimina Velsi,
Vltioresque Deos, caligantesque profunda
Tisiphones thalamos, excitæque sedibus imis
Numina; confossumque Ducem, tantoque piandum
Funere flagitium, tot tristis nomina scena
Dediscit tibi Musa loqui; tenerumque Diones
Ingenium, moresque procans addiscit amantum.
Ad soccum deflectit Amor, cupidisque maritam
Occupat officiis; nec jam tua fecibus ora
Dedecoras, virtusque tuos abscondis in illis:
Sed cunctis noscendus ades, pulchroque decorus
Corpore fragrant:es thalamis inspergis odores.
Non suscipis per colla comis, verbisque severis
Machtildem præbes populo. stant lege capilli,
Comtaque casaries, & lata frontis honores,
Pellacesque oculi, vocesque in amoribus aptæ,
Atque inter molles lucentia lumina risus
Efformant geniale caput, Sponsumque loquuntur.
Non Thespiis tibi verba gravis, m'estumque tragædo
Dictat epos, sed blanda suos Cytherea lepores
Suggestit, & festo resonant proscenia cantu.
Flebilis orchestra facies & pulpita lato
Mutantur funesta thoro: nec vestra loquacem
Admittit cortina chorum: quin fabula solum
Actores capit ista duos, longeque remotus

Hac scena spectator abest. sic omne tenebris
 Officium moderatur Hymen, positoque pudore,
 Iam tibi, jam Sponsa sociandos dividit actus.

Dum loquor, ecce gravi regina Tragoedia gressu
 Ingreditur, foribusque meis sese altior infert,
 Sed priscos exuta habitus: non longa trahebant
 Symmata funerea vestes, piceasque rotabat
 Dextra faces, qualis furias recitavit Orestis,
 Aut Hecubam fari docuit, dirumque Thyestem.
 Vtique per Aonios ~~suavia~~ suaviter hortos
 Me videt, atque aliquam capiti pratendere laurum,
 Nec vatum aversum studium, Batavique poeta
 Ludere per thalamos, totamque arcessere Cyprum:
 Et nostrum, Barlae, tuis intexere Camœnis
 Carmen, ait; Clarios à me pater Amstelæ fontes
 Accipiat, Pimplamque suis permisceat undis.

Diximus Ægysthi facinus, spretamque Pelasgo
 Colchida, & ingenti Troas subnixæ cothurno
 Per me tuis raptam fuit execrata Lacenam.
 Dicta mihi Phædra rabies, incestaque mater
 Hippolyti, fictisque stuprum mentita tabellis.
 Hoc dedimus sceleri precium, fama que nepotum
 Vivit adhuc crudelis amor, foedosque Hymenæos
 Fundunt perpetua ventura in secula chartæ.
 Iam libet in cœstum deducere carmina lectum,
 Et vatem cantare meum; scenaque magistrum,
 Grandiloquamque suis animam donare Batavis.
 Undique jam festis collucent atria tedis,
 Et picturatis fulgent spatiosa tapeis:
 Molle lyra blandumque sonant, dum suscitât ignes
 Sponsus, & ad veteres subridet Sponsa labores.
 Illa maritali, tunicas distincta, cubili,
 Et voti jam certa jacet, pectusque sub ostro
 Tota latet, nisi quæ roseis formosa labelis
 Ora micant, spectantque virum. non ulla beatos
 Stringunt vincla pedes, nec gemmea ferta cubantis

Colla gravant. fluidas laxavit fibula vestes,
Vt sic virginitas possit deprensa timere.
Nec timor omnis abest illi, sed docta timorem
Castigat matrona suum, discitque pudere
Cum ratione pudor. lachrymas non fundit inertes,
Non simulat bis nupta metum, sed lenis amari
Se patitur, lectique licet reverentia cordi
Insideat, placet illa tamen, petiturque voluptas,
Quæ neque Scipiadum matres, sponsamque Catonis,
Andromachæque thorum, majestatemque Deorum
Dedecuit, quamque ipsa Iovi non exproret uxor.
Hippomenes illam si sic spectasset amator,
Optasset se posse frui, pernixque virago
Languidius dilecta foret: Briseida Achilles
Sperneret, insidis fugeret Leander ab undis,
Nec quicquam chara Patroclus in Iphide pulchrum
Esse putet, Thisbenque suus dimittat amator,
Nec Phæbus Daphnen, nec Gnosida Bacchus amaret.
Stant terna circum Charites, nataeque sub Ida
Adspargunt thalamo violas, costumque, rosa, que,
Cinnamague, & quidquid messes misere Sabæ,
Almaque odoriferis donavit flatibus Eos.
Gestibus Euphrosyne blandis irritat amorem,
Et pulchras resoluta comas, nudata papillas,
Lene salit. juxta modulis cœlestibus Ægle
Furta canit Paridis, Batava jam Phyllidis ignes,
Auriacique faces, vel qualis nuper ab hoste
Ille redux, victi spoliis insignis Iberi,
Obvia ab Amelia decerpserit oscula labris.
Tertia Pasithee dextris innexa sororum
Conjugibus sua fata canit: secundaque lecti
Otia, nec mæstis temerandos solibus annos.
Parte alia lentis deducit stamina fufis
Præscia fatorum Lachesis: cætusque per istos
Omnis Pieridum currit chorus, ipsaque dum se
Melpomene multum sponsa debere fatetur.

Ingeminat geniale melos, facundaque narrat :
 Heleonora quibus possit contendere donis,
 Amstelias praegressa mirus, quæ gratia vocis,
 Quantius in ore lepos, quæ circumfusa facultas
 Ingenio, quales formet prudentia mores,
 Quàm thalami veneranda fides : ut nescia fuci
 Candida simplicitas cunctos intermicet actus.
 Ipsa leves manibus stringit Cytherea sagittas,
 Telique, quæis vatum potuit læsisse maritas.
 Hanc circum pennata cohors, atque omnis amorum
 Turba volat, gratisque onerat connubiæ donis.
 Pars offert festiva jocos : pars altera risus,
 Et doctos in amore oculos : pars blanda Secundi
 Basia : pars magno cantatas Casare quondam
 Mellifluas largitur Apes : pars carmina Catzæ,
 Pars bellatoris modulos, lususque Reali
 Antè pedes posuit : pars desudata ministrat
 Otia Constantis Batavi. jacet illa, stupetque
 Munera tot Diviùm, atque oculos ad singula confert.
 At tu, grande decus patriæ, cui sidera transit
 Ardua vis animi : cui nil facundia tritum
 Aut loquitur vulgare, tuis qui verba Batavis
 Præformas, farique doces ; qui proximus undis,
 Oceanique inter strepitus & regna, cothurnum
 Induis, & tragico metiris pulpita gressu,
 Ad laudes assurge tuas. si Graja Sophoclem
 Terra tulit, tu Belgarum proscenia genti
 Sternis, & æquoreis præbes spectacula terris.
 Tu, sibi quem vellet jam Gallia mæsta renasci,
 Henricum doctè celebras, tu prælia scribis,
 Iam belli, iam pacis opus, tantique verendum
 Principis imperium, clarosque edisseris ausus.
 Nunc aliud tibi dictat amor, nunc conjugis Hymen
 Exigit officium. detergis fecibus, ora
 Myrtus amica tegit. veteres, Vir magne, furores
 Concipe, Vesper adest ; dilataque gaudia rursus

Auspici

*Auspiciis ordire novis ; exercita mox te
Sentiat esse virum conjunx : titulisque parentum
Illustret secunda domum. sic vita duorum,
Istaque, sed lato, tibi plaudeat fabula, sine.*

PROPEMPTICON,

Ad Ornatissimum , præstantissimum-
que Juvenem ,

IOANNEM SCHOTERBOS,

Convictorem meum, cum Britan-
niam adiret.

Sicine Battarica charissima corcula terra,
Et natale solum, nec fastidita tuorum
Nomina, maternosque lares, & lictus amicum
Deseris ? & toto divisos orbe Britannos
Belgarum securus adis ? vocat aquor euntem,
Naiadumque chorus vitreis te vèctat in undis,
Sedibus avulsum patriis. & nobile pignus
Excipit infidâ fragilis fortuna carinâ.
Hic medios inter fluctus, dum regna Deorum
Adspicias, & celso rutilantes fornice flammâs,
Non ultra arboreis viridantem frondibus Hagam,
Sed maria ampla vides : non magni Principis arces,
Sed formidatos inimico in littore portus,
Hostilesque rates Morinûm, & feralia cernis
Classica : non inter tumidos Academia fluctus
Apparet ; non illa domus, quâ sæpè solebas
Sobria victor partiri prandia mecum,
Nec multum dubiis obsonia poscere mensis.
Antè tuos oculos grandes jam corpora Phoca,
Aut pistrinx squamosa movet, vel turgida spectas
Carbasa, quasque suis oneravit mercibus Eos,
Aut redolens Aurora rates. pro matre salutas
Nerea, & absentes quoties subiere sorores,

Spectat

Spectantur tremulis Nympha Oceanitides undis,
 Et Thetidis lasciva cohors. jamque aquore in ipso
 Miraris magni miracula plurima mundi;
 Vt refluis Neptunus aquis subsidat, & amplas
 Distendat vis cœca sinus: cur pocula Triton
 Salsa bibat: quo Luna regat moderamine fluctus.
 Et sibi præscriptas metuat transcendere metas.
 Ingentis rector pelagi: quo numine in Arcton
 Dirigat incertas virtus magnetica puppes:
 Vnde fluant ipsum terrentia flamina Tiphyn,
 Et redeant toto tranquilla silentia ponto,
 Alcyonumque dies. illic flammantia noctu
 Sidera, & errantes æterna lege tueris,
 Demerso jam Sole, Deos: ut magnus in orbem
 Orbis eat, proprioque adversum lentius axe
 Corpora nitantur septem. cur cornua languens
 Vertat in occasum, mox crescens vertat in ortum
 Cynthia: quid rutilos maculis deturpet honores:
 Nunc totos spissa involvat caligine vultus,
 Astraque retrogrado faciat procedere gressu.

Hac ubi perpendes tacitus: mihi dicta revolves,
 Et prælecta tibi veteris suffragia sedis,
 Et Graja decreta scholæ. tunc forte subibit
 Barlai vox rauca tui, clamataque nostris
 Dogmata porticibus, doctique oracula Lycei.
 Mox ubi te Celtas inter littusque Britannum
 Aura feret, Batavis quondam celebrata triumphis
 Æquora, & Hesperiiis inimicas classibus undas,
 Et debellatum Belgis mirare Philippum.
 Hic mersæ periere rates: hic veſta carinis
 Betica castra jacent: hic bellatrix rostra,
 Veliferasque arces, tot transtra minantia cœlo
 Dispecit gravis ira Deum, portusque remugit
 Iccius, & vasti tremuerunt regna profundæ.
 Tunc patriæ fortuna tuæ, casusque tuorum,
 Primaque felicitis subeant molimina belli,

Armaque, quæ nostris pepererunt otia Musis.
At postquam fessam funda verit anchora puppim,
Et certius telluris eris; Tamesina viator
Oppida & insignem sceptris regalibus urbem
Latus adi, regumque domos atque atria spectas,
Et mihi cantatas Caroli venerare tixas.
Suspica Pieridum columnen, quo dante, beatum
Aurea jampridem lassarunt pondera vatem,
Et lauro potiora tuli, cunctaque canenti
Sordescunt hedera, & doctorum præmia, frondes.
Hic sua Romulidum posuit tentoria ductor,
Et bellatrices aquilas; sensitque Quiritum
Imperia & Latios generosa Britanni & fasces.
Illic permixtam peregrino Saxone gentem
Adspicies, pulchroque procul candore nitentem
Albiona, & forti contermina littora Scoto:
Oxonios etiam colles, montanaque circum
Pascua, regalesque scholas, & docta videbis
Limina Pegasidum, nec non, custode remoto,
Lanigeros errare greges; ut viscera terra
Subruat, & pallens scrutetur dextera stannum.
Sic novus externis harena in sedibus hospes
Et mores hominum, & populorum crimina disces:
Quid factum factu, quid cum ratione sequendum,
Quid magis expediat, quid possit inutile credi,
Optimaque in patrios referes exempla penates.
Grande decus Iuvenum, propera felicibus Euris,
Et longum, dilecte, vale. tibi vota secundet
Æolus, & faciles impellant carbasa venti.
Ille tibi frenet Cauros, Austrosque catenis
Stringat, & Arctois Zephyros emancipet undis.
Nulla tuam vel Scylla ratem, vel cæca Charybdis
Sorbeat, aut dira sidius ferale Lacene
Fulgeat. iratum placabunt verba Tonantem,
Mæternaque preces, & si quid carmina possunt,
Illa etiam cœli poterunt lenire furorem.

*Si minus illa juvant, saltem secum per aquor
 Inveniet doctrina viam, perspectaque Divis
 Ipsa tibi tua jam probitas, laudataque virtus
 Sternit iter. cælum, tellus, mare, ventus, eunti
 Cuncta favent, facilisque tibi se commodat ather.
 Hoc unum primumque precor, seu portus habebis
 Incolumem, Tamesisque suas te ducet in urbes,
 Seu procul à patria tumidis jaſtaberis undis,
 Seu quadrupes te tollet humo, seu tergoſe ſuras
 Tectus eas, feriantque tuas calcaria calces,
 Seu ſitias, seu pota bibas, seu Veſpera feſſum
 Excipiat, vigileſque tibi matuta caballos
 Aptat; ut abſentis (nec enim labor iſte gravabit)
 Digneris meminiffe mei, nec vilis amici
 Ingenuos memori verſes in pectore vultus.*

Ad

WINANDVM RUTGERSIVM,

Philosophiæ laurea donatum.

CARMEN IUVENILE.

Vlſima Palladii ſumunt exordia faſces,
 Cum trabeis creſcunt tituli, ruruſque triumphana
 Ardua Pierioſ laſſat Sapientia colles.
 Et jam Pegafeo late veneranda Senatiſ
 Doctrina delubra patent, foribuſque Minerva
 Inclſyta viſtrices ſuſpendit Leida coronas.
 Tuque ô, qui patrium clariſ virtutibuſ orbem
 Illuſtras, tantoſ inter ſpectande triumphoſ,
 Rutgerſi, procediſ ovans, ac iudice Phœbo
 Proverberis, ſignaſque novis inſignibuſ annum.
 At non indecorem clariſ te, magne, Sophorū
 Inſerîſ ordinibuſ, nec te veniente dolebit
 Auriaca regina ſchola; per grandia rerū,
 Per clauſoſ natura obiceſ, per quicquid ubique

Scire

Scire potest mens docta, vel ignorare recusat,
 Vadis iter laudum, & vastas diffusa per artes
 Irrequieta suos virtus exuscitat ignes.
 Prima tibi gravibus trita est discursibus etas,
 Et sapuit de matre recens. tibi contulit idem
 Ingenium vitamque dies. præsaga futuri
 Ardua mens, vix passa parem, festinaque laudum,
 Impatiensque mora, scias vigil ante cohortes
 Vertit ovals. semper Pallas perspecta priores
 Urget, & à tergo venientum despicit agmen.
 Mox ubi firmarunt pleni præcordia sensus,
 Agnovit natura suum, complexa ministrum
 Fœcundo matrona sinu; mundi que labores,
 Hinc varios animæ genios, hinc fertile terra
 Ingenium, tot rerum obitus, tempusque locumque,
 Materiaque informis opus, miranda Deorum
 Atria, & aurato rutilantia sidera vultu
 Prodidit, & magno dominum dignata theatro
 Abdita tantarum patefecit semina rerum:
 Quis celsi convexa poli, quis limina Divum
 Sustineat versare manu: cur cornua Phœbe
 Mutet, & auricomi velox vestigia fratris
 Ponè premat: nunc ipsa prior contendat in ortum:
 Nunc societ dirimatque faces, medioque recedat
 Æthere: corporibus quæ sint elementa caducis:
 Quam distet natura Deum; quæ cognita monstrent
 Angelicos documenta cheros: quam discrepet orbe
 Angulus, & pulchro vitium secedat honesto.
 Non ita iudicio Minos commissa severo
 Factaque fortunasque animarum & crimina discit,
 Nec vitæ pars ulla perit: sed tempora curis
 Cuncta vacant divisa suis. quos otia perdunt
 Non credis fluxisse dies. si prævia Solis
 Nuncia purpureo Pallantias exit amictu,
 Tot mundi secreta legis; si vesper Olympum
 Induat, emerito subducens lumina mundo,

Te tuus urit amor. vulgoque ereptus, & umbris,
 Adspicis aeternis habitatas mentibus arces.
 Iamque tibi fessam firmaverat anchora puppim,
 Cum titulis decorandus ades, generosaque spreuit
 Privatos doctrina lares, testisque laborum
 Leida fuit: cum jam trepidum gavisam Sophistam
 Risit, & exactis clamavit piliis caris.
 Palladii stupere senes, attentaque Phœbi
 Conticuit domus, & sancti delubra Senatus.
 Tam celer ingentes explevit cursu honores.
 Currus Pegasei strident, Sophiaque curules
 Approperant, gestitque novo jam vindice Pallas,
 Ingenii mirata decus, tantique superbum
 Pectoris officium, doctæque exorsa juventa.
 Quare age Socraticos inter celeberrima cœtus,
 Scande triumphalis culmen venerabile sellæ,
 Edit a mens, proceresque inter spectanda togatos
 Iura superba tene. genis donata Sophorum
 Principibus, magnis animam nunc laudibus exple
 Victor, & aeternas capta tua premia lauros.
 Panduntur laudum portæ, tibi buccinæ magis
 Pegasidum, festoque fremit tibi carmine vites,
 Nec tanto dubitat plausum conferre triumpho.
 Antequam currus doctæ septem ordine diuæ,
 Quarum barbaricas solertiæ despicit artes,
 Incedunt, gratoque ducem sermone salutant.
 Primæ Palæmonios ostendens virgo labores
 Ingreditur, calathisque effundit liliæ plenis,
 Phocæis allata jugis. hanc pone sequuta,
 Amplificam pandens chlamydem, Facundia palmam
 Explicat, & suavi solvit præconia voce.
 Mox contracta subit Ratio. quartumque Galeni
 Ridet opus, tanto destructum præside diuæ.
 Hinc quæ discreti disponit munia quanti
 Ad numeros deæ vota facit, Pyliamque senectam
 Suppetat, & seros excurrrens nomen in annos.

Quam

Quam radio totum describens gentibus orbem
 Insequitur regina, tuosque expandit honores,
 Et vastum laudis spacium. tibi sidera sexto
 Ordine & ipsa Deum designat tecta virago.
 Vltima dulcisonis victori concinit hymnis.
 Felix, cui tantæ præconia ferra cæteræ,
 Et præcium cœlestæ datur, cui docta dearum
 Agmina, & Aonia despondent vota puellæ.
 Nec tamen immodicus proprii jactator honoris
 Aspectandus ades. generosa modestiæ laudem
 Dissimulat, titulosque sibi mens candida demit,
 Quos pudibunda capit. non se meruisse fatetur
 Quisquis adhuc nescire putat, geminosque triumphos
 Victor agit, quicunque suos dum perdomat hostes,
 Demissa se mente domat, lauroque togæque
 Fit minor, & tumidos calcæat bis victor honores.
 At tu Battavica qui surgis gloriæ gentis,
 Emeritus mundi studiis, castrisque Minervæ,
 Tibi Deo laudesque refer; persolve Tonanti,
 Qui novus intrabis Christi delubra sacerdos,
 Vota precesque tuas. jam te cœlestia possunt,
 Et sancti vates, & primæ sensa loquæte,
 Ipsaque Religio. sophia descende theatris.
 Sat mundo terræque datum: desueta prophanis
 Vna Palæstinos mens sacrosancta prophetas
 Imbibat, & magnam destillet ab æthere Christum.

IN OBITUM

Laudatissimæ matronæ

MARIÆ DE IONGHE,

Vxoris amplissimi præstantissimique viri

LVDOVICI KINSCHOTII.

Conjugis extinctæ cineres, raptumque cubili
 Pondus, & irriguis madidæ ploratibus urnam

D 1772

Dum quereris, Kinschote, tuis dissolvor in undis,
 Et mea ferales humectant carmina gutta.
 In foribus fumant taxi, nigrumque reducit
 Immitis Libutina diem. stat triste feretrum,
 Plutonisque domos, & quo propellimur umbra,
 Laxat terra sinus. atratis limina squallent
 Porticibus, partesque dolor se fundit in omnes,
 Et mediis lacrymant etiam tibi marmora tectis.

Conjuxit Cytherea duos, divellit amantes
 Parca ferox, visumque istâ de conjugè summis
 Dissentire Diis. rapit inclementia Fati,
 Quam thalamo donarat Hymen, tenerosq; per annos
 Occursat Veneri Lachesis, tedaque recentes
 Præluxere rogo. vix nomen dulce mariti,
 Vix notum tibi dulce patris; vix blanda Diones
 Otia, & insolitos lectus persenserat ignes,
 Cum frigus lethale subit, sociamque thorumque
 Corripit, & primos mors inturbabat amores.
 Qualis in Hesperidum cum pulcher amaracus horto
 Occidit, & rosei pallent ante ora colores,
 Avulsum cum virgo rapit, vel sævir Eurus
 Discutit infestis vernantia culmina nimbis:
 Talis erat Maria vultus, cum posceret illam
 Iuppiter, & pulcrum secuit Proserpina crinem.
 Scaldiaca flebant matres, ubi Iuni & primos
 Extulerat mundo clavis natalibus ortus,
 Atque alibi sensere mori. circumflua cunis
 Nereidum genitrix tanti quoque conscia luctus
 Ad tumultum festina stetit; fluctusque propinquos
 Et totum in lacrymas fudit mare. flebat & ipse
 Scaldis, & æquoreis mixtum exput abdidit undis.
 At Zirizæa pia spectans lamenta fororis,
 Iam Superos, jam fata dolens adversa vocabat,
 Et circumfusus spargens suspiria campis,
 Tristitia tingebat lymphis rorantibus ora.
 Quin etiam Fauni & Dryades, Haganaque circum
 Numi-

Numina, ut ereptam senserunt Phyllida terris,
 Quam toties Pari est, toties veneratus Apollo,
 Et quam Mattiaca toties cecinere Camæna,
 In labebras fugere suas. at pastor Iolas,
 Ille thori consors, nec jam solamen amanti,
 Ibat egens animi. veluti cum pignora plorat,
 Et raptos fœtus densâ Philomela sub umbrâ,
 Aut velut æria turtur suspirat in ulmo,
 Cum viduos luget thalamos, nec compare gaudet
 Solus, & invisa queritur dispendia lucis.
 Nec minus & Charites illam flevere sorores:
 Nam Charitum fuit unus amor. flevere Cupido,
 Et Venus, ac fractis damnarunt spicula nervis,
 Et lecti genialis opus. flevere Napeæ,
 Flevit Hamadryadum chorus, & quâ vidit euntem
 Silvarum pater, aut per pascua rura vagantem,
 Tristior ex ipsis sonuit convallibus Echo.
 Deliciæ tot matrum, & magno nata parente
 Filia, dilectas inter speciosa sorores,
 Fatorum jam lege cadit, nec dulcia vitæ
 Gaudia, nec soli. o semet concedit amanti.
 Quæ roseæ rubuere genæ, jam pallida mortis
 Insedit facies, & quæ vigilantiâ lato
 Lumina consueverant nupte placuisse marito,
 Clausa latent. nec lingua suas facundæ per artes
 Flexanimas iterat, Kinsphoto iudice, voces,
 Aut loquitur præcepta domus, famulisque modeste.
 Imperat, aut curas æthereas se vertit in omnes.

Fare age, non talem jactes Zelandia terris
 Te genuisse raris? virtutum pectore cæcis
 Credidimus coisse choros, totamque recondi
 Palladæ, femineæque decus. si gratia formæ
 Quaritur, emicuit major reverentia morum,
 Et vitæ non fictus honos. si candida laudi est
 Simplicitas, vicit longè prudentia, sexus
 Dignus seco. placida generosa modestia menti,

Eloquioque lepos, & mellitissima fandit
 Suada fuit, Paphioque pudor se miscuit igni
 Egregius, thalamoque fides infracta relaxit.

At tu jam lacrymas inter luctusque tuorum,
 Kinschoti venerande, tui dispendia lecti
 Consiliis solare piis. si marcuit ille
 Flosculus, & tenero conjux contabuit avo ;
 At nunc Elysios campos, sedesque pererrat
 Æthereas, ubi perpetuâ jam plena juventâ
 Vivit, & aeterno juvenescens Iunia Christo,
 Non unquam moritura viret ; nec languida spectat
 Membra fatiscienti robur subducere vita.
 Interea tumulo violas, hederamque, crocumque,
 Purpureasque rosas, & suave rubentem hyacinthi,
 Cinnamâque adsparges, ut gratos ventus odores
 Excitet, & possit sic arridere sepulcrum.

Eminentissimo Cardinali

R I C H E L I O.

cum Hymnum in Christum ipsi offerrem.

Magne Heros, illustre tuis decus addite terris,
 Ingeniis columnen Regni, firmumque iura
 Robur, & Augusta Prasul venerabilis Aula :
 Dum mea semideum turres, & limina Regum
 Calliope pudibunda subit, nec longius audet
 Ferre gradum, pavidaque tremuit ad Lilia Musa ;
 Indulge tua verba mihi, cupiasque Poëta
 Paxilisper non esse gravis ; dum sceptrâ, deosque
 Alloquor, & dignas soliis facundia voces
 Nescit, in experta donet tua gratia lingua
 Eloquentium, timidâsque jura sermone Camœnas.

Non hic Argolicis minitantem incendia castris
 Heclora, Priamidasque leges, non flebile fatum
 Andromaches, Phrygiasque nurus, non subrita Regû
 Impe-

Imperia, aut veteris miseranda incendia Byrsa;
 Nos canimus majora, Deum, & servantis Iesu
 Natales, obitusque & magni encomia Christi,
 Terrarumque illustre caput, quo vindice mundo
 Parta salus, cœloque Decus. viciique fuere
 Et Phlegethon, Erebiq; furor, turbataq; Ditis
 Atria, Tartareaq; domus. Si docta vetustas
 Callimacho modulante, Iovem, dominumq; trifurcâ
 Fulminis, & profugum cecinit mentita Tonantem;
 Si Phœbus, vectusq; suis à Lyncibus Euan,
 Si mollis Regina Paphi, interpretisque Deorum
 Egregio sub vate tument: si concinât Hymnos
 Mœoni mens alta senis, vatūq; furores
 Numina sunt, & tanta refert præconia mendax
 Relligio; Regem potius te, Christe, canemus,
 Nos potius memorare tui primordia partus
 Conveniet, miserasq; vices, clarūq; triumphis
 Nomen, & athereos inter venerabile cœtus.

Ecce per immensas supplex Ecclesia terras,
 Ad Cunas, seu prona ruit, præsepe salutat
 Principis, & sancta veneratur pondera Matris,
 Et visum sub carne Deum. non altera Vatem
 Vis agitat, pigrumque jubet se tollere mundo,
 Atque inter sacra solennia gaudia turba
 Privatos miscere sonos, procul ite profani,
 Nulla quibus grandi fulta est fiducia Christo;
 Nec satagit credenda fides, fruiturque futuro.
 Hunc pietas, hunc nixa bonis cœlestibus hymnum
 Corda legant. Tuque ante alios, quem purpura, vir-
 Relligio, doctrina, labor, prudentia cunctis (tus,
 Segregat, & magni suffulcit gratia Regis,
 Borbonique favor, Richeli, ne carmina sperne
 Ingenti sacrata Deo, possitque mereri
 Materies veniam Vati, dictusque Redemptor
 Palladium commendet opus. Si longa quiete
 Bella tua tulerint jamdudum incommoda menti,

Hic pacis consulta leges. Si Martius horror,
 Tympanaque, & rauco resonantia classica cantu.
 Turbarunt studiosam animam, solatia curis
 Inuenies hic certa tuis. Si milia semper
 Iussa probas, vitæque cupis miseresce gentis,
 Exemplo Tibi Christus erit, qui parcere mundo,
 Et miseris voluit clemens ignoscere terris.
 Sin procul à regni studius semotus & aula
 Emeritum Superis animum, cæloque redonas,
 Et jam pendentis subeunt suspiria Christi,
 Iam nullus morientis honos, jam sordida tabo
 Vulnere, & innotuo conspersum sanguine corpus,
 Liuentesque manus, & quod latus hauserat hasta;
 Perfossique pedes, & prono languida vultu
 Colla, & in excelsa minitantes vertice spine:
 Hic eadem, Dux summe, leges. hic tota malorum
 Scena patet, tantosque obitus edisserit author.

Excipe, sed facilis, Druidum clarissime gentis,
 Hoc opus, & placidus nostris allabere votis.
 Fac mea regales contingant carmina dextras,
 Fac oculis sint visa piis quibus adspicit æquus
 Sidera, & hunc ipsum spectat Lodoicus Iesum:
 Sic faueant Tibi sceptræ, diu, sic annuat æther
 Conciliis, sic tuta tuis fragrantia curis
 Lilia Gallorum populis, Batavisque super sint.

I N N V P T I A S

Amplissimi Viri

THEODORI GRAEF:

I Te graves ferro clypei, galeaque, ducesque,
 Et quicquid, Bellona, probas. Tu sæpe faceffe
 Mars pater, & Paphius furialis prælia bellis,
 Et facibus secernæ faces, atque ignibus ignes,
 Non ego jam Sylua mæros, non subruta flammis

Tot

Tot circum castella canam, non matribus arma
 Detestata piis, crudeque incendia pugns.
 Molle melos Cithereæ cupit, levisque Camænis
 Dici Cypris amat; grandesque exosa cothurnos
 Gaudet Acidalio thalamos percurrere socco.
 Ille mihi quondam Sophie deductus in hortos
 Virginis os tenerum, & blanda promissa puellæ
 Cogitat, insolitoque furens incanduit æstu.
 Tu celerem in flammæ juvenem Sapiencia dictis,
 Consilioque juva, vellem prudenter amari,
 Quam jam Sponsus amat. vellem sapienter amari,
 Cui debet se Sponsa, virum. sine lege maritum
 In thalamos inferre faces, insaniæ lecti est.
 Vestigant secreta Duces, bellique labores,
 Ut noceant prævisa minus, discrimina Nerei
 Navita, & in cæco scrutatur saxa profundo,
 Ne noceant occulta rati. tu pectore, Gravi,
 Dum Cyprum, totamq; Paphum, Gnydiumq; recondis
 Arma Dei; primoque ferox incumbis amoris;
 Barlaam præcepta tui, monitusque suaves
 Accipe. Iamque gravis credas commenta Lycei
 Insani tibi, tetricos mitescere vultus
 Doctorum, & rigida dicti convitia barba,
 Graiaque Romanis impleri palia nugis.
 Formant cuncta virum, docent maritum
 Cælum, sidera, terra, pontus, ær,
 Occultumque aliquid thoro loquuntur.
 Saturnus gravis incubat cubili,
 Emollitque senem seniore
 Vultu Cypris, amicior puellis.
 Promittunt sobolem, negantque stellæ.
 Promittunt facilem, negantque Sponsam.
 At non ista, minantiumque duras
 Moratur sapiens Deum labores.
 Astris imperat, applicatque lecto
 Totum Zodiacum sagax amator.

Et quibus ratio faces ministrat,
 Mens exercita, masculumque pectus,
 Coelum, sidera, terra, pontus, aer,
 Totum prospera donat Vni versum.
 Hæc dum remisso disputamus otio;
 Foris sub ipsis praliatur Alpibus,
 Et signa tollit præpotentium furor.
 Domi triumphos, fracta Rheno cornua,
 Mosamque victum, fataque indomabilis
 Miramur urbis. ire retro Casarem,
 Aquilas fugari, latiore Mar sacum
 Frontem receptis explicare sinibus.

In Batavis, tu noster, amas, primusque tuorum
 Ordiris, Theodore, virum. dulcissima res est
 Conjugium, conjuxque tibi. post bella, neceſque
 Tranquillum meditaris opus. dispendia mundi
 Tanta cupis sarcire pater, belloque cadentes,
 Pro patria, reparare animas: proferre nepotum
 Nomina. Virginitas, & Virginitatis honores
 Sordent cuncta tibi. pudor est, sine conjuge, primos
 Effluxisse dies, pigram traxisse juventam,
 Et magni genuisse nihil. Nunc verba mariti
 Ingeminat Bickera tibi, mutataque de te
 Adsueſcit matrona loqui. sic Portia fecit,
 Cum sua in ingenti deſigeret oscula Bruto.
 Nec ſapiuit Drusilla magis, prudensque Serena
 Pectus, & Augusto recubans Vipsania lecto.

I N N V P T I A S
S E C V N D A S,

Amplissimi Viri,

D. LVDOVICI à KINSCHOT;

Et Nobilissimæ Virginis,

D. CATHARINÆ HESSELT

à D I N T E R.

K Inschoti, si vestra Deos jam gaudia tangunt,
Si totus tibi sudat Amor, si tela Cupido,
Et phætreas arcusque parat, pronisq; Dione
Militat officiis; & jam genialia fulgent
Limina, & accensis collucent atria tedis;
Egregiasque domos Procerum, mensasque trabesque
Barbarica insternunt vestes; si porrigit Hebe
Pocula, ludit Hymen, festos Lucina penates
Permeat, atque iterum votis adsuescit amantis:
Fas erit, hos inter Divos & numina, Phæbum
Accinuisse tibi, propiusque accedere vatem.
Sic ubi Neptuno se miscuit Amphitrite,
Aut pulchra Thetidis thalamum conscendit amator.
Emathia columnen Peleus; cecinisse poëtas
Fama fuit, cecinisse Deos; totumque cubile,
Et Larissæ Musis strepuisse recessus.

Expetitur nova Virgo tibi, cui plena tumescit
Virginitas, vultusque nives candore lateffit,
Ut credas sic esse Deam. vix matris amica
Blindula decessit gremio, metuensque futuri
Adspectat tremebunda virum, flentemque puella,
Et rerum gnaræ matres solantur euntem.
Non tibi Scipiadum genitrix, non in iscula Bruti
Porcia, vel grandi placuit Cornelia mater
Nixa supercilio. poscis rorantia labris.

Oscula, turgidulos oculos, viridemque juventam,
 Lacteolasque genas, & frondescente capillo
 Pubescens caput; & quicquid juvenile, tenellum
 Inflammaré solet secretos pectoris ignes.
 Sic Thisben ad amasse puterit, sic junior Hero
 Arsit Abydenum. teneram Briseida Achilles,
 Phyllida Demophoon. quamvis Marvortia tantis
 Mens Ducibus, clypeoque manus, gladioque rigeret
 Dextraferox: juvit tamen, arridente maritâ,
 Carpere diductâ paulum sub casside vernans
 Basylum, & rigidas hirsuto in corpore setas
 Emollire sua levi lanugine Sponsa.
 Multa licet sit cura viris, prudentia rerum
 Major, & ingentes animus se tollat in actus,
 Asperet ingenium gravitas: in virgine bellâ
 Diffluimus cuncti. nescit Sapientia semet,
 Dum poscit sua jura Venus. quin ipse verendâ
 Majestatis apex, & formidabilis Aula
 Desipit, & tetricos dediscit Curia mores,
 Itar in amplexus quoties, & Cypride plena
 Lascivire graves cogit virguncula Patres.
 Non illic loculos scriptor, non scrinia censes,
 Et ditata suo Belgarum araria fisco,
 Aut Batavum digesta tuis sestertia chartis
 Colligis, & tumidas enarrat pagina gazas.
 Quin potius vibrare faces, & ducere ludo
 Tempora, & insuetâ circumdare flammea nupta,
 Cura tibi est, legemque novo præscribere amor.
 Nunc frontis spectare decus, nunc murmura blandis
 Permiscere jocos, nunc stringere brachia nexu,
 Nunc dare præcipiti docta intervalla furori.
 Iameneque grandæva Themidis consulta moraris,
 Nec Decios, Paulosque tuos, quaque ordine longo
 Casarea populis quondam jussere cathedra.
 Vendicat una virum conjunx. mens omnis in illa
 Fixa manet. quæ jura sagax industria norat,

Impe-

Imperitans elidit amor. mutantur amantum
 Pandecta salubus; decretaque concipit audax
 Diva Paphi, mollisque tibi poppysmata lecti
 Precipit, & quidquid titubans fiducia Sponsum
 Vult facere, & sperat nondum satista voluptas.
 Nec tibi jam Musa studium: cui carmina cordi
 Pieridumque artes fuerant & nobilis otii,
 Plus Paphia placuere nurus. cui tota penates
 Cyrrha suos, sacrumque favens Helicon reclusit,
 Et Parnassæus aditus Thymbræus Apollo,
 Nunc pueri delubra Dei, Cyprumque, Gnidumque,
 Idaliūque nemus colis & Cythereia Tempe.

Et jam bis, Ludovice, furis, bis fœdera jungis,
 Bis tibi succumbit victus pudor, & veneranda
 Virginitas bis tacta manu. quam pronus adorat
 Orbis, & invicta gaudent rapuisse tiara.
 Bis thalami secreta subis. bis maximus audis
 Fœminea gentis domitor, nomenque paternum
 Promittunt iterum Superi. Fortissime patrum,
 Fecundaque domus germen, nec vana Diones
 Gloria, Kinschoti: patriis virtutibus adde,
 In plures fudisse genus. tibi pronuba Iuno
 Servit, & ignavis famulantia fœdera pellit
 Matribus, & sterilibus dampnat contagia cœli.
 Adspice, te propter crescant felicius herba,
 Et, quas Hæga fovet, frondes, riliæque salaces
 Luxuriant magis, & languentes vertice quercus
 Annosos tollunt apices. te conjuge, passim
 Vineæ pampineis ultimum amplexata corymbis
 Arcius haret amans. Terris se letior æstas
 Exerit, atque tuis Cancer fervoribus ardens
 Promittit faciles, Geminis cedenribus, ignes.
 Te circum densis volitat gens omnis amorum
 Agminibus, jaculisque cohors armata trifidus
 Te, sociamque petunt. sentit Catharina medullis
 Insolitos æstus, & adhuc ignara laborum

*Non audet sua vota loqui. cum conjugis ora
 Adspicit, & vultus, quales concesserat Ida
 Formoso quondam Paridi, confessa rubenti
 Ore fuit culpam, & longas sub pectore coepit
 Incusare moras, lentosque incessere soles.
 Sapius ut fluidos digessit pectine crines,
 Impexi fluxere diu crinesque comaque.
 Sapius ut niveâ circumdare tempora vittâ
 Instituit, niveas neglexit dextera vittas.
 Sola virum volvens animo, sortemque futuram.
 Cogitat hac pernox, & gaudet mente procari.*

*Quam distant Belgæ studiis, quam dispare cura
 Vivitur, atque aliis Patria succurrimus armis.
 Vos molles anima tepidis haretis in ulnis,
 Dum meus in Morinis dura sub casside sudat
 Auriacus. Vos humidulis exanguia tuto
 Prælia basiolis geritis : dum classica nostras
 Rauca cient acies, & sparsos sanguine campos
 Bellator calcât Batavus. dum corpora Mavors
 Sternit humi, quassatque faces furialis Emyo,
 Redditis hac iterum mundo, vesterque resarcit
 Belli damna labor. Vos, Cypridis ærea, claudis
 Lectulus, atque illis validus se jactat amator
 Finibus. Odrysiæ magnum capit orbita, laudum
 Æmula, Nassævium. Quantis actoribus Orbi
 Scena datur. quam diversis orchestra resultat
 Plausibus. hic sortem populo se ostendat Achillem,
 Hic Davum festivus agit, vel amoribus aptum
 Priamidem. sic desipimus, quos vivimus, annis,
 Et personato debemur fabula mundo.*

A D A M S T E L A M.

A Mstela, qui totum circumfers vela per orbem,
 Magne remotarum sollicitator opum ;

Cui

Cui sociæ vadunt gemino cum Sole carinæ,
 Cunctaque sub quovis fidere lucra patent :
 Quas tibi nascentes uni sacramus Athenas,
 Accipe, Pieriæ munera prima Scholæ.
 Sictuus & merces, & diligat accola Musas,
 Atque aliquod precium Palladis esse putet.
 Vna manus gazas, manus altera ponderet artes.
 Et magno assurgat Plutus Aristoteli,
 Quaq; Pelops dis tecta locat, locet atria Pallas,
 Socraticoque tibi gestiat ore loqui.
 Hoc mecum si velle cupis, te iudice, disces,
 Cum Croesos opibus viceris, esse Numa.

A T H E N Æ V M,

Sive in Illustris Amstelodamensium Scholæ
 Inaugurationem Poëination, ad ejusdem
 Reipublicæ Senaturn.

P Restantes Batavorum animæ, devota Camænis
 Pectora semideum, magnam quos Fama per ur-
 lactat, & agnatis virtus sua destinat astris, (bens
 Et coepti præsentis honos, referatque Belgis
 Atria Pegasidum, & tantarum exordia rerum :
 Vos ego per populos, Parnasseosque recessus,
 Per Phœbi delubra feram. trans aquora, terras,
 Memoriosque ultra fines, Solemque cadentem,
 Auritamque viris Malabar, & litora Banda,
 Quaque ferox in nos ensem distinxit Iava,
 Nomina vestra veham vates. cum puppibus ibunt
 Nuncia, nascentesque Scholæ. quin audiet Arctos,
 Oppositumque Vrsis mundi lacus, athere nostro
 Surgere desertis facunda cacumina Musis.

Nescit stare loco Batarus. nec limite claudi
 Angusto gens ista potest. successibus instat
 Irrequieta suis ; laudumque exuscitat ignes.

*Non audet sua vota loqui. cum conjugis ora
 Adspicit, & vultus, quales concesserat Ida
 Formoso quondam Paridi, confessa rubenti
 Ore fuit culpam, & longas sub pectore coepit
 Incusare moras, lentosque incessere soles.
 Sapius ut fluidos digessit pectine crines,
 Impexi fluxere diu crinesque comaeque.
 Sapius ut niveâ circumdare tempora vittâ
 Instituit, niveas neglexit dextera vittas.
 Sola virum volvens animo, sortemque futuram,
 Cogitat hac pernox, & gaudet mente procari.*

*Quam distant Belgæ studiis, quam dispare cura
 Vivitur, atque aliis Patria succurrimus armis.
 Vos molles anima tepidis haretis in ulnis,
 Dum meus in Morinis dura sub casside sudat
 Auriacus. Vos humidulis exanguia ruto
 Prælia basiliis geritis : dum classica nostras
 Rauca cient acies, & sparsos sanguine campos
 Bellator calcat Batavus. dum corpora Mavors
 Sternit humi, quassatque faces furialis Euryo,
 Redditis hac iterum mundo, vesterque resarcit
 Belli damna labor. Vos, Cypridis aræ, claudis
 Lectulus, atque illis validus se jactat amator
 Finibus. Odrysiæ magnæ capit orbita, laudum
 Æmula, Nassovium. Quantis actoribus Orbi
 Scena datur. quam diversis orchestra resultat
 Plausibus. hic sortem populo se ostentat Achillem,
 Hic Davum festivus agit, vel amoribus aptum
 Priamidem. sic desipimus, quos vivimus, annis,
 Et personato debemur fabula mundo.*

A D A M S T E L A M.

A mstela, qui totum circumfers vela per orbem,
 Magne remotarum sollicitator opum ;

Cui

Cui sociæ vadunt gemino cum Sole carinæ,
 Cunctaque sub quovis fidere lucra parent :
 Quas tibi nascentes uni sacramus Athenas,
 Accipe, Pieriæ munera prima Scholæ.
 Sictuus & merces, & diligit accola Musas,
 Atque aliquod precium Palladis esse putet.
 Vna manus gazas, manus altera ponderet artes.
 Et magno assurgat Plutus Aristoteli,
 Quaq; Pelops dis tecta locat, locet atria Pallas,
 Socraticoque tibi gestiat ore loqui.
 Hoc mecum si velle cupis, te iudice, disces,
 Cum Croesos opibus viceris, esse Numa.

A T H E N Æ V M,

Sive in Illustris Amstelodamensium Scholæ
 Inaugurationem Poëination, ad ejusdem
 Reipublicæ Senatuum.

P Restantes Batavorum anima, devota Camænis
 Pectora semideum, magnam quos Fama per ur-
 lactat, & agnatis virtus sua destinat astris, (bens
 Et coepti præsentis honos, reserataque Belgis
 Atria Pegasidum, & tantarum exordia rerum :
 Vos ego per populos, Parnasseosque recessus,
 Per Phœbe delubra feram. trans aquora, terras,
 Memoriosque ultra fines, Solemque cadentem,
 Auritamque viris Malabar, & littora Banda,
 Quaque ferox in nos ensem distinxit Iæva,
 Nomina vestra veham vates. cum puppibus ibunt
 Nuncia, nascentesque Scholæ. quin audiet Arctos,
 Oppositumque Vrsis mundi latro, æthere nostro
 Surgere desertis facunda cacumina Musis.

Nescit stare loco Batavus. nec limite claudi
 Angusto gens ista potest. successibus instat
 Irrequieta suis; laudumque exuscitat ignes.

Et majus generosa movet. sociavimus Indum
 Europa, dextraſque p̄ocul junxere Molucca,
 Miſcuimus Vahali Gangem, Rhenumque bicornem
 Fluclibus ingentis Plata. quin vela Maragnon
 Miratus peregrina fuit. poſt terga relictos
 Vidimus ire dies, Austrum Boreamque ſecuti
 Extra anni Soliſque vias. ſic axe ſub omni
 Puppibus Amſteliis ſervet mare. tollit Olinda
 Signa, pares aquilas. & caſtra minantia caſtris,
 Et formidatis inſtans inimica tiaris,
 Heſperias affligit opes. dejecta pateſcunt
 Oppida, & invictis infert victricia portis
 Naſſovius vexilla labor. terraque marique
 Latius Auriaco decurrant Principe finos.
 At Mariis laus iſta fuit. nunc, omine lato,
 Maxima Phœbea ſurgit reverentia genti,
 Et Pallas ſibi regna parat. non claffica turbant
 Pierios vicina choros, nec bella morantur
 Tranquilla rationis opus. nos inter & arma
 Et lituos, rabiemque & ſparſos ſanguine campos,
 Exſtruimus Phœbo muros, Pataraque, Claronque,
 Et Tenedon aliam, atque alias molimur Athenas.

Haſtenus intentam lucro Cyllenius urbem
 Rexerat, & multo locuples ditæverat auro,
 Iam fora, jam diis turgebant ſcrinia Pluri
 Divitiis, Pelopasque illic, Cræſosque, Midasque
 Cernere erat, longoque habitantes ordine Craſſos.
 Non urbs; orbis erat. vaſti brevis area mundi,
 Carcer opum, fulva & cuſtos fidiffima gleba,
 Regia Tantalidum, Sylla domus, altera Colchis,
 In qua fuſcus Arabs Cimbroy, fortisque Sabao
 Occuſabat Iber; Gallo contrarius Aſer
 Ibat, & inflexum prona gravis orè Britannum
 Perſa ſalutabat. cui fertilis omnia tellus,
 Omnia vendeſbat laxi fortuna profundi.
 Utque ſolet magnis comes ire licentia rebus,

Divi-

*Divitia secum fastum, fastusque trahebat
Luxuriam, & poterant crues peccasse videri :*

*Cum sic Pallas ait : Non has mihi, Iupiter, arcēs
Invidisse velis. nec tantam spreta per urbem
Negligar una Deūm. sunt hic sua limina Marti.
Has habitat Bellona domos. in littore toto
Plurima belligeris horrent navalia transtris,
Inque undis tot castra natant, & multa nocendi
Materies, bellicque labor. Martortius ignes
Ya vomit, positasque alio sub cardine late
Fulminat in terras. quissatoremque tridentis
Neptunum gens ista colit. mercantibus illic
Atlantis dat jura nepos, lucroque ministrat
Ingenium, fraudesque suas. granaria passim
Triptolemo Cererique patent ; totumque Borussum,
Et secunda trucidis seponunt jugera Daci.
Ipse etiam Eois subvectus lyncibus Evan
Tollit adorandum populis caput, udaq̃ue vendit
Pocula, quæ latis Druidum vindemia prælis
Colligit, Hesperisq̃ue Tagus despumat arenis.
Quin etiam delubra mihi, Phœbeaque surgunt
Atria, & Amstelii fundunt oracula portus,
Exultantque, habitante Dea ? si Martia pubes
Hac didicit bellare manu, si subdere Thetyn ;
Ceruleosque Deos potuit, lateque patenti
Scribere jura mari, longinquas vincere terras ;
Si, quam levis gerit, toties hanc agida torfit
In latus Hesperium : placidis miscere Musis
Discat, & ingenuas partiri civibus artes.*

*Non mihi jam solitos sapiens Chaldaus honores
Exhibet, aut mediis horrens Babylonius astris
Naturæ scrutatur opus. doctissima Memphis
Balbutit, nescitque sui secreta Canopi,
Aut Pelusiæ intorta volumina formis.
Iamque Pharum sciuisse pudet. jam nescia rerum
Barbaries foedo populi præcordia cœno*

Obruit, & septemgemino ignorantia Nilo
 Incubat, Inachiaque latent arcana juventa.
 Cecropidum periere lares, & docta Cleanthia
 Atria, degenerique silet Stagira Pelasgo.
 Nec jam rixantem praelustras Stoa Melissum,
 Aut atomos Leucippe tuas, magnumque laceffit
 Parmenidem, non ille, negans se scire, superbis
 Insultat patribus Pyrrho, verumque revellit,
 Ancipiti ratione potens. tot regna locosque
 Torpor habet, spissisque involvit corda tenebris.
 Tu mihi decrepiti tandem dispendia sedli
 Belgica, tu Graja repara subsellia turba,
 Et cupias hac ipsa loqui, qua Gracia solers
 Scripsit, & Ionia disceptaverè cathedra,
 Vel Samos Italica decedit dogmata secta.
 Non ita Tarpejo Latius colle potestas
 Extulit, audacem victrix cum Roma Ingurtham
 Stringeret, & Libycas Tiberis sorberet arenas,
 Aut debellata ruerent fastigia Byrsa :
 Quam cum se mediis pollens Facundia rostris
 Exeruit, flexitque truces doctrina secures,
 Et trepidi docto vigerunt consule fasces.
 Tu quoque qua Siculas generosa Neapolis undas
 Prospectas, regina maris, me preside claris
 Artibus instructi populos, nec dulcia spernens
 Otia, Pierio fudisti pectore verba
 Gentibus. Aoni Capuam vexere labores,
 Massiliaque decus. docui, mercante Corintho,
 Et docui, mercante Rhoda. vivacia Thebis
 Nemina sunt, centumque ruunt praeconia portis,
 Pindaricis subvecta sonis. venalis Athenis,
 Non sum doctore, fui ; preciumque decoris
 Ingeniis non vile stetit. circumflua ponto
 Urbs Venetum, tumidos placida Tritonide fluctus
 Placat, & Euganeis Cirrhae cacumina jungit
 Rupibus. omne meis resonat de vocibus aquor,

Tot.

Totque patent studiis urbes. nunc Amstela nobis
 Edificet, falsisque Aganippen misceat undis
 Ya pater. cerno facili mansuescere cultu
 Immitem Tritona, & duri navita Nerei
 A nobis precepta capit, medioque natantes
 Najades Oceano magni consulta Platonis,
 Castalio ceu fonte, bibunt, & pocula seve
 Thetyos, & queruli castigant murmura ponti:
 Scilicet immensum populus diffusus in orbem,
 Hunc discet lustrare domi, partesque per omnes
 Versabit studiosum animum: quibus horreat ather
 Sideribus, quibus insanos ferventior ignes
 Explicet, aut faciles moderentur frigora flamma.
 Cur dederit nautis usum magnetis Amulphis,
 Errantesque trahat longinqua per aquora puppes
 Abdita vis; Solisque domos, Eoque tantis
 Declinet convexa odiis: quo teste, remotum
 Monstret Hyperboreis adaeundum fluctibus Indum
 Parrhasis, & Scythica sociant commercia terra.
 Quâ cœlum ruat omne viâ: quæ linea Phœbum
 Sistat; ubi atherea volvantur lentius arces:
 Aut magis impulso properent temone jugales;
 Quæ Phœben minuant causa, totoque coronent
 Lumine; cur pleno se portibus Amphitrite
 Infundat tumefacta sinu, sensimque recedat;
 Scrutari juvat, & cunctarum evolvere rerum
 Principia, & tacitis nascentia corpora causis.
 Hic partus Natura suos, cunctasque recludet
 Fecunda telluris opes; ubi pingua stillent
 Balsama, thuriferis fragret Panchaia glebis,
 Aut ubi perpetuis pallens radicibus aurum
 Pullulet, & veterum pateat mercantibus Ophir.
 Quæ stannum dis vena vomat, quibus æra reposcat
 Clamosus latebris Corybas; vel montibus ornos
 Sarmata præcipitet, durisque bipennibus ilex
 Ictus cadat. quo vitiferos sub sidere colles

Bacchus amet, grava dasque Ceres protrudat aristas.
 Sic sapiet mihi Belga magis, Sophiæque sacerdos
 Tot rerum mercator erit. digesta patebunt
 Omnia doctorum studiis, & divite cornu
 Fundet Apollineas aliquis luculentius artes
 Namque velut toti facies illustrior orbi est,
 Cum Titan suprema tenet, summoque refulget
 Vertice, & informes prorsus cessere tenebra:
 Sic ubi magnificis sese Sapientia tectis
 Intulit, & nostras reddunt pallatia voces,
 Majestas plus fulget opum, coctumque sub ipsis
 Montibus irradiat cives illustrius aurum.
 Ipsa peregrinos lasciva pecunia mores
 Dedicasse volet. poterit moderata placere,
 Et lucri minor esse famas. succrescet honestum
 Pectoribus, rectique tenax industria nolet
 Esse suum, quicquid solerti fraude paratur.
 Qui sapiet, plus dives erit. qui nesciet, amplas
 Inter opes credetur inops. qui plurima votis
 Precipient, & multa petent; caruisse petitis
 Supplicium voti referent. sibi vendicat orbem,
 Quisquis mente capit, coelum, terrasque Deosque
 Dum scivisse potest sapiens, sua cuncta putabit.
 Qua possessa nocent, vel custodire nequebit,
 Optabit minus, & partis ratione fruatur.
 Ille irucem patulisque inhiantem faucibus auro
 Trudet avaritiam, & vim castigabit habendi.
 Non ultra tumidos vasa superbia census.
 Iactabit, secura mali; sed gnara futuri;
 Divitias doctrina reget. non prodiga laeta
 Sortis, & effrenis patrimonia tora vorabit
 Luctuosa, dubiaque terent festiva cena.
 Virtuti carnes utilitas, & meritis ibit.
 Fenora religio, usuras moderabitur equi
 Regula, nec pulchro se iungat lucra decore.
 Contrahet innocuus candor. sine crimine vendet.

Sim-

*Simplicitas. non sua rigor vadimonia poscet,
 Aut faciet mora parva reum. nec credula multum
 Accersei sibi damna fides. non omnia prudens
 Emptor emet, veteres statuas, laquearia, cippos,
 Et quicquid Damasippus amat. si militet ather
 Miliaque Æoliis promittant aquora fratres,
 Fortunam cautus metuet; nec vota forebit
 Inconsulta furens animus. cum turbidus Auster
 Incubat Oceano, & Neptunia concutit arva,
 Audaces frenabit opes, tutumque putabit
 Æquoreos timuisse Deos, suspensique ventis
 Commoda, & insidi toties ludibria ponti.
 Mox ubi barbaricas opulenta Perside gazas,
 Aut gavisæ vehent optatas curvasa messes,
 Aut Gothico transmissa solo, vel divitis Afri
 Munera, vel gelidi ferventia vellera Moschi:
 Decidet lucro pietas, & triste levabit
 Paupertatis onus, Superisque faventibus aucta
 Dividet in miseros geminata premia sortis.
 Sic per me sanctos urbs augustissima mores
 Induet, & poteris sociis virtute placere.
 Ipsa suis animosa malis Fiducia fortem
 Eriget, & segnes proscribet provida longè
 Cura metus, frangetque novo temeraria motu
 Pectora. non cives vexabit coeca protervos
 Ambitio, & fallax mendaci gloria furo.
 Ille satis precii, & fautorum semper habebit,
 Qui rectè faciet. commercia spernet honorum,
 Atque emptas Astræa togas. injuria nulli,
 Sed cunctis erit aqua Thernis, legesque sequetur,
 Quas scripsit natura sibi, fixitque medullis
 Communis recti ratio. nec iniqua potens
 Confundet jus omne manu, vel lenta nefando
 Concedet veniam sceleri. cum pulpita passim,
 Socraticaque meis resonabunt vocibus umbra,
 Muniet afflictas constans Patientia mentes,*

Et perferre volet, quicquid nos ferre necesse est :
 Obfirmare animum duris, nil pendere vulgi
 Iudicia, aut fluxa damna & compendia vite.
 Nobilitas solum claris censebitur ausis,
 Et quantum meritis, tantum decedet honori.
 Nullus erit generis splendor, vel gloria gentis,
 Cum coram populo male vivitur. improba Siren,
 Quaque virum Cypris pulcros effeminat annos,
 Moenibus his aberit. spernet moderata voluptas,
 Quicquid dulce nocet. permixtaque turba malorum
 Temperiem letis rebus dabit. otia pernox
 Sedulitas redimet. neque Centauræ movebit
 Bella puer Semeles, rabidisque furoribus acta
 Moenades, aut nullo grassantes vindice Bacchæ.
 Vindicta dabit ira modum, lenisque potestas
 Hoc peraget, quod sava nequit. Clementia cælo
 Æquabit Proceres ; & talis rector haberi,
 Qualem optet civis, cupiet. conspectior orbi
 Vita ducis populis se fortius ingerit ipsis,
 Exemploque docet. veluti cum Phosphorus astris
 Præradiat, totum sequitur tranquillius agmen,
 Sidereaque faces gyro volvuntur eodem.
 Aut velut agrestes inter speciosæ sorores
 Exercet Dictynna choros, & prævia monstrat,
 Quos duçet regina gradus. illa ordine longo
 Ad domina solos flectunt vestigia gressus,
 Et peccare cavent, & non audire vocantem.

Nec minus hic res Ausonias, populi que potentis ;
 Et non ignavo scriptos sub consule fastos,
 Terrarumque Deos, & formidata triumphis
 Nomina, Romanosque ducas edisseret alter.
 Quantum ab Hebræis seclorum fluxerit ordo
 Temporibus, quantis distent ab origine mundi
 Heroum vita spatius & sceptræ potentum.
 Ut veteres Phœbe mutatis vulgibus annos
 Condiderit, magno donec sub Casare fratri

Cesse-

Cesserit instabilis, meliusque cucurrerit avum.
 Quin & Davidici narrari incendia templi,
 Subversa sęq; domos Superum, & veneranda Tonan-
 Atria, vastantem Assyrium, raptosque penates (is
 Isacidum, captosque lares mirabitur Ia.
 Qualis Olympiacus Grajũm sub sidere currat
 Æra rotis: prima surgentia mœnia Romę
 Audiet, & pulso celebres diademate fasces,
 Atque iterum aeterno sub Dictatore laborans
 Imperium: seris Latium miserabile bellis,
 Hunnorumque Ducis furias, & perdere quicquid
 Vandalus, & Gothica potuerunt lambere flamma.
 Quam fragili stent sceptrā loco: quam crebra ruinam
 Regna trahant: regumque ferox cervicibus instet
 Hæredum furor, aut discors virtute potestas.
 Quam sit nulla fides sociis. quam præstet amari,
 Quam cives terrere metu: quam mobilis aula
 Gratia: quam fallax dubia cultura tinea.
 Ut desperatos ultrix fortuna tyrannos
 Pone premat, septosque gravi formidine cogat
 Ancipites inter gladios, & toxica, fati
 Expectare diem, crudoque occumbere letho.

Ecce renascentes meliori senore Musas
 Excipit argenti locuples possessor, & illa
 Suetā manus pelagi spoliis auroque gravari,
 Versat Aristotelem, grandisque volumina Livi
 Ponderat, & Tacito multum doctore superbit.
 Invenit hic, quas non geminis à Solibus Indus
 Donet opes; non dives Arabs, non accola Gangis
 Sufficiant. hic illa patent arcana regentum,
 Doctæque Cæsareas enarrat pagina fraudes,
 Et vassra consulta toga, bellicque labores.
 Irriget Ægyptum glebis redolentibus uber
 Nilus, in immensam Tanais Maotida merces
 Fundat, ab occasu fulvum Guiana metallum
 Distribuat populis, nitidumque Aurora ministret

Ge.

Genibus Arctois ebur, & candentem elephantum.
 Hac quoq; cum vendet meus Amstela, flumine largo
 Ingeniis quod vendat, habet. quin, praside Phœbo,
 Pandet iter magnis virtutibus; amula postquam
 Gloria laudatos accendit mentibus ignes,
 Et fama studium & vita melioris amorem.

Tuque aded, quæ jam toti das jura profundo,
 Vrbs cognata polo, bellacis terror Iberi,
 Et Belgii florentis apex, tutela bonorum,
 Immortale caput, coeptis illustribus aude
 Tollere humo, & totam Batavis promittere Cirrhâ.
 Quamvis Dalmatico surgant tibi culmina saxo,
 Et varium niteat speciosa per atria marmor,
 Illic pulchra tuos spectent laquearia cogi
 Lucullos, centumque ruant sub pontibus undæ;
 Majus opus jam Diva mores, majorque videri
 Tot socias inter poteris regina sorores.
 Hospite me, spondent aternam secula famam,
 Et tua perpetuis scribentur nomina fastis.
 En tibi Daphnea textam de fronde coronam
 Casareis miscent Phœbeia numina sertis,
 Ut credant magis esse suam. Iam doctior urbe
 Auditur passim strepitus, Sophiæque susurris
 Aonidum delubra sonant. nunc ipsa curulos
 Melpomene, laudumque faces attollit honesti
 Ambitio, celerique movet vestigia gressu.

Talia fasidico postquam Tritonia Pallas
 Dixerat ore, suas donavit civibus artes,
 Excussitque Deam. suspensæque splenduit agis
 Ante fores, jussusque alibi pallefcere Livor,
 Foedæque Barbaries. donec, mandante Senatu,
 Amstelia doctis strepuerunt vocibus arces.

L A C H R Y M Æ,
I N O B I T V M

Amplissimi, doctissimique viri

I A C O B I vander S T R A T E N,
Hamburgi ad Albim, post Sponsalia,
placidâ morte extincti.

T Ristes conjugii tabula, præsiq;æ mortis
Federa, languentes vicino funere tedæ
Ite procul. tuque ô lux intempesta Camenis
Æternum damnare meis, nec lûrida fastos
Irradia, nostrique fluxas mensura laboris.
Te cum fata volent in visâ lege reverti,
Involvunt totam tenebra, & caligine mergant,
Ceû priscam factura Chaos. pervertere rerum
Cur timeat natura vices? quæ gaudia turbat,
Et mundi domino jam nunc illudit Amori.
Divellit Libitina duos, junctosque potenter
Disgregat, & socias scindunt divortia mentes.
Succedunt thalamis tumuli; sperataque læti
Otia castigant lachrymæ. stat præfica lugens,
Quo steterat Cithereæ gradus. quæ candida nuper
Atriis promissa juveni fulseret ærica,
Atratis circum videas squallentia lectis,
Totaque virgineo resonant penetralia planctu.

Sic Venus exanimem moerens conspexit Attonitum,
Quemque suis puerum amplexu speraverat idnis,
Amplexa est inopina rogam; tetizque cadaver,
Pallidulasque genas, quas arrisisse Diote
Maluerat festiva sibi. sic territa Thïsbe
Incidit in juvenem, gelidæ cui mortis imago
Mollibus Italiam membris excusserrat ignem.
Sic rigidam juxta Thracen lacrymabilis Hero
Deserit nivea Leandri lumina victa.

Saxoniæ

Saxonie ferale solum, tuque inuide nobis
 Albi pater, qui bellantem nunc surgis in Istrum,
 Teutonicoque tuos perfundis sanguine campos:
 Quid mansuetam animam tot bellatricibus umbris
 Permisses? Phœbique decus, devotaque Musis
 Nomina crudeles inter, saviissime, dextras
 Inferias vis ire tibi? si tota furenti
 Castra ruunt, placantque tuas tot cedibus iras
 Vltiores Regum Superi; cur quaso furori
 Debetur mens ista tuo? quam mitior aura
 Extulit & mediis Pallas nutritivit Athenis,
 Iamque optet superesse sibi. quid nobile raptas
 Deposuit? grandisque animæ possessor iniquis
 Sedibus, & cineres alieno in littore condit,
 Te tantum meditante nefas? quem nuper a navi,
 Dum meus in castos Pylades transfiret amores,
 Nunc odius, iris nunc exercebere nostris.
 Te poscit jam Belgæ ream. tibi, federe junctæ,
 Certatim iratæ dicunt convicia Musa.
 Vates arma parant, & tot nocuisse querelæ
 Peccanti poterunt. non jam tua flumina posthac,
 Noxiæque in Batavas decurrant ostia terras.
 Horrida damnatos fluctus absorbeat Arctos,
 Aut in Parrhasias alio defleat pruinas,
 Cimbrorumque immitte latus. quin funeris ultrix
 Naiadum genitrix, & damni conscia fontes
 Occludat natura tuos. sis mercibus impar,
 Et tua nascentes hebetent vestigia Syrtes.
 Hac mihi dilecti dictant solacia manes,
 Hac cogis, Stratene, loqui. pars maxima nostri,
 Quid me, quid moriture fugis? sine, funera jungam
 Fugeribus. tumuloque simul claudamur in uno,
 Quos junxit secreta fides. tunc forsan amanti
 Signa darem propior. forsan vicinior umbra
 Te posset propiore frui. sub pulvere forsan
 Posses ipse tuam propius novisse poetam.

Nunc

Nunc licet Oceano & vastis secludar arenis,
 Atque interfusa Nereus obmurmuret unda,
 Alloquor absentem. peregrino sidere questus
 Audiat & nostris trepidet singultibus urna. (es,

Urna domus Musarum, & Apollinis urna sepulcrū
 Urna domus virtutis eris. tu, squallida quamvis,
 Exuvias pietatis habes. mentisque pudica
 Hospita & infausti carcer diceris Amoris.
 Urna domus Charitum, toti, proh! flebile Cirrha
 Nomen acerba tenes. cui primo à limine vita
 Aonia pariter se sacravere sorores,
 Et dixit doctrina suum. permixta pudori
 Mascula primævis Prudentia luxit in annis,
 Et niveos pinxit probitas innoxia mores.
 Quicquid Socratico manavit pectore, quicquid
 Docta tenebrosa docuit sub nube vetustas,
 Excussum quodcunque tuo schola prisca recessu,
 Casaræ voces, veterum decreta Quiritum,
 Verbaque sacratas populis scribentia leges,
 Quosque suos latè pandit Sapiencia sensus,
 Hoc latuere viro. norat sapuisse silendo,
 Nec, nisi lege, loqui. fastus calcabat inanes,
 Magnas inter opes humilis. non prodiga Circe,
 Qua juvenum foedo dissolvit pectora luxu,
 Non levis Ambitio, aut furor inconsultus agendi
 Hic sedes fixere suas. sed proxima cœlo
 Religio curas patrio donabat Olympo,
 Incubuitque Deus menti. sub moribus insons
 Emicuit pietas, & blanda gratia vita.
 Non animo Livor diros innexuit hydros.
 Truxit Avaritiam, seclique afflata veneno
 Crimina. fucata poppysmata subdola lingua
 Oderat, & solum potuit sincera placere
 Simplicitas. socios inter venerabilis ibat,
 Cunctorum communis amor. nec spernere doctus,
 Nec sperni. facilis paribus, cultorque priorum.

Elo

Eloquium, sed mite, fuit. sedataque multum
Vis animi, & tetricas sermo qui duceret aures.

Disce orbis, meliora mori. di pendix fati
Sentimus Batavi, tantoque in funere causam
Luget Musa suam. tumulo se Phœbus in isto
Abdit, & ipsa suo Pallas Tritonia busto
Occulitur, plorantque pios tot numina manes.
Magne virum, tibi nunc lentas subtristior undas
Spara trahit, querulaque ferit tua prædix lympa,
Prædix quæ pulchris Heemstedia vestit agris,
Iam domino viduata suo. quin undique sylvis
Languor inest, marcentque agris viridaria plantis,
Arboribusque comæ pendent, & pendula terram
Prona vident, tecumque volunt tellure recondi.
At genitrix veneranda, cui sol imen amant,
Cui tu deliciam, ac generis spes una fuisti,
Permisceat cineri lachrymas, ut sicca doloris
Argumenta bibat tellus. ceu Daulias ales
Threiciam deplorat Ityn. nec Greviæ planctu
Abstinet; & thalamis præscindi gaudia castis
Conqueritur, Superisque suos nunc exprobrat ignes.

Ipse ego, dum immixti longè semotus ab Albi,
Hac loquor: ingemuit socia cum matre Cupido,
Fractaque disruptâ sonuerunt tela pharetrâ.

S C H A G A,

Sive Epithalamium, in Nuptias
Nobilissimi Domini,

D. GVILIELMI van SCHAGEN,
Domini Burchornia, &c. Et Nobilissimæ
Virginis, ac Dominae

ANNÆ van MATHENES.

Vos Batavum magni Iuvenes, vos splendida pa-
trum
Progenies, clavis quæ cum virtutibus adfers.

Mijo-

Majorum genus & stantes in curribus alte
 Terrarum dominos & avitæ nomina stirpis :
 Huc omnes conferte gradum. Vos alma Dione,
 Vos dominus compellat Amor, poscitque tributum
 Lascivas quatiens Puer insuperabilis alas.
 Iste Puer, cui dextra faces, cui ventilat ignes
 Imperiosa manus, phœtreæque & tela superbis
 Dependunt humeris & sævus tenditur arcus ;
 Vos vocat ad leges thalami, Venerisque vetusta
 Nobilitate tumens, vestro de sanguine semen
 Exigit & similes Heroum gente nepotes.
 Non hic bellorum vobis injungere motus,
 Aut Martis mandata cupit, non fulgidus ensis
 Porrigitur, mordensque ferox spumantia frena
 Ad pugnam phaleratus equus. non casside torva :
 Nunc opus, aut vultu, qualem Mavortius hosti
 Exhibet Auriacus, fortique ostentat Ibero.
 Mite supercilium, blandi poscuntur ocelli,
 Purpureæque gena, radiansque in crinibus aurum ;
 Et scintillantes preciso lumine gemma,
 Fulgentemque trahens virgo pulcherrima pallam :
 Flammea pro gladiis, pro scutis lenia Cypris
 Arma feret, molles pendent tentoria lecti,
 Et pro lethiferis fervebunt oscula telis.
 Murmura pro lituis, & pro clangore tubarum
 Verba susurrabit timida gratissima Sponsa
 Non ultra pudibundus amor. quæ cuncta Cupido
 Dum parat, his verbis mores orditur amantium,
 Et cupit egregias hac non nescire puellas :
 Mira mihi puero mens est, mirabile terris
 Ingenium Superisque simul. sum fabulæ vatum ;
 Et cunctas in me rabies Parnassia vires
 Explicat, & nequeunt satis insanire poëtæ.
 Si nunc tale solum quæris, si stemma genusque,
 Nascor matre Dea. sua quæ cunabula debet
 Fluviis Oceanoque patri. sic frigida Terhys

Me genuit, spumaque mihi primordi præbent.
 Flammifera, gelidisque exurgo fervidus undis.
 Et licet exili videant me corpore Nymphae,
 Oraque non ulla laniagine vestiatur atas;
 Sape tamen summum potui flexisse Tonantem;
 Et torsisse Deos & numina vincere numen.
 Fingor olor, niveis quia plus cervicibus hæret,
 Quisquis amat. fingor taurus, vectorque timentis.
 Europa, qui & virginem meum acer in agmen
 Occulto ruit igne furor. nunc aureus imber
 In gremium Danaës guttis delabor amicis,
 Et flecti facilem precio propello pudorem.
 Cum volo, me fallax aquile sub imagine raptat
 Iuppiter, ut segnes sapiens explodat arrantes.
 Nunc mihi mansuetæ monstrant exempla columbae,
 Nunc Libycas credor rabie exaequare leonas.
 Iam sum dura silex, iam cera mollior udae.
 Iam sequitur me capra, & jam sequor ipse capellam.
 Iam nive frigidior, iam toto ardentior Aëna.
 Sum tortor, pictorque idem, sum textor, & auceps,
 Venator vagus, & mediis nauclerus in undis.
 Me flentem Anacreon, cecinit me Smyrna jocantem.
 Sperantem facit ille, facit magis ille timentem.
 Hanc amo, & hanc odi; nec possum dicere, quare.
 Sape dolor mexorque subit, rui sumque voluptas
 Et deploratam titillant gaudia mentem.
 Per me crudeles violenta tragedia voces
 Tollit, & incadit levibus comœdia soccis.
 Nunc oculis captus, nunc ipso oculatior Argo
 Suspicio infelix quid vis. sum dulcior Hybla
 Muneribus Siculisque favis, & amarior ipso.
 Rêlle. graves nostris subsidunt ignibus ira,
 Et flammam mea flamma necat. dumque omnia
 Humani generis domitor fortissimus, eheu, (vinco
 Succumbo mihi met, solumque extinguor amando.
 Cætera vel terra spatia, vel in aqore sedes,

Vel Superiũ posuere locis. mihi terra nec aquor
 Terminat imperium, nec vastus sufficit aether.
 Omnis me natura capit. cum Sole vagamur.
 Quaque cadit surgitque, meis accensa favillis
 Grata Cupidineis serpiunt incendia stabris.
 Sum lusus, sum cura Deũ. mihi mille nocetur,
 Consultiturque modis. potior, cum vota debescunt;
 Votorum plenus, frustror. tabescere cernas
 Languidulos artus; & me moderante salutis
 Et vitæ reddi pulchrè florentis honorem.
 Omnia sum. variis in me contraria causis
 Conveniunt. nulla est, qua non sit congrua nobis
 Materies, totusque patet pro earumq; mundus.
 Me Satyri, me rura colunt. mihi triste sacerdos
 Exiit os; quin illa facit, qua coniugis olim
 In gremio fecere Numæ. mihi splendida servit
 Nobilitas, grandesque animas ad nostra vocamus
 Signa, nec illustres patimur frigere penates.

Finierat pharetratus Amor. propiusq; volentem
 De te, Schaga, loqui, thalamosq; & federe iunctas
 Enarrare domos, Venus interpellat Amorem,
 Atque alias mandata jubet deferre per oras.

Nos, Guiljelme, Dei voces abruptaque Divũ
 Verba exultantes sequimur, primoque cubili
 Accinimus; dum fervet Hymen, tædæque relucens,
 Et tua non solitum meditatur Sponsa laborem.
 Nobilium sanguis, patria victricis alumnet
 Et magno soboles non inficienda parenti,
 Conjugio jam disce frui; proavũque vetustor
 In natus expande lares. insignia fulgent,
 Et tibi magnanimi radiant ante ora leones.
 Est aliquod meriti spatium, quod patriæ donat,
 Natalesque loci. toto sed vertice virtus
 Altior incedens, titulos illustrat avorum,
 Quos dedit illa prior. populo bis nobilis audis,
 Qui generi pariterque tibi præfulgida debes

Nomina, & heroum laudes virtute mere is.
 Quàm Batavum te fama vehit. sceptrisq; Bataviam
 Clara domus. quantis, Iuvenis, deducere is altè
 Principiis. quot semideos ex ordine censes,
 Et numeras per secta tibi. si proxima species
 Tempora, consilii celebres & fortibus armis
 Et toties pressa pro Libertate loquentes,
 Ingentes veneraris avos. spectabilis ipse
 Inter tot Proceres & nostri lamina regni.
 Incedit genitor. gravitas quem mascula mixto
 Commendat candore suis, & nescia fraudis
 Integritas; patriaque vacans prudentia rebus.,
 Et pulchras late gradiens Doctrina per artes.
 Nec te dissimilem tantis majoribus orbi
 Edidit insignis genitrix, qua moribus avum
 Provocat, & raris sexum virtutibus anteit,
 Et prisum pietate genus. qua cuncta tuorum
 Dum versas exempla, tua primordia stirpis
 Non ficta probitate refers, generosaque mentis
 Semina Belgarum crescens impendis honori.

Et Tu, qua Paphis nunc undique cingeris, Anna,
 Virginibus, vatū tandem fastidia lectis
 Admesso solare viro. Mathenesia, celsos
 Multiplicata secunda patres, patruosque redona
 Batavia. conscende thorum, nec tempora differ
 Commenda. sic quondam magni palatia Pelei
 Intravit raptura Thetis. sic Scyria virgo
 Bellacem innocuis furiis accendit Achillem.
 Nec timuit casta Hectoreis amplexibus abdi
 Andromache fugitque virum Sempronia mater.
 Hæret in æthere Titan jam Virgine. fortè,
 Ut dote ut facienda viros. plas astat Æthon,
 Ut tibi vitales gliscunt sub pectore flamma.
 Te nubente novo circum tua limina motu
 Quilibet arbor amat, sociant sua brachia quercus.,
 Insyntes nectunt lambentia rostra pabumbes,

Garric

Garrit anas, causasque sui jam nescit amoris,
 Feruidaque excelsis plus nititur ardea ramis,
 Et tecum veteres natura resuscitat ignes.
 At Frisios inter tollens sublime minores
 Schaga caput, Comitibus quondam venerabile donum.
 His thalamis audet dominos sperare futuros,
 Ut possit secura regi. Burchornia gaudet,
 Ausetaque femineis multum mitescit: habenis.
 Ut Domina placuisse queat. quæ proxima pulsant
 Littora Naiades, & Catthos verberat undis
 Oceani restor, concha Tritonide vobis
 Carmina festa fremunt: toti sunt gaudia Rheno,
 Quosque trahit secum niueos per flumina cygnos,
 Argutum n:elos ingeminant En, rustica Phyllis
 Cum Corydone suo vestris ab amoribus ardent
 Acrius, atque leves iterant ad pleetra choreas,
 Et vario festas contextunt flore coronas.
 Creditur in plaustis resonare poemata Thyrsis,
 Et personatus populo spectante jocari
 Actor, & in scena lepidum ostentare Menalcam.
 Sive trucem ludat Thisben, sive æquore mersum
 Monstret Abydenum, ac delapsam rupibus Hera,
 Aut captam tentet rhythmis includere Trojam.
 Ipsa, renascentis nutritrix celeberrima Phœbi,
 Leida favet, faustisque iuvat genitalia festa
 Auguriis. quin ille, suis qui classibus atrox
 Rursus in Occasum properat, meus Amstela, longè
 Annuit, & nostri transmittit signa favoris.
 Insignes animæ, quas leto federe junxit
 Illibata fides, centum placate furorem
 Basiolis, nec defessi superadidite centum,
 Post centum dat mille, & post hæc millia rursum
 Altera mille, malus numeret ne basia liuor,
 Aut tot basiolum confundite basia in unum,
 Millia sic fient unum, sic unica mille.

A M O R S A P I E N S ,

Sive in Nuptias Amplissimi Viri

D. CORNELII GRAEF;

Et Eximiae Virginis

GEERTRVDIS OVERLANDERS.

A *Amstela, qui mediis locuples mercaris in un-*
dis,

*Et populis partiris opes; ac munera Divina
Tot congesta plagis unam transfundis in urbem;
Amstela, qui pelagi spoliis, terraque superbis
Exuviis, vacuoque arcessis ab aëre lacrum;
Cui rerum fecunda suos Natura labores
Vendit & humanas acuens solertia dextras;
Amstela bellator, cujus flagrasse favillis
Vidimus attonitam Chilen, Porosique recessus
Et totam tremuisse Peru, cui sceptrum Molucca,
Nec Regi servata suo submitit Olinda:*

*Indue jam molles animos, & mitior audi,
Festivus quæ dictat Amor. spes lata metalli
Concedat pavidum Veneri, ratibusque quietem
Belligeris largire precor. dic, stare carinas,
Nec piperi nunc esse locum. Iam vendere tempus
Bassa, jam tædæ precio majore relucet,
Et thalamus venale forum est. oculosque genasque
Verbaque amatori quondam recitata Catoni,
Dulcesque illecebras & casti signa pudoris,
Spiculaque & pharetras, & blandi nomina vulvae
Dirahet innocuus sociæ cum matre Cupido.*

*Et meus egregios tandem meditatur amores
Gravius, & tacitas generoso in pectore flammæ
Ventilat, & prima sperat se nocte maritum.
Forte moram gravitate Venus lentosque Hymenæos*
Cor-

Corriget acer amor. forsitan neglecta rependet
 Gaudia vis animi major, teneraque puella
 Vota magis tuto Sponsus solabitur æstro:
 Aut risus primique inter poppy'smaxa lecti
 Amplexusque suos sapiet; thalamisque decorum
 Inferet & leges nobis præscribet amandi.
 Sæc ubi se Danaum castris subduxerat acer
 Pelides, Martique truces susceperat orbes
 Fatalis clypei, Phrygias audacior arces
 Impulit & solo quæsiuit in Hectore ludem.
 Myrmidonum ductans iussis sapientibus agmen.
 Ludimus humanum genus; & dū sidera voluit
 Iupiter, & variis radiat sub vultibus æther,
 In varios una lusus vitæque labores
 Cum superis rapimur. versu se maxima mundi
 Machina, & ingentem miscet Sapientia robus
 Stultitiam, frangitque aliquo sua seria ludo.
 Desipit, Eoa quisquis de gente lapillos
 Colligit, & tumidum mox sorbet naufragus aquor,
 Securæ tutusque domi. mala pondera, gemma
 Submergunt dominum citius. tu desipis audax
 Miles, & hunc vitæ paucis diuendis honorem
 Assibus, & stolidis impendis regibus arma.
 Quin rigidos inter panes bis coëtaque demens
 Crusta cadis, morde'sque ignotam nudus arenam.
 Desipit Heroium soboles, titulumque superba
 Nobilitatis emit, quæ um viri'us nescia fuci
 Debat meruisse sibi. qui celsa frequentas
 Atria, adulator, magnis discrimina quaris
 Porticibus totaque miser rideris ab aula.
 Tu quoque, qui talidæ scrutaris cominus Ætne
 Pabula, terribilesque focos abstrusaque rerum
 Principia & mundi causas deducis ab alto,
 Desipis, & stulta dictas incerta cathedra,
 Ignarusque tui geminos edisseris axes.
 Est qui ventosa venatur murmura plebis,

Et jejuna levi pascit praeordia fumo
 Narratur, vasisque forum sermonibus implet,
 Et Finnos Gotthosque crepat. cui causa laborat.
 Facundas redimit voces, pauperque patronum
 Adspicit & vacuis oculis sua rura revisit.
 Ille cui infido pendet spes omnis ab hamo,
 Dum sedet eternumque sedet, quam desipit extors.
 Quam patiens capta solatur prandia perca,
 Pisciculi que jecur, non tanta bile, trucidat.
 Et tu qui cursu praeceps Venator anhelat
 Per campos graderis, pavida vestigia damae
 Pone legis, currisque, fugis, refugisque, misellus
 Quo lepus aut te cervae vocat. cum Principe vilis
 Bestia decurrit, sequiturque insana priorem
 Majestas augusta feram. nugamur ubique.
 Et stolidi sine lege sumus. Lunaque Menippus
 Quisquiliis nostras recitat. clamemus, amici:
 Te facimus, mens stulta, Deam, terrisque locamus.

Has inter curas & vasti ludicra mundi
 Solus Amor Cyprisque sapit, tollitque serenum,
 Stultitia ringente, caput. non desipit ille,
 Quisquis in optatæ gremium descendit amicae,
 Et Sponsæ placuisse studet. Sapiëntia Gravi,
 Iudice me solum castis elucet in ulnis,
 Atque unum præter cuncti insanimus Amorem.
 Hoc sine delirant alii, vel languida lætæ
 Membra trahunt, tædet cali convexa tueri,
 Tætus hebet, nulla recreantur virgine vultus,
 Mensa silet, frigent omnes sine conjugæ nervi,
 Deficimus miseri, nescit sua gaudia lectus;
 Ignavosque lares vacuosque perire penates
 Ocyus adspicimus, mortique similissima vita est.
 Ipsæ Deum socio gaudet Sapiëntia lecto,
 Et senior Saturnus amat. cum compare ludit
 Mulciber, & doctam genuit qui Pallada grandis
 Jupiter, in multum querula Iunone lepores

Inve-

Invenit & Paphius castigat fulmina curis,
 Nerea formosum complectitur Amphitrite,
 Inclyta Neptunum Tethys. coelestibus ut iam
 Turgeat exemplis thalamus. non illi Pelasgos
 Dedecuit sors lata senes, magnique Platonis
 Atria, quo quondam Graji stupuere in igistro.
 Qui male compositis mores dictavit Athenis.
 Xantippen propius tetigit, legesque severas
 Dogmataque umbrascos inter discussa recessus
 Diluit amplexu. nec qui vesana Quiritum
 Crimina perstrinxit censor, fastidiit udum
 Basiolum facilesque sibi producere noctes.
 Quam sapit, imperio totum qui subdidit orbem.
 Rector Amor. cui regales diademata prona
 Subdunt fronte apices, qui servi dura leonis
 Corda domat, mollitque suis adamantina verbis
 Pectora & Eurydicen Stygiis revocavit ab undis.
 Iam loquitur facundus amor, vocesque disertas
 Virginibus recitat. per mille pericula solers
 Impavidum molitur iter, fortique dolores
 Mente premit. iam sacra pius delubra frequentat.
 Et totum sonat ore Deum. iam munera larga
 Distribuit lucrosa manu. blandissima fatur
 Comis amor, festivus amor, quin tempora captat
 Commoda & in varias una pro virgine formas
 Se torquet versutus amor. nunc tristior illi
 Frons contracta riget, nunc exporrecta jocatur.
 Flet, ridet; vigilansque omni sua lumina parte
 Circumfert. sperat, metuit. non odit, & odit
 Cum ratione tamen. sic cuncti Cypride in una
 Virtutum coiere chori, & vestitus honesto
 Fulget amor. dudum sapiens ab amoribus arsit
 Phœbus; & in solis xpiunt Cithereide Vates.
 Vates, cura Deum. spernit Sapiëntia fraudes,
 Spernet amor. tacita per amica silentia noctis,
 Urget opus nulloque sagax se teste tuetur.

*Heu quantum nescis Sapiens. quam plurima tecum
 Ignorat quoque coecus amor. quam gaudet amari
 Vir sapiens & lenis amor; metuuntque timeri
 Nec cui vis placuisse student. quam suaviter idem
 Dormit amor, sapiensque. truci nec curat Iberi
 Bella, nec Arctoo pessundata moenia Moscho.
 Tempora componit sapiens ventura priori.
 Facit illud amans; nec scit se posse, quod olim.
 Prospera fert Sapiens modice, nec frangitur arctis.
 Sic generosus Amor post prima damna repulsa
 Ambulat, & credit nondum sapuisse puellam.
 Semper amat Sapiens medio tutissimus ire;
 Nec medio defleat amor. moderata probatur
 Ambobus prudensque quies. Sapientia terris
 Praesidet, & fasces domino partitur Amori.*

*Hec, tibi dum fluidum Geertrudis donat oculus,
 Sponse loquor, thalamiisque tuis felicia noster
 Omnia scribit amor, dum sedus amabile lecti
 Patrii iuxtere domus, flammaque jugales
 Expectant gemina dignos à stirpe nepotes.
 Adspice, quam niteat non ficta modestia Sponsa,
 Purpureis intexta genis, quam Gratia triplex
 Ornet honoratam formoso in corpore mentem.
 Vincit ebur morum candor. quæ virginis, ipsa
 Forma pudicitia est. alia nec fronte Dione,
 Aut Pallas pingi cupiat. Tuque, optime Gravi,
 In laudes assurge tuas & grande decoris
 Artibus ingenium irradia, partesque per omnes
 Circumfer studiosum animum. sciat Amstelæ Patri,
 Et pariter debere tibi. si mollia jam jam
 Aptaque conjugibus loqueris; mox grata loqueris
 Civibus, & felix maturas Curia voces
 Audiet atque tuis florens Respublica curis.
 Vivite felices & tanta sorte beati
 Crescite in invidiam fati. differte senectam
 Longius & seros perdurent oscula in annos,*

*Sic faveat Venus, & vestris virtutibus auctus
A vobis discat duplum sapuisse Cupido.*

IN LIBROS
POEMATVM MORALIVM,
Nobilissimi Viri
D. IACOBI CATSI
Eq. & Reip. Dordracenæ Syndici.

Summe Virum, cujus tetricos facundia Belgas
Mudet, & attonitos locuples doctrina penates
Detinet. & pulchro populos informat honesto :
Inserere virtutem titulis, totque inter honores
Fulgeat una tuis Probitas asserta Camœnis,
Et Regum ingenio despectet munera vultu.
Nos tibi debemus patres. tibi fasista precatur
Femina, & in docili recitat tua dogmata lecto
Officiosa parens, & leges discit amandi
Impatiens rectoris amor. tibi filia mores
Debet, & cui vis nequit arridere marito
Imperis attenta tuis. Tu Protea nobis
Reddis & in varias versans Emblemata formas,
Nunc alias voces, alias in carmine partes
Induis, & nostra raperis per devia vita,
Reccandique modos. Te praeceptore superbit
Scena pudicitia, & matura zona puella,
Flammeaque & cupido rutilantes limine tedæ.

Creditur immitem mellitis vocibus Hamum
Threicius flexisse pater, rigidamque suavi
Barbariem domuisse lyra. tunc horrida cultres
Imbibit & potuit facili mitescere cantu.
Improbicas, Thracesque suos emollit Orpheus.
Nos Rhodope Thoraesq; furiosus. quorū effera, Catxi,
Corda domas, quibus admissus praeordia circum
Laudis & effrenas animi compescis habenas

*Iussibus & calida moderaris vota iuventa.
 Tu, velut Amphion Thebana conditor arcis,
 Saxa moves modulis placida testudinis, & nos
 Eloquii torrente rapis. Tu monstra malorum
 Impiger Alcides subigis; certusque Deorum
 Interpretes Stygiis animas arcessis ab undis
 Afflatus propiore Deo. te vindice recti
 Iam Batavos peccare pudet, Cypriisque fatetur
 Se sapere, & levibus volitans Puer improbus alis
 Corrugat geniale caput, quassatque pharetram
 Segnius, ac quicquid quondam Cornelia mater
 Gracchorum potuitque loqui Sempronia grandis,
 Aut qua magnanimo respondit verba Catoni
 Porcia, vel Leli genitrix, edisserit orbi.*

*Quam stupui, cum bella sibi secreta pararet
 Isacides, totumque suis circumdaret armis.
 Relligio cataphracta virum. se dissidet ipso,
 Obloquiturque sibi. tollunt hinc signa voluptas,
 Hinc ratio. recitantque uni diversa cupido
 Et metus. innocua suadet contraria menti
 Luxuries, prae dulce malum. duo numina distant
 Partibus, & geminis pugnant sensusque Deusque
 Imperiis duplicisque Boni ostentatur imago.
 At quia sancta probat, nocituraque gaudia damnat,
 Eligit ista pius; nec solum pallia licem,
 Sed pietas dirimit. quid turpe, quid utile, quid non,
 Expedit, & valido mille argumenta pudori
 Sufficit. interea tanti Dux femina facti
 Spreta jacet tacitisque odiis alimenta ministrat,
 Et dolet elapsam virtutem amplexibus esse.
 Yates magne, furens in dies si temerare Di vos
 Iurataeque fidem thalamo Memphisitica conjunx
 Ausi fuit, proprioque illusi moecha marito;
 Stat juvenis crimenque fugit, dominamque scelusque
 Arguit, & monitis aulas prudentibus implet.
 Pythagoræ voces Samique edicta magistri,*

Et

Et promulgatas taciturno iudice leges
 Audiit indocti pubes studiosa Tarenti,
 Informesque scholæ Calabrum, Samnisque Crotonæ
 Aureæque Italicis sonuerunt carmina portis.
 Nec minus incultas sapiens instruxit Athenas
 Exemplo dictisque senex, & nectar Hymetti
 Miscuit officio civis. cum tecta domosque
 Privatosque lares Sapiëntia fera subiret,
 Æthereis subducta plagis. veneranda Theognis
 Trinacris præcepta dedit, Siculumque recoxit
 Formavitque rudem. placuit generosa monentis
 Suada Syri Mimique lepor. Nos omnia per te
 Discimus & post tot credit se secula renasci
 Simplicitas, tangensque animos reverentia Divum,
 Et vita melioris honos moresque severi.
 Dic age, Toxandrium soboles, quo numine soli
 Concessum tibi tanta loqui? quæ Pallade pectus
 Grande tumet? nescitque furor cessare canendi
 Quæ terris prodesse queant? non sidera demens
 Metiris Phœbique jubar, nec inutilis heres
 Arcturumque Hyadasque inter Lunaque labores,
 Errantesque Deos. non vanis linea chartis
 Pingitur, aut sectis circumvallata figuris.
 Picta placet potius virtus & sculpta decori
 Effigies. quæ ipsa patens ad dogmata laxos
 Expandit natura sinus. nos simia, taurus,
 Nos arbor piscisque docent. nos vitis amare,
 Atque aliquid fugisse cupit. nunc garrula nobis
 Servit avis: nunc rana suis facunda sub undis
 Vita monstrat iter. nunc nobis vacca magistra est.
 Dux canis. hortantur lapides, objurgat amantem
 Concha tuum. sædo quæ pendet aranea tecto,
 Et lenes alibi præbent documenta columba.
 Imperitat ventri Pharia regnator arena,
 Mus gremio, cupidus Libycus leo velat ocellos,
 Chaoniaque tibi dictant oracula quercus.

Dum ludit puer incauti vesania mundi
 Detegitur, quantisque rotet se passibus orbis
 Tot scelerum fraudumque pater, te vate, patefcat.
 Sic oculis coram fulgens spectatur honestum,
 Sic manibus palpatur idem. Sic personat aures
 Egregium recti mœrur. distincta tabellis
 Regula vivendi legitur, normasque decori
 Sedulitas numerat. semperque industria sensus
 Invenit & quovis struitur sententia casu.

Neve foret Batavum populis incultior Auson,
 Romanas sociat verborum opulentia voces,
 Atque tuo recreant animos modulamine Celta,
 Quique Ararim Ligerimque bibunt, Rhodanumque
 loquendo

Anticipant, longisque trahunt idioma a braciis.
 Ipse tuum patria miratur currere lingua
 Thuscus epos; captusque tua dulcedine Musa
 Crudelis masuescit Iber, nativæque verba
 Diligit & tumida gnomas impertit amica.
 Adspicit & titulos Tamesis veloxque Tueda,
 Et triplici donat succincta poemata sceptro,
 Regali jam tacta manu. Tuus illa, Britanne,
 Scribit eques, Phœbique magis quæ splendet amicta
 Nobilitas, nostrique decus sublime Senatus.
 Ex alio rursus surgit labor. altera laudi
 Materies campusque patet. sua fata recenset
 Priscus Hymen, thalamique juvat memorare labores
 Mnemosynen, soccoque gravem miscere cothurnum.
 Qualis in aduersam frendens Tryphosa locustam
 Detonet, & raptò querat crudele pudori
 Supplicium, mox Belga leges. quam splendida pos-
 cat

Virgo Cratem, possitque etiam vel gibbus amari
 Et laceri sapientis honos & fibula simplex
 Et series neglecta toga, caperæque tristi
 Forma supercilio & Cynica sora horrida barba.

Noc

Nec te, prime pater, tacitum aut primæva silebit
 Federa & insolitis claram natalibus Evam;
 Non sacrosancti connubia mystica Sponsi,
 Æthereasque facos, atque ipsi nubile cœlo
 Christiadum prælustre genus. narrantur amores
 Abramidum, clarique thoris regalibus ignes.
 Et spreta fortuna Lea, tedaque sororis,
 Et mox virginibus vacua Siloenfibus urbes.
 Tempora cuncta patent vati. distinguitur ævo
 Res ac cura suo, & nobis imitabile passim
 Invenit, & grandes majorum ponderat assus.

Nobile Dordrechtum, si quid tibi conflua laudis
 Flumina ferre putas; celsis si masculæ portis
 Præsidet & fasces ostentat virgo vetustos;
 Si Mervæ jactas Dominos: si prima sorores
 Inter verba facis: si vectigalibus angis
 Et Rhenum Mosamque Deos: si fluctibus usque
 Emergis melior: plus, hoc monitore, superbi,
 Hæc assurge viro. qui jam tibi consulit uni,
 Iam Batavis, patriaque suis suffragia fulcit
 Consiliis fortesque animos opponit Ibero.
 Formas lege domos, & savos exigit hostes
 Invidiam fastumque & fœdi gaudia luxus,
 Otia lascivamque gendam, & malesana Lyæi
 Orgia; & immensis rimantem faucibus aurum
 Pellit Avaritiam. sic condis, maxime Cassi,
 Oppida, sic meliora facis; stabulumque repurgas
 Sordibus, Antæosque necas, Hydramque, bovesque,
 Quin ipsum Phlegethonta domas, Cacusq; rapacē,
 Et crudi Diomedis equos. Stymphatidas arte
 Dejicis & rabidos prosternis carmine Nessos.

Virtutum venerande pater, sanctissime legum
 Arbitrator, hac audi facilis: qui corrigis orbem,
 Orbis vota cape; & monitorum præmia credas
 Optima, nos parere tibi: concedere jussis
 Crimina; tot passim scelerum pallefcere vultus:

Per

*Peccari minus : infanas resipiscere matres,
Audacesque nurus : melius sentire puellas,
Persuadere patres : percussa que fulmine lingua
Secula verecundas Belgis promittere nuptas.*

IN N V P T I A S S E C V N D A S

Amplissimi viri,
D. FREDERICI ALEWINE;
Et Præstantissimæ, laudatissimæque
Dominæ

E V Æ B I C K E R Æ.

C Vr noceat bis adtre Paphum, bis templa Diones?
Bis molles adamasse Deos? si femina res est
Optima, cur pudor est iterum arrisisse marita,
Nec simplex voluisse bonum? repetita probantur,
Que bona sunt, vacuique gravis possessio lecti est.
Quem privat consorte Deus, cui dulce cubili
Pondus abest, laterisque comes dulcissima cessit,
Sperat amans aliam, veterisque incendia flamma
Sentit, & assueto nova pabula querit amor.
Ante oculos stant prima thori, stant basia, risus,
Et, quibus ante, viri rursum complexibus arctè
Abdimur, & memorem recreat Venus altera men-
Hoc Graja fecere nurus, patresque togati (tem.
In thalamos venere iterum. post funera, prolis
Spes alias Erycina facit, gaudetque renasci
Post cineres redivivus Amor; viduoque potentes
Accendit sub corde faces. plus urget egestas
Felices olim, & saturis afflictius instat
Atra fames, cœlique favor bis plaudit amanti.
Vindicat occasum lampas Phœbea, novoque
Lumine demersa reparat dispendia flamma,
Et Sponsus vult esse recens, populisque videri

Latior

Lator & sponsam radiis circumdare terram.

Hac facio jam Sole facis, Frederice, tuisque
Fax augusta prae facibus. post busta prioris
Conjugis, optatos thalami dulcissima gressus
Infert Eva tuis. & se Bickera secundis
De votet officiis, & consors gaudet haberi
Altera, & exstinctas tedis succendere tedas.
Optima, (si qua fides vati) tibi Virginis astrum
Tempora promittit tanta prosperrima nupta,
Praeque tuis letas foribus de fronde coronas
Nescit & egregia spondet tibi nomina matris.
Amstela, dum magnis merces acceptat Eoas
Portubus, & Iaponum gazas & divitis Indi
Persarumque ostentat opes, & quicquid Hydaspes.
Quicquid Erythrae mittunt trans aequora terra.
Hac sua jam vestris permiscet gaudia votis.
Et Sponsis favet Ya novis. dum munera Cyprae
Donat, in his ipsis veteres abscondit amores
Mercibus, & patrias acuit fervoribus herbas.
Ipsa procellosos desueta Bamaestria fluctus,
Sacrat agros domino, & qua jam pulcherrima condit
Pradia, ventura servat complexibus Eva.

Duxerat haud uno pridem de fratre triumphum
Diva Gnadi, dignisque omnes sociaverat aqua
Fascibus, & magna soceros de vincerat Urbis;
Cum sortis memor illa tua, Bickera, medullis,
Hæsit, & insolitos generosa penatibus ignes
Intulit, & votis strinxit tibi vincla secundis.
Quam memini, cum prima favens cornubia vates,
Ignotasque faces canerem, cum nescia rerum
Virginitas tenerum excussit vexata pudorem,
Et voluit didicisse virum. tunc omnia dixi,
Quæ Sponsam glomerata beant, formamq; genusq;
Et niveos mores & blanda vocis honorem,
Quæque puellares pingebat Gratia vultus.
Nunc Tibi virtutes alias & grandis honesti

Ad.

*Adscribam titulos, & quod civile decorum
 Dicitur, informatque lares & tecta verendis
 Legibus, & recti famulis praecepta ministrat.
 Exemplo tua iussa doces. scis omne parentis
 Officium, nondum ipsa parens. lenire maxritum,
 Alloquio recreare gravem, compescere motus,
 Et placidas rigidis voces inspergere dictis,
 Muneris omne tui est. exacta modestia laudes
 Dissimulat, dicique vetas, quod crederis esse.
 Pralucet vita pietas. hanc ordine iusto
 Pone subit probitas. loquitur facundia, quicquid
 Vxorem dixisse decet. tacuisse tacenda,
 Matrona prudentis ais. vis omnia ferre,
 Quae non odit amor. damnae inimica cubili
 Iurgia, vel quicquid persuadet amantibus excois
 Suspicio, soloque virum candore mereris.
 Fulget simplicitas in te, & sapientia longe
 Stultitiam laudata fugat. tua protegis uxor
 Consiliis, partisque frui sine crimine gaudes.
 Cumque verecundos mætesana superbia mores
 Inquinet, in rebus vitium silemne secundis,
 Tu victrix erecta tui, minor esse laboras.
 Et dum lava tibi toties fortuna timetur,
 Aequa mente bonam perfers tolerasque nocentem.
 Nec minus ingenio lepidum quodcunque placensque
 It comes, atque hilari prodit se fronte venustas,
 Et Sponsam te Suada probat. sit splendida conjux
 Amsteliae inter (cuncta subscribe matres)
 Prima nurus graderis, meq; auferis iudice palmam.
 Tu talis, Frederice, Deo consortia debes
 Conjugis, & quos nunc felix ordiris amores:
 A Superis caeloque capis. dant vellera Seres,
 Thus Arabes, fundunt molles unguenta Sabai,
 Nobilis Eoolegitur de listore gemma.
 Munus Sponsa Deum est. solis delabitur astris
 Virtutum locuples mulser. Tu pignus Olympi,*

De-

Depositumque ingens cupidis amplecteris ulnis,
 Fortunata virum. Iam qua veneranda iuventa
 Dictavi praecepta tua, cum saepe docentem
 Audires, morumque Tibi mandata loquentem,
 Exerce; fructumque mei tua nupta laboris
 Sentias, & praeſta, me praeceptore, maritum.
 Sis facilis comisque idem, sis aequus amanti,
 Et pars prima domus. non vult bona spernier uxor.
 Non vult Diva coli. consortem quisquis adorat,
 Serviet. alternis placide diuſa potestas
 Tuta manet, felixque domus tranquillior audit.
 Officii, quod Sponsa volest ſat florida, ſas eſt
 Te meminisse tui. quamvis dilata petantur
 Oscula, crede moras pensari posse lubenti
 Obsequio, castisque thori conatibus eui
 Damna resarciri. nil distent basia primis.
 Res eadem vobis agitur. si pignora nuper
 Sperastis, sperare licet nunc altera nuptis.
 Quid non audet amor, toties expertus amorem?
 Quid non tentat amor, toties devotus amori?
 Quid non praestat amor, toties accensus amore?
 Interea, longis dum fervent gaudia mensis,
 Dique Deaque omnes votis communibus adſunt.
 Et donis Sponsos onerant. sua tela Cupido
 Exacuit donatque viro. vim Cypris inurit
 Basiolis, sterileſque jubet ſecedere noctes,
 Fecundatque ſinum Sponsa. rex Iupiter auro
 Perpluit & thalamos illustri dote coronat.
 Et qua perpetuis juvenescit amoribus Hebe,
 Proſcribit longe ſenium. vultusque ſerenat
 Amorum, validaque refert primaeva iuventa
 Tempora. praeſcint cunctis dux Lucifer astris. •
 Immittitque thoro radios. dat pronuba Iuno
 Spem ſobolis. donat leporem phaeetrata Diana.
 Sol Gallum, paſſerque novi ſit reſtor amoris.
 Dat fruges divina Ceres, ſua vina Lyaeus,

Mars curruis, agrisque Pales benedicit amantum.

*Ast ego, qui cupidus toties genilia lectis
Verba loquor, medioſq; inter nondum uxor amantes,
Decrepita vobis strepitus vocesque Camœna
Sacro libens. vivat Patria, Musisque suisque
Et vigeat Bickera domus. sub Consule nostro
Nubitur in melius. quo se rectore tuetur
Amstela, quo floret dives sub praside civis,
Exertatque caput promo Respublica cælo;
His etiam Paphi gliscunt sub fascibus ignes.*

Nobilissimo Viro

D. A D R I A N O P A V W.

Eq. & rationum ærarii Hollandiæ Senatoris:

M Axime Vir, cujus toties fuit ore locutus
Amstela, qui docti flexisti frena Senatus,
Auriace turela Schola, tot cura Sororum;
Cujus ad externas abiit facundia gentes,
Et patriæ pro jure stetit; nunc publica prudens
Fulcit sollicitis Batavorum æraria curis:
En, Baccho jam plenus agor, Phœbumque laceffit
Rhenus & abscedunt veteres de pectore cura,
Ut tandem tibi lata loquar. quin ecce disertum,
Quem mittis, facit ipse liquor; totoque Lyæo,
Dum mergor sapidisque undis, quas pampinus uvis
Extudit, Aonia veniunt ad vota sorores,
Et versus mihi sponte fluunt. Iam prisca faceſſat
Fabula, percusso Parnassi vertice largè
Castalios fluxisse lacus. Hac ungula vatium est.
Huc Rerſeus, feriensque bona sacraria mentis
Pegæus. hoc quoties quateretur mascula thyſe
Calliope senis & Trojam scribentis Homeri,
Altius intonuit vates, totusque furore
Attidam sævumque iris implevit Achillem.
Hoc quoties biberet Calabrum de fonte pœta,

Is.

Incluit Phœbi rabies & fulmina belli
 Scipidas, cladem Libya Fabiumque morantem
 Acris & victi cecinit perjuria Pœni.
 Quàm Flucco placere cadi testaque Falernæ,
 Quàm siccis, ait, esse Deos Musasque Deasque
 Difficiles, quàm faciendis, acundior ipse
 Extollit latices. quàm tunc latissima Dido
 Vina bibit, cum Trojanum, Carthaginis alta
 Moenibus, Æneam exciperet, Biliæque bibaci
 Traderet increpitans, Bitias cum servidus hausit
 Spumantem pateram, & pleno se mersit in auro.

Certat disparibus, Pauvur, Sem-leius Evan-
 Ingeniis, nostroque parat diversa palato
 Vina potens Liber. Latio dat Cœcuba, Cœtis
 Pallidulum, Græcoque calens, rarique saporis
 Pannoniis, Cyproque furens, sed vile ministrat
 Pictonibus.. mihi tu facilis lectissima mittis
 Hocla, quibus Rex ipse Deum mitescere possit.
 Et Iuno placare Iovem, fulmenque marito
 Extorsisse suo. non hæc mihi barbarus Ister
 Dona tulit Batisque ferox. in collibus illam,
 Rhene, tuis genuit felix vindemia messem.
 Non hæc fullo bibit, non hoc vespillo liquore,
 Grammaticusque madet, tali se mitra Lyæo
 Imbuat. hunc centum devota Moguntia templis
 Haurit, adorandos fascēs regumque Ducumque
 Irrigat & cuncto solvit palatia luctu.

Ut me perdis, amor vaturn, qui Celtica dudum
 Vina bibi, jam (qua facies gratissima rerum)
 Cogor in angusta Rhœni considerare ripa,
 Deliacumq; haurire merum, quod Bacchara præstans
 Misit & in nostros ignara recondidit usus.

Non hæc solum oculis, non solis vina labellis
 Accipio generosa meis. quin naribus illa
 Attentis doctisque bibo. color illa saporque
 Et pergrata meis laudat fragrantia mensis.

*Hæc qui vina bibet mecum, debebit amor
 Ista tuo quotiesque bibam, hæc sunt munera Parvuli.
 Eloquar, adspersit tali me rore Senator,
 Et cupit his nostras lymphis ridere Camænas.
 Optime, quid referam? primum tibi lata datori
 Calliopè tollit cyathum, laticosque beatos
 Nuncupat. Vnanimis adspersent altera Patres
 Pocula & assertos dicent carthesia Belgas.
 Tertia in Auriacensis despumabit lacchi,
 Nassaviosque bibet, venerandaque nomina mensis.
 Quarta bibet grandes Regum, sine lite, salutes,
 Seu Gallum Cimbrumq; volens, Suecumq; Britanno
 Iungere & ingentes paterâ confundere causas.
 Ultima per lepidos rabies properabit amicos,
 Inque mea tandem cadulus decurret amica.*

I N N V P T I A S

Illustris Viri

IOHANNIS POLYANDRI
 à KERCKHOVEN,

Heenvlietæ Domini, & Saltuum Hollandiæ
 præfecti, tunc ad Serenissimum Magnæ
 Britanniæ Regem Legati, &c.
 Et Illustrissimæ

CATHARINÆ WOTTONIÆ,
 Baronis à Wotton Filiæ majoris natu,
 Baronis Stanhopii Viduæ.

A Mstela quos primū juveni monstravisti amores,
 Nunc ierat viduo Tamesis. sub Regibus uxor
 Donatur, Polyandre, tibi. vacuumque cubile
 Implet adorandum flammis genialibus ostrum.
 Te triplex diadema colit. te rector Iernæ,

Quis

Qui Scoto dat iussa pater, sceptrisque coercet
 Orcadas & nostro divisos orbe Britannos,
 Oceani regnator, amat. non unius aula
 Tutâ patrocínio, magnis fortunatâ tiaris
 Nixa tua est; grandique capis sub iudice Sponsam.

Nos Te trans vastum pelagus fluctusq; patentes,
 Neptunique domos, vitreique palatia Neres,
 Bellaces Batavi sequimur. dum suscitât ignes
 Illustris Wottonatus; dum nihilis ardet
 Albion, & niveis arident littora passim
 Rupibus, & tanto thalami candore notantur:
 Vritur ipse tui vates & testis amoris,
 Et tecum Barlaus amat. sed dispare flamma
 Exarsere facies. stimulos mihi subdit Apollo,
 Sed mollis Cithæra tibi. mihi gliscit ab imo
 Pectore Musarum rabies, eademque portam
 Tempestas annumque facit. Tibi prolifer annunt
 Inchoat & tedis Aries fulgentibus ornat,
 Et toto te Vere beat. cum Sole vagaris
 Altius, atque inter titulos succrescis amator.
 Et Patria quem tollit honos, nunc ipsa Dione
 Majorem cupit esse sibi. Nos surgimus in te,
 Et capit incrementa calor meus. imus in altum,
 Phœbaosque apices bijugique cacumina montis
 Sublati prensamus humo: Pataramque Clarenque
 Thymbræique patris doctas conscendimus arces,
 Vt totus tibi, Sponse, vacem; nostrique favoris
 Candida sublimem veneretur gratia lectum.
 Non aliter quàm cum magni Iovis armiger ales
 Tollitur, & celsis Phœben propè verberat alas,
 Tollitur Idæus puer & miratur honores
 Ipse suos, tantæque stebet fastigia sortis.
 Aonii resonant colles Phœbique remugit
 Regia, Palladiosque aperit cortina recessus,
 Dum vestros cortina silent abscondit amores,
 Et par dulce lates. dum vos sudatis in ulnis

Basil,

Basia, primitiasque thori pulcherrima mater
 Accipit: En, vates aliis conspergimus undis
 Conjugii nova rura tui. Tibi fundit amoenos
 Musarum de fonte jocos Permessus & altè
 Mergit Acidaliam Phocæo in flumine spumam.
 Qui Latia gentis dominos & fulmina belli
 Civiles Drusosque tulit; jam promuba Rhenus
 Scribit vota tibi. concordæ Leidæ Camænas
 Nuncupat, & Batavum concussa Britannia cantu,
 Ad modulos & plectra suos irritat olores.
 Vatibus his nunc Ya tuus se jungit & audet
 Ponè sequi, salsaque licet dulcissima tingant
 Flumina Nereides, promisso vestra susurro
 Tecta ferit, penetratque levi palatæ rimæ,
 Et cupit hoc etiam mensis disperdere carmen.

Magne virum, qui stemma tuum proavosq; genusq;
 Nubibus deducis avis: quem Ganda vetustis
 Fascibus, & priscus per splendida nomina Flander
 Inseruit patria patribus: nunc altera necis
 Vincula, & externos Erycinæ domestica vultus
 Adspicit atque alio quaris sub sidere Sponsam.
 Trans mare totus amas. nec te vel frigida Tethys,
 Vel gelida remorantur aque. trahit ultima Thale,
 Idaliasque faces mediis accendit in undis
 Carileus Triton; Panopæaque navibus illis,
 Quos reheris, viridem petulans circumjicit algam,
 Et tremula impellit properantia carbasa cauda.
 Sic alius, veluti Seston qui tendit Abydo,
 E Batavis Leander abis. nec Thesea solam
 Per fluctus protrudit amor, cum missus Athenis
 Iret ad Hippolyten; neque Phædræ Gnosia tellus
 Serjaret secura. etiam dant Thesea Belgæ,
 Atque alias, verum causa meliore, Mæcanas
 Invisis sine fraude, Paris. velut alter Iason
 Argolicis procul à terris occurris amator
 Hypsiphylla. Quid facia trahunt, raptamur amantes.

Et

Et vis est secreta thoro. quæ maxima regnis
 Majestas divina præest, moderatur amores,
 Et restor Deus in thalamo est. ignara futuri
 Invenit in sylvis, in rupibus, invenit inter.
 Exequias tepidosque rogos, trans aquora, nuptam
 Nescia mens, solique Deo debere fatetur.
 Principis instrueris jussis; sed jussa Tonantis
 Incauto Lucina aperit. Legatus habetis,
 Et sis ipse tui. nec, d. m. communis amatur
 Causa Ducis, privata deest. dum regia nectis
 Fœdera, fœderibus magnis innecteris ipse,
 Et duplici nos sorte beas. fit germen amoris
 Auriaci, tuus, & merces optata laboris.
 Das patria, quam quisq; colet. quam solus amabis,
 Das tibi. præludunt teneris tua gaudia flammis,
 Et jam sponsus ovans venienti occurrere Sponso
 Ad ripas & transtra paras. VVottonia tecum
 Ambulat & Belgæ gaudet comes ire marito,
 Teque suis gestit conjux præferre Britannis.
 Nescit amor populos. nullum generosa Dione
 Discrimen Cypriisque facit. placet omnibus oris,
 Quæ placet. & causas odii nec sufficit æther,
 Nec tellus insonque locus. cum Thrace suecit
 Italæ, cum pulchra se misceat Hellade durus
 Dalmata. non sprevit Phrygiæ Briseidæ Grajus,
 Et Gothus in mediæ pepigit connubia Romæ.
 Batis in amplexus Rhodanus, Tagus iuit in aulam
 Sequana clare, tuam. jungunt validissima terras
 Osculæ, quas Mavors dirimit. Tu Belgæ Britan-
 Kerobori securus ama. si limite distat, (nam,
 Si patriæ, tu stringe duos. jungantur in unam
 Corporibus, tota non jam tellure diremti.
 Non aliter Romanus amat, quam Cantaber, tena
 Vis Francam Cimbrumque acut. si secunda distant
 Moribus, at nullum dissentit amoribus ævum.
 Adspice, quam cupidus Te nunc adspectet ocellis,

Clara domo fulgensque suis natalibus uxor,
 Virtutum veneranda parens. quam colligit in se
 Argumenta pudicitiae, formamque decori
 Ostendat Catharina tibi, te cernere coram
 Se praebet pietas, nec ficti vultus honesti,
 Et quae sollicitis Prudentiae lucet in annis;
 Gratiaque & nullo splendescens forma parata.

Felix sorte tua. Tibi primi prospera lecti
 Gaudia continuant Superi. rursumque beatis,
 At Veneris casta gnaris, absconderis ulnis.
 Quam sapias, & vite solers proscribis inertis
 Otia & ignavas thalamis avertere noctes
 Exemplo meliore doces. Tibi latius ardet
 Luciferi jam stella, & bis sulci ridet amant.
 Et quamvis viduo, ferale discutit ignes,
 Promittitque Deos faciles. Sic praemia recti
 Multa capis. comisque tuis lenisque poetis
 Pleetra moves vatum, totoque Helicone rigaris.
 Vixisti nulli gravis. & quae vexit in Aula
 Splendores Fortuna, eadem te fassa minorem est.
 Nec sprevisse Boni studium, nec surgere fastu.
 Frons semper privata manet. licet annuat aequae
 Ariacus, titulisque novos Celsissimus addat;
 Nomina sola tibi servas; sed comoda cunctis
 Distribuis, tantisque audis successibus idem.

Ille tibi saltus Batavum dispersaque Tempe
 Credidit. in mediis magnus Venator arenis
 Ingredieris Triviisque legis mandata Diana.
 Quae captura feris, quae tempestita salutis
 Tempora, quos numero modus & venantibus arma.
 Ille tuis, ubi Mosae maris vomit ostia, nuper
 Subdidit imperiis agri Puttensis halenas,
 Et fasces, Geerulietae, tuos, & proxima Vorna
 Mania, nobilibus semper regnata Dynastis.
 Ille Tibi faciles aditus & mollia fandi
 Tempora concedit, curasque imperiis amittit,

*Iam belli, jam pacis opus. Legatus ad hostem
Mitteris, atque humeros patrio supponis Olympo.
Et nunc pro nati thalamo, pro Principe nostro
Verba facis, studiisque tuis spondetur iūdo
Filia regnantis Caroli. sic Anglia nobis
Iungeris, & geminis firmantur fœdera pactis.*

*Iam, VVottona, veni. terra bellacis alumnam
Te faciet, quem nupta tenes. spectaberis aulis
Hic etiam, poteritque tuo pro Rege videri.
Auriacius, magni Dux oppugnator Iberi.
Quin, VVottona, venis. poteris sic nupta placere
Amelia, & facilis nostris assuescere sensim
Principibus, vatesque tuos ante ora tueri.
En, dominos Heenvlieta suos expectat, & arces
Purgat lata tibi. qui Te vestabit in alto
Navita, cum Vorna portus terrasque subibit,
Ostendet, quæ rura reges. cum littora tanges,
Stabis humo, cui iura dabis. radetque carina
Imperio vicina tuo, turresque videbis,
Quas ingressa coles. O quot te Faunus amator
Et lata Dryades venientem & nocti vagus Pan
Frondisbus ornabunt. Nymphaque sub ilicis umbra,
Vel modo sub patula deponent tegmine fagi,
Vel celsis dominam tollent in collibus. unde
Desertos poteris longè spectare Britannos,
Tunc etiam Catharina tuos. sua figit in agris
Signa lepus, gestitque truci mox præda molosso,
Te spectante, dari. Corydon cum Phyllide saltus
Inchoat, & festis resonant arbuta Camœnis.
Quin lasciva volet Dryope arridere Menalcæ,
Leucothoen Daphnis, Nisamq; adamare Marullus,
Aglæam Cephalus, lepidam Syringa Palamon.**

*At Senior, cui Nassovii Regina Lycei
Septima sceptræ dedit; cuius veneranda Tonantis
Canities delubra quatit; cui firma senectus
Fulcit inoffensam, pacato Numine, mentem;*

*Prospere praeclustri loquitur praeagia nata,
Et totam te mente capit. nisi fallor, in albo
Vertice cygneos immutat Sponsa capillos,
Et nova grandavis juvenescit vultibus Hebe.*

P R O P E M P T I C O N ,

Ad Amplissimum virum ,

I A C O B U M vander B V R C H , I . V . D .

Potentissimorum Federati Belgii Ordd. res,
Augustæ Eburonum , hoc est,
L E O D I I agentem.

I Vagimur in terris socii, sejungimur illis ;
Quemque suo fidium Pyladi sors unit Orestem ;
Thesea Pirithoo, mox vastis dividit undis,
Et dirimit fortuna duos. divulsa vagantur
Corpora, & hic Meröen, alter transcendit Orontem,
Alter ad Arctos & pigres navigat axes,
Alter amat medium Solem, vel torrida mundi
Regna, vel Occidui preciosa cubilia Phœbi,
Aut Serum extremos populos. distinguit amicos
Orbibus indivulsus amor. mare, littora, montes
Transit, & oppositis quatenus se separet astris,
In puncto coit & centro nos jungit in uno.

Tu mihi Eburonum, Vir conjunctissime, terris
Sisteris, & Patria defers mandata potenti
Et nota Latio genti, cum signa Quiritum
Sterneret Ambiorix, & juxta fraude Sabinum
Exueret Cottamque Duces. disjungimur à Te
Montibus, & quamvis longè semotus, amantem
Insequitur te nostra Fides. En, ambulat unà
Inter Cyclopium pueros, follesque fabrosque
Fornacesque tuus vates. liquefacta caminis
Æra videt procul, & sonitus incudibus absens
Exipit & tantis se fingit ab ignibus uri,

Et

Et tangi meliore Deo. qua flamma metallis
 Incubat & duris Martem thoracibus indit,
 Quaeque faces formant gladios, tormenta, secures,
 Hastarumque truces apices; ad crimina, Massas,
 Et modulos & pleetra cient, minuuntque tumultus,
 Phœbaa sub voce, suos. dum marmora celsis
 Verticibus frangunt dextra, dum saxa figunt,
 Tornataque novâ spectantur imagine quercus,
 Ardua Pieridum scando fastigit, & omnis
 Sudat in Aonio elinguis facundia clivo.
 Pro saxis plus molle loquar, pro forcipe & armis,
 Pro galeis, imbelles melos. conabimur ipsa
 Vel Brontis Steropisque manus formare poetam.

Quam tua nunc aliis decurrunt tempora curis.
 Nec, Burchi, mihi docte vacas. quam nobilis otii
 Et vita meminisse juvat. cum Leida loquenti
 Plauderet & magnis opponeret ora magistris,
 Teque suis juvenem Sapiëntia conderet ulnis.
 Tunc per Natura latebras, cœlique marisque
 Terrarumque sinus latis successibus ibas.
 Tunc tibi multiplicis vericognoscere causas
 Cura fuit, pulchrasque animum diffundere in artes,
 Scrutarique scholas Grajùm. quam Stoa Lyceo
 Discrepet & retricis faciles Zenonibus artes.
 Quamvis Anaxagoras, quam sacrosancta Platonis
 Sensa fluant, quæ sint Cynicæ sæ mascula sectæ
 Dogmata, & anceps sinuosa volumina turba,
 Et placitum, Chrysippe, tuum. Tunc redditus orbi,
 Virtutum didicisse choros & munia recti
 Regnantiumque modos formasque & dissona regnis
 Iura, fuit studium, atque hominis spectasse decorum.
 Tunc placidis juvit præstans donasse Camœnis
 Ingenium, Phœbumque ex ipsa arcessere Cirrha,
 Et sacros vaturn latices & Phœcidis omnes
 Conciisississe Deos, & centum lecta puellis,
 Erectis toties sacrasse poemata Belgis,

Tunc tibi Casareos jussus, legesque potentum,
 Verbaque jam populis, jam disceptata Tribunis,
 Dictavit veneranda Themis, coetusque togati
 Miscuit ordinibus. stabas pro jure sacerdos
 Astrea gravis antistes, civilis honesti
 Arbiter. inque Ducum vixisti providus aulis,
 Et tua nobilium tectis doctrina refulsit.
 Et castigatis mansueta palatia fecit
 Moribus, Heroumque sagax secreta notavit.

Nunc Patria Patribusq; vacas. nunc publica scri-
 Nec tuus es minus Aonidium ja sacra moraris, (bis,
 Pro cunctis dum verba facis. cum principe Phoebō
 Suetus saepe loqui, Phoebum, Musasque Deasque
 Negligis, & magni loqueris rectoribus orbis,
 Affarisque duces populi. Respublica, reges,
 Regnorumque vices & castra minantia castris.
 Bellorum pacisque modi, turbata ruentis
 Europa facies, commissaque culmina rerum,
 Iam tua sunt. tibi materiam funestaque praebet
 Argumenta furens mundus, concussaue longis
 Litibus imperia & diffraeto federe gentes.
 Scripsisti, quid nupta velit, quid virgo, puerque,
 Mella poetarum & vernantis pabula mentis.
 Nunc Sueones actosque animis in praelia Finnos,
 Adversumque Istri dominum, Bavarique potentis
 Signa notas. quam sint Aquilis vicina Leonum
 Classica, Nassovique Duces. quid Gallia tentet,
 Num tuus à Franco Tungrus discedat & Istro
 Annuat, armorum causas, motusque latentes
 Vestigas, patriaeque caves dispendia terra.
 Discedis, propiusque juvas. hac regna relinquis,
 Nec minus officiis prodes. dimitteris, ut nos,
 Ut Belgas plus civis ames. rediturus abisti,
 Et titulo meliore redux servaris amicis.

Hac Batavi nos lege sumus. prodesse parati
 Deserimus patria fines & dulcia rara.

Hunc

Hunc Indus vel Moschus habet, trans equora missi
 Vadimus, in mediis sedem desigimus Afris,
 Vel longè Rhenus statio est, aut Sequana Belgis.
 Sed cunctos amor unus agit, tutandaque late
 Natalis fortuna sili. sic mercibus, auro,
 Sic Cerere & Baccho, sic sacro thure beati
 Credimur. atque istos inter præcellis agendo.

Hac tibi ab Amstelii, Burchi suavissime, ripis
 Accinimus. spatius ubi se Cyllenius amplis
 Explicat, & vasti vendit vaga munera mundi,
 Oceanique vias aperit, tot puppibus orbem,
 Classibus ignotos populos, portusque sinusque,
 Et nunquam lustrata prius. Te pulchra Leodii
 Arva tenent. ubi monticolæ industria gentes
 Exercet ferrique labor, multisque Deorum
 Cingeris excubiis. ubi te Mussionius Abbas
 Excipiet doctis que trahet sermonibus horas,
 Consiliis annisque gravis. Tibi sanctior ordo
 Occurret, sacraque inter tot Palladis ades,
 Invenies vulgi indignas garrisibus aures,
 Secretasque malis animas; quæ mollia fandi
 Otia congressusque dabunt, & fessa laborum
 Tempora dulciloquis cupient lenire Camænis.

Nos Tibi gratamur pariter, voti que tuorum
 Ingerimus quoque nostra. tuo subscribit honori:
 Myrdani pater imperii, qui pectore pleno
 Defluit historica felix opulencia vena,
 Et jamjam Batavi memoranda exordia belli
 Parturit & tanta scribit molimina scene,
 Iratosque Patres, & nomina dura, Philippos.
 Absentem Zulechemus amat. quin carminis in Te
 Exacuit vim docta manus. Tibi prospera fati.
 Permiscetque meis Vicforti gratia Musis.
 Nec tali dispar trigæ cupit esse Sinapi
 Prisca fides, veterisque mori consortia vita.
 Sic felix tibi Mosæ fluat. sic brachia versent

*In numerum nudi Chalybes, & doctior incus
 Sit versus mensura tui. sic Legia puras
 Fundat aquas vati, caligantesque fodina
 Largiuseffundant, Batavo prasente, metallum.*

MANES PALLASII,

Sive Prænobilis ac strenui Viri,

THEODORI DE PALLAES

à STERRE,

Eq. & præliis adversus Turcarum Impera-
 torem, sub RVDOLPHO Cæsare,
 ac MATHIA Archiduce clari,
 Laudatio Funebri.

Sic pugnasse, fuit decori; cum salva triumphat,
 Et Patria stat tuta salus; cum Barbarus hostis
 Pellitur & possis Majestas erigit armis
 A bellis immune caput; cum pressa resurgunt
 Oppida & adversa vim formidare phalanges,
 Et delassatus discit mansuescere Marvora.
 Hoc Fabius Decisive datum. laus ista Metellos
 Tollit & aternis inscribit nomina fastis
 Scipiadum fortesque rapit per secula Drusos.
 Qui furias, Porsetina, tuas compescuit, unus
 Codex erat. Scythici profugum per littora Ponti
 Indomitum pepulit Pompei dextera Regem,
 Et Romam asseruit victrix. sub vincla Iugurtham
 Traxit & Ausonias Marius bellator in urbes
 Signa triumphatis victricia detulit Afris.
 Nec Grajum laus prisca minor, celebresq; per Hellen
 Lysmachus Niciasque duces, Macetumque sarissis
 Intrepidus Perdicca, nec exorabilis hosti
 Antigonus bellicque potens virtute Seleucus.
 Hac veterum fortuna fuit. neque nostra fatiscit
 Aut illaudatis pigra est Heroibus ætas.

Successere

Successere pares animis. nec gloria dispar
Martis agit grandes animas, jurataque Fama
Nomina. per seros gliscit Bellona nepotes,
Priscaque Pallasio visa est in sanguine virtus.

Efferimus clari sobolem Marvortis, & illud,
Flebilis emeritum quod bajulat urna, cadauer,
Illustris Diderice, tuum est. si Roma superbo
Tot Ducibus, jactatque sua bellacia terra
Robora, pugnaesque Is alius commendat adunatos;
Nos cineri, Dux magne, tuo, nos iusta paramus
Exequiis, tantisque infert praeconia bustis
Melpomene, ptoatque sui dispendia fari.
Quid Lixor malesane fremis? conferre vetustis
Hunc mihi fas Ducibus. Crassos si summa potestas,
Si Syllas suprema velit; sua praemia passim
Privaci monuero Duces. si castra gubernat
Consul & te solo stat Distatore voluntas;
Plus miles, plus pugnat Equos. Germania plora.
Quem nostra Bataur exstinctum venerantur arces,
Et procul hos ipsos affare in funere Muros.

Hic vir, hic est, quem tela inter lituosque tibusq;
Formavit miles genitor. vagitibus ipsis
Imbibit armorum strepitus. sub casside jam tuas
Primitias animique dabit documenta futuri,
Et praetextatis audacia luxit in armis.
Mox hastam vibrare monui jaculumque suavis,
Ivit in adversas acies: consistere signis
Et revocare gradum didicit: nunc stringere in arcta
Agmina, nunc laxis eadem diducere campis.
Incessit per castra pedes, juvenisque pruinas
Et rigidas calcare nives, galeaque severam
Sustinuit portare gelu, brumamque rigentem
Lambere & in vitis praedare belliger astris.
Agmen agens equitum & fulgentes ere catervas,
Ipse alto subvectus equo, vestigia preffit
Intrepidus, turmasque suas modo providit ali

Explicuit, rursusque globo se continuit Dux.
 Accepit mandata libens, iterumque minori
 Belligerum præscripsit opus. timuitque regentem
 Miles & amplexus dominum est. reverentia major.
 An ductoris amor, dubium. diffidere norat
 Hostibus & solido distinguere prælia bello,
 Gradivumque patrem nisi fallacibus ausis.
 Iam victi, jam victoris, ceu ju dæce coelo,
 Mutari sine lege vices: nunc utile vallis
 Præcipites inferre manus, nunc claudere castris:
 Nunc latebris excire hostem, nunc fallere silva:
 Nunc ordiri aciem, nunc sustentare labantem
 Auxiliis. Quoties vidit placidissima Phœbe
 Ire per invisa matura crepuscula noctis,
 Rimarique vias hostis. cum Sirius arsit
 Feruida que excelfo gemerent tentoria Cancro,
 Fulmine & circum conspersus pulvere pugna,
 Abscondit galea caput & sudoribus iras
 Exacuit pectusque minis accendit anhelum.

Nec suavit rabies bellum, nec Martius armis
 Suffecit furor. at Martem ratione probavit,
 Et momenta prius causæque expendit inermis,
 Pallasi, quibus hic animis pugnamus & iris,
 Displicere tibi. damnata ferocia semper
 Christiadum vesana fuit, quos nomen amicum
 Iungere concordæ poterat, divellimur, eheu,
 Alter & alterius satiamur sanguine cives.
 Cumque ferox posset studiis communibus Helles
 Terribilis vinci dominor. collidimur ipsi,
 Et patet Eoë infelix Europa Tyranno.
 Tu melior, Christi juratum nominis hostem
 Oppugnas, Diderice, tuæque opprobria gentis
 Diluis exemplo. tu religionis amor
 Vovisti bellacem animam, Pietasque coruscum,
 Te pugnante, caput laudato sustulit ævo.
 Tunc, pacata domi, sociis Germania sceptris

Resistite

Restitit Euxini Domino, Lunamque bicornem,
 Helie Pontica ferialia signa tiara,
 Cornibus infractis solâ virtute coëgit
 Stare loco; vetuitque gradum proferre superbum
 Regnatorem Asia & patrias incessere terras,
 Imperii que caput, validam sperare Viennam.

Quis per Sarmaticos, bellaciz jugera, campos,
 Ivit orans? quis Pannoniis se proluit undis
 Danubioque immergit equos? quis incensibus acer
 Instisit & pulsus ferratas hostibus arces
 Fregit & Austriaco meruit sub Principe lauros?
 Pallasius fuit. hic Buda sub turribus altis,
 Undique cum densa vallarent signa cohortes,
 Turcicaque Hungaricis instarent agmina castris,
 Fecit iter gladio, mediisque elapsus Achivis,
 Barbaricas fudit, gariso Casare, turmas.
 Ille, ubi Regalis se dederet Alba, triumphi
 Et coëpti pars magna fuit. quin libera debet
 Canisium Scacabimque Duci. Veprina, Thiana,
 Scambochum, castella suis horrentia portis,
 Hac etiam sunt victa manu. dic, Pestha, labores
 Militis & pulchrum facinus, cum fervida belli
 Ingrueret facies, Turcisque furentibus, ipse
 Mutatis iterum atque iterum pugnare caballis
 Visus, & haud uno labefactus vulnere, victor
 Caesaris amplexu meruit plausuque notari.
 Dic clades, Solymanne, tuas, cum Mora tuorum
 Cadibus irrubuit. dic, Marcomanne, ruentem
 Pallasium, spoliisque exutum insignibus hostem.
 Et fufis reducem retrò cessisse in aniplis.
 Hac dextra, Boskaye, cadis. Calissima rursus
 Reddita Caesaribus, nostro Ductore superbit.
 Vltima præclaris finem Pax aurea bellis
 Imposuit. Patriæque quies dum parva, resedit
 Gloria bellatrix, gladioque & signa tubæque
 Atria, pacatique Aula tenere recessus.

Et laudum Famaque satur sibi vixit, & exors
 Militia, Austriacæ retulit præconia lingua,
 Gestorumque graves tabulas. heroibus Heros
 Additur, & præsci veneranda insignia sedis,
 Atque Equitum sublime decus. Marvortius aufert.

Nunc procul illustri miles semotus ab Istro,
 Conditur in Batavis. ubi nos bella, altera bella
 Exercent & tuta suis securior audit
 Belgica Libertas Ducibus. Te fama superstes
 Nunc quoque Pannoniis clarum miratur in agris,
 Et potor, Diderice, Savi. quibus exit in aquor
 Faucibus, effundit vestra tot nuncia. dextra
 Danubius, timidamque tuis Chalcedona terret
 Ausibus, & vexata diu palatia Thracum
 Principis & magnos Selymi de stirpe nepotes.

Maxime bellator, pulchris involvere gestis,
 Quoque jaces tumulo, rerum monumenta legantur.
 Quique legent Belgæ titulos, pugnasque genusque
 Et proavos, tanto capiant à milite vite
 Exemplar non vile sua, Patriaque focisque
 Invigilent, arisque Deum. de sanguine nasci
 Nobilius laus digna Ducum. plus, ista mereri.
 Qui cineres librant altis, cervicibus, ipsam
 Odrysum gestare reor. quæ vestis inumbrat
 Exuvias, tegit Atriden iterumque renatum
 Peliden Turmumque. capit lachrymabilis urna,
 Quem non Austriacæ sedes, non Pannonis ora,
 Pallasi nec terra capit. Quin adspice, in ipso
 Qui suspensa micant calcarea sæva feretro,
 Quique rigent enses juxta, galeaque, minantur
 Post obitum, dirumque vocant ad prælia Thracum.
 It sonipes, guttasque jubar abstergit & ipsi
 Præcedit moerens Domino. quanta vellet in hostem
 Festinare ferox & despumare dolorum.

Ipse gener, cui se excellens despondit Elina,
 Iusta facit, sobolisque suæ suspiria miscet.

*Sepè suis. parvusque nepos, qui patris ab ore
Virtutem cognosceret Avi, vestigia jam mox
Ista premet, similisque volet Tibi grandis haberi.
Nos quoque, quos tanti fulgor percellit honoris,
Mnemosyna tot gesta damus. nos busta coronis
Cingimus, & veteris lachrymas in funere Rheni
Fundimus, ut flenti longè consentiat Istro.*

VENVS TRANSMARINA,

Sive in Nuptias Nobilis ac Magnifici viri,

D. DANIELIS SCHONKII,

Domini Poelgeestæ minoris; Et

Præstantissimæ Virginis,

ANNÆ IONQVÆRÆ.

S*Alexica gentis populi, & tu belliger Albi,
Cujus ad attonitas sonuerunt horrida ripae
Classica & offenso crudescit Casare bellum;
Sex Sueoni cessere Aquila, Sueonumque phalanges
Sublimi cessere Aquila, Regumque Ducumque
Alternas doluit mœrens Germania clades:*

*Iam Pacis dic verba, praeor; lituique tubaque
Immemor, innocuae Veneri largire parumper
Otia, funereaque facas flammisque globosque,
Cypridis immuta fucibus. compasce furorem
Mars pater & blandos thalamis immitte furores;
Dum meus eximia fruetur complexibus Anna
Schonckius & totum venis admittit amorem.
Sic ubi se Theiida Peleus permiscuit, iras
Composuit Bellona suas & pronuba Divum
Thessalicis latè vixit Pax aurea terris.
Si Veneri Amors dedit oscula, basia certè
Hoc Veneris mœuisse roor, ne laderet illam.
Efferat Mæortis rabies. descendimus omnes
A Suppris similique decet nos forte proari.*

Mitiuss ingenium est Sponsis, concordia major,
 Inque vicem jurata fides. ruit acer in hostem
 Odrysius, quem nescit amor. sub amoribus orbi
 Vita redit gaudetque novis natura colonis,
 Et secunda sui est. Gestic sub Principe marcene
 Rura, foci & pulchra viduantur civibus urbes.
 Et male nubit amans. dudum rubuere cohortes
 Sanguine; nunc molli vadit virguncula gressu,
 Et lecti spe tota rubet. sic dispere fato
 Cradivi patris & Paphis pugnatur in armis.
 Non mihi jam vel castra Ducum vel Caesaris aulae,
 Vel procul Arctoo missas à fidere gentes
 Calliope cataphracta refer, non subruta flammis
 Oppida dispersasque acies. novus exit in Albim
 Et spretis Basarum populis hic ardet amator,
 Stormariæque fidem gaudet jurasse puella.
 Nunc thalami memorare jocos & basia fas est,
 Et faciles in amore oculos & murmura amantium,
 Verbaque, moroso quamvis, recitata Catoni.
 Da speculum Citherea mihi, dic pectinis usum,
 Dic zonam, quam solvet Hymen dic flammea, peplos,
 Dic chlamydes pictasque togas. da tela Cupido,
 Da pharetras. hac apta magis sunt nomina nuptis,
 Hac tua sunt, pharetrate puer, matrisque voluptas,
 Sponsorum decora & blandi instrumenta laboris.

At mihi quis vidui damnare incendia lecti
 Audeat, & vitio repetitos vertat amores?
 Exemplo dum, Sponse, prais. en altera lectum
 Irradias Cytherea tuam, fax altera, tede
 Illuxere nova. veteris vestigia flamma
 Nondum abolere dies potuit. progressus amanti est,
 Atque artem natura facit. plus, rursus amando,
 Discimus & tantis bis Sponsi adsuemus ausis.
 Virginitas quam multa timet, quam vana pudoris
 Argumenta capit. viduo fiducia major,
 Plus solitis animosa joci. naens gnara cubilis.

*Conjugis officium, quid turpe, quid utile, quid non,
 Et momenta thori captandaque basia novit
 Rectius & docta mulcet ratione maritam.
 Ivit in Ænea amplexus Lavinia conjux,
 Cum viduus Trojanus erat; raptaque Creusa,
 Italæ quo distet Phrygiis discrimine mater,
 Perdidicit. magnum Ænea de sanguine nomen
 Huic etiam Cæsar potuit succumbere culpa.
 Atque novos domina Veneris sensere furores,
 Terrarumque marisque duces. quàm femina res est
 Omnipotens. fluctus ultra fluviosque lacusque
 Poelgeestæ raptat Dominum: Batavisque remotum
 Sedibus, immiscet mercantis coetibus urbis,
 Et rursus Sponsi titulis illustribus ornat.
 Hoc, Ionquera, facis. dum Rheni ripa bicornis
 Sordet amatori. tuus est, qui poscitur, Albis.
 Hic habitas spes tota viri. per flumina, terras
 Impavidum transvexit Amor. tu blandula pennas
 Remigiumque dabas & amicum calcar eunti.
 Iam nivei mores, jam docta gratia lingua,
 Iam patriæ fortunæ domus, jam stirpis honores,
 Et probitas tenerique decens reverentia sexus,
 Grataque simplicitas, obversabantur amanti.
 Talis ad illustrem superatis fluctibus Herum
 Ivit Abydenus puer & per vasta profundis
 Repperit in mediis Theseus Minoida Creta.*

*Sed nova res. dudum in Geminis Cancroq; Cupido
 Arsit amans, auxitque suas sub Virgine flammæ
 Ut flammæ vim flammæ daret. nunc frigora flam-
 Parturiunt, ipsiq; queunt caluisse Decembres, (mas
 Et qui brumales effundit Aquarius undas.
 Ecce Diones uruntur corda favillis,
 Et Veneris nunc gliscit opus. dum Cynthius annum
 Inchoat & veteres repetit per sidera cursus,
 Schonckius orditur genialis gaudia lectis,
 Et gelido sub Sole calet. cum mensibus uri*

Incipit, atque illos numerans numerabit amores.

*Vt sensit Poelgeesta faces & federa quari
 Conjugique decus Domino; sic esse locuta
 Creditur: Auspiciis propera felicibus, & te
 Incolumem deducat Hymen. non vestra columba
 Murmura, non hederæ amplexus, non oscula concha
 Exsuperent. tot funde nova da matre nepotes,
 Quot tua secundis cinguntur prædia terris,
 Quot tua vicinas spectant palatia turres,
 Atomidumque domos & condita culmina Placebo.
 Absenti tibi spumas equus, dominumque quadrigæ
 Exspectant celoresque rota. mox Vere sub ipsa
 Fundet ager flores geminis. hortique virebunt
 Latius & placidis spirabunt flatibus Euri.
 Tunc te magna Pales socia cum conjuge fessam
 Excipiet multoque adasperget gramine Sponsam.
 Flora caput cinget violis, myrtoque rosæque,
 Vt possit placuisse magis. tunc rustica Phyllis
 Cum Corydone suo steriles proscribet amores,
 Et cupiet festiva loqui. pulcherrima Najas
 Pulsabit liquidas tot cincta sororibus undas,
 Ceu Rheno nuptura seni. venabula, casses,
 Aptabit Diana tibi, leporesque caverne
 Excipit: uis gitara canum. tunc æthere ab alto
 Icta cadet per te volucris. vel dedita fossis
 Improvisa sui plorabit tempora fati.
 Tunc celebres nupta monstrabit Leida magistros,
 Socraticæque togas, bellacisque ostia Rhem,
 Et turres, Engiste tuas, miraberis, Anna,
 Oceani grandis spacia & qua littore in illo
 Merguntur Latius structa duobus arces.
 Plus poterit placuisse tuus, seu basia figet
 Intrepidus, seu blanda loqui facundia iunior.
 Seu toties variis lucet donabit amico,
 Et non fucato miscabit dulces se vero.*

Sic visa est Poelgeesta loqui. post rura, domosque.

Nos

Nos etiam, Schonki, geniali applaudere lecto
 Fas erit, & totum Cyrrha deducere Phœbum,
 Et thalamis inferre Deos, Veneremque Iovemque,
 Latitia risusque Deos. Nos, numine lauro,
 Dulcia concordis nescimus gaudia læti,
 Nec facilis Lucina mihi est. tibi mordet arenas
 Anchora, & optato requiescit cymbula portu,
 Et gaudet secura sinu. procede secundis
 Auguriis, ingens thalami trans mitte profundum,
 Atque inter scopulos & inhospita saxa carinam
 Dirige. sit tibi Tiphys amor, cynosura nepotes,
 Flabra joci, antenna Charites, prudentia clavus.
 Mox Batavos invise tuos, & præsicia partus
 Non periüsse tuum monstret lonquæ laborum.

E P I C E D I V M,

In obitum Reverendi Clarissimiq; viri
 D. M. SIMONIS EPISCOPII,
 Ecclesiastæ & S. S. Theologiæ in illustri
 Batavorum Academia ante hac
 Professoris dignissimi.

P Raceffere Ducum mortes & grandia dixi
 Funera & illustres obitus clarumque cadaver
 Pugnantis pro Rege anima. peregrina locutus
 Damna fui & fractis Richeli cervicibus, axes
 Nutantes Druidum & socii dispendia regni.
 Tunc habuit regalis apex, quem luxit, & ipsi
 Sanctior in Latio defleta est purpura Tybri,
 Attonitamque procul concussit Sequana Romanam.
 Nunc propior me luctus habet, tituli que minoris.
 At sacri tamen, exuvias, metuendaque Roma
 Nomina deflemus Batavi. jam lata Quiritum
 Exultat domus, Ausonius dum partibus acer

Cessit

Cessit Episcopus, Tiberique hac gaudia sola
 Morte facit, Dominam chartis qui terruit Vrberem,
 Et vixit tibi, Roma, gravis. mutata malorum
 Scena patet, nostrisque incumbens pallida terris
 Devotum tibi, Christe, caput, coelique ministrum
 Subduxit Libitina suis. non sceptrâ Ducesque
 Ad tumulum cineresque viri deposcimus. aula
 Funereos nolo strepitus pompasque potentum,
 Et quicquid fastu tumet & se polluit ostro.
 Incedat fluidis moerens Ecclesia vittis,
 Et pallam funesta trahat. Vos ordine cives
 Ite, quibus toties coelestis nuntia vita
 Insonuit tuba, & aetherea validissima caussa
 Buccina. nunc miseris, nunc peccatoribus urnam
 Tollimus, & spretas mundo submittimus umbras
 Exequiis, trahimusque Dei post busta cohortem.
 Sic ubi flammiferis Thesbitem auferret Olympus
 Curribus & tanto infelix Iudaea magistro
 Orba foret, stupuere patres, ploravit ademptum
 Isacides, raptoque seni pars optima gentis
 Indoluit luxitque virum desertus Eliseus.

Ipsa rogam tangens Pietas, sic fatatur : in illis
 Exuviis sum fassa Deum, partaeque salutis
 Grande opus & magni cunas & funera Christi,
 Calcataeque domos Erebi. non terruit illum
 Impietas sectique furor, nec nixa priorum
 Lege superstitio aut veteris constantia falsi.
 Sola fidem fecit scripti fiducia veri,
 Nec dubia Superum voces & prodita coelo
 Religio, & validis spes imperterrita vaturn
 Eloquiis unoque Deo doctore triumphans.
 Hæc latuit Pax exuviis, litesque perosum
 Pectus, & hac suetum populis credenda fateri,
 Quæ cunctis sine nube patent : his legibus orbem.
 Sic coisse pios : sic sanctis federa neſſi,
 Nec placitis dirimi socios : ea bella vetari,

Quæis

*Quæis regnum sibi quisque struit : decretaq; templis
Vult inferre ferox, non persuadere modestus.*

*Hæc docuit, qui noster erat. quin regula morum
Tarsensique diu descriptus Episcopus, orbi
Hunc dedit exemplum, partesque impleſſe docentis
Credidit & summum factis monstrasse Tonantem.
Ista sacrosanctos inter Facundia coetus
Detonavit, potuitque animos fregiſſe rebelles
Adversosque mihi. nihil est, quod diceris, Orphen,
Agrestes homines sacer interpretſque Deorum
Avertiſſe fero cultu, fidibusque misellam
Eurydiceen stygiis olim raviſſe tenebris.
Hic sacer interpret Batavium celestibus urbes
Vocibus implevit. viſum pallescere quodvis
Crimen. & improbitas dictis percussa ſeveris
Horruit. & sacrum timuit veſania fulmen
Et tonitrus, Vir clare, tuos. mutata fuere
Pectora peccantium; caſtigatiſque furores
Subſidere malis. ſic quondam condidit arces
Amphion fecitque bonas, majorque refulſit
In terris virtutis honos. audivimus oris
Optima verba tui, cum te viſ docta loquendi
Per voces raperet, populo plaudente, Beatas,
Tantaſque mirandos caperent oracula ſenſus.
Tunc felix tibi pauper erat. ſolatia mœſtis
Pulchra dabas. mihi tellus promiſſa ſideli eſt.
Cœlica dos juſto. mundis anguſta verendi
Ora creatoris. ſummi clementia Patris
Vindictibus miſera gentis. tunc pacis alumnos
A Superis coeloque genus traxiſſe docebas.
Hoc memini, ſtupiſſe mihi ceu cœlitus ictum
Pectus & adductis intus collisâ fuiſſe
Viſcera viſceribus, cum tot discrimina, cades,
Fataſque ſanctorum atque inſontis barbara turba
Supplicia infandumque pius renovare dolorem
Orſus eras, Regumque iras & bella referres*

Ardus & pavidis sanctorum incendia flammis.

*Quantus erat fervor cupido, quis zelus agenti
Res hominum causasque Dei. sit Rottera testis,
Et quæ rura tibi debent exculta docenti,
Officiique modos à te didicere magistro.*

*Quàm subit illa tui quondam Doctoris imago
Rhene pater. cum tot juvenum stipante caterva
Iret & in mediis Batavorum invictus Athenis,
Affereret veri partes, perplexaque Graiùm
Dogmata, Palladiaque aptaret præmia fronti.
Publica cum celebri inferrent mandata Lycao,
Diffudit se fama viri. tunc Belga, Britannus,
Pannonius, potorque Savi, collectaque pubes
Undique, fatidica veneranda ætæ Minerva
Hausit, & athereas scrutata industria voces
Agnovit gavisæ Deum, & servantis Olympi
Robur adorandum & venturis abdita sedis.
Errori præclusa via est. erepta Sophistis
Arma, dolique omnes isto sub vindice dudum
Et latebra patuere. stetit munita valensque
Illo præceptore Fides. perque ardua rerum
Præcipientesque ævi salebras nos insulit astris.
Ille per adversos Patria sine crimine fluctus
Tutus iit, mediisque insons caput extulit undis,
Exilioque redux, magna se reddidit urbi,
Qua fueras natale solum. nunc plorat ademptum
Civis Episcopium, & non pasci vocibus istis
Se dolet, attentasque frui sermonibus aures.*

*Hic cineres caput urna tuos, Vir maxime; sed te
Laxior orbis habet. spatis non clauderis illis,
Queis diffuse jaces. quavis in mente tuorum
Conditur urna tibi. tecum doctrina vagatur,
Et quæ se vis ingenii, memorabile nomen
Explicat, & placidos extollet posthuma manes
Posteritas, dicetque suis: jactamur amici
In terris, mediosque sibi secura per ignes*

Mens & causa gradum faciunt. innoxia gliscit
 Simplicitas, curatque pariem, cum consci recti est,
 Se mundi mactari adus. si terra negatur,
 Infonti cœlum omne patet. non exulat orbe,
 Quem pars orbis habet. patria est, ubi vivere forti
 Posse datur. non templa piis, non limina desunt,
 Virtutum cum templa sumus. sat magna comus
 Agmina, cum se sancta probant. sociamur in unam,
 Nec summas avulsi fratres, quos unius omnes
 Spes vite melioris agit, quos alligat uni
 Rerum summa duci. diversi cœtibus imus,
 Sed Christo monstrante viam. discordia partes
 Solamente facit; sed quas coalescere tandem
 Suadet amor, Roma metus & vix pulsa tyrannis,
 Partaque concordie libertas aërea regno.

Hac voluit, cujus nunc officiosa feretrum
 Ponè sequor. talis potuit placuisse Tonanti.
 Dixerat hac Pietas, & cœlo debita mater,
 Dum præclaram animam cognatis inserit astris,
 Has veteri jussit lachrymas me flere sodali.

I N N V P T I A S

Amplissimi viri,

D. IOHANNIS vander MEYDE,

Rotterodamensium Consulis; Cum
 Præstantissima Virgine,

CONSTANTIA BARTELOTTA.

Victa ruit, tandemque cadit Constantia verbo,
 Et patitur mansueta virum. generosa faciscit
 Virginitas, nec tanta sibi jam nomina constant
 Ulterius, vocesque graves blandissima frangunt
 Oscula, magnanimique labat reverentia dicti.
 Scilicet excellens tot retrò secula Virgo

Cogi-

Cogitat, & non vult primævis matribus esse
 Dissimilis, vel sola sibi sapuisse videri,
 Post Sara thalamos, tactasque ab amore Rebeccas,
 Post Adas Sillasque & prisca vocabula Leas,
 Quasitamque diu rara mercede Rachelem.
 Sensit inexpertis accendi pectora flammis,
 Et procul ex ipsa nascentis origine mundi
 In nepotum transire faces; quo sanguinis usque
 Pertingit series, etiam perungere amantum.
 Quæ Deus innocuæ dixit secunda parenti,
 Audiuit sibi verba loqui; latuitque sub illo
 Bartelotta sinus, qui matres edidit omnes.
 Quæis pater humani generis complexibus Evam
 Ambuit, implicuit cunctos natura nepotes,
 Et costæ pars quisque fuit. sub risibus istis
 Risimus, & quicquid patres, nos fecimus ipsi.
 Arsimus his lumbis pueri, didicitque procreari
 Posteritas. medios etiam, tu Sponse, per agros
 Fortunatorum nemorum, cum conjuge sponsa
 Ivisti, viditque tuos tunc Lucifer ignes,
 Presentisque thori Superis prælusit imago.
 Ad Tigrim Paradisus erat. nunc Rottera ab illis
 Incaluit longinquus aquis, occultaque subter
 Semina conjugii socium diffudit in Yam,
 Mudanosque latens invasit flamma penes.

Convenere domus dignæ, fidesque duarum
 His nubunt pulchrè thalamis. in Consule sponso
 Vult gravis esse Venus, Satrapæque immiscet amor
 Terribilem Astrææ faciem, & peccantibus enes
 Ostentat pœnæque mali. divisa potestas
 Iungitur amplexu, & populi rectoribus aqua
 Annuit & læta subridet fronte Dione.
 Quàm faciles, Mejdæne, Deos expertus amasti.
 Quàm favere Duces Batavum. dum Cypridis aulæ
 Sollicitat tibi faustus Hymen myrtoque coronat
 Tempora, Nassovius magna te præficit urbi

Reſto-

Recremque facit. pariter concurrere honorum
 Vidimus & lecti titulos, partesque voluptas
 Majestasque suas obiit, dictusque magister
 Civis, Acidaliæ submittis frons magistra
 Et Paphon agnoscis dominam. dum Cypride plena
 Emollit rigidas tua Bartelotta secures,
 Et trabeas peplo recreat vittaque Senator
 Frangeris & tepido subsidit Curia lecto.

Non Indo præfectus amas dare jurare remotis
 Gentibus, aut pandis laxas jam vela carinis,
 Memnoniasque domos calidique palatia Phœbi
 Concilii pars magna regis. totum exigit uxor,
 Et ducenda domi conjunx. narrantis ab ore
 Fortè procul sponsum poterunt te scire Moluccæ,
 Nominaque in tabulis scribet genialis Tiphys,
 Et virides alta suspendet puppe coronas.
 Non Batavum diffusa tuis araria curis
 Erigis & grandes numerat solertia census.
 Vna tibi ad numerum satis est. rationibus una
 Inclusa est nunc Virgo tuis hac sola superbas
 Æquat opes, numerosque & summas colliget udis.
 Basiliis, atque illa volet numerare maxium,
 Deliciasque thori gremio confundere in uno.

Adspice, quam pronis tua te Respublica votis
 Excipiat, signetque novis successibus annum.
 Quam sibi securos promittat navita portus,
 Te Patria moderante ratem. nos plausimus ipsi.
 Dum tibi continuo decurrit Consule stemma,
 Et proavum sine labe decus nunc esse nepotis
 Scimus, & in sobolis vultu regnare parentes.
 Nā adum festiva cohors ad flumina Mosa
 Ludit, & illimi lemniscos conficit alga,
 Cunctaque virtutum notat argumenta tuarum.
 Et Sponsa recitat Veneres; quæ gratia diælis,
 Qualis in ore lepos, quam grata modestia morum,
 Quam forma venerandus honos; & nescia fui

*Simplicitas, quàm femineas exculta per artes
 Vivida mens, & gnara sui natura decori.
 Ecce tuum præstans juxta matrona cubile
 Tessela stat, loquiturque gravi præsentia voce,
 Atque oblita sibi commendat basia vobis.
 Illa Camœnarum decima est, & sola virile
 Provocat ingenium vestrisque illustra tedis
 Verba canit, viduæque putat plus posse favorem,
 Cum vidui transcendit epos. sic ludimus unâ
 Versibus, & grandes studiis flagramus in æstus.*

*At Domus audacis fato celeberrima Velsi,
 Et vinclis, Dux magne, tuis, vos lætior ambos
 Respicit & mox venturis penetralia nuptis
 Pulchra aperit, Brutumque cupit spectare graviſque
 Conjugis os, læsumque semur, fideique jugalis
 Laudatum specimen, veteris miracula Roma.
 Creditur auditum murmur, Velsique latentem
 „Errantemque istuc animam dixisse: Batavi
 „Si cessere Ducis saltus, tu sponse viriles
 „Auspiciis ordire aliis; si Principis ictor
 „Flagitii que fui, meliori Principe nubas
 „Machiavellis Mudana tibi. Quin Flevus amicas
 Sternit aquas, Vechtæque cupit placabilis ire,
 Et cunctos circum succendit amoribus agros.
 Ut sociam poscat Progne, ferventior Isis
 Irruat in Venerem, pascens impleat agnos
 Dux gregis, ut medius gliscant in fluctibus ignes,
 Squamigerumque genus madido consueſcat amant.*

*Scilicet in Geminis Sol est. cum Castore Pollux
 Ardet, & in terris geminos, flagrantibus astris,
 Iam sponſos facit, ut geminos deducat ab illis.
 Crescite felices thalami, vestrique fovete
 Spem generis, trabe isque inter fascisque nepotum
 Patriiis succrescat honos. dumque ibi in aquor
 Rottera, dum celsa stabunt fastigia turris,
 Et rutilo vultus verè sapientis Erasmi*

Ære

*Ære perennabit, poteritque hoc cernere Lïvor,
Præstet inoffensos sobolis prudentia cives.*

V I S V R G I S L A C H R Y M A N S,

Sive Nobilissimi, Amplissimi, Pru-
dentissimique Viri,

D. NICOLAI à RHEDEN,
Liberæ & Imperialis Bremensium Rei-
publicæ Consulis Laudatissimi
Laudatio Funebris.

Q*ua toties nostris mîsces commercia terris,
Et formidata Hesperîis, tranquille Visurgi,
Concilias hæc regna tibi, Batavûmque po-
tenti*

*Imperio & sociis gaudes adsuescere Belgis;
Has lachrymas confunde tuis, & Consule in uno
Communes precor esse velis ad busta querelæ.
Qui lucris persæpe tuis, nunc Amstelæ damnis
Afficitur, tantoque dolens in funere plangit,
Surreptosque tibi deplorat præfica fasces.*

*Non Regum jam fata queror, non vulnera, cedes,
Non tumulos, cineresque Ducum, non horrida
Martis*

*Castra sequor vates, cuneisque immixtus & armis
Teutonico mœrens calvîmos in sanguine tingo.*

*Te sequimur, Rhedene pater, dumque alior astra
Eveheris, nostroque piis subduceris Orbi,
In cœlos mea te pietas comitatur euntem,
Quasque habet exuvias tellus, hic posthuma deflet
Calliope; toto quamvis rectore potiri
Mallet & in medio dicentem audire Senatu.*

Te cives coluere tui, patriaque parentem
 Brema diu venerata fuit. dedit illa, Senator,
 Natales augusta tibi, teneraque iuventa
 Flexit iter, magnisque animum virtutibus olim
 Imbuat, & felix per te crescentibus annis
 Visa fuit, seque illustri iactavit alumno.
 Imperii micuere nota; poterasque regenti
 Ante diem credi similis, generosaque gentis
 Nobilitas pulchri titulis fulgebat honesti.
 Sumebas à stirpe decus, splendorque parentum
 Calcar erat. nec degenerem, Vir summe, volebas
 Esse tuis sobolem & proavis differre nepotem.
 Tunc populis exemplar dabas, & civibus ibas,
 Majorum pietate, comes, doctasque per artes
 Raptabas studiosum animum; & quæ scire volebas,
 Venturos patria prudens servabat in usus
 Sedulitas, casusque quibus Respublica posset
 Ista quati, longè jam tum mens provida vidit.
 Sic Cyneam studuisse reor, sic Nestora cunctas
 Regnorum didicisse vices, quid turpe, quid aptum
 Gentibus, & quibus attollant se sceptrâ ruantque
 Consiliis, quæ pacis opes, discrimina belli,
 Et quæcumque forent terris præcepta regendis.
 Sic grandes patuere Scholæ, & prudentiæ sumisit
 Incrementa foris. poterat tibi Belgæ placere
 Noster, & hæc totum precio quæ distrahit Orbem,
 Urbs, Batavi regina soli. Vogelaria cum te
 Excepit, foritque domus, fidiisque paratum
 Nomen amicitia studiis, venerabile vobis
 Sincerumque fuit, nec in ipsa morte remissum.
 Dum misera assiduus teritur Germania bellis,
 Hinc Sueones, hinc signa movet contraria Caesar.
 Et circum pavidis incumbunt castra Cherusci,
 Neuter agis cunctum & securâ pace tueris
 Oppida, nec rixis infers civilibus urbem.
 Tu facilis, tu lenis eras, tibi nescia fuci

Simpli-

Simplicitas, gratique omni sub sidere mores.
Non te turpis avarities, non subruit auri
Sacra fames, foribusque latens vindicta potentum.
Te mitem sensere humiles, rigidumque rebelles,
Gloria demissum stupuit, constantia rectum.
Sobrietas in te Curios laudata renasci
Vidit, & antiquum gravitas non ficta Catonem,
Attilium jurata fides. quàm grata loquentis
Suada tui, & duras sermo qui flecleres aures.
In vitum deprendit honos, & raptâ per omnes
Te vexit fortuna gradus, laudumque theatris
Intulit & patrias ultro concessit habenas.
Tunc coctas viguere pii, te Praside, & ipsum
Templa Deum timuere magis. risere Camæna,
Et toto melior sonuit Doctrina Lyceo.

Maxime vir, vix summa tue fastigia laudis
Radimus, & timidas lassant præconia Musas.
Nec par Chirra tibi est. qui publica commodâ rexti,
Tot privata refers. meritis in entibus æther.
Annuit & vite facili largissima donat
Munera, fecundosque thoros. quem gratia totum
Formarat, deinxit Hymen; & prole beavit
Non una Lucina favens. nupsere sorores,
Trigâ decens Charitum, spemq; explevere nepotum,
Nec minus in natis, genitor Rhedene, superstes
Vivis adhuc, totidemque à te deducis avita
Munimenta domus, & queis insistere Brema
Possit, & una sui causas committere fati.
Iam felix terris sublimior adspicis illas,
Et concalcatos mandi mens ardua fastus
Spernit, & alterius spectas moderamina sceptri,
Refloremque Deum. jam Christo plenus honorum
Summa tenes, coelique tibi nova gaudia priscos
Discutiant, morbo non hic vexante, dolores.

Luget Mitra decus tantum, clausamque sepulchro
Cavitiem dignumque caput. tot pulpita squallent.

Doctorum percussa sonis. quin vindice Pallas
 Orba suo, passis querit et funesta capillis,
 Indicitque moram studiis. coelestia uetus
 Verba loqui, sacras venerando in funere voces
 Fundit & exacta laudes & pondera vita
 Colligit. assertas illo sub Consule leges
 Laudatrix Astra refert. decedere patrem
 Civis ait, dominumque simul. tumultoque sub uno
 Rectorem clamat populi seseque recondi.
 Parcius Aoniis manant è fontibus unda,
 Quas dolor absorbet. Brema vicinior Albis
 Condolet & socias implet singulibus urbes.
 Inque mali partes Amysin rapit. ipse remotus
 Amstelæ, me cunctas iussit deferre per oras
 Nuncia, & insignes fastis inscribere manes.

Vos veniam date Bremenenses, si carmina vestris
 Sustineam sacrare togis. Vos matris habetis
 Ossa mea, charasque regis, pia Brema, sorores,
 Ut vates jam sponte loquar. dum misceor istis
 Funeribus, subeuntque animum tot busta meorum,
 Fas puto me vestri cineres tumultumque vereri
 Consulibus & gratas vobis impendere voces.
 Tuque adeo tanti soboles generosi parentis,
 Tolle facies recti, subductaque lumen a nobis
 Reddite, magnanimoque pares succedite patri.
 Sic faveat vobis paribus respublica votis,
 Floreat Vrbs regnetque dii: sic mœnibus istis
 Arceat hostiles Superum clementia dextras.

Illustrissimo ac Generosissimo
Domino,

D. BOVTHELLERIO,

Comiti de Chavigni, Christianissimo Regi
à Conseil & secretis.

TRistes quarelas Gallia gemiscentis,
Regisque voces Purpureaque lamento,
Ferale funus Eminentis Armandi,
Cecidi Chavigni, Cardinalis extingui
Arcesso manes, quem superstiti em duci
Dum templis, turres, porticusque Gallorum,
Aule, Lycea, busta Principis lugent,
Dum grande lumen occidit sua torris,
Et Vniuersi cymbalum loqui cessat,
Et iste Titan Celta factus est Vesper,
Nefas putavi elinguis esse defuncto,
Et non dolere tot dolentibus regnis.
Seu Francus ista maestus ingemit clade,
Seu Belga noster, siue lugeat Rhatus,
Vel Allobrox vel Itali soli ciuis,
Castrisque Tauto spe regis victor.
Nos bella, lauros & trophæa venturo
Narramus auro, & maximi Ducis nomen
Et vim sagacis ingeni, & reluctantem
Animum procellis, acre pectus adversis,
Fidele Regi Liliisque iuratum,
Oculis legenda obtrudimus malignorum.

Comes verende, Franciæ tuæ splendor,
Qui pondus humeris sustines Atlantæum,
Regique propius faris & Iovem tangis:
Qui consulentem sapius, Bothellieri,
Fædumque curis consulendo iuvisti,

Cervicibusque ingentis imperi molem
 Vna tulisti, & his laboribus perstas,
 Has lachrymas, hos Vatis exteri questus
 Dignare venia, & debitos Duci planctus.
 Sic te, Chavingni, fata purpure servant,
 Sic vive Gallis patriaque consultor,
 Si me tuere, quem dolor Camœnarum
 Amorque Magni flere jussit Armandi.

C. B A R L Æ I
P O E M A T V M
H E R O I C O R V M
L I B E R I V.

Sive Poëmata, quibus illustriores Nuptiæ,
à Nobilissimo viro
D. I A C O B O C A T S I O,
Eq. & Hollandiæ Syndico Belgicis
versibus conscriptæ,

hic

Latino Carmine celebrantur.

114

PARA-

P A R A D I S V S,

Sive Nuptiæ primorum parentum,
ADAMI & EVÆ.

*H*umanum genus ex uno, populumque
potenti

Progenatum genitore canam, thalamosque fatesque

Qua summo placuere Iovi, jurataque
cælo

Fœdera, & athereis accensos sedibus ignes,
Autoremque Deum, & magni sponsalia mundi.
Hic Venërem prævertit amor, Cyprumq; Gnidumq;
Et curas, levis Ida, tuas, altamque Cytheren,
Lucinaque graves voces, metuendaque matri
Pignora, difficileque theros. Cum fabula nondum
Facta fuit Sámos, & tenera lasciva Diones
Regi, & ardentes gemiti in limine tedi,
Et facibus prælustris Hymen, & pronuba Iuno,
Idaliusque puer. cum nondum gnara pudoris
Virginitas primo occurrit secura marito,
Et nulla cupidum fregit formidine votum.
Dulces conjugii tabulae, grandævaque putrum
Vincula, & humina sancta incunabula gentis,
Scribite me socii tm priscis rectoribus orbis,
Et nexu vincite pari; me involvite totum
Ignibus; & sero licet, adspirate nepoti
Patricios animos, veteresque arcesite flammæ;
Dum Superum decreta loquor, fecundaque pando
Gaudia, & ex uno nascentes sanguine sponfos.
Huic thalamo, quodcumq; sumus, debemus amantes;
Vrimur exemplo soboles, cupimusque procantum
Officio, ceterique, frui. quæ basia cuncti
Figimus, hi docuere patres. amplexibus istis
Hæsimus; & , quamvis tantarum nescia rerum,

In caufis ventura fuis ſtetit omnis. & arſit
 Poſteritas, voluitque viro conſueſcere virgo
 Poſthuma, nec ſuperelle ſibi. mens alior ambros
 Vniit, & dominos grandi ſub Numine iungi
 Adſpexit natura ſuos. inſania non eſt,
 Sed titulus ſapientis amor. ſublimis illi
 Principium, celſiſque furor defluxit ab aſtris.
 Quin genitrix hominum rabies & amica voluptas
 Nos agitant, agitante Deo. ſub Præſidat ali
 Nubitur, auſpiciſque haurit cœleſtibus ignes
 Quiſquis amat, multumq; gravis reverentia lecti eſt.

Tu motus, A D A M E, tuos, primique furoris
 Molle rudimentum & caſta præluſia ſponſa.
 Et thalami ſecreta aperi, cum nullus adulter
 Inceſtare thorum potuit, nec pellicis aſtu
 Peccavere viri. nec luxurioſa procorum.
 In te turba ruit: cum, ſolam tua duobus
 Coniugibus, prima va fides tot nomina pravi
 Neſcūt, atque una vultum deſixit in E V A.
 Et tu patre Deo felix, ſine matre virago,
 Nullius, ſine fratre, ſoror; pars altera mundi,
 Pars eadem ſurrepta viro, pars reddita rurſum.
 Dirige me, veneranda parens, & ſemina rerum
 Damnatumque Chaos, fœdisque erepta tenebris
 Tempora, gaviſumque tuis natalibus orbem,
 Coniugūque expone modum. Tibi clarius arſit
 Luciferi tum ſtella recens, fulſere ſerena
 Plejade:, Arctophylaxque tuo conſenſit amor.
 Quæque Ariadnæ meruerunt aſtra corona
 Proſpera in illuſtrem vibrarunt lumina ſponſam.
 Et luſus ſovere tuos. Tuque ætheris alti
 Terrarumque potens opifex & conditor ævi
 Summe Deus, ſacro præcordia concute motu,
 Et tu quas noſtris leges ſapientia flammiſ
 Præſcripſit, Pater alme, doce; quo concitus æſtro
 Prima maritali concuſſa cubilia grefſu

Preſſe-

Presserit, & valida quondam libaverit Heros
 Oscula consorti: quo percita nubilis uxor
 Numine, magnanimo sese submisit amanti,
 Robustumque latus terigit. mihi, Cyrrha, profanas
 Claude domos. nec enim me sacrosanta moventem
 Sollicitare Deos, Pataraque avertere Phœbum
 Fas erit; ite Deæ Libethrides, ite Camæna.
 Et toties nobis faciles Heliconis alumna.
 Nunc vobis ignota loquar, tripodumque ministris
 Non audita prius. non jam levis ungula colles
 Percutiat, Pimplamque mihi & Parnassia fundat
 Flumina, non solitis me proluat Hippocrene,
 Non Pallas, non Phocis aquis. mea largius, Heden,
 Labra riga, fontesque tuis extrude disertos
 Collibus, & medio demerge in Tigride vatem,
 Affriscosque mihi latices, vallesque reclude
 Fortunatorum nemorum, letisque repona
 Sedibus. ad viles dudum demissa labores.
 Totâ salutare mens imbibit enthea curas;
 Cultoresque tuos binisque habitat a colonis
 Rura canit, lectique decus venerabile cœlo
 Imputat, & dulcem terris impertit amorem.

Dispulerat deforme Nihil,mersamque tenebris
 Congeriem, formasque rudes distinxerat auctor,
 Et facies nova rebus erat. flammantia mundi
 Mœnia, sidereasque domos, expansaque vastis
 Atria fornicibus, distinctosque orbibus orbes
 Volvebat proprios vis indefessa per axes.
 Ibat, & insolitos lampas Phœbeia curru
 Raptabat per signa; diemque opponere nocti.
 Cœperat, & gratas populis promittere lucas.
 Cui comes instabiles velox Diſtynna quadrigas
 Nocturnis flectebat equis; sed lumine nondum
 Orba suo, nec passa vagi discrimina vultus,
 Intrepidum sulcabat iter. radiantibus astris
 Hic madidas Hyades, illic sicci ora Leonis,

Hic Cancræ chelas & tardi plaustra Bootæ
 Addiderat, propiusque polo suspenderat Arcton
 Majestas augusta Dei. Depressior illis
 Ignea securam radebat machina Phœben.
 Quam subter gremio immani circumfluvius ær
 Ampla procellosi lambebat tergora ponti,
 Inde caruis passim captivum anfractibus æquor.
 Ultima concreto subsidens pondere tellus
 Stabat mole sua, & nullo tibiçine sulta,
 Librabat vastos solidis compagibus artus.
 Cernere erat tumidos sinuosis flexibus amnes
 Fastidire sinus magni Tritonis, & ipsa
 Terrarum per operta rapi, rursusque vagantes
 Reddere & immensis effundere faucibus undas.
 Tunc visa patulo volucres erumpere cœlo,
 Squamigerumque genus pelago: per inhospita saxa
 Et saltus errare fera: atque ignara laborum
 Agmina quadrupedum laxis discurrere campis,
 Et nullo ductore regi. De pulvere vili
 Factus Homo, colophon operis, grandisque theatri
 Arbiter, & mundi melior nascentis origo,
 Mirandum lustrabat opus, causasque Deumque
 Mente sequebatur tacitus. Quæ maxima postquam
 Fecerat excellens Genitor, solumque deesset
 Sponsa viro & tantis decoranda penatibus uxor,
 Ingentes illis præclari Orientis honores
 Destinât, & latos Asia prædivitis hortos,
 Quosque colit nunc Assur agros. Hic area mundi
 Pulchra patet, Superum labor, & secreta voluptas,
 Delicia humani generis, domus hospita patrum,
 Orbis amor. qualem non unquam Thessala Tempe,
 Non Bæja videre locum, non florida tellus
 Phæacum, aut Afris exalta sororibus arva
 Hesperidum: vel quæ suspendit in ære fruges
 Alta suas Babylon, rarisque Semiramis ausis.
 Hic Ver purpureum caput inviolabile nimbis

Exe-

Exerit, & flores ultro protrudit apricos.
 Improbæ nubiferæ præcul inconstantia Bruma
 Et peccans Autumnus abest. se longius Æstas
 Explicat & culmis turgens Cerealibus usque
 Luxuriat, totusque fluit sub messibus annus.
 Non rigidis armenta jugis, non taurus aratro
 Ingemit, aut sulco attritus splendescere vomer
 Suevit & irata dentem defigere terra.
 Non invita gravi purgatur vinea rastris,
 Convellitque labor glebam. se sponte relaxat
 Vis geniusque loci; & dueros exosa labores,
 Vestis sinus faciles aperit. non incubat herbis
 Tempestas Boreæque furor, sed amœnior aura
 Per nova læscivo discurret prata volatu,
 Cunctaque mulcenti fecundat gramina flatu,
 Omne solo lolium sterili,que abscedit avena,
 Nec vitium natura facit, sed provida casus
 Prævenit, & nullo foetum deformat abortu.
 Non glaciem, gelidasque nives, frigusque minatur
 Sarmaticum trux Vrsa satis, teneramque pruina
 Exurunt acres Cererem: non diluit illam
 Imber, & infesto truculentior afflat Orion
 Sidere, vel rabido pertorret Sirius astro.
 Inconcussa salus habitat, nec lurida morbi
 Corpora, & occulta vexant animalia flamma,
 Et levi genus omne, & fracta ætate senectus.
 Purior invisis purgatur sordibus ær,
 Et propria bonitate nitet. non squallidus humor
 Pallenti livescit aqua, nec fulmina sparso
 Igne nocent, tonitruque boant convexa severo,
 Aut trepidans vibratur humus. tumet omnis in her-
 Et sibimet blanditur ager, nec triste venenum (bam,
 Parturit & pravis stillantia toxica ramis.
 Non virosa truces lambunt aconita dracones,
 Non clam puniceis usquam permixta virescit
 Dira cincta rosis. spinis paliurus acutis

Exulat & pungens tribulus. non vipera morsis
 Enecat, & servo metuendus scorpini ictu,
 Aut medica gaudens ager plantagine buso.
 Nulla sibi cocci fodere cubilia talpa,
 Nulla trahunt lento cochlea vestigia gressu,
 Nulla ruinosos intexit aranea postes,
 Aut malus horrificis immugit bubo tenebris.
 Cymbia lacte fluunt. sudant opobalsama frondes,
 Thuraque, tunc nondum sacris accensa Deorum.
 Spumant mella favis. crispantia vellera & armos
 Lanigera mirantur oves. ros jugiter hortum
 Irrigat, & nulla premitur caligine pulcher.
 Fertilis Euphrates sinuoso labitur amne,
 Et ripis non vile decus vernantibus adfert.
 Nec minus Armenii fontes & flumina currunt
 Tigridis, & sparsis recreant viridaria rivis.
 At qui se septem diffundit in ostia Ganges,
 Extremas lambit spatii ingentibus oras,
 Quam Titan se tollit aquis. quam labitur idem
 Adspicias pleno surgentem gurgite Nilum
 Occiduis pingues partiri sinibus undas.
 Forma loci duplicat laudes. hic edita clivo
 Surgit, & in tumulos modico curvata tumore
 Tollitur, in valles illic diffunditur amplas.
 Planities alibi est. ramorum frigore silva
 Castigant alto flagrantem vertice Solem.
 Is decor arbutis, ea passim gratia florum,
 Sic pubent virgulta, color sic discolor illis,
 Ut se, pulchra licet, vinci non abnuat Iris,
 Nec qua candidulus onerantur Parthica gemmis
 Cingula, vel regum colles diademata fulgent.
 Viscera parturiunt aurum, locuplesque metallum
 Vena vomit. multa durantur iaspide gleba,
 Et candens concurrat onyx, & bdellia manant.
 Vos quoque flexibiles hederæ crevistis & ulmi,
 Et lauri virides & amantes litora myrti,

Palmaeque nunc cedro, nunc celsis juncta cupressis.
Arboreos inter foetus, frondosaeque tesquae,
Surgebat duplex arcani nominis arbor,
Secretos agitans sensus, & numine quaeque
Plena suo, forma, genio, molimine dispar.
Prima senescentes poterat depellere vultus,
Nec tremulo passa est incedere corpora gressu,
Rugarum impatiens languescentisque juventa.
Vis illi vitalis erat, conferre labanti
Robur, & afflictis solatia reddere membris,
Nativos reparare focos, arcessere letho
Semi animas, querulis hominum succurrere morbis.
Exhaustosque fovere sinus; contraria morti,
Atque obitus ignara suis, sine fine virescens,
Umbrosisque erecta comis, nec frondibus unquam
Denudata suis, non laeso cernua trunco,
Aut curvata latus, nusquam non integra stabat,
Et patriis foliorum apices aptabat Olympo.
Posterior vires animo roburque sciendi
Sufficit, ingenio recti praviue magistra.
Hæc fructu nos scire facit, quæ de viis error
Pectus agat, vel certa premant vestigia callem.
Nec minus innocuas inter formosæ sorores
Emicat, & nitido pendentia palmitè poma
Ostentat, magnoque sui succendit amore
Proclives oculos, vetitosque invitat ad usus.
Ne mihi Phocæos colles, Heliconaeque sacrum,
Aut Aganippeas objectet Græcia ripas.
Hic nemus Elysium est, statio gratissima vitæ,
Plena voluptatum domus, opportuna bonorum
Regia, tuta quies, nullus pavor, optima rerum
Et mundi facies, & pleno copia cornu.
Non livor, non ira ferox, non turpis egestas
Quæ grassetur, habet, favor & clementia cæli,
Et voti stat summa Deus. Pomæriæ noster
Ista pater coluit, tali spaciatus in horto

Ibat, & imperio terrasque undasque tenebat
 Solus & ignotum flectebat fascibus orbem.
 Agnovere fera Dominum, rabiemque leones
 Submisere viro. maculatus tergora panther
 Paruit, & longè jaculantes lumina lynces,
 Et rapida tigres & raucis vocibus ursi,
 Et lupus & torvis elephas barritibus horrens.
 Quæ rumpendum quodcunq; fuit, quodcunq; vel æther
 Edidit, aut patulum squamis armaverat aquor.
 Vnius mandata ferunt: non abnuuit illa,
 Qui Pelusiæ vivit crocodilus in oris,
 Qui fluctus delphines arant, ferrataque rostra
 Protendunt pelago. non phryseteres anhelii,
 Non aquila alit volans, quamvis Iovis armiger avis
 Et Latius victrix servanda insignibus esset.

Viderat ex alto rerum Pater omnia nutu
 Ire suo, formasque sibi causasque probari,
 Et plausum meruisse Boni; cum talia fatum
 Providus & dictis regalibus ora resolvit:
 Condidimus cælum & terras, & proxima terris
 Æquora, quique illis sublimior imminet ær,
 Athereas fluxis destinguens sedibus arces.
 Cuncta vident, gaudetque ferax natura vocari,
 Atque aliud genuisse sibi. dum plurima fatum
 Expectant peritura suum, senioque fatiscunt,
 Damna novis reparant studiis, mortique priorum
 Vita subit, servantque suas in semine causas.
 At mea, cui prono famulantur sidera vultu,
 Progenies, speciesque Dei, qua subdita nobis
 Mundi sceptrum tenet, mentemque erectior astris
 Et Superis inferi potest; ac conspicis in se,
 Quæ spectas diffusa foris: sine compare sola
 Ambulat, & nullo solatur pignore vitam.
 Vnus homo est, uno nostrum sub corpore spiritus
 Deposuit, similemque sui quem voce salutet,
 Non habet. occusat cælo sociabile cælum;

Et stellis it stella comes. cum Sole vagatur
 Luna soror, junguntque suum cum lumine lumen.
 Cur homini seposita quies? cur conjugis exors'
 Vita fluit? qua terra paset, cum conjugē conjux
 Quisque sua est, funduntque alios vivētia foetus
 Omnia, & in plures abeunt primordia partus,
 Et consors sua cuique vacat; genitumque vocatur
 Quodlibet, aut gignens animal; prolesque parenti
 Succedit non una suo; mas, femina partes
 Coniugii blandas faciunt. cum turture turtur
 Ludit, in admissio lascivit passere passer.
 Et gallo gallina coit, cum vulture vultur,
 Accipitre accipiter. facia veniente maritus
 Clangit olor, pennisque suos testatur amores.
 Capra marem sequitur, generosa leana leoni
 Accubat, adsuescitque cani formosa catella.
 Hic ululant ferventque lupi. tot matribus illis
 Dux aries permixtus abit, multa que nepotum
 Spe tumet. egregios taurus bibit ossibus ignes.
 Et pater est. etiam furor est insignis equarum,
 Est insignis equis, cum gramina læta pererrant
 Et rapidos tranant amnes, rabiemque medullis
 Alius admittunt. steriles uruntur arena.
 Et cervi leporosque calent, damæque fugaces,
 Bubalus & panther, sunt & sua gaudia stagnis,
 Illecebraque mari. miscet se grandia cete,
 Et molles phoca subolem per secula propagant.
 Omnibus accendit tacitam sub pectore flammam.
 Hinc per moriit in Venerem genus omne animantium.
 Cum verni species patefacta est prima diei.
 Nascuntur violæ violis, ex arbore surgit
 Arbor, & è platano platanus, de palmite palmes.
 Est hederæ connatus amor, cum flexilis ulmo
 Nubit; in accensis spumant ipsa oscula conchis.
 Quin ubi temperies calidis humētia miscet,
 Concipit, & putri nascuntur corpora limo.

Cur

Cur meus ignarus blandi dictator amoris
 Semper eat, longosque terat secretior annos?
 Non soli fas esse homini, nec nobile patris
 Ignorasse decus, nec pondus amabile lecti.
 De thalamo jam cura mihi est, de conjugē, natis,
 Et, qui praeclara veniant de stirpe nepotes.
 Hic vir hic est, cuius memorabunt nomina gentes,
 Quae medium adspicient Solem, quae signa Trionum,
 Quas oriens Titan, & quas declivis adibit.
 Ille per Europa tractus Asiamque patentem
 Et calidas multum Libyae sitientis arenas,
 Quemque procul reliquis secretae vi partibus orbem,
 Extra anni Solisque vias Lunaque meatus
 Differet imperium. cunctos à Gadibus usque
 Auroram populos isto de sanguine nasci
 Praescia fata volunt. & jam descendere cerno,
 Nubila qui rumpe: currū, celeresque beatus
 Flectet in astra rotas. sequitur sine patre sacerdos
 Et typicus sine matre senex. cui deinde subibunt.
 Iustitia rectique tenax, trabibusque superstes
 Et tumidis elapsus aquis; infractaque gestans
 Pectora Thariades; gradiensque per aquora vates
 Legisfer, & totas acies & castra ruenti
 Subducens ductor pelago. nec stemmate tanto
 Degener augustis despecta mapalia sceptris
 Mutabit Iesse soboles, clarusque triumphis
 Regali victor juvenis spectabitur ostro.
 Quin patri sese comitem felicior addet
 Filius, & quo non regum sapientior alter
 Iura dabit populis & belli nesciet iras.
 Ille piis nobis delubra ingentia coepris,
 Templaque constituet cunctis celeberrima terris,
 Et fama devota mea. quin classibus ibit,
 Dives ubi assiduus torrebatur ignibus Afer,
 Et timidum quaret cecis in rupibus aurum.
 Hoc Ninos genitore suos deducet avosque

Assur,

Assur, inoffenso manantes ordine Cyros
Persa sagax, Cecropas Grajus, Romana Quirinos
Gloria, regnantesque meo moderamine Iulos.
Qui Iovis insans targes natalibus amens,
Hunc patrem dic, Pella, tuum. qui stulte Deorum;
Cæsar magne, tumes titulis, hinc prima repose
Semina nascendi & clari cubabula Fl. vii.
Esse quoque in fati reminiscimur, affore tempus,
Quo mala peccantem damnabunt crimina mundum,
Et faciet se quisque reum. tunc altera terris
Progenies istaque potens ab origine Princeps
Surget, & errantes animas mersasque tenebris
Reddet perpetua, post diruta tartara, vita.

Dixerat omnipotens; cum membra rubentia
solvi,

Et vigor attentis cœpit decedere nervis,
Et vires languere Homini, nebulaque vaporque
Erectum inclinare caput, collapsaque claudi
Lumina. quin cunctis subrepfit inertia molles
Sensibus. ignarusque sibi quid fata pararent,
Languidulos artus viridi projecit in herba.
Iamque illos tollens, iterumque iterumque relabens
Sapius & prono feriens sua pectora mento,
Defecit sibi met; donec demissus ab alto
Somnus adest, tinxitque suis cava tempora succis,
Et gelido adspersit medicata papavera rore.
Dormit, marcentique anima sopor altius infert
Otia, componitque virum. non flamine frondes,
Non mota ventis segetes. siluitque sonorum
Quicquid erat, quicquid lenem turbare quietem
Obstreperum poterat. iussis cœlestibus ales
Conticuit, sueta argutis prævertere lucem
Cantibus. obticuere canes, & garrulus anser,
Quique loquax sturnus clamore silentia rumpit.
Solum murmur aqua & salientis leniter unda
Permissum & quodcumque leves invitat ocellos.

Vt jacuit, stupidum tetigit latus, ipsaque costas
 Concussit divina manus. sublataque tanto
 De numero fuit una viro, quam maximus auctor
 Induit egregia forma meliore puella.
 Ossea qua primum fuerat, mollescere coepit
 Materies, factumque fuit tractabile corpus:
 Pars abit in spinam, variis qua flectitur apte
 Articulis, ut libret onus: de vertice summo
 Emergit geniale caput, vultusque decora
 Effigies; simul impexi fluxere capilli,
 Inque humeris lufere coma. nitidissima cervix
 Emicuit, facili manarunt brachia motu,
 In digitos distincta suos: hinc pectus & ipsa
 Potuere humero tenues sub utroque papilla,
 Atque habiles sponso mammae, venterque femurq;
 Accepitque pedes & eburnea crura virago.
 Sic quoties puppim ripa molitur in uda
 Navita, protensa primum sua ligna carina
 Aptat, & hinc gemina subtexit stamina parte,
 Et costas alvumque facit: dein transstra forosque,
 Fabricat & clavum, tabulataque desuper addit.
 Stat mastrona, suosque stupet formosior artus.
 Stat virgo, nescitque velit cur virgo vocari.
 Stat mulier, spectatque viri discrimina coram.
 Miraturque maris vultus, & femina quid sit.
 Nec tamen erubescere gena, velamina quamvis
 Ignotum terris velarent nulla pudorem.
 Integritas sine labe fuit, sine crimine vita,
 Nec, quo se cogere, culpa mens nescia habebat.
 Vix vigiles pacuere oculi, discussaque somni
 Alta quies Homini est: praesentis imagine forma
 Constituit, attento similis. dumque omnia lustrat,
 Atque aliqua sibi dissimilem similemque puellam
 Adspicit, arcana praeordia concitus aestro,
 Hac, inquit, quam cerno, mea de carne virago est.
 Hac ossis pars ipsa mei, de sanguine sanguem.

Vita

Vita vita meæ, vivacis fabrica costæ,
 Debita conjugio conjux, amplexibus uxor,
 Dos thalami, sociique placens regina cubilis,
 Et magnæ gentis mater stirpisque futura.
 Illa mihi poterit noctes lenire diesque,
 Illa dabit faciles aditus & molliæ fandi
 Tempora, jamque mihi volet arrisisse marito,
 Et jurare fidem, nec sacris cedere pactis.

Dixerat. at dictis præsens Deus annuit, & vos
 Crescite, ait, dignosque mihi proferte nepotes,
 Alteriusque alter blandè suscipiet amor.
 Sors geminis communis erit, quin corpore in uno
 Concordes vivant animæ, nec fœdera quisquam
 Rumpet & æterni dissolvat vincula læti.
 Exeat hic mundi populis illustrior annus,
 Quo necti natura duos letatur amantes,
 Et pius arsit amor, ratioque adsuêscere leni
 Iussa fuit veneranda jugo. de nomine vestro
 Nomen eat, sobolem in cunctas diffundite terras,
 Tu pater Eois post hæc dicere, paterque
 Occiduis. te Chaldeus Medusque parentem,
 Et Pharius, Celtæque colent. tu semina Mauro
 Suffice, tu Rhodamo, ripisque vagantibus Istri,
 Tæ Gangi largire homines. Tuque optima virgo
 Amplexare virum propius, genitrixque per omnes
 Audi clara plagas. multo tibi viscera partu
 Intumeant, totusque rotet cunabula per te
 Orbis, & à tanta veniant tot principe gentes.
 Sic thalamo jus grande datum, & celestibus alma
 Auspiciis micuere faces, & conditor idem
 Fœderis & tædæ præses & pronubus illis
 Numen erat. non sors castos temeraria sponfos
 Alligat, at magno tuti stant teste penites,
 Pe petuasque trahunt metuendo à Iudice leges.

Illicet athereos Iuvenis ferventior ignes
 Hausit, & hos ipsos, quos non præsenferat, æstus
 Aspectu

Aspectu propiore fovet. non nomina rebus
 Ponere cura fuit, non tot distinguere formas
 Vocibus, aut proprios animantium addiscere motus.
 Quantaque diversis oriantur corpora causis.
 Non jam scire juvat, qua volvant aethera mentes,
 Quid fluidas gignat nubes, qua flamina surgant,
 Et bellum virtute gerant, quis Nerea vinculis
 Strinxerit, & solitas nolit transcendere metas.
 Non tauris dare iussa libet, non sistere cervum
 Cornibus, aut duris inflectere colla lupatis
 Acris equi, rutilosque manu mulcere dracones,
 Cum vasto serpente loqui. mens omnis aberras
 In vultus, quos Eva gerit. jam proximus illi
 Arridet, subitoque animum labefactus amore,
 Salve, ait, egregium summi Patris incrementum
 Feminæ, seu jam sponsa velis, seu virgo vocari,
 Seu soboles mea, sive soror. tunc nomina per me
 Sola refers. uno facta à genitore sororis
 Iura tenes, laterisque mei de parte resurgis
 Filia, nunc virgo est nulli temerata marito;
 Et mulier, quia sponsa merces: & sponsa Tonantis
 Imperio. salve facies pulcherrima mundi,
 Delicium non vile viri, mea chara voluptas,
 Solamenque pium, spes posteritatis & avi
 Unica. tu mecum tota dotabere terra,
 Et regni pars una tua est. divisa potestas
 In nos orbis abit. capitis si gloria nostra est,
 Proxima tu nobis rerum jam frena capeffes,
 Et patiens consortis eris; nec livida nexus
 Distrahet aut socias dirimet discordia dexteras.
 Quam memini, cum solus, iners, hac aurea rector
 Rura pererrarem. vidi sublimis Olympi
 Mœnia, dispositisque orientia signa manipulis,
 Æterni Genitoris opus. demissior anni
 Oceanique vias & rerum exorsa stupebam.
 Nec non & pecudum turba, turmaque volantum

Indi-

Vndique cingebant dominum ; volucresque canora
 Iudice me cantusque suos modulosque probabant.
 Ante oculos lufere fera, pardusque lepusque,
 Et timida lynces, pinnis que rigentibus histrix,
 Cornigerique greges, celique in terga cameli,
 Et setosus aper. toto sed in agmine deerat,
 Cui comes iret homo, qua posset compare vitam
 Ducere. sensi etiam (nec enim que vera negabo)
 Non salientis aqua latices, non vota susurros
 Non Zephyros explesse mihi. Tu suavior aura
 Discuties tetricam quicquid fuit. apta sodali.
 Accipe me, lectoque parem dignare, mihi que
 Feminæ submitte decus. Tu miæ parentis
 Nomen & admissi titulos mihi conjugis uxor
 Concilia. natosque & qui nascentur ab illis
 Ocyus indulge. non est mihi vilis origo.
 Ipse Deus pater est. qui spiritus hos regit artus,
 Illius est. diuinus in hoc se continet hospes
 Corpore, deque Deo mens, & spiratus ab illo
 Cœlestis vigor, atque auræ simplicis ignis.
 Si gazas, si poscis opes, patet omnis in usus
 Tellus facta meos, patet aquor & arduus ather.
 Vis famulos ? tibi pontus alit, quodcunq; natantū est.
 Vis famulas ? levis aura dabit, quodcunq; volantū est.
 Vis famulos ? Phœbus tuus est, tibi Lucifer ardet.
 Vis famulas ? Phœbe tua fit, tibi voluitur illa.
 Vis famulos ? totis famulantur sidera castris.
 Vis famulas ? Aurora tuis se promptior offert
 Obsequiis, & amica Palæ. palatii speras ?
 Cœlo habitas, cœlo mecum & radiamibus astris
 Clauderis & superum tectis. vis grata palato
 Pabula ? donabit plenis convivis mensis
 Hortus ; & haud una pendentia ab arbore mala,
 Et pyra, quæ lenta pendent religata genista,
 Sufficiet. molles aderunt ad prandia ficus,
 Et quæ de viridi stillabunt ilice mella,

Disce.

Discutient mea vina sitim, divisaque sensus
 Gaudia percipient. quæ pascant lumina, rerum
 Formas mille vides. mulcent concentibus aures
 Hic parus, hic philomela tuas. confundit odores
 Thus & myrrha suos, & balsama naribus infert
 Et casiam Pantheus ager. tot lingua saporis
 Pitissat, tactumque manet non una voluptas.
 Non hæc cuncta mihi, non hæc mihi munera solæ
 Astra parant. plures vocat indulgentia magni
 Numinis; in multos bonitas laudatior exit,
 Et melius commune bonum est. spatiosior orbis
 Expectat cives alios, & nascier à me
 Posteritas immensa capit, quæ littora, sylvas
 Incolat, & mediis sedem sibi figat in undis.
 Quæ Rhenum, Mosamq; bibat, Tanaimq; bicornem,
 Et Ligerim celeremq; Ararim, Batimq; Padumque,
 Et Nigrim & gelidi glacialia flumina Ponti,
 Quisque habitent totis distinctos axibus axes.
 Quare age, sis conjux, & quò nos fata, cupido,
 Quò ratio, natura trahunt, sine lite seq' iamur.
 Occupet Adamus socium, sit nobilis Eva,
 Et sua confundant genituri semina sexus.

Audiit has mulier voces & verba loquentis
 Optima. quemque videt, vultu jam diligit ipso,
 Et cupit amplecti propius. novus ardor amantem
 Incitat, & teneris succrescens cura medullis
 Urget inexpertam. quos nescit, n' strit amores.
 Nutu, voce favet; gestuque oculisque procatur,
 Non lasciva tamen. quod virginis esse putatur,
 Despiciit ingenium. soboli vult mater haberi,
 Et matrona viro. gravis admiratio lecti est,
 Nam sperata minus. tandem sic orsa profatur:

Salve chare Deo Iuvenis: se i frater amari,
 Seu genitor, sponsusque velis. quæ nomina per te
 Donari vis mihi, tibi reddimus uni.
 Ex te facta patris titulum tibi nata rependo.

Tecum

Tecum facta soror fraterni sanguinis adsum
 Conscia, quæque tuo jam sum servata cubili
 Sponsa, virum sponsumque lubens, Adame, saluto.
 Adde quod & dominum Te fas sit dicere, cujus
 Arbitrio submissa regar; quo vindice sarget
 Femineæ virtutis honos, & tuta manebit
 Fama pudicitie & socialis gloria lecti.
 Expetimur petimusque duo. quam tu petis, illam
 Iure tuo repetis. quid enim? sum costa mariti.
 Et pars rapta tibi. non sum distincta, sed una
 Tecum, Sponse, caro. cum me, te diligis in me,
 Et cultor sis ipse tui. cui spernitur uxor,
 Spernitur ille sibi: atque odiis accenditur in se.
 Cui consors exosa thori est. miscebimur ambo.
 Ut fiam, quod non fueram, de virgine conjux.
 Et lateris nova cura tui. quos poscis amores,
 Despondet tibi noster amor. quos exigis ignes,
 Accendet tibi fax melior. redamaris amator,
 Quoque vocas, haud agra sequar. sed legibus uxor
 Sse velim rectumque sequi. parere marito,
 Non servire, meum est. mandata capeffere, quæ non
 Istidit pietas. pariter regnamus, at impar
 Aestas mea sorte tua est. nihil arrogat ultra,
 Nam minor esse viro mulier. quæ torva gubernat,
 Fasces sibi sola rapit, temeraria regno
 Cussit solioque virum, laribusque tyrannus
 Ibat, & veri leges pervertit amoris.
 Ma Dei me cura manet. manet altera sponsi.
 Cui natorum est. lites & jurgia damnat
 Et decens, frangitque suum ratione furorem.
 Victus domat alloquio. non garrula cunctis
 Repit, aut aliis gestit facunda videri.
 Aciturna placet. studiis aversa parentum
 Hos amat, atque suo magis haret amanti.
 Tur commune malum. solatia, curas
 Vit. humanum quicquid, perferre laborat.

Non forma, non dote tumet, generisque superbit
 Nobilitate sui. preciosa monilia flocci.
 Prae virtute, facit. candor, probitasque fidesque
 Et morum cunctis praeclit gratia gazis.
 Officiosa domi, famulis terrore modesto
 Imperitat, modicaque decus gravitate tuetur.
 Cum vagit puer, adludit: cum pollet adultus.
 Vivit in exemplum juveni, iussisque coercet
 Magnanimum. non zelotypo furiosior astis
 Incedet, fraudesque thori praesumet iniquas.
 Quod si fortè ira tumidius flagrante maritus
 Saviat, hac blando cupiet sermone mederi,
 Blanditiis intenta suis. secreta, fidelis
 Arcanum quicquid thalami est, aperire timebit.
 Et narrare palam. si quid facundia possit,
 Explicet in sobolem monitrix: non lumina flectis
 Illecebrosa alius, nec praevis pabula praebet
 Ignibus. una cum domino vacat. oscula nunquam
 Aut irata fugit, vel luxuriosa reposit.
 Consensu differre, bonum. divortia censet
 Improbata, nec volet illa pati. nam nexa Tonanti
 Vincula qui solvent homines? qua distrahet audax
 Impietas? his sum tua conditionibus uxor,
 Talis amo; & rursus sperem tibi talis amari.
 Istaque venturos iam max memuisse nepotes.
 Quam nobis, Adame, places. quam corpore toto
 Arrides. quam frons, oculi, pectusque, torique
 Depingunt hominis speciem. quam mentis honore;
 Quam patrem ratione refers. quam splendet honesti
 Et veri studiis animus. quam recta voluntas
 Iusta facit. quum te nullis insana cupido
 Motibus aversum rapit, aut vis effoeta cogit
 Deteriora sequi. quantum est ad sidera vultus
 Tollere, suspexisse Deum, sub numine terris
 Iura dare, & cælo, lateque vagantibus undis,
 Et tota tellure frui. cum conjugis à me

Exigui

Exigis officium, tantorum fida bonorum
 Testis ero consorsque simul. Tisilior Eva
 Ibi in amplexus, collo circumdabit Eva
 Brachia. Iam videor Saras, claraeque Rebeccas
 Gignere, prae grandemque Leam, sine prole Rache.
 Et fortes bello Deboras, tenuique Boozs (lem,
 Palliolo vafre tectam Moabi, idae Rutham.

Et quotquot nostro descendunt sanguine matres
 Hebraeae, Graeaeque nurus, Latiusque togata
 Moribus, Hippolyta, Volscorum e gente Camilla,
 Cassandra, Mariaeque & nomina sancta Sibylla.
 Sume thori comitem, nihil est quod sponsa negabo.
 Et quae figo tuis iterumque iterumque labellis
 Basia, crescenti seponas pignus amori.

Est locus irrigui liquidas Euphratis ad undas
 Pulchrior, & frondosa comis viridantibus Horti
 Pars melior. teneri saliant e gramine rivi,
 Saxa virent, niveisque albescunt floribus agri.
 Non ceno latices, non foedo squallida musco
 Sordet ripa, tepet moderatis solibus aër,
 Fragrant vernantes casia, duransque amaranthus.
 Et tu flebilibus tunc nondum, hyacinthe, figuris
 Terribilis, nardi juxta redolentis aristas
 Diverso te flore probas. hic pampinus ulmis,
 Hic hederæ serpunt cedris, cedrisque propinqua est
 Plena favis acies, & veri praesentia laurus
 Panditur. hic postquam prisca latuere parentes,
 Conjugii didicere modum, plenusque furoris
 Foecundum primus pater exantlavit amorem.

Illicet ingenti plaudens natura paratu,
 Exultat Sponsos circum. calet obuius ire
 Flammifer, impulsosque jubet properare jugales
 Tardius, ut sacra videat spectacula scena.
 Candidius fulsere dies, quos ledere nimbi
 Et pluviae timuere graves, tristesque pruina.
 Omnes interea puro quæ crimina pellunt

Ore Deæ, fecere choros, sociataque dextris
 Virtutum series hominum connubia sanxit,
 Officiis attenta suis. Concordia lites
 Dispulit, & quicquid nuptis adspersit iniquum
 Improba Suspicio, & ludens in amoribus Error,
 Proscripsit sincera Fides, & nescia pravi
 Simplicitas. nitida subrisit Gratia fronte,
 Temperies casta. rectum Constantia suavit,
 Religio quodcunque pium, Prudentia justum.
 Nec mora, floriferis passim viridaria ramis
 Irrubuerunt. rosæ gemmis patuere reclusis,
 Nec claudî voluere diu. strepuere susurris
 Arboreæ frondes, cannæ cecinere palustres,
 Buxæque ignotos modulata est tibia cantus.
 Lenibus excitæ Zephyris, auræque salubri
 Avia dulcisonis garrulibus implevere
 Gratantes pariter volucres, & gaudia pennis
 Testata auspicio Sponsis favere secundo.
 Non galeæ riguere truces, hastæque feroces,
 Aut frameæ, & clypei adversis umbonibus acie
 Concrepuere, vel immissæ tonuere quadrigæ.
 Non hic gariso cecidit myrmillo theatro,
 Non sic rubuere manus, fusoque cruore
 Immaduere thori. vos hæc scelerata probatis
 Posteritas. spectate thoros tædæque parentum,
 Ut dominos amet unda suos, tellusque polusque
 Et mundi pars queque. mali cum gloria Martis
 Nulla foret, placidique irent sine cædibus anni.
 Quin procul Oceano in Magno, quem Caucasus asper
 Adspicit, aut rubris pingit Neptunus arenis,
 Exiliere mari, crispataque cærule pisces
 Discussere levi strepitu; spirantia cete
 Equoreis sublata vadis sua gaudia plenis
 Evomere cadis. vitreis Tritones ab antris
 Processerunt, quibus rauco tuba murmure frendens
 Concha fuit; quæ jam Libyci per littora ponti,

Iam super Ægeos fluctus & Caspia regna,
 Memnoniasque domos tam clari nuncia lecti
 Detulit. Ornavit myrto delphina Palæmon,
 Leucothoë phocæm, violas intexuit alga
 Cymothoë, seniumque dolens vivacibus herbis
 Dum fugat, aternos geminis promisit amores.
 Exhibuit dominæ baccas, quas ipsa profundo
 Legerat, Euphrosyne, & domino diadema paravit,
 Et gemmas pondusque dedit lucentis electri.
 Ipsa etiam centri impatiens se movit ab illo
 Terra parens, motuque suum confessa favorem est.
 Concussit se magnus Athos, concussit Olympus
 Thessalus, & celsi saliere cacumina Pindi,
 Ossaque Pyrenesque jugum. dein ignibus aucta
 Fortius igni vomis arsit fornacibus Ætna.
 Largius argentum Potosi gemiere recessus,
 Aurum vasta Peru. messes misere Molucca,
 India dives ebur; costamque crocumque rubentem
 Corycium nemus, & varium Panchaiæ gummi.
 Explicuit grandes volucris Iunonia fastus,
 Tardo mota gradu & pennarum ostendit honorem
 Conjugibus, pictosque notis stellantibus orbes.
 Psittacæ humanas tunc nondum reddere voces
 Doctus, Ave, dixit sponsis. & gutturo mihi
 Accinuit faciendus olor, cui stridulus anser
 Obstrepuat, repetensque eadem modulamina coccyc.
 Nondum pica loquax fuerat, tunc ilice ab alta
 Adfuit augurio. nondum sua pignora Progne
 Fleverat infelix; sed læta voce canebat,
 Et Pandionia reddebat multa sorori.
 Irrubuit Numidum glaciens gallina per agros,
 Et verrens percussit humum. se Phasidis aëtes
 Lavit ad Euphratem, & longis cervicibus adstans
 Struthio. quique diem & solis nunc lumina bubo
 Horret, ad hac spretis properavit festa tenebris.
 Cum sobolis parva denso grege dædala perdix,

Regulus, & parus, & rauca venere palumbes.
 Et motacilla levis, contemptoque aequore mergi.
 Ardea detractas capitis de vertice plumas
 Crinibus implicuit sponse. lasciuū ardens
 Ante oculos hominum passer, cum passere gallus.
 Cum gallo curruca, & cum grue luxurians gryps.
 Quæ sibi prosternat vivax altaria Phoenix
 Invenit, quamvis calido processerit Euro
 Vnicus, & media reparet sibi morte iuventam.
 At quæ felici Paradisi vescitur aura
 Parvula avis, tota in pulchram quæ corpore caudam
 Desinit, & nulla requiescit in arbore fessa,
 Suspensum summo monstrabat in aëre pondus.
 Vos quoque mellifera doctis examina ceris
 Hic posuistis apes, & pasta flore salicti
 Plurima in annosas fudistis mella cupressos.
 Adstitit, & phalerarum expers frenique calentis
 Hinniæ altus equus, dominoque erecta potenti
 Tergora suppositus quadrupes, sua cornua cervus.
 Et sola poterat teneram proboscide nuptam
 Tollere subsidens elephas; ni sanguine cassa,
 Tardigrada & propriis captiva penatibus, infans
 Vexisset placidam veniens testudo magistram.
 Barbiger à longè capris salientibus hircus
 Errabat matres inter, sensisque salaces
 Incaluisse greges & fortia gaudia nasci.
 Et quia Pax niveis Eva radiabat in ulnis,
 Pax cælo terraque fuit. per pascua iuncta
 Erravere lupis caprea, leporeque molossi.
Non timuit gallum Libycus leo, pardus hyenam,
Tauras equos, velox balæne robera delphin.
Non polybus conchæ, cochleisque inimica lacerta,
Non cægro muræna tuu, mustela draconis.
 Cernere erat, mæles aquilæ clangente columbis
 Ire simul, causasque odii nescire vel iras.
 Tunc Acherontæas mixtato fonte paludes

Lacte novo tumuisse ferant, & turbida Lethes
Flumina Cocytumque mero stagnasse Lyao.

Nec latuit res tanta pia consortia turba,
Spiritusque choros, & quæ sine corpore mentes
Celsa tenent. sed formosam delapsus in Heden
Adfuit illustres nativis exercitus armis,
Hic Seraphina cohors, illic Cherubina; Deoque
Talia coelestes cecinere encomia turmæ:

Magne Deus, sine patre pater, sine fine perennis,
 Immensa virtute potens, mens ne scia falsi,
 Expers principii genitor, tibi cognite soli,
 Ipse tui locus & spatium, bonitatis origo,
 Labe carens omni bonitas, Tu maxime, quicquid
 Non fuit, esse facis, nihiloque arcessis ab ipso
 Stellarum solidos orbes; cœlique beatos
 Indigenas nos esse jubes. de Numine tanto
 Numina pendamus. tua nobis ora tueri,
 Angustosque datur vultus, quo jufferis, ire,
 Mandantemque sequi. Te patrem mente tenemus.
 Et factum quodcumque tibi est. sectamur honestum.
 Nec volumus peccare boni. te dante movemur,
 Deque tuo capimus metuendum robore robur.
 Disce tuum, venerare tuum, Natura, parentem.
 Ille ubi condiderat superi spatia avia mundi,
 Sideraque ad verso subter labentia motu,
 Telluris suspendit onus, montesque lacusque,
 Et valles; nemorumque locos, fluviosque profundos.
 Nec faciem terris sapiens dedit omnibus unam.
 Pars calet una, tepet pars altera, tertia friget.
 Umbra loci varia est. latus hic respicit utrumque;
 Illic nulla cadit. nunc illis tota sinistra est,
 Illis dextra meat, vel gyro flexa rotatur.
 Nunc lucet, nunc lucis eget. sua lumina Phoebus
 Imputat & Lunæ solatur imagine noctem.
 Hic spaciofa novis decorantur frugibus arva,
 Arboribusque virent campi; vel grandis venis

Crescunt saxa suis : hic versicoloribus agri
Floribus, & sparsis ditescunt littora gemmis.

Disce tuum, venerare tuum, Natura, parentem.
Idem etiam pecudum species, armenta, feraeque
Excivit tellure Deus, sapiensque figuris
Distinxit. pars antra colit, rupeisque specusque,
Pars pratis gaudet patulis & vallibus imis
Pascitur. haec rabida nunquam mansuescere norant,
Hac docilis mansuescit, & acres exuit iras.
Has lana tegit aut villis : has asperat hirtis
Pellibus. has rostris, alias facit ungue recurvo
Terribiles. hac dente minax, hac cornibus adstat.
Haec volant, repunt aliae ; natat illa sub undis,
Hac graditur. manant aliae de stirpe priorum,
Ast alias limus format, tepidique calores.

Disce tuum, venerare tuum, Natura, parentem.
Hic Deus, hic celsi secretas atberis oras
Destinat officiis hominum : seu frigore brumam
Verberat & largas effundit Aquarius imbres :
Seu gravidas torret latranti sidere aristas,
Spemque facit messis domino : seu lumina Titae
Partitur populis & lucas dividit aquas
Noctibus, aut plures alibi distendit in horas :
Aut nulla nos nocte premit, vel luce focillas.
Illius est, quod saepe suas regina bicornis
Mutet anhelata vices, fraternosque induat ignes
Disparibus nocturna modis : seu lumine pleno
Turgeat aut curva radiet sub imagine flammæ.

Disce tuum, venerare tuum, Natura, parentem.
Tu Deus alme, tua jacularis fulmina dextra,
Nubilaque horrifico frangis compressa beatus.
Vocæ tua quatitur tellus, commotaque Tethys
Intremis, & pavidi fauces laxantur Averni.
Tu potes unanimes armare in praelia causas,
Ut violent elementa fidem, contrarius igni
Humor eat, ruptis insurgant aquora claustris,

Et

*terras insana vorent; ut turbine saxo
à Eurysque Notisque ruant. Tu turgida nutu
umina, tu fluctus, tempestatesque sonoras
oliosque tenes in vito carcere fratres.*

*Disce tuum, venerare tuum, Natura, parentem.
Hominis sublime decus sub pulvere vili
didit, exemplarque Dei venerabile gleba
fixit, crassosque animam spiravit in artus.*

*viro vita sociam largitus, amor
instravit thalamoque viam, legesque maritis
it, & innocuo scripsit sua iura cubili.*

*na thori jam prima patet, Deus auctor amandi est,
ra locus, sunt astra faces, spectator Olympus,
s testes, dos orbis, amor fecundus amoris,
tus ager, fructus epula, spes una nepotes.*

*Disce tuum, venerare tuum, Natura, parentem.
it in thalamum conjux primava, suoque
rexit natura Duci. Nox promuba donec
llantes depicta sinus, tangensque jacentes,
nina perpetuo genitalia foedere sanxit.*

FACES SACRÆ,

Sive

YMNVS SALOMONIS;

10, sub Typo Nuptiarum Salomonis & Filiae
Pharaonis, Nuptiæ CHRISTI & E-
CLESIAE adumbrantur.

*At terris hominique datum, sat deside cura
Hæsit, & ignavi pressis vestigia mundi
is oblita Dei. dudum regalibus omen
dimus thalamis; augustaque nomina dixi,
oresque Duces, & sceptraminiantia sceptris,
tresque Heroum obitus, & busta potentium.
triplici late radiantem murice regem,
deballatas alio sub sidore gemas,*

Bb 5

Oceanique patris spoliū, raptamque Bataris
 Colchida & Occidui concussa palatia Phœbi.
 Ista tibi quondam viridi sacrauimus arvo,
 Mars pater, undantesque hostili sanguine campos,
 Armaque bellator cecini. per tela, per enses
 Iuimus, & domitas ausis furialibus urbes,
 Infractasque malis acies. quin omne Diones
 Ingeniū, lectique vices, thalamique labores,
 Discordesque thoros, durisque exercita fatis
 Fœdera, cantatis Veneris suspendimus aris.

Nunc te, Christe, canam, & sacra connubia Spon-
 Amplexusque pijs, atque ignorata profanis (sa,
 Gaudia & ætherei carmen venerabile lecti,
 Accensasque fides cælo. Dum fulgidus ostro
 Ardet, & in Pharia se virgine magnus amator
 Explicat, & typicos animis cælestibus ignes
 Majestas Hebræa bibit; præluditur umbris,
 Occultatque Deum Deus, & caligine sensus
 Involuit mens summa suos; secretaque pandit.
 Vt tamen illa tegat. mediis immersa tenebris
 Lux micat, & quæ vix capias, sub nocte videntur,
 Non hæc Euboicæ spirarunt carmina rupes,
 Non Lyciæ sortes Dodonæique penates,
 Non Ammon, dubicque loquax cortina Sibyllæ.
 Hæc fatur Syria rector, cui pectore pleno
 Fluxit fatidicæ felix opulentiæ lingua,
 Et sacer insedit menti furor. ille futuras
 Res aperit, tedæque iubar cæleste revelat,
 Iuratamque fidem sanctis; & conjugis æstus
 Illecebrasque piæ: quæ dos, quæ forma marita,
 Quantus stirpis homo: quàm simplex gratia morum;
 Quantus amor thalami: quibus inconcussa periclis
 Extollit generosa caput: quo vindice tuta
 Audeat aduerso vultus opponere mundo,
 Rivalesque suos & circumfusa procantum
 Agmina, peccantesque thoro depellere amantes.

u, quæ foeda soles castis adspargere labem
 hus, Impietas; Superûmque oracula mordet
 roba, & innocui genialia carmina vatis
 spuis, hinc absiste procul. non illa protervis
 a patent: non has petulans facundia laudes,
 xenusque Paris cum semiviro comitatu,
 qui divinis nequeunt dare pectora rebus,
 bereum cecinere melos. nova fulget ab alto
 oculis & flamma meis; & operta recludens
 itos, accensam meliori numine mentem,
 gitat, Deus, ecce, Deus præcordia pigra
 it humo, membrisque animam torpentibus au-
 rtumque mihi memet spiramine sacro fert.
 cutit, & studiis vitem sublimibus implens,
 ait augustum Sponsa dixisse maritum:
 ait augustam Sponso dixisse maritam:

CAPVT PRIMVM.

ECCLESIA.

Maxima progenies regum, fidissime custos
 gentis tutela tua; seu proxima Patri
 na tenes, totumque tuis sub fascibus orbem
 tis, & aligeros aptas ad iussa ministros,
 Deus, sobolesque Dei: seu missus ab alto
 manas sub carne lates, hominemque fateris
 : Deum, vilique potens sub corpore Numen
 dus, & ingentem sapiens abscondis Olympum:
 propius vis esse meus, Sponsæque vocari
 a laborque tua, & nostri pars altera lecti,
 Praesidium columenque meum: desige labellis
 : illa. fige precor. da millia & altera mille,
 sacrosancti liceat mihi lusibus oris
 se frui, longumque tuis harere labellis.
 prodas se noster amor, pacisque beata
 specimen, tetigisse Deum. sint basia, Sponse,
 iei documenta tui. sint basia nexus,

*Quis tibi, Sponsa, ligor, conspirantesque cathene,
 Vinculaque, quæ nostras nectant adamantina mœtes.*
 2. *Qualis amor, quantæque faces! non suavis us-
 E Pelusiæ distillant vina racemis, (quam
 Aut Arabum fragrant udis opobalsama ramis
 Latius, aut quoscunque ferax Chaldaeus odores
 Diffundit, quàm fama tui, nomenque per omnes
 Cantatum, dilecte, plagas, quas adspicit æther
 Exoriens iterumque cadens. te qualibet ardet
 Virgo procum, gestitque tuo consuescere amari
 Flagitiis inimica cohors, ac grandis honestos
 Ardor agit ferventque novis amplexibus abdi,*
 3. *Et domino arridere suo. me perstrabat lentam,
 Ignaramque viæ per cœca pericula noctis,
 Et scelerum infames salebras, & inhospita ducas
 Saxa manu. mihi tu vires animumque ministra
 Et da velle sequi. sequar ocyus, & mea curret
 Orbita per dubios, sed te ductore, recessas,
 Et rectum calcabit iter. regale subibo
 Limen, & auratis fulgentia tecta columinis
 Adspiciam, cœloque fruor. miscbimus ambo
 Gaudia, deliciisque tuas in secula fundam,
 Iustitiæque decus rarisque exempla favoris.*
 4. *Fusca licet videar, matres, ne spernite fuscum.
 Hæc thalami sors prima mei est. sic terreor æstu,
 Sic afflicta premor, sic indignantibus Euris
 Verberor, & tumidis jactor matronæ procellis.
 Sic mea crudeles deturpant ora tyranni;
 Nec placeo, quia Sponsa vocor, summique Tonantis
 Conjugio dignata parens. sum fabula vulgi,
 Et fidei rectique tenax tot sordibus ævi
 Inquinor, & fœdi depingunt membra colores.
 Nec tamen illa meo facies invisa marito est,*
 5. *Nec spernor contempta Deo. plus diligor illi.
 Et sperni precium est; ceditque infamia laudi,
 Opprobrium decora, sponso sum iudice pulchra,*

Et

rutilas Salomonis opes, aulaeque vincit
mosa pietatis honos; & fulgor honesti
locus post se Nomadum tentoria linquit,
Cedraorum transcendit gloria pelles.

Dic age, dic deliciolum, dic optime, qua nunc
rarum regione cubes? quibus abditus oris
ex ovium & tenera carpant virgulta capella?
& comes juxta gradiar. ne devius error
et mala sacrilega rapiant consortia turba
ecipitem, dubiique Fides sub imagine veri
Etuet, & peregrina vager per dogmata demens
antes confessa duces.

CHRISTVS.

Tu maxima salve,
intra meo saposta thoro, clarissima cæli
a, quam consanguineis natalibus æther
ignat agnoscitque suam, populosque per omnes
git ipso sibi? seu vis ECCLESIA dici,
Superum veneranda domus, templumq; Tonan-
tiorum secunda parens, Respublica magni (tis,
emerata Dei, venturaque numinis haeres,
consors regina poli, perque aspera rerum
ternis tandem mulier servanda triumphis:
Accipio me tibi, pulchra, virum. si tecta, laresque,
uibius exultem campis cognoscere cura est;
aque tuus fixit sedem statione redemptor;
c ades, & vano subduc tua nomina sedo,
vita rimata viam melioris, amico
gere fida gregi, raptosque ab ovilibus agnos,
antesque prociū revoca, verbisque vagantes
ce meis, nostris habitata mapalia ser vis
spicis, & quales pateant pastoribus umbra,
æque saluiferis crescant in vallibus herba.
Qualis in exoelsis valide cataphracta refulget
mphus equis, quoties radiant in casside con-
ratumque micat pectus; nitet inter amicos

Sponsa meas, currusque refert Pharaonis & arma,
 Et fluidas cervice jubas, pialerasque decentes,
 Et quicquid probat alta Pharos. ceu murice vestis
 Ebria, Sidoniiisque nitent holoserica baccis
 Tegmina, splendet Sponsa virtutibus atas,
 Et mentis cultura bonæ, desuetaque fucum
 Religio & clara constans reverentia legis.
 9. Tota mihi speciosa mea es. tibi turturis instar
 Maxilla vultusque rubent. pro torquibus aurum est.
 Et gracili pendent preciosa monilia collo,
 Distinctusque notis clavorum argenteus ordo.

E C C L E S I A.

10. Vix meus accubuit mihi Rex, & numen amicum
 Ostendit thalamo facilis; diffudit odores.
 11. Nardus nostra novos, sensi juvenescere vires,
 Et robur mihi grande dari, tactosque supernis
 Ignibus ignavos animi plus gliscere motus,
 Iamque magis coluisse Deum, percussa que celo
 Pelora fallacis fraudes proscribere vita.
 Assyrio qualis desudans cortice myrrha,
 Sponse, mihi es; vel quæ Engaddi se tollit in agris
 Cyprus, viniferosque inter vires amula colles,
 Botris foeta suis; charis quam lata recondam.
 12. Vberibus; quamvis succi fragrantis amarus
 Mordeat ora luteus, & te redamantibus atri
 13. Currant sæpe dies, & sanctis mentibus atrox
 Incubet & tristes latices permisceat orbis.

C H R I S T V S.

14. At tua simplicitas, conjunx, ignaraque fraudum
 Insones fertur bonitas æquare columbas.
 Sic oculos mansueta geris, sic lenis haberi,
 Et tranquilla places. cunctis placabilis adstas,
 Et comes ut pulchra laudata modestia forma.

E C C L E S I A.

Tu potius formâ juvenes, pulcherrime, cunctos
 15. Ante venis. quæ forma mea est, defluxit ab uno
 Conju-

njugē. tu decus omne mihi es. tu nomina confers.
 in radii levis umbra tui, de lumine lumen,
 flamma scintilla tuæ. Pulcherrime, lectus
 rnitur ecce mihi, sed & idem sternitur aptē,
 in se, tibi: thalamo gemini recubabimus uno,
 Pendulæque ardentem pellent umbracula Solem.
 cedrina domus, sunt & liquearia testis
 tima, sunt celsis doctē disposita cupressis
 gna. ferunt croceos nunc ipsa cubilia flores;
 & sterilis sum Sponsa tibi. tua diditur omni
 ma loco, multisque tuæ cultoribus ades,
 populis delubra strepunt. tot pignora gigno
 ater, & æterna manant de stirpe nepotes.

CAP. II.

Sum Rosa, quæ nullis moriar concussa procellis.
 in Rosa, quæ mediâ nescit marcescere brumâ.
 in Rosa, puniceos inter celeberrima flores,
 inc vilis precii, nunc omni carior auro,
 inc depressa solo, nunc ipsis celsior astris,
 ausa malis, rursus fati adaperit a secundis.
 in Rosa, quæ, pedibus quamvis calcata protervis,
 igit. & veluti patulis in vallibus albent
 ia, candidulis lætè præcello ligustris.

CHRISTVS.

Suaviolum, mea vita, meum, quæ sola decoras
 aradias veneranda nurus; ceu lilia spinas
 er, honoratum tollis caput. undique sentes,
 tribulis circum seges exhorrescit acutis,
 genereque rubi. cingunt te densa sororum
 imina, sed multum studiis aduersa malignis.
 te sava ruunt. seu cum scelerata tyrannis
 igræ tibi, flammæque ferox intentat & enses,
 que uncus furibunda parat: seu rector Avernii
 ietat in Fidei portas, & dira minatur
 ta tuis; mundi que animum labefactat amor.

*Sive suos in te petulans lascivia sensus
Concitet, & pavida moveat nova praelia menti
Seditiosa caro, litesque resuscitet in te.*

E C C L E S I A.

3. *Sed veluti steriles inter se plurima sylvas
Tollunt, humidulisque tument viridaria pomis;
Sic juvenum viles inter, generose, catervas
Solus ovas, meritiq; decus non vile reportas.*

*Hoc erat in votis, tecum requiescere in umbra,
Tecum posse loqui. nam quæ promissa marito
Ingeminas, quæ crebra meas solatia clades
Insperata juvant, sunt nostro mella palato,
Ambrosiaque dapæ & amici nectaris unda.*

4. *Nuper ubi gratis spumabat vinea succis,
Turgidaque implebat vacuas vindemia cellas,
Ducebas avidam vini cupidamque bibendi.*

*Voces vina tua; cœlestia pocula voces,
Sponse, fuere tuæ. sensi nova gaudia, sensi,
Et veteres pepuli curas animique dolores,
Et culpa ferale malum. Tunc pravius ibas,
Tunc ductor sublata manu vexilla gerebas,
Non quæ sanguineo præludunt improba Marti,*

*Sed quibus ad placidi castra invitamur amoris,
5. Et partes, Rex magne, tuas. me floribus agrum,
Languidulamque tuo suffulci robore nuptam.*

*Nam titubat peccantis amor. sum cerea flecti
In vitium veritasque faces, quas tollit honorum,
Vel malus ardor opum. sine te, vah, tota fatisco.
Genua labant, fractisq; subit socordia membris,
Nec facio, quodcumque velim fecisse; malumque.*

6. *Quod nolo, fecisse libet. mihi, Christe, ruenti
Affer opem, capitiq; meo suppone sinistram,
Alteraquo invalidam circumdet dextera Sponsam.*

*Tu vitæ sis prima meæ, tu causa salutis
Altera, tu suprema. tibi mea debeat uni
Principium finemque Fides. nec gloria coeli*

In

reminos divisa fluat. tu, Sponse, redemptor,
 solus servator eris. quæ possumus, in te
 sumus: & quicquid recti præstare bonique
 gligimus, nostrum est. cunctos tua gratia
 laxat

niseram laudata sinus. tibi diligor ultrò,
 dilecta fui prius. & non debita cessit,
 merito mihi parta salus. sic præviis æther,
 comes it cœptis, & tanta exorsa coronat.

CHRISTVS.

Tos ego, Filiola Solymorum, obtestor. & illas
 viridi pasci spectatis fronde capellas,
 vorumque adjuro greges. per quicquid amicum
 unquam mihi dulce fuit, per sidera, terras,
 miserasque faces & nostrâ condita dextrâ:
 spora dilecta concedite mollia Sponsa,
 turbate thori sociam. dumque altior illam
 nus habet, blando requiem indulgete sopori,
 repitū cessata. meis Ecclesia servat
 tis Sponsoque vacat. procul ite malorum
 ha, nec intentam sacris avertite gentem.

ECCLESIA.

Quam placidus sonuere mea sermonibus aures,
 lepor eloqui, quam me facundia lingua
 cit, immemoremque monet! de montibus altis
 uleo similis properat, saliensque relinquit
 ua frondentis Libani; gestuque manuque
 xcurrentis habet speciem. quin ecce fenestras
 it, & insolito persundit lumine cordis
 ita, discussaque cupit se nube videri,
 ram spectari oculis. mea blandula surge,
 Surge, ait, humanosque tuo de pectore sensus
 te; dumque meis figis vestigia plantis,
 pera. te nostra vagam clementia semper
 enit, & stygiis palantem arcessit ab oris.
 Cessit hyems, hyemisque labor. cessere feroces

*Terribilesque Noti. veteres compescuit imbres,
Et nimbos moderata quies. trux languit in te
Impietas, jussuque meo siluere procella,
Excussitque suum sceptrorum insania virus.*

12. *Floret ager. resonant avibus virgulta canoris.
Aëriaque canit securus turtur ab ulmo.*

13. *Palmitibus rediit vigor, & se densior uva
Abscondit foliis, & baccis cæcula ficus,
Mumificusque tuis se devovet usibus ather.
Quid cessas? mea lux, venias, tibi militat uni
Cura poli, facilisque pater. vox ista vocantis.
Illius est. tu terra mea es; suspiria, fructus;
Vota, preces; fici gemitus & vota rogantium.*

14. *Quæ modo petrarum latebris afflicta latebas.
Assolet ut milvo circumvolitante columba,
Post tenebras tibi redde diem, & manifestior orbẽ
Cernere. fare, cui cupias debere magistro,
Nec timeas mihi dicta loqui, dominumque fateri
Omnibus, & nostro prætoria solvere regno.*

15. *Hæc ait, inculcatque mihi. sed subdola multum
Subruit arrosis vulpes vincta racemis,
Et non una nocet. Vos retia tendite cives,
Indagate vias, & qua se subdolus error
Ingerit, & falsi vendunt mendacia vates;
Exigilate viri. & si sitis ne credite vani
Testibus. unius jurasse in verba magistri
Sit satis, & tanto causam ductore tueri.*

16. *Hoc agite. in visas donec Sol altior umbras -
Dissipet, & pulsa pateat caligine verum.*

C A P. I I I.

1. *Sæpe mihi dubiam trahit sententia mentem.
Quoniam callo mei spatiosa palatia Sponsi
Deprendam, jungarque viro. quæ vita beatos
Efficiat, votisque frui sine fine secundis.
Quæ sivi, densis sed circumsepta tenebris,*

Et sub obscura latebras excussimus omnes :
 id dictet rationis opus, subnixaque causis
 humana suis. didici, prudentia quicquid
 gerit ; ingenii que acies, & provida cernit
 consiliis doctrina suis. suffragia passim
 lida consului & magnorum oracula vatium,
 cantumque scholas discorsque ad singula vulgus.
 Ivimus, & vicos avidè lustravimus omnes,
 frustra studiosa fui. custodibus urbis
 vis, sollicito vigiles, rerumque peritos,
 mihi nec vigiles, nec respondere periti.
 Non Memphis, quamvis stolidæ sacraria vacca
 titet, aut visis sapiens Chaldaeus in astris,
 sarumque Sophi. non, quæ colit impia quosvis
 ns vicina Deos. gravis ignorantia cunctis
 ubat, & nostri nescit mysteria lecti.
 At postquam sprevi picti ludibria trunci,
 veri ignaras animas, ducibusque negavi
 ubiguis adhibere fidem : secreta viarum
 ta magis rimata fui ; faciemque domumque
 limus, & sponsi gressus deprendimus omnes.
 nc amplexa fui, cui diligor. ætlius hæsi,
 mihi subduci volui. deduximus ipsum
 thalamos & tecta Deum : dumq; undique terras
 sonat, & summū declamant templa Tonantem,
 possedi tam grande bonum. Vos, nomina blanda,
 ola, si quid nostrum peramabile vobis,
 uid suæve fuit, mecum requiescere Sponsam
 a sinite, & longos in lucem extendere amores,
 : fastidita thalami consorte potiri.

CHRISTVS.

quænam, quænam illa, procul quæ splendida sur-
 tertis sublata locis ? ceu virgula myrrha, (git
 isque calens pingues attollit in aëre fumos,
 peper & grata redolentia cinnama flammâ.
 iugis os habitusque mea est, electaque mundo

Et tenebris erepta cohors. cui thuris odorem
 Vita refert, myrrham dolor & constantia palmam.
 7. En, late circum thalamos Salomonis in orbem
 Stat cataphracta phalanx, procuresq; ex ordine lecti,
 Iudaeique patres. quibus omnis canuit atas
 8. Sub clypeis, gladiis accincti immanibus omnes.
 Scilicet hsc Christi sacris operata iuventus
 Bella gerit, querulaque movet certamina carni,
 Et vinci generosa timet. quos stringimus enses
 Adversum, quae tela erebo Sathanaeque paramus,
 Dum ruit errorumque animos nox occupat atra;
 Sunt vocis momenta mea; quae ferrea flectunt
 Pectora & occidas diffindunt per via fibras.
 9. Ipse mihi è lignis Libani tentoria struxi
 Splendida, magnificasque trabes. confternitur auro,
 Argentique micat sublimibus aula columnis.
 10. Purpura pro veste est, Babylonis stragula lecti,
 Gemmarumque jubar tædæ. domus ista piorum est,
 Cujus splendor, amor: probitas preciosior auro:
 Leges fulcra mea: lux, gratia: purpura, sanguis.
 11. At vos, quae celsi colitis celebrata Sionis
 Limina, vos, inquam, florenti atate puellæ;
 Huc omnes conferte gradum, quantiſque coruscant
 Ostendet regum soboles insignibus ostrum,
 Adspicite, & quales radient in fronte corona,
 Matris opus; quaque ipsa suo diademata nato
 Imposuit, tunc cum thalami genialis adesset
 Vespera, & has inter graderetur mascula tædæ.

C A P. I V.

1. Quam mea præcellens Syriis regina puellis
 Porgit honoratos mihi formosissima vultus,
 Candidior cycno, lætenti mollior agno,
 Blanda, columbinis adludens micis ocellis,
 Ut credas magis esse meam, fraudesque dolosque
 Fastidire bonos. nihil est in mente cruentum,

Nil

Nil crudele, minax. cunctis clementia membris
Emicat & studiis franguntur mollibus ira.

2. Vt ludunt super ora coma, similisque capellis
Casaries, qua se Gile ad sub rupibus abdunt,
Et tondent dumeta vaga ! quam picta rubenti

3. Labra rubent illi cocco ! quam mite loquentis
Eloquium, & duras sermo qui duceret aures.

Punica teu patulis redolentia mala canistris

4. Fragrant, Sponsa, genæ. turrique simillima cervix.
In bellum quæ tota patet. tot ferrea vallis,

Tot munita modis. cernas procul ordine longo

Pendentes proavum dypeos, appensaque scutis

Scuta novis, parmasque ducum, cumque arcibus hastas.

Et frameas, fixosque cavis thoracibus enses.

5. Vt tibi lacteola gemina statione papillæ,

Mammarumque tument globuli. ceu pulchra tenellis

Vbera propendent capreis, quæ lilia calcant,

Et latis spatiantur agris. non altera sanctis

Forma decorque meis. insons in fronte relaxet

Simplicitas, verique tenax sententia dens est.

Destillant labris vitiis adversa nefandis

Dogmata. quaque rubent, morituri sanguine Sponsæ

Ora rubent. turris sunt exporrecta fideles ;

Spes gileæ est, lorica salus, fiducia scutum ;

Vbera iustitia fontes, patrisque voluntas

Prisca recensque mei. surgunt, ceu colla, propheta.

Ostendantque meas populis peccantibus iras.

6. Ipse ego, cum medium conscenderit igneus orbem

Phæbeis, & invisas rerum contraxerit umbras,

Cum calet alta dies, totum me frondibus abdant,

Myrrha ubi, & arboribus desudant thura Sabeis.

Tunc legis fugient umbra, tunc clarior orbi

Cernar, & ablato amplectar velamine Sponsam.

Dilectosque mihi. pleno tunc Phosphorus ortu

Adducam sine nube diem : totusque patebo

Mentibus, atque aliis ardebunt pœtera flammis.

CHRISTVS.

7. Tota nites formosa, nites. nec corpore labes
 Vlla tuo est. nostro deleti sanguine navi
 Non ultra feralis rigent. preciosior ulla
 Abluat antiquas illi flumine sor des.
 Fœdaque probrosis absolvit tempora rugis.
8. Linque pruinosos, metuenda cacumina, montes
 Lux mea; neve jugis Libani celsisque morare
 Verticibus secunda diu, quos exerit Hermon
 Frondosusque Senir, vel terra virentis Amani.
 Horrida spumantem caveas spelæa leonum,
 Quæque sibi servat frendens habitacula pardus.
 Hæc orbis trux scena mali est. hic silva malorum
 Pullulat, hic errant immixti tigris agni,
 Infantesque bonis. hic hic immania monstra,
 Et scelerum portenta suis stabulantur in antris:
 Improba luxuries, rabiesque invisæ nocendi,
 Et fastus populator opum, livorque secundis
 Invidus, & falsis animosa calumnia dictis:
 Et fera concordis dirimens discordia mentes.
9. Respice me, mea Nupta, tuo qui saucius igne
 Vultus alo venis, atque illic odor ocello,
 Et forma splendore tua. me candida virtus,
 Me tua temperies, & primæ flamma juventa
 Abripit & recto nunquam saturata cupido.
10. Pulchra soror, quæ dulce tui sunt pignus amores.
 Pulchra soror, quam suave tui sunt nomen amores.
 Pulchra Cupidineis concedunt vincta papillis.
 Vincit Achæmenios pulcherrima vestis odores.
 Melle tibi stillant, & multo lacte labella, (grato
11. Sponsa, fluunt: sunt verba favi, & blandissima
 Nectare lingua madet: redolentque monilia cedros,
 Thuraque, & è pingui lachrymanes cortice succos.
 Ingeni nitor iste tui est. hæc aura serena
 Indolis, & nostra majestas debita genti.
12. Quanta loquar! veluti densis viridaria sepiis
 Clausa

*Clausa jacent, fontesque novis custodibus, unam
Te surgente die, te decedente tuebor.*

*Hinc latus atque illinc valido munimine cingam,
Et vocis virtute mea; robustaque subdam
Labenti promissa tibi. Tu latior herbam*

*13. Hortule, tu casiam: tu punica mala, crocumque
Et cyprum, nardique diu fragrantis aristas,
Cinnama tu, myrrhamq; aloëq; & balsama funde
In socias divisa tuas. sic crescite sancti,
Crescite, & in cunctas mea fundite nomina terras.*

E C C L E S I A.

*Tu mihi pro fonte es, patris qui defluit undis,
Tu latices salientis aqua, tu larga ministras*

*14. Flumina, & ex ipso manantia gaudia cælo
Impertis. dilecte, veni; placidissime me me*

*15. Amplexare thori sociam. non horridus agris
Incumbit Boreas, tempestatesque severas*

*Aut fluctus ciet ira gravis. tua mihiior aura est.
Tu Zephyrus, qui divino patefacta favori
Dulcibus erroras studiis mortalia corda.*

*Tunc meus irriguo conjux spaciabitur horto,
Et secunda suis adludet fructibus arbor.*

*16. Tunc facili mea poma manu decerpit amator,
Qua; prior dederat, reddam. tunc munera Christo;
Puraquo dilecto solvam libamina Sponso.*

C A P. V.

C H R I S T V S.

*1. Et mihi floriferis per amœnus collibus hortus
Panditur. huc mea Sponsa veni. te messe beabo,
Quam felix largitur Eos. tibi myrrhina plenis
Dona cadis, nitidique feram parchesia lactis,
Et placitura tuis fragrantia vina labellis.*

*Omne meum, fas esse tuum. communia nuptis
Singula sunt. eadem petimus volumusque beati.
Cæna eadem potusque. meis accumbite mensis,*

Atque

*Atque epulis mecum lati indulgete sodales,
Ebriæque athereis accendite pectora votis.*

E C C L E S I A.

2. *Nox erat, & jam membra sopor Lethæus habebat,
Cum mea tota Deo Superisque intenta vacaret
Mens aversa solo. mihi pars depressa jacebat,
Altera per cœli spatia & fulgentis Olympi
Atria, sanctorumque domos sublimior ibat,
Prompta sequi, quò fata vocant. Tunc dulcis amicitis
Vox audita mihi est: charo, soror optima, fratri
Pande fores. dilecta obices & dura reclude
Ostia, nec vocem blandi aspernare marii.
Ingrediar, miserosque lares & tecta subibo;
Dum stillat mihi rore caput, guttaque capillis
Cincinnisque fluunt. diu pleno gratia cornu
Labitur, & diri per me cessere reatus,
Placatumque tibi reddent mea funera Patrem.*

*Asi ego jam pridem vitiorum pressa veterno
3. Vah ignava fui. tunicamque exuta togamque
Nuda iui. multumque expers florentis honesti,
Quis veteres, dixi, sponsa donabit amictus,
Et faciet magis esse piam? tum pulvere ter si
Plus nituere pedes, & visa Ecclesia munda
Pulchra decensque fuit. sed enim pars seuior orbis
Sordidulis iterum foedabit corpora plantis,
Et Sponso prasente hæm, Christiæque satellites
4. Suppliciis invisa premar. Dum talia fundo
Verba dolens, subiti mediam me dextera Sponsæ
Transadigit, gemituque caue insonuere caverna.
Exitu concussa malis, & verberè diaro
Tacta magis sapui; discussaque te causa veterni
Peccatique sopor fuit, & socordia cessit.
5. Corripui me fessa thoro, repidoque cubili,
Et nimium molli proscribens marcidæ luxu
Tempora, surrexi vigil. & jam vivida Sponso
Dum conor referare fores, & pectore totum*

*Admisse Deum, vitæque expellere amorem :
 Stellare manus myrrham, coepique probari
 Religiosa viro. sed postquam cardine limen
 6. Concrepuit, cordisque mei patuere penates,
 Ah meus, ah discessit amans ; subductaque paulum
 Grati : cœlestis latuit, Sponsoque videbar
 Displicuisse meo. mœrens, afflicta, fatiscens,
 Fracta animum, magna absentem ter voce vocavi,
 Verbaque nequicquam tunc proficientia fudi
 Infelix. nihil ille mihi ; nihil ille marito
 Respondit, quamvis multum lachrymosa rogarem.
 7. Hac inter me per tenebras & cœca vagantem
 Compita corripuere viri., cinxitque misellam
 Custodum vigilumque manus. percussa frequenter,
 Vulneribusque ad aperta fui. surrepta dolenti
 Palli : sunt, peplusque pedes qui fluxit ad imos.
 Errantes sic nocte duces, labefacta tremebat
 Et falso seducta fides. peregrina sequebar
 Signa, nec in sacris permansit transfuga castris.
 8. Vos mihi, quæ Solymæ colitis tecta alta puella,
 Dicite, si qua mei nostis vestigia Sponsi.
 Dicite, me languere proci fugientis amore :
 Dicite, me lingue. e Dei fugientis amore.*

A D O L E S C E N T V L Æ.

*9. At tu Iessæas inter pulcherrima Nymphas,
 Cujus nec spatium visus, nec gloria laudem,
 Nec titulos vox ulli capit : dic, cujus amore
 Implesti flagrantem animum ? quove arseris igne ?
 Cujus inextinctis uraris virgo favillis ?*

E C C L E S I A.

*10. Ille meus, quem sola colo, candore venusto
 Ora rubet, juvenesque omnes pulcherrimus anteis,
 Plus auro rutilat caput, & sublimior ipsis
 Palmarum foliis surgunt à fronte capilli,
 11. Illustresque nigrore coma, quos vibrat ocellos,
 Ipsa columbarum castissima lumina vincunt ;*

12. Lumina, qua nixidis præterlabentibus undis,
Accipiunt purum fluvio abstergente nitorem.
13. Vt propriis redolent distincta sedibus herba,
Distincta stant lege gens. manantia myrrha
14. Lilia concedunt labiis. manus utraque gemmas
Et glaucum beryllon habet. per viscera late
Candidulum transparet ebur. cui pulcher inerras
15. Caruleis, sapphyre, notis. velut alta columnis
Impavidis innixa domus, sunt crura marito
Aurea, nec Libani vultus subsidit honori.
16. Blandula mellifluis subleudit lingua palato,
Argutumque canit docto modulamine guttur.
Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat,
Talis erat Sponso facies, sic corpore toto
Splenduit. haud aliam nostris se menibus offert
Integritas candorque viri, maculandaque tandem
Cade Redemptoris species. qui durior auro
Intrepidum magno mortis discrimine pectus
Eximet, & Stygii spoliis Acherontis onustus
Tartara calcabit victor. qui deplevit omne
Æthereo de fonte bonum, labiisque futuras
Res aperit, nostraeque legit præcepta salutis.
Crura, quibus fulcit miseros, adamantina vis est,
Certaque Evangelicis innixa potentia verbis.
Auxilii sunt signa, manus. coelestia dona
Pacis opes; facilemque Deum, vitamque perennem
Beryllos gemmasque puto. sunt ista piorum
Fercula. sic clemens animis illabitur æther.

A D O L E S C E N T V L Æ.

17. Fare puellarum sua vissima, quo tuus ille
Fugit amans? quas se in latebras, quibus absidit
umbris?
Fare, tuum quo, sponsa, simul queramus amantem?

CAPVT SEXTVM.

ECCLESIA.

1. Iam dicam. proprios tacitus deflexit in hortos,
His pratis, hac valle latet, quo plurima carpas
Lilia, & egregias lolio discriminet herbas.

Nos horti, nos prata sumus. sub cordibus hisce
Æstuat, & pulchros fervens exuscat ignes,

2. Et tepidos flagrare cupit. sum, Sponse, peculi
Summa tui. tu summa mei. sumus alter amantis

Mutua dos. nostrasque faces confundimus ambo.

CHRISTVS.

Non aliter quam praeclsis in montibus arces
Tollit Tyrſa suas, tollis fastigia frontis

3. Illustis, mea Sponsa, tuæ; dilectaque exlo
Mœnia transcendis Solyma. tu tota severa es,
Terribilisque malis & formidabilis adstas,
Castrorum cœu densa phalanx, nec peruis turmis
Turma. tenebrosa metuit te callidus aula

Arbiter, & Stygia fugiunt tua tela cohortes,
Et scelerum congesta cohors. Ne lumina quæso

4. In sponsum deflecte tuum. nam tactus ocellis
Erigor incendorque tuis, videorque superbo
Celsius ire gradu, coeloque attollere cristas.

5. Pendula casaries caprarum hirsuta laceſſit
Colla. nitent dentes, quales albescere cernas
Lanigeris ovibus, quoties in fonte lavantur,
Atque gemelliparis implentur foetibus omnes.

6. Nec roseis aliter turgentia pumicis granis
Mala rubent. nam te circum sanctissima cingunt,
Agmina peccandi metus, & reverentia Sponsi,
Et niveus vita decor, & mens conscia recti.

7. Sunt mihi sex denæ matres, de stemmate regum,
Et regina omnes. sunt, quas dignamur habere
Concubitus socias. sunt tot florentibus annis,
Nec genus indecores & nomina chara puella.

Sanctorumque gradus, & quos distinguit honorum
 8. Sors non una. meo verum jurata cubili,
 Vnaque conjugii consors mihi dicitur uxor.
 Chara matris amor, sceleris sine labe columba.
 Cui sua certatim solvunt praeconia regum
 Regina, dominaque nurus, facilesque piorum
 Assurgunt anima, & gravido de pectore tale
 9. Eructant iterantque melos: Quenam illa vira
 Qualis diva parens, quae formosissima vultu (605)
 Provocat aurora faciem; cum certa salutis
 Verba capit, Fideique suis infantia cunis
 Vagit, & indoctis Christum balbutit in annis:
 Fallimur? en radiis lucet melioribus orbi,
 Et majus iam lumen habet, Lunaque videtur
 Æmula flammiferos largiri gentibus ignes,
 Arreptasque à Sole faces, diffusaque de me
 Lumina, doctrinaque jubar concedere terris.
 Fallimur? en, illa ipsa novis successibus ardet,
 Et jam Phoebeos imitatur fulgida currus,
 Supremumque diem. tanta se lampade nobis
 Ostentant, tenebrisque patent aeterna fugatis.
 Utque suo robusta cohors opponitur hosti,
 Arma lacessenti movet imperterrita carni,
 Et Phlegethontaeas acies, & nixa potenti
 Castra manu pro me bellatrix femina spernit.

E C C L E S I A.

10. Me meus hortus habet, durisque exercita fauis
 Plurima nux, specimen sortis casusque meorum.
 Hic hic propter aquae rivus in vallibus erro.
 Et modo plantarum recreor lanugine. florum
 Prima rudimenta & surgentia stamina specto,
 Purica num vireat malus; num vinea vini
 Spem faciat, messumque ferax despondeat annus:
 Qualis inoffensa fructu probitatis abundet
 Verna meus ci visque meus, qua solvat Olympo
 Vota, quibus sancti placent altaria donis.

11. Mox procul ex alto properantes monte quadrige,
 Pracipitesque rota, placidam & nil tale verentem
 Turbavere animam. pulchri periëre labores,
 Et vesana pius mundi vis obstitit ausis.

12. Quare age Sponsa redi, tunc clumavere puella,
 Sponsa redi, vultusque tuos ostende puellis,
 Castrorumque choros & tot nascencia de te
 Pignora credentumque globos da cernere mundo.

CAPUT VII.

CHRISTVS.

1. Sponsa puellarum nitidissima, quàm tua pulchro
 Dum graderis per rura fluunt vestigia pressu!
 Quàm caligant pedibus, quàm se tibi leniter aptat
 Calcens, & femoris vadit junctura decenter,
 Artifici veluti fabricata monilia dextra!

Principis os habitumque gerens & Principe celfo
 Edit & progenies; specie crateris in orbem

2. Omphalos it, laticesque isto de fonte refundis,
 Quasque bibat peccator aquas. tibi venter acervi
 Et multum aggesta Cereris, quàm lilia cingunt,

3. Instar habet. similes caprearum hinc inde mamilla

4. Molle tument. surgit, ceu turris, eburnea cervix.
 Ut piscina, micant, oculi. quæque inter ocellos
 Turgidulos dirimit nasus sublimior orbes,
 Respicit adversam, veluti de turre, Damascum.

5. Quale caput Camelus habet, tuus athera vertex

6. Verberat. auricomi rutilant, ut purpura, crines,

7. Formæque Idumæas imitatur splendida palmas.
 Scipius hac tacitus dixi: jam scandere palmam,

Iam fructus libare juvat. turgentia tangam.

8. Vbera, fragrantisque fruar dulcedine Sponsa.

Manat ab Hyblæo generosum gutture vinum,

9. Latirisque latex, isto qui melleus ore

Defluit, & passim labiis ebullit amicis.

Sic dum plena Deo flammis mens ardet honesti.

*It monitis impulsa meis. sunt munera nobis,
 Officiumque pedes. ceruix erecta docentum
 Splendor. Euangelii latus inviolabile turris.
 Venter opes sanctæ. vatum consulta mamilla.
 Nos caput, & summi Patris indulgentia botrus.*

E C C L E S I A.

10. *Quo laudata ferar? queis jungar amantibus
 Multis sapè procis, multisque petita puellis? (uxor,
 Tu mihi, Christe, places. tua sum, tu noster, & am-
 Possidet unus amor. non me lasciva voluptas, (bos
 Non levis ambitio, tumidique superbia gressus,
 Attalicaque juvant gaza. non gloria fallax
 Surripiet me, Sponse, tibi. convertimur ad te,
 Te sequimur, formose virum. tecum ire per hortos
 Est animus, totamque sacris impendere noctem:*

11. *Vt, simul ac roseis surgens Aurora capillis
 Dispulerit tenebras, radiisque retexerit orbem,*

Lustremus tua rura duo, num vinea gemmas

12. *Truserit, ut sese florum ucunda venustas*

Explicet, & quales tellus tibi dædala foetus

Ediderit; vel quanta suis obliuia gignant

Mandragoræ foliis. illic dispersa jacebunt.

13. *Poma manu, veteresque novis superaddere mes-*

Cura erit, & mediis flores inspargere portis. (Jes

Scilicet horrendis subducta tumultibus optem

Otia tranquillosque dies, Christique sub umbrâ

Pace frui, manibusque feris erepta nocentum,

Sponse, tuo latuisse thoro, donaria ferre

Et grati monumenta animi, atque oblita malorum

Peiora, consiliisque pios juvisse beatis.

• C A P V T V I I I. •

1. *Sapè tibi sum dicta soror, soror unica, quare,
 Tu mihi sis pro fratre, virique adamabile nomen
 Nomine fraterno duplici. defluximus uno
 Patre duo, genitorque tibi qui creditur, idem*

*Est mihi. ne chara mecum lactantia matris
 Vbera fastidi. sum mystica matris imago,
 Tu caput es. vinclis pariter vincimur usdem,
 Atque eadem nos causa ligat. sic oscula fratri
 Prona dabo. decorisque mei pars magna, sororis
 Diceris commune decus; nec vilis habebor,
 Aut populis despecta ferar. Te dextera fratrem
 Prensas, & in chara abducat penetrabile parentis,
 2. Et nostra secreta domus, alteque bonorum
 Pectoribus sacer hospes eris. tua iussa capeffam,
 Te praeunte, sequar. te praeceptore, docenti
 Obsequar. hic dulci implebo carchesia musto,
 Et pateris libabo merum. tua munera reddam,
 Inque tuis supplex ponam donaria templis.
 3. Dextera me amplexa est trepidam. suppositaque
 Lava meo capiti est. sic me caelestibus agram (blande
 Undique suffulcit studiis, ducisque labantem,
 Et tremulam arcano sustentas robore Sponsam.*

CHRISTVS.

*4. Vos ô, quæ Solyma colitis delubra, puella,
 Otia sopita concedite mollia Sponsæ,
 Nec iunctos scelerum strepitu diuellite amantes.*

A D O L E S C E N T V L Æ.

*5. Sed quamam, quamam illa, feris excita cavernis
 Surgit, & è nemorum latebris comptissima prodit,
 Aptæ viro conjux, humeris innixa mariti?*

E C C L E S I A.

*6. Illa ego sum, quæ, Sponse, meo te crimine quon-
 Progenus, vetitos cum carperet arbore fructus (dama
 Inconsulta manus. tunc te demencia Patris
 Parturiit, fecitque vadem. tunc edidit orbi
 Terra Redemptorem & miseris promisit Iesum.*

CHRISTVS.

*Ille ego sum, regina, tui signator amoris,
 Arrha tuæ fidei; pignus venerabile lecti,
 Rex thalami sponforque tui. si ferrea mors est,*

*Si, quicquid mortale, domat, regesque ducesque ;
 Non illi succumbet amor : non funera victus,
 Sentiet. accendet mediis incendia bustis,
 Duraque zelotypi contemnet fata sepulchri
 Durior, & flammis nocturnæ lampadis instat
 Exeret, & si immis tutus flagrabit in ipsis.*

7. *Non ulli hunc poterunt latices extinguere amor.
 Non Siloe. non qui vastas Iordanus in undas (rem,
 Exit, & in Syria campos discurrit Orontes.
 Hic procul Eoë venientes aquore gemmas
 Vincit amor precio. non interrupta fideles
 Vincula ligant, quæ nulla dies vel secula solvent,
 Non mala fortuna facies, non rector Averni,
 Non rabies, urgensque fames, non mortis acerba
 Effera vis, vel quicquid atrox natura minatur.*

E C C L E S I A.

*Siat nostri securus amor. multisque beata
 8. Cingimur excubiis. verum mihi parvula vagit,
 Et neglecta soror. cui non tumuere mamilla,
 Sed calidus ludit circum præcordia sanguis,
 Ipsaque pubescit primo sub flore juvenia.
 Ecquid agam ? quibus hanc verbis affabor amicis ?
 Ignare sacrorum anima veraque salutis
 Pro dolor, & nullo dignata federe gentes,
 Te sine per salebras & inhospita rura vagantur.
 Pietaque fallacis venerantur numina ligni.
 Quin miseros, dilecte, vocas ? atque illic verbo
 Consortes vis esse mihi, paribusque beari
 Legibus & nostris palantes coetibus addi ?*

C A P V T V.

9. *Si paries, si murus erit, si lubrica non sit,
 Nec levis instabilem rotet inconstantia mentem,
 Pars fiet selecta domus ; & digna vocari.
 Et jungi pietate mihi, paribusque tua ulla est
 Præsidii curaque soror. si prona patebit*

I. m. u. a.

*Ianua, si cuniet venienti occurrere Sponso,
Hanc tabulis cedrisque velut firmabimus arctis.*

ECCLESIA.

10. *Sum paries, mammaque mihi pro turribus ex-
Sum murus stabiliq; fides innixa columna est. (Stat,
Quin tali sum lege mea sociata forori,
Vt circumciso Graius permixtus Apella
Ambulet, & rigidos respectet Gratia Persas,
Sublatoque colant Dominum discrimine gentes.*

CHRISTVS.

11. *Ipse coruscanti Salomon spectandus in ostro
Hac tenuit vineta prior. precioque locavit
Agricolas, viles dum fastidita labores
Majestas veneranda fuit. mihi vinea cura est.
12. Hac ipsa tractanda manu, meus omnis in illa
Sudat amor, disponit amor, plantatque rigatque.
Nec mea terrenis felix Ecclesia tuta est
Officiis. solo sed me custode triumphat.
Tu modo, qua medios graderis secunda per hortos,
Ne cessa mihi, Sponsa, loqui. nam plurima circum
Æmula te fundunt rivales agmina voces,
Et mihi te Sponsaque student avertere Sponsum.*

ECCLESIA.

13. *Corripe, Sponse, fugam & levibus velocior hædis
Occupa odoriferos, lætissima culmina, montes.
Æthereæque domos magnoque habitata Parenti
Tecta subi. thalamosque illic, dum militat absens,
Grataque sollicita dispone cubilia Sponsa.*

PHARMACEVTRIA,

Sive Nuptiarum Cyri, Persarum Regis,
& Aspalix, virginis rusticæ,

LIBER PRIMVS.

I Am Persas accendit Amor, semotaque longè
Ipsa Dionais flagrant palatia flammis,
Et flecti diadema potest; ac rustica Phyllis
Latior Eò conjux splendet in ostro,
Muteturque Deos, mundoque exemplarari
Adspicit, ut surgant humiles, & munere Divum
Induat angustas paupertas spreta coronas,
Mereturque pedum scepro, despectaque rurs
Filia adorandis intexat crinibus aurum,
Vos, quibus incerto vadunt mortalia casu,
Nec curant terras Superi, quos cœca futuri
Palantes Fortuna rapit, qui numina rebus
Indulgere suis, nostri secura, putatis:
Præsentem spectate Deum, & cœlestia quantis
Consiliis se Fata probent, mundique labores,
Ingenio, non forte, regant; dum surgere parvos
Cernimus, & summo turbari culmine rerum
Regales apices, venerandaque nomina tolli,
Vt sublata ruant. vili sub cespite primi
Pompilium fovère lares, cunasque Quirini
Et nondum dominæ dispersa in apalia Roma,
Pastorum rexere manus, & mole laborans
Imperium tenui cunabula debuit Alba.
Talis ebur Lydumque Gyges (ut fama) tribunal
Conscendit, regnoque fuit thalamoque potita
Simplicitas. talis Sicula tellure potestas
In figulo rectore stetit, flexitque sub una
Sceptra lutumque manu. quò te, rex Persa, Deorum
Extulit in sublime favor? cum voce tiras

Infremuit lata sonipes, regique futuro
 Hinnit ignarus quadrupes. quo numine sordens
 Facta fuit Rhodope Pharii Regina tyranni?
 Tarquinius cur, Tybri, colis? cur rursus ovantes
 Deturbas solio? Latii cur frena capeffit
 Verna? vel innumeris servaris, Sulla, triumphis?
 Ille Iugurthino. & Cimbrium certamine clarus,
 Quo toties vicit bellatrix consule Roma,
 Cur jacet in cœno Marius, cannaque palustri
 Abdit grande caput? Vis hac occulta deorum est.
 Qua regnis ratione præst, regumque coërcet
 Colla potens. quod si nondum labefacta resurgat
 Relligio, pergatque sibi temerarius error
 Falsa loqui; clara thalamos & fœdera spectet
 Aspasia; & tantum compesceat virgo tumultum,
 Et dicet regnare Deos, motuque latente
 Ire per ambages, humanaque flectere vota,
 Quâ libet, & tacitis fines evolvere causis.
 Vos mihi, qua sylvis Dryades habitatis opacis,
 Naiadesque Deæ, & celebres per prata Napææ.
 Dicite virgineos vultus: dic ruris amores,
 Alma Pales. Vos Damonis suspiria sæpe,
 Et faciles voces, vos dura verba notastis
 Virginis, & pleno Aspasiam stupuistis in auro
 Iura pharetrato regnantem dicere Medæ.

Illa per Eoas famâ celeberrima terras,
 Ore Deam referens, poterat Iovæ digna videri.
 Tantus honos oculis inerat, frontique genisque.
 Is rubor in labris, roseam qui vinceret Eo,
 Is nitax in digitis, niveum qui vincere longè
 Posset ebúr, placidique lepos tam melleus oris,
 Vt sic Suada loqui cuperet. per colla fluebat
 Ænoda casaries Phœbo, gressusque modesti,
 Ceu magna Iunonis, erant, pudibundaque semper
 Sueverat objectis faciem prætexere ramis,
 Et velare mali causas, solitasque procanum

Illecebras, & quicquid amans insania poscit.
 Sapius hanc limæ Corydon adspexit ocellis;
 Sæpe per umbrosos saltus & tesqua vagantem
 Vidit, & incaluit Moeris. vestigiis furtim
 Dum sequitur Daphnis, flamma propiore liquefcit,
 Vt levis admotis ardescunt sulphura fumis,
 Naphtaque conspecto vicina bitumine flagrat.
 Multorum communis amor, multisque petita,
 Nullius privata fuit. dum poscitur una,
 Reppulit una procos, & fastidita sequentes
 Votaque & imbelles pastorum exercuit iras.
 Plus tamen unus amat Damon, totiesque repulsus
 Acrius instat amans, crescitque dolore voluptas,
 Et sperni vulgare putat. cum molibus illam
 Alloquiis cupit & blandis accendere dictis,
 Stat scopulo similis, quem fluctus & unda minacem
 Verberat inca sum. dictis adversa repugnat,
 Nec thalami patiens pro virginitatis honore
 Verba facit, doctaque virum ratione refellit.
 Cum sua formoso circumdare brachia collo
 Nititur, optatis amplexibus arcet amantem.
 Et quoties libris invitum surripit audax
 Basiolum, queritur, verbisque insultat amaris.
 Cum dextram sociare parat, cum pignus & arrham
 Donat amicitia, cum pignore dextra fidesque
 Despicitur, detrectat, abit, nunc abdit a sylvis
 Delitet aut coecis habitat secretior antris.
 Interea Damon per devia rura, locosque,
 Et nemorum ambages rapitur, quaritque, viasque
 In morem scrutatur equi, quem primus odoris
 Afflat odor, notos cum fervidus exit in agros;
 Pascaque & totos hinnitu trahit amnes.
 Vix Aurora gravem terris dimoverat umbram,
 Aspasiam vocat, Aspasiam vestigat in udibus
 Vallibus; aut celsis errantem in montibus ardet
 Ponè sequi, medio postquam sublimior axe

Iſſet anhela dies, fontes & flumina propter
 Invocat Aſpaſiam, & gelidas monſtrare calenti
 Vellet amator aquas, undiſque calere ſub iſdem.
 Indo ubi noctifero veſper proceſſit Olympo,
 Nec jam tota dies nec nox jam tota pateſcit,
 Obſervat, quo calle ſuam deſleſtat in urbem,
 Qua ſedeat deſeſſa domo, qua gaudia poſcat,
 Quois ſocius comes incedat. fugit illa vocantem,
 Nec ſinit, adveniit. Si quando arridet amicè,
 Torvum meſta videt. quoties ſuſpiria lentis
 Pracurrunt lachrymis, ceu victo obgannit amanti.
 Nec tamen hunc Cereris, non ſomni cura furentem
 Abſtrahat. inviſa circum proſtratus in herba
 Spectat inexploto dilectam lumine formam,
 Et viſu perit ipſe ſuo. Quis ſavius, inquit,
 Quis me paſtorum crudelius alter amavit?
 Non potior, qui ſemper amo. vileſcimus uſque
 Officiis; prodeſtque nihil, faſiſſe puella.
 Omne mihi tempus precibus perit, annus & atas
 Muneribus, nec mille truceſſa donaria placent.
 Quicquid odoriferum fragrantibus edidit hortis
 Ver geniale, dedi. mediis allata Sabais
 Baſama, dein Cilicum meſſes, ariſque dicatos
 Panchæi thuris globulos & cinnama miſi.
 Nuper diſparibus mihi qua ſurgebat avenis
 Fiſtula, qua ſummum poſſet flexiſſe Tonantem,
 Aſpaſia conceſſa mea eſt. qui prendere paſſer,
 Et primum ludens digitum mordere ſolebat,
 Illius eſt. dedimus toties decerpta recenti
 Poma manu, dulces venère ad prandiæ ficus,
 Et gravidis pendens vindemia pulchra racemis,
 Cum mihi non vilis penderet arundine piſcis,
 Cum foret intentâ volucris deſeſſa Jagittâ,
 Cum mea ſtraviſſent pinguem venabula cervam,
 Singula tranſmiſi domina. modo ſerta parari
 Luſſimus, aut gracili fiſcellas vimine texi,

Aut qua Sidoniis fulgebant serica filis.
 Cuncta simul periere mihi. nil juvit amasse
 Difficilem. delusa fuit sperata voluptas
 Hactenus. unda meos, & quicquid sufficis, ather.
 Tuque parens tellus, frustra docuistis amores.
 Attenuant vigiles languentia membra dolores,
 Et macie marcet cuius inconcinna, vigorque
 Priscus abit. solum mihi vox atque ossa supersunt.
 Et tamen imprudens, quem non probat, approbat illā,
 Et tamen infelix, quæ me fugit, insequor illam,
 Atque animum, qui me decepit, inebriat error,
 Seductumque rapit. fallacia gaudia capto,
 Spesque meas pudor est vano donasse labori.
 Inde manus tollens ad sidera; deserar usque,
 Deserar ô, inquit, Superi? nec amabor ab illā?
 Et primo despectus amans exstinguar in arvo?
 Si potuit Stygias Orpheus lenire sorores,
 Tartareisque suam cithæra deducere regnis
 Eurydicen; nigri si regia palluit Orci,
 Cum pius infernas Theseus comes iret ad umbras,
 Sulphureique recens peteretur conjugis uxor,
 Hac etiam tentanda via est. Discedite Divi
 Cœlicolæ, quotquot mundi suprema tenetis,
 Numina seva mihi. potius Tu rector opacæ
 Noctis & umbrarum pater & pallentis Averni,
 Tuque fave votis Phlegethon, & flumine largo
 Eructa, Cocyte, dolos. nova, Cerbere, philtrea
 Expue, & æternis rigidam latratibus imple
 Aspasiā, & quam non valui mulcere rogando,
 Frange metu. piceo Styx livida toxica fundo
 Evomat; & cœlum quas nobis denegat artes,
 Partidite vos matres Furia. ruite omnis in unam
 Horrida gens, aliosque modos dictate procandi,
 Eumenides. quacunque queam ratione potiri,
 Hac erit aqua mihi. virtus, vitiumque scelusque,
 Cum probitate nefas nullo discrimine habentor,

Carmi.

Carminibus sterilem seges evanescit in herbam,
 Deficiunt fluvius unda, labuntur ab altis
 Illicibus glandes, spoliatur frondibus arbor,
 Vbera lacte carent. etiam plura gliscit ab illis
 Et stimulos capit agra Venus, spretumque virago
 Admittit mansueta procum & jam fracta fasciscit.

Talia dicenti tandem sententia sedit,
 Consulere horrenda scelerata oracula magistra,
 Et magicos audire sonos, patefacta cieri.
 Tartara, fallaces tenebris arcessere manes,
 Impiaque infames obsonia poscere sagas.
 Quid faciat? non Marrubia de gente sacerdos
 Os aperit, cœloque avertens sidera Circe,
 Non Medea potens herbis, non Marsica pubes,
 Non Psylli docti chelydris properare soporem,
 Aut diro sueti strepitu terrere Choatra.
 Delphica conticuit rupes, & corniger Ammon,
 Et sacri tripodes Dodonique recessus,
 Et quicumque vagis hæret Chaldeus in astris.
 At vates Lodippa fuit, tot gnara malorum
 Femina, quæ scelerum ritus atque improba norat
 Carmina, & invitam Superis subducere Lunam,
 Sistere Solis equos, & noctis tempora clare
 Permiscere die, suffundere nubila cœlo,
 Et totum revocare Chaos, dudumque sepultos
 Sollicitare rogos imisque excire cavernis
 Pallentes animas, obliviam tradere menti,
 Cunctaque Lethæi quassare silentia rami.
 Hæc eadem, quoties vellet, lenire lenas,
 Serpentumque genus proprio exarmare veneno,
 Et fixas alio poterat traducere quercus.
 Fit lupo & laxos ululat nocturna per agros
 Innocuo funesta gregi. jam forma molossi est,
 Et mala latrat anus, nunc turribus abdita celsis
 Horrendum mugit ferali carmine bubo.
 Frenet aper, nigri crocitat sub imagine corvi,

Re

Reptat humi serpens mulier. sit dira Celeno,
 Atque alibi suis obscœna sub corpore grunnit.
 Tollitur & rapidis magnum per inane quadrigis
 Trans terras pelagusq; volat, Rhodopenque nivosam
 Sub pedibus Pindumque videt, Riphæaque transit
 Culmina Caucasosque apices. porrecta draconum
 Membra trahunt laceros currus, queis lurida velat
 Crista caput, maculisque rigent horrentia fœdis
 Tergora, destillant spumanti frena veneno,
 Et tabo rabida ora madent. quacunque vagatur,
 Secedunt longè volucres, li vescit arista,
 Nigrescunt tacta segetes, rubigine sordent
 Prata, jacent fracto violata papavera collo,
 Et nihil afflatum superest. quin æthere summo
 Toxicæ terribiles recreant delapsa novercas.
 Hac mandante leve est amnes & flumina strictis
 Stare vadis, motusque suos dediscere Gangen,
 Tardius Euphraten, lentis incedere Tigrin
 Vorticibus, propriis refluxum se mergere Orontem
 Fontibus, & nullo Meandrum currere flexu.
 Hac ventos subito tempestatesque sonoras
 Voce ciet, Caucasosque Notis & Iapyga Cauris
 Objicit, adversisque movet certamina flabris.
 Mergit se va rates, & onustas mercibus alnos
 Disjicit, & summo discerpit lintea malo.
 Enceladum Tityique latus flammisque tremendam
 Concutit Inrimem, fumantem exasperat Ætnam,
 Crebraque disruptis jaculatur saxa caminis.
 Impellit placidas inopino murmure nubes,
 Terrificæque riuunt tonitrus. modò fulmina jussu
 Fabricat & trifidos extundit nubibus ignes,
 Ignare Iovæ. divulsas discedere terras
 Cogit, & ingentes absorbet hixibus urbes.
 Hac potuit Lodippa furens, quæ Colchida vicat
 Artibus & cui non vixit par Thessalæ Erichto,
 Non versutus Atyr, non quæ venientibus annis

Insti-

Instituunt socias melior Locusta propinquas.

*Hanc adit effossi vastis sub rupibus antri
Impatiens Damon. mersos caligine postes
Adspicit, excubiisque incustodita remotis
Limina, & aterne metuenda habitacula noctis.
Pendebat ruitura domus, vacuique penates.
Et resupinatis sordebant atria muris.
Non viridi circum vernabant gramine campi,
Non pluvia locus aut fecundo rore rigatur.
Nulla rosas legit virgo, vel poma colonus.
Detrectant secreta diem; gaudetque tenebris.
Quisquis amat vitium. Phœbeia lumina nescit
Ferre latebrosum specus, ut sua crimina celet
Contemptosque Deos & vatis lucra dolose,
Et Phlegethontais subnixos fraudibus ausus.
Intus cristati torquebant colla dracones,
Et sicca calido poscentes gutture lympham
Dipsades. infansistis accomoda partibus aspis
Perreptabat humum, propriaque injuria matri
Vipera, & ingenito turgentes felle colubri.
Pendula sublimes texebat aranea casses,
Ventrosusque gravi librans vestigia gressu
Bubo suum patulo virus fundebat ab ore.
Non hic arguto priscum modulamine Terei
Ingeminat philomela nefas, non Attica pellex
Ismaïum deplorat Ityn. sed noxia passim
Strix volat, & pravi prænuncia noctua fasi.
Seminecys pendens artus, ereptaque matri
Pignora, & execti moribundo corpore foetus,
Et, nondum sibi totus homo. calcatur ephēbus,
Quā graderis, lyncisque caput, cor vulturis atri,
Et distorta upupa facies, sit tota nefandi
Improbæ materies rerum naturalis laboris.
Altius admissos occurrens prona salutat
Credulitas, falsique tenax dementia stultis
Annuunt, & cupidis exposcit faucibus aurum*

*Vilis Avaritia ac precio mendacia vendit,
Illuditque Deis, nec regum jussa moratur.*

*Hic mediis Lōdippa sedens penetralibus, orbi
Et populis responsa dabat, discincta capillum,
Fæda genas fusco vultum turpata colore,
Squalida, deformi nil concessura Megæra.
Ipsa feros rabies oculorum armaverat ignes,
Bassaridium quales oculi. dissecta fluebant
Pallia, & impura velabant tempora vittæ.
Ossa tribunal erant, tumulis subducta parentum,
Et detracta feris circum suspensa rigeant
Terga bonum, & foedis sanies manabat ab extis.
Ut limen tetigit, rursus revocatus ab illo est
Attonitus. redit inde animus, pulsoque timore
Infert se mediis Damon penetralibus alto,
Et deploratis circumfert lumina tectis.
Ergo illam ut dubio vix tandem cernere vultu
Evaluit, tetricam rabido de pectore vocem
Infremuit mulier; qualem Phlegethonte sub imo
Pallida Tisiphone vel rauco eructat ab ore
Ianitor, inque suos Ixion detonat orbes.
Insonuit nemus, & vasta tremuere caverna,
Ferrat aque fores immensaque claustra loquentis
Dissiliere sono. tantus fragor ivit in auras,
Quantus nocte lupis ululantibus æra complet.
Aut qualem Armenia tigres Maurique leones,
Aut impacata vis effera frenduit Hydra.
Ipsa cavis habitans saxis resonabilis Echo
Fugit, & extremos timuit decerpere voci
Articulas, dirisque novissima reddere verbis.
Tandem ait: Has quæ te, Iuvenis, vel causa vel error
Depulsi in latebras? num furto raptæ supellex
Queritur, occultusque tibi deposcitur auctor?
An flatu ladenda Ceres? an flumina sisti,
An vis saxa loqui? geminas concurrere Lunas?
An vitreos turpi foedari sanguine fontes?*

Num

Num potius tacito poscis medicamen amor,
Et velles flagrare minus? num spernit amantem
Virgo, precesque tuas irata respuit aure?
Anne alios gelidi tractum in vestigia lethi
Ire cupis, fratresque cito decedere fato?
Num tua vis nullo penetrari corpora ferro,
Et gladiatorum apices & vana repellere tela?
An procul extremos jam nunc Garamantas & Indos
Est animus spectare, vel ipsam visere Thulen,
Aut intisque domos, & ad istum sidere Poenum,
Et raptu per regna vehi? Solemque cadentem
Surgentemque diem celeri decurrere motu?
Dic age. Tum Damon: Tu, quæ non cognita nobis
Novisti consulta Deum, Superumque Iovisque
Consiliis majora sapis, cui numina plenum
Pectus agunt, totoque tument præcordia Phœbo,
Cui manes omnesque Dii famulantur Avernî,
Et veniunt ad jussa alacres; quæ Tartara laxas
Tanariosque lacus, & nostra stamina vitæ
Pæcarumque colos & lentos fraudibus annos
Præcipitas, ipsique potens dominaris Olympo:
Eumenidum decus, inferno dilecta profundo
Filiæ Persephones, quam charis fovit Erinnys
Vberibus, studiisque audacibus imbuunt unam;
Cujus ad imperium pandit sua Cerberus ora,
Cujus ad imperium guttur crudele coercet;
Ipse leves umbras in vitæ lintre revecat
Portitor, accelerat pœnas & iradatque Megara,
Flagrantesque faces obvertit fontibus atrox:
Exaudi, Lodippa, preces. non funera posco,
Non animo cades agito; non lancibus infans
Appositus, non membra mihi dissecta petuntur.
Humanusque cruor. qualis Busiridis aris,
Aut Thracum crudis fluxit per fercula mensis.
Non patriam veni audaci rescindere cepto,
Non regum insidior jugulo sceptrisque potentum,

Aut conjuratos armare in praliam cives
 Est animus, partesque sequi. non patris in annos
 Querimus, ante diem, nec publica commodum laedi,
 Non fruges laticeque volo, vel in tui tristem
 Carminibus nostris mulceralia fallere Baucem.
 Formam mali levis est, & dum peccare necesse est.
 Molle nefas medior. veritas me trudit in artes
 Aliger ille Deus, tractumque cupidine pectus
 Fascinat, & duro miserum me objectat amori.
 Hac colo montanus pastor loca, collibus erro,
 Et tenerum ducto campis agrestibus agmen.
 Balantumque greges & qui transversa tuetur
 Ponè sequor torvi vestigia foetida capri.
 Est quoque vacca mihi taurorum fecunda mariso,
 Est structum viridi frondosum cespice culmen.
 It vita secuta quies. poteramque videri
 Felix sorte mea; nisi me non vellet amantem
 Aspasia & nostros saevissima sperneret ignos.
 Hac placanda mihi est. fac ut miserescere possit
 Damonis, dicatque suum. tu pharmaca dona
 Certa mihi. penetrent magici per viscera cantus,
 Aut me dede neci. sit mors mihi meta doloris,
 Aut speratus amor. coeli convexa tueri
 Difficilesque Deos labor est. pro virgine quid vis
 Infandum patitur juvenis. quò jusseris ire,
 Ibimus. immensum tecum tranabimus aquor,
 Ibimus in terra gremium, caecosque meatus;
 In Ditis te regna sequar, Stigiumque tyrannum
 Alloquar. Aspasiam, Aspasiam mihi flecte, feroxque
 Ingenium, Lodippa, doma. tibi texta parantur
 Serica, & Eò rutilantes murice palla,
 Regalesque toga, digitisque augustius aërum
 Timiet. hic tibi selectas mactabo bidentes,
 Et tua praeclaris onerabo altaria donis,
 Narcisso violaque & suave rubentibus uvis.
 Phrysiacas addam volucres, quaeque ordine pulchro

Arrectam gemmis caudam stellantibus implet,
Et quæ Chalcidico subsidit semina gallo.

Tum mulier sic orsa loqui est, & verba profatur
Impia: Cum densas mundo nox fecerit umbras,
Et rutilum taciitis subduxerit æthera terris
Occiduas Titan, speciosaq; te cornua Phœbe
Occultabit aquis; spumantiæ littora Nerei
Nocti vagus spectator adi; dumq; te obvia lustras,
Et modo suspensam miraris in ære terram,
Inde catenatum objecta tellure profundum,
Conspue ter, ter lacte novo consperge procellas,
Ter niuei mellis tumidis affunde liquorem
Fluuiibus, & veteris fragrantia munera Bacchi.
Ter conversus, aquis fluidos ter tinge capillos;
Et tandem in bibulâ demisso poplite arenâ,
Ter tibi dilecta nomen percurrere puellæ,
Et magna ter voce vocæ. dumque ultimæ faris,
Oceanû vicina subi, veste quæ recinctas
Abjice, terque tuos undis fluitantibus artus
Prolue, ter sulsâ madeant aspergine lumbi,
Ter fluctus littusque feri. Solennia, virgo,
Ista tibi, dic, sacra paro. mitesce roganti,
Nec porro gravis esse velis. ter sulphure, flamma,
Ter lymphâ lustratus abi. mox undique frondes,
Et fruticum genus, aduersi medicamina amoris,
Collige, quas Peneus, vel quos dabit altior Ossa,
Vel Pindî juga, vel Pindo ferventior Atlas.
Lactucam violamque cave, & qui frigidus imum
In ventrem serpit cucumis, quæque acta per hortos
Turgēt ab angusto protenta cucurbita collo.
Intyba prætereas, gravidumque sapore papaver,
Funestasque trabes taxos, piceamque nocentem,
Et teretes fungos, solimque immisce cicuta.
Apta magis ventosa faba est, Veneremq; morantem
Extimulans eruca salax, & grandior orchis,
Et mordax piper, & ferventis grana cumini.

Hinc

Hinc porrum & calidis carpantur eryngia sibi is,
 Flosculus euphrasia & vertex benè olentis anethi.
 Deinde cavum tepido spumet tibi sanguine ahenum,
 Sanguine, quem tumidi fundet tibi vena leonis
 Vulneribus laxata novis. rabiosa legatur
 Spuma canum, leporique fero decerpta medulla,
 Et cervi femur & virus lunare draconum,
 Cenchrus & hirsuti pellis maculosa colubri,
 Quique venenatis Afrum serpentibus ater
 Destillat cruor & Libyci membrana cerasta.
 Adde caput nati nuper bufonis & alvo
 Exemtum coeca puerum, raptumque cadaver
 Infami ferale rota. cineresque nocentum,
 Effossosque reis oculos, cerebrumque chelydri,
 Reptantesque solo cochleas, hepar anguis & aurem,
 Passeris extincti nimis in amoribus inguen,
 Extaque cornicis septem jam seculis passa,
 Et lentum Hippomanes, tenera de fronte revulsam
 Vix nascentis equi. quæ stipite mixta coquuntur
 Acrius. at postquam steterit tibi succus & omnes
 Fient gluten aquæ, levam ter inunge mamillam,
 Et lumbos oculosque & cor violabile telis,
 Et partes, quas possit amor. dic: ista placere
 Aspasia fac, Diva Paphi, ritusque secundæ
 Officiosa meos. patulis hinc gramina campis
 Et flores succide. rosas cum carpis, iisdem
 Basia fige libens; cum lilia, lilia centum
 Basiolis caleant; cum myrtus tangitur arbor,
 Dic: Mihi, myrte, fave, Venerique sacerrima pectus
 Virginis emolli rigidum. contexe corollas,
 Et ter cinge caput, rursum ter deme corollas,
 Et dic: Virgo, tuo triplex sub pectore vernet
 Gratia, & hos ipsos veris transcendat honores,
 Totque herbis reviresce magis. post littora, montes,
 Lustratosque locos nemorum, tua tecta reviso,
 Et calidis rursum tibi bulliat olla favillis.

Quæ

Quà gradiere, novi flores & gramina surgent,
 Quaque cadent gutta, in vitem lasciviet ulmus,
 Ambiet & platanus platanos, & matua palma
 Brachia conneſcent, iterabunt oscula conche,
 Permistaque ibunt hederæ. r: et omnis in ignes
 Insolitos tellus, & sentiet altior ales
 Inſperata pati gelidas incendiæ nubes.
 Hac cum ſollicitâ perſeceris omniæ curâ,
 Atria quâ ſpatioſa patent, inique penates,
 Formidata tuum concludat lineæ corpus,
 Et circo ſtet tutæ ſalus. hoc limite greſſum
 Fige, nec hanc aſiſis, Dæmon, transcendere metam.
 Si faxis, citius dicto diſcerpta trahentur
 Membra, & Avernales lambent tua fruſta ſorores.
 Tum virgâ primum, Superos & ſidera ſigna,
 Deinde ſolam attonito ſimilis cum murmure pulſa,
 Et Furias Manesque cie, cunctoſque profunda
 Concute Iunonis thalamos, Erebumque Chaosque
 Cocytique domos & caligantiæ regna,
 Et quæ vorticibus Lethe loca luſtrat anhelis,
 Et Stygiæ devexa poli. Iamque, ecce, tremiſcens
 Sub pedibus ſecedet humus, caligine teſtum,
 Et piceis circum nigreſcent omnia fumis.
 Illicet æthereas corrumpet peſtifer auras
 Spiritus, & mixto diſſuſus ſulphure foetor.
 Nec mora, ſecundo tollent ſe monſtra Barathro,
 Spectraque terribili ſurgent minantiæ vultu,
 Fumanteſque faces quatient. hic Gorgonis ora,
 Hic caput anguineis intortum plexibus antro
 Effert. hac Scyllam, referet frons iſta Meduſam,
 Quæque venenofiſ colubris armabitur, altos
 Librabit greſſus tenebroſa filia noctis.
 Ille ſanem reddet latratoremque moloſſum,
 Hic oculos, baſiliſce, tuos, hac turpis hyæna
 Guſtur, & implicita ſpiras torquebit echidna.
 Adſpicias patulis flammas præſtera vomentem
 Fauces!

Faucibus, & Veneri præbentem gaudia Scincon.
 Alter in obliquum serpet latus, ipsaque Cancor
 Crura recurvabit. guttis lucentibus ibit
 Stellio, & exuvias Scutales imitabitur alter.
 Ibit Tartareus Triton, simulataque terga
 Concutiet, conchamque sono replebit inani,
 Quos inter Stympthalis erit, raptura cruentis
 Vnguibus exangues animas. hic mutiet hirci
 Larva, frement lynces, claudet Plutonis alumnus
 Vrsus, & occulta fallens dulcedine panther.
 Nec deerunt Harpedophorus, terrenæque Phobetor,
 Non Icelos, non ille trabes mentitus & undas
 Phantassus, & quavis ludens sub imagine Morpheus.
 Exiliet levior Nycteus & Diis Alastor
 Asseda & ille ruens pedibus velocibus Æthon,
 Et Capni soboles, & curvis cornibus Ammon,
 Et rictu terrens Lupus & proboscide Protheus.
 Hos trudet veniens Caphoros, Larsofque, Merachq;
 Bursæ, Bulis, Salasar, Barfu, Laspharus & Adar,
 Ethiel, Azoniel, Thulbas, Pandorque Cazulquo,
 Et scelerum persuasor Aal, furtique magister
 Albador, & luxus suadens exempla protervus
 Carrasiba, & populis vendens mendacia Chrubas,
 Et latrociniis Malgron, & notus Ahalcas
 Fraudibus, & gaudens lectum incestare Remason.
 Quæ cum transierint oculos portentosa, subibit
 Astaroth, Attalibax, & clamans dira Mimallon,
 Et tonitru clarus Brontes, flammæque Pyracmon
 Ore vomens, rostroque minans mordace Scolopax,
 Et qui fallacis fucum male diligit aula
 Thaumæs, & in regum mores prodivior Aischros.
 Iuræque qui precibus Adicos sacrumque tribunal
 Pervertit; medicosque docet tot crimina Chrysos.
 Quid tetrum Briareæ loquar? cui brachia centum
 Damnatas præstant manes, tumidumque Typhoeæ,
 Animachæ, Monychumq; Lycchtona, Teleboantem,
 Et

Et similem Lerna Phlegrum, Drusumque Chima-
 Tum Stygiâ matrum circumstipante cateruâ (ram.
 Incedet triplex Hecate, rapietque micantes
 Persephone post se famulas — turba omnis in orbem.
 Anguipedes flectet gressus, nec vultibus obdant
 Tegmina, femineum praevelatura pudorem.
 Qua cum prodiderit tenebrosi regia Ditis
 Agmina, difformesque choros, se mitior illis
 Offeret Æneadum genitrix, matremque Cupido
 Ponè premet, jaculisque humeros insignis & arcu
 Aspasia simulacra manu radiantia ducet,
 Non tamen Aspasiam. faciles tibi flectet ocellos
 Umbra levis, cupietque tibi consuescere spectrum,
 Pronaque contemptis innectere colla lacertis.
 Ne moveare, puer. constet fiducia coepto,
 Nec tantos horre strepitus, speciemque malorum,
 Aut improvisa timeas spectacula pompa.
 Quin potius multo rursus tibi bulliat iste
 Igne lebes, mergasque tuis laterata sub undis
 Viscera cornipedum, & metuendas viribus herbas,
 Et mox repletas humano sanguine venas.
 Noster in hoc succo Deus est. hoc gluten amoris
 Illecebra est, stimulumque minus redamantibus ad-
 Dissolvitque gelu. tali conspersa liquore (dit,
 Deperiit Phædra Hippolytum, Briseis Achillem,
 Et Macareus Canacen, & Sappho docta Phæonem,
 Salmacis Androgynum, & factus puer Iphis Ian-
 Hoc succo redeunt anni, roburque virile, (then.
 Et vigor in Venerem. potuit juvenescere tactu,
 Seque virum stupuit rugis abeuntibus Æson.
 Hoc sua Tithono toties reparata juventa est,
 Hoc Erycina suum toties aspersit Adonin.
 Hunc ubi torva suis contingit virgo labellis,
 Dilutum patera custoditoque Lyao,
 Illi delictum, Damon, & sola voluptas,
 Et spes omnis eris. solum te flumina juxta,

*Aut densos inter corylos aut tecta corymbis
Antra vel umbriferi deposcet vela ligustri.*

*Audiit hac latus Damon, sperataque fovit
Gaudia, & Aspasiam votis dum precipit, auro
Faridicam demulcet anum, vestesque decoras
Adjicit, & pulchris fallacia carmina donis
Thessalicasque artes redimit. caput ille furoris
Materiem causasque sui; quascunque parari
Iusserat, herbarum genera & quæ gramina sparsim
Vulsa manu partim, vel partim falce resecta
Legerat, & vario turgentia pocula lacte.
Dumque levat manibus tanta perversa magistra
Munera, ridiculasque dapes, miratur eundo,*

Atque oculos animumque stupens per singula ducit.

*Sic graditur, cum se venienti sorte Palemon
Obtulit, indomita moderatus frena juvenæ,
Et comes & custos quondam. qui ferre tenellum
Sueverat, & genibus ludentem aptare paternis.
Qui simul ac studium juvenis, curaque, viaque
Edidicit causas, tantique exorsa laboris,
Et malè quæsitæ molimina subdola lecti,
Sic ait increpitans: Quis te malesanus amantem
Error agit; coeloque facit peccare relicto,
Et sprevisse Deos? fati s'flectuntur amores,
Et thalamus res est Superum. non ludicra tædæ
Sors movet, aut istis amor est querendus in herbis.
Scilicet hæc, Damon, credis curare sepultos,
Et Styga Lethaumque Iovem? cur, improbe, curas
Nosse domos Erebi? delubraque Diis operti
Consulis? & stolidis imploras infera votis
Numina? nos genus exosum furialibus umbris
Et soboles inuisa sumus. malè pōscis ab hoste
Præsidium columenque tibi. falleris amator
Fraudibus ipse tuis. disces miser esse, rogando,
Quos rogitare nefas. non adspicit æquior æther,
Qui Diis debere voluit. novisse futurum,*

Numi.

Numinis est. sensusque & corda inflectere coelum,
 Non Styx atra valet. quanta mercede parantur
 Damna tibi, meritaque luet vesania poenas!
 Si thalami poscis sociam, res ista parentum est.
 Agrestem si pastor amas, pastoris amici
 Consilia expendas potius, precibusque jugales
 Flecte Deos. quorsum hic omnis sine fine paratus?
 Quid sibi vult pars ista lupi? pars ista leonis?
 Quid teter buso? qui rapta volucribus exta?
 Feralesque epulae & cruda cum floribus offa?
 Quid vitulus de matre recens? & turgida succis
 Cymbia, deosaque coma? tuni illa, sacerdos,
 Sacra tibi ludosque facis? talemque puella
 Te gestis prestare virum? num talibus astra
 Officiis placare studes? facilesque mereri
 Coelicolas? heu, quid Veneri cum partibus istis.
 Non placet huic matri bubo, non cauda lacerta,
 Non crucibus detracta cuius, non livida tabo
 Viscera, & exanimis artus. procul illa faceessant.
 Crepta precor. Superos credas plus posse, Deumque
 Coniugii curare modos, & pabula amanti
 Sufficere & tetricam juveni lenire puellam.
 Pronubus est homini Rex Iupiter. annuit illi,
 Et thalamis moderator adest. His optima conjux
 Auspiciis poscenda tibi est. venerabile coeli
 Depositum insanus nunquam donabit aruspex.
 Impia non Manto, non qua penetralia terra
 Scrutatur, Stygiisque litat mala Thassalis aris.

Horruit his monitis Damon; gelidusque cecurrit
 Imma per ossa tremor; pollutaque crimina damnavit.
 Nunc artes timet ipse suas, nunc damna revolvit.
 Et credit periisse sibi, quod solverat, aurum.
 Stat titubabatque miser, veluti qui sentibus anguem
 Pressit humi. cecidere manu frugesque liquorque,
 Et volucrium quodcunque fuit, quodcunque ferarum.
 Eanda, nefanda simul. calcat projecta magorum.

*Fercula, collectumque irato numine virus,
Et formidatos excussit pectore ritus.*

D A M O N,

Sive Nuptiarum

C Y R I & A S P A S I Æ,

in quo de vitæ aulicæ ac rusticæ commodis
ac incommodis disceptatur,

L I B E R S E C V N D V S.

D Ispulerat Memnon tenebras, & lutea conjunx
Tithoni, croceum linquens Aurora maritum,
Oceano flectebat equos; jam tempora Morpheï
Nocturnasque faces mundo subduxerat ardens
Phosphorus, & patulis rorantia gramina campis
Abluerat primo soboles Hyperionis ortu:
Lanigerum cum virgo pecus, cupidasque capellas,
Tardaque lascivis permixta armenta juvencis
Duceret Aspasia, & pratis laxaret apertis,
Tutela secura sua. comes ibat exenti
Chloris & Hypsipyle. quarum prior illa procorum
Nescia contemptos referebat Thyrsidis ignes;
Hac flammam confessa fuit, tactumque Philani
Illecebris animum & primi secreta furoris.
Illi pulchra leves alitè stringebat amictus
Fascia, ne madidam preciosior orbita terram
Verreret, aut lentos traherent vestigia gressus.
Dextra pedum portans humeris ludebat in ipsis,
Quo sulcos jacere & segnes urgere bidentes
Sæverat. haud alto suras perone tegebat,
Frondisera geniale caput velata cupresso.
Dum graditur, capiti ter florida lapsa corona est.
Imperii præsaga novi. ter Iupiter alta
Intonuit de nube pater. dumque altera coelum
Sceptra parat, ter vile pedum, quod fortè gerebat,
Excidit

Excidit è manibus. summo Iovis armiger ales
 Æthere signa dabat, regumque asferre tiaras
 Visi sunt clangore gravi. sed nescia fari
 Lactiferas virgo matres agnosque petulcos
 Ponè sequebatur. Superùm quem destinet aris,
 Designat, duris modo vocibus increpat hædum
 Cornipetam; queis lana pedes descendit ad imos
 Mulcet oves; quæ pallentes benè ruminet herbas.
 Observat, cunctosque suos & prata pererrat.
 Non aliùm Zephyrus radiis melioribus orbi
 Viderat illuxisse diem; non suavius unquam
 Pascua fecundis purgabant flatibus aura.
 Ver erat, & pingues trudebant gramina gleba
 Acris, & multus natura coloribus agros
 Pinxerat, innumerisque dabat primordia rebus:

Cum procul accelerans curvus de montibus altis
 Harpalus, instigansque rotas, rimatur in agros
 Sollicitus, quaritque suo nova gaudia Regi,
 Quæque thoro possit formâ meliore probari.
 Fervida præcipiti prolabitur orbita cursu,
 Sævaque quadrupedum geminantur verbera dorsis.
 Fumat ager, strepituque suo & velocibus umbris
 Attoniti terrentur equi. levis assilit unda
 Undique, concutitur tellus, & turbine anhelò
 Visa simul, correpta simul, subductaque raptu
 Atque passia est. clamant comites, manibusque sequuntur
 Exertis, sociamque vocant, precibusque reposcunt
 Incassum. Quis te, raptor scelerate, Deorum,
 Chloris ait, Stygius audacem excivit ab oris?
 Quis flammis accendit Amor? facibusque profanis
 Impulit infestis rura infestare quadrigis?
 Sunt alia innuptæ Medo & florentibus annis,
 Nec Regi indecores. non unam Laida servat
 Persepolis. veniant ista mercede puella.
 Sufficit impura meretrix mercabilis aula.
 Linque lares nostros, & quas sine crimine sedes

Pan colit. hic paribus nubet pastoribus illa
 Aptius. agrestem cur pessimus advena divam.
 Dilectamque rapis? non hac rapienda virago.
 Sed potius poscenda fuit. confundite terras,
 O Superi; non tuta suis sunt regna colonis.
 Captiva sumus, & spoliū pradonis iniqui.
 Sacrilegas lacerate rotas, curruſque protervos
 Solvite, & infracto, quisquis fiet ille potentum,
 Axe ruat. duris raptorem illidite saxis,
 Sistite equos, celeres, Fauni, disrumpite habenas
 Ocyus. hanc charo sobolem servate parenti,
 Reddite ruricolam. sic se clamore fatigat,
 Verbaque profundit nil proficientia Chloris.

Aspasia, ut pavida rediit vultusque colorque,
 Inque gravem coram torſit ſua lumina Perſam,
 Ingemuit, lachrymisque genas dum tingit obortis;
 Heu, quæ me tellus, inquit, quæ me aquora raptam
 Accipient? quò, quæve feror? quò turba ſororum.
 Quò comites abiere mea? cur deſeris unam,
 Hyppſipyle? cur ſola truci ſum viſa tyranno
 Digna rapi? mater, genitor, ſuccurrite nata,
 Exaudite preces. veſtris ſi filia juffis
 Paruit, exitio faciles ſuccurrite noſtro.
 Quis ſcelus antiquum revocat? quis crimina raptæ
 Nulla putat? caſta quæ virginitatſ honorem
 Impietas leſura venit? non miſſus Averno
 Rurſus in errantem per florea prata puellam,
 Pluto, furis? geminaque frui conſorte laboras?
 Num Lapithas impelli amor? num paſtor ab Ida
 Tyndarin Eois aliam ſibi querit in agris?
 An Dryopen me credit Hylas? Minoida Theſeus?
 An terras Titanes habent? ruptisque Typhææ
 Faucibus evomuit calidis fornacibus Ætna?
 Ah, rapior. dubiumque, cui captiva marito
 Debeat. inviſas Erebi deſcendet ad umbras
 Aspasia? atque tuis vivam Proſerpina fatis?

An

An regum servor thalamis? num structa caminis
Moenia Cyclosum & Liparen miseraanda subibo,
Phlegraeosque specus? etenim, quocunque dolentem
Me fortuna feret, tellus Acheronque placebunt
Sorte pari. nusquam custodia tuta pudori.

Quantum virginitas potuit suadere malorum!

Dum loquitur, laxo volitat per devia freno
Persa ferox, montesque & saxa minantia coelo
Trajicit, & Zephyros ipsos post terga relinquit.
Iamque Lycum Tigrimque vagum transvectus, &
Ecbatana, & celsi nemorosa cacumina Zagri, (alta
Et qui praecipiti spectatur rupe, Niphaten,
Deposuit mediis spoliū venerabile Susis.
Hic ubi flammanti fulgent accensa pyropo
Atria, & Assyriis rutilant palatia gazis,
Fultaque Mygdoniis regalia tecta columnis.

Audiit hos motus Damon, nec credulus illis
Queritat Aspasiam, camposque & jugera pernox
Scrutatur. lustrat villas, nemora omnia oberrat.
Invocat amissam. sperat, pavet; optat, & horret;
Aggreditur quosvis, casus scitatur acerbos,
Quis raptor, quis currus, equis qua forma colorque,
Quae via praeconis. talis circumvolat ales
Proxima, cum foetus subductaque pignora nido
Adspicit: excelsas illic circumspicit ornos,
Illic saxa videt, num quis decusserit Euris.

Nunc hominum radit latus, aut in vertice tecti
Mœsta sedet, querulisque replet garrilibus auras,
Furtaque vel pueris, vel sevis exprobrat Austris.

Arsacidas tum fortè suis flebat habenis
Cyrus, & Assyrii victor fastigiaregni
Subdiderat Medo. nihil ultra Lydius habebat,
Ioniisque suum. magni patrimonia Croesi
Persarum rectoris erant, & Phocidis urbes,
Euboicique sinus. Arabasque & Bactra tenebat,
Et clara Babylonis opes, Regumque feroces

Exuvias. felix, tantos ni cruda triumphos
 Mater, & illustres foedasset femina lauros.
 Non illum galeæ fulgur, non dira minantes
 Terruerant clypei, non tracta è crine sagitta.
 Inter signa puer, strictasque adoleverat hastas
 Intrepidus. per tela Ducem, cuneosque globosque
 Fulmineosque furens Mavors raptaverat enses.
 Ergò ubi se longis exolvit Persia bellis,
 Armaque Gradiuo suspendit fessa parenti,
 Et centum fulgens gemino sub Sole trophæis
 Bellacem placavit Halyn, & Caspia regna,
 Et Phasin & verso pugnantiem tergo Parthum.
 Ibant tranquilla luces & marcida luxu
 Tempora peccantem fregerunt sordibus aulam,
 Masculaque in molles fluxerunt pectora curas.
 Tum litui cessere, lyra, tum classica festis
 Vocibus, & cunctos laxavit regia fastus,
 Et rigidum pepulit torpens ignavia Martem.
 Iamque aderat festiva dies, epulaque parata
 Ante oculos, patrioque Duces pro more sedebant,
 Et solio ductor Medus spectandus eburno.
 Parthica cui totum velabant serica corporis,
 Regiaque ornabant dignos diademata crines.
 Obtulerat leto spumantia cymelia succo
 Bis genitus puer, & decerptas collibus uvas.
 Alma Ceres fruges, longisque obsonia mensis
 Ferculaque exactum dederat poscencia guttur.
 Cum Venus hos ipsos inter Dea candida cœtus
 Extulit os, movitque gradum. non squallida tabo
 Arma ferens, rigidisque truces mucronibus enses,
 Nec avidos pugnæ Thracas, nec Amazonas arcus
 Terribiles, durumve Getam. sed Principe coram
 Virgineos Erycina stitit blandissima vultus,
 Mortali sub carne Deas. non gratia vita,
 Non Charitum deerat decor, & sine fraude venu-
 Mixtaque non ficto comis reverentia gestu.

(stas.
 Tales

Tales Najadas sacris incedere festis
 Fama fuit, modo des cultus simileſque paratus.
 Hec poterat Cypris virgo formoſa videri;
 Hec Iuno, generoſa gradu. pro Pallade fulget
 Aſpasia, audacem referebat quarta Lacanar.
 Digna Deo cunctis facies. ut lumina Cyrus
 Flexit in adſtantes nunquam ſaturata puellas,
 Non ſecus exarſit, quàm ſi, ſpirantibus Euris,
 Agricola arenti flammam ſupponat arista,
 Aut exſiccatas cremet in foenilibus herbas.
 Exſtimulant omnes Regem. diſtincta voluptas
 In plures unum trahit, & diuellit amantem.
 Et quia Memnoniis regionibus acrius urit
 Sæuus Amor, flagrat vitio gentiſque ſuoque.
 Vt pudor abceſſit, vniſque licentia ſuaſit,
 Qua reges feciſſe nefas; orditur amores
 Purpura, & Aſpasia, quæ non renxere ſorores,
 Baſia figit amans, iteratque, & ludit, & ignes
 Ipſe ſuos nutrit; ſumitque alimenta libido,
 Inualuitque furor. rabies effrenis amandi
 Seceſſum vitio querit, latebraſque nocendi.
 Iamque moras ſpernens rogat, & ſua vota reponit.
 Quodque petit, ceu lege petit. completitur, urget,
 Arridet propius, nec ſic expletur amando.
 Verba, joci, riſus, facies, motuſque manuſque
 Mille modis produunt maleſana incendia flamma,
 Illicitaſque faces. ſed non conatibus iſtis
 Annuit, at totum contemſit maſcula Cyrum
 Virgo, nec, illuſtri quanquam, conſenſit amanti.
 Dum pergit, crimenque jubet, viſque addita verba
 Facundam facit ipſe timor. grefſuque reducto,
 Quid, Princeps, moliris? ait. ſim ruſtica quamvis,
 Caſta mihi mens eſt. non hac poppyſmata mater,
 Non docuit nos iſta pater. ſim ſubdita quamquam,
 Non cogar peccare. tuis ſine crimine juffis
 Obſequar. & quamvis regum placuiſſe tiaris,

Eximium, magnumque putem; tamen illa favoris
 Displicet & sordet species, quam damnat honestas,
 Et sacra pietatis amor. parebimus aula,
 At Superis cœloque magis. cum deficit illa,
 Deficit obsequio populus. nil jussa moratur
 Improba, religio. mihi simplex vita rudisque est,
 Luxuriosa tibi. mihi connubialia cordi
 Iura sacerque thorus. pellex projecta vocari
 Nolo, nec hac nostri victrix erit aula pudoris.
 Te gravitas, te, Cyre, decet reverentia vita,
 Nec qui cuncta jubes, veniam sortitus iniqui es.
 Plus virtus in Rege micat. conspectus omne
 In te crimen erit. quantaque in luce gubernas,
 Committes tanta facinus. Te civibus aequum est
 Vivere in exemplum & leges praescribere factis.
 Hac tua, quæ toties hostili sanguine dextra
 Immaduit, tetigisse volet, quos abdidit ather
 Occuluitque sinus? oculis scortaberis istis?
 Quos ferus Euphrates, quos belliger horruit Indus,
 Armenisq;ue celer. quod duri militis ausus
 Contudit os, lasciva potest & mollia fari?
 Ne viola, si m raptâ licet. sum raptâ parentum.
 Nec tua sum, nisi flagitio. si sufficit, agris
 Subduxisse, tuum est, quicquid prædator habebis.
 Sic juris vis norma tua est; & regula facti,
 Quicquid velle libet. libertas regia fines
 Virtutis transire cavet. servitque potestas;
 Quam domat imperiosa Venus. sub rege modesto
 Tuta pudicitia est, & iniqui crimen amoris
 Castigant, qui sceptrâ gerunt. te, Cyre, parentem,
 Te, quæ nem facilemque proba. succurre puella,
 Et me redde meis. pater est mihi vilior Ægon,
 Et Mycale genitrix. potius mulcætralibus apta
 Inveniar, rurique meo, quàm grandibus aulis,
 Quàm thalamis, rex magne, tuis. me Phyllidas inter
 que meas. alia recreent se Thaïde Persa.

Sub-

Substitit ad promtas generoso pectore voces
 Rector Achaemenius, monitusque & verba recondens
 Optima, majores animos à virgine sumit,
 Et peccare timet. nec jam sibi pellicis optat
 Obsequio ferre vire malam, sed jure marita.
 Diligit Aspasiā titulo meliore, thoroque
 Iungit & illicitos longè proscribit amores.

Interea Damon post tædia longa viarum
 Suscepit, magnamque vagus peruenit in urbem,
 Quo furor impulerat Paphus. spes lætat inanes,
 Et sequasit à solatur imagine sponsa.
 Regia cæta subit. mediis sese ingerit audax
 Porticibus. quā turba Ducum ferventior, intrat,
 Dissimilisque habitu, fragrantem murice Medium,
 Sidoniaeque stupet chlamydes, aulaa, penates,
 Et mores alios, & non exercita ruri
 Officia & tantam miratur nomina pompa.
 Iam manibus detracta recens ex ilice virga est,
 Solamen fulcrumque viae. de vertice palma
 Pendebant folia & ramus viridantis olive.
 Laxa viro vestis, sed lanea. pendula nullo
 Ordine caesaries, facies incompta rudisque,
 Qualem pastor amet. talem se Heroibus addit,
 Et Ducibus graditur comes & magnatibus adstat.
 Utque coruscanti procedere vidit in auro
 Aspasiā, Regemque; & amicas jungere dextras,
 Et populo assurgente coli: velamina sterni:
 Ut festas audit voces, & verba rogantium:
 Ereptamque sibi meliori sorte puellam:
 Infremit irato similis, causasque doloris
 Adspicit ipse sui. submurmurat, invidet, odit
 Dumque loqui timet, occulto plus mussitat ore,
 Et quassans caput adstanti subsibulat ostro.
 Ambulat, itque reditque frequens; circumspicit om-
 Spectat spectaturque simul. pendentia jactat (nes,
 Brachia, diducitque manus. jam signa dolentis,

Nunc indignantis speciem, nunc edit amantis.
 Tandem compressam rupere silentia vocem,
 Verbaque precipitat, sed paucula. Tu mihi, dixit,
 Iampridem dilecta vale. pra regis amore,
 Sordet amans pastor. tenui plus fulgida cannâ
 Sceptra placent. humili praefers palatia tecto,
 Magnificasque trabes. potuit tibi tecta probari
 Splendidior, vilisque fuis pra Principe Damon.
 Cyrus, ut arrectis hac cominus auribus hausit,
 Constitit, Aspasiâque rogat: quis pastor, & unde,
 Quid velit. Illa procum non indignata fatetur.

Et spretum toties juvenem. nunc vota jacere,
 Spemque thori periisse viro. se Rege beatam
 Conjugioque frui. nihil huic superesse, quod optet,
 Quod speres, minus hinc questus, hinc marmora na-

Advocat intrepidum Cyrus Damona, jubetq; (Sci.
 Plura sibi, sine teste, loqui. secedit & aula
 Dum secreta subit, juveni blanditur amicè,
 Ingenium probat, & sincerâ pignora flamma,
 Innocuos questus. Thalamis, ait, optime, nostris
 Aspasiâ junxere Dii, tibi fata negarunt,
 Et potior jam causa mea est. mihi debita conjux
 Incedit, cuncta/que audit regina per urbes,
 Major sorte sua. sed enim tu dignior aula
 Pars quoque, Damon, eris. quod si non conjuge; sal-
 Principe me poteris felix divesque vocari. (tem
 Iam tibi vilescant villa, jam sordida sperne
 Rura laresque tuos, & nostris vive beatus
 Auspiciis. majora dabo. plus regia spondet,
 Quam benè cultus ager. surgunt mihi splendida cen-
 Postices & Phrygio constant laquearia saxo, (tum
 Aurâque domus. tuguri tu pauperis hospes
 Squallida tecta colis. sternunt tibi vilia lectum
 Stramina, vel graciles decerpti è flumine junci.
 Hic tibi lecticae grandes & strata parantur
 * tollia, quaeque gravem proleget pluma soporem.

Hic

Hic aula nitent, picturatosque tapetas
Adspicis & regum positos hoc ordine vultus.
Rure vagâ tenuis discursat aranea telâ,
Et nitior omnis abest. hic dulcis gratia fandi,
Hic decorat nostros laudata modestia mores.
Rusticitas vestra est, atque omnis nescia cultus
Simplicitas, nescitque tuos fortuna penates
Ardua. nos titulos & magni nomina census,
Praturas fascesque damus. decernit honores,
Et confert regalis apex. hic area laudi
Materiesque patet. patriam defendimus armis,
Vos imbelles pecus. rutilum nos stringimus ensen
Dum vobis sulco attritus splendescere vomer
Assolet. infestum muris depellimus hostem,
Subruimus. Grajum portas, invadimus urbes;
Vobis gleba labor. vos ferro scinditis agros,
Et brutam laceratis humum. paupercula messis
Cum solatur opus, nostras Daphnaea coronant
Serta comas, scribinguntque omnes praconia fasti.
Ingentes si poscis opes, mihi copia rerum
Suppetit & dires lassant araria gaze.
Paupertas, immunda domus, servilis egestas,
Sunt procul à nobis. quod si tibi grata voluptas,
Invenias hic mille modos, seu ludere disco,
Seu libeat teretes contorto verberare fundas,
Aut hastas vibrare manu, torquere sagittas.
Aut sternacis equi duris premere ora lupatis.
Ipsa suo gravis est veniens Aurora colono,
Multo rore madens. mediæ lux alta diei
Concoquit agricolam. pluvia, ventique hyemes arces
Frigus & immunes tibi sunt pro dote pruina.
Est invisâ filix segeti & Cerealibus herbis,
Et sperata seges vanis illudit avenis,
Ætæque difficiles prosternunt culmina Cauri.
Non his aula malis, non his mea regia curis
Frangitur. æstivas sua fallunt otia lucas.

Et læta currunt hyemes. hic vina bibuntur,
 Hic lautæ pellunt jejunia tristia mensæ,
 Et magis ingeniosa gula est. Quàm lacte, cumino
 Vivere, vel beta, miserum: vel sectile porrum
 Mandere, vel lento dentem vexare lupino!
 Quid tendere juvat graveolenti vellere lanas?
 Cogere palantes pecudes? supponere totum
 Armento mammisq; virum? virgulta capellis,
 Aut salices monstrare? sues deducere pastum?
 Nunc apibus donare favos, regemque notare,
 Nunc fiscos arcere graves? hic altera regni
 Apparet facies; & digna negotia curat,
 Quisquis homo est. alia se maiestate tuetur,
 Quem ratio, pulchrisque beat prudentia factis.
 Quod si privatis præstat res publica rebus,
 Vita mihi melior. modici te cura peculi,
 Immensi nos orbis habet. Tu jugera claudis
 Imperio vix binæ tuo. me Phœbus adorat,
 Quæ cadit & surgens calido; se tollit ab Indo,
 Thrax timet, extremi venerantur nomina Seres,
 Atque alibi Chalcedon amat, formidat Araxes,
 Et gelidi sinus Euxini, & Maotidis undæ.
 Hic famulas tibi quisque manus, hic pocula minister
 Porriget, & multo implebit carchesia Baccho.
 Hic nutu mandata dabis. diceris amari
 Regibus, & toto tibi plaudent oppida regno.
 Sat stivæ rastrisque datum. mihi, candide, posthac
 Officiis studiisque vacæ. desertæ relinque,
 Linque domus, campisque horrescens culmen apertis.
 Si non Aspasia potuisti uxore potiri,
 Mæcætiere. tibi Paris suffulta columnis
 Tectæ dabo, & cultos apricis collibus hortos,
 Arte laboratas vestes, & textile tegmen,
 Quodque tibi talos ibit velamen ad imos.
 Nobilium adjiciam titulos, aurique talenta,
 Quicque vehent rapidi passim per compita currus.

Pluraque si cupies, cupiam dare plura petenti.

Hæc Cyrus. cum facundo, jam lenior ore,
 Damon ait : Ne fucitis sermonibus aulas,
 Cyre, proba, rurisque mei præconia, Princeps,
 Desere. quod primum est, pietas, cindorque fidesque
 Exulat his laribus. vos hæc privata putatis,
 Et civis documenta boni : regnantibus omne,
 Quod libuit, licuisse ; alia nec lege teneri,
 Qui populo imperitant. Quanto imperiosior orbi est
 Quisq; , Iovem curat minus & contemtor Olympi est.
 Aut nullos habet aula Deos, aut segnit illos,
 Quos habet illa, colit. nec enim se numine egere
 Autumat, in terris quisquis pro numine habetur.
 Quæ faciendæ jubet, leges quas purpura condit,
 Candere vult aliis. veniam sibi criminis uni
 Ipsa facit. vetitisque audax prior annuit, & quod
 Imperat iungitque suis, detrectat honestum.
 Ingreditur, sed ficta, gradu. dum comis haberi
 Vult, simulat : gestuque levis mentitur amicum,
 Et letam didicit frontem prætendere fraudi.
 Diligit, ut noceat : quem prona amplectitur, odit.
 Et quos esse cupit miseros, facit esse beatos.
 Hic mala luxuries distentis prodiga cellis,
 Et fastus populator opum stabulantur, & exlex
 Absorbet nostros regum lascivia census.
 Rara pudicitia laus est. cum conjugæ scortum
 Accubat, & thalamos effrons conscendit eosdem.
 Vilis adulator, quæ non probat, approbat. & quod
 Dignum laude, notat. pecto jacet ebrius ostro
 Delator, magnaue bonos mercede flagellat.
 Sunt vigilæ ad lucra doli. divenditur æquum,
 Et pretio prostant trabeæ. livorque secundis
 Anxius alterius rebus livescit optimis.
 Promissis facilis sua mox promissa retractat,
 Sed levitate pari. rapiunt aliena potentes,
 Nec proprii fines, nec regnum sufficit unum:

Spes mundos insana vorat, nescitque libido
 Imperii constare sibi. mox sava miscellos
 Exercet censura reos, poenasque relaxat
 Divitibus. quoties indignis premia cedunt,
 Et probitas contempta luit! quàm limina Reges
 Ambitiosa terunt! quàm se regalibus illa
 Infert vestibulis pestis, qua grandibus ara
 Faucibus & pandis deglutit rictibus aurum!
 Hac tua; Cyre, domus. tali penetralia fervent
 Remigio scelerum. tales invidor ad artes.
 His mea rura carent. non ista piacula damnant
 Agricultam. si rusticitas tibi spernitur insons,
 Hac liceat, sine labe, frui. venerabilis aula est,
 At metuenda magis. multo spectabilis auro,
 Nec minus & vitiis. quos vult, extollit in altum,
 Ut modò praecepit. Ne splendida tecta pyropo
 Objice, barbaricisque intexta monilia bacis,
 Plus secura suo est agrestis villa colono,
 Nec custoditum cataphracto milite limen.
 Si te Persa colit, si te veneratur Orontes,
 Et qui Phryxam Thrax accolit effusus Hellen,
 Quos metuas, regnator habes. sint fercula mensis
 Illecebrosa tuis. capiti non una minatur
 Sica tuo, lautisque instat cervicibus ensis.
 Plus mihi sumifero per brumam cocta camino
 Perna sapis, praestatque tuis lac dulce placentis.
 Nil moror ignota collectum carne minutal,
 Libaque, vel tortis Cerealia crustula spiris,
 Infectasque dapes moscho, lentisque ziberbi
 Sordibus, & valido viduatos fursure panes.
 Me melior natura fovet; sine fraude ministrat,
 Quicquid lata Ceres donat mortalibus agris,
 Pisa, fabas, miliumque recens, gratosque palato
 Seligo phaseolos. Superùm bellaria sordent,
 Delitiasque Iovis cocta sat lente lacesso.
 Coena mihi brevis est, properataque prandia laudo.

Es

Et quoties genio juvat indulgere, parantur
 Iuscula de raptis teneris ab ovilibus agno,
 Aut olus, aut herbis macerata mollibus ossa,
 Et pulres liquida & ventris buccella falisci.
 Pastillos fastidit ager, nardumque crocumque
 Balsamaque & crispis servata unguenta capillis.
 Hac oleat, male quisquis olet. mihi barbigers hircus
 Suavius oppedit, quam qui Ruffinus in aula
 Ambulat & pinguem spargit per strata Sabaum,
 Viscosisque Arabum tingit sua tempora succis.
 Bella probas, fusoque undantes sanguine campos,
 Commissasque acies, & castra minantia castris.
 At bellare furor, rabies pugnare ferarum est,
 Non hominum. nulla populos collidere causa,
 Impia flebilibus miscere incendia bustis,
 Crudelesque animos humano sanguine pasci,
 Turpe ferumque puto. non hac mihi barbara laudis
 Materies, non illa placet quesita cruento
 Gloria flagitio, & tot cadibus aucta potestas,
 Quosque sibi struxere nefas vitiumque, triumphis.
 Exeat in cunctas diffusa potentia terras,
 Hic te Thermodoon, illic agnoscat Hydaspes,
 Ad Gangem tua castra loca, vel Phasidis amnem;
 De puncto labor omnis erit, spatioque sub isto
 Sceptra, pedum, pastor pariter concluditur & rex.
 Sors privata mihi; tantoque beator omnem
 Invidiam secreta fugit. bene vixit ab isto
 Qui semotus agit strepitu. tutissimus ille est,
 Qui latuit, notusque sibi est. non ille favori
 Servit adulator, regesque abjectus adorat.
 Cum Iove res nobis. Superos oramus. amicos
 Poscimus Æolios fratres, Solemque, Notumque
 Imbriferum. placidi nobis clementia cœli
 Sufficit, atque isto rerum tutore beamur.
 Sic primi vixere patres, & pastor Amyntas,
 Daphnis, & Admeti tauros qui pavit Apollo,

Et cum Pane Cyclops, & custos Virginis Argus.
 Iapetusque senex. bobus diffindo paternis
 Rus modicum, nec me sumptis in fœnora nummis
 Sorbet edax usura. ferox cum concutit urbes;
 Odrysius, non me litui, non classica inermem
 Sollicitant, armantque manus hastilia nostras.
 Non tumidum ratibus teritur mare. rostra, curules,
 Et qua clamoris fervent fora turbida rixis,
 Et populi vito fastus ciuesque superbos.
 Hoc potius cura est: ulmis adungere vites,
 Aut procul errantes per roscida prata bidentes,
 Aut spectare alta pendentes rupe capellas,
 Aut plantare pyros; vel falce recidere quicquid
 Frugiferum minus agricolæ bis vota sefellit.
 Cum libet, ærii mellis coelestia dona
 Colligo, Cecropiosque choros per prata, per hortos
 Ponè sequor, videorque aliquid, te principe, Cyre,
 Dignius adspectare. ducem re, emque severi
 Agminis, obsequiumque noto, curaſque volantum.
 Iuratamque fidem. domino cum mollia donant
 Vellera lanigera pecudes, holoserica sperno,
 Palliaque & Tyrio vitiatas murice vestes.
 Cum caput Autumnus maturis extulit uvis,
 Poma fatigatis carpo pendentia ramis,
 Ebriaque aggestis spumant mihi praela racemis,
 Quos tibi, Bacche pater, sibi vel, Sylvane, socramus.
 Fessus in umbrosis depono membra salicis,
 Vel viridi recubans patula sub tegmine buxi
 Natura contemplor opus, Divûmque labores,
 Quæque fluant in nos mutato sidere causa.
 Hæc inter celsis labentes montibus undæ
 Lenè strepunt, captaque avium concentibus aures
 Invitant placidos ad dura cubilia somnos.
 Cum glacialis hyems imbres noctesque nivesque
 Comparat, & mundi facies ignava colono est,
 Retia rara plagas veniente tendimus urso,

Auritos sequimur lepores, damasque fugaces,
Aut capreas pavidas, aut altum in cornu cervum.
Tunc candent silva, tunc formosissima tellus
Albicat, & niveâ canent arbuta pruinâ.
Tunc epula cellaque dapes promuntur inempta,
Et nostras recreant innoxia fercula mensas,
Nunc patuli caules, nunc tuta à frigore rapa,
Nunc raphani & variis ovum tractabile formis
Non magis Eoo collectis littore conchis,
Aut Afrâ delector avi. nil picta murana est,
Nil fastiditi Damonis gutture nulli,
Et scarus atque alio venientes equore rhombi.
Est aliquid, fateor, Regi placuisse. sed ille
Quàm princeps fluxusque favor! vicinior ostro,
Proximior tumulto est. magnæ sunt regibus ira.
Difficile est lenire graves. sine sanguine nescit
Placari vindex animus. saturabitur hoste,
Quem necat. & poenas repetit vindicta feroces.
Tu tibi rex sis, Cyre, tibi prosperrima currant
Secula, perpetuisque fluant applausibus anni,
Damonis sua rura placent. nihil amplius opto.
Posi summa mei est, cultura feracis agelli,
Et pecus & pleno turgentes ubere vacca.
His studiis beor. haud alium me rustica mater
Edidit, atque istas genitor produxit in artes.
Delicia, luxus, Rex, purpura, sceptrâ valet,
Hæc postquam Damon fuit opportuna locutus,
Quæ quondam docuit senio venerandus Amyntas,
Deserit Aspasiâ. faciesque angusta theatri
In juvenem conversa fuit. Rex ipse severas
Horruit ad voces & acuti verba bubulci.
Ante fores pilent & sonant, curruque superbo
Ad patrios vehitur Medo comitante penates
Magnanimus pastor. cui munera congrua Princeps
Adiicit, in mediæ signatos fronte caballos,
Iugeraque & villas & prædia. quicquid amari

*Agricolis solet & studiis agrestibus aptum est.
 Diditur in terras rumor, nupsisse potenti
 Aspasiam, & stivam impositâ regnare coronâ,
 Reginas à rure peti, cum face tiaras,
 Cum stabulo mitram, cum vomere sceptrâ coisse,
 Immensumque regi socia sub Phyllide mundum.*

*Ringitur impatiens Livor, per regna, per urbes
 Mussitat, & forti nimis invidiosa secunda
 Improbâ garrulitas, celeris mendacia fama
 In partes vocat, & rapti scelerata pudoris
 Arguit Aspasiam. thalamis regalibus, inquit,
 Rustica subrepsit pellex, pro virgine lenam
 Cyrus habet, recubatque istis nova Thais in ulnis.
 Hæc iterat, vocesque suas exaggerat audax,
 Nec sibi ficta timet cunctas deferre per oras,
 Spargere per vulgus querulum, coetusque loquaces,
 Patricias implere domos. assibilat aula
 Ocyus. ingentem percellunt murmura Regem,
 Credulaque admittit mendacem regia culpam.*

*Quid faciat? nec enim fama temerarius audet
 Rector habere fidem; & potuit modo tale vereri
 Suspicio, dubioque hæsit sub iudice causa.
 Ad Superas itum est occultaque numina. summos
 Sollicitat mens cæca Deos, verumque reposcit
 Ex adytis. Nam lucus erat, quâ maxima spectat
 Icarios fluctus Ephesus, lucoque propinquus
 Mons sacer, Oceanus cujus latus alluit unum,
 Præcingunt aliud frondes. hic pendula celsæ
 Canna loco, & servata diu vocalis arundo
 - Edebat vel acuta suos vel rauca susurros.
 Si foret insontis nulli temerata puella
 Virginitas, suaves reddebat tibi a cantus,
 Absolvitque Deus culpâ. si mollior illa
 Succubuisse viro potuit; cœu conscia pravi,
 Tibi funestum ructabat arundine carmen.
 Hanc isto Deus Arcadia suspenderat antro,*

Pan ovium custos. hac læsi signa pudoris,
Hac voluit castam miracula prodere nuptam.
Huc abiit, magnâ matrum stipante catervâ,
Nil metuens Regina. Duces comitantur euntem,
Spesque suas frangunt mixta formidine Persæ.
Interea dum carpit iter, velocior antrum
Occupat impostor, cannasque & arundinis omnes
Sordibus & crassa ductus uligine complet;
Mutaque jam poterat vocalis canna videri.
Vt venere viri, propiusque in limine rupis
Constitit Aspasia, & jam conscia numina supplex
Et testes vocat ore Deos. patuere caverna
Ilicet, & streperi, laxato cardine, postes
Monstravere viam; latebrisque admissa profundis
Fare, ait, atque mea fatalis fistula causa
Accine. si nostis Superi, & mortalia facta
Adspicitis, virtusque Deo rectumque probantur;
Rumpe tuam, jubeo, gracili modulamine vocem.
Dixerat: extemplo modulis cœlestibus omne
Insonuit latè specus, & vocalis arundo
Facta fuit, vomuitque ingestas tibia sordes,
Virginis illasum cunctis confessa pudorem.
Non alios cantus udâs in vallibus Hami,
Strymona vel propter, vates Rhodopeius olim
Threicia lusit cithara, non clarus Arion,
Non Linus, & plenus inflans pulmonibus utre
Marsya. concurrunt capta dulcedine tigres,
Et rabiem posuere fera. stetit unda canenti,
Ripaue odoriferi stupuit vicina Caystri.
Mitior adspirat Zephyrus. circum omnia fœtu
Putescunt virgulta novo. quin pollice nunquam
Attacta cecidere rosa, violaque decentes
Aspasia cinxere comas. quacumque modesto
Incedit generosa gradu, grex castus Amorum
Advolat, & calathis fundit violaria plenis;
Innocuos testata sinus. hic candida spargit

*Lilia, narcissos alius floremque ligustri.
 Sic Cyro dilecta redit. tot testibus orbi
 Extulit inculpata caput. diadema resumit :
 Scandit ebur regina : suis se gentibus unam
 Consiliis factisque probat : cum Rege marito
 Ius loquitur populis : in partem femina regni
 Accipitur. solus conspectu leditur isto
 Livor, & injecto constricta Calumnia freno
 Mutescit, mordetque suas irata catenas.*

C Y N I S M V S,

Sive

C R A T I S T H E B A N I,

Cynici Philosophi, &

HIPPARCHIÆ THEBANæ,

Cynicam Philosophiam amplexæ,

N V P T I Æ.

Quid septemgeminas miraris, Græcia, Thebas?
 Sidonique stupes bellaciarum mœnia Cadmi,
 Et natos tellure Duces? dirisque recentes
 Cadibus immaduisse viros? quid regna profanis
 Decertata odiis fraternaque iurgia jactas
 Oedipodæ confusa domus? nec Tydeæ famæ
 Eximis, Argiæque thoros, multisque misellam
 Cladibus Antigonem? quid mixtam conjugem magno
 Alcmenam, Thebanæ, crepas, & fulmina molli
 Fracta manu tenerisque Iovem latuisse sub ulnis?
 Creta, sile; quamvis fœdi solentur amores
 Pasiphaen, fallatque suum regalis amantem
 Fœmina. non ultra Stygio nuptura Tonanti
 Persephone formosa timet disparque cubile
 Cyclopis Galatea fugit. confundere fas est
 Corporaque & thalamos; nec vult jam forma pacisci,
 Sed ratio; lectumque sibi Sapiëntia sternit,
 Dū sponsum cupit esse Cratæ. Quæ monstra jocantes
 Porten-

Portendant populis Superi ! quis devius error
 Natura pervertit opus ? quonam omine ludit
 Caca Venus ? poscitque sibi deforme cadaver
 Virgo decens, rigidisque optat complexibus abdi ?
 Des quemcunque virum, nullo discrimine Cypris
 Æstuat. in tetricis inventa est gratia membris,
 Et splendor suus in turpi est ; maculasque notasque
 Laxat amor, distorta probat, vilissima constans
 Diligit ; & forti spernens mortalia risu,
 Indecori sub pelle Deos Hipparchia prudens
 Repperit, ac lacerata trito sub tegmine vestis
 Non hominem, sed numen amat, secretaque Divum
 Consilia & Cynica scrutatur dogmata secla.

Dicite sublimes Theba, quibus arserit illa
 Ignibus, & quali sapiens flagra verit aestu,
 In solum conversa Craten. Tuque optima mundi
 Diva, procellosi soboles clarissima Nerei,
 Da fontes, Citherea, novos ; portentaque rerum
 Concubitusque truces aperi. ne balsama nuptis
 Aut flores adsperge meis, myrtumque crocumque
 Pallentesque feras violas. non ante penates
 Pompa sonet, vel cincta suis pilenta ministris
 Præradient ductura nurus. non turba coruscas
 Attollat festiva faces, madeantque Lyæo
 Atria, non opibus preciosa cubilia surgant.
 Barbaricis dubiisque errent opsonia mensis.
 Paupertas de fonte bibet, dapibusque fructur
 Simplicibus generosa fames ; quin pera, bacilli
 Dos omnis Sapientis erunt, tenuisque severi
 Umbra supercilii nostros abscondet amantes.

Postquam parva quies Grajis, summumque cacumen
 Nacta fuit magnis Sapientia nixa magistris,
 In partes abiire scholæ ; verumque videri
 Non simplex potuit. solvit discordia mundum,
 Auctoresque suos rixans doctrina diremit.
 Namque aliis errare animas per corpora menti

Immo-

Immotum fixumque sedet, nec viscera condi
 Visceribus lenes cupiunt. pars omnia nasci
 Credit aquis, rerumque uni primordia debet
 Oceano. terra potius natalibus alter
 Incubat, aut mundi deducit semina flammis.
 Huic placitum fortuna facit; nec gnara Deorum
 Religio incerto volvi vult omnia casu.
 Alligat hic fato causas, hominumque labores
 Subdit sideribus melior. quæ cura beatos
 Reddat, an humanas tranquillet gloria mentes,
 An luxus populator opum, vel sæva cupido
 Indomiti census, vel plausus nescia Virtus,
 Quaritur. ille Cleantheæ subsellia portæ
 Et Stoam tonat. ille sui præcepta Lycæi
 Colligit. ancipites triplex Academia voces
 Ventilat. ingenti se iudice quisque tuetur,
 Quodque tenet, doctore probat. Distinguitur ordo
 Porticibus, limenque suum diuisa sequuntur
 Agmina, Socraticâ quotquot fluxere cathedrâ.
 Nec solum fors ista viros & mascula torfit
 Pectora; se tantis illustris foemina miscet
 Partibus, & Cynico præstans Hipparchia tandem
 Annuat, ac duri thalamosque ac sensa mariti
 Occupat, & miseri felix fit conjugis uxor.

Illa Cupidineos inter pulcherrima cœtus,
 Centum adamata prois, centum prælata puellis,
 Tot potuit sprevisse procos. despecta potentum
 Fœdera patritiæque preces. non fulgida vestis,
 Implicitumque comis aurum, non dives Hydaïpes,
 Magnificæque trabes picturæque columnæ,
 Imperii decus & consors promissa potestas,
 Spem fecere thori. non illi ducere doctâ
 Fila manu, aut tenues percurrere pectine telas,
 Aut saturata croco velamina texere pernox
 Cura fuit. monitis animum cœlestibus implet,
 Socraticosque bibit mores. non volvere libros

Desinit,

Desinit, antiquis vestigat prodita sedis,
 Cunctaque Cecropia relegens arcana senectæ,
 Natura rimatur opes, cœlumque Deosque
 Et vitæ melioris iter; cur fleverit orbis
 Fata senex, nostros alius deriserit actus,
 Chrysippos, Stilponas, inexplicitosque Platonas,
 Italicique soli patres. sordescit amator,
 Hac cum virgo legit. patitur Cadmæa repulsam
 Nobilitas, nec grata ferunt responsi curules.
 Sic præfracta stetit, solers cum sperneret uxor
 Dulichios Samiosque & quos tulit alta Zacynthos,
 Antinoique minas. tales Atalanta Pelasgos
 Noluit, & quamvis Phœbus donaret Amyclas,
 Mars Rhodopen, geminos renuit Proserpina Divos.

Fortè pater, dum læta parat convivium, longo
 Ordine disponit proceres, quos inter honorum
 Contemptor sedet ipse Crates, nec dogmate dispar
 Filia, & arrestas præbet sermonibus aures,
 Vni intentæ Crati. patrii primordia regni
 Dixerat Archidamus, struñasque Amphione The-
 Et fratrum crudele nefas ac nescia sceptrâ (bas
 Ferre parem, veteres Alcon reminiscitur ignes
 Exstinctasque faces Herus, adversaque flammis
 Æquora. lascivas Ephyræ Laidis ades,
 Venalemque levi preciosam Thaidæ Grajo
 Inter pocula refert Lasius. mox Isthmia Chalcon
 Præmia & Elæa recitat certamina palma,
 Fumantesque rotas attritaque littora cursu,
 Et rapidos Hieronis equos. Tum docta resolvit
 Ora Crates, quantumque aliis deformior exstat,
 Hac loquitur melius: quæ nos, quæ causa creavit
 Sidera, quæ medio terras librarit inani
 Abdita vis: quam se spatiis immanibus æther
 Explicet: ut vastos mens exporrecta per artus
 Molem agitet: cur discretis cœlestia currant
 Corpora corporibus; varios Latonia vultus

Induat, & fratri mediis concurrere signis
 Horreat; unde maris, quos hora reciprocatur, aestus;
 Quae tempestatem rabies Caurosque furentes
 Praecipitet, cur flexa ruant de vexasque ripis
 Flumina, & illumes scandant vestigia fontes.
 Hinc aperit, quam sint aurai simplicis illa
 Reatrices fautorum anima; cur sola seipsam
 Norit & aspectet ratio, per regna vagetur,
 Circumscripta domi; parvaque resonat in aula
 Rerum mille notas; quas mox depromere possit,
 Cum volet: an membris herens mortalibus una
 Involuat se clade ream, num funeris expers
 Aetherea felix caeli statione locetur.
 Nec non & mores hominum, deliraeque falso
 Secula & immersum vitiorum gurgite vulgus
 Perfricat, utilibusque monet praeponere rectum,
 Pauperiemque bonos doctor commendat in usus.

His Sapiens cunctas dictis erexit, & omnis
 Postquam exempta fames epulis, Hipparchia totum
 Possedit commota virum. mens omnis inerrat
 Vultibus, & quamvis posset timuisse docentem,
 Ardet amans. haerent infixae pectore voces,
 Verbaque, & egregii gliscunt occultius ignes.
 Sapius absentem memorat velletque loquenti
 Ire comes, magnos altis persape medullis
 Erucat gemitus, & primi ignara calor.
 Diffidit malefana sibi. nunc damnat amorem,
 Nunc probat. invisae est sperati forma mariti,
 Sed potior doctrina placet. contraria votis
 Expetit, atque animum nunc huc, nunc dividit illuc;
 Quamque odit refugitque, cupit; culpamque facietur
 Confessus secreta rubor. nos agra quietem
 Surripit, & nullum misera dat flamma soporem.
 Abrumpat festina moras; sed saucia castus
 Corda pudor revocat. jam victa modestia sexus
 Succubet imperio Veneris; sed iussa retrahit

Vir-

Virginea gravitatis honos. Ergo, Ibimus, inquit,
 Amplectarque Cratem, & tumidis audacia labris
 Basia defigam supplex? non talia mater,
 Non velit hoc charus genitor. quonam usque, ve-
 Cunctaris mea vota, pater? quid differo jungi (rende,
 Nobilibus? tantasque preces implere recuso?
 Ecquid Agenoreæ lectissima nomina gentis
 Seligis infelix virgo? moremque secuta,
 Eximium forma juvenem & florentibus annis
 Postcis, & angusta frueris jactantior aula?
 Heu! quid agam? num luxuriam fastumque jocosq;
 Divitiasque leves, irritamenta malorum
 Experiar? rursusne procos contempta priores
 Admittam facilis? non hoc calcator honorum
 Sæserit hic animas; tugurique habitator & hospes
 Magnarum securus opum; non doctor Hymetti,
 Quem dira in fontem dudum rapuere cicuta.
 Te sequimur, gibbose Crates. tu pulcher haberis,
 Tu dives, qua parte sapis. te iudice parvo
 Vivitur, & vili concedit purpura panno.
 Tu nobis uno minor es Iove. præsidet orbi,
 Qui docet. Eois se latius explicat agris
 Cuncta sciens. etiam subigunt hæc sceptræ rebelles,
 Quæ motus ratione domant. te teste triumphat.
 Qui poterit rex esse sui; non indigus auri est,
 Qui caruisse volet. claro supereminet ortu,
 Simplicitas cæci stemma facit; nescitque dolere,
 Cui modicè gaudere satis. præceptor honesti,
 Me cape consortem thalami, me posthuma dicat
 Fama tuam, atque uno tecum jacuisse cubili,
 Et socias junxisse manus, fovisse lacertos,
 Teque sinus tetigisse meos. Hæc sapius illa
 Ingeminat taciturna domi, lentique videntur
 Ire dies, curruque suos non flectere Phæbe.
 Cum sedet, & tabulis quiddam consignat, aberrans
 Pingit dextra Cratem; dictis improvida miscet

Lingua Cratrem. fallax objectat inania Morpheus
Somnia; dumque silent homines, fugientibus illam
Ludit imaginibus; visusque est paupere amictu
Stare Crates, legesque suas recitare jacenti.

Tandem ait: Aptam meis querenda est nuncia vo-
Ingenio tentanda via est. si prodere semet (tis
Horret amor, scribique vetat mea vulnera chartis,
Muta loquar. laus est etiam prudentis, amare
Cautius, & sic ut possis celasse videri.
Est sua vox oculis, est risibus insitus ardor,
Nutus verba facit. descunt ab amantibus artem
Plurima. nos Cynico nostros testabimur ignes
Floribus, & pro me cupiet Pomona procari.
Hac interpretes erit taciti facunda doloris,
Arbitra conjugii. capta est Schoeneia pomo,
Et pia Cydippe. quin inter florida rura
Melliferosque thymi campos & gramina veris,
Sicaniam teter sponsam Summane coronas,
Ignaramque rapis. Vix dixerat; ocyus omnes
Colligit Aoniis fragrantem montibus herbas,
Delicias, Aurora, tuas, quos Phocis odores,
Quos Parnassus alit, quae pinguis Achaëa mittit
Munera, vel Sicula pubescunt latius Hybla.
Colligit in calathis violas, casiamque rosasque,
Quales ipsa tibi Cypris donasset, Adoni.
Colligit hic niveos, hic luteolos hyacinthos,
Pomaque lecta manu, quae vel Phœacia vincant.
Omnia quæ docta format solertia dextra,
Ut Veneri placuisse queant. sua brachia nocturnis
Implicita fertis hederæ, promittit amores
Myrtus, & humidulis vacciniæ mixta ligustris,
Ex quæ flammeolæ convivent vertice calthæ.
Fortè alibi è pomo sculptam circumdabat Ægon
Phyllida, vel pulchram tangebatur Tityrus Eglen.
Forsan vimineo Martem cum Cypride toro
Strinxerat, aut tepidæ Daphnen predebatur Apollo.

Tum

Tum Cydnen vocat, & nitidis digesta canistris
 Mittit dona Crati; quo se cognoscat amari,
 Vel donis illectus amet. Stat torvus Alexis,
 Et tantas fastidit opes & dona ferentem.
 Dumq; apinas hominum, dum Divum cogit ut iras,
 Aut Superum mediis mentem penetrabilibus infert:
 Nec domine secreta capit, nec munera curat,
 Aut, quæ Dadaleis vasfra occultaverat herbis
 Sedulitas commenta, notat, Cythereia risit,
 Riserunt una Charites. hæc molles everis
 Esse jecur negat. hæc succo meliore creatum
 Dicit Aristippum. frigent subsellia, clamat
 Euphrosyne, servumque refert Polyphemon amasse.
 Ipsa suis fertur risisse Hipparchia ceptis,
 Invenit quo sit por veniam. non congrua sentit
 Se misisse Crati. nec enim vel peccine Mavors,
 Aut Iuno frameis, vel divo fulmine Pallas
 Debeat, aut viridi placari Stoa ligustro.
 Quid faciat? quæ lenta prius celaverat æstum,
 Iam decepta furit. Superest, ut cominus (inquit)
 Bæotum Paphis cor impenetrabile telis
 Adspectu propiore domem. flagravît Iason,
 Ut vidit. Telamona oculi traxere procaces
 Hesiones, Paridemque Helenes, & Castora Phœbes.
 Surgit, & exemplo patriæ pro moribus urbis
 Eligit ornatus, quales venerabilis olim
 Sestia, Cecropidumque nurus gessere superba.
 Stringit honoratos in nodum fascia crines,
 Et Tyria velat candentia tempora vitta.
 Inserit hic gemmas, & eburnea colla monili
 Circuit, & sulva subnequit jaspide pectus,
 Sic fors en placitura Crati. non dignior aula
 Frontis honos; roseo depictis sanguine malis
 Candida temperies inerat, laxataque palla
 Indignam verrebat humum, non improba gestu,
 Non tremulo lasciva gradu. Thaumantia nunq-

*Pulchrius explicuit latis mortalibus ora,
 Aut Thetis Æmonii vadens ad limina Pelei.
 Talis adit quaritque Craten. occurſat eunti,
 Per fora, per vicos graditur; modo lumina coram
 Objicit, & modo tranſverſis aſpectat ocellis.
 Itque reſcitque viam toties, ſequiturque prætique,
 Si qua truceſcem mollire queat, viſuque ſeverum
 Leniat. ut prudens ſtabuli pecoriſque magiſter
 Excitat armentis rabiem, cum primus amoris
 Afflat odor nares propius penitusque medullas
 Vrit. At ille ſuis monitis immota gerebat
 Peſtora, non aliter, quam ſi Marpeſia tundas
 Saxa vel Ionii latus implacabile dorſi
 Adria. non unquam adſpectu dignatus euntem eſt.
 Non caput obſtipum flexit, non obviuſ ire
 Geſtuit aut placida gradientem voce ſalutat.
 Ter conata fuit ſacti recludere cauſas,
 Ter timuit. ter limen adit, ter deſerit excors,
 Vix aberat, quin illeſido ſua brachia collo
 Injiceret prior, & ſic inſtigaret inertem.
 Lingua, manus titubant, nondum rationis & æqui
 Immemores; coramque viro peccare verentur.*

*Deficiunt in amore doli, fraudeſque pudica
 Deſtituunt Dominam. geminis depulſa virago
 Præſidiis, per teſta, domos lymphata vagatur,
 Reſponſatque ſibi: Quæ me dementia cepit?
 Quæ me Menas agit? quo nos diſcrimine raptas,
 Diva Paphi, miſeramq; trahis? quænam iſta jocandi
 Sevitia eſt? ſemperne meiſ bacchabere rebus,
 Avertesque Craten? cur non uxoriuſ ardet,
 Aut flammis calet ille meiſ? ſine ſanguine, nervuſ
 Totuſ hebet, languet ſapiens, vitatque ſequentem,
 Sarmatica nive vel gelida Maotidis unda
 Frigidior, placitoque mihi diſſentit amori.
 Ah, nimium, Cadmeæ, times, furtivaque ſenſuſ
 Tere nequicquam duroſ, Hipparchia, tentat.*

Eloquar?

Eloquar ? an sileam ? veniam si cuncta rogandi
 Concessit Citherea viris, qua lege tacendum
 Virginibus ? cur dissimiles, cur dispare nati
 Conditione sumus ? titulo si vivere certant
 Nobiliore mares, si major gloria sexus,
 Debebat magis ille coli, debebat amare
 Virgo prior. dominis fas est occurrere matres,
 Quas voluit lex prisca pati. num Colchis amavit
 Æsonidem ? num se profugo pulcherrima quondam
 Confessa est Phœnissa duci ? num prima Phaonem
 Lesbia deperit Sappho ? tot testibus avi
 Pandar tota Crati, exemplis peccabimus istis.
 I pudor. occultis, durissima Numina, fatis
 Cogimur. heu, quantis lecti consortia constant
 Motibus, & quam non una est fortuna cubilis.
 Diligo, quem quævis Diris ultricibus uxor
 Devovet, & sponsum timeat male nubilis Ate.
 Diligo, quem generum fugiunt materque paterque.
 Affinem cognata domus, proavusque nepotem.
 Diligo conjugii poenam, cui nubere nollet
 Rancida, turpis anus. Vivum mihi postulo funus,
 Invisamque meis inferre penatibus umbram
 Molior. hoc dignam speramus conjuge prolem,
 Huius ridere libet. chari, precor, ite parentes,
 Compellate Cratem, & vestra miserescere nata
 Si vacat, hunc sociate mihi. sit foedera pridem
 Dissuasisse satis. non nunc ambagibus ultra
 Est locus. insolito thalamos tentabimus ausu.
 Aggrediar, cogamque virum, jurabit amanti
 Dextra fidem ; vel, frustrati grave pignus amoris
 Ultrix dextera erit. reddar contempta tenebris,
 Quamque suus decepit amor, solabitur ira. •
 Sic effata, manxrorantia lumina terisit,
 Subjeditque furor lachrymis. velut horrida quando
 Vis Borea ruit & fluctus ad sidera tollit,
 Illicet imbrifera componunt flabra procella.

Nec mora. magnanima præsens ante ora puella
 Adfuit ipse Crates, quem tum penetrabilibus unis
 Abdiderat genitor, diâis ut flectat amicis
 Peſtora & insano moneat deſiſtere cœpto.

Adſpicit abſcondi ſobolem ſpectata Maronis
 Filia, ſpesque ſuas inter gaudensque dolensque
 Conſtitit, attonitæ ſimilis. nunc præripit illi
 Verba pudor, nunc reddit amor. fiducia lingua
 Fraſta metu titubat. que mox collecta recepit
 Robur, & hæc orſa eſt pulſa formidine voces :

Si mea cum priſcis componam fata puellis,
 Magne Crates, thalamum di verſa ſorte meremur.
 Partes mutat Hymen. quam Di voluere rogari,
 Conjugium rogat, & leges invenit amandi.
 Non mihi Perſarum gaze, Pelopumque petuntur
 Scrinia, non epulis volupe eſt accumbere Divium,
 Aut Tyrio recubare thoro. non dedit a vivo
 Corporis arbitriis, aut ſuadens prava libido
 Virgineos hebetat ſenſus ; nec amiſſa dolosus
 Illecebris, altaque tumens cervice juventes
 Diligitur. doctis juvat impalleſcere chartis,
 Et vulgo diſtare rudi, luceſque legendo
 Fallere. diſcordes Grajorum expendere ſenſus
 Cura laborque mihi eſt. per tot ſuffragia iudex
 Œqua mente feror. dixi : Stagira, ſuperbis,
 Virtutemque cupis plauſu clareſcere vulgi,
 Atque opibus ſplendere mægis. nec mollia nobis
 Perſuaſit præcepta ſenex, cui ſola voluptas
 Dogma facit, dignosque viris effœminat actus.
 Nec dubium Pyrrhona probo ; jurataque cui vis
 Vera verba ſequor ; non deſaſſata ſilendo
 Atria. non Phariis pulſata vocabula ſiſtris,
 Non vates, Chaldaee, tuos. non quicquid aruſpex
 Garrit aut mediis Tuſcus quaſi vit in extis,
 Invenère fidem. Stoa placuere reſſus,
 Tuque Crates. nullo conſtricta licentia nodo,

Exulac

Exultat hoc animo, figendaque sensibus hausi
 Acrius; & cæpi, te praeceptore, serenum
 Lata sequi virtutis iter. Postquam omnia magno
 Plena Deo didici, puduit peccare Deorum
 Ante oculos, pravumque sequi. lasciva procantum
 Cessit turba procul. recto postponimus, orbis
 Quicquid grande putat. quicquid miserabile, pulchrū
 Censet inops probitas. erecta scientia cordi est,
 Ignaros odisse. levi mutabile sorte
 Displicet ingenium, & suetum popularibus auris
 Vesier, & latam speciem praeendere fraudi.
 Quo natura caret, modico saturata, repellam
 Omne supervacuum. tenerum patientia corpus
 Instruet, & nulli discet cecidisse labori.
 Fortunam quamcunque feram, nec lata secundis,
 Nec dejecta malis. placet oblatrare profanis,
 Et verbis mordere malos, mulcere benignos.
 Nil in morte mali est, quia praesens desinit esse,
 Absolvitque reos. ideo nec busta rogiue,
 Non poena insones, non flagra minacia terrent.
 In genibus fors ista Deum est. suprema malorum
 Grata superveniet, si non optabitur, hora.
 Discendum reor, ut juvenes mens sana gubernet,
 Soleturque senes, eadem locupletet egentem,
 Et dites ornet doctrina opulencia census.
 Nescia adulari, nullis preciore metue
 Ad nutum loquar. hac vita liberrima nobis
 Sors erit. at populus quoties me sibilat, ipsum
 Sibilo, & humanum nihil est, quod seria mirer.
 Hoc si dogma placet, cur non placuisse magistro
 Virgo sequax poterit? cur non cum dogmate possit
 Arridere tibi jam plenis nubilis annis
 Virginitas? in me nihil amplexabere, quod non
 Sit conforme Crati. me, dilectissime, me me
 Summe thori sociam, & propria dotabere secta.
 Tota forem Cynica, hoc unum si foemina possem.

Non adamare Craten. uni huic succumbere culpa
Cogimur. hunc unum liceat sperare dolorem.

Talibus orabat, tales Hipparchia voces
Edidit. ast illi gelidus per dura cucurrit
Ossa tremor, sensitque sibi prae fracta moveri
Corda Crates, tetricum magno si pectore possit
Excussisse Deum. Quid me, nitidissima, quid me,
Inquit, amas? vivis cur jungi mortua poscis
Corpora corporibus, studiisque illudis amantium?
Nubendum, sed sorte pari. tam dispare teda
Iurgia lectus alet. similis concordia forma
Nec lit amicitias; in visaque gaudia discors
Vultus habet. semper deformis vile mariti
Est precium. jus omne sibi formosior uxor
Vendicat, hac metui cupit, hac patrimonium cultas
Lancinat, hac alio peccantem flectit ocellum.
Hunc petit, huic petitur. completitur Amphitrite
Nerea, sed pulchrum. juveni resonabilis Echo
Commoritur, cur? pulcher erat. formosa Lacena
Formoso nupsit Paridi. me territa mater
Horruit, ut vidit genitum. risere propinqui
Has in fronte notas, hoc pandi dedecus oris,
Informesque manus. defluxit gratia simis
Naribus. hac turpi facies larvata colore est.
Prodigium est, quodcumque vides. En, adspice nu-
(Et simul à fœdis projecit pallia membris) (dum.
Hic tuus est, insana, Crates. quocumque tueris,
Portentum ferale traho. qua pagina talis
Vlla viri meminit? quibus unquam secula terris
Conjugio junxere parem? quid? ne qua vacares
Pars ignominia, scapulis intexuit error
Hoc onus. hunc pressa valide cervice revinctum
Vix humeris portamus Athon. sic rideor, alter
Enceladus Briareusque vocor, sum sarcina partim &
Bajulus ipse mei; &, qualis Berecynthia mater,
Turriger incedo, gibbo prostante, per urbes,

Prægre-

Prægregiorque mihi. videor de parte renasci,
 Et prodire novus. spectata distorta meorum
 Crura pedum, curtumque femur; nec vergit in æ-
 Cum librare volo, corpus damnabile lances. (quas,
 Non mihi Acidaliis fibra caluere favillis,
 Non Veneris lusus, Veneris nec præmia novi.
 Conjugis officio fungi, res proxima valde
 Servitio est; nomenque patris, me iudice, vox est
 Mancipii. crescunt pariter cum prole labores
 Ærumnaque novique metus. si femina mundi,
 Si rerum studiosa studes cognoscere causas,
 Calibe nil melius vita; nec, conjugis illa -
 Ingenium nescire, nefas. Mihi ducitur ætas
 Inconcussa malis; tu mollis, compita, venusta es.
 Aptæ jocos. tibi post foecunda tot oscula matri
 Esse licet; mihi nunc in rugas fluxit aniles
 Annorum series. Cynico plausisse docenti
 Res facilis; sed jussa sequi rigidissima, grandis
 Est operæ. sunt farra meis data fercula mensis,
 Sunt pictæ lugubre fæba, fatuique saporis
 Beta. domus mihi nulla. vagor per rura, per agros.
 Advena sum, quocumque feror. calcare pruinas
 Hybernasque nives, sulcis committere plantas,
 Sunt studi documenta mei, mihi culcitra saxum.
 Aut cunctis commune solum. pars una peculi
 Palliolum est; peræ est, pars altera; tertia stipes.
 Quod reliquum, Tethys habet; omne à flubibus au-
 Tunditur, abstrusis effossa pecunia terris, (rum
 Ne noceat, rursum cæca occultatur arena.
 Vis turpem, vis virgo, inopem? vis pauperis heres
 Esse fabæ? aut, mea quem circumfert dextra, bacil-
 Ne, mulier, tam dura tue præscribe juventa • li?
 Imperia. auspiciis, reor, & Iunone secundâ
 Deberis procerum thalamis. hoc vota parentum,
 Hoc audes spondere Crates. his annue, meque
 Desine teque tuis incendere, Diva, querelis.

Illa refert. mihi nudus, inops arisque larisque
 Diligeris peterisque, Crates. si forma laborat,
 Forma bonum fragile est. si vultu credimur esse
 Dissimiles, hac culpa Deum est. si turpis haberiis,
 Nil ego turpe puto, quicquid splendet honesto.
 Non ego formoso quicquam debere marito
 Sponsa velim. qua forma negat, doctrina resarcit
 Pulchrior. incomptum certe dilexit Ulysses
 Icaris, & nitidam torvus Minoida Theseus,
 Loripedem regina Paphi. pro conjuge nonne
 Bella Pelethronii Lapithæ gessere, trucesque
 Semi-viri? & rutilos capulis radiantibus enses
 Pro sexu strinxere meo? cur vincula leli
 Displiceant? non fas sapientem spernere, quicquid
 Coelicola sancere graves. si foeda voluptas
 Crimen habet, sine crimine ama. si tempora somni
 Deploras periisse tibi, vigilabimus ambo,
 Aut noctes partire mihi. quid ferda, fabasque
 Objicis? hæc mea sunt bellaria. porridge lentem,
 Ambrosia est. da fantis aquas, venerabile labris
 Nectar erit. natis malim, quam vivere factis
 A lixa dapibus. laices si vola ministrat,
 Natura famulante bibis. sic publica mensam
 Sternit sponte parens, ciceremque apponit inemtum;
 Et porrum & mixtâ cichorea salubria malavâ.
 Si domus, hospitiumque tibi, si recta negantur,
 At cœli convexa patent. quæ fabrica magnicum
 Clausit Alexandrum, nos fornice claudis eodem,
 Nec dedignatur socios. Te pallia velant
 Sordida; sed doctæ radiantia lumina mentis
 Illustrant alta pressas caligine gentes.
 Si sors sit Neptunus opes, si gurgite mersas
 Fluctus habet, non te gerges corruptior ævi
 Transversum in fraudes rapiet. communia Divis
 Omnia solus habet sapiens, quos fecit amicos,
 Custodesque suos, qui summus regna gubernat
 Iuppiter.

*Iuppiter, hic tuus est. paribus distamus ab illo
 Passibus. agnatus Superum est, & proximus haeres
 Iustitiae cultor. baculo quo niteris, aquas
 Sceptra Ducum, & regum trabeis securior audit.
 Maeste Crates, nec te pigeat pepigisse jugales,
 Thebano plaudente, manus. miserere puella,
 Quam neque luxuries vitiis, nec gloria fregit
 Improba flagitiis, odiisque audacia vertit.
 Tres sumus imbelles numero. sine conjuge virgo,
 Hinc pater, hinc genitrix. tres solus perdere in una,
 Tres servare potes. per conscia numina iuro,
 Socraticumque Deum & Cynice subsellia turba,
 Conjugio me, magne Crates, dignare superbo,
 Ut dicar vixisse tibi. sin flectere nondum
 Vota precesque valent, tedas misera inter & ensem
 Abrumpam cum morte preces. sejungar amanti,
 Cui iungas me, save, vetas. amplectere sponsam,
 Aut si, quam vivam voluisti spernere, perges
 Post obitus odisse meos, age, barbare, calca
 Exuvias, pedibusque exosum trude cadaver.
 Sic moriens merear veniam, facinusque cadentis
 Excusabit amor. pro me despecta loquetur
 Infelix Dido, & sociâ circumdabit umbrâ
 Pyramus, & Thisbe, tumultataque fluctibus Hero.*

*Dixit, & impatiens gladium, qui veste latebat,
 Arripuit, tum membra Crati formidine solvit,
 Arrectaque stetere coma. pater obvius unum
 Exorare Cratem, genitrix lenire precando
 Nititur, & rigidis extorquent foedera pactis,
 Omnes, triste per a:gurium, quid femina possit
 Sollicitis voluunt animis. gens mollis Amorum
 Advolat, & celerem, quâ pars est levis, sagittam
 Torsit, & admissa labefecit cuspide gibbum.*

*Cessit Sponsa Crati. Cynico matrona paratu
 Ambulat, & tali gaudet comes ire marito.
 Illicet impexi fluitant per colla capilli.*

Frons auster a minis, horrescit dextera fuste.
 Sordida rugosam constringit fascia vestem.
 Explet fonte sitim. nudis per compita plantis
 Ingreditur. non invisa mala frigora brumæ,
 Solstitiumque timet. designat tempora cœna
 Sola fames. patulo placide condormit uterque
 Sub Iove, & humana subsumant crimina scena.
 Iam rident. Criticos, genus implacabile nugis,
 Grammaticasq; tribus; qua dum scrutantur Vlyssis
 Fataque fortunaſque, ſive discrimina vite,
 Et caſus neſcire volunt. jam murmure mordent,
 Quis ſua compositos modulatur tibia cantus,
 Vita modos violat; qui cœlo tempora donant
 Sideribusque vacant toti, nec proxima curant,
 Quæ ſunt ante pedes. etiam ſacundia fallax
 Vapulat, & quicumque palam declamat honeſtum,
 Nec facit. agnoſcunt Gynicum palatia dentem,
 Privatique lares. his currit moribus ætas
 Ambobus, vivunt hac paupertate beati,
 Pallioloque Crates recubat conjuxque ſub uno.

R H A D A M A N T H V S M O L L I O R,

Sive de Raptore duarum Virginum
Melitenſium,

TRYPHOSÆ & IOCASTÆ,
I V D I C I V M.

Æ Ace, cui rigida radiant ante ora ſecures,
 Nec peccant impune mali; qui triſtibus
 Vmbris

Fata legis, vitaſque animarum & crimina diſcis:
 Da veniam, Iudex, miſeris, cauſaſque nocentium,
 Et formidat a differ ſuffragia vocis.
 Laxent terribiles immania Tartara poenas.

Non

Non jecur abreptas Tityi sibi crescere fibras
 Sentiat. aternis fessum dissolve catenis
 Thesea. Tantalicis cessa subducere labris
 Pocula, nec praeceps Ixiona torqueat orbis.
 Eumensidum compeſce faces, crebrique parumper
 Sedentur gemitus, nulloque frementia luctu
 Condonent fonti Furiarum verbera turba.
 Mitius ingenium est violata Virginis. omnes
 Pro rostris absolvet Amor. si foemina litem
 Advocet, effrenis poterit jam raptor amari,
 Et sua reddentur sceleratis premia flammis. (castas,
 Quid laqueos, Rhadamanthe, paras? quid vincla, ca-
 Flagra, cruces? quid terribiles pallentibus angues
 Manibus intentas, Hecate? mæstamque Eriphylem,
 Aut Phadram damnas tenebris? Procrinæ, feramq;
 Pasiphaën, sua vel lacerantem viscera Progen?
 Iam minus est, peccasse viros. jam lenius audit
 Flagitium, rapuisse duas. connubia stupris
 Succedunt, duplexque nefas facundia mollis
 Diluit, & pulso tandem lictore triumphat.
 Non jam rapta velit Phrygias excindere matres,
 Argolicas armare rates, evertere ferro
 Pergama & iratas odiis implere Mycenae
 Virginitas, oblita mali. non arma reposcat
 Calcatuſ funesta pudor. placabilis ipsum
 Exorat Minoa Venus, tetricumque tribunal
 Fleclitur, & peccatis Sponsa donatur amator.

Aurea, virtutum genitrix, effluxerat atas;
 Sanctaque simplicitas, recti reverentia terris
 Cesserat. horrebant sub duro secula ferro.
 Et scelerum totis surgebant castra manipulis.
 Quos inter vitium rebus solenne secundis
 Luxuries, priscos corruperat improba mores,
 Exemplis animosa suis. tunc undique legum
 Incubnere mina populis. hic jura Lycurgus
 Spartano veneranda dedit, gemistque ligata

*Arctius improbitas. illic tremuere Solonas
 Cecropida, & rigidi Locrus edita Zaleuci
 Officii scripsere modum. se Creta tuetur
 Iudicibus terretque malos. rubet ipsa Draconis
 Littera, sanguineisque riget conspersa lituris.
 Tunc Gallum Druida, Pœnorum regna Charondas,
 Chaldaeos docuere magi, strinxitque Zamolxis
 • Lege Scytham, Siculisque suis praecepit Eleusis.*

*Cernitur Ionio circumvallata profundo
 Insula, quam Meliten dicunt, vicina Pachyno,
 Adversos spectans alius è fluctibus Afros.
 Cui cithara segnesque joci & genialis cordi
 Orgia, lascivique sales audaxque voluptas,
 Pigraque molities & inertia parca laboris.
 Utque fuit petulans & nil non ausa juvenus,
 Et scelere patuere viæ, visque effera fraudes
 Inuit, & inuitos rabies extorsit amores,
 Succensere Thermis potuit. dumque altera lances
 Librat & appendit culpas, manus altera ferro
 In fontes armata suo est: raptoribus ensis,
 Aut thalami facit arbitrium. iudexque puella est,
 An gladio cædi cupiat, vel nubat amanti.
 Hærent ancipites raptæ, dubiasque fatigas
 Poena duplex. nunc ira ferox condemnat amorem,
 Nunc iram condemnat amor. nunc licitor amatur,
 Nunc Hymen. exercet legis sententia partes,
 Et sequitur diversa dolor. Non illæ Menandrum
 Terruit impavidosque viri compefcuit ausus
 Horrida lex. laxat Veneri vesanus habenas,
 Et suadet pejora furor. Tryphosa ruenti,
 Mox rapitur Iocasta, duas perversus amator
 Polluit alternoque reus sit crimine raptor.
 Item causæ facit. geminata injuria pœnas
 Implicat. adversis dissentit Curia votis,
 Dum raptis diversa placent, nec nubere poscat
 Vtraque raptori, merito nec destinet ensis*

Vtraque;

ique : sed legis partem sibi vendicet una,
 rem alia ; una thori speret solatia, mortis
 ira, confundantque suas clementia voces
 actusque rigor. Tu, qua mortalia vindex
 ta notas, Astraea, & per tot crimina justos
 cumfers pernox oculos, mitique severum
 ulcæs, mihi Diva refer, qua voce Menander
 luerit sceleri speciem ; qua fronte timentem
 rruerit Tryphosa reum ; quo numine sevas
 mtuderit Iocasta minas. conscende tribunal
 rbitra, disponant grandes subsellia Patres,
 traque ferales attollant limina fascës.

Ecce, venit raptor, manibus post terga revinctis,
 allor in ore sedet, facti mens conscia vultum
 erberat, ut possit populo peccasse videri.

Qua graditur despectas humum, non lumina tollit ;
 cuncta timet pavidus, magni pars ipsa doloris
 Est metus, & poenæ gradus expectatio poenæ.

Detergit moerens lachrymas, trepidansque labansque
 Flebile suspirat, formidante (que capilli

Canissem terrore bibunt. deformat amictum

Luctus, & ante oculos lethi præsens imago

Hoc unum sperare finit. cum rostra tuetur,

Genus tremunt ; turbam cum circumspectat & ag-

Se contra missare videt, nutuque furorem (men,

Præcipit. irata lugubris scena puella

Nuncia supplicii est. metuit, ne latior iras

Dissimulet Iocasta suas. sic squallidus, excors,

Exanimis stetit Albanus, cum, iudice Tullo,

Utrices raperent Metium in diversa quadrigæ.

Talis erat facies, cum cultros inter & aras

Pallida spectaret Græcorum castra Mycenis,

Aut coram immitti jugulanda Polyxena Pyrrho.

At postquam timida rediit fiducia linguae,

Discussitque metum : Non me rapuisse negabo,

Raptor aut, nec si misero sors obtigit ista,

Mendax esse velim aut vanus perjuriam fingam.
 Si vitii blanditur amor, si nescia recti
 Est Venus, & juvenum subvertit subdola mentes,
 Peccavi minus, & culpam imperiosa libido
 Elevat, & quicquid feci, sum passus amando.
 Non meus in jugulos insonitum saevit ensis,
 Non cruda maduere manus, non are nefando
 Vendidimus patriam, aut coelo jurata sefelli
 Foedera; non trabea, non hic violata curulis,
 Turpiaque incessant alienas aUSA maritas.
 Me, fateor, pravi pellax lascivia secti,
 Subruit, & calida subnascens flamma juventa.
 Cogitur omnis amans, & duro crimen amori
 Imputat, aut fati. rapitur seducta voluntas,
 Quo trudit natura procax. delinquimus ipsis,
 Qua Superi tribuere, bonis. cur lumina nobis,
 Virginibus cur forma data est? cur gratia vultus
 Picta nitet? cur membra decor natus honorat?
 Cur rubuere gena? frons exporrecta jocatur?
 Illicibusque oculis tot fraudum arcana Prometheus
 Occulit? si quisquis amat, sceleratus habetur.
 Si rapui, dos rapta viri est. ut amabilis esset,
 Objicitur maribus mulier. plus munera Divum
 Aestimat, hanc ipsam quisquis furiosius ardet.
 Si pudor est, adamasse duas; bis dona Deorum,
 Bis dicam placuisse Deas. sum raptus & ipse,
 Et sensi me posse trahi; velut abdita saxo
 Invitat cupidum virtus magnetica ferrum,
 Aut levibus paleis se succina pulchra maritans.
 Hinc Tryphosa gravis sopitos suscitatur ignes,
 Accenditque faces; hinc se Iocasta medullis
 Insinuat formosa meis. hac frangit oculo
 Pectora, & accensos conspectu ventilat astus;
 Illa verecundis sapiens precordia verbis
 Fascivat, & quoties facundo differit ore,
 Post se corda trahit. non vult Iocasta timeri,

Blandiloquis arguta jocos. Tryphosa modestis
 Alligat imperiis animum; moresque decusque
 Ipsique virtutum, causa est erroris, imago.
 Quod si homini sit fas exemplis ire Deorum,
 Quae feci, fecere Dii. qui fulmina torquet
 Iupiter abducta Tyrio de littore quondam
 Mugit Europa, & teneros immanior artus
 Libavit pandis humeris. quin tertius hares
 Saturni, dum Sicaniâ ferus insilit Hyblam
 Fumantesque rotas caligantesque relaxat
 Acer equos, magna Cereri venerabile pignus
 Eripuit; tantique Iovi arrisere tumultus,
 Nec Parca vetuere malum. Sic maximus ille
 Incaluit princeps Erebi, mundi que potentes
 Audaces summere animos, Acheronque polusque
 Semideumque patres me peccavere priores.
 Nec, si rapta mihi fuit utraque, desiit esse
 Utraque casta sibi. mansit sine crimine mentis
 Pars melior, liberque animus divortia mecum
 Fecit, & in solo deliqui corpore raptor.
 Quod si jura reum faciunt, patrisque refellor
 Legibus, & poenam suffragia vestra reposcunt;
 Excedit jam poena modum, praeque colorem
 Lex crudelis habet. num gaudia fluxa cruentâ
 Morte luam? an Paphias ferro temerabimus aras?
 Bassiaque invitis aliquot pressisse labellis
 Nomen erit fatale mihi? quae femina philtro
 Extinxit juvenem, vos absolvistis, Athenae,
 Incolumisque evasit amans. deprensus adulter
 Mars fuit, & toto jaetata est fabula caelo;
 Attamen hoc risu facinus, non ense, piavit.
 Gaudent pulchra rapi. secat obviam gramina messor,
 Invitasque licet ferro detondet aristas
 Triptolemus. rapidis spumans vindemia dextris
 Diripitur; plenisque legit decussa canistris,
 Nec matura satis Cerealia poma colonus.

*Pabula flamma rapit, facibusque sequacibus urit
 Proxima. vim passim patitur natura, facique,
 Inque vices solers cogique & cogere gestit.
 Incubat Oceanus terra, sed laxior aer
 Oceanum premit. immensis complexibus ignis
 Aëra circumdat propior, servatque fovetque,
 Ingentesque sinus mundi fecundat Olympus.
 O, quoties lactante gemens à matre juvenem
 Abripitur, tenera cui nondum cornua ludant
 Fronte; vel imbeli lupo insidiatus ovili est.
 O, quoties cultos dum virgo perambulat hortos,
 Hic violam rapit, hic fragrans avellit amomum,
 Aut metit excelsis argentea lilia, cannic,
 Necdum facta nocens. totus raptoribus orbis
 Fervat, & haud una rapiuntur cade tiara.
 Virginitas intacta diu, nec rapta, fatiscit,
 Et senio marcescit honos, despecta senilis
 Gratia deformesque joci. speciosa venustas
 Quo nos cunq; vocat, sequimur, velut impete, turba
 Luxuriosa proci. Vos vita lubrica, Patres,
 Condonate mea. leni plus voce tribunal,
 Quam terrore valet. Melite, bis me hospita servas,
 Si superesse sinas civem & resipiscere vivum.
 Sin me vis, Tryphosa, mori; moriæ Menander,
 Abscissumque humeris caput atque exangue cadaver
 Tryphosa mitte inferias. tunc fors an amabit,
 Raptoris cum frustra leget. Sin vivere me vis,
 Et pateris, locasta, virum; venerabor amores
 Prona mente tuos. thalamo sacro pudoris
 Damna tui, & mecum exemplum memorabile sera
 Posteritatis eris. facinus prudentia clemens
 Cortiget, & cupient nobis plaxisse nepotes.
 Hæc ubi dicta dedit, compressa voce quievit,
 Sequæ pavor dominavit iners, pulsoque timore
 Arrecta sedere comæ. Nec distulit inde
 In juvenem Tryphosa loqui, sed squallida luctu,*

iereosque induta habitus. non prisca decentem
 rdebat medio succinctam corpore pallam
 ulz, neglecta pendebant vertice vittæ,
 qua minis facies, gladio truculenta rigeat
 xtera, magnanimaque agrum cor bile tumebat.
 n memor ingenio rabiem, feritate dolorem
 uxeras. haud alio Phrygium conspexit Elisa
 re ducem, Libycis aliquem cum posceret amens
 sibus ultorem. similis Cassandra Choroëbo
 est, et Phædra Hippolyto, cum pectore forti
 perneret incesta temeraria vota noverca.
 t stetit, et totam sese collegit in iras,
 talibus illa modis ora indignantia solvit :

Improbe, sæve, noxens, genitrix si lena fuisset,
 si Circe Lasque mihi, si foeda Calypso
 ipsa forem, aut quovis mercabilis ære Philænis,
 Largirer facilis veniam. nunc lesa querelas
 Orditur probitas et casta filia matris
 Heu, polluta dolet. centum dignissime pænis,
 Me pereunte, peri. non una est culpa nocentis.
 Bis, scelerate, rapis. crevit successibus ardor
 Effusus, et gemina de pubertate triumphas.
 Nil juvat errorem, sprete virtute, fateri,
 Nil gemitus commissa levant. cum raptor abires,
 Tunc decuit sentire nefas. ceu navita ventos
 Prospicit, et scopulo defleat vela latenti
 Incolumis. non te fatorum sanctior ordo
 Impulit in scelus, aut forma quasita venustas,
 Eloquii decus et quicquid mortalibus æther
 Optimus indulgit. Superos absolvimus omnes.
 Tu, tu causa mali es. fingat mentita vetustas
 Furta Iovis raptusque Deum; num fabula vitæ est
 Regula, iustitiæque modus? quid inania fundis
 Verba? vel exemplis audes pugnare sinistris
 Infelix? pœnaque studes differre rigorem?
 Omne tuis levius, quod jam decernitur, ausis

*Supplicium est. non vipereo metuenda flagello
 Eumenis atque novis acuens incendia flammis
 Sit satis in pœnam. laquei, nervique rotaque
 Verberaque & tracti loris crudelibus artus,
 Et virga lenes fuerint. Te stupra parantem
 Attoniti fugere Dii, percussa Dione
 Horruit, exclamavit Hymen, Sol palluit orbi
 Defecitque sibi. turpis quin conscia facti
 Terra suos circum maculis adspersit honores,
 Et noxam afflavit foliis. marcescere flores
 Vidimus, expirare rosas, decrescere rivos,
 Et retrò cum fonte trahi. Quò jura Deorum,
 Quò leges cecidere hominum? quid vivere nobis
 Proderit? an mixta sociis raptoribus usque
 Ibitus expertes thalami? nec tuta puellis
 Sors erit aut nostri stabilis reverentia sexus?
 Quid latuisse juvat, custodi visse parentes?
 Tarquinius si praeda sumus? si vecta quadrigis
 Sum spoliū & nullo sese secūra tuetur
 Vindice simplicitas. cur cœli dicimur esse
 Nobile depositum, terrarum gloria, mundi
 Sidera, spes & cura virū? si quælibet in nos
 Obvia grassatur rabies furtoque patemur.
 Stupravit geminas audax, unamque calor is
 Esse sui voluit solamen, ut altera præslet
 Virgo patrociniū, & defendat rapta clientem.
 Ne pereat, bis audet idem. ridentur honesti
 Custodes tabula, vitioque obducitur ipsi
 Per vitium color & judex eluditur astu.
 Vna dies ambas rapuit. jam tertia forsitan
 Rapta foret, nisi nox melior rapuisset Olympum.
 Plorare domus gemina, genitrixque paterque
 Et meus & Iocasta, tuus. tabescit uterque
 Flebilis. in quantum servaris, nata, dolorem.
 Mater ait, cui te genui miseranda furori?
 Poscite vindictam patres, ne filia vobis*

Sorre

Sorte pari pereat. vindictam poscise fratres,
Ne vitata soror generi stirpique supersit
Opprobrium. cunctos animet vindicta maritos,
Ne pavidos admissa thoros audacia scandat.
Talia saepe gemens dixit Lucretia Bruto,
Talia, Collatine, tibi, soceroque patrique.
I listor, constringe manus, obnube scelestum
Veste caput, gladioque vices ulciscere nostras.
Cade, feri. luat ense malus, quo concidit hoste
Fama pudicitiae. saturet se sanguine, quem non
Flectere virgineaeque preces lachrymaeque dolorque
Non pietas potuit. dic, post tanta fata, Menander,
Dic Paridi, sceleri quoque succensere nepotes.
Phœbe pater, quo me rapuit furibundus amator,
E fastis expunge diem. ne busta rogumque
Irradia, aeternis lateat stuprator in umbris,
Abscondat caligo reum. ne posthuma norit,
Peccari sic posse, Venus. Quid parcere demens
Raptori, Iocasta, cupis? sperasque maritum
Improba? quem leges, quem damnare curules.
Hoc violentus amor precium, dirumque cubile
Emeruit? tali infamis scortator honori
Sepositus pristina corrupta virgine tollet?
Apponetque nefas lucro? Val, prodiga fama es
Ipsa tua. nec enim crederis passa, quod optas,
Quod lasciva petis, te consensisse loquetur
Quilibet, & raptam magna ratione negabit.
Publica sic fies videntis nanix vulgi,
Atque iterum nutabit honos. meretricis iniret
Nomina suspitio, pellexque vocabere genti
Vel prostans Erycina tua. quae lesa putatur
Virgo, dolet; nolensque truci quae cessit amanti.
Hac speciem plorantis habet. tu florida Sponso
Serta paras, plaudisque tuis improvida amnis.
Comptas salis, lepidisque infamas rostra susarris,
Et Sponsae spem caeca foves. miracula narro.

Omnia jam fient, fieri qua posse negabam.
 Siste gradum, nec plena redi Latonia terris,
 Et vaga converso se trudent flumina cursu
 In caput acta suum. concurrat bruma Leoni,
 Perreptetque hyemem Cancer, ver terminet ipsum
 Amphora, & autumnos adeat cum Castore Pollux.
 Heu cœli terræque pudor. virguncula vacors
 Oscula sacrilego pendet, nova fœdera junget,
 Ut plures periurus amet. Si raptâ fuisses
 Sola, thorus poterat morti prælatus amari.
 De geminis lex nostra silet. certumque meretur
 Supplicium bis spreta Themis. superaddita noxa
 Noxa riget, facinusque capit momenta resumptum.
 Ultio debetur binis, sed nubere binas
 Iura decusque vetant. superest, ut victimâ binis
 Occidat, & thalamo excussus moriatur utrique.
 Si Iudex ignoscere amas, quis oriminis horror,
 Majestas qua legis erit? si dextera vindex
 Languet, illecebras præbebit fontibus excors
 Mollities. quam hac species? non posso perire,
 Qui meruit bis morte mori, bisque ense recidi.
 Dicite, si plures rapiat, si templa Deorum
 Involet, aut querula sit parricida noverca,
 Sat fuerit raptam molles obtinere tadas?
 Lictor, colla seca. mox tu, Iocasta, protervis
 Exuviiis nube, gelidumque amplectere corpus,
 Rasiæque in putridis figas graveolentia membris.
 Prima ego dum violor, legis diuîsa voluntas
 Arbitrii sit prima mei. Tryphosa Menandrium
 Dampnat, ut, extincto nobis raptore, deinceps
 Fausta coronati peragant convivia Manes.

Sic dixit Tryphosa gravis, vinctumque cæcenis
 Frenduit in juvenem. Tum blandè lumina torquens
 Promovit Iocasta gradum, cui gratia dispar,
 Dispar forma fuit. mitra radiante capillos
 Strinxerat, & variis Gangetica bacca figuris

Ornabat

Ornabat distincta caput. non pulchrior astris
 Vultus erat, plus labra rosis arguta rubebant.
 Ignea vis oculis inerat, poteratque videri
 Divorum nurus aut Tithono nubilis Eos.
 Rubra pererranti fulgebant serica bysso:
 Quois precium donabat acus. prænuncia lecti
 Flammæ gestabat manibus. redimita coronis
 Frons erat. hic cunctos quos tellus dædala flores
 Parturit, & vernas filo distinxerat herbas.
 Hæc nardum & grata pingebat amaracus umbra;
 Coryciumque frequens & olentis vimen acanthi,
 Et casta halantes immortalesque amaranthi.
 Vix fuerant strepera mandata silentiæ turbe,
 Arrectumque steteris compresso murmure vulgus,
 Cum sic orsa fuit felix Iocasta profari:
 Non ego cum socia Melitensem exscindere gentem
 Virgine juravi, subiectaque colla securi
 Nobilium feruisse velim. non funus acerbum
 Molior, aut tristes duri Busiridis aras
 Imbuet impatiens animus, lethique repertrix
 Verba meo quæram nimis immanisveta dolori.
 Non me Penthesilea furens, non barbaræ Colchis
 Horribilem genuit, nec quæ regalia quondam
 Ora cruentatos Thomyris demersit in utres.
 Fœmina sum. lenis misero & placabilis adsum.
 Sævius in tauro Phalaris, in carcere Sciron,
 Occulta sub rupe Scinis, dirusque Procrustes.
 Nascitur ad fructum mulier, proliisque futura
 Argumenta capit. saturari sanguine nolo,
 Quem cupiam genuisse mihi. non præfica, verum
 Pronuba sum. thalamosque mihi mansuetior opto.
 Non tumulos, Tryphosa, tuos. Libitina faceffe.
 Collige per crudos mortis spectacula Thracas,
 Aut annis effata neca. mihi læta juventus
 Serviat, & fama reparet dispendia lectus
 Innocuæque faces. stuprum lanugine prima

Diluimus. venis satiens juvenilibus ignis
 Bullit & stimulos peccanti subdidit atas.
 At rapuit. fateor. raptum peccamus & ipsa,
 Quemque prior toties virgo clam deperit, aufert
 Consilio, votisque rapit. medicina malorum,
 Et quærenda mali correctrix flamma caloris.
 Cui placeam temerata? iboro seclodor ab omni.
 Indignam fugiunt comites, innoxia quamvis
 Rideor à populo, generis fortuna domusque
 Metum tota labat. mæstorum causa parentum
 Iuncta mea est. liceat fato meliore mereri
 Conjugium, & raptum titulis expungere nuptæ.
 Tyndarus Idæo quamvis pastore Lacæa
 Rapta foret, tamen huic ipsi consuevit amanti,
 Solverat Oebalio postquam de listore classem
 Dardanius, & magna quærentur furtâ Mycenæ.
 Hestione Telamon, Briseida cepit Achilles,
 Eurytus Hippodamem, Boroas ferus Orithyiam,
 Ægides Gnosim, facilem Tirynthius Augem,
 Victoremque suum tepidumque cubile secuta est
 Qualibet, officiisque procans injuria victa est.
 Nec quæ Pyrenes transcripsit nomina moni.
 Hospitiis Alcida raptum fuit ulta virago.
 Flebitur obsequiis, omnisque ferocia languet.
 Cum placida nostros solantur voce dolores,
 Quinocuerè, mares. Stygi prædonus habenas,
 Et dotale Chaos Plutonia possidet uxor.
 Ac ferugineis Erebi complexibus hæret.
 Pone minas, compesce tuum Tryphosa, furorem.
 Si plecti vis lege reum, non semper iniquos
 Pœna vocat. patitur molli se interprete flecti.
 Æqua reo; sensusque sibi Clementia servat.
 Hac hominem superis æquat, facilisque moveri
 Supplicibus, miseris nunquam implacabilis obstat.
 Ignovissa cepit, flagrantès increpat iras.
 Subducit fomonta odiis, & parca cruoris
 Præfractum calcat terrarum Diva rigorem. *Quæ*

Quin potius nunc nostra virum Lex asserit anceps.
 Cur? geminas rapuit. tuus est ex parte Menander,
 Et meus est. debet nobis mortemve thorumve,
 Anxia libertas contraria seligis. adsto
 Blandula donatrix venie. Tu filia Martis,
 In cades irata ruis. nec nubere binas
 Res sinit, aut binis poterit bis ense feriri.
 Si tibi vis reddi, quicquid subduxit honori,
 Cur non & nostro vivat servatus honori?
 Si tibi dissectus placeat, mihi totus amatur.
 Si sperata paras tristes ad funera taxos,
 Ipsa le vem ne tam geniali in vertice myrtum.
 Si tibi barbaricus tumida dstringitur ensis,
 Ecce manu contra strictos amoliar enses.
 Tu truculenta feri, ferienti mascula me me
 Objiciam, & tanta servabitur obside raptor.
 Sic dum distamus votis, & numine dextro
 De geminis edicta silent, evadet amator.
 Quid? magis in raptum tu consensisse videris,
 Irarum quia plena furis, culpamque superstes
 Exprobrare potest. motus compefcuit insens
 Causa meos, totoque mihi blanditur in actu.
 Que nolens sum passa, volens admittere conjunx
 Non renuam. melius posthac Meliteus amabit,
 Oscula nec rapiet, qua mox libabimus ultro.
 I licitor, dissolve manus, obnubito frontem
 Floribus, atque istam capiti suspende coronam.
 Sponsa vocer. celebri si, Collatine, piasti
 Exiio regale nefas, si ulciscitur ultor
 Virginiam: plurex bellatrix Roma Sabinas
 Prædonum in gremium vidit descendere nuptas.
 At vos raptori, Patres, ignoscite, si quid
 Intumuit Cypris; si quid flagrantius actum,
 Quam decuit. vestris supplex atque innuba vincta
 Ad volvor genibus. Sit fas sanctissima læti
 Iura sequi, & placido nunc consentire marito.

Fortunam, *sim raptâ, feram. cognomine pulchro*
Involvam sceleris labem. cum nesci & mentis
Ipsa sua lex est, iudex clementior audit.

Hæc effata sinum lachrymis implebat obortis,
Mixtaque inerrabant solatia multa timori.
Nec minus ambiguum diverso iudice vulgus
Scinditur, & vadunt odia interjuncta favori.
Ille ferox animi pro virginitatis honore
Verba facit, certeque probat suffragia mortis.
Mitior hic pœnis hominum vel sanguine pasci
Turpe ferumque putat. discordes Curia voces
Edit & infracto occurjant responsa rigori.
Tandem legiferis subrepsit inertia segnis
Patribus, & stricta rostris cessere secures,
Iusque datum culpa est. incusat inania jura,
Et conculcatas in fonti corpo. e leges,
Et spretam Tryphosa Themis. Iocasta Menandro
Nubit, & (ô mores!) fruitur raptore marito.
Indoluit despectus Hymen, flammaque jugales
Defecere sibi. visa est Astræa moveri,
Et gladium vibrare manu. qua lance reatus
Ponderat, ex, levibus subsidunt crimina pœnis.
Tunc medios inter Procères miserescere cepit
Constantis Tryphosæ aliquis, sociumque poposcit
Consortemque thori. fulgent genalia passim
Limina, Sponsarumque habitus, epuleque facesq;
Ocyus oblita irarum legisque severa.
Formosos religant crines, vultusque serenos
Obnubunt alium prævelatura pudorem
Flammæ, compositisque minis jam lene canentes
Immergunt veteres in pocula plena dolores.
Gævsa est omnis Melite, propiusque procellis
Anxii, & toto sonuerunt festa profundo
Carmina Nereides. sed grandior Amphitrite,
Dum raptum legesque alternaque jurgia versat,
Increpuit tetrica malesanum voce tribunal.

CHEIROMANTIS,

Sive Virginis cujusdam, ordinis mendicantium, quos Ægyptios quidam, vulgus Gentiles vocat, (Itali Cianos, Asiatici Sigaros appellant) & nobilis Hispani matrimonium. Vbi Physiognomicæ & Cheiromanticæ artis, cunctaque ordinis istius dogmata, ritus ac vivendi ratio explicantur.

I Am nova fatidice sumant exordia tædæ,
 Et Pelusiæ veniant in verba Sibyllæ,
 Et terras obiens Manto, præsagaque sortis
 Femina, & inspectis sapiens Ægyptia dextris.
 Quas versas, Erycina, vices? quo crimine damnas
 Nobilium malefana thoros? foedisque potentes
 Illaqueas thalamis, pulchroque illudis amori?
 Quam turpes arsere faces, quam flammea tetrum
 Velavere caput, quam formidata virago
 Ivit in amplexus, depictaque fecibus ora
 Et passo discincta vagans per regna capillo
 Tisiphone, dignum conscendit sponsa cubile,
 Illustri dotata viro. mihi, maxime CATSI,
 Sapius attonitam veterum miracula mentem,
 Et casus tenuere truces, celebrisque severis
 Exemplis mulier: seu strictas sava secures
 Penthesilea quatit, mediosque effusa per hostes
 Agmen agit; ruptis seu fortis Clælia vinclis
 Enatat, & socias ducit per castra sorores,
 Et vallos, Porfenna, tuos: seu Tullia demens
 Improba per patrium raptat carpentæ cadaver,
 Aut toto olens Tanaquil involvitur ostro,
 Sublimis matrona animi. canit antra Calypsus
 Maonides Scyllaque canes faucesque Charybdis
 Sirenasque leves & iniqua pocula Circes,

Atque agamemnonio maculatam sanguine mœchæ.
 Quale audes, Rosimunda, nefas. ultrixque pudoris
 Et vîsi regina sinus; quæque amula fasces
 Eripis incauto conjux Babylonia Nino.
 Ismenis irrubuit Lerneosanguine Dirce,
 Sæva viro. Oenomao belli deterrima causa
 Hippodamia fuit. Thebanum irata maritum
 Prodidit Eryphile, Pterelamque insana parentem
 Polydice. furis aduersa Volumnia mater
 Iuit, Coriolane, tuis. quacunque revolvas
 Secula scrutator, magnum & memorabile nomen
 Femineo in sexu est. nescit mediocribus ille
 Consiliis satisque regi. virtutibus omnis
 Aut vitio præcellit amans. hic omne Cupido
 Explicat ingenium & gaudet statuisset trophæum.
 Huic grauis, huic facilis. stupuit natura furores
 Ipsa suos turpique infames fœdere nexus
 Difformeque thoros. Tu tantis addere, Virgo,
 Ordinibus, fameque patens conscende theatrum.
 Et personato trepident subsellia vultu;
 Seu Preciosa velis dici, seu pristina seruas
 Nomina, & arcanas aperis Constantia fraudes
 Fortuneque vices, & quicquid corpore nostro
 Scripsit adorandis Diuûm prudentia signis.

Ibat Barbaricâ matrum comitante cateruâ,
 Pallarum diffusa sinus, Gordiona; pericli
 Dux gregis & tetricum ductabat prævia turbam.
 Sordida sive fuscum velabant pallia corpus,
 Et circum fluidis squallebant cinibus ora.
 Huic suus e mammis pendebat putribus infans.
 Aut matri incumbens humeris surgebat ab ipsis.
 Huic quidus trita pendebat cantharus ansa,
 Huic panda hesternam limbebant labra polentam.
 Illi ruga cavam crispabat pendula frontem.
 Mucidus immundis stillabat naribus illi
 Humor, & oppleta turgebant sordibus aures.

Pars-

Pars nudas duro firmabat frigore plantas,
 Pars laceras, pars villosas incomperta trahebat
 Exuvias. non hic nitidis holoserica membris
 Tegmina suspendi videas, vestesque superbas
 Murice vel Tyrio velamina splendida cocco.
 Hæc annis pannisque rigens vestigia ligno
 Fulcit anus. vix hæc tunica paupercula mater
 Molle tegit gremium, custosque pudoris egestas
 Parca fuit. tales quondam Rhodopeius Orpheus
 Traxit Threicias, furiarumque agmina ducit
 Per Phlegethontæas conjux Plutonia sedes.
 Sic Bacchas ivisse putem, cum Menala circum
 Flexa Mimallonis implebant cornua bombis.
 Omnibus hic labor est, anceps prædicere verum,
 Et cui vis sua fata loqui. quacunque victor
 Ambulat, horrendas præsago numine voces
 Eruçant, rabidaque rotant oracula lingua,
 Eventusque hominum varios, casusque futuros,
 Quæ sunt, quæ fuerant, quæ mox ventura trahentur.
 Ut rabie fera corda tument & pectus anhelum
 Excussit totum lymphato turbine Phæbum;
 Hæc grandes promittit opes, Pelopumque talenta,
 Et faciles in vota Deos, securaque vita
 Otia. crudeles aliæ Rhamnusidos iras
 Adversumque Iovem recitant sterilesque hymenæos,
 Aut queridam aut multa secundam prole maritæ.
 Tu Sejanus eris, tu terra paupere (dicunt)
 Ibis in imperium magnum, figuloque parente
 Iuræ dabis latè populis. Te gemma beato
 Æquabit miranda Gygi. tu Sylla triumphis
 Transcendes abavum titulos, tibi basia figet
 Regis amor, tibi fullo gravis. tu sordida Thægis
 Ad coitum allicies alienos fœda maritos,
 Et cœlebs bis mater eris, legesque cubilis
 Calcabis matrona salax. Te iusta Superbum
 Excitiet solio Nemesis. te cœna palæstris.

Abscundet Marium. Tu, dux Pompeje, Photini
Ense cades. tibi, Croese, rogi flammaque parantur.
Fatalis te furca manet. te gurgite vasto
Æolus & tumidis mergent irata procelis
Æquora. quin propius vultus cum femina lustrat,
Invenit ex altis lapsurum Elpenora scalis
Invenit Andromachen, raptumque à matre misel-
Astyanacta. videt mulier vestigia fati (Lamp
Prævia, & ambigui prædicit damna veneni.
Quos ensis fodiet jugulos, quæ sic tyrannum
Expetet, quæ pœna reum, quique Hectora curru
Hippolytumque rota rapiunt. quo sidere quisquam
Ausurus sit quodque nefas. quem sera senectus
Spektatorem operum multorum reddet, & annis
Sufficiens vix vita suis. Tithonia narrat
Secula Nestoreosque dies. huic contrahit ævi
Curriculum, terris quem solum ostendere Parca
Immunes cupient, nec spes implere suorum.
Ambulat has inter chara Virguncula matris
Deposita, quam dum centum vagæ permeat urbes
Dux turba Gordonna, choro permiscuit isti,
Et patris audax testis avertit euntem.
Illa nova patiens secta, docilisque, furor
Hausit & ingentes artes; potuitque juvenas.
Magna loqui & veris rimari singula causis,
Ingenio monstrante viam. non forma decusque
Deerat, in humidulis vernabat gratia labris,
Et lepor in verbis inerat, blandumque loquendi
Pondus & attonitas aliquid quod flecteret aures.
Os humerosque Dea similis venerabilis ibat
Terribiles inter matres; & luxida quamvis
Egregium pingui faciem turpasset amicta,
Emicuit gradientis honos, frontisque venustas
Ardus & amoto generosa modestia fuco.
Quin omnis securæ thori, fraudisque dolique
Nescia, non vera fruitur sermone parentis,

Et

Et rerum secreta capit, quæcunque sub antris
 Mugit & Phœbi quondam cortina reclusit,
 Euboicusque pater; quicquid Cassandra sciensque
 Carmentis Latium docuit, vel filii grandis
 Tiresia, vitreoque furens sub gurgite Protheus.
 Noverat & quicquid Thuscius scrutatur aruspex,
 Interpretque Tages Superum; venisque calentes
 Fibrarumque edocta situs, aviumque volatus,
 Signabat motus volitantis in aëre pennæ.
 Quicquid in humanis Superum sapientia membris
 Abdiderat, potuitque loqui pars quæque tacendo,
 Gnara aperit; sortesque notat facunda futuras
 Garrulitas. dictant graciles portentæ figura,
 Inque suos corpus mores astuta resolvit.

Principio septem radiantia sidera lustrat
 Orbibus, errantesque Deos, Solemque Iovemque,
 Saturnumque patrem durique habitaculi Martis,
 Infausta que domos Luna, celebrataque mille
 Tecta dolis, qua mercator Cyllenius altè
 Incolit; & qua se cœli statione tuetur
 Vesta Dionæis petulans Citherea columbis.
 Hac astris supposita videt, cœuntia fixis
 Lumina luminibus; nunc occurrentia rursum,
 Adversasque faces facibus. conspectibus istis
 Gaudet & immensos distinguit vultibus orbes.
 Morbos Cancer alit, trux asperat ira Leonem,
 Emicat in Tauro probitas, & dedita sacris
 Religio veneranda suis. felicia proles
 Signa, favens cauda, portendit matribus ardens
 Scorpheus. atque ipso fecundi frigore Pisces.
 Sub Geminis pulchro donat nos corpore Titan,
 Tyndaridisque facit similes. sub Virgine docti
 Nascimur, & crispo prudentia multa capillo
 Tutalæter. fidos Aries largitur amicos
 Proscribitque malos. appendit Libra labores
 Ærumnaque graves. aciunt studio sa sagittæ

*Peflora, & egregiis victuros artibus implent.
 At Caper impuros animis instillat amores
 Corniger, & vetitis urit praeordia flammis,
 Emolliatque viros. irrorat Aquarius annum,
 Et faciles primis mores natalibus insert.*

*Hæc ait, hæc didicit vafra praeunte magistra,
 Sic recitat Preciosi Deos, totusque puellam
 Zodiaci labor exercet. Mox nostra pererrans
 Corpora, formarumque modos, habitusque, sonosque,
 Hæc probat, hæc damnat. pars nostri qualibet illi
 Fit schola, & articulis mysteria carpit ab ipsis,
 Et summo praecepta ferunt à vertice tali.
 Frons angusta cui est, & plus contracta, Corcebi
 De genere est, fatuique satius de gente Meneni.
 Longa sapit; sublata nimis vel turgida, fallit.
 Sed rugosa gravem curis vafrumque rotunda
 Arguit; & letis donantem vocibus, ampla.
 Grande supercilium tumidos, pilosaque balbos,
 Immundos protenta notant. cui tristia toruum
 Ora vident, animam tacitis servare videtur
 Consiliis; fraudeque suas macilentior abdit.
 Plana cui multum facies, certamina, rixas
 Irigiosus amat. cui plus carnosus, venustus
 Esse cupit facilisque puer. quadrata disertis
 Auricula est, stultis parva, imprudentibus ingens.
 Flaccida degeneri, nūide purgata peritis,
 Nec patula servant audita fideliter aures.
 Plurima vis oculis. dixit Preciosa probari
 Humidulos hilaresque sibi, fixosque dolofo,
 Fallaci glaucos, praegrandes esse voraci,
 Attentis ad rem modicos. tremulosque vagosque
 Arenas, altè mersos, caligine seproso
 Vult non esse bonis. laudat sublime tuentes,
 Nitantes in amore, truces ad bella paratos.
 Omen habet & visus. bilem demonstrat acutus,
 Crassus depressusque malos; vicinior ori*

Magna-

Magnanimum, simus Venerem ; sed nare rotundâ
 Attonitum, diductâ alacrem, solidâque ferocem.
 Os latum bellacis erit, vastumque loquacis,
 Melleaque è parvis manat faciundia labris,
 At quoties dentes attollunt labra canini,
 Illi parvum fidos memorat ; cumque aspera vox est.
 Hic, inquit, nugator erit ; cum blandula, terris.
 Altera Messalina redit ; cum tarda, remissus
 Cunctator ; cum dura, ferox. cervicibus altis
 Adspētat pavidos, crassīs bardosque rudesque
 Difficilesque sibi. curtâ temerarius audis,
 Sordidus incurva. levium cum pendula vergit
 In latus, es petulans ; dextrorsum flexa, modestus.
 Laudabat pectus magnum, mammaeque fluentes
 Leniter, & stricti sub pectore ventris honorem.
 Longaque dum praefert succinctis brachia, narrat
 Pingues esse manus furum, vafrique pusillas.
 Cum pedibus sura turgent, invisa notatur
 Asperitas ; cum subtilem se tibia versat,
 Mens hebet. in pando generosum tergo robur
 Hæret, avarities curvo. Tu Zoile, toto
 Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine luscus
 Haud bonus es. parvos humiles, rufosque fideles
 Esse negat. nitidis ubi surgit densior ordo
 Dentibus & spisso manducant agmine fratres,
 Nestora designat. cum rarius adspicit agmen,
 Lanificas perhibet pracidere fila sorores.
 Iupiter humanos, genus intractabile format
 Falciger, audaces Mavors, Mollesque Dione,
 Infelix Phœbo est. sapiens natura caveri
 Signatos monet. Hac parvo Virguncula vendit
 Ære viris. hæc femineis praesagia turbs
 Ingeminat repetitque iterum. narrantis ab ore
 Dependunt passim pueri innuptaque puella.

Inde artem Manus una facit, censpectaq; gignit
 Dogmata, fatidicaeque legit Memphitica sortes.

Palma docet. dant signa vole. sua munia pollex
 Exequitur; legeſque capit, qui proximus illi
 Indicat. eſt mediis etiam connata poteſtas,
 Eſt quarto minimoque fides. hos præſcia veri
 Cheiromantis amat. pugnus, junctura, manusque,
 Monticuli tot pondus habent. hæc linea vitæ
 Dicitur, hæc hepatis, Martiſque triangulus illis
 Clauditur. hæc eſt menſa manus. Si linea vitæ
 Longa colorato ducat veſtigia ſulco,
 It nobis longa va dies. Secat Atropos annos
 Ocyus, atque acta per mille pericula lucas
 Incuſant Superos, brevibus ſi linea gyris
 Hic illic diſciſſa fluat. ſi ſtriſta vagetur
 Inque ſinus abeat medios, mens provida recti eſt.
 Si pallens, ſi læta, dolet ſe gnava jacere
 Sedulitas, totumque imbellis inertia corpus
 Frangit & in ſtupido mens inconſulta cerebro eſt.
 In miſero ter ſecta via eſt. in Thaidæ crux eſt.
 At quæ per mediam natura linea palmam
 Tenditur, & nullis horret diſſecta figuris,
 Incolumes nos eſſe ſinit. quæ parvula quando eſt,
 Immemorem culpæ, ſunt quæ ſiſſendia ſignant,
 Quæ fluctus pelagique minas, quæ toxica, morbos,
 Vulneraque & diro minitantes enſe latrones.
 Peſſima nodosa eſt, ſed cadibus horrida livet
 Rubra manus. donec menſe ſe linea pandat
 Longius & robur membris juvenilibus addat,
 Irarumque faces. eadem rubicunda maligni
 Delatoris erit. ſed rectis prædita ramis
 Regum apices tituloſque Ducum trepidasque ſecures
 Et faſces humili ſpondet. cum linea triplex
 Permeat hanc, læta dictat præconia mentis,
 Et juſti ſtudioſum animum, peſtusque pudicium.
 Veſtitusque graves & factum corpus ad unguem
 At quibus illa deeſt, dura inclementia mortis
 Portendit turpes obitus, gladioque ſecandum

Terribili

Terribili liſtore caput. forte illa Cethego
 Deſuit & Gracchus inconſultoque Philota.
 Haſ inter variis ſerpit ſucceſſibus anceps
 Linea Fortuna, miſcetque adverſa ſecundis,
 Opprobrium decori, fera, deſultoria, fallax,
 Noxia, nec ceptum conſtans ſervare tenorem.
 Nec minus & Reſtriſta valet, vicinaque carpo
 Pars deſexa, triplex quam pingens ſtella labantis
 Oſtendit fama precium. progreſſa ſub ipſum
 Grande Iovis tuber, dominum diſcrimine grandi
 Maſtat, & infelix caſus, Germanice, monſtrat,
 Vel, Dolabella, tuos. cum Solis linea montem
 Bis tranſverſa megit, Reſtriſta ab origine, rerum
 Magnarum geſtator adeſt, qui pondera regni
 Suſtineat prudens & tanta negotia ſolus,
 Obſtupueret viri concluſum in pollice fatum,
 Et ventura loqui digitos, nexaſque potenter
 Sideribus coeloque manus. namque ordine nullo
 Cum fiſſura frequens celſo ſe pollicis effert
 Calle, ſalax Cleopatra venit, vel Iulia pejor
 Adſtat, & in quosvis ardeſcens Flora maritos.
 Cum tumuli laeves ſpectantur in Indice, virtus
 Erſicat ingeniique decus. cum ſectio crassa
 Lucidaque hunc dirimit, primi ſuſpiria partus
 Aſperat & gratos tardat Lucina dolores.
 Adde cruces, ſpes eſt ut ſacros purpura honores
 Nunciët, & triplicem merearis Papa coronam,
 Ac ſupplex te Roma colat. Iovis ille voluptas
 Et ſtatio eſt digitus. medio ſtat ſavus & acer
 Falce ſenex, colleſque ſuos crudelius orbi
 Explicat, indiciiſque riget; tuberque ſeverum
 Saturninus habet, pravaque ſub indole trux eſt.
 Ille beans thalamo digitus connubia Phæbo
 Devovet, & ſulcos pallentes odit; & ora
 Facundis aperit, quoties hic linea Menſam
 Radit, & haud longis pervadit proxima filis.

Denique qui minor auriculas & tempora scalpit
 Mercurio sacer, à verrucis liber & expers
 Squalloris foedæque cutis, constantibus armat
 Exemplis studiisque viros. Hæc omnia Virgo,
 Hæc docuit Preciosa Tagum Batimque gravesque
 Astruas. has audis, felix Hispania, voces.
 Illa laboranti causam persæpe puella,
 Occultosque ignes, & quos Galatea furores
 Dissimulat, sapiens aperit, juvenemque furentis
 Advocat in gremium, & casto adblanditur amor.
 Illa malas sociorum artes, fraude, que doloque
 Castigat, cæcisque alibi defossa recludit
 Furta locis, raptisque frui formidat honesta.
 Moribus ars precium, mores erectaque virtus
 Addebant arti precium, sociataque pulchrè
 Vis animi vitæque decor fulsere decenter.

Fortè pruinosas præses Gordonna per herbas
 Et valles collesque inter confederat. aliè
 Dives ubi virides prospectat Murcia campos,
 Et Seguram Staberumque bibit, pelagoque sonorum
 Objectat securâ litus. confederat una
 Fessa via Preciosa, & dum pars magna sororum
 Concipit ignævum per marcidâ membra soporem,
 Pars tenui reficit confectum corpus oliva:
 Illa per irriguo vestitas gramine terras
 Mollia textilibus nectit violaria fertis,
 Rorantesque rosas, floresque ignara maritat,
 Præladitque thoro. mox tinnula sistrâ peritâ
 Percutit ipsa manu, latrans quæ possit Anubis
 Mirari, Isiacæ quoties sacraria Diva
 Pandit & erecta veneratur mente sacerdos.
 Vox concinna sonans numeris difformibus aptat
 Doctâ modos, propriisque attemperat organa mirè
 Cantibus, & Superis venerandos accinit hymnos.
 Conticuit nemus omne, & circum attentâ steterè
 Numina Hamadryades, Faunisque fugacibus hæsit
 Impe-

Impetus. adversis sonxit convallibus Echo.
Et rediit reditura iterum. dulcedine capta
Lentius ex altis salierunt fonibus unda.
Non aliud melos Amphion, non suavius olim
Bistonius cecinit vates, cum redderet orbi.
Conjugis Eurydicæ manes. non doctior illâ
Arte fuit, vel, quem vexit delphinus, Arion,
Vel cui multifori cecinit Pan tibia buxo.
Ipsa lyra citharæque potens per cymbala velox
Præcipites egit digitos; & gnara canoram
Ad choreas inflare tubam, nunc barbita pulsat,
Nunc modulos reddit mediæ inter pocula monaulo.
Tympana nunc, variis modò surgens fistula canis
Advocat agricolas. etiam crotalistris ludit,
Cum cupit. at potior cunctis argutula vox est.
Qualis non hominum, sed vox solet esse Dearum.
Audit hac veniens blanda modulamina vocis
Nobilissimæ de stirpe aliquis. quem collibus actum,
Dum cervos cursu sequitur venator anhelò,
Huc sua sors, vel trusit Amor. dumq; adspicit omne
Agmen, & intento perlustrat lumine cunctos, (hunc
Quod genus hoc hominum est? inquit. quæ barbara
Produxit regio? matres puerosque vagari, (morem
Neglectos errare viros, vix corpora pannis
Pallioque tegi, vultus ferrugine tingi,
Impexas fluitare comas. sic isse furentem
Fama fuit Cybelem, Phrygiæque per oppida matres,
Et rabidas duxisse nurus. non una Megara est,
Plurima Tisiphone est. caput hoc crudele Medusa est.
Ille virum facie deformem Prothea reddit,
Thersiten magis ille. jacent, quos corpore claudos,
Quos genuit natura breves. hæc luscæ Philonæ est,
Gellia rufa, loquax Phryne, stat calva Mariella.
Gibbosum video Galbam, cervice recurva
Zeusippum, & parva Zenonem fronte reductum,
Chrysippum strictis digitis, laxisque Cleanthem.

D.

Dum videt atq; oculis Phariæ agmina circumspectat.
 Apparet Preciosa viro. vox faucibus hæsit,
 Arrexitque comas stupor. admiratur euntis
 Lene gradum, rara fulgur venerabile forma.
 Flammantesque oculos & membra decentia, pondus
 Eloquii neſtarque merum, modulamina, lusus.
 Ingenii vernantis opus. pulcherrima non jam
 Antiope fuerit, Spartanaque laudibus infra est
 Hermione & claris Candaulis nupta tiaris.
 Vt vidit, jam totus amat. non retia cordi,
 Non ultra phaleratus equus. mens præſca roceſſit.
 Dat veniam jaculis, ſubito miteſcit amando,
 Erectus laſcivit apex, vitæque prioris
 Horror abit. non cura canum eſt, non rura viſque
 Scrutari, quæ cerva abeat, quæ ſpargat odores
 Dama graves. totum juvenem regina Dione
 Occupat, atque ſuo jam mox ductura triumpho,
 Vulnerat & cordis telum penetralibus infert.
 Sed poſtquam coepit fari, & confeſſus amorem
 Ore fuit, tantaque optat Iunone potiri:
 Reſpondit Precioſa: Mihi vix nubilis ætas
 Labitur, & Paphiis minus apta pueritia curis.
 Mater ero, matri quam ſas parere? cubili
 Ingerar, imperii patiens? & nata parentum
 Obſequio, mandata loquar? ne tempora, quaſo,
 Ærumnis præverte ſuis. hæc federa adultas,
 Illa nurus grandeſque decent. quin ſæva pudoris
 Sum cuſtos vindexque mei. tibi forte voluptas,
 Poſthabita probitate, placet, ſurreptaque furium
 Baſia. nobilitas quales effrenus amores,
 Inferior virtute, probat. Te celſa poteſtas
 Erigit atque attollit humo; me fata minorem,
 Me vatem fecere Dii. tu ſanguinis ortu,
 Tu generis ſplendore potens illuſtrior exſtas.
 Eſt genitrix contempta mihi, contemptior ordo.
 Hæc ſocias, hæc conſortes venerorque coloquæ

Sor-

Sordida. Tu melli vi vis lascivior aula,
 Tu spumantis equi exerces calcaribus armos,
 Pulchraque magnanimi moderaris frena cabalis,
 Tu frameas hastasque quatis : mihi conficit ævum
 Fasiloque doctrina manus, & scripta figuris
 Sors hominū. nunc letum aliquid, nunc triste rogata
 Eloquor, & gracili solor mercede laborem.
 Sunt alia innupta & vitæ florentis Iberæ,
 Nobilitate pares. mihi fusca coloris imago est,
 Coctaque sum Solis radiis & turpis olivo.
 Tu ni veo candore nites. ego Cynthia credor,
 At tenebris oppressa suis. tu Cynthia ora,
 Tu melior vultus aperis, quos nescia legis
 Indulsit natura mea. tibi vita laborum
 Plena, mihi tranquilla fluit. me damnat egestas,
 Majestas te tollit opum. concordia lecti
 Nulla foret, tam discordi sub iudice rerum.

Ille verecunda placidissima verba puella
 Haussit, & ut dubiam vota in contraria mentem
 Flexit, & hinc generis decus & præfulgida volvit
 Stemmata, natalesque suos ; hinc vincula gentis
 Barbarica, ritusque truces, & pauperis Iri
 Reliquias, Cyniceque affinia dogmata secta,
 Tandem ait : Heu quod non mortalia pectora cogit
 Imperiosus amor ! quæ non connubia nectis,
 Iupiter ! hanc si vel cupiam non velle, juberet
 Me, phæretrate, sequi. stringunt me lumina captum,
 Stringit lingua, pudorque decens, frontisque decora
 Casaries, vinctum pars pertrahit omnis amantem.
 Estq; aliquid, quod amare facit ; quod sentit amator,
 Nec, quid sit, memorare queat. Me respice, Virgo,
 Non veni intactum fama raptusque honorem,
 Non scelere involvam tedas. meliora petuntur
 Federa, nec sevi flammæ patiæ mariti.
 Coniuge dotari cupio, non virgine raptâ,
 Ne mihi displiceat vitio maculata feroci

*Integritas & iniquus Hymen. En, dextra fidesque
Conjugis, & nostri non levum pignus amoris
Annulus, Eoa radians ab jaspide munnus.*

*Nec minus apta thoro justis tibi vernat ab annis
Virginitas. tenerum tibi praecox flammæ & pudorem
Solicitât, possitque virum perferre juventæ
Succrescens vigor. his Thysbe nuptura sub annis.
His Sappho periere. senis despecta puella*

*Gratia. commendat novitas & nata recenser
Pubertas. Sic vere novo decerpitur insons
Flosculus; & primalædant cui cornua fronte,
In vitula se prodit amor. quid stemina genusque
Obiicis? hæc tua sunt. nostro dotabere sponsa
Sanguine, nobilissimæque tibi transcribet honores
Lex thalami. si pauper eges, me conjuge mecum
Dives eris. potuit mitratis rusticæ & Phyllis
Arrixisse Deis, regumque cubilia scindit
Felix pauperies. imbelles inter Achilles
Nexit fila colos, magnoque adamata fuere
Rura Panomphæo. nulla est, in amantibus æquæ.
Disparitas. fiunt similes, quos corpore junctos
Lectus habet. cunctos confundunt oscula mores,
Nec festiva suos Cypris distinguit amantes.
Hæc ubi factus erat, primo suspirat amori,
Insolitasque suis sensit Preciosa medullis
Exarsisse faces, totoque incanduit ore,
Admixta geniale fovens formidine votum.*

*Tum verò Gordonna gravis, cui credit a curâ
Virginis, accessit; passuque superbior adstans,
Infremit, invalidis anus enervata lacertis,
Callida, marcescens senio, rugosa, tremensque.
Utque pererrantes per squallida colla capillos
Disposuit, sic orsa loqui est: quid talia demens
Moliris, speciose viram, cæcoque furori
Indulges? compone animum, propiusque voluta
Dura rudimenta & nostri decreta Senatus.*

*Si Preciosa placet, talis si poscitur uxor,
Talem te fieri fas est. hæc regula vita
Amplexanda tibi, parendum legibus iisdem
Obsequioque pari. Solem, vaga sidera, noctes
Didicimus brumamque pati. per regna vagamur
Omnia, nec certa Nomades regione moramur.
Omne solum nobis patria est. non sufficit Afer,
Non Asia stamus spatiis. Europa colonos
Excipit ampla suos. toto discurremus orbe,
Cum Phœbo mutamus iter. sunt oppida & urbes
Arcta nimis. norunt patantes Gallia coetus,
Aufonius, potor Tamesis Rhenique bicornis,
Græciq; & cunctis nostri celeberrima terris
Fama viget. nulla est nobis distincta peculi
Cura, bonis fruimur pariter communibus. omne
Quod lucramur, habet quisquis. lis nulla movetur,
Nam res nulla mea est, nulla est tua. credimus omnis
Injuste nobis natura dona negari.*

*Quicquid alit tellus, nobis alit. arbor agerque
Omnibus ex æquo concessa munere Divum,
Publica sunt unda, famulantur flumina cuivis,
Squamigerumque genus, nec solum publicus aër.
Carpimus injussi pendentiæ ab arbore poma,
Sunt etiam nostra messes, quantum indiga victus
Turba sumus, cur non nobis bos fessus arando
Mugitat? aut lanas solis ac vellera sceptris
Donet ovis? mundi dominos Deus ille Deorum
Constituit, quoscunque creat. quod possidet alter
Est usu fructuque meum. qui primus avaras
Possessor divisit opes, in commoda raptor
Publica peccavit. damnatur crimine furti
Insontes. Sibi quisque petit, quæ pluribus ather
Concessit. quid enim? Rex Iupiter omnibus idem,
Et Iove non alio nati, nutrimur eodem.
Vita proba est, thalæmque fides constanter amatur
Conjugibus. sparsas Veneres & pocula Circes*

Odimus & quotquot venerandi federa lecti
 Audaces violant. qui fecerit, hostia cunctis
 Mactatur, juguloque luit. non vincula, catasta,
 Non vexat tortura reos, laqueique trabesque.
 Virgo vices liſtoris obit, fontemque trucidat
 Ocyus & prenas ſclerato à ſanguine ſumit.
 Nulla leuat noſtras veſana ſuperbia mentes,
 Luxus abeſt, liſtorque malus, parvoque potentes
 Inſidas ridemus opes. non bella, triumphos
 Quærimus, aut diris leſi concurrimus armis.
 Non dubios pelagi tractus ſuſpectusque ſecamus
 Lucripeta. nulla eſt magni cuſtodia cenſus.
 Non hic ante diem tardantis buſta ſeneſta
 Præveniat voiſ ſoboles. non quaeritur heres,
 Non gravis eſt quaſtura viris, non grande talentum
 Poſcitur, aut timidis congeſta pecunia ſaccis.
 Paucula ſufficiunt, ſordet quaſita ſuſpellex,
 Et pompa decor. hac nobis velamina fulgent
 Splendidius. læceras lampas Phœbeia veſtes
 Clarius illuſtrat. nullis æraria ſurtis
 Noſtra patent, vacua coram latronibus imus.
 Non animos mœror, non ſpes incerta fatigat,
 Non angunt metus, & ſemper ſitibunda futuris
 Vota. ſed ut tenui paſcuntur rore cicada,
 Floſque bibit pluſviam, ſecura vivimus illis,
 Quæ ſors cunque dedit. non duram vomere glebam
 Scindimus, aut rigido Veſtam læceramus aratro,
 Non occat manus. & tantorum ignara laborum
 Gens, Cereris nunquam vel piri fontis egemus.
 Dum diverſa placent aliis, huius ſanguine liveet
 Dextera ferox, ſalſam bibit horridus Amphitriten
 Nariæta, venator ſilvas indagine cingit;
 Dum ſuis agricolis labor eſt, terramque fatigant;
 Nos cœlo cœlique plagis Superiſque vacamus,
 Pronaque ſpectamus nobis erronibus aſtra,
 Et quid quodque ferat, membris ſcrutamur in hæce.

Accircumducti vires venamur Olympi
Exigua statione manus. Si talia cordi
Dogmata sint, si prisca placet, securaque Christi
Religio, centumque Ioves, cultusque Deorum,
Vxor erit Preciosa tibi; sed compare lecto,
Sed sacri sub lege thori. sin fallere mens est,
Raptaque virginitas possit placere furentem,
Dique Deaque omnes & consciâ numina perdant
Fedisfragum, manibusque malus lacerabere nostris.
Toxica te Nessi tollent, vel tela sequentis
Herculis, aut propria satiabere prole Thyestes.
Nec veluti Phrygius penetrat Lacedæmona pastor,
Hanc patrias Helenam sospes vestibis ad arces.

Dixerat. at sublimis equo & conspectior Heros
Annuit. Hunc, Gorgonna, tuæ jam gentis alumnum
Accipe, ait, vestris juvenem meritis omnes
Imbuite. ô domus, ô tellus, patrique valete
Dilectique Lares. tecum, Preciosa, vagari,
Tecum vivere amem. tecum per devia raptus
Sub Cancro cernam Meroen, sub Piscibus Istrum.
Quæ mihi religio est, cupiat latuisse. priores
Dissimulet Cytherea Deos. tibi corpus, Olympo
Ah victam, sacrabo animam. violenta putanda est.
Sic præscripta fides. minimum peccabitur, acer
Cum leges extorquet amor, rectorque Cupido.

Hac ubi fatus erat, nuptis clamore secundo
Applausit trux turba novis, fastuque remoto
Strinxit Acidaliis genialia corpora vinclis
Improvvisus Hymen. non jam generosa frementis
Tergora scandit equi, pedibus per jugera nudis
Ambulat. Attalico non fulget Sponsus amictus,
Non pharetram gestare libet, non balthæa pendent
Ex humeris, capulisque insculpta minacibus horret
Gorgonis effigies propriisque assibilat hydris.
Degeneres juvenem tunica, dissectaue velat
Ad talos demissa stola & male pendula palla.

Vngitur, & veteris proscripto nominis usu,
 Andrea jam nomen habet. per rura, per urbes
 It juxta socius, Furiarumque agmina ductans
 Se quoque principibus permixtum agnovit Achivis.

Dic mihi Calliope, quo numine reddit a matri
 Mox fuerit Preciosa sua, clausumque tenebris
 Damnatumque, prius, patria, populoque suisque
 Reddiderit fortuna virum; quo prodita fato
 Facta fuit supplex raptæ Coracina p. ella,
 Dicite Pierides, tantisque ostendite finem
 Motibus, & fesso numeros pracidite vati.

Errabat mutatus Iber, quæ sera profundo
 Extollit Carthago caput, Balearica spectans
 Æquora. cui leto occursums Virguncula gressu,
 Dum dignos propius generoso sanguine vultus
 Adspicit, occultam sub pectore gliscere flammam
 Sensit, & ut sensit, culpam lasciva fatetur.
 At fidei memor ille sua, lectique piaque
 Conjugis, insanam dictis castigat amantem
 Integer, invictaque preces probitate repellit.
 Cum virgo spretos versans crudelis amores,
 Hac secum: Si non potui te blanda potiri,
 Vliscar mea probra dolis. convertar ad artes,
 Et fiam Stenobæa ferox, terrisque redibit
 Altera Phædra meis. Sic fasa, monilia, baccas,
 Sericaque & chlamydes per caca silentia noctis
 Tollit, & Andrea (ut possent surrepta videri)
 Ignara sub veste locat. simul acta per urbem
 Bacchatur, civesque suis clamoribus exciit,
 Donec furta viri rigide discussa supellex
 Ostendit, visusque fuit peccasse viator.
 Non tulit impatiens læsa dispendia fama
 Insons nobilitas, infestaquo militis arma
 Dum patitur, stricto præcordia verberat ense,
 Immemor imbellis sectæ. grassatur in omnes
 Lictor atrox, diaris constrictus brachia nodis

Duc

Ducitur Andreas. capitur dux femina coetus
Gordonna & charo Preciosa avulsa marito.

Adspicit hanc, qua mater erat, ferventius uxor
Iudicis, atque oculos nunc hos, nunc projicit illuc;
Quamque videt, timet esse suam. se sentit amare,
Nec tamen hoc audet. non vultus, non color unus,
Non eadem mansit vox interrupta parenti.
Ut coepit Preciosa loqui, magis illa moveri,
Mirari & tacito percelli verberare pectus.
Nunc levis attonita subrepit opinio menti,
Spesque sovet repetitque suas. nunc pressa resedit
Credulitas. praebeant iterum fomenta puella
Forma, decus, majorque ipso reverentia sexu.
Ambigit, ambiguaeque gravis dubitatio matris est.
Nunc oculos, nunc illa genas, nunc brachia tractat,
Et veluti clausos inimico vimine pillos
Circumcursat avis, Preciosam nescia veri
Mater obit, grandique comes malefida stupori
Suspicio est. fugit agra dapes, palatia, rarus
Sollicita invitat vigilantia lumina somnus.
Luctus acerbus adest, testantur verba dolorem,
Ora madent lachrymis, destillans ubere sanguis
Progeniem sobolemque notat. quam plurima pernox
Cogitat & veteres raptae reminiscitur annos.

At Gordonna gravi jamdudum percita cura
Haret in ancipiti. nec quid faciat ve vetet ve
Invenit. hinc scelus & raptus audacia terrent
Exanimem. hinc tristis miseranda scena parentis.
Et nata suspensus amor sperare fatentem
Et fraudes aperire monet. jamque agra, fatiscens,
Et dubia supplex genibus projecta parentis,
Hac soboles tua, Mater, ait. gavisata teneto
Progeniem. affirmo, genitrix; desiste vereri.
Da veniam culpam fassa, miserere precantiis,
Me me, adsum qua feci. in me converte furoris
Tela tui. vel si precibus clementia flecti

*Se sinet, hoc oro, extrema placare senectâ.
 Adspice detractam juvenili vertice baccam,
 Adspice fulgentes per colla argentea gemmas,
 Adspice, quæ quondam religasti sindone crinem,
 Cum raperem. sunt ista tua certissima prolis
 Pignora, quæ monitis adolevit pronuba nostris,
 Et thalami consors digno sociata cubili est.*

*Vt dixit, rerum facies mutata repente est,
 Non matris titubavit amor; complexibus hæsit
 Filia: quas lætus lachrymas, nunc gaudia cunctis
 Extundunt: dicta est vero Constantia passim
 Nomine, nec Preciis fuit: laxata marito
 Vincula: nobiliusque domus patuere genusque
 Et proavi: veniam meruit Gordonna; novisque
 Latius auspiciis clari coiere penates.*

Virgo 'Ανδροφύκη,

Sive EMMÆ, Caroli Magni filia, EGIN-
 NARDVM Scriptorem, amasium suum,
 humeris portantis, fata & Nuptiæ.

Post domitas Alpes debellatosque potentis
 Insubriæ Latique Duces, pulsasque ferocis
 Reliquias Totilæ; cum lætè Sequana terris
 Iura daret, fractumque suis compesceret armis
 Saxona, Pannoniosque truces Istrumque Sarvumque,
 Et victus Carolo fasces summitteret orbis:

*Risit Amor Venerisque puer, quatiensque pharetram
 Et mihi sunt fasces, inquit, mundique potestas
 Francorum cum Rege mea est. hac tela facesque
 Sceptrâ domant, regumque mei penetralibus ignes
 Luxuriant, tenerosque ruens bellator in annos,
 Virgineos mihi subdo sinus; mitrataque cogo
 Colla Cupidine leges perferre tiaræ.*

*Nos quoque, nos Caroli sumus, & non dispare fati
 Regna-*

Regnamus, quacunque libet. si nomina Magni
 Victores jactant populi, in iora meremur,
 Majus opus princeps moveo. si barbarus Hunnus,
 Si Gothica cessere acies & Gallica gassa
 Vandalus, & Mysis timuit trepidantibus Albis;
 Sentiet aula mea facinus memorabile dextra,
 Sentiet Emma dolos, & fraudibus apta patebit
 Virginitas angusta meis. generosa virago
 Nubet & insani specimen se dicet amoris,
 Veraque scribetur victuris fabula fastis.
 Partiar illustres magno cum patre triumphos,
 Dumque illi longo devicta ex ordine gentes
 Obsequio se quaque probant; mihi regibus orta
 Progenies regumque soror, celebrique Pipini
 Claraque Martelli neptis stipendia lecti
 Solvet, & imperii majestatisque suorum
 Immemor, exuto quaret furtiva pudore
 Oscula & indigni calamum scriptoris amabit.
 Quam risi, cum pulchra Craten Hipparchia conjux
 Posceret, & fœdi placuisset gratia gibbi,
 Decrepitusque senex. quam me moderante Menan-
 Evasit crudele forum, gladiosque severa (der
 Discussit Eryphosa tuos. quam bella cœgi
 Corpora, cum rigidus Preciosam duceret Astur
 Legibus, & lacerâ erraret per compita pallâ,
 Ignarus prisca decoris. Nunc regia Virgo
 Concipiet flammâs; nostrisque arsurâ favillis
 Implebit terras famâ, documentaque mundo
 Certa dabit, quam nil timeat securus honorum
 Et recti contemptor amor, centumque libido
 Nixa dolis. hac fatidica ventura sorores,
 Ista trahent tetrica fatali pollice Parca.

Pax erat, & lato regnatricis Galliæ vultu
 Se poterat dominoque frui; cum festa per aula
 Apparât ingenti Princeps convivâ luxu,
 Totaque nobilium resonant palatia plausu.

Magnificas ductura nurus. Mavortia nusquam
 Signa, sed Attalitis sternuntur limina mensis,
 Et cunctos laxat majestas prodiga fastus.
 Non hic thoracum umbones, non fulgere cernas
 Terribiles circum clypei septemplex orbes,
 Non gladios stringit bellax vagina minaces.
 Omnia proscribunt proceres, in gaudia solvunt
 Ignavos animos; horrendaque classica lenes
 Demulcent cithara, lituosque obtundit & ara
 Blanda chelys, plenisque madent crateribus arma.
 Sic, ubi iuratos cœbum rescindere fratres,
 Enceladum, Typhœa ferum, Briareaque dirum
 Reppulit ira Iovis; toto se latius Olympo
 Explicuit pater ipse Deum, curasque metusque
 Titanumque minas hilari dissolvit Iaccho.
 Mille modis gaudent populi, procerumque ducumque
 Diluitur risu gravitas. suspensa superbis
 E dapibus vexilla volant, quibus aspera belli,
 Prostratas Soraborum acies, arcusque, sagittas,
 Oppida capta manu, raptosque ex hoste penates
 Pinxerat ingeniosa manus. Mox atria cernas
 Larvatis trepidare viris. hic fœvus Achillem
 Exhibet & sistâ Atridem trux adspicit irâ.
 ille refert Pyrrhum & flammantes luminis ignes
 Torquet in Andromachen. qualisque animosior olim
 Grajugenem accendit latè per littora classes,
 Hector adest, quassatque faces. it lenior illis
 Antenor comes, atque humeris pia pondera gestans
 Troius Æneas. sequitur deserta Creusa
 Ascaniusque puer, scelerumque inventor Vlysses,
 Palladium dextra attollens. cui proximus Ajax:
 Arca videbatur fremdens sibi postulare magni
 Æacida, fœvusque loqui. pulcherrima venit
 Tyndaris & juxta gradiens famosus adulter,
 Attritusque malis Priamus; Cassandra prophetans,
 Et nimium infelix Hecuba & Sicheia Dido.

Ense

Ense rigens, raptaque miser Briseide Chryses,
 Que postquam tenuere oculos spectacula, tandem
 Prima leves Diana choros & ovantia duxit
 Agmina venatrix, stricta que veste pharetram
 Et curvos alte scapulis suspenderat arcus,
 Sic imitata Deam. calamis & arundine crinem
 Collaque frondiferâ redimiverat alba coronâ.
 Hanc nexis docte manibus comitatur euntem
 Turba puellarum, qualis solet esse sororum
 Naiadum, vel Manalii gens innuba Fauni,
 Aut procul amoto petulantes Pane Napæ.
 • Hac Daphne fuit, hæc Crocale, lepidissima juxta
 Ibat Callirhoe, Byblisque Hyaleque Rhanisque,
 Et quondam in florem Clytie mutata. suberbo
 Mixta ibat Niobe gressu, nataque trahebat
 Pone suas. hic Halcyonen, Syringa, Basillam,
 Hic Dryopen videas. hic candida subsilit Iphis:
 Leucothoëque habitum virgo mentita vel Inus.
 Ad strepitum citharæ summam pulsabat arenam.
 Emicere Dea Charites, Aglaia plantis
 Mobilis, hinc tremula Euphrosyne, facundaq; Pitho.
 Virginibus totidem, pastorum vestibibus omnes
 Occursant juvenes. quos prisco more sequentes
 Pan Deus Arcadiæ duxit, cui cornua fronte
 Surgebant, vultumque involverat horrida barba.
 Monti vagam rapuit Diſtynnâ semicaper Pan,
 Iuncta fuit Phœbo Daphne, dicroque Menalce
 Callirhoe, Byblis Cauno, Niobenque trahebat
 Thyrsis. at Alcidas Hyalen, Clytienq; Palæmon.
 Leta Rhanis saltat Mopso comes, Halcyonenque
 Agrestis fleſcit Corydon, Syringa Marullis.
 Allevat Alcæon Dryopen, capit Iphin Alexis,
 Leucothoen Daphnis. ſciantur Cynus & Ino.
 Silenus crasso ductabat ventre modestam
 Euphrosynen, Melibæus amat concurrere Pitho,
 Aglaia levipes Cephalus, Crocaleque Philamon.

Odimus & quotquot venerandi fœdera lecti
 Audaces violant. qui fecerit, hostia cunctis
 Maclatur, juguloque luit. non vincla, catastæ,
 Non vexat tortura reos, laqueique trabesque.
 Virgo vices liſtoris obit, fontemque trucidat
 Ocyus & pœnas scelerato à sanguine sumit.
 Nulla levat nostras vesana superbia mentes,
 Luxus abest, livorque malus, parvoque potentes
 Infidas ridemus opes. non bella, triumphos
 Querimus, aut diris læsi concurrimus armis.
 Non dubios pelagi tractus fluctusque secamus
 Lucripetæ. nulla est magni custodia census.
 Non hic antè diem tardantis busta senectæ
 Præveniat votis soboles. non queritur heres,
 Non gravis est quæstura viris, non grande talentum
 Poscitur, aut timidis congesta pecunia saccis.
 Paucula sufficiunt, sordet quæsitæ suspelles,
 Et pompa decor. hæc nobis velamina fulgent
 Splendidius. læceras lampas Phœbeia vestes
 Clarius illustrat. nullis æraria furtis
 Nostra patent, vacua coram latronibus imus.
 Non animos mœror, non spes incerta fatigat,
 Non angunt metus, & semper sitibunda futuri
 Vota. sed ut tenui pascuntur rore cicadæ,
 Flosque bibit pluviam, securæ vivimus illis,
 Quæ sors cunque dedit. non duram vomere glebam
 Scindimus, aut rigido Vestam læceramus aratro,
 Nōn occat manus. & tantorum ignara laborum
 Gens, Cereris nunquam vel pueri fontis egemus.
 Dum diversa placent aliis, huic sanguine livet
 Dextra ferox, salsam bibit horridus Amphitriten
 Nativæ, venator silvas indagine cingit;
 Dum suis agricolis labor est, terramque fatigant;
 Nos cælo cælique plagis Superisque vacamus,
 Pronaque spectamus nobis erronibus astra,
 Et quid quodque ferat, membris scrutamur in hisce.

Accircumducti vires venamur Olympi
 Exigua statione manus. Si talia cordi
 Dogmata sint, si prisca placet, securaque Chiisti
 Religio, centumque Ioves, cultusque Deorum,
 Vxor erit Preciosa tibi; sed compare lecto,
 Sed sacri sub lege thori. sin fallere mens est,
 Raptaque virginitas possit placare furentem,
 Dique Deaque omnes & conscia numina perdant
 Fedisragum, manibusque malus lacerabere nostris.
 Toxicum te Nessi tollent, vel tela sequentis
 Herculis, aut propria satiare prole Thyestes.
 Nec veluti Phrygius penetrat Lacedæmona pastor,
 Hanc patrias Helenam sospes vectabis ad arces.

Dixerat. at sublimis equo & conspectior Heros
 Annuit. Hunc, Gordonna, tua jam gentis alumnus
 Accipe, ait, vestris juvenem meritis omnes
 Imbuite: o domus, o tellus, patriique valete
 Dilectique Lares. tecum, Preciosa, vagari,
 Tecum vivere amem. tecum per devia raptus
 Sub Cancro cernam Meroen, sub Piscibus Istrum.
 Quæ mihi religio est, cupiat latuisse. priores
 Dissimulet Cytherea Deos. tibi corpus, Olympo
 Ah victam, sacrabo animam. violenta putanda est,
 Sic præscripta fides. minimum peccabitur, acer
 Cum leges extorquet amor, rectorque Cupido.

Hæc ubi fatus erat, nuptis clamore secundo
 Applausit trux turba novis, fastuque remoto
 Strinxit Acidaliis genalia corpora vinculis
 Improvisus Hymen. non jam generosa frementis
 Tergora scandit equi, pedibus per jugera nudis
 Ambulat. Attalico non fulget Sponsus amictu,
 Non pharetram gestare libet, non balthæa pendent
 Ex humeris, capulisque insculpta minacibus horret
 Gorgonis effigies propriisque assibulat hydri.
 Degeneres Iuvenem tunica, dissectaque velat
 Ad talos demissa stola & male pendula palla.

Vngi-

694 C. B. A. R. L. E. I.
Vngitur, & veteris proscripto nominis usu,
Andrea jam nomen habet. per rura, per urbes
It juxta socius, Furiarumque agmina ductans
Se quoque principibus permixtum agnovit Achivis.

Dic mihi Calliope, quo numine reddita matri
Mox fuerit Preciosa sua, clausumque tenebris
Damnatumque, prius, patria, populoque suisque
Reddiderit fortuna virum; quo prodita fato
Facta fuit supplex raptæ Coracina p. ella,
Dicite Pierides, tantisque ostendite finem
Moribus, & fesso numeros praeclidite vai.

Errabat mutatus Iber, quæ sera profundo
Extollit Carthago caput, Balearica spectans
Æquora. cui lato occursans Virguncula gressu,
Dum dignos propius generoso sanguine vultus
Adspicit, occultam sub pectore gliscere flammam
Sensit, & ut sensit, culpam lasciva facetur.
At fidei memor ille sua, lectique pieque
Conjugis, insanam dictis castigat amantem
Integer, invictaque preces probitate repellit.
Cum virgo spreto versans crudelis amores,
Hæc secum: Si non potui te blanda potiri,
Vliscar mea probra dolis. convertar ad artes,
Et siam Stenobæa ferox, terrisque redibit
Altera Phædra meis. Sic fasa, monilia, baccas,
Sericaque & chlamydes per caca silentia noctis
Tollit, & Andrea (ut possent surrepta videri)
Ignara sub veste locat. simul acta per urbem
Bacchatur, civesque suis clamoribus excit,
Donec furta viri rigide discussa supellex
Ostendit, visusque fuit peccasse viator.
Non tulit impatiens læsa dispendia fama
Insonis nobilitas, infestaque militis arma
Dum patitur, stricto præcordia verberat ense,
Immemor imbellis sectæ. grassatur in omnes
Lictor atrox, duris constrictus brachia nodis

Duci

Ducitur Andreas. capitur dux femina coetus
Gordonna & charo Preciosa avulsa marito.

Adspicit hanc, qua mater erat, ferventius uxor
Iudicis, atque oculos nunc huc, nunc projicit illuc;
Quamque videt, timet esse suam. se sentit amare.
Nec tamen hoc audet. non vultus, non color unus,
Non eadem mansit vox interrupta parenti.
Ut coepit Preciosa loqui, magis illa moveri,
Mirari & tacito percelli verberare pectus.
Nunc levis attonitæ subrepat opinio menti,
Spesque fovet repetitque suas. nunc pressa resedit
Credulitas. præbent iterum fomenta puellæ
Forma, decus, majorque ipso reverentia sexus.
Ambigit, ambiguaque gravis dubitatio matri est.
Nunc oculos, nunc illa genas, nunc brachia tractat,
Et veluti clivosos inimico vimine pillos
Circumcursat avis, Preciosam nescia veri
Mater obit, grandique comes malefida stupori
Suspicio est. fugit agria spes, palatia, rarius
Sollicita inquit vigilantia lumina somnus.
Luctus acerbus adest, testantur verba dolorem,
Ora madent lachrymis, destillans ubere sanguis
Progeniem sobolemque notat. quam plurima pernox
Cogitat & veteres raptæ reminiscitur annos.

At Gordonna gravi jam dudum percita curâ
Hæret in ancipiti. nec quid faciat ve veteræ
Invenit. hinc scelus & raptus audacia terrent
Exanimem. hinc tristis miseranda scena parentis.
Et nata suspensus amor sperare fatentem
Et fraudes aperire monet. jamque agria, fatiscens,
Et dubia supplex genibus projecta parentis,
Hæc soboles tua, Mater, ait. gavisâ teneto
Progeniem. affirmo, genitrix; desiste vereri.
Da veniam culpam fassâ, miserere precantiis,
Me me, adsum qua feci. in me converte furoris
Tela tui. vel si precibus clementia flecti

Se sinet, hoc oro, extrema placare senecta.
 Adspice detractam juvenili vertice baccam,
 Adspice fulgentes per colla argentea gemmas,
 Adspice, qua quondam religasti sindone crinem,
 Cum raperem. sunt ista tua certissima prolis
 Pignora, qua monitis adolevit pronuba nostris,
 Et thalami consors digno sociata cubili est.

Vt dixit, rerum facies mutata repente est,
 Non matris titubavit amor; complexibus haesit
 Filia: quas luctus lachrymas, nunc gaudia cunctis
 Extundunt: dicta est vero Constantia passim
 Nomine, nec Preciessa fuit: laxata marito
 Vincula: nobilissimaeque domus patuere genusque
 Et proavi: veniam meruit Gordonna; novisque
 Latius auspiciis clari coiere penates.

Virgo 'Ανδροφύκη,

Sive EMMÆ, Caroli Magni filia, EGIN-
 NARDVM Scriptorem, amasium suum,
 humeris portantis, fata & Nuptiæ.

Post domitas Alpes debellatosque potentis
 Insuavis Latique Duces, pulsasque ferocis
 Reliquias Totile; cum late Sequana terris
 Iura daret, fractumque suis compesceret armis
 Saxona, Pannoniosque truces Istrumque Savumque,
 Et victus Carolo fasces summitteret orbis:

Risit Amor Venerisque puer, quatenusque pharetram
 Et mihi sunt fasces, inquit, mundique potestas
 Francorum cum Rege mea est. hac tela facesque
 Sceptra domant, regumque mei penetratibus ignes
 Luxuriant, tenerosque ruens bellator in annos.
 Virgineos mihi subdo sinus; mitrataque cogo
 Colla Cupidine leges perferre tiara.
 Nos quoque, nos Caroli sumus, & non dispare fano
 Regna-

Regnamus, quacunque libet. si nomina Magni
 Victores jactant populi, in iora meremur,
 Majus opus princeps moveo. si barbarus Hunnus,
 Si Gothica cessere acies & Gallica gressu
 Vandalus, & Mysis timuit trepidantibus Albis;
 Sentiet aula mea facinus memorabile dextra,
 Sentiet Emma dolos, & fraudibus apta patebit
 Virginitas augusta meis. generosa virago
 Nubet & insani specimen se dicet amoris,
 Veraque scribetur victuris fabula fastis.
 Partiar illustres magno cum patre triumphos,
 Dumque illi longo devicta ex ordine gentes
 Obsequio se quaque probant; mihi regibus orta
 Progenies regumque soror, celebrisque Pipini
 Claraque Martelli neptis stipendia lecti
 Solvet, & imperii majestatisque suorum
 Immemor, exuto quaret furtiva pudore
 Oscula & indigni calamum scriptoris amabit.
 Quam risi, cum pulchra Craten Hipparchia conjux
 Posceret, & foedi placuisset gratia gibbi,
 Decrepitusque senex. quam me moderante Menan-
 Eva sit crudele forum, gladiosque severa (der
 Discussit Eryphosa tuos. quam bella coëgi
 Corpora, cum rigidus Preciosam diceret Astur
 Legibus, & lacerâ erraret per compita pallâ,
 Ignarus prisca decoris. Nunc regia Virgo
 Concipiet flammâs; nostrisque arsurâ favillis
 Implebit terras famâ, documentaque mundo
 Certa dabit, quam nil timeat securus honorum
 Et recti contemptor amor, centumque libido
 Nixa dolis. hac fatidica ventura sorores,
 Ista trahent tetrica fatali pollice Parca.

Pax erat, & lato regnatricis Galliæ vultu
 Se poterat dominoque frui; cum festa per aulam
 Apparât ingenti Princeps convivia luxu,
 Totaque nobilium resonant palatia plausu.

Magnificas ductura nurus. Mavortia nusquam
 Signa, sed Attalici sternuntur limina mensis,
 Et cunctos laxat majestas prodiga fastus.
 Non hic thoracum umbones, non fulgere cernas
 Terribiles circum clipei septemplex orbes,
 Non gladios stringit bellax vagina minaces.
 Omnia proscribunt proceres, in gaudia solvunt
 Ignavos animos; horrendaque classica lenes
 Demulcent cithara, lituosque obtundit & ara
 Blanda chelys, plenisque madent crateribus arma.
 Sic, ubi iuratos cœbum rescindere fratres,
 Enceladum, Typhœa ferum, Briareaque dirum
 Reppulit ira Iovis; toto se letus Olympo
 Explicuit pater ipse Deum, curasque metusque
 Titanumque minas hilari dissolvit Iaccho.
 Mille modis gaudent populi, procerumque ductumque
 Diluitur risu gravitas. suspensa superbis
 Edapibus vexilla volant, quibus aspera belli,
 Prostratas Soraborum acies, arcusque, sagittas,
 Oppida capta manu, raptosque ex hoste penates
 Pinxerat ingeniosa manus. Mox atria cernas
 Larvatis trepidare viris. hic savus Achillem
 Exhibet & fictâ Atridem trux adspicit irâ.
 Ille refert Pyrrhum & flammantes luminis ignes
 Torquet in Andromachen, qualisque animosior olim
 Grajugenium accendit latè per littora classes,
 Hector adest, quassatque faces. it lenior illis
 Antenor comes, atque humeris pia pondera gestans
 Troius Æneas. sequitur deserta Creusa
 Ascaniusque puer, scelerumque inventor Vlysses,
 Palladium dextra attollens. cui proximus Ajax.
 Arma videbatur frendens sibi poscere magni
 Æacida, savusque loqui. pulcherrima venit
 Tyndaris & juxta gradiens famosus adulter,
 Attritusque malis Priamus; Cassandra prophetans,
 Et nimium infelix Hecuba & Sicheia Dido.

Ense rigens, raptaque miser Briseide Chryses,
 Quæ postquam tenuere oculos spectacula, tandem
 Prima leves Diana choros & orantia duxit
 Agmina venatrix, stricta quæ veste pharetram
 Et curvos alte scapulis suspenderat arcus,
 Sic imitata Deam. calamis & arundine crinem
 Collaque frondiferâ redimiverat alba coronâ.
 Hanc nexis doctæ manibus comitatur euntem
 Turba puellarum, qualis solet esse sororum
 Naiadum, vel Menalii gens innuba Fauni,
 Aut procul amoto petulantes Pæne Napææ.
 • Hæc Daphnæ fuit, hæc Crocale, lepidissima juxta
 Ibat Callirhoe, Byblisque Hyaleque Rhanisque,
 Et quondam in florem Clytiæ mutata. suberbo
 Mixta ibat Niobæ gressu, nataque trahebat
 Pone suas. hic Halcyonen, Syringa, Batillam,
 Hic Dryopen videas. hic candida subsiluit Iphis:
 Leucothoëque habitum virgo mentita vel Inus.
 Ad strepitum citharæ summam pulsabat arenam.
 Emicere Deæ Charites, Aglaia plantis
 Mobilis, hinc tremula Euphrosyne, facundaq; Pitho.
 Virginibus totidem, pastorum vestibibus omnes
 Occursant juvenes. quos prisco more sequentes
 Pan Deus Arcadiæ duxit, cui cornua fronte
 Surgebant, vultumque involverat horrida barba.
 Monti vagam rapuit Dictynnam semicaper Pan,
 Iuncta fuit Phœbo Daphnæ, duroque Menalce
 Callirhoe, Byblis Cauno, Niobenque trahebat
 Thyrsis. at Alcidas Hyalen, Clytienq; Palæmon.
 Lata Rhanis saltat Mopsos comes, Halcyonenque
 Agrestis flebit Corydon, Syringa Marullis.
 Allevat Alcæon Dryopen, capit Iphin Alexis.
 Leucothoen Daphnis. sociantur Cynus & Ino.
 Silenus crasso ductabat ventre modestam
 Euphrosynen, Melibæus amat concurrere Pitho.
 Aglaia levipes Cephalus, Crocaleque Philæmon.

Mira chori facies. nunc intercepta virili
 Corpora Nympharum turba vestigia certâ
 Lege regunt; nunc oppositis stant frontibus omnes
 Atque adversa viro virgo est. nunc dextera dextræ
 Hæret & attollit generoso brachia motu,
 Nunc dimissa manus cuique est; errantque vicissim
 Et dominam mutant pueri dominumque puella.
 Mox sibi desertas repetunt, & quæque priorî
 Saltando matrona coit. velut ipsa vagantur
 Sidera, jamque student jungi, modo tramite longo
 Dissociata micant melius. levis areæ cunctis
 Tunditur ad numeros. nunc hic, nunc ille caprixat,
 Pesque pedi teritur quartò. rotat ille lacertos
 In gyrum curritque trochus. directâ moventur
 Membra, nec inflexis fœdè ludibria debent
 Poplitibus. prudens strepitus motusque feroces
 Virgo cavet, lenique ferit proscenia saltu.
 Inde manus pulsant manibus, feriuntque, crepantque
 Argutè digitis & solo pollice cantant.
 Præluant litui saltatricesque choreas
 Sistra tubæque regunt. forma est diversa canendi
 Et diversa chori. jam priscum Cordaca saltant,
 Iam Lædam, jam Trettanelum, jam Pyrrica solos
 Lassat formæ viros rutilisque moventur in armis.
 Nunc chorus Eumelia est, nunc inconcinna Sicinnis,
 Hi Samios referunt motus, hi Carixizant,
 Illi Hormum alternis saliant, Corybantiaque æra
 Curetumque modos alii, moresque vetustos
 Phæacum aut variis imitantur Prothea formis,
 Aut Salios, aut thyrsigeri modulamina Bacchi.
 Quin agiles videas, imitantes omnia, mimos
 Currere & exactis pedibus pulsare theatrum.
 Hic saliens fodit, hic textoris imagine telas
 Projicit, hic faber est, nentique simillimus ille.
 Calcat fullo togam, fictus vestipillo cadaver
 Bajulat, hic grandem saltans vorat ore placentam.

Hæc

Hæc insana fœrit, titubat paupercula Bæuce,
 Et saltu petulans Citherea notatur in ipso.
 Dumque tacent, oculis, motu, gestuque loquuntur.

Hos inter miris flectebat corpora gyris
 Spectantumque oculos aliquis converterat in se
 Conspicius forma juvenis. non pulchrior ulli
 Vultus erat. pars quæque tenax & gnara decori
 Emeruit laudis precium. despectior illo
 Maoniis toties celebratus versibus acer
 Meriones fuit, & saltandi clarior olim
 Arte Neoptolemus. poterat per summa volare
 Atria saltator velox, & radere visus
 Vix tactam feriebat humum. demissa modeste
 Hinc manus atque illinc pedibus monstrabat in imis
 Ingeniû studiûque notas. nec doctior alter
 Scribere, & eximiis teneram signare papyrus
 Lineolis, bibulaque animum concedere chartæ.
 Hic Eginardus erat. quem capta cupidine forma
 Regia progenies, tunc, cum saltaret amavit.
 Et sensit placuisse sibi; tacitumque sub alto
 Igne facit votum & vehementius æstuat Emma.
 Tunc cupiat peccare, & basia figere membris
 Mobilibus doctisque regi; circumdare collo
 Brachia, complectique virum. quin sanguinis odit
 Nomina splendoremque sui, titulosque decusque
 Ipsa suum metuit. vellet contemptior esse,
 Nec regum prognata domo. fastigia regni
 Demissus declinet amor, fastusque potentum
 Negligat, ut tali fiat magis apta marito.
 Spes tamen obscenas inconcessosque hymenæos
 Non audet pepulisse animo. resoluta quiete
 Expetit absentem. non primo avellere amori
 Noxque diesque queunt miseram. cum fusa per her-
 Mane suburbanos discincta perambulat hortos, (hæc
 Saltantis versat speciem. cum clara pyrcpo
 Limina conscendit, centum stipata puellis,

Spectat inexploto gradientem pectore formam,
 Conspicuasque genas, & mascula membra, decusque
 Oris, & ingenuo gratum candore ruborem.
 Omnia miratur, quæ viderat, omnia jactat
 Et majora putat. fingit sibi somnia, fingit
 Tangere se juvenem, visa est sibi jungere corpus
 Corpori & erubuit. tandemque ita mente profatur:

Emma, quid est? cur grata viri saltantis imago
 Nec concessa probas? cur hac tibi fœdera demens (est?
 Promittis, gestisque frui tam dispare lecto?
 Num par huic diadema thoro est? nam tanta pote-
 Contempti scriptoris erit? si filia magni (stas
 Non essem Caroli, possem non agra potiri.
 Nunc quia sum, juvenis non est meus, ipsa q̃, damno
 Est mihi majestas. plebeia beator essem,
 Et fruerer votis felix. quam nomina vellem
 Mutari mea posse mihi! quam stemmata vellem
 Esse minora mihi, aut lumen prælustrius illi!
 Tunc, Eginarde, tuo poteram nurus esse parenti,
 Tunc, Eginarde, meo poteras gener esse parenti.
 Omnia tunc cuperem fieri communia nobis,
 Osculaque & lusus & quæ sperantur amanti.
 Non tamen hic nostro de corde fugabitur ignis.
 Vror amore tui, causas circumfero mecum,
 Et veluti candens Phœbo surgente pruina
 Solvitur, agra tuis sensim tabesco favillis,
 Attenuorque, vigor solitus viresque fatiscunt,
 Dum secunda meo præbes alimenta furori
 Quid faciam? roger, anne rogem? si primus amares,
 Possem casta sequi, flammæque rependere flammis,
 Et votis aqua esse tuis. nil tale petentem
 Aggrediar prior? & poscam, quæ poscere fas sit
 Te potius? poterisne loqui, poterisne fateri,
 Enima, faces? non illa placent. confunderet horrens
 Ora pudor. potius, quæ nescit muta pudere,
 Littera secreto fallax præcurat amori.

Sic ubi Demophoon veniis promissa dedisset,
 Per mare, per terras testatur epistola luctum
 Phyllidis. absenti scripsit Briseis Achilli,
 Pegasis Oenone Paridi, regalis Oresti
 Hermione, & pulchro Sappholisciva Phaoni.
 Hac etiam nostra sedit sententia menti.
 Arte nova prodendus amor. non eloquar audax
 Sensa, per ambages ibo, ficiisque dolose
 Fraudibus ignarum aggrediar. concessit amanti
 Multa Venus, prudensque caret simulatio culpa.
 Quid liceat, spectare senum est. fas omne nefasque
 Expendant, qui sceptrum gerunt. temeraria dici
 Cypris amat, nunquam timidi statuere trophæum.
 Et toti trepidus populo ridetur amator.
 Dixit: & hinc dextra calumum-chartamq; sinistra
 Arripit. & jamjam cupiens meditata notare,
 Scribere formidat, tremuit, incipit, abjicit excors
 Et rursum repetit tabulam, gaudetque doletque.
 Et delet scribenda iterum; scribitque viciissim,
 Quæ deleta volet. sic fluctuat, ambigit anceps,
 Sic animi pendet. donec secuta pudoris
 Audet verba novis inscribere talia ceris:
 Quam tibi transmitto, referas, Egidarde, salutem.
 Et jussis attende meis. nil poscimus ultra,
 Huc, scriptor celebrate, veni. te cernere coram,
 Te cupio scriptore frui. tibi dextera solers
 Pingit adorandis absentum verba figuris.
 Et manus in foliis ludit dexterrima summis,
 Ut Druidæ mirentur opus, succosque notasque
 Et volucris penna officium. mihi talia mens est.
 Discere, te ductore. velim virguncula magna
 Artis & ingentis doctrina arcana doceri,
 Te præeunte. piget vili percurrere telas
 Pectine, vel torto deducere stamina fuso,
 Aut vestem distinguere acu, vel Gallica lictâ
 Ad citharæ cantus modulari carmina voce.

Claruit & Manto studiis, celebrata Sibylla est
 Ominibus, vixit Latio facundia matris
 Gracchorum, Pollaque decus. subtilis Arachnen
 Extulit ars, doctam commendant filia Minervam,
 Textaque magnificam stupuerunt serica Circen.
 Me pulchrè scripsisse iuvat. nil penna, sed usus
 Proderit. O dignum mortali gente repertum,
 O Superùm labor! exigua se cuspide terris
 Explicat & tenui loquitur mens abdita rima,
 Et procul extremis aperit mysteria Parthis,
 Transque maris tumidos fluctus, Alpesque ni vesque
 Intrepidum molitur iter. si cernere cordis
 Intima & abstrusos animi penetrare recessus
 Vis divina valet, nos hac interprete penna
 Di sumus, & patuli motus cognoscimus orbis.
 Et Tanain ultra, & Libya deserta, truemque
 Caucasum, Hyrcanosque sinus, & Bactra vagamur.
 O felix Cadmi studium! quàm, littera, multum
 Utilitatis habes! quàm prodes scripta decenter!
 Te sine ploret amans, nec Sestos norit Abydum,
 Non Grajum Medea ducem, non Cressa puella
 Scribere Thesea possit perjuria lingua.
 Tu vallos, tu castra latens, tu saxa ferasque
 Perrumpis, clausasque subis validissima portas,
 Et cœca vigiles fallis sub nocte phalanges.
 Nec te Luna videt. tis fossas subter & undas
 Tuta ratas quarisque viam. te pendula celsò
 Aëre gestat avis, portant tua verba columba.
 Et bellatorem deridet epistola Martem.
 Te sine non fidus Pyladi scripsisset Orestes.
 Te sine non fido Pylades scripsisset Oresti.
 Te sine quis Nini rabiem, quis Laona nosset,
 Victoremque Asia Macetam, tria fulmina belli,
 Scipiadem, Pyrrumque & parvo vivere suetum
 Fabritium? fœdis jacuisses, Brute, tenebris,
 Adversasque movens socero, Pompeje, cohortes,

Et

Et tacitos premerent ingrata oblivia Paulos,
 Marcellos, Crassosque & nomina digna Catones.
 Annales, fastosque & quæ meminisse futuri
 Tot monumenta valent, scribentis munere versas,
 Posteritas; siue hæc foliis inscripserit olim
 Cura patrum, & sicco steterit Sapientia grandis
 Cortice, seu lenta legerentur prælia cera,
 Aut nivea caperent simulachra nigerrima charta.
 Accedas, Eginarde, doce, quos linea ductus,
 Et quales poscat scitissima litera flexus,
 Laudatusque sua incedat statione character.
 Hæc jubet Emma, veni & facilis mandata capeffe.

Talia scribentem tandem pudibunda reliquit
 Penna manum, dubitat, num qua jam scripta fuisset
 Confodiat. dissuasit amor. signare tabellam (sent
 Incipit & pressa sunt signat nomina cera.
 Deque suis aliquam famulis accersit, & illas
 Trade, ait, has abiens Eginardo trade tabellas.
 Nec mora, Cæsarea scriptor spectatur in aula,
 Emmam letus adit. poteras cognoscere culpam.
 Ut stetit ante oculos. non illi vultus & ora,
 Non color unus erat. pallet, rubet: æstuat, horret;
 Vox tremula est constansq; iterum: vult discere, discit:
 Scribere vult, scribit: rogat, errabunda rogitur,
 Corrigiturque manus. laudat studiosa magistrum,
 Miratur celeres ductus, vocumque mandros,
 Et per continuos remeantia brachia circos.
 Ille verecundi mox observator amoris,
 Et Veneris secreta notans, laudare laborum
 Prima rudimenta & regulis cæpta puella
 Incipit, & placida moderari exordii voce.
 Dein propius verbis, propiusque assibilat illi,
 Molle aliquid, festivum aliquid. paragrammata scribit
 Callidus & totum chartis deducit amorem,
 Quæque suo scripsit Byblis mæstissima Cauno,
 Laodamia viro, aut charam Leander ad Herum.

Seligit argumenta, & sic accendit amantem;
 Illecebrisque fovet. scribit sine mente virago,
 Atque aliò manus, atque aliò mens lasa vagatur.
 Dumque piget chartas prono nimis ore tueri,
 Respicit adstantem juvenem, vultumque retorquet
 Crebrius; atque errare cupit, quò sape monentem
 Audiat & cupidos scriptori obvertat ocellos.
 Discit amatque simul virgo. cum littera Cadmi
 Prima foret scribenda, levem scribebat Amorem,
 Cum B Basiolum, cum C Citherea notatur,
 Quinta Eginardus erat, fit littera quarta Dione.
 Artem turbat amor comes, ars perturbat amorem,
 Et male concurrunt ratio & vesana libido.
 Ergò ubi se ostendit repetitis lucibus aula
 Scriptor, & accensa furor immanis, Emmæ est;
 Labitur è manibus calamus, lachrymisque papyrus
 Mœsta madet, stillant oculis humentibus undæ,
 Et dominæ crimen produnt, tandem incitus ardor
 Litterulas inter furtim rapit oscula, jungit
 Amplexus; rident ambo, mirantur amantum
 Esse scholam. jam charta, stylus calamique recedunt
 Longius. officium spernit vulgare docendi
 Preceptor, majorque viro fiducia surgit,
 Atque Emmam plus grata docet. non illa fateri
 Rem timet. at causas aperit, morbumque dolosque
 Quæsitumque diu simulato sine magistrum.
 Utque suis vitium gradibus seriesque malorum
 Incrementa capit, post tot prælia miscet
 Corpora, & audaci scriptor bellissimus Emmæ
 Et lecto potitur. stupet exaltatus amator
 Scribendi præcium & pingentis præmia dextra.

Nox erat & nigra tellurem involverat umbra
 Demerso natura die. Sopor altus habebat
 Mortales, & fessa suis se regia curis
 Solverat. obscuris virtus crimenque latebat
 Occultum tenebris, Paphiisque accommoda ludis

Tem-

Tempestas illunis erat. non Hesperus ignes
 Extulerat roseos, non pleno Cynthia vultu
 Lucebat cœli medio. sua gaudia laxat
 Filia victoris Caroli, frusturque proterva
 Præceptore suo. cui jam non littera segnis
 Ducitur, aut totas metitur syllaba noctes,
 Sed lasciva Venus. vellent caligine longa
 Concubitus facinusque regi, nocturna morari
 Sidera, nec currus velocem volvere Phœben,
 Auroramque suis fixam consistere bigis.
 Interea gravidus secundis imbribus ather
 Labitur in terræ gremium, dispersaque sursum
 Corpora cogit hyems, & qua sine frigore possent
 Esse graves pluvia, permixtus distrahit ær,
 Et candere facit; nivibusque adoperta caducis
 Prata, urbes, montesque nitent. non ista duobus
 Aptæ fuit mundi facies, non forma procanti
 Tuta satis. surgunt ambo, sua limina pandit
 Emma, procum tepido tum dimissura cubili.
 Utque vident niveo terras albescere vultu,
 Stant ambo attoniti. metuunt, ne garrula crimen
 Et thalami labem patri natura loquatur,
 Certa viri monstrans vestigia. Vah, mala dixit
 Nix, Eginardus, abi. crudelis amanibus obstat,
 Indiciūque mei facis. ô si Dadalus alas
 Commodet, & levibus raperer trans æquora pennis,
 Bellerophonve ministret equum! ô si vertar in undas
 Et fontes, Arethusa, tuos, vel marmore totus
 Obrigeam flamque lapis! mihi terra dehisce,
 Absorbe tam immane nefas. me tollite vivum
 Eumenides, Strygioque caput dammate profundo.
 Quo fugiam, via nulla patet. si saxa nivesque
 Affusas calcare velim, pes fallet amantem;
 Sin maneam, offendet genitor. nunc fertile fraudum
 Deficit ingenium, nec habent mea vela recursum.
 Quam malefida meas exorsa est Cypria flammæ!

Quam nox hac inimica fuit, qua finiet illas,
 Quas fuit orsa, faces! nihil est quod fingere possit
 Inconsultus amor. sim taurus, Iupiter, Emma
 Ut rapiam fluctus ultra. mea corpora torque,
 Artusque attenua, ut colubri sub imagine parvus
 Elabar, fac esse aquilam, nubesque secare,
 Et vastum per inane vehi. sim vilis Arachne,
 Aut blatta tineaque minor. Nec territa casu
 Palluit Emma minus, trepidat, suspiria ducit
 Anxia. nunc sua fata dolet, nunc condolet illi,
 Et multum perculsa tepet. deservit astus,
 Et serò deprensa sapit. subit ira tremendi
 Caesaris, offensusque pater, generisque domusque
 Splendor, & invictis aspersum dedecus armis.
 Tandem ait: Invenère viam mihi fata Deusque,
 Nec me deseruere doli. magis advocat artes,
 Cum formidat, amans, gliscitque industria, cum se
 Angi credit amor. ne te gressisque viriles
 Observent, Eginarde, nives, cervicibus hisce,
 His humeris librabo virum. sublimior hac tu
 Colla premes celsusque meis portabere in armis.
 Magnus Atlas tremulo quondam suffectus Olympo
 Sustinuitque Deos. ipsum Iove natus Atlantem (est,
 Fulsiit, Anchisen Troja flagrante parentem
 Sustulit Æneæ pietas. portata feroci
 Nesso Deianira fuit, se Pelion Ossa
 Altior imposuit. tot portavere marita
 Obsessos cer vice viros, charumque redemit
 Quæque sibi pondus conjux. hoc audiat omnis
 Posteritas, humeris magnam sublimibus Emma
 Insedisse procum, & neptim potuisse Pipini
 Ferre marem, & pedibus juvenem vexisse tenellis.
 Coepta placent. alacrem velox Eginardus in Em-
 Insilit, illa attollit onus spectabile, portis (mam
 Egreditur calcatque nives. amplectitur ille
 Virgineum caput & collo trepidantia necit

Brachia,

Brachia, dumque gravis vehitur, sibi pondera vellet
 Diminui fierique levis. memorabile vidit
 Et facinus Dictynna novum, nebulisque fugatis
 Extulit os, risitque duos. plausere superne
 Plejades & raptæ sibi virginitatis honorem
 Excusant grandi exemplo. spectabat ab aëstris
 Sueta capistratis vectari in tigribus uxor
 Thyrsigeri formosa Dei. cum conjuge Cepheus
 Claraque Cassiope fortem videre puellam
 Ire per hybernas noctes, onerique misellam
 Ingemere & laxis hinc illinc pendula vittis
 Crura tenere manu, nec fastidire laborem.

Atque ea fallaci geminis dum nocte geruntur.
 Quamvis tranquilla donasset membra quieti
 Rex Carolus, jacet insomnis. quin plurima versans
 Regnorum expendit casus, discrimina belli,
 Martis opus, quantis alibi se viribus Hunnus
 Erigat, ad versasque acies opponat Iberus,
 Colligat Albis opes, quæ poscant fœdera Mauri,
 Quas aras statuatur, quæ surgant templa Tonanti
 In Sorabis, quibus occulta mansuescere gentes
 Osequeiis jussisque queant. hæc corde volutans,
 Dum fugat ignavum pernox vigilantia somnum,
 Proripit e strato corpus, foribusque reclusis
 Adspicit ignarius lepida spectacula scenæ,
 Ut tenera grandem libret cervice tenella
 Virgo virum, noctis medio, ventosque geluque
 Spernat & infesta glacialia frigora brumæ.
 Illicet excubius vigilans arcessit, & ambos
 Stare jubet, nec ferre gradum. captiva tenetur
 Infelix Emma, atque humeris decussus amicis
 Incubus. obgannit deprenso miles amanti,
 Indulgetque joci. tunica velata retincta,
 Collaque succiduo circum ludente capillo,
 Adstitit ante oculos patris moestissima virgo,
 Oraque fixa solo retinens deplorat amores,

Consilii que inopes & stultes devovet ignes.
 Stat juxta pavidus scriptor. pratendere nescit
 Ipse sui judex animus, pallor que nocentem
 Arguit, & versi commoto à Casare vultus.
 At pater ingentem servans sub corde dolorem,
 Attonitusque stupet, tantique in virgine casus
 Sceptra loqui prohibent. nunc lumina torquet in il-
 Nunc illum torvus formidandusque tuetur. (Iam,
 Ter pede pulsat humi frendens, adspectat amantes,
 Discinctas ab amore togas, velamina circum
 Pendula, tot jamjam rapti argumenta pudoris ;
 Iratumque caput quassans, horrenda remugit
 Murmura, murmuribusque minas regaliter addis.
 Utque reos claudi tenebroso carcere jussit,
 Tales sollicito depromsit pectore voces :

Heu, quam dura meas exercent fata tiaras !
 Qua Carolum fortuna manet ! venerabilis orbi
 Totque Ducum major titulis in prole fatiscit
 Majestatis apex. regni fastigia nostri
 Depreciat sceleratus Hymen. privata dolemus
 Damna patres, vitiiisque ruunt immanibus aula.
 Inclinat regale decus, culmenque flagellat
 Filia, & angusto scelus intertexcit honori.
 Prospéra Gallorum currebant tempora rebus,
 Concussusque meis jam mitescebat habenis
 Mundus, & afflictis libertas reddita terris,
 Et fuerat quoque, Roma, tibi. mihi signa genaeque
 Et Sclavus & Sala potor, Rhenique Dravique
 Accola, & indomitus pridem submiseras Astur.
 Surgebant delubra Deo, meliorque vigeat
 Religio, cultique piis reverentia coeli.
 Sed peccat, varioque domi se crimine quisque
 Polluit. En, quanto soboles mea major habetur,
 Majus crimen habet. patrius injuria sceptris
 Dedicic parere mihi, partisque triumphis
 Obstrepit, & fulgens conspurcat sordibus ostrum.

Quam

Quam genui, minus illa mea est. scriptoris iniqui
Facta fuit pellex. rapuit vesanus amator
Virginitatis opes & casta symbola fama.
Gaudia sic socio vadunt permixta dolori,
Gloria dedecori. nihil omni ex parte beatum
Adspiciunt, qui cuncta regunt. sors mœsta secum
Diluit, & celebres infamant supra coronas. (dama
Iam dignos nata thalamos regumque parabam
Federa, sperabam nostra connubi i stirpi
Splendida, quæque meis esset (proh tempora!) regnis
Par gener. imbelles pervertit perfidus annos
Civis, & illustres exstinxit ganeo tedas.
Quas, Eginarde, tibi pœnas, quæ justa rependam
Præmia flagitio? non simia, culeus unus,
Non serpens satis unus erit. discipula merentur
Membra trahi, laceræque rapi per compita partes.
Et tu, Nata, meâ mox exerceberis ira,
Et jugulo moritura lues, quæ stemmata Patrum,
Quæ claros abavum cineres petulantibus ausis
Conspuis & proprii subvertis jura parentis.
Pone modum victor Carole, & mansuetior audi,
Et differ punire reos. distingue duorum
Crimina. non peccant paribus vir, femina pœnis.
Huic sexus pro parte favet, facilisque moveri
Credulitas, mollisque levis lascivia vita.
Exeat aulae spatiiis regumque penates
Despiciat pietas. non hac in sede morantur
Cum forma pudor, & mores sine labe pudici,
Aut tantos inter non tuta modestia luxus.
Fortè aliquid causa dedimus, diu regia natam
Educat applausus inter lususque potentum
Obsœnasque ducum voces. bibit inscia risus
Virgo mæbos, studiisque salax desuescit honestis.
Quin sua nascentem accendit Cytherea puellam,
Et crescit, placitura viro. se nubilus ætas
Erigit & seros audet sperare nepotes,

Actædet vixisse sibi. si dulce marito
 Poscitur officium, nimis est morosa parentum
 Cura; placent pauci, quæis fas sit nubere, reges.
 Sic trahitur sperata dies, lectusque jugalis,
 Et primos inter marcent matura calores
 Tempora, nec metitur vernantis flosculus ævi.
 Difficiles in amore sumus, decretaque matrum
 Lenta nocent. donec se grandis filia prodat
 Ignibus insanamque furor seducat amantem.
 Expendam facti causas, quam quisque secutus,
 Aut quæ quemque prior fuerit. suffragia poscam,
 Nostraque decident istos subsellia casus.

Caesar ut attentis facinus mirabile rostris
 Exposuit, quamvis celasset nomina prudens,
 Damnant illa reos & dira morte pandum
 Censetur tam grande nefas. pariterque togatos
 Ante patres Eginardus adest, & filia regis
 Demissum velat a caput. nil tristius unquam
 Post Phæthonteos vidisti, Cynthia, currus,
 Leucothoësque rogam aut crudelis fercla Thyestis.
 Advolat ad nutum stricto mucrone minister,
 Adstat spectator Carolus, trabeataque circum
 Pulpita, & austero Nemesis metuenda paratu
 Tota riget. Tunc cernere erat pietatis amantium
 Flebile dissidium. memorandi testis amoris
 Lis fuit, & meruit veniam discordiæ felix.
 Namque ubi prima mali scelerisque rogatur origo,
 Se vocat Emma ream. sed contradicit amator
 Adversusque sibi est. pergit sua pandere ab ovo
 Crimina, certa mori virgo. pro virgine fraudes
 Ille suas variasque exaggerat ocyus artes.
 Alteriusque alter facti, spectante theatro,
 Diluit invidiam. gignit concordia rixas,
 Et partes facit acer amor, diversa que suadet
 Individua fides, proprio de funere quisque
 Litigat, & tanto gestit vehementior esse.

Quanto

Quanto amat uberius. simul indignantur, amantq.
 Culpa mea est, ait Emma. mea est, Eginardus. & ho-
 Quisque suus est, causaque suæ contrarius obstat. (stis
 Mors geminis petitur, sed quam sibi poscit amator.
 Prævenit hæc; quamque illa cupit, cito prævenit ille.
 Ecce, suos juvenis cervici intenderat ictus
 Lictor atrox, cum colla ensi velocior Emma
 Supposuit, dixitque, Feri. me percutite fontem,
 Parce viro, genitor. quoties ferienda seorsim
 Emma foret, totus collo superirruit Emma,
 Meque feri, dixit juvenis. complexibus hærent
 Corpora, sic moritura simul. dubiisque stellas
 Nec sic juncta audet, nec singula colla feriri
 Ense queat. rigidam Nemesis remorantur amores,
 Alternusque in morte furor. stupet omnis & hæret
 Hac inter multum dubius spectacula judex,
 Et pœnam geminis animo vultuque remittit.
 Haud aliter Tauros adiens Archivus Orestes,
 Cum coram irato feralis victima staret
 Rege, suis vidit Pyladem intercurrere fati,
 Proque suis Pylades rursum intercurrere Orestem,
 Turbarique forum, languere ferocia Thracum
 Pectora, barbaricumque iras posuisse tribunal.

At Carolus, quanquam ancipitem præsentia men-
 In diversa ferant, & jam plus parcere nata (tem
 Exoptet, juvenemque mori: jam justior ultor
 Esse velit, geminosque mori: jam lubrica verset
 Corda hominum Veneremque levem, solumq; beatos
 Non peccare Deos: jam spretis maxima pœnis
 Regna quati, sperni leges, succrescere pravi
 Semina & occultos stimulos peccantibus addi;
 Mitescit, veniaque favet, lenisque secures
 Ire monet, placat fractum clementia regem,
 Componitque truces vultus, patremque serenat
 Virginis, & tumidos sedat mansuetior æstus.
 Orchestram conscendit Hymen, Libitina fugatur

Et tristis lethi facies. puer aliger alas
 Concutit attollitque faces. Pater, Accipe, dixit,
 Emma virum. si primus amor peccavit amando,
 Nunc conjux, nunc uxor ama. cape nobilis Emmam
 Et tabulas, Eginarde, tuas. aduesce vocari
 Progeniesque generque meus. tibi filii gignat
 Martellos alios & nomina digna triumphis.
 At mala venturi caveant exempla nepotes.

Vndiq; conveniunt Proceres, gratantur, & omnis
 Effusis vacat aula jocis. connubia surgunt,
 Concordeſque ligant animos: se Gallia totam
 Latius explicuit, seu quæ Braccata ſalutat
 Maſſylum populos, ſeu trans-Alpina Togatis
 Pandit rura virus, ſeu quæ ſpacioſior exit,
 Et ſparſum nodo ſtringit Crinita capillum.
 Subſiliit Liger, & famoſis Sequana ripis
 Plenior intumuit, ſua ſentiit Axona princeps
 Gaudia, ſenſit Arar, Rhodanus rapiduſq; Garumna.
 Et tumido terras tunc Matrona proluſit alveo.
 Plurimus arſit amans. Emmam comitatur Amorū
 Turba frequens, cingunt herbis redolentibus Emmā,
 Erucaque comas & myrto tempora velant.
 Tunc Glaucus Spathalen fertur, pulchramque Pala-
 Dorida dilexiſſe magis, Neptunus inſiſſe (mon
 Tethya, Leucothoën Phorbas, Triton Panopæam,
 Perque patens Emma fraudes ceciniſſe profundum,
 Et calamum ſcriptoris. erat, qui carmine longo
 Feſtivum recitaret opus. ſperemus amantes,
 Exclamat Melicerta. poteſt regalia vilis
 Auspiciis Divum pulſare cubilia ſcriptor,
 Et ſacili jam rege ſcui. ſibi maxima ſpondens,
 Fit Superis propior. quicquid mens imperat, audax
 Impetrat. ignavo nunquam fortuna timori
 It comes. erectas conſtans fiducia nobis
 Spes fovet. haud paribus ſemper palatia flammæ
 Ignibus. admittat quemvis regina maritum,

Baſia-

*Basylumque rudi cupiat libasse subulco.
 Sic plausere Dea, sic applausere Deabus
 Latantes passim Druidæ. sed celsior alta
 Despectans res humanas de nube Menippus,
 Dum regum luxus & stultas ventilat aulas,
 Et naso patrem Carolum suspendit & Emmam.*

A M P H I T R V O T H O L O S A N V S,

*Sive Pseudo-Martini Guerræ historia. Qui
 postquam sub specie veri Guerræ thalamo
 ac conjuge hujus esset potitus, & stupenda
 audacia ac. vafricie sceleri suo obtendisset
 speciosum patrocinium; tandem detecto do-
 lo agnitus ad restim & flammas à Senatu
 Tholosano damnatus est.*

H*Athenus insanos juvenum cantavimus ignes,
 Flagentesque faces & amantis vota puella,
 Discordesq; thoros, quos mox, Iunone secunda,
 Latior adspexit vultu Citherea jugali,
 Conjugique fides vincolo meliore ligavit.
 Si peccavit amor, sapuit post mollia tandem
 Crimina, & ut primum rabies decessit amandi,
 Sera verecundis venit Sapientia nuptis.*

*Iam mihi cernuntur Veneris delubra moveri
 Sedibus, & fixis horrescere numina tedis,
 Et trepidare Paphos, scelerique infrendere juxta
 Et Samos Idaliūque nemus, Cyprusque Guidosque
 Et totus tragico impleri clamore Cithæron.
 Fugit Hymen, fugere Dii, cum scævus adulter
 Polluit absentis thalamos & jura mariti,
 Et constans in fraude sua est. Plutonia circum
 Agmina vesanos inflammavere furores,*

Et suasere malo. violata supra sororis
 Tantaliden laudasse reor, facinusque nefandum
 Commendasse viro. stimulos Ægysthus amanti
 Subdidit, & patriis ardescens Myrrha favillis,
 Quaque novum passa est genus Hippomeneia pœna.
 Ne mihi Pantolabos Nomentanosque nepotes
 Obiice, Roma salax. Paridem excusate Mycena,
 Fallacesque Deos Theba, fidoque latentem
 Amphitryone Iovem. minus est à Casare ledi
 Posthumiae Mutiisque semel; mæchoque vacare
 Drusillam, aut pravi matrem peccare Neronis,
 Ac Messalina socias. his grandius audet
 Impostor Panfetta nefas. aliena scelestus
 Tecta subit, scandit thalamos fruiturque tot annis
 Non uxore sua; scelerique obtendit & ausis
 Acre patrocinium, & dubio sub iudice peccat.
 Suspenditque forum. Vera erravere mariti
 Nomina; complexus & basia mille labellis
 Erravere suis. patrem decepta salutat
 Progenies, cupiensque soror germana videri,
 Non fuit. in falsis hæsit cognatio verbis,
 Et placuit spurcius gener, & male notus amatur.
 Improbe Amor, quæ non humanis crimina suades
 Mentibus! in gelidis arsit, pro virgine, saxis
 Pygmalion, voluit qui frigida membra puella
 Complecti, & calidis componere marmora membris.
 Æstuat & certo cuiusvis mercabilis ære
 Chloris amat, lassatque viros. lenonia fervent
 Limina, & exili precio muliebris honestas
 Venditur. ista domos Superum pervertit & astra
 Improbitas hominesque Deum dignata cubili est.
 Hac furit, invitasque rapit, currusque ministras
 Et celeres ad supra rotas. hac impia miscet
 Semina, nec propriam timet incestare novercam,
 Aut matri gravis esse sua, fratremque sorori
 Conciliat jungitque viuos. Hac ipsa Guerram

Dum

Dum simulat, magnis animis mendacia rostris
Vendit, & eludit rigidas præfracta cærules,
Et secura diu est, & perfida conjugæ gratis
Alterius potitur. Vos ô clarissima mundi
Numina, quæ lento premitis mortalia gressu
Flagitia & justâ audaces contunditis irâ,
Sistite successus, dubiisque recludite verum
Porticibus. Tuque ô Nemesis, quam nocte silenti
Oceanoque ferunt natam de patre, verendum
Os aperit, & tantis obsta contraria coeptis,
Perque forum & Patrum raptæ subsellia vatem,
Conatusque leva, donec fatalis iniquum
Fibula constringat jugulum, fictique Guerra
Semineces flammæ rabies absumerit artus.

Vrbs jacet, immensos ubi diues Gallia campos
Pandit, & illustres animat, secunda virorum,
Tectosages. Druidæ veteres dixerè Tholosam.
Quæ frugum viniq; ferax suffragia regnis
Dividit, & summi veneratur jura Senatus,
Æquæ bonis, infesta malis. spatiosior undis
Oceanus refluxum spargit per culta Garumnâ,
Et Pyrenæo lapsum de vertice sorbet
Fluctibus. hic teneris vixdum jam nubilis annis
Nec patiens Bertranda viri (voluere parentes)
Nubit & infausi præcox fit sponsa Guerra.
Non tamen hæc mater Iuno coniubia sanxit.
Non sobolem geniturus Hymen. sua sacra duobus
Prostitui Lucina dolet, sterileque fatigans
Ilithyia thoros. pereunt annique diesque,
Et languent nullo recreata fenore noctes.
Dumque maritales conjunx succrescit in ausus,
Fit sensim mulier; nec nomine digna marito
Basia carpit amans. sed basia, qualibus insons
Innocuisque vacat mellita pueritia curis.
Lectus ludus erat; nec præmaturus amabat,
Ut debebat, amor. sed postquam firmior ætas

Subdidit in Venerem stimulos, artesque Dione
 Persuasit grandæva suas, felicior infans
 Nascitur, & genitrix facta est, qua vixerat uxor.
 At postquam primus furor est excussus amandi,
 Lenius alter amat; querulis discordia gliscit
 Vocibus, alternisque ciet mala iurgia diciis.
 Utque solet letis comes ire protervia rebus,
 Ipsaque flagrantem extinguunt ociæ tedas.

Arma Tholosanus capit, & sub Principe miles
 Ære meret parvo. Lateri ferus alligat ensẽ.
 Et fastiditum castris proscribit amorem.
 Et mox pugnaturus abit. placet alex belli.
 Et iove sub duro vigilas traducere noctes,
 Alpinas potare nives, calcare pruinas,
 Objectare animam letho, viduare colonos
 Messibus, & pavidis flammam immittere villis.
 Atrocesque manus sperata intendere præda.
 Erigitur, cum Marte, ferox, discrimina nescit,
 Spirat Guerra minas. non illi cura relicta
 Conjugis aut chari dissuadent bella penates,
 Pacisque lares. Sed dum vesania Martis
 Se probat; en turmas inter, cuneosque globosque,
 Iungit se lateri socium Pansetta sodalis,
 Et potuit meruisse fidem. mens una duobus,
 Velle ac nolle ambobus idem, sociataque duæ.
 Officiis paribusque vigens concordia rebus.
 In prædam pariter pariterque in bella ruebant
 Consortes cunctorum operum vitæque laborum.
 Tales Nisus & Euryalus; Thesensque fuere
 Pirithousque comes; talis cum Castore Pollux
 Ibat, cum Pythia Damon. pugnare, joculari,
 Ludere, scortari, rapto gaudere, voluptas,
 Et studium commune fuit, quin forma colorque,
 Vox, habitus, simileque virus frons, ora, genæque,
 Pesque gradusque fuit. faciles consortia voces
 Extorquent propius, sandique licentia quid vis

Egerit.

Egerit, & tacitos secreti pectoris ignes
 Simplicitas incerta aperit, nescitque silere
 Garrulitas, ignara mali sortisque futura.
 Guerra suos recitat, quibus exarsisset, amores,
 Quam formosa domi conjux, quam filius esset
 Pulchrior; enarrat stirpem, serieque vetustos
 Sat longa deducit avos, matremque patremque,
 Affines, fratresque; quibus connubia quondam
 Auspiciis & prima fides lectusque coisset
 Consiliis. qua deserta fortuna marita,
 Quales in amplexus olim descenderit ardens,
 Miscuerat quos blanda jocos, festiva lepores.
 Quid fugeret tristis, quid rursum leta probaret,
 Quas servaret opes, quas non servaret ademptas,
 Qua statione domus preciosa monilia prudens
 Abdiderat: quas illa togas vittasque, perita
 Distinxisset acu, qua raris cingulis baccis
 Picta forent: quibus officiis mansuesceret, & queis
 Indignata maioris fureret. nil celat amicam,
 Quaeque aperire pudor prohibet, facundia demens
 Effudit, scelerique novo fomenta ministrat.
 Quippe dolos Pansetta animo fraudeque volutans
 Cuncta notat memor, atque alto sub corde recondit.
 Nec peccare timens (quid enim non militis audeat
 Luxuries saevusque furor?) scrutatur in omne
 Arcanum, satagitque suum pernosse Guerram,
 Natales, membrorum apices, ne vosque latentes,
 Verbaque vel matri vel reddita verba parenti,
 Et detestanda querit preludia scenae,
 Et vasfrum meditatur opus, speciemque futuri
 Flagitii expendit, tantique exordia motus.

Ut tuba terribili sonitu concussa coëgit
 Castra Ducum, & permixta aquilis rubuere cruentis
 Lilia, Casareisque frequens succumberet armis
 Gallus & ingentes spectaret cadis acervos,
 Inclinare acies, disperisaeque signa vagari

Et laxis passim spirare cadauera campis :
 Vertit terga fuga pavidus Panfetta, suisque
 Dum superesse malis gestit, se pulvere belli
 Expedit, & Guerram grandi quia strage perisse
 Autumat, ingenium foedas convertit ad artes,
 Et Guerra titulos & falsa vocabula sumens
 Bertrandam sceleratus adit. quæ læta maritum
 Post aliquot reducem videt & miratur aristas,
 Et fruitur gavisæ viro. cum fluctuat anceps
 Sollicitusque pudor, narrat novus hospes amorum
 Prima rudimenta & veteris vestigia flammæ,
 Quæque suas secreta olim misisset in aures.
 Sic cessere metus & suspitiosa videri
 Ulterius Bertranda timet. fit ad altera conjux,
 Nec peccat tamen. & inæcha est, sine crimine. c. 13. 14
 Nunquam sponsa fuit, vocat appellatque maritum,
 Nulla duos promissæ ligant. miscentur amantes,
 At contractus abest. formæ sociantur honesti,
 Iusque datur vitio. non huic nox pronuba lecto
 Præluxit solitaque faces. agnoscitur uxor
 Nunquam ducta domum, non primos Hesperus ignes
 Æquior adspexit, lachrymasque absterfit ocellis
 Phosphorus, erepta vel virginitatis honori
 Condoluit. thalamos falsus non inchoat autor,
 Continuat tamen. unanimis gratantur amici,
 Ignarique mali, post tot discrimina rerum
 Desertam lecti gaudent consorte potiri,
 Nec vacuo recubare thoro. pro conjuge vero
 Passim audit non verus. amat, consorsque bonorum
 Guerra salutat, fervent convivæ Guerra (est,
 Vocibus, has iterant omnes, repetuntque frequenter,
 Nascitur & soboles, sed quam genitore Guerra
 Se peperisse putat genitrix, sibi vendicat alter,
 Decipiturque parens. non hanc natura fefellit
 Certa patris matrisque satis ; sed cæca cubile
 Exercet fortuna, dolusque in conjuge matrem

Fallit

*Fallit & in vero facit erravisse parente,
 Oscula dat natus patri, nec fallitur. at cum
 Oscula dat matris proles incauta marito,
 Error agit puerum. thalami sine lege puellus
 Nascitur, & patris est, cuius non credidit esse
 Mater. at ut vero natus de patre Güerra
 Aspectat fratrem frater, mala nomina miscent
 Confunduntque duo. nec enim quos unica mater
 Esse sinit fratres, fratres pater alter & alter
 Esse sinunt, vel jure pares hæredis haberi.*

*Sic plures istis latus successibus annos
 Exegit Pansetta, suis animosus & audax
 Fraudibus; & toti licet ignotissimus urbi,
 Se cunctis alium probat. unus stirpe Güerra,
 Et consanguineo ducens de stemmate stemma
 Fortè fuit, quo se veluti tutore tuetur
 Bertrandæ domus. huic litem Pansetta bonorum
 Impavidus movet, & dilecta conjugis urget
 Acer opes, expensa acceptaque postulat effrons
 Signari tabulis, & res agitare priores
 Incipit, & quicquid gestum se absente fuisset.
 Ille sagax animi & fatis melioribus usus
 Esse negat Güerram & cognata vocabula falli
 Afferit, & similis Tillum sub imagine vultus
 Ingemique notis alieno illudere lecto.
 It contra intrepidus Pansetta, redarguit ingens
 Crimen, & insistit cæpto, partesque Güerra
 Totus agit, nescit Tillum, quæ sita facessant
 Nomina, ait. tu qui verbis mendacibus instas,
 Et cives dubitare facis, rediisse Güerram
 Non cupis, at sparsas inter cecidisse phalanges
 Contemptumque voles alibi jacuisse cadaver,
 Distractosque lupis præbere voracibus artus.
 Scilicet ut propria depulsus sorte domoque
 Tutoris sim præda mei, nec furtâ recludant
 Aut mala fallaces monstrent araria cæsus.*

H h

Nec minus ille viri fraudes astusque propinquis
 Conatusque aperit, totque impostoris iniqui
 Signa notat, recitatque palam. Iurata cubili
 Relligia calcatur, ait. reverentia lecti
 Spreta dolet. non hic conjux, non illius hac est
 Vxor, ab ignoto mulier deluditur hoste.
 Tarquinii redeunt nobis, aliisque Phæones
 Terra parit. rursum pastor dimissus ab Ida est,
 Rursus moechus amat. Tillo ne credite cives,
 Hic aliquis latet error. habet jam Gallia culpam,
 Famosumque reum. coepit Bertranda moveri,
 Diffiditque viro, atque iterum subnata labantem
 Suspicio mentem flexit. fastidit amantem,
 Negligit, aversatur. atrox discordia junctos
 Dividit, & faciles detrebat femina noſtes.

Sed celebres postquam tetigerunt rostra querela.
 Et vaga concussam hacchata est fama per urbem,
 Panſettam tenebris & cæco carcere claudunt
 Custodes magna Themidis, momentaque rerum
 Omnia & ancipites evoluit Curia casus.
 Ille dolis centum subnixus & arte Pelasga,
 Extendensque manus, & vulgi stante corona,
 Non vos, ô Proceres, inquit, non lumina fallam,
 Aut nova per magicas obtrudam corpora technas.
 Si furibunda patrem quondam Medea recoxit,
 St. qui virgo fuit, factus puer Iphis amavit,
 Carmine si Circe socios mutavit Vlyſſis;
 Semper Güerra fui. non hic dubitare necesse est,
 Aut verum admota Güerram explorare Sibyllâ.
 Tum vitæ memorare sue casusque vicesque
 Incipit & totum populo describere Güerram.
 Quo natus genitore foret, qua matre, domoque.
 Vnde parens progressa, quibus majoribus ortus.
 Fluxisset Pater. ut generis fortuna vetusti
 Iverit. hinc natale solum, patriamque laresque
 Et cognatorum seriem deducitque longè

Nomina

Nomina nominibus dictat facundus ad unguem.
 Illa, ait, inculta moderatrix prima juventa,
 Illa magistra fuit. pueris collusimus istis,
 Illa palestra fuit nobis, hæc ærea lusu
 Ferbuit, his vixi puer inconsiliior annis.
 Ut tenera malas lanugine vestiit atas,
 Et calidus salit circum præcordia sanguis,
 Has, illas juvenis petiitque adiiitque puellas,
 Hæ juvenem crebro me tunc adiere puellæ.
 Sed reliquas inter placuit Bertranda sorores,
 Compos sola mei. læx hæc fuit, addit, & annua.
 Quæ junxere duos. faciles expertus amicos
 Difficilesque fui. lenis fuit ille, sed asper
 Iste fuit durusque mihi. cognoscere sponse
 Si comites vultis, fuit hæc, fuit ista. capillum
 Strinxerat in tales nodos. hoc ibat amictu,
 Candidaque admisto fulgebat murice vestis.
 Has gemmas, hæcserta dedi. perstrata viarum
 Florigeris pueri calathis & frondibus ibant,
 Spargebantque rosas lati. qui federa lædi
 Nexuit, iste fuit non pexo crine sacerdos,
 Nigra cui verrunt à tergo pallia terram.
 Convivas ipsos memini, matresque patresque.
 Sex cyathis Decius, septem tum Galba bibebat.
 Burra tribus. nimioque Lyce temulenta Lyæ
 Lapsa gradus mulier plenis ludibria mensis
 Debit. agrestem ducebat Lyda choream,
 Quæ saliente chelyn noster feriebat Iopas.
 Verum furta Iovis tremula modulamine vocis
 Festivus cecinit Thamiras. frendebat Aëdon
 Horridius, Bacchique Theron Paana canebat.
 Inde cibos recitat digitis & ferda, dapumque
 Condimenta. quibus variè distincta figuris
 Saltavit larvata cohors, quibus horrida formis
 Abdiderint proprios lamiarum tegmina vultus.
 Quæ thalamum violis immortaliq; amaranthi

Quæ cæsia Veneris primas asperferit aras ;
 Quis sponsam malè difficilem, nec sueta timentem
 Duxerit in thalamum. quæ, cum processerat Eös,
 Pulchra verecundam velarint flammeæ frontem.
 Singula narrator memorat. quæ, quidque suppellex,
 Quæ tabulæ, cathedræque domus, quæ scamina, li-
 Quo biberit cratere, quibus carchesia vinis (vacra,
 Spumarint, quali peristromata tincta colore
 Induerint circum muros. nunc pristina monstrat
 Scrinia, quæque suo quondam cortina cubili
 Fluxerit, & quali speculo Bertranda capillos
 Strinxerit. hac umbella caput sparsa tegebat,
 Hac, ait, hinc illic (memini) pendebat in auris.
 Utque in amore solet, pulchris virtutibus ibat
 Iuncta mali dispar facies. lascivior illa est,
 Casta tamen. formosa licet, tamen illice furo
 Plus rubuere gena. cum nos committeret ira
 Impetis, audaci jaciebat fulmina lingua,
 Succubuique miser. tunc quid facundia posset
 Irarum gliscens stimulis & mobile plectrum
 Eloqui serò didici. mutabile valde
 Ingenium variumque fuit. motusque feroces
 Frangebat lachrymis. rursum placata marito
 Paruit officiosa suo. poppysmata amorum
 Torquebat limis oculis blandaque susurrans
 Voce procabatur. loculis instructior o quam
 Ridebas Bertranda mihi ! quam torva fremebas .
 Cum mea vix modicis tinniret capsula nummis.
 Sera mihi venit soboles, tandemque roganti
 Annuit æquus Hymen. & mox ignobilis ori
 Impatiens, duris merui stipendia castris.
 Iuvimus ulterius. quin trans Alpina vagatus
 Culmina mox Italos latè bellisque potentes
 Hispanos adii. nos alta mœnia Roma,
 Tarpeiumque patrem, Capuam, Præneste, Tarentum
 Vidimus. in medio laxi spumantia Bati

Frana,

Frana, Tagumque bibi, & fontes turgentis Iberi,
 Herculeæque via metam posuere columna.
 Hinc redii, terraque diu jactatus & alto,
 Verus Bertranda possessor conjugis adsum.
 Audivere Patres, sensimque ferocia rostris
 Languit, & captum timuit damnare Guerram.
 Sed libet admota scrutari conjugerum
 Dictorumque fidem. venit Bertranda, stupetque
 Verba viri, & dubiam mentem per singula volvens,
 Natales, thalamique vices, convivia, mores,
 Annuit, & confessa palam est, nec dissidet illis.
 Hac tamen, hac, dixit, propius didicisse Senatum
 Expediet secreta thori. licet ipse silere
 Me pudor & Lucina velint; incerta mariti,
 Cogor cuncta loqui, & lecti renovare dolores.
 Cum mihi vernantis fluerent primæva juventa
 Tempora, conjugiique dies, & sponsa Guerra
 Iungerer, illasa conjux & inutilis uxor
 Virginitate fui. jam tum seu sidere tactus,
 Sex mala prolificas hebet assent fascina partes.
 Nulla Cupidineis reddebat gaudia votis,
 Nec miser in gremium mæsta descendit amator
 Conjugis, aut gelidum tepescit flammula corpus.
 Nupta licet, nondum uxor eram; vanisque vocabar
 Nominibus conjux. sic condormire sorori
 Intemerata queat soror, aut bona filia matri.
 Cuncta tuli patiens, quamvis diuortia sæpe
 Impatiens suaderet Amor, despectaque penè
 Cessisset Veneri probitas. at reddita quando
 Prisca salus rediit Guerra, potuitque marita
 Se prostare virum, veteremque expungere culpam.
 Facta fui mater, sterilisque infamia lecti
 Displicuit Superis. eadem Pansetta rogatus
 Prodidit, & verbis præsens respondit isdem.
 Agnovitque suum frigus; multosque per annos
 Extinctas jacuisse faces. dein vota precesque

*Pharmacæque ignavum membris pepulisse soporem,
Quem dederat cæntus magicaque potentia lingua.*

*Hærent ambigua docta sub fraude curules,
Inque suas ivit vulgus mutabile partes.
Excussa voces hominum, quis quemque tribulis
Nosset, & ex omni populo documenta petuntur.
Hic ait, ille negat. repetunt cunabula cives,
Et sic ora ferunt Gûerram, vultusque tulisse,
Sic flexisse oculos, sic distorsisse lacertos,
Sic risisse, gradum sic suspendisse pedesque.
Hunc vocis meminisse sonum, moremque loquendi
Lentius; hæud alio caput & sua tempora suetum
Contorquere modo. vel Gûerra lumina coram
Cernimus, exclamant: vel in hoc se corpore Protheus
Exhibet, aut Stygiis homines illudimur umbris,
Atque oculos malus error habet. pars altera Gûer-
Esse negat; constansque sibi, non illa Gûerra (ram
Forma colorque fuit, non hæc audacia, fatur,
Non illo incessu, non istis flexibus ibat,
Non tam torva illi facies, facundia nunquam
Tanta, nec in duris animi fiducia rebus.
Talis Tillus erat, tali se Tillus habebat
Ore; manu, motu, tali sermone solebat
Tardius affari socios. ipsissima Tilli
Hæc species, hæc nota veri præsentis imago est.
Hos inter nullo percussus pectora luctu
Magnanimus Pansetta stetit. non ulla timoris
Signa dabat, nulla titubant formidine verba,
Nulla cataphræstum terrent discrimina scurræ.
Qualis in Arcteo rupes immota profundo
Tunditur, & tumidis quatitur secunda procellis,
Impulsosque Notis fluctus undasque repellit;
Inconcussus agit causam veterator, & unus
Sufficit. ut leo, quem cinctum venabula circum
Densa premunt, jacula & contos & tela repellit
Solus, & in laxis impune ferocit arenas.*

At

At Bertranda metumq; inter spemque anxia nescit,
 Num damnare virum velit, an succumbere victa
 Indiciis. sic pinifera frondator in Idâ
 Stat dubius, num quam caput exertare cupressum
 Adspicit, & duro surgentem robore quercum,
 An velit excelsam ferro prosternere fagum.

At postquam jactis fatalis litera saxis
 Horruit, & nigrum præscripsit Curia Theta,
 Damnauitque reum. spreto Pansetta minori
 Majus adit limen, Supremaque verba Senatus
 Invocat, atque alio renovat sub judice rixam.
 Quasitum in minima est, sapiensq; industria quidvis
 Cogitat, ut pateant tanta mysteria scena.
 In tenebris lux est, redeunt à luce tenebra,
 Obloquiturque dolus vero. cum parvula fraudum
 Apparet scintilla, tamen suspecta putatur,
 Et suus in vero labor est. ait esse Guerram,
 Vbera quæ puero dederat mitissima nutrix,
 Atque illos artus & talia membra fuisse.
 Surgit ad hanc alius Guerra de sanguine testis,
 Objeçtatque nefas, & fidei nomina Guerra
 Imputat. in pleno dicturus verba Senatu
 Sutor adest, hominisque pedem mensurus, iniquus
 Clamitat hic pes est. non hac mensura Guerra est.
 Pes fuit iste viri. non hac mea pertica fallit.
 Hinc servata diu producit cingula sartor,
 Quæque fuit corpus crebrò dimensa Guerra
 Fascia, fallacis loquitur mendacia Tilli.
 Non humeris ea forma fuit, non inter utrumque
 Tanta observavi spatia, aut à vertice fluxit
 Linea tam grandis. non hic femorique pedique
 Ambitus, aut lumbis. dispar dimensio fraudem
 Arguit. hoc Ithacum, Patres, sub corpore claudi
 Credite, versutus speciem mentitur Vlysses,
 Dissimulatque virum. miles venit unus & alter
 Bellorum collega. refert, hunc talibus olim

Consiliis impleſſe animum : ſuperelle Güerram ;
 Non tamen incolumem prorsus, ſed vulnere laſum.
 Et pede privatum dextro ; per regna vagari,
 Celtarum luſtrare locos, moxque affore vivum.
 Quattuor adverſa concordî voce ſorores
 Non dubitant, verus quin coram Guerra loquatur,
 Germanique notas monſtrant & ſtigmata fratris.
 Verrucam in digitis triplicem, dentemque retortum
 Turpius, & planis unguis creviſſe figuris,
 Sanguineamque oculo maculam li vere ſiniſtro,
 Depilemque locum capitis, documenta Güerra
 Indubitata ſui. veteres venerè ſodales,
 Cum quibus aut primos juvenis diſtenderat arcus,
 Reticuloque pilas vel dextra ſue verat ictu
 Reddere, vel jacto talos proſternere talo.
 Eſt, qui teſtatur reducem poſt prælia quoſvis
 Nominibus vocitaſſe ſuis, dixiſſe ſalutem,
 Et generis meminiſſe ſui. tunc quemque Güerram
 Agnoviſſe ſuum, cunctis placuiſſe Güerram.

At Panſetta ſibi ſimilis pro conjuge certat,
 Pro ſe verba facit. quid prima nocte petulcum
 Dixerit illa, aperit. quid, cum langueret amantis
 Officium & torpor ſegnem importunus haberet,
 Fecerit ; & quicquid ſolus noviſſe maritus,
 Aut tentaſſe queat, roſtris exponit apertè.
 Illa ſilens multo verum conſeſſa rubore eſt,
 Inque ſolo fixis oculis hæſitque ſtetitque,
 Facili gnara ſui. pergit Panſetta. reverſus
 Da, dixi, Bertranda manum, quâ lucet iaſpis,
 Et dedit illa mihi. veſtes mihi porrige, dixi,
 Ceruleas, veſtes jam tunc porrexit eaſdem.
 Pileæ da, gemmis quæ ſaſcia cingit Eois,
 Et data ſunt. petri capulis diſformibus enſes,
 Ocyus accepi. nec me mea cura feſellit.
 Summa loquar, Proceres, & cœlo teſte, ſeverum
 Dicam aliquid, dubiæ nebulas quod diſſipet aula,

Et consanguinei convicia diluat hostis.

Non opus est Patrum votis, non iudice multo,

Multiplici vel teste mei. sit sola *Guerra*

Hac testis *Bertranda* sui. per numina juret,

Per *Styga*, per quicquid fuit inviolabile *Divis*,

Me non esse *sum*. si faxit, adulter habebor

Perfidus & nectar trabe quadruplator ab alta.

Dic age, dic *Bertranda*. negas? ad funera, furcas

Tollite me. num victa virum *Bertranda* fateris?

Credere vos fas est. verbo servare, vel uno

Perdere me mulier poteris. sis arbitra vita

Et mortis tu sola mea. stat femina dictis

Territa, & incerta metuens perjurii lingue,

Mœsta tacet, jurare timet. fiducia mœchi

Suspensam prae fracta tenet. Tunc ille disertum

Explicat os, & devicto velut hoste triumphans,

Nunc rabiem tutoris & acres vellicat iras,

Vltricesque minas, & avari pectoris artes,

Suspectamque fidem. facili nunc mobile causa

Conjugis ingenium, tepidosque redarguit ignes.

Vos ego, vos, inquit, Patres appello *Tholosa*,

Vestram poscit opem nullius conscia fraudis

Simplicitas. cur insoniti mihi vincla, catenas

Injicitis? *Bertranda* mea est. cur carcere claudor?

Guerra loquor. cur clamosi mala fabula vulgi

Distrabor? haud alium spectas natura *Guerram*,

Non alium, Sol alma, foves. qui segnius aequo

Annuit, injusto par est. sunt vincula poena

Pars quotacunque mea. caveat peccare tribunal,

Et damnare bonos aut non absolvere culpa.

Res mea, res Superum est. thalami pro foedere certo,

Quod pepigere Dii. sic ille gravissima fatur,

Et totum spirat scelerato pectore *Olympum*.

Est Dea, quæ medio sublimis in aëre pendet,

Quam *Nemesin* dixere, cui poenaeque minaeque

Et rigor immotus castigatrixque malorum

*Ita undicta comes, coeptis inimica superbis,
 Elatosque domans. vigili sunt lumina fronti
 Plurima. frana manu gestat pateramq̃. verendum
 Ridet, & occultas peccantium prodere mentes
 Gaudet & effrenes animi compestere motus.
 Viderat hæc Tilli facinus, tumidoque nefandum
 Vindice subnixum scelus, & jam spernere Divos,
 Atque ipsi audacem Pansettam illudere cœlo.
 Mox fastus exosa graves, calcataque lecti
 Sacra, per Ausoniam, Cimbro, Belgasque vagantem
 Incitat absentem Guerram, magnisque suorum
 Accendit desideriis; nunc prolis amorem,
 Nunc patriæ studium, nunc conjugis obicit ignes.
 Nec mora, spectatur media Martinus in urbe,
 Et verus jam Guerra, cui promissa fluebat
 Circum barba humeros, & molem corporis emptum,
 Cortice fagineo, crus, non vitale, ferebat;
 Præmia militiæ. quæ postquam fama Tholosam
 Implevit, civesque suos, Tillumque forumque,
 Bertrandam, testesque & junctos sanguine amicos,
 Alter ludicibus rediit labor, altera rerum
 Affulsit subito facies. Pansetta Guerram
 Despectat dictisq̃ ferox incessit amaris,
 Quarit & astuta verborum indagine captum
 Illaqueare studet. Guerra contrarius obstat
 Guerra. fidem ambobus simili sub imagine præbet
 Spectator. non ulla facit discrimina vultus,
 Labra, oculi, statura, coma mentumque genæque.
 Mirantur trabes geminos. distare Guerram
 A Guerra stupet omne forum, gradibusque locoque
 Non alium discerni hominem. non credit eundem
 Esse duos, tamen esse putat. contendere secum
 Quemque videt, partesque reum confundere & una
 Actorem. si bimet se contradicere Guerra
 Ambigit, aut simili se fallere Morpheæ vultu.
 Nomina cum rogitat Iudex, utriusque Guerra*

Nomen

Nomen idem est. quo patre facti: pater unus & idem
 Dicitur ambobus, materque & frater iidem.
 Cum natale solum: patria est mihi chara Tholosa.
 Hic ait, alter ait. nati quo tempore & anno;
 Tempore conveniant. cū n conjux quaeritur; uxor
 Bertranda est geminis. cū stirps arcessitur altè.
 Nec tunc Guerra alios, alios Pansetta recenset.
 Quaritur; infelix cui fascia strinxerit inguen,
 Aut magis a doctrina scholæ. se quisque fatetur.
 Iratam sensisse Cyprin. fortuna rogatur,
 Et vita genus & deserta conjugis olim
 Causa, quibus quisquis meruit stipendia signis;
 Causa eadem est, sunt signa eadem. Tun, inquit a-
 Basia Bertranda fixisti? basia fixi, (dulter.
 Alter ait. tun verba illis solennia dixisti
 Ante aras oculosque Deū? solennia dixi,
 Promisique fidem. dic, quod tu pignus amoris
 Vxori, scelerate, dabas? quæ flammea, vestes,
 Quæ thalamo structura fuit? sat consona fatur
 Guerra redux. stupuere Patres. Tunc Guerra locutus:
 Dic, ait, impostor, quotuplex occulta sinistram
 Deturpat verruca manum? Pansetta sinistram
 Exerit. hæc triplex verum verruca Guerram
 Arguit, ingeminat. mihi dens è dente renatus.
 Stat duplex Martinus ait. Pansetta retortis
 Ostendat labiis similem. mihi planior unguis.
 Ludit in his digitis. digitis ostendit in ipsis.
 Esse sibi tales Pansetta. Guerra reducis
 Paulisper ciliis, oculos nubecula dudum
 Insedit tenebrosa meos, ait. ilicet illam
 Esse sibi Pansetta oculo demonstrat eodem.
 Talis in assumpto lusit Thebaida matrem
 Iupiter Amphitruone, thorumque invasit & illæ
 Mentitus potitur. sic fabula præca jocosum
 Mercurio opposuit Sosiam. cum corpore bino
 Esse negat Sosiam-Sosias, pariterque misellus

Contundit Sositam Sositæ & tunditur idem.

Iniima scrutatus Iudex secreta maritæ,
 Fanda, nefanda simul, vocesque & verba Güerra
 Omnia, quæ thalamis intersparisset amator;
 Observat discors aliquid: discitque loquacem
 Singula versuto Guerram narrasse sodali,
 Nec socium celasse suum. Venere sorores,
 Amplexaque virum fixis hasere lacertis,
 Attonitaque steterè comæ & vox mutuit illis.
 Quin lachrymæ caruere dolo, planctusque dolorque
 Ipsaque confessa est verum natura Güerram,
 Quæque arcana movent cognatam semina gentem.
 Tunc eadem affines, eadem dixere propinqui,
 Dumq; intenta ferunt per totum lumina Guerram,
 Erravisse pudet. gavisâ supervolat uxor,
 Et pudibunda rigans guttis humentibus ora,
 Hic meus est, inquit, non tu Pansetta, Güerra.
 Talis erat, talis thalamum conscendit & illa
 Voce fuit. tali nobis sermone solebat,
 Et tali gravitate loqui. deliquimus omnes,
 Perfidaque incautam tenuit fallaciæ mentem.
 Non ego conjugii mulier promissa fefelli.
 Non peccat, quæ se nescit peccare. nec ullum
 Crimen habet, quæ non animo, sed corpore moecha est.
 Impolluta fui, quamvis Pansetta cubile
 Polluerit, visusque mihi est jaciisse Güerra.
 Arripui neglecta virum, dum longius erras.
 Arripui, sed capta tua sub imagine formæ.
 Si fuit errandum, causas habet error honestas.
 Quodque caput rerum est, ex te proavosque genusque
 Haussit, & illa tibi quæ quondam dixit in aurem
 Noster amor. Paphios potuit recitare labores,
 Fataque fortunasque thori. quæ vespere sero,
 Murmura, quæ prima venientis luce dies
 Ediderim. norat, quicquid crenacula clausum,
 Quicquid honorati custodivere penates.

Sic tua garrulitas atque importuna loquendi
 Libertas nocuit geminis. hinc subruta lecti
 Majestas veneranda fuit, tantoque paratu
 Causam moechus agit. nec solum semina victa est
 Astubus, hi mecum Proceres, hac tota Tholosa
 Aula vacillavit cunctaque hasere cathedra.
 Hac effata fuit. cum dura voce supina
 Conjugis immanem perstrinxit Guerra stuporem.

Quae, Bertranda, tuam cepit dementia mentem
 Qua rabies tanta oppressit caligine cacam?

Non caret hic error culpa. non illa meretur
 Improba simplicitas veniam. quae secula credent
 Vxorem in proprio falli potuisse marito?
 Ignorasse sui certa argumenta mariti?

Aut proprios in amore jocos, aut corpore toto
 Pulchrum aliquid, vel foedum aliquid. maculaque
 plicaque,

Hic lentigo levis, et caeque in parte mariscae,
 Nevulus aut callus, vel non exstincta cicatrix
 Discrevisse viros poterant. Sua novit Vlysses
 Penelope, quamvis tot lustra errasset & annos;
 Antinoique dolis vasfroque pudica Medonti
 Restitit, errarint alii, fraterque sororque,
 Aula, propinquorum quisquis siet. unica tu me
 Debueras pernoctasse. nec ignorantia sexu
 Diluitur. poterant verum ostendisse, Guerram
 Plurima. transacta poterant ostendere noctes,
 Amplexusque mei & blandissima verba procatit.
 Decessit thalamo probitas. insana libido
 Lascivos tibi suggestit sub pectore motus,
 Et nova materies turpi quasita furori est.
 Illa virum lachrymis, gemitu, verbisque severum
 Mulcet, & antiquos reduci commendat amores
 Nequicquam. tetrica lachrymantem fronte repellit
 Guerra ferox, & savus & implacabilis adstat.
 At Themidis patribus tantos componere fluctus

Cura fuit. profugumque domo patria que Güerram
 Incusant, sociisque suis reticenda locutum.
 Hinc fluxisse mali causas, primumque nocendi
 Panset a subiisse animum; veteresque relictæ
 Vxoris tepuisse facas: nunc corpore lasum,
 Nec totum rediisse suis: hoc conjugis esse
 Afflicta commune malum: jam disceret esse
 Cantior, & vanas lingua compscere voces:
 Sollicitæque loqui, nec Sacrum prodere lecti.
 Sic Procerum studiis, sic, applaudente Garumna,
 Iuncta est loripedi rursum Bertranda Güerra.
 Vnus tantarum fraudum scelerisque magister,
 Fabula cui vario stetit admirabilis actu,
 Hanc Tillus cervice luit, tragicoque tumultu.
 Obscenum absoluit facinus. sua poena secuta est
 Artificem, celebrique reo trux fuscina guttur
 Alligat, & postquam jugulo spirare negatum
 Et vitæ præclusa via est; Vulcanius ignis
 Seminoces ussit flammis ultricibus artus.

Ad Illustriss. Comitem

V L R I C V M,

Frisix Orientalis Comitem, super lite cum
 Catthorum Principe.

M Agne Comes, si me Mavors genuisset Achil-
 lem,
 Pelleret infestas hac mea dextra manus.
 Sin idem me bellacem genuisset Attriden,
 Martia in Advatisis Hassia staret agris.
 Non iras, Vlrice, meas, nec Eliza, mereris.
 Femina Dux, Frisia Dux sine lite placent.
 Omnibus innocua cupiunt prodesse Camœna.
 Inter tanta Ducum nomina, natus eo.

Quàm vellem Hesperii Catthos incumbere terris.

Quam nollem Frisios publica damna loqui.

Inclite Chaucorum Princeps, tibi federe Belga

Jungimur, & nostra fors tua mixta rei est.

Inclita Catthorum Princeps, tibi sanguine nostri,

Principis & Celsi jungimur Auriaci.

Quo vertet se Belga. vices hinc, inde dolemus,

Et vester medius arbiter haret aquis.

Composuere truces tot regum basia rixas,

Maximaque ad pacem pondera sanguis habet.

Hos motus, tantas animis desuescite lites.

Vniat Auriacus regna ducesque pater.

Ille Tago Scaldique gravis jam totus Ibero

Instat & inceptum belliger urget opus.

Ne remoram tantis excelsi Principis ausis

Ponite, nec sociis finibus este graves.

Cernite nos, quæ vi.tores pugnamus, amicos.

Nec noceat Batavis rixa propinqua meis.

Si placere Duces nequeunt thalamique genusque

Et quæ pro patriis gessimus arma focus,

Nec Ducis Auriaci cura, nec chara Potentum

Nomina, nec vultu Pax veneranda suo:

Nec quæ sæpe Deos placarunt carmina: placet,

Qui jugulos vestros impetit, hostis Iber.

Epistola Eminentissimi
CARDINALIS
ARMANDI RICHELII.

*Clarissimo ac Eruditissimo viro Gaspari
Barlas, S. P.*

HERICUM carmen tuum accepi, legi,
perlegi. eo gratius fuit, quod veluti
miraculo factum est, ut dum Panegy-
ricum meum ad me miseris, tuum à te acce-
perim. Laudantis saltem & laudati Panegyri-
cus est libellus tuus. Dum, quæ nobis tri-
buuntur, gesta extollis, ingenii tui acumen
& industriam exhibes, eruditionem tuam
prodis. Sic tibi meque ipsi gratias debes, sed
non solus, referam pro utroque & merito-
cum tuo factum sit beneficio, ut majorem tui
quam mei curam habere teneam. Religiose
id me præstiturum agnosces, si res locusque
dabunt.

*Verbis tuis qualis esse debeam Orbi
Christiano palam fecisti. Eclypsum
meum ad te mitto, ut te doceat,
qualis sim. Si in eo affectum erga
te meum non cernis, agnosces, se
cuiusvis unquam tibi esse possum.*

*Armandus Card. de
Richelieu.*

Datum Parisiis 8 Kal. Feb. 1642.

